

SEPTEMBRIE

1 septembrie

Minunea Sfântului Simeon, cu un preot.

Un preot oarecare, șezând într-o zi în fața bisericii, iată, un duh necurat a venit la dânsul în chip de nor întunecat și înnegrit și s-a pus ca un acoperământ pe capul lui și l-a lipsit de lumină și mintea lui i s-a luat și i s-au slăbit lui toate oasele și nu putea să grăiască; și, intrând unii, l-au aflat pe el ca pe un mort. Și a petrecut în boala aceea nouă ani, neputând a se întoarce pe sine pe altă parte, dacă nu-l întorcea pe el cineva. Și auzind rudele lui, cele despre Sfântul Simeon, au mers la Sfântul, ducându-l și pe el în pat și ajungând ca la trei stadii de mănăstire, zăcea acolo. Iar Sfântul Simeon, stând la rugăciune, i s-a descoperit lui despre preotul acela. Și, la miezul nopții, a chemat Sfântul pe unul din ucenicii lui și i-a zis: „Ia din apa aceasta și mergi degrabă și vei afla acolo pe un preot purtat pe pat; să-l stropești cu apa aceasta și să-i spui: Îți zice ție păcătosul Simeon, întru numele Domnului nostru Iisus Hristos, scoală-te și-ți lasă patul tău și vino la mine cu picioarele tale”. Iar ucenicul, mergând, a făcut după cuvântul Sfântului. Și s-a sculat preotul sănătos și, venind, s-a aruncat înaintea Sfântului. Și i-a zis lui Sfântul: „Scoală-te, nu te teme, măcar de te-a și mâhnit pe tine diavolul nouă ani, ci iubirea de oameni a lui Dumnezeu nu te-a lăsat pe tine până în sfârșit să pieri. Că nu cu temere de Dumnezeu, ci și prea cu nedreptate ai stat în Sfântul altar și, mai înainte de a afla adevărul, ai ascultat pe cleветitorii cei ce judecau în taină pe aproapele lor și fără de nici o vină asuprai pe unii, îndepărtându- i de împărtășirea Sfintelor Taine. Și aceasta făcând, pe iubitorul de oameni Dumnezeu nu puțin L-ai mâhnit. Drept aceea, se și întărise asupra ta diavolul. Ci iubirea de oameni a lui Dumnezeu și îndurărilor Lui s-au înmulțit spre tine. Însă pe cei care te-au nedreptățit, mergând, îi vei afla pe ei rugându-se ție, cu multă durere, să-i ierți; precum a făcut Dumnezeu milă cu tine, așa și tu să faci milă cu dâșii, încă și țărână luând de aici, vei presăra peste dâșii”. Și a ieșit preotul cu bucurie, mulțumind lui Dumnezeu, și a făcut precum i-a poruncit lui Sfântul și îndată s-au vindecat și aceia, slăvind pe Dumnezeu.

Despre tâlharul ce s-a pocăit lângă stâlpul Sfântului Simeon.

Un oarecare tâlhar din Antiohia, Ionatan cu numele, pe mulți oameni îi ucidea pe drumuri și prin case, tâlhărește năvălind năpraznic prin sate și prin cetăți; și nimeni nu putea să-l prindă pe el, măcar că mulți îi pândeau calea, că era puternic și viteaz foarte, încât nimeni nu putea să-i stea împotrivă. Deci, s-a pornit toată Antiohia și a trimis ostași ca să-l prindă pe dânsul, iar el neputând să se ascundă de dâșii, ca un leu fugind de la fața celor ce-l goneau pe el, a alergat în ograda Cuviosului Simeon și, apucându-se de stâlp, ca păcătoasa de picioarele lui Hristos, plângea cu amar. Deci Sfântul a strigat către dânsul, de sus: „Cine ești, de unde și de ce ai venit aici?”. Iar el a zis: „Eu sunt Ionatan, tâlharul, cel ce am făcut toate răutățile și am venit aici, ca să mă căiesc de păcatele mele”. Acestea grăindu-le el, iată au năvălit de la Antiohia ostașii care-l goneau pe el, strigând către Cuviosul: „Dă-ne nouă, părinte, pe vrăjmașul

nostru, tâlharul, că, iată, și fiarele sunt gata în cetate să-l mănânce pe el". Răspuns-a lor fericitul Simeon: „Fiii mei, nu eu l-am adus pe el aici, ci Dumnezeu, Cel ce voiește pocăința lui, l-a povățuit aici. Deci, de veți putea intra înăuntru, prindeți-l pe el, că eu nu pot să-l scot la voi, că mă tem de Acela, Care l-a trimis la mine". Acestea auzindu-le ostașii și neîndrăznind nu numai să intre în ogradă, ci nici cuvânt să zică împotriva, s-au întors cu teamă și au spus toate în Antiohia. Iar tâlharul a petrecut șapte zile lângă stâlp, căzând la rugăciune către Dumnezeu, mărturisindu- se și plângând cu plângere mare, cât și cei ce erau acolo, văzând pocăința și plângerea lui se umileau. Iar după șapte zile, a strigat către Sfântul: „Părinte, îmi poruncești să mă duc?". Iar părintele i-a zis : „Au, iarăși, la lucrurile tale cele rele, te vei întoarce?". Iar el a răspuns: „Ba nu, părinte, ci vremea mea a sosit". Și așa, vorbind cu dânsul, și-a dat duhul său la Dumnezeu. Iar ucenicii Sfântului Simeon, vrând să îngroape pe tâlhar lângă ogradă, iată mai marii oștilor veniră de la Antiohia după tâlhar și începură a striga: „Dă-ne nouă, părinte, pe vrăjmașul nostru, de care toată cetatea s-a cutremurat". Răspuns-a Cuviosul : „Cel ce l-a adus pe el la mine, Acela în mulțime de oaste cerească a venit și l-a luat pe el la Sine, curățit prin pocăință; deci nu mă tulburați pe mine". Acestea, auzindu-le acei dregători și văzând pe tâlharul mort, s-au înspăimântat și au lăudat pe Dumnezeu, Cel ce nu voiește moartea păcătosului. Și, întorcându-se, au spus în cetate cele ce de la Cuviosul au auzit și au văzut.

2 septembrie

Povestire din Everghinostii, despre fratele ce singur își cerea judecata.

Doi frați trupești s-au lepădat de lume. Dintre ei, unul ce ședea în muntele Eleonului, înfocându-se la inimă, într-o zi de mare umilință, s-a pogorât în Sfânta Cetate. Și mergând la dregător i-a mărturisit lui păcatele sale, zicându-i: „Pedepsește-mă după lege". Iar dregătorul, minunându- se, a zis fratelui: „Cu adevărat, omule, pentru că tu singur ai mărturisit, eu nu îndrăznesc a te judeca pe tine mai înainte de judecata lui Dumnezeu, că poate te-a și iertat." Deci, ducându-se fratele, și-a pus fiare la picioare și la grumaji și s-a încuiat pe sine în chilie. Iar când venea vreodată cineva, și-l întreba, zicând: „Cine ți-a pus ție, părinte, acest fel de fiare grele?", el răspundea : „Dregătorul."

Deci, mai înainte de sfârșitul său cu o zi, un înger, stând înaintea lui, i-au căzut îndată fiarele de la dânsul. Și a doua zi, venind cel ce slujea lui și întrebându-l cine a dezlegat fiarele de pe dânsul, a răspuns: „Fratele, cel ce a dezlegat păcatele mele. Că s-a arătat mie ieri, zicând: Iată, pentru răbdarea ta, s-au dezlegat toate păcatele tale. Și s-a atins cu degetul lui de fiare și îndată au căzut de la mine". Și acestea zicând, fratele a adormit numaidecât. Dumnezeului nostru slavă !

3 septembrie

Întru această zi, cuvânt despre mânia, că cel ce ține mânie asupra aproapelui, se dă în stăpânirea diavolului.

Ne spunea nouă Isaac monahul: „Mi s-a întâmplat oarecând gâlceavă cu un frate și aveam asupra lui mânie. Deci, lucrându-mi lucrul meu, îmi aduceam

aminte și mă scârbeam ca un smintit, și am petrecut toată ziua aceea în zadar, neștiind ce voi face. Și iată, un tânăr a intrat la mine prin ușă și, nefăcând rugăciune, mi-a zis mie : „Te-ai smintit, dă-te mie, ca să te îndreptez eu”. Iar eu i-am zis lui: „Du-te de aici și niciodată să nu mai vii, că tu nu ești de la Dumnezeu”. Și mi-a zis mie: „Mi-e jale de tine că îți pierzi lucrul tău, însă, iată, al meu ești”. Iar eu i-am răspuns lui, iarăși: „Al lui Dumnezeu sunt și nu al tău, diavole”. Și mi-a zis mie: „Cu adevărat, Dumnezeu ne-a dat nouă pe cei ce țin mânie și au pomenire de rău, iar tu ai trei săptămâni de când te-ai mâniat și vrăjmaș ești aproapelui tău”. Iar eu i-am zis lui: „Minți”. Mi-a zis mie: „Să știi că gheena cea arzătoare îi are pe cei ce țin pomenirea de rău. Tu ai răutate către dânsul, iar eu sunt pus peste cei ce au pomenire de rău și, iată, al meu ești”. Și a pierit. Deci, după ce am auzit acestea, m-am dus la fratele acela și m-am închinat lui și ne-am împăcat. Și, întorcându-mă, am aflat cele lucrate de mine cu mâna și rogojina pe care mă închinam arse de diavolul.

Întru această zi, învățătură a Sfântului Vasilie.

„Să fii de-aproape râvnitor celor ce viețuiesc drept, și faptele acestora să le scrii în inima ta. Să te socotești a fi din cei puțini, că anevoie, zicea, va intra bogatul întru împărăția Cerului; drept aceea, și cei ce intră întru dânsa, puțini sunt. Să nu socotești pe toți din mănăstire că se mântuiesc. Că mulți vin la viața cea cu faptă bună, dar puțini dintr-înșii primesc jugul ei, că a acelora ce se silesc este Împărăția Cerului și cei silitori o apucă pe ea. Silință numește cuvântul Evangheliei supunerea trupească, adică ascultarea de învățătura lui Hristos, cu lepădarea voilor și a odihnei spre paza poruncilor Domnului!”

4 septembrie **Întru**

această zi, povestire despre ava Sisoe.

Grăiau despre ava Sisoe că viețuia în mănăstirea Arselaitului, iar un alt stareț era bolnav într-o altă lavră. Și dacă a auzit, s-a necăjit de vreme ce postea câte două zile. Și, ziua când a auzit, îi era ziua întru care nu mânca. Și a zis întru sine: „Ce voi face? De voi merge, mă vor sili poate frații să mănânc. Iar de voi rămâne până dimineața, dacă, cumva, va muri? Deci, voi merge și nu voi mânca”. Și așa a mers flămând; și porunca lui Dumnezeu săvârșind și postul păzindu-și.

5 septembrie

Întru această zi, cuvânt despre un tânăr ce a ferecat o cruce a unui patrician.

A fost un oarecare tânăr isteț, știind a fereca din aur tot felul de podoabe. Și acestuia i-a poruncit un patrician să-i facă o cruce și să o ferece cu pietre scumpe, ca să o dea pe ea la biserică. Și, dându-i lui aurul, l-a slobozit. Iar tânărul a cugetat, zicând: „Mare lucru este, cu adevărat, mântuirea patricianului, de vreme ce atâta aur a cheltuit la lucrul Domnului”. Și a zis: „Deci, pentru ce n-aș adăuga și eu aur la crucea aceasta, ca să iau plată? Ca să-mi socotească și mie Hristos, ca pe cei doi bani ai văduvei aceleia?” Și gândind așa, și-a adăugat aurul său, zece galbeni. Iar după ce a făcut crucea, a adus-o patricianului, vrând să pună într-înșă pietrele cele scumpe. Și a început senatorul a cumpăni crucea

și a descoperit în cruce mai mult decât aurul său. Și a zis tânărului: „De ce ai făcut această înșelăciune, că ai amestecat aurul cu ceva, vrând să ascunzi pentru tine o parte din aurul meu ?”

Atunci tânărul i-a spus lui tot adevărul și a zis: „Însuși Știutorul de inimi, Acela, știe că nu am tănuț aurul tău, ci și pe al meu l-am adăugat. Că așa mi-am zis: O, cât bine a făcut patricianul sufletului său de a adus atâta avere lui Hristos Dumnezeu! Și am zis: Voi adăuga și eu aurul meu, ca să iau plată cu dânsul, ca să primească, adică, și de la mine Hristos, cum a primit cei doi bani ai văduvei”.

Deci, patricianul s-a minunat mult de aceasta și a zis: „O, fiule, oare, așa ai cugetat, ca să faci acest bun lucru?” I-a zis lui tânărul: „Adevărat, stăpâne, precum ți-am spus ție”. Iar patricianul iarăși a zis tânărului: „De vreme ce așa ai cugetat și toată buna ta avere ai dat-o lui Dumnezeu, voind să ai parte cu mine, iată, din ziua de astăzi, fiu al meu te voi face pe tine și moștenitor a toată averea”. Însă de aceasta se cade și noi a proslăvi pe Dumnezeu, Acela ce dă răsplătire și acum, în viața de aici, și în veacul ce va să vie, celor ce aduc la Dânsul daruri cu dreptate agonisite. Și așa, viețuind cu dragoste în lume, mântuire și-a câștigat.

Întru această zi, cuvânt pentru pocăință.

Într-o cetate a fost un episcop care, după reaua meșteșugire a diavolului, a căzut în desfrânare. Deci, într-una din zile, făcându-se adunare în Biserică, neștiind nimeni de păcatul lui, după ce s-a adunat tot poporul, s-a mărturisit singur înaintea tuturor, zicând: „Eu în desfrânare am căzut”. Și, intrând, și-a pus omoforul său pe altar, zicând: „De acum eu nu mai pot să vă fiu vouă episcop”. Și a strigat tot poporul cu plângere, grăind: „Păcatul tău asupra noastră să fie, părinte, numai tu să ne fii la episcopie”. Și după multă rugămintă le-a zis lor: „De voiți să rămân la episcopie, să faceți ceea ce vă voi spune”. Și a poruncit să încuie ușile cele de pe lături. Și s-a aruncat pe sine lângă o singură ușă cu fața în jos și a zis către popor: „Să nu aibă parte de Dumnezeu acela care, ieșind, nu mă va călca pe mine cu picioarele!” Și au făcut după cuvântul lui. Iar când și cel mai de pe urmă ieșea, a venit din cer glas, grăind: „Pentru smerenia lui cea multă, am iertat lui păcatul”. Și, aceasta auzind, tot poporul a preaslăvit pe Dumnezeu.

6 septembrie

Întru această zi, povestire din Everghitinos, despre o fecioară care s-a pocăit.

Povestit-a oarecare din părinți că în Tesalonic era o mănăstire de fecioare. Iar una dintr-ânsele, prin lucrarea celui de obște vrăjmaș, ieșind din mănăstire, a căzut în desfrânare. Apoi, cu ajutorul iubitorului de oameni Dumnezeu, căindu-se, s-a întors la obștea ei și, căzând înaintea porții, s-a sfârșit. Și s-a descoperit unuia din Sfinți moartea ei. Și a văzut pe Sfinții îngeri venind să-i ia sufletul, iar pe draci venind pe urmă. Și s-a făcut vorbă între dâșii. Sfinții îngeri ziceau că în pocăință a venit, iar diavoli împotriva grăiau, zicând că lor le slujește de multă vreme. Și, cum s-a pocăit, că nici n-a ajuns să intre în obște? Și au zis îngerii că Dumnezeu, de când a văzut pașii ei plecați spre mănăstire, a primit pocăința ei,

că pe pocăință ea era stăpână, prin țelul pe care și l-a pus, iar Stăpânul vieții este Domnul tuturor.

Deci, întru acestea rușinându-se, diavolii s-au depărtat. Iar cel ce a văzut descoperirea, a povestit-o celor de față. Zis-a avă Amonie: „De va voi omul, de dimineața până seara ajunge la măsura dumnezeiască”. Dumnezeuului nostru slavă!

7 septembrie

Întru această zi, cuvânt din Limonar, despre nevoiță.

Ne spunea nouă monahul Atanasie: „Mi-a venit mie odată un gând, zicându-mi: Oare ce va fi celor ce se nevoiesc aici? Și m-a răpit pe mine Domnul. Și a venit cineva zicându-mi: Să vii în urma mea. Și m-a dus la oarecare loc plin de lumină și m-a pus pe mine lângă înseși ușile a căror vedere nu este cu putință a o spune. Și am auzit, ca și cum ar fi înăuntru mulțime fără număr, din cei ce laudă pe Dumnezeu. Și, bătând noi în ușă, ne-a răspuns cineva din lăuntru, zicând: Ce voiți acum? I-a grăit lui cel ce mă purta pe mine: Să intrăm aici, voim. Iar el a răspuns, zicând: Aici nu intră nimeni care petrece în lenevire. Iar, dacă voiți să intrați, mergeți și vă nevoiți, socotind nimic toate ce sunt în lumea aceasta trecătoare”.

8 septembrie

Întru această zi, cuvânt din Limonar, despre bătrânul tăietor de lemne.

A fost oarecând, în părțile Ciprului, secetă multă vreme și episcopul țării se ruga mult lui Dumnezeu pentru aceasta, ca să le dea lor Domnul mila Sa de sus, ca să se pogoare ploaie pe pământ. Și s-a făcut glas din cer, zicându-i lui: „Să mergi, după Utrenie, la cutare poartă a cetății și pe care vei vedea intrând mai întâi, aceluia să-i spui ca să se roage și va veni vouă ploaie.” Deci, a făcut așa episcopul, a ieșit cu clerul său și a șezut la poarta cetății și, iată, intra un bătrân, ducând o sarcină de lemne de vândut. Și sculându-se, episcopul l-a oprit pe el. Și îndată a lepădat bătrânul sarcina de lemne din spate și s-a închinat episcopului, zicând: „Iartă-mă, stăpâne”; și cerea blagoslovenie de la episcop. Apoi și episcopul, asemenea, s-a închinat lui zicând: „Ava, pentru Domnul, roagă- te ca să ne trimită Domnul mila Sa și să fie acum pe pământ ploaie”. Iar bătrânul pe sine se numea a fi netrebnic și păcătos. Și dacă l-a silit pe el episcopul ca să se roage, bătrânul, plecându-și genunchii, s-a rugat și s-a pogorât îndată ploaie.

Încă, iarăși, episcopul a rugat pe bătrân, zicând: „Ai dragoste, pentru noi, părinte, și ne spune viața ta, pentru folosul nostru, ca și noi să-ți urmăm”. Și a zis bătrânul: „Iartă-mă, stăpâne, că eu sunt păcătos și în deșarte zile m-am născut și nimic nu am de folos cu care sufletul meu să se mângâie. Ci, iată, precum mă vezi pe mine, ies din cetate și-mi adun o sarcină de lemne și, vânzând-o, îmi cumpăr pâinea pe care o mănânc și cu aceasta îmi dobândesc mie hrana cea de peste zi. Iar alta n-am nimic și dorm la biserică și iarăși ieșind, același lucru îl fac. Iar, de va fi frig sau ninsoare, o zi sau două, petrec flămând

și laud pe Dumnezeu, până ce iarăși se face senin și pot ieși să tai lemne". Și așa, nu puțin folos a primit episcopul împreună cu clerul său. Și toți au proslăvit pe Dumnezeu de osteneala bătrânului și i-au zis lui: „Cu adevărat, tu ai plinit Scriptura care zice: Nemernic sunt pe pământ". Deci, l-a luat pe el episcopul și l-a hrănit, dându-i lui odihnă, până ce s-a mutat către Domnul. Dumnezeului nostru slavă!

11 septembrie

Întru această zi, Preacuviosul Părintele nostru Eufrosin, bucătarul (sec. IX).

Acesta s-a născut din părinți țărani simpli și, crescând, s-a făcut mare, dar fără de învățătură și în urmă a venit la mănăstire. Deci, îmbrăcându-se în chip monahicesc, s-a făcut slujitor monahilor. și fiindcă petrecea totdeauna la bucătărie, ca un om simplu, era defăimat de toți și suferea fericitul toate defăimările cu bărbăția inimii și cu liniștea gândului, fără a se tulbura cât de puțin. Că măcar că era simplu la cuvânt, însă nu era prost, ci cu înțelegere precum aceasta se va arăta mai curat din cele ce se vor spune de aici înainte. Că în mănăstirea aceea, unde se afla fericitul acesta Eufrosin, era și un preot, iubitor de Dumnezeu, care se ruga cu sânguință, ca să-i arate Dumnezeu bunătățile pe care le vor dobândi cei ce-L iubesc pe Dânsul.

Deci, într-o noapte, dormind preotul, i se arată, în somnul lui, că se află într-o grădină și privea cu mirare la bunătățile cele preaveselitoare ce se aflau acolo și vedea și pe Eufrosin, bucătarul mănăstirii, care sta în miilocul livezii și se desfăta de bunătățile acelea. Deci, apropiindu-se de el, îl întrebă a cui este grădina aceasta și cum s-a aflat el acolo? Iar Eufrosin a răspuns: „Grădina aceasta este locuința aleșilor lui Dumnezeu, iar mie, pentru bunătatea Dumnezeului meu, mi s-a îngăduit să mă aflu aici". Iar preotul i-a zis lui: „Și, oare, ce faci în această grădină?" Eufrosin a răspuns: „Eu stăpânesc toate câte vezi aici și mă bucur și mă veselesc de privirea și câștigarea acestora."

Iar preotul i-a zis: „Poti să-mi dai ceva din bunătățile acestea ?" Eufrosin a răspuns: „Da, ia cele ce voiești din acestea, din darul Dumnezeului meu". Atunci preotul i-a arătat merele și cerea să-i dea din acelea. Deci Eufrosin, luând câteva mere, le-a pus pe ele în rasa preotului, zicând: „Iată, ai dobândit merele ce ai cerut". Și fiindcă, atunci, a lovit în toacă să se scoale părinții la Utrenie, s-a deșteptat preotul. Și, în timp ce socotea că vedenia ce văzuse era vis, a întins mâna la rasa sa și, - o, minune! - a aflat merele. Și minunându-se de acea preaslăvită bună mireasmă, a rămas nemișcat multă vreme. După aceea, mergând în biserică și văzând stând acolo pe Eufrosin, l-a luat la un loc osebit și l-a jurat ca să-i spună unde a fost el în noaptea aceea. Deci, Eufrosin a zis: „Iartă-mă, părinte, că nicăieri n-am mers în noaptea aceasta, ci acum am venit la Utrenie". Iar preotul a zis: „Pentru aceasta eu te-am legat mai întâi cu jurământ, ca să descoperi la toți măririle lui Dumnezeu și tu nu voiești să arăți adevărul". Atunci a răspuns smerit cugetătorul Eufrosin: „Acolo am fost, părinte, unde sunt bunătățile pe care le vor moșteni cei ce iubesc pe Dumnezeu, pe care și tu, cu mulți ani înainte, ai dorit să le vezi. Acolo m-ai văzut pe mine, desfătându-mă cu bunătățile livezii aceleia. Că, voind Domnul să te încredințeze pe sfinția ta despre bunătățile cele dorite dreptilor, a lucrat prin mine, smeritul, această minune".

Atunci a zis preotul: „Părinte Eufrosin, ce mi-ai dat din bunătățile livezii?" Iar Eufrosin a răspuns : „Merele cele frumoase și mirositoare, pe care le-ai pus acum în patul tău. Însă, părinte, iartă-mă, că eu sunt vierme și nu om". Atunci preotul a povestit la toți frații vedenia ce a văzut și prin aceasta a îndemnat pe toți a se minuna și a se înspăimânta, spre dorirea binelui și a faptelor bune. Iar fericitul Eufrosin, fugind de slava oamenilor, pe ascuns, s-a dus din mănăstire, și s-a îndepărtat și a rămas necunoscut, până la sfârșit. Iar din merele acelea mâncând, mulți bolnavi s-au vindecat de bolile lor. Întru slava lui Dumnezeu! Amin.

12 septembrie

Întru această zi, cuvânt despre Evloghie monahul și despre săracul cel slăbănog.

Un cărturar oarecare, anume Evloghie, pornit fiind din dumnezeiasca dragoste, s-a lepădat de lume și, împărțindu-și la săraci averea sa, și-a lăsat pentru sine puțină avuție și ceva aur. Deci, neputând el să mai lucreze, s-a făcut pustnic. Și fiind ispitit de lenevire și neputând nici singur a șede, a aflat, lepădat în uliță, pe un oarecare olog, care nu avea nici mâini, nici picioare, fără numai limbă. Iar Evloghie s-a făgăduit lui Dumnezeu, zicând:

„Doamne, pentru numele Tău, voi lua pe acest slăbănog și-l voi odihni pe el până în ziua morții lui, ca și eu, pentru aceasta, să mă mântuiesc. Și-mi dă mie, Doamne, răbdare, ca să-i slujesc lui". Deci, apropiindu-se de slăbănog, i-a zis lui: „Voiești ca să te iau și să te odihnesc pe tine?" Și i-a zis lui slăbănogul: „Adevărat, stăpâne, voiesc." Și a zis Evloghie: „Mă voi duce să aduc un catâr și te voi lua de aici". Și cu multă bucurie slăbănogul a primit. Apoi, aducând catârul, l-a luat pe el și l-a dus în casa sa și-l îngrijea pe el în toate trebuințele lui. Și a petrecut slăbănogul în casa lui Evloghie cincisprezece ani. Iar Evloghie îi slujea ca unui părinte și-l iubea pe el cu totul: îl spăla, îl hrănea și-l purta cu mâinile sale.

Însă, după acei cincisprezece ani, i-a învrăjbit pe ei diavolul, vrând să lipsească pe Evloghie de plată, iar pe slăbănog de odihnă, și a început a răzvrăti pe slăbănog. Deci, a început slăbănogul a se mânia și a grăi cuvinte de defăimare: „O, șchiopule, o, șchiopule, tu ești rob și de la stăpânul tău ai fugit, că avuția lui i-ai furat și acum, cu a mea pricină voiești a te ascunde, arătând că ești milostiv, luându-mă pe mine în casa ta și că, prin mine, voiești a te mântui". Iar Evloghie se ruga și-i mângâia lui inima, zicându-i: „Nu, stăpâne, nu grăi așa, ci spune-mi mie ce rău ți- am făcut și mă voi pocăi". Iar slăbănogul îi zicea așa: „Nu-mi trebuie îmbunările tale, aruncă-mă pe mine, ducându-mă pe ulițe, că nu-ți potesc odihna ta". Iar Evloghie îi zicea: „Rogu-mă ție să te mângâi de această mâhnire". Iar slăbănogul mai vârtos se ațâța cu mânia asupra lui, strigând: „De acum nu voi mai răbda viclesugul tău, nu-mi este plăcută mie viața aceasta, eu carne vreau să mănânc". Iar răbdătorul Evloghie i-a adus lui carne, însă, văzându-o, el a răcnit iarăși: „Nu mai pot să mai fiu numai cu tine singur, ci popor vreau să privesc". Și i-a zis Evloghie lui: „Eu îți voi aduce mulțime de frați". Iar el iarăși cu mânie a grăit: „Vai de mine ticălosul, fața ta de acum nu vreau să o mai văd, iarăși, îmi vei aduce mie de acei care, asemenea ție, mănâncă pâinea în zadar". Și s-a tulburat și, cu necuvios glas, a țipat grăind: „Nu vreau, nu vreau, ci la

răspântii voiesc, leapădă-mă pe mine acolo unde m-ai aflat, că de-aș fi avut mâini, m-aș fi spânzurat, sau m-aș fi junghiat". Căci așa îl prinsese pe el dracul.

Atunci Evloghie, plecând, s-a dus la niște călugări și le-a zis lor: „Ce voi face, că în deznădăjduire m-a adus pe mine slăbănogul acesta?” Și iau grăit lui: „Pentru ce ?” Și a răspuns: „Amar îmi face mie și nu mă pricep ce voi face. Să-l lepăd pe el? Dar m-am făgăduit lui Dumnezeu și mă tem. Iar de nu-l voi lepăda, rele zile și nopți îmi dă mie și nu știu ce voi face cu el”. Și i-au zis lui aceia: „Să mergi cu noi la marele Antonie și să-i vestești lui și ceea ce-ți va zice ție, aceea să faci. Dumnezeu îți va grăi ție prin Antonie și-ți va vesti ție”. Iar Evloghie, închinându-se, i-a ascultat pe dâșii. Deci, amenințând pe ologul, l-a pus într-o corabie și a ieșit noaptea și l-a dus pe el în mănăstire, la marele Antonie, și i-a vestit lui pentru ce a venit. Iar el i-a poruncit să spună înaintea tuturor fraților. Deci, după porunca marelui Antonie, robul lui Hristos, Evloghie a zis înaintea tuturor: „Pe acest slăbănog l-am aflat lepădat pe uliță, negrijindu- se nimeni de el, și l-am miluit pe el și m-am rugat lui Dumnezeu să-mi dea mie darul răbdării ca să-l odihnesc, ca și eu să mă mântuiesc prin el și el să fie odihnit de mine. Și, iată, sunt cincisprezece ani de când suntem împreună, precum și s-a descoperit sfinției tale, Părinte, și nu știu de va fi primit la Dumnezeu ceva din cele făcute de mine în atâția ani, că osteneală multă îmi face acum mie. Și am socotit să-l lepăd pe el, dar mă zbat numai eu singur. Pentru aceasta am venit la Sfinția ta, ca să mă înveți ce să fac eu și să te rogi pentru mine, că acum cumplit mă ostenește”. Iar marele Antonie i-a grăit lui, cu glas greu și mânios: „Oare îl vei lepăda, Evloghie? Dar Hristos nu se va lepăda de el. Tu îl vei lepăda pe el, dar Domnul îl va socoti pe el, mai bun decât pe tine”. Și, aceasta auzind, Evloghie s-a înspăimântat. Iar, lăsând pe Evloghie, marele Antonie a început a bate prin cuvânt pe slăbănog și i-a grăit lui: „Șchiopule și slăbănogule, nevrednic cerului și pământului, nu mai încetezi a mânia pe Dumnezeu și pe fratele tău? Au nu știi că Hristos este cel ce-ți slujește ție? Cum îndrăznești a te împotrivi lui Hristos? Au doară nu pentru Hristos s-a robit acesta pe sine, a-ți sluji ție?” Iar, după ce l-a muștrat și pe acesta prin cuvinte, a mai tăcut puțin. Și după aceasta i-a învățat pe amândoi și le-a zis lor: „Să nu vă abateți de la calea voastră, fiilor, nicidecum, ci să mergeți cu pace și să nu vă depărtați unul de altul. Să lepădați toată întristarea pe care diavolul a aruncat-o între voi și cu cinste și cu dragoste să vă întoarceți la chilia întru care ați viețuit. Că ispita v-a venit vouă de la satana, de vreme ce știu că amândoi sunteți aproape de sfârșit și vrednici de cununi veți fi de la Hristos, acela prin tine, iar tu prin el. Deci, de acum nimic rău să nu mai gândiți, că atunci când va veni îngerul și nu vă va afla pe voi împreună la același loc, lipsiți de cununi veți fi...”

Și ei, grăbindu-se, îndată au venit la chilia lor și, petrecând ei cu desăvârșită dragoste, patruzeci de zile, a murit fericitul Evloghie și s-a dus la Dumnezeu, iar, după acesta, a treia zi, a murit și slăbănogul și s-a dus la Dumnezeu, întru veșnica odihnă.

Învățătură a Preacuviosului Părintelui nostru Efrem Siriul, că nu se cade a ne jura, nici a grăi de rău.

A zis Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos: „Ați auzit, că s-a zis celor de demult: să nu juri strâmb, ci să ții înaintea Domnului jurămintele tale”. Eu însă vă spun vouă: să nu jurați nicidecum, nici pe cer, fiindcă este tronul lui Dumnezeu, nici pe pământ, fiindcă este așternut al picioarelor Lui, nici pe Ierusalim, fiindcă este cetatea marelui Împărat, nici pe capul tău, să nu te juri, fiindcă nu poți să faci un fir de păr alb sau negru. Ci cuvântul vostru să fie: ceea ce este da, da; și ceea ce este nu, nu; iar ce este mai mult decât acestea, de la cel rău este (Matei 5, 33— 37). Și cum îndrăznim noi a călca poruncile Celui ce ne-a făcut pe noi? După cel ce zice: „Până la cer ridică gura lor și cu limba lor străbat pământul” (Ps. 72, 9). Și îndrăznești a-ți deschide gura ta fără de frică și a slobozi cuvinte de jurământ și de defăimare la cer și nu ai teamă că secera cea de văpaie, pe care a văzut-o Proorocul, s-ar putea sălășui în casa ta, până când te va pierde din cele de sub cer, că îndrăznești a-ți deschide gura împotriva Atotputernicului Dumnezeu, către Care îngerii, arhanghelii, heruvimii și serafimii nu îndrăznesc a căuta, că, cu frică și cutremur mare, stau înaintea Lui, laudând numele Lui cel înfricoșător și preaslăvit și cu totul vrednic de cinstit. Precum este scris: „Îndrăzneții, îngâmfații, ei nu se cutremură săhulească măririle (din cer), pe când îngerii, deși sunt mai mari în tărie și putere, nu aduc în fața Domnului judecată defăimătoare împotriva lor. Aceștia însă, ca niște dobitoace fără minte, din fire făcute să fie prinse și nimicite, hulind cele ce nu cunosc, vor pieri în stricăciunea lor” (II Petru 2, 10—12). Iar tu, om fiind, nu te cunoști pe tine; sau ți se pare că aceasta îți face îndreptățire. Nu, zic ție. Ci întru pieire și pierzanie îți va ieși ție lucrul acesta, că și sufletele altora le întinezi, ajutător făcându-te satanei. Că, zice Apostolul: „Învățați-vă și povățuiți-vă între voi, cu toată înțelepciunea, cântați în inimile voastre lui Dumnezeu, mulțumindu-I în psalmi, în laude și în cântări duhovnicești” (CoL 3, 16). Iar tu, în locul acestora, lucruri împotriva înveți: defăimări și jurăminte. Și te faci pe tine, și pe cei ce urmează nebunia ta, fii ai gheenei. Că gura pe care Dumnezeu a zidit-o pentru preamărirea Sa, tu pe aceasta cu defăimări ai umplut-o.

, Deci, încetează, omule, ca nu cumva însuși cuvântul cu care defăimezi pe Dumnezeu să se facă văpaie în gură ta și să-ți ardă limba. Că oamenii, dacă se ceartă unii cu alții, după ce se împacă, se rușinează a se privi în față ; cum tu, care azi stai în lume, iar mâine vei sta înaintea înfricoșătorului divan, cum îndrăznești unele ca acestea a zice? Nu te temi, că s-ar putea să se pogoare foc din cer și să te mistuiască pe tine, când deschizi gura împotriva Atotputernicului? Nici nu pui în mintea ta, că s-ar putea să se desfacă năpraznic pământul de sub picioarele tale și să te înghită? Nu te înșela, omule, este cu neputință a scăpa din mâinile Celui ce ne-a zidit. Ascultă pe cel ce zice: Cei care defaimă vor da seamă înaintea lui Dumnezeu, Care va judeca viii și morții. Până când întărâtăm pe Căla ce atâtea bunătăți ne-a dat nouă, Care, luând tină din pământ, a zidit pe om și a suflat întru el Duh de viață, Care a și supus toate sub picioarele Lui. Care ne cearcă și ne miluiește, Căla ce și pe Unul născut Fiul Său L-a dat pentru viața tuturor! Iar noi, în locul facerilor Lui de bine, spun și măcăcini li aducem, al căror sfârșit este arderea.

Întoarce-te dar, de acum înainte, la iubitorul de oameni și nepomenitorul de rău Dumnezeu, cerând pază gurii tale și ușă de îngrădire împrejurul buzelor tale. Că văd pe Proorocul cât de înfricoșat și de cutremurat strigă, vorbind cu Dumnezeu, prin curata rugăciune, zicând: „Doamne, auzit-am de faima Ta și m-am cutremunt de punerile Tale la cale, Dumnezeule”. Și iarăși: „Auzit-am de aceasta și lăuntrul meu s-a zbuciumat la glasul Tău, tremurat-au buzele mele; putreziciunea a cuprins oasele mele și picioarele mele au șovăit” (Avacum 3, 2, 16). Iar, dacă rămânem defăimând pe Dreptul Judecător, să ascultăm pe Apostolul, care zice: „Sau disprețuiești tu bogăția bunătății Lui și a îngăduinței și îndelungii Lui răbdări, neștiind că bunătatea lui Dumnezeu te îndeamni la pocăință? Dar, după învârtoșarea ta și după inima ta nepocăită, îți aduni mânie în ziua mâniei și a arătării dreptei judecăți a lui Dumnezeu, care va da fiecăruia după faptele lui” (Rom 2, 4-6). Drept aceea, și în alt loc zice: „Dacă greșind, va greși omul către om, se vor ruga pentru dânsul către Domnul. Iar dacă Domnului vom greși, cum ne vom mai ruga Lui?” Deci să ne pocăim, fraților. Până când amărâm pe Cel ce ne-a făcut pe noi? Dacă vom pierde limanul, unde ne vom mântui în vreme de furtună și de vifor! Dacă pe Domnul vom întărâta, către cine vom scăpa în ceasul necazului și al nevoii?

Eu, fraților, acestea am scris vouă, nu ca unul ce arată cu fapta adevărul, ci ca un frate sfătuindu-vă. Că de nu mi-ar fi ajutat mie Domnul, puțin de nu s-ar fi sălășluit în iad sufletul meu. Pentru aceea și pe voi vă rog, eu, cel ticălos între oameni, să vă rugati pentru mine către Domnul, ca să șteargă mulțimea păcatelor mele, mai înainte de sfârșit, ca să nu fiu rușinat în așteptarea mea. Și în ceasul morții să caute spre mine, după mulțimea îndurărilor Sale. Și, prin îngeri credincioși și de lumină purtători, să povățuiască păcătosul meu suflet și, împreună cu ale voastre, în locașul dreptilor să-l odihnească. Că ce fel de frică și de cutremur nu are sufletul în ceasul acela? Căci, dacă acela ce se duce într-o țară depărtată, stă și se minunează, văzând popor străin și de altă limbă, pământ pe care niciodată nu l-a văzut, apoi, în ce fel de frică ne este sufletul, când se mută din lumea aceasta în ceea ce va să fie, văzând atunci cele ce niciodată nu le-a văzut? Deci, să ne îngrădăm de cele de acolo, iubiților, cu tot sufletul și inima. Să slujim lui Dumnezeu cu toată tăria noastră. Să păzim poruncile Lui cu toată puterea. Să iubim înfricoșătorul și preacinstitul Numele Lui, iar pe aproapele ca pe noi înșine, ca să ne învrednicim a auzi binecuvântatul glas; „Veniți, binecuvântații Părintelui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă, de la întemeierea lumii” (Matei, 25, 34). Bine este cuvântat Dumnezeu, Cel ce ne umple pe noi de binecuvântarea Sa, că întru toți vecii este mila Lui. Amin.

16 septembrie

În această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, cum se cade a asculta la citirea sfintelor cărți, cu ce nevoință a citi și a lua aminte.

Zis-a fericitul Ioan Gură de Aur: „Când vei șede tu la citirea dumnezeieștilor cuvinte, mai întâi să te rogi lui Dumnezeu, ca să-ți deschidă ochii inimii. Ca nu numai să citești cele scrise, ci ca să le și faci, ca nu spre păcat să citești cuvintele și viețile sfinților. Și iarăși, când vei citi cu multă sârguință, să citești cuvintele, cu dinadinsul și cu toată inima și să nu te grăbești numai a întoarce filele. De-ți este ție de trebuință, nu te lenevi, ci și de două ori și de trei

ori să citești cuvintele și chiar de mai multe ori, ca să înțelegi puterea lor. Iar când vei voi să citești sau să asculți pe altul ce citește, apoi să te rogi lui Dumnezeu, așa zicând: Doamne Iisuse Hristoase, deschide-mi mie ochii inimii, ca să ascult cuvântul Tău și să-l înțeleg pe el și să fac voia Ta, că străin sunt eu pe pământ. Să nu ascunzi de mine poruncile Tale, ci să-mi descoperi ochii, ca să văd minunile din Legea Ta. Arată-mi mie cele nearătate și cele ascunse ale înțelepciunii Tale. Spre Tine nădăjduiesc, Dumnezeul meu; ca să-mi luminezi mintea și gândul, cu lumina înțelegerii Tale, ca nu numai să citesc cele scrise, ci să le și fac. Ca nu spre păcat să citesc viețile și cuvintele sfinților, ci spre înnoire și spre luminare, spre sfințire, spre mântuirea sufletului și spre moștenirea vieții veșnice. Că Tu ești lumina celor ce zac într-o întuneric și de la Tine este toată darea cea bună și tot darul cel desăvârșit".

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre FiLarghie, monahul.

A fost un oarecare monah, FiLarghie cu numele, care viețuia în Ierusalim, lucrând lucruri de mână și din osteneala sa își mânca pâinea sa. Iar odată, șezând el în târg, își vindea lucrul său; și oarecine și-a uitat o pungă ce avea o mie de galbeni și a aflat-o bătrânul. Deci a stat pe locul său, zicând: „Se cade celuiia ce a pierdut-o să vie să-și ia al său și punga să-și primească". Și îndată a venit cel ce o uitase, plângând. Deci, primindu-l pe el bătrânul, i-a dat-o lui. Iar acela îl ținea pe el, vrând să-i dea lui o parte oarecare, iar bătrânul nici nu se uita. Atunci a început a striga cel ce o pierduse: „Veniți de vedeți pe omul lui Dumnezeu, ce fel de faptă face acesta". Însă bătrânul, furișându-se, a fugit pe ascuns și a ieșit din cetate, ca să nu fie cunoscut. Iar aceasta a făcut-o, ca să nu fie cinstit.

17 septembrie

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre mânia și pocăință.

Un frate oarecare avea necaz asupra altui frate, care, înțelegând că acela are necaz asupra lui, a mers la dânsul, vrând să se smerească, să-și ceară iertare și să se împace cu dânsul. Deci, bătând el la ușa fratelui, acela n-a vrut nicidecum să-i deschidă și să-l primească. Iar acesta, dacă a văzut că nu-i deschide, s-a scârbit și el, și, mergând la un bătrân, i-a spus lui despre acel frate, jeluindu-se că are necaz pe el și a mers la dânsul să-și ceară iertăciune și să se împace cu dânsul, dar nu l-a primit, nici i-a deschis lui ușa. Iar bătrânul i-a zis lui: „Caută, fiule, și-ți ia seama că poate ai vreun gând în inima ta, că tu nu ești cu nimic vinovat, nici i-ai făcut lui vreun rău, ci el a făcut rău și este vinovat. Și, așa, pe tine însuți te îndreptățești, iar pe el îl învinovățești. Deci, pentru aceasta, nu-i dă lui Dumnezeu îndemn ca să-ți deschidă și să te primească, fiindcă mergi la dânsul nu cu adevărată pocăință, ci cu fățarnicie. Deci, mergi și pune în inima ta, că tu ai greșit și tu ești vinovat, iar pe dânsul dezvinovățește-l și așa îi va da lui îndemnare și umilință, ca să se smerească și să se împace cu tine." Și i-a spus lui această povestire: „Erau doi oameni mireni, în Egipt, în ținutul Alexandriei, și erau amândoi cu bună cucernicie și cu viață bună. Aceștia, sfătuindu-se amândoi, au lăsat lumea și s-au călugărit împreună. Și auzind ei citindu-se cuvântul ce este scris în Sfânta Evanghelie, care zice că unii s-au scotit pe sine pentru împărăția Cerului, și râvnind acelui cuvânt, s-au

scopit pe sine amândoi. Și, neștiind ei puterea dumnezeieștii Scripturi, li se părea că mare bunătate au făcut ei cu acea faptă, că s-au scopit pe sine pentru împărăția Cerului. Iar arhiepiscopul, auzind de acest lucru al lor, i-a despărțit pe ei de Sfânta Biserică. Iar ei se răzvrăteau asupra arhiepiscopului, zicând că pentru oarecare pizmă și fără dreptate i-a despărțit pe ei de Biserică și s-au sfătuit să meargă la arhiepiscopul Ierusalimului, să se jeluiască și să-și spună pricina lor și acela îi va binecuvânta și-i va împăca, iarăși, pe ei cu Biserica. Deci au mers la arhiepiscopul Ierusalimului și au început a se jeli pentru strâmbătatea ce le-a făcut lor arhiepiscopul Alexandriei, de i-a despărțit pe ei de Biserică, și spunându-i și pentru care pricină i-a despărțit. Iar arhiepiscopul Ierusalimului, auzind acestea, a zis lor: „Și eu vă despart pe voi”. Iar ei, auzind aceasta, s-au necăjit foarte. Și, sfătuindu-se, au zis unul către altul: „să mergem, frate, la arhiepiscopul Antiohiei și acela, văzând supărarea și strâmbătatea ce tragem, nefiind vinovați, își va face milă și ne va primi pe noi”. Și așa au mers la arhiepiscopul Antiohiei și i-au spus lui jalba și pricina lor, iar arhiepiscopul, auzind, a zis lor: „Și eu vă despart pe voi”. Iar ei, în loc de nădejdea ce aveau că-i va bucura acel arhiepiscop, auziră dimpotrivă și pe acesta, ca și pe ceilalți, zicându-le: „Și eu vă despart pe voi”. Și s-au sfătuit aceia să meargă la Roma, la papa, zicând: „Să mergem, frate, la papa și el ne va primi pe noi și ne va da izbândă nouă față de toți ceilalți”. Și așa, au plecat, și au mers la Roma, la papa și s-au jeluiri și au spus papei toată pricina lor, și cum toți arhiepiscopii, necăutându-le dreptatea și nevinovăția, i-au despărțit pe ei de Sfânta Biserică, fără de nici o pricină sau vină. Iar papa, auzind acestea, le-a zis lor: „Și eu vă despart pe voi”.

Iar ei, auzind și de la papa tot același cuvânt pe care l-au auzit de la ceilalți arhiepiscopi, vorbeau între ei, zicând: „Ce vom face, frate, că aceștia sunt uniți toți la un cuvânt, fiindcă ei se adună în soboare, toți la un loc, și se sfătuiesc și se unesc să țină toți una și să fie toți într-un cuvânt. Ci noi, frate, să mergem la Sfântul Epifanie, arhiepiscopul Ciprului și să ne jeluim și să-i spunem lui toată pricina noastră. Și acela, fiind om sfânt și prooroc și cunoscător, ne va cunoaște supărarea și nevinovăția noastră și necazul ce tragem fără dreptate și ne va primi pe noi”. Și așa, ieșind din cetatea Romei, au plecat și au mers în Cipru. Și dacă s-au apropiat de cetatea unde era Sfântul Epifanie, Dumnezeu i-a descoperit Sfântului venirea acelor doi călugări și osteneala și pricina lor. Iar Sfântul Epifanie, înștiințându-se despre dânșii, îndată a trimis pe un cleric al său întru întâmpinarea lor, ca să le spună că nici în cetatea lui să nu îndrăznească să intre, că nu-i primește pe ei. Iar ei, auzind aceasta, s-au umilit în inimile lor și s-au smerit pe sine, vorbind unul către altul și zicând: „Cu adevărat, frate, noi am greșit lui Dumnezeu. Și pentru ce, dar, umblăm zbuciumându-ne, vrând să ne îndreptăm noi? Că, iată, așa precum socoteam noi, toți fără de dreptate și fără de nici o vină, unul după altul, ne despărțiră pe noi de Sfânta Biserică. Iar acesta, încă nici n-am mers la dânsul să ne jeluim lui și să ne spunem pricina noastră, și nici nu ne-a văzut pe noi, ci, fiind el om sfânt și prooroc cunoscător, iată că însuși Dumnezeu i-a descoperit lui și i-a arătat venirea noastră la dânsul și greșeala noastră, pentru care ne-a poruncit nouă nici în cetatea lui să nu intrăm. Pentru aceea, frate, în zadar ne ostenim noi, umblând să ne îndreptăm, că noi am greșit lui Dumnezeu și Dumnezeu i-a arătat lui greșelile noastre. Pentru aceea, nu numai că nu ne primește pe noi să vedem fața lui, dar nici în

cetate nu ne dă voie să intrăm. Și așa au început a se umili și a plânge și a se smeri, cunoscându-și greșeala și păcatul lor. Iar cunoscătorul de inimi, Dumnezeu, văzându-i pe dânșii că și-au cunoscut greșeala lor și că s-au umilit în inimile lor și se smeresc, căindu-se de păcatul lor, a descoperit și a arătat iarăși și aceasta Sfântului Epifanie, că și-au cunoscut păcatul și că se smeresc, căindu-se. Și i-a poruncit lui să trimită ca să-i cheme și să-i primească pe ei, că și-au cunoscut greșeala lor și că se căiesc. Și a trimis Sfântul Epifanie la dânșii și i-a chemat la sine și, cu multe cuvinte de folos i-a învățat și i-a mângâiat pe ei și i-a primit în Sfânta Biserică și i-a împărtășit pe ei cu Sfintele Taine și a scris pentru dânșii la arhiepiscopul Alexandriei, zicând: „Primește, frate, pe fiii tăi, că adevărat, acum, s-au smerit și s-au pocăit”. Și așa i-a trimis pe ei la lo-cul lor.”

Această povestire, spunându-o bătrânul fratelui, i-a zis lui: „Iată fiule, aceasta este adevărata tămăduire a sufletului, ca întru toate lucrurile să ne smerim, defăimându-ne și ocărându-ne, descoperindu-ne și vădindu-ne înaintea lui Dumnezeu păcatele noastre, iar nu ale fratelui nostru”. Acestea auzindu-le, fratele s-a umilit în inima sa și a făgăduit că va face după cuvântul bătrânului. S-a dus, iarăși, cu smerenie la acel frate, care avea necaz pe el, să se roage să-l ierte pe el și, bătând la ușa chiliei, îndată a auzit și i-a deschis lui. Și mai înainte de a se pleca el și ași cere iertăciune, acela s-a închinat lui cu smerenie, zicând: „Iartă-mă, frate, că te-am scârbit pe tine”. Și așa, cu dragoste, din tot sufletul, sărutându-se unul cu altul, s-a făcut mare bucurie între dânșii.

18 septembrie

Întru această zi, cuvânt despre milostenie, că cel ce dă săracului, dă lui Hristos.

Un om oarecare din Constantinopol era foarte milostiv, încât și pe ulițele cetății umblând el, mergea după dânșul mulțime de săraci. Iar el se făcea ca și când îi gonea și-i îndepărta, însă puneă în mâinile lor milostenie. Și făcea aceasta, voind să se tăinuiască de oameni. Deci, unul din prietenii lui credincioși l-a întrebat pe el cum s-a făcut milostiv. Și i-a spus lui, grăind: „Când eram mic, ca de zece ani, și am intrat în biserică să mă rog, am văzut pe un bătrân duhovnic, învățând poporul și spunându-i despre milostenie: cel ce dă săracului pune în înseși mâinile lui Hristos. Iar eu am auzit și n-am crezut pe cel ce învăța, că gândeam: Eu am auzit că Hristos stă în cer, de-a dreapta Tatălui, deci, cum se află pe pământ, precum învață acesta, ca să ia ceea ce se dă săracilor ? Iar acestea gândind eu, m-am dus la casa mea și am văzut pe un sărac în haine rupte mergând, iar deasupra capului său sta un chip al Domnului nostru Iisus Hristos. Și cum mergea săracul acela pe calea sa, iată un om milostiv l-a întâmpinat pe el și i-a dat lui o pâine. Și cum a întins mâna cea ce da pâinea, iată și chipul Mântuitorului Și-a întins mâinile Sale spre mâinile celui ce da pâinea și a luat-o din mâinile lui și l-a binecuvântat pe acela. Deci aceasta văzându-o, am crezut că acel ce dă săracului, cu adevărat lui Hristos dă. Dar eu încă și acum văd același chip, stând deasupra capului săracilor și pentru aceea sunt cuprins de frică și fac milostenie după putere, pe cât pot.”

Întru această zi, cuvânt despre viața ce va să fie, dintr-ale Fericitului Augustin.

Scrive Fericitul Augustin această istorie, zicând: Fratele meu Ghenadie, doctorul cel slăvit, s-a deprins din tinerețe a fi milostiv și mult îndurat către săraci, precum însuși mi-a povestit. Și i-a venit lui o îndoială de la urătorul binelui, vrăjmașul, gândind: „Oare mai este altă viață după moarte ?” Și așa petrecea întristat. Însă, milostivul Dumnezeu, nevrând să piară lucrătorul faptelor bune, a iconomisit în acest chip: Odată, culcându- se el pe patul său, ca să se odihnească, i s-a arătat în somn în tânăr preafrumos și i-a zis lui: „Vino după mine!” Și, mergând după dânsul, l-a dus pe el într-o cetate, unde se auzeau preaminunate cântări. Și a întrebat pe tânărul care îl purta: „Ce este aceasta ?” Și i-a răspuns lui: „Aceasta este cântarea și veselia sfinților lui Dumnezeu”. Și după aceasta și-a venit în sine și s-a deșteptat. Iar vrăjmașul, iarăși, îi zicea, prin gând, că acestea sunt niște năluciri. Deci, culcându-se a doua noapte, întristat, iarăși i s-a arătat lui același tânăr și l-a întrebat: „Oare mă cunoști?” Iar el a răspuns: „Tare bine te cunosc”. Și l-a întrebat: „Dar unde m-ai văzut?”

Și i-a zis Ghenadie: „Nu de mult te-am văzut, că m-ai dus și m-ai purtat într-o cetate, unde se auzeau cântări dulci și veselii”. Și l-a întrebat: „În ce chip m-ai văzut, în somn sau aievea?” Și i-a răspuns: „În somn”. I-a zis tânărul: „Bine ai grăit, că și acum, în somn mă vezi”. Și a răspuns Ghenadie: „Știu, cu adevărat, că și acum în somn te văd”. Deci, l-a întrebat îngerul: „Unde dar este acum trupul tău? A răspuns: „În cămara mea”. L-a întrebat iarăși: „Au știi tu că acum ochii tăi sunt închiși și fără simțire în trupul tău și nu văd nimic?” I-a răspuns: „Știu tare bine”. Iar el i-a zis: „Deci dar, cu care ochi mă vezi tu acum și privești la mine?” Ghenadie sta uimit și nu știa ce răspuns să dea. Îngerul a început a-l dojeni și a-l învăța, zicând: „Ochii tăi cei trupești acum sunt nesimțitori și nu pot să vadă. Iar aceștia, cu care privești la mine, sunt alți ochi, și când vei muri, atunci fără ochii cei trupești ai să vezi și ai să viețuiești și toată știința și cunoștința o să ai. Iată, de acum, să pui început bun și să nu te mai îndoiești de viața cea de după moarte”. Și, zicând acest cuvânt, îngerul s-a făcut nevăzut, iar el s-a trezit. Și de atunci până la moartea sa, n-a mai avut nici o îndoială în inima sa.

Iarăși, asemenea acesteia, ne istorisește Sfântul Augustin, zicând: Am auzit de la Mihail însuși că i s-a întâmplat a auzi aceasta de la unchiul său, ce se chema tot Mihail, care, iubind mult filozofia, se îndeletnicea mult cu învățăturile lui Platon și cu alte asemenea filosofii și câștigase mare prieteșug cu Marsilie, bărbatul cel prea învățat și sporit în faptele cele bune. Și aceștia doi, Mihail unchiul și Marsilie, de multe ori se îndeletniceau cu vorbe adânci filosofești. Iar odată, după obicei, intrând iarăși în noime adânci filosofești și întrebându-se, Marsilie a adus vorba și despre viața cea fără de sfârșit, ce are să se descopere după mutarea cea de aici. Și din multa vorbă ce a fost, au venit la atâta neînțelegere, că au dat mâna unul cu altul și cu jurământ au întărit, că oricare din ei va muri mai înainte, să vie să se arate celui ce a rămas, spre mai bună încredințare. Și a mers Marsilie la locul său, în cetatea Florența. Și a trecut vreme îndelungată. Odată, Mihail, îndeletnicindu-se în învățăturile sale acasă, deodată a auzit o alergare de cal, care a stat lângă ușa lui. Și s-a auzit glas,

strigând: „Mihaile, Mihaile, toate cele vorbite de noi sunt adevărate, adevărate”. Și, sculându-se, Mihail a deschis fereastra și a văzut pe un bărbat îmbrăcat tot în alb și călăre; și cum l-a văzut Mihail, îndată a întors calul și se ducea. Și a început a striga Mihail după dânsul, zicând: „Marsilie, Marsilie”. Și s-a făcut nevăzut. Și Mihail s-a înfricoșat foarte de aceasta. Și, începând a cerceta cu de-amănuntul despre Marsilie, a aflat, că în ziua și ceasul acela în care i s-a arătat, Marsilie s-a mutat către Domnul, în cetatea Florența. După aceea, Mihail lăsând deșarta filosofie, se îngrijea de viața cea veșnică.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre mânia.

Îndrăcirea cea din mânia este în acest chip: cu cât mai mult, adică, s-ar certa cineva, cu atât mai multă îndreptățire îi trebuie. Căci așa și focul, când se face mult, atunci mai mult se aprinde; deci să nu adaugi lemne pe foc, când vrei ca mai repede să se stingă. Că nu are putere de la sine mânia, dacă n-ar fi altul care să întărească.

Așa fac și corăbierii când se ridică furtuna pe mare; atunci nu mai socotesc mărfurile pe care le aruncă. Iar după ce se liniștește furtuna, își aduc aminte de cele ce le-au aruncat și au multă jale din aceasta. Asemenea, se află și cei ce se mânia: că furtună cumplită este când mintea lui se tulbură și rămân afară de sine și nu simte ce face, chiar dacă ar grăi și cuvinte rele. Iar după ce îi trece lui mânia, atunci se gândește la cuvintele cele rele, pe care le-a grăit, și își cunoaște paguba, rușinea și pierzarea. Că precum stomacul stricat varsă mâncarea, așa și gura mâniosului aruncă cuvintele rele. Iar mulți fac și în alt fel: la mânia și la vrajbă sunt grabnici, iar la smerenie sunt lenevoși. Vei zice: acela care este începătorul certei, acela i se cade întâi a se smeri. Dar tu, apucând înainte, să te supui lui, ca să-ți fie ție plată de la Dumnezeu. Că, măcar că nu ai făcut tu începutul răului aceluia, fă tu, acum, începutul binelui, căci într-acest chip uneori fac și doctorii, care umblă pe la cei bolnavi, iar nu bolnavii pe la doctori. Asemenea și tu să faci fratelui cuprins de boala mănii: să-i vindecii lui rana mănii acesteia, prin supunerea ta. Ascultă pe Domnul, Cel ce a zis: „Cui te lovește peste obrazul stâng, întoarce-i și pe celălalt” (Matei, 5, 39).

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre smerenie.

Erau doi frați călugări, care, de multă vreme, viețuiau cu dragoste împreună, amândoi la un loc. Iar vrăjmașul diavol, pizmuind traiul lor cel bun, a vrut să-i despartă pe ei, unul de altul. Deci, a făcut între ei o pricină ca aceasta: fratele cel mic a aprins lumânarea și a pus-o pe ea la locul ei, iar diavolul, făcând pacoste, a prăvălit lumânarea jos și s-a stins. Ci fratele cel mai mare, mâniindu-se foarte din aceasta, a lovit cu patimă pe fratele său cu palma peste obraz, iar acesta, cu smerenie, s-a închinat lui până la pământ, zicând: „Iartă-mă frate, că te-am supărat, ci așteaptă puțin și iar o voi aprinde”. Dar puterea lui Dumnezeu a pedepsit pe acel diavol până ce s-a făcut ziuă. Iar dacă s-a făcut ziuă, a mers acel diavol în capîștea idolească și se jeluia mai marelui său, spunându-i lui toată întâmplarea ce a vrut să facă și ce a făcut acelor călugări și cum s-a smerit călugărul cel mai mic, celui mai mare și cum, pentru smerenia aceluia, puterea lui Dumnezeu l-a pedepsit pe el, până la ziuă. Acestea spunându-le, diavolul se jeluia stăpânului său în capîștea idolească, iar slujitorul

cel idolesc, întâmplându-se atunci acolo în capiște, a auzit cele ce se jeluia acel drac și se mira de neputința lor. Deci, smerindu-se în inima lui, s-a dus la o mănăstire și s-a făcut călugăr iscusit și smerit și spunea fraților, zicând: „Smerenia risipește puterea vrăjmașului, că eu am auzit dracii grăind și vorbind între dâșii și zicând: De vom face tulburare și vrajbă între călugări și de se va întoarce unul dintr-înșii și, smerindu-se, se va închina fratelui său, atunci acela toată puterea noastră risipește”.

Aceasta auzind noi, fraților, că ne silim să câștigăm smerenia, care risipește puterea diavolului, și așa, Dumnezeuul păcii va fi cu noi și ne va feri pe noi de tot lațul vrăjmașului. Dumnezeuului nostru, slavă în veci! Amin.

20 septembrie

Întru această zi, cuvânt despre un preot, pe care l-a oprit episcopul de a sluji.

Ne spunea nouă Filon, robul lui Hristos, că, de demult, pe vremea prigonirii creștinilor, un oarecare episcop a oprit pe un preot de la slujbă, dintr-o anumită pricină.

Deci s-a dus preotul acela în altă parte pentru niște trebuințe și acolo l-au prins păgânii și, mult chinându-l, nu s-a lepădat de Hristos și i-au tăiat capul și s-a făcut mucenic al lui Hristos. Iar, după puțină vreme, a încetat gonirea și stăpânul cetății aceleia, văzând minunile Sfântului Mucenic, i-a zidit o biserică și, luând moaștele lui, le-a așezat în raclă și le-a pus pe ele înăuntru, în altarul bisericii. Deci a chemat tot poporul și pe episcop, vrând să facă sfîntirea bisericii.

Și, în vremea când preotul vrea să facă începutul slujbei de seară, s-a mișcat racla și a ieșit afară din biserică, nedusă de nimeni, și o frică și o mirare i-a cuprins pe toți cei ce erau în biserică. Iar poporul a adus funii și a tras racla în biserică, la locul ei. Apoi, a doua oară, când episcopul a dat pace, iarăși racla a ieșit îndată din biserică. Iar domnul acela, văzând aceasta, s-a temut și a început, smerindu-se foarte, a se plânge către Dumnezeu, zicând: „Pentru păcatele mele, nu voiește Sfântul să locuiască în biserică”. Asemenea și tot poporul plângea, tânguindu-se, privind la această minune. Iar în noaptea ce a sosit, s-a arătat Sfântul Mucenic episcopului, zicându-i: „Pentru ce vă învinuiți între voi, ca și când n-aș voi să petrec cu voi în biserică ? Ci rogu-te și te ostenește să mergi în cetate la episcopul meu, și-l silește pe el, să mă dezlege pe mine de canon, că m-a oprit de la slujbă. Și de aceea, nu pot sluji cu voi acum în biserică, ci ies afară. Cununa muceniei am luat-o însă fața lui Dumnezeu n-am văzut-o, că întru despărțire sunt. Dar să nu gândești că mă vei dezlega tu pe mine, că nu voi putea sluji cu voi, nici fața lui Hristos a o vedea, pentru că El a zis ierarhilor Săi: Ori pe câți veți lega pe pământ, vor fi legați și în ceruri”. Și aceasta zicând, s-a făcut nevăzut.

Iar a doua zi, episcopul a spus aceasta domnului aceluia și, auzind el aceasta de la episcop, s-a mângâiat. Deci, episcopul, luând pe câțiva clerici, s-a dus la episcopul cel numit de Sfântul și i-a spus lui toate cele despre Sfântul Mucenic. Și acela, degrabă sculându-se, a mers împreună cu cei ce veniseră. Deci, venind, s-a închinat Sfântului Mucenic și i-a zis: „Hristos, Cel ce te-a legat pe tine prin smerenia mea, să te dezlege pe tine, acum, prin vărsarea sângelui tău pentru numele Lui. Intră și să fii cu noi”. După aceea, aducând racla în

biserică, au săvârșit slujba. Deci, mai mult nu s-a mai mișcat racla de la locul ei și minuni multe făcea.

Drept aceea dar, iubitorilor de Hristos, să cunoașteți cât de mare este rânduiala arhierească, pentru că pe câți îi leagă pe pământ, legați vor fi și în ceruri, și pe câți îi dezleagă pe pământ, dezlegați vor fi și în ceruri.

21 septembrie

Întru această zi, cuvânt, cum se cade a viețui creștinul.

Tot creștinul, care este deosebit de necredincioși să petreacă fără a face păcate, ca un prieten al lui Dumnezeu, ca un vrăjmaș al diavolului și ca un părtaș al Tainelor lui Hristos. Ci, lepădându-se de sataniceștile fapte și de înșelăciunile drăcești, curat fiind și cuvios, de Dumnezeu iubitor și adeseori rugându-se lui Dumnezeu, să zică: „Tatăl nostru, Care ești în ceruri”. Ca nu, în chip nevrednic, pe Dumnezeu numindu-l „Tată”, să-L ocărăscă pe El. Ci, ca un fiu, să slăvească pe Tatăl și, ca un slujitor, să se teamă de Domnul său. Că grăiește Domnul: „Dacă Tată vă sunt vouă, apoi unde îmi este Mie slava și cinstea de la voi? Iar dacă vă sunt Domn, apoi, unde-Mi este frica voastră de Mine?” Drept aceea, fraților, să petrecem în porunca lui Dumnezeu. Să-L cinstim pe El ca pe un Tată și să ne temem ca de un Domn. Să ne aducem aminte de păcatele noastre și de ele să suspinăm neîncetat. Și așa, curățindu-ne sufletele noastre, la Hristos să venim.

Cuvânt din Everghitinos, al Sfântului Grigorie Dialogul, către diaconul Petru, despre vedenii de chinuri de la duhurile răutății, spre zidire.

Teodor era un copil foarte neașezat, care mai mult de nevoie decât de voie, l-a urmat pe fratele său în mănăstire, acesta fiind călugăr. Și, fiind el și foarte nesupus, că, dacă cineva i-ar fi spus ceva bun pentru mântuirea lui, nu numai că nu făcea, dar nici să audă nu voia, nici nu suferea vreodată să umble în haina sfintei petreceri. Dar, fiind el lovit de boala ciumei în coapsă și venind în ceasul cel de pe urmă, s-au adunat toți frații. Și dacă l-au văzut pe dânsul stingându-se, că trupul lui murise, răcindu-se din toate părțile, și că puțină căldură de viață mai rămăsese numai în pieptul lui, făceau rugăciuni deosebite pentru dânsul, rugându-se iubitorului de oameni, Dumnezeu, să fie lui milostiv, la ieșirea lui din această lume. Și, rugându-se frații, deodată acela a început a striga cu mare glas și a tăia rugăciunile fraților zicând: „Depărtați-vă de la mine, depărta-ți-vă, că iată balaurului m-am dat spre mâncare și pentru a voastră stare de față nu poate să mă mănânce. Că, iată, capul meu l-a îmbucut în gura lui. Deci, dați-i loc ca să nu mă chinuiască mai mult și ce are a face, să facă mai repede, de vreme ce lui am fost dat spre mâncare. Pentru ce să mai rabd întârziere?” Iar frații i-au zis lui: „Fă, frate, semnul cinstitei și de viață făcătoarei cruci peste tine”. Iar acela, cu preatare strigare, a răspuns, zicând: „Eu vreau pe mine a mă însemna, dar nu pot, că de balele balaurului sunt îngeuiat”. Iar frații auzind, căzând la pământ cu lacrimi și mai cu osârdie se rugau pentru izbăvirea lui. Deci, petrecând ei în rugăciune, bolnavul cu mare glas striga: „Mulțumire lui Dumnezeu! Că iată balaurul, cel ce mă luase spre mâncare, a fugit și a sta nici n-a răbdat rugăciunilor voastre. Deci, acum, pentru păcatele mele rugați-vă, că gata sunt a mă întoarce și a părăsi viața cea mirenească cu desăvârșire”.

Deci, îndată după aceasta, dobândind putere de viață, cu toată inima, s-a întors către Dumnezeu, schimbându-și socotința ca unul care a fost pedepsit, din destul, cu bătaia. Și așa a ieșit din trup. Că acesta a văzut muncirea cea de după moarte, pentru al său folos; iar alții, pentru a noastră zidire, spun chinurile cele de la duhurile cele rele, pe care le-au văzut, încă suflând și apoi, îndată, își dau duhul.

Tot așa era un bărbat cu numele Hrisaorie. După ale lumii acesteia, era foarte vestit, dar cu cât prisosea în bogății, pe atât și în patimi era bogat, întru mândrie îngâmfindu-se, voilor trupești supunându-se, spre grămădirea de bogății cu sânguință nevoindu-se, cu zgârcenia, peste măsură, aprinzându-se. Deci, binevoind Domnul a pune sfârșit atâtor patimi, l-a lăsat să cadă în boală purtătoare de moarte. Și ajungând la ceasul morții, având ochii deschiși, a văzut înfricoșătoare și întunecate duhuri, stând înaintea lui și trăgându-l pe el cu sila, ca să-l ducă spre încuietorile iadului. Deci a început a tremura și a se îngălbeni, sudorile peste tot curgându-i, cerând cu glas mare hotărârea așteptată și strigând și pe fiul său, Maxim cu numele, (pe care și eu, mai pe urmă, fiind călugăr, l-am cunoscut) pe acesta cu preaiute și amestecată strigare chemându-l, zicea: „Maxime, aleargă, că niciodată rău ție nu ți-am făcut, întru credința ta primește-mă”. Deci, Maxim, tulburat și plângând, a venit îndată și, împreună cu dânsul, toți ai casei. Dar aceștia nu vedeau duhurile cele viclene, care îl trăgeau cu sila pe dânsul. Iar venirea lor o pricepeau din mărturisirea bolnavului, prin gălbenirea și prin chipul celui ce pătimea. Că, de frică și de vederea lor cea întunecată, încoace și încolo în pat se întorcea. Iar uneori, pe partea stângă zăcând, le vedea pe ele stând înaintea lui. Și vederea lor n-o putea suferi. Iar alteori, spre perete întorcându-se, și acolo de față le vedea. Și, deznădăjduindu-se a se izbăvi de dânsule, în mare strâmtoare fiind, cu mare glas a început a striga: „Izbăvește-mă măcar până dimineată”. Și întru aceste strigăte, a ieșit din trup.

Deci, luminat se arată că, nu pentru sine, ci pentru noi a văzut acestea, ca noi, acestea învățându-ne, să ne temem și să ne îndreptăm, căci, ce i-a folosit aceluia vederea duhurilor rele, mai înainte de moarte, și cererea de izbăvire? Pe care, chiar cerând-o, nu a dobândit-o.

24 septembrie

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre rugăciune și faptă.

A fost întrebat un bătrân: „Se folosesc, oare, cei ce cer rugăciunile părinților, iar ei se lenevesc?” Și a răspuns: „Multe poate rugăciunea dreptului, precum este scris, însă, cu deosebire, rugăciunea care se face, care, adică, se ajutorează de cel ce cere rugăciunea, păzindu-se el, cu toată osârdia și cu durere de inimă, de gânduri și de fapte rele. Că de va petrece cu nebăgare de seamă, nici un folos nu va avea, măcar și Sfinții de s-ar ruga pentru el. Că unul zidind, iar altul surpând, ce folos va fi, fără numai osteneală”. A mai spus încă și acest fel de povestire, zicând: Era un sfânt părinte al unei chinovii, împodobit cu toată fapta bună, iar, mai vârtos, cu smerita cugetare, cu blândețe, cu milostivirea către săraci și cu dragoste. Acesta se ruga mult lui Dumnezeu, zicând: „Doamne, mă știu pe mine că sunt păcătos, dar nădăjduiesc la îndurările Tale, să mă

mântuiesc, prin mila Ta. Deci, mă rog bunătății Tale, Stăpâne, să nu mă desparți de sinodia (soborul) mea, ci, împreună cu mine, și pe aceștia îi învrednicește împărăției Tale, pentru nespusa Ta bunătate". Deci, această rugăciune făcând-o neîncetat, iubitorul de oameni Dumnezeu i-a dat încredințare. Avea să se facă pomenire de sfinți la o altă mănăstire, care nu era departe de dânșii, și îl chemau părinții mănăstirii aceleia pe el, împreună cu ucenicii lui, iar el se lepăda. Dar a auzit în vis, zicându-i lui: „Mergi, însă trimite înainte pe ucenicii tăi și, după dânșii să mergi și tu". Deci, ducându-se ucenicii lui, au întâlnit un înger în chip de sărac bolnav, care zăcea în mijlocul drumului, și, venind ucenicii la locul acela și văzându-l pe el văitându-se, l-au întrebat pricina. Iar el a zis: „Sunt bolnav și eram călare pe un dobitoc, care, trântindu-mă, a fugit și, iată, nu am pe nimeni care să-mi ajute". Iar ei au zis lui: „Ce putem să-ți facem, avă? Noi suntem pe jos". Și, lăsându-l, s-au dus. A venit, apoi, după puțin timp părintele lor și îl află pe el zăcând jos și suspinând. Și, aflând pricina, i-a zis lui: „N-au venit, oare, pe aici, ceva mai înainte de mine, niște călugări? Nu te-au văzut ei aici?" Iar el a zis: „Da, au venit, și înștiințându-se de boala mea, au trecut, zicând: Noi pe jos mergem, ce putem să-ți facem ție?" Grăit-a lui egumenul: „Vino, dar, să te iau eu în spate și Dumnezeu va ajuta și vom merge". Iar el zise: „Cum poți atâta depărtare să mă duci pe spate? Ci mergi și te roagă pentru mine". Și egumenul a zis: „Nu te voi lăsa, ci, iată, piatra aceea și te voi așeza pe ea și mă voi pleca și te voi lua pe spate". Și a făcut așa. Și întâi îl simțea pe el, că este greu cât un om, apoi se făcu mai ușor și din ce în ce mai ușor, încât se mira de cel pe care îl purta pe spate. Și deodată s-a făcut nevăzut.

Și a venit glas către el: „Fiindcă pururea te rogi pentru ucenicii tăi, să se învrednicească împreună cu tine de Împărăția Cerului. Iată, vezi, altele sunt măsurile tale și altele ale lor. Deci, înduplecă-i pe ei să vie întru lucrarea ta și vei dobândi cererea, că Eu sunt drept judecător, răsplătind fiecăruia după faptele lui."

26 septembrie

În această zi, Cuvânt despre un tânăr, mântuit de Sfântul Evanghelist Ioan.

Marele Mucenic al lui Hristos, Ioan Evanghelistul, venind în cetatea Asiei (Efes), a aflat pe un tânăr de bun neam, mare la trup și frumos la chip și voia sufletul lui să fie credincios. Deci, învățându-l din destul pe el poruncile lui Dumnezeu, mai pe urmă l-a dus pe el la episcopul cetății aceleia și i-a zis lui: „Episcope, pe acest tânăr ți-l dau ție, martor fiindu- ne Sfântul Duh, ca să-l păzești pe el de tot lucrul rău." Și, acestea zicând, Ioan Apostolul s-a dus în alte părți, ca să-i învețe pe oameni a crede în Hristos. Iar episcopul luându-l pe acel tânăr, îl învăța și-l povățuia cu tot dinadinsul. Și, nu după multe zile, l-a botezat. Deci, socotind că l-a întărit pentru totdeauna cu botezul pe tânăr, episcopul după aceea nu-l mai povățuia pe el, ca la începutul învățăturii. Dar, nu după multă vreme, tânărul a slăbit în credință și s-a lipit de niște tineri, oameni fără de minte și a început împreună cu dânșii a umbla la ospete scumpe, la vin mult și la desfrânări de toată noaptea, iar, după aceea, la tâlhărit, încât mai pe urmă l-au luat acei răi prieteni până și în munte. Și, pentru că era mare la trup, tâlharii și l-au pus vâtaf și cu totul nemilostiv l-au

făcut pe el și fără de Dumnezeu, amarnic și cumplit. Și, trecând un an, a venit Ioan la Efes și înaintea tuturor a zis episcopului: „O, episcope, să-mi aduci mie datoria, care ți-am încredințat-o”. Iar episcopul s-a mirat de acel cuvânt, ca și când Ioan îl întreba pe el, despre lucruri scumpe sau despre aur. Și dacă Ioan l-a văzut că nu se pricepe, i-a zis: „Să-mi aduci mie pe tânărul pe care ți l-am încredințat”. Iar episcopul, auzind, a suspinat foarte și a zis către Ioan: „A murit tânărul”. Iar Ioan i-a zis: „Cum și în ce chip? Cu moarte sufletească sau trupească?” Și a zis episcopul: „Adevărat este, cu moarte sufletească. Că foarte vrăjmaș s-a făcut și, mai ales, tâlhar cumplit”. Și a zis Ioan episcopului: „Au nu te pusesem păzitor sufletului tânărului acestuia și bun păstor la oaia lui Hristos? Deci acum să-mi aduci mie un cal, ca să încălesc pe el, și voi merge la locul unde este tâlharul”.

Și, încălecând Ioan pe cal, a alergat degrabă, căutând oaia cea pierdută a lui Hristos. Și, ajungând la munte, unde făcea tâlhării, îl prinseră străjile tâlhărești. Și se ruga Ioan, zicând: „Să mă duceți pe mine la căpetenia voastră”. Și, luându-l pe el, l-au dus. Iar el sta întrarmat. Și cum l-a văzut pe Ioan la sine venind, rușinându-se, a fugit. Iar Ioan, uitându-și bătrânețele, alerga tare după tânăr, zicând: „Pentru ce fugi de mine, o, fiule al bătrânului tău? Și pentru ce-mi faci mie osteneală, fiule? Stai, miluiește-mă pe mine străinul, neputinciosul bătrân. Stai, nu te teme, ai nădejde de mântuire. Pentru tine voi răspunde eu înaintea lui Dumnezeu, pentru tine eu îmi voi pune sufletul meu, precum Domnul Iisus Hristos pentru noi. Nu te teme, fiul meu, nu te înspăimânta. Hristos m-a trimis pe mine, ca să-ți dau ție slobozire păcatelor. Eu voi pătimi pentru tine: asupra mea să fie sângele pe care tu l-ai vărsat, pe grumajii mei să fie sarcina păcatelor tale, fiul meu”. Și acestea, auzindu-le, a stat tânărul și-și arunca armele, tremurând foarte și plângând. Și s-a apropiat de Ioan, sărutându-l pe el cu lacrimi, iar dreapta lui și-o ascundea, pentru că era încă pătată de sânge. Deci, luându-l pe el de la tâlhărit, s-au întors în Efes și l-a dus pe el la Biserică, dându-ne nouă tuturor chip de pocăință adevărată, ca nimeni din noi, căzând în multe păcate, să nu deznădăjduim de a noastră mântuire, ci, la pocăință venind, să câștigăm mila lui Dumnezeu. Că El voiește să ne mântuiască pe noi și la cunoștința adevărului să ne ducă.

Întru această zi, cuvânt despre Sfântul Ioan Teologul, care învăța pe un copil să facă icoane.

Este o cetățuie mică, aproape de Constantinopol, și în aceea era un oarecare copil sărac, cu numele Gusar. Deci, avea el un obicei, că se tocmea să păzească găștele. Însă la porțile cetății aceleia era chipul Sfântului Ioan Teologul, făcut cu vopsele. Și el, când trecea cu găștele pe dinaintea porții, scria totdeauna cu degetul pe nisip, căutând la chipul Teologului și zicând: „Doamne, dă-mi mie ca să învăț să zugrăvesc doar chipul acesta, că mult îmi dorește sufletul meu.” Și, uneori, nu-i potrivea mâinile, ori capul, sau ochii, ori celelalte semne nu le izbutea. Și, iarăși ștergând, scria. Și aceasta a făcut-o el în trei ani.

Deci, odată, scriind el, a venit la dânsul chiar adevăratul Sfântul Ioan Teologul cu chipul cărunț, cum era și zugrăvit pe porțile cetății, și i-a zis lui: „Ce este aceasta, ce faci Gusar, scriind pe nisip?” Iar Gusar a zis: „Mă uit la poarta cetății și văd chipul lui Ioan Teologul, că aceasta învăț de trei ani, scriindu-l pe

nisip". Și, iarăși i-a zis Sfântul Ioan: „Au, doară, voiești să zugrăvești chipul icoanei?" Zis-a lui Gusar: „Așa, stăpâne, foarte mult doresc aceasta".

A luat atunci Ioan condei și cerneală și a scris o scrisoare așa: „Eu, Ioan Teologul, cel ce m-am rezemat de cinstitul piept al Domnului și am băut paharul cel de taină al Lui, am trimis la tine, Hinare, pe acest copilaș, Gusar, să-l înveți pe el să zugrăvească icoane, mai bine decât tine". Și, pecetluind-o cu pecetea, a dat-o lui Gusar, zicându-i: „Mergi la Constantinopol, că este acolo un zugrav împărătesc, anume Hinar, care zugrăvește în palatele împărăției cele aurite și merge totdeauna la Utrenie, în Sfânta Sofia. Și, după ce va sosi el, să-i dai lui scrisoarea aceasta și spune-i: „Mi-a dat-o mie Ioan Bogoslovul și să mergi după el". Și acestea zicând el, s-a făcut nevăzut.

Deci, a alergat Gusar degrabă în cetate și, făcându-se dimineată, a văzut pe acel zugrav împărătesc, mergând de la Sfânta Sofia și i-a dat lui scrisoarea și a mers după dânsul. Iar zugravul, citind scrisoarea, s-a minunat cum era scrisă. Deci, Gusar i-a spus lui toate cele ce i s-au întâmplat, pe când păștea găștele. Însă zavistia a cuprins inima zugravului, încât gândea de ar fi putut să nu-l învețe pe el.

Iar întru acea vreme, un om împărătesc făcuse o biserică de piatră și a dat zugravului să-i zugrăvească o icoană din ceie patru icoane mari, în numele Sfântului Ioan Teologul. Și, ducându-se după unelte, i-a poruncit lui Gusar să-i facă vopsele. Însă, după purtarea de grijă a lui Dumnezeu, acela a zăbovit acolo la masă. Iar, pe când ucenicul freca vopsele aibe, a venit la dânsul Ioan Teologul și i-a zis: „Ce faci, Gusar?" Iar Gusar a zis: „Frec vopsele, ca să zugrăvească meșterul meu icoana lui Ioan Teologul". Iar Ioan i-a grăit lui: „Scoală și scrie". Iar Gusar, tremurând, a zis: „Eu, Stăpâne, nici condei n-am luat, nici n-am învățat". Iar Ioan i-a zis: „Caută la mine și scrie". Și luând condeiul și apucându-l pe el de mână, scria chipul pe scândură. Și, după ce l-a zugrăvit, a ieșit de la dânsul și s-a luminat palatul de icoană, ca de soare. Iar Gusar a început a plânge, gândind: „Ce-mi va fi mie de la meșter?" Deci, venind zugravul, a început a se minuna de ceea ce s-a săvârșit; că îndată Gusar s-a făcut mai bun decât meșterul.

După aceea, s-a spus împăratului: „Este, la zugravul tău, un ucenic ce a venit să învețe, de trei zile, iar ieri a zugrăvit icoana lui Ioan Teologul, cât și palaturile s-au luminat de dânsa, ca de soare și mintea omenească nu pricepe". Și, luând icoana, au du-o la împărat. Și pe împărat l-a cuprins frica de strălucirea icoanei. Și s-a făcut defăimare împărătescului zugrav de către oamenii împărătești, unii, adică, ziceau că ucenicul este mai bun decât meșterul. Iar alții ziceau că meșterul este mai bun. Deci, a zis împăratul: „Eu voi judeca drept, care este mai bun". Și a zis zugravilor: „Să zugrăviți doi vulturi în palatele mele și pe fiecare din vulturi să-l puneți pe perete. Iar eu, luând corbul, îl voi slobozi și pe al cărui vultur va începe corbul a-l apuca, acela va fi cel mai bun". Și toți au zis: „Drept ai grăit, împărate". Deci, mergând degrabă, au zugrăvit doi vulturi, fiecare pe al său și toți se minunau, căutând la amândoi. Și priveau la zugrăveala meșterului și ziceau: „Nu este ca acesta în lume". Iar, după ce veneau la al ucenicului, ca în uimire cădeau, că-i vedeau zugrăveala lui foarte vrednică de cinste. Iar împăratul, luând corbul, l-a slobozit, iar corbul a început a apuca pasărea după peretele ucenicului.

Și, de atunci, a luat împăratul pe Gusar, la sine, să zugrăvească palatele: și a fost pictura lui mai bună decât a lui Hisar dascălul. Iar icoana aceea, a Sfântului Ioan Teologul, a dus-o în Biserica unde o zugrăvise. Și au sfințit biserica cu hramul Sfântului Ioan Teologul și au prăznuit cu bucurie, întru Hristos Iisus, Domnul nostru, Căruia se cade slava, cinstea și închinăciunea, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin

27 septembrie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Evagrie, despre faptul de a nu judeca pe aproapele.

Vezi vreun păcat mai greu, decât a judeca pe aproapele? Ce, dar, este mai greu decât acela? Că așa îl urăște Dumnezeu și se întoarce de la unul ca acela, precum urăște cineva pe un vrăjmaș al său. Deci, oare, nu suntem datori a ne cutremura și a ne teme? Că știți ce s-a întâmplat starețului aceluia care, auzind de un frate de căzuse în desfrânare, zisese: „O, rău a făcut!”. Oare, nu știți cât de înfricoșător grăiește de dânsul în Pateric? Că a adus îngerul sufletul fratelui ce greșise și i-a zis lui: „Vezi, cel pe care l-ai osândit, a adormit. Deci, unde poruncești ca să-l pun, întru împărăție sau la osândă?” Și, iarăși, a zis îngerul către starețul acela: „De vreme ce tu ești judecător dreptilor și păcătoșilor, spune, ce poruncești pentru acest smerit suflet? Oare, îl vei milui pe el sau chinurilor îl vei da?” Și așa, acel stareț se minuna și se înspăimânta de o hotărâre îngerească, precum aceea. Și și-a petrecut cu suspinuri și cu lacrimi cealaltă vreme a vieții sale și se ruga lui Dumnezeu cu mulțime de osteneli, ca să-l miluiască pentru păcatul acela. Și a căzut el cu fața sa la picioarele Sfântului înger și a luat iertăciune. Și, iarăși, i-a zis lui îngerul: „Iată, ți-a arătat ție Dumnezeu ce este mai greu, adică, aceasta de a judeca pe fratele tău și niciodată, iarăși, să nu faci lucrul acesta. Iată, de acum iertat ești.”

Și dintr-această vreme, niciodată nu a încetat sufletul bătrânului dintr- un plâns ca acela, până ce a murit. Apoi, ce vom lua noi, osândind pe aproapele? Ci, ni se cade nouă, fiecăruia, fraților, a lua aminte de la noi înșine pentru ale noastre păcate. Că, lui Dumnezeu unuia este cu putință a îndrepta sau a osândi, Celui ce știe așezarea fiecăruia și puterea, precum Acela singur știe. Că în alt fel judecă pe episcop, în alt fel pe domn și pe boier, în alt fel judecă pe egumen și în alt fel pe ucenic, în alt fel pe bătrân și în alt fel pe tânăr, în alt fel pe bolnav și în alt fel pe cel sănătos. Și cine va putea să știe acele judecăți ale Lui, fără numai El singur, Cel ce a făcut toate și știe toate?

Întru această zi, cuvânt de învățătură al lui Grigorie monahul: să nu ne lenevim la a noastră mântuire.

Nu este de cuviință, fraților, să ne lenevim la a noastră mântuire, nici să trecem cu vederea vremea cea dată nouă spre pocăință, pe care, iarăși, a o mai dobândi, nu vom putea. Că foarte de primejdie lucru este, celor ce nu se pocăiesc acum și aici. Să ne pocăim, drept aceea, de păcatele noastre, până ce nu ne ajunge pe noi moartea. Că de acolo nu ne vom putea întoarce, de vreme ce nu este întoarcere de acolo, că vom merge în pământul cel întunecat al întunericii celui veșnic, unde nu este lumină, nici viață pentru păcătoși. Drept

aceea, acum să ne pocăim, o, fraților, ca pe Dumnezeu milostiv să-L facem către noi înșine și, să-I plăcem Lui prin fapte bune, prin post și rugăciune, prin milostenie și prin smerenie, prin curăție și prin iubirea de frați și prin pocăință, neîndeletnicindu-ne cu deșertăciunile veacului acestuia. Să ne lepădăm de răutățile lumești, să nu ne îmbrăcăm, iarăși, cu patimile trupești, cu nesațiul și cu beția și cu pofta desfrânării, stricându-ne sufletul și trupul. Că puțină este vremea noastră aici. Pentru aceasta, să ne grijim de sufletele noastre și să căutăm mântuirea noastră, să ne ostenim spre Dumnezeu, pentru păcatele noastre. Și nu, adică, astăzi să ne pocăim și să ne smerim, iar mâine să facem mai rele fapte. Că cel ce se pocăiește de păcatele sale și, apoi, iarăși le face, ce sporește în pocăința sa, întorcându-se de la dreptate la păcat? Sau cum va fi auzită rugăciunea lui înaintea lui Dumnezeu? Că Domnul gătește asupra lui mânia Sa. Pentru că, precum multă este mila Lui, așa sunt multe și certările Lui și pe fiecare, după faptele lui, îl judecă și fiecare, după faptele sale, află. Fericit este omul cel ce poate face păcatul și nu-l face. Și amar de inima care cugetă în două părți și de păcatul care umblă în două căi. Că Domnul pe cei cu un gând îi sălășuiește în casa Sa.

30 septembrie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre mărturisirea păcatelor.

Mărturisiți-vă păcatele voastre, pentru că, prin mărturisire se vindecă rănila cele sufletești, precum și vătămarea trupească, arătându-se la doctor, se tămăduiește iar cea tăinuită, boală mare face, iar mai pe urmă aduce moarte. Asemenea și păcatele cele tănuite omoară și trupul și sufletul și bucurie fac diavolului. Mare și bun lucru este mărturisirea păcatelor, pe cât tănuirea lor este bucurie satanei. Cineva, amăgindu-se grăiește: „Astăzi să-mi fac plăcerea mea, iar mâine mă voi pocăi”. Dar cine știe de va ajunge sau nu ziua de mâine? Că, fără de veste, vine moartea și-l pierde pe el. Iar, dacă este cineva cărturar, apoi diavolul îi bagă lui în cap un gând, zicându-i: „Tu îți știi și singur gândurile tale și ceea ce zice Scriptura știi, precum și ceea ce Sfinții Părinți au poruncit; deci tămăduiește-te și singur, fără duhovnic”. Nu asculta gândurile acelea și nu zăbovi a-ți tămădui, mărturisindu-ți, păcatele tale, ca să fii iertat și în veacul de acum și în cel viitor.

OCTOMBRIE

4 octombrie

Întru această zi, cuvânt despre Andrei, grăirea lui Hristos cu el în vedenie, despre nebunie și viața veșnică.

După arătarea Sfântului Ioan Teologul și după grăirea lui cu dânsul și muncirea dracilor aceloră, fericitul Andrei, în legături fiind, s-a culcat vrând să se odihnească și a fost întru uimire, visându-se pe sine în niște palate împărătești și împăratul ședea pe scaun în slavă mare și, chemându-l pe el l-a sine, l-a întrebat

: „Voiești, oare, să-mi slujești mie cu tot sufletul ?” Iar Andrei a zis: „Voiesc, Doamne”. Iar împăratul i-a dat lui să mănânce ceva, puțin mai amar decât pelinul, și i-a zis lui : „În acest fel este calea cea cu durere a celor ce-mi slujesc mie în lumea aceasta”. Și după aceea i-a dat lui ceva mai alb decât zăpada și mai dulce decât mana și a mâncat și s-a veselit și a uitat de amărăciunea cea dintâi. Și i-a zis lui împăratul: „În acest fel este la mine, hrana celor ce-mi slujesc mie și bărbătește răbdă până la sfârșit. Deci, ostenește și tu cu bărbăție, precum ai început, că puțin vei pătimi și în veci, în viața cea nesfârșită, te vei desfăta.”

Și, deșteptându-se din somn, Andrei gândea: cea dintâi arătare amară închipuiește răbdarea din lumea aceasta, iar cea mai de pe urmă dulceată închipuiește viața cea veșnică. Iar, după aceea, l-a ținut stăpânul lui patru luni și l-a lăsat slobod și a început a alerga pe ulițe, nebun făcându-se, și umbla prin cetate, lipsit, necăjit, chinuit, el, de care nu era vrednieă toată lumea. Unii îl batjocoreau pe el ca pe un nebun, alții îl goneau de la ei, fiindu-le scârbă de el ca de un câine, alții îl socoteau pe el că este îndrăcit, alții, dintre copiii cei tineri, îl băteau pe fericitul, glumind între ei, iar el toate le răbda și se ruga pentru cei ce-l supărau pe el. Iar dacă cineva din cei milostivi, iubitori de săraci, îi da lui milostenie, el, luând-o, o da pe ea la alți săraci, însă nu o da așa ca adică să fie cunoscut că dă milostenie, ci ca un nebun, certându-se cu dânșii, ca și cum voia a-i bate pe ei, iar banii pe care îi avea în mâini, îi arunca în fața lor și așa alții îi adunau. Pâine uneori nu gusta câte trei zile, iar alteori și toată săptămâna o petrecea flămând și de nu era cineva ca să-i dea lui o bucată de pâine, apoi și cealaltă săptămână o petrecea fără de hrană. Iar haina lui era o ruptură netrebnică, care abia putea să-i acopere goliciunea trupească. Drept aceea, ziua alerga pe ulițe ca un nebun, asemănându-se întru toate Sfântului Simeon, celui nebun pentru Hristos, iar noaptea la rugăciune petrecea.

Și într-o cetate atât de mare, viețuind în mijlocul unui popor numeros, nu avea unde să-și plece capul. Că săracii îl goneau din colibele lor, bogații în curțile lor nu-l lăsau. Și când avea nevoie ca să doarmă și să-și odihnească puțin trupul cel mai ostenit, se ducea unde zac câinii în gunoi și unde ei se culcă, dar și aceia nu-l primeau între ei pe robul lui Dumnezeu, că unii, mușcându-l, îl goneau, iar alții fugeau de dânsul, lăsându-l singur, și niciodată nu s-a odihnit sub vreun acoperământ, ci totdeauna în frig și în zăduf, în gunoi ca Lazăr, și în noroi se tăvălea, călcat de oameni și de dobitoace. Așa pătimea mucenicul cel de bunăvoie și așa cel nebun își bătea joc de toată lumea. Că cel nebun al lui Dumnezeu, mai înțelept este decât oamenii. Și s-a sălăsluit întru dânsul Darul Duhului Sfânt și avea darul mai-nainte-vederii, că vedea gândurile oamenilor. Dumnezeuului nostru, slavă!

5 octombrie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Andrei, despre furul de morminte.

În Constantinopol a murit fiica unui dregător, care își petrecuse viața sa în feciorie curată. Iar când murea, a rugat pe tatăl său ca să o îngroape pe ea înaintea cetății, la casa de săraci ce era în via lor. Și dacă a adormit, luând-o, au dus-o la acel loc și au îngropat-o după obiceiul creștinesc. Și, într-acea cetate era un fur de morminte care, dezgropând pe morți, dezbrăca hainele de pe

dânșii. Acela, stând în drum, pândeau unde vor îngropa pe acea fecioară. Și, cunoscând mormântul ei, a gândit ca, ducându-se noaptea, să o dezgroape și să ia de pe dânsa îmbrăcămintea.

Deci, s-a întâmplat că mergea într-acolo Sfântul Andrei, făcând el pentru Hristos, obișnuitul său mare zel. Și, cum l-a văzut pe acel fur de morminte, a cunoscut cu duhul gândul lui cel rău, și, vrând să-l abată pe el de la acel lucru, căutând spre dânsul cu chip sălbatic, ca și cum s-ar fi mâniat, i-a zis : „Așa grăiește duhul judecății, către cel ce răpește hainele celor ce zac în morminte: De acum tu nu vei mai vedea soarele, de acum tu nu vei mai vedea ziua, nici fața omenească, pentru că se vor închide ușile casei tale și mai mult nu se vor deschide, se va întuneca ție ziua și nu se va lumina în veci!" Iar el, auzind aceasta, n-a înțeles ce grăiește Sfântul și, neluând în seamă cele zise, s-a dus. Dar Sfântul a zis către el: „Deci pleci? Nu fura, că mă jur pe Hristos, că de vei face aceasta, nu vei mai vedea soarele". Iar el, cunoscând ce i-a zis, a început a se mira, cum de îi știe gândurile lui și, întorcându-se către cel „nebun" pentru Hristos, a început a-i zice: „Cu adevărat ești bolnav, îndrăcitule, și grăiești cele neștiute și ascunse, din turburarea demonului. Dar eu mă voi duce acolo ca să văd ce este adevărat din cuvintele tale." Iar Sfântul, sărind, a trecut alături. Apoi, ticălosul acela, făcându-se seară, a aflat vreme prielnică, și, ducându-se, a prăvălit piatra de pe mormânt și a intrat într-ânsul și mai întâi a luat haina cea mai de deasupra și toată podoaba, că de mult preț era; și, după ce a luat toate, a vrut să plece. Apoi, i-a zis lui gândul: „Foarte bună este și cămașa; să o iei pe ea!". Și, luând cămașa de pe fecioară, i-a lăsat trupul gol și vrea să iasă. Iar fecioara, moartă fiind, din porunca lui Dumnezeu și-a ridicat mâna sa cea dreaptă și l-a lovit pe el peste obraz și îndată au orbit ochii lui. Și, înspăimântându-se, ticălosul a început a tremura, încât, de frica aceea începură a i se muia fălcile și dinții, genunchii și toate oasele. Și, deschizându-și gura sa, fecioara cea moartă a grăit către; dânsul așa: „Ticălosule, nu te-ai temut de Dumnezeu? Nici n-ai gândit că și tu ești om ? Se cădea ție să te rușinezi de goliciunea feciorească și destul îți era ceea ce întâi ai luat, iar cămașa să o fi lăsat trupului meu gol. Dar nu m-ai miluit și cumplit om te-ai arătat mie și ai gândit să mă faci de râs, la a doua venire a Domnului, tuturor sfintelor fecioare. Deci, acum, eu te voi face să nu mai furi niciodată, ca să știi că viu este Dumnezeul Iisus Hristos, că după moarte este judecată, răsplătire și pedeapsă. „Și, acestea zicându-i, fecioara s-a sculat și, luându-și cămașa, s-a îmbrăcat și, punându-și pe sine toate podoabele și hainele, s-a culcat și a zis: „Tu Doamne, pe mine una spre nădejde m-ai sălășluit." Și așa, cu pace, a adormit.

Iar ticălosul acela abia a putut ieși din mormânt și, aflând gardul viei, a ieșit la calea ce era aproape și așa, cercând cu mâinile pe gard, a mers la poarta cetății. Iar celor ce-l întrebau pricina orbirii lui, el altfel de cum fusese le spunea toate. Dar, mai pe urmă, le-a spus toate, pe rând, unui prieten al său. Și de atunci a început a cere milostenie și așa se hrănea. Iar odată, șezând singur, își zicea lui însuși: „Blestemat să fii, gâtule, că pentru tine am luat orbirea aceasta." Și iarăși zicea: „Cel ce-și hrănește

pântecele său să muncească și să nu fure, ca să-l hrănească." Și își aducea aminte de Sfântul Andrei și se mira că a văzut dinainte și i-a proorocit toate cele ce aveau să i se întâmple lui. Și mulți din vremea aceea, auzind această minune, s-au lepădat de lucrul satanei și s-au făcut mai buni cu fapta și cu obiceiul,

pentru Hristos Iisus Domnul nostru, Căruia se cuvine slava, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

6 octombrie

Întru această zi, învățătură a Sfântului Antioh, despre lăcomie.

Tuturor le este de trebuință să se nevoiască a-și înfrâna pântecelul, dar mai vârtos, cei ce voiesc să slujească lui Dumnezeu este bine să mănânce cu tocmită măsură, că, de nu se vor înfrâna de mâncare, asemenea sunt corăbiilor prea încărcate. Că trupul de hrană are nevoie, și nu de răsfăț, de săturare, iar nu de lăcomie. Pentru că înfrânarea este la fel spre întărire și sufletului și trupului, iar neînfrânarea și pe unul și pe altul le vatămă, stricând nu numai sănătatea, ci născând și boli de sminteală. Căci, celui ce se nevoiește, puțină hrană îi trebuie, și cel ce-și înfrânează pântecelul își depărtează gândul de la păcate. Iar celui ce se lăcomește, îi cresc poftelile cele rele. Și, precum lemnele cele multe fac focul mare, așa și mulțimea bucatelor naște gânduri rele. Mâncarea bună numai cât veselește gâtul, iar mai pe urmă hrănește viermii cei neadormiți. Și precum pământul cel pustiit naște spini, așa și mintea celui mândăcios crește gândurile rele. Omul lacom face deseori pomenirea sfinților, ca să placă pântecelui, iar cel ce se înfrânează se aseamănă prin viața sa, cu Sfinții. Mândăciosul cu nimic nu se laudă mai mult fără numai cu mâncarea. Iar Duhul din omul nesățios se scârbește și se duce de la dânsul. Că, precum fumul gonește albinele așa și mult mândăciosul gonește darul Duhului Sfânt. Deci, mai bine este a lepăda bucatele alese și cu mâncarea cea obișnuită a ne plini trupeasca trebuință, ca să nu ne asemănăm cu norodul cel ce a slujit pântecelui în pustie: că a șezut, zice, norodul să mănânce și să bea și s-a sculat să joace; atunci a uitat poruncile lui Dumnezeu și la idoleasca îndrăcire s-a abătut. Deci, bine scrie Pavel despre moștenitorii lor: „Pântecelul este dumnezeul lor, iar mărirea lor este întru rușinea lor, ca unii care au în gând cele pământești” (Fil. 3, 19). Și iarăși: „Bucatele sunt pentru pântecel și nu pântecelul pentru bucate și Dumnezeu va nimici și pe unul și pe celălalt” (I Cor. 6, 13). Și iarăși: „Dacă pentru bucate se smintește fratele tău, iată că nu umbli după porunca dragostei”. Și mai zice: „Unii ca aceștia nu slujesc lui Dumnezeu, ci pântecelui lor, și prin bune cuvântări amăgesc inimile celor fără de răutate.” Și iarăși: „Înțelepciunea trupească, nebunie este la Dumnezeu. Iar înțelepciunea duhovnicească este viață și pace. Bine este dar a întări inima iar nu cu mâncări”. „Și iarăși: „Nu este împărăția lui Dumnezeu mâncarea și băutura, ci dreptatea și pacea și bucurie întru Duhul Sfânt, iar nu lăcomia și beția”. Precum și Iacob, osândind pe robii pântecelui, zice: „Veseliți-v-ați pe pământ și v-ați desfățat și v-ați hrănit inimile voastre, ca pe o oaie în ziua de junghiere”. Iar necredincioșilor evrei, Domnul le-a zis: „Adevăr grăiesc vouă, Mă căutați pe Mine, nu pentru că ați văzut semne, ci pentru că ați mâncat pâine și v-ați săturat”. Și le-a mai zis: „Lucrați nu pentru mâncarea cea pieritoare, ci pentru mâncarea care rămâne în viața veșnică, pe care Fiul Omului o va da vouă”. Căruia se cuvine slava, cinstea și închinăciunea în vecii vecilor. Amin.

7 octombrie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Antioh, despre beție.

Beția este mai rea decât lăcomia și este defăimată foarte de Sfintele Cărți, că neprimut lucru este a se îndreptăți cineva cu beția, precum se și laudă cei fără de minte, de vreme ce cu încetul se îmbolnăvesc și sărăcesc. Deci, bun lucru este a bea puțin, pentru slăbiciunea trupească. Că, precum pământul, la vreme fiind adăpat, crește curată sămânța cea semănată întrânsul și cu dobândă, iar pământul cel plin cu multă grăsime, crește numai buruieni și scai, așa și multa băutură pe cei fără minte îi duce spre ocară, Iar pe înțelepți, spre plângere. Că a zis Scriptura lui Dumnezeu: „Noe a fost un bărbat drept, dar, îmbătându-se, zăcea gol, și s-a batjocorit de Ham cel fără de minte, iar de fiii cei înțelepți s-a acoperit.”

Să fugim, deci, fraților, de dracul beției, ca să nu fim batjocoriți de el, ca mai vârtos să ne trezim și să ne întărim, ca să fie întreg omul cel din lăuntru, precum și la Pilde ne învață Scriptura, zicând: „Să nu fii băutor de vin, că tot bețivul sărac va fi.” Și iarăși zice: „Pentru cine sunt suspinele, pentru cine văicărelile, pentru cine gâlceville, pentru cine plânsetele, pentru cine rănilile fără pricină, pentru cine ochii întristați? Pentru cei ce zăbovesc pe lângă vin” (Pilde 23, 29-30). Și a mai zis: „La vin nu te îmbărbăta, că pe mulți i-a pierdut beția.” Și iarăși: „Nu folosesc celui fără de minte mâncarea și băutura, că nebunie și ocară este beția. Și tot cel ce se amestecă cu dânsa, nu va fi înțelept”. Iar Isaia, ocărând pe cei beți, le zice: „Vai de cei ce dis-de-dimineată aleargă după băutură îmbătătoare, vai de cei ce până seara târziu se înfierbântă cu vin!” (Is. 5,11). Iar Ioil le- a zis; „Deșteptați-vă, bețivilor, și plângeți. Și voi, băutorilor de vin, tânguți-vă pentru vinul cel nou, căci vi s-a luat de la gură” (Ioil 1,5).

Cu adevărat, dar, a necredincioșilor și a oamenilor celor nebotezați le este veselia din beție, precum a zis și Iov, rugându-se pentru oarecine: „Să rățăcească ca niște bețivi. Iar, cei ce voiesc a viețui cu cinste și cu curățenie, de aceasta să se lase și pe calea cea dreaptă, fără poticnire, să meargă.” Și să ascultați pe Apostolul care zice: „Nu vă îmbătați de vin, întru care nu esta mântuire”. Și iarăși: „Bețivii nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu.” Și încă a mai zis: „Că toate vătămrile, cele cu chip de rușine, din beție se fac”. Pentru aceasta, nu fiți nebuni, ci cunoașteți care este voia lui Dumnezeu. Că însuși Domnul nostru Iisus Hristos ne-a poruncit tuturor, zicând: „Luați seama la voi înșivă să nu se îngreuneze inimile voastre de mâncare și de băutură și de grijile vieții” (Luca, 21, 34).

8 octombrie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Andrei, despre Rafail diaconul.

Era un tânăr și a venit la fericitul Epifanie, zicându-i: „Stăpâne, prietenul tău Rafail este bolnav și te cheamă, ca, venind, să-l cercetezi pe el grabnic, iar de nu, nu-l vei afla viu.” Deci, îndată ce a auzit aceste, cel blând cu duhul a lăcrimat și a mers îndată după tânăr. Și, venind, a șezut aproape de el și a cunoscut că, iată, i se apropiase sfârșitul. Și a început a plânge pentru dânsul multă vreme, că mult îl iubea pe el. Apoi, după ce a mai încetat puțin din plâns, a început cel ce zăcea pe pat a se mâhni și a plânge încât nu numai Epifanie, ci și toți cei din casă se temeau. Deci, a început Epifanie a-l întreba pe el: „Ce-ți

este ție, de te-ai tulburat așa?" Iar el, venindu-și puțin în fire, a văzut pe Epifanie și i-a zis: „Amar mie, milostivul meu frate, că toate faptele mele cele duhovnicești le-au apucat demonii încât sunt afundat în foc. Am văzut pe îngerii lui Dumnezeu și pe viclenii demoni că au început a cântări în cumpene faptele mele și au tras mai mult cele rele decât cele bune. Deci, să știi că mie nu mi se cuvine a mă sălășlui în fericitele locașuri ale dreptilor, ci mă voi duce în focul cel veșnic. Că am văzut cum, cu scârbă, s-au dus îngerii de la mine. Iar unul dintre dâșșii, când ieșea, mi-a zis mie: „Amar ție, lipsitul de minte, că rău ai trăit în viața ta."

Iar, dacă i-a spus lui Epifanie acestea, s-a mâniat asupra lui diavolul, și, intrând într-însul, mare frământare și tulburare făcea, că, zăcând, se sugruma și se tulbura și cuvinte necuvioase grăia. Iar lui Epifanie îi era foarte milă de sufletul lui și a început, în taină a face rugăciune pentru dânsul, cu lacrimi, către Dumnezeu, că măcar sălbăticia aceea să nu se mai facă peste dânsul. Că satana, făcătorul de rele, zburând cu demonii lui acolo, dacă a simțit pe Epifanie că se roagă lui Dumnezeu pentru cel bolnav, înfricoșată mânia avea, că cel ce boala îi era lui vinovat. Până și scaunul pe care ședea Epifanie, voia să-l răstoarne jos. Dar Epifanie, simțind cu duhul, degrabă s-a sculat și nu i s-a împlinit lui gândul. Iar, pentru că nu și-a împlinit gândul, răufăcătorul a început a face răutăți cu nenorocitul acela, încât îndată bolnavul, zăcând, a început a-și smulge barba sa și, după aceasta, a început a zbiera și a scoate limba, negrăind bine. Și întrebau pe Epifanie, de unde a luat diavolul o putere ca aceea asupra omului, ca să-i facă lui așa? Iar el a zis către dâșșii: „Eu, fraților, de aceasta nu știu nimic. Socotesc, însă că mare păcat a făcut el, că batjocura aceasta nici puțin nu se depărtează de la dânsul, pentru că încă nu s-a mărturisit, nici nu s-a pocăit, și, pentru aceasta, că nu s-a pocăit, îl stăpânește pe el diavolul. Drept aceea, și viața sa și-a sfârșit, într-o aceeași nevoie fiind."

Întru această zi, cuvânt despre un cărturar milostiv.

A fost în Ascalon un om temător de Dumnezeu, având obiceiul de a primi pe străini și trimitea milostenii pretutindeni. Și încă atât era de milostiv, cât și casa lui și-a făcut-o casă de adăpostire a străinilor. Și mai vârtos primea pe călugări și averea pe care o avea o da acestora, iar mănăstirilor celor din pustie le trimitea galbeni.

Odată, într-o vreme când vrea să trimită milostenie, s-a întâmplat că nu avea nici măcar bani de aramă, și se mâhnea de aceasta. Deci, șezând el în casă mâhnit, a intrat la dânsul un bătrân, iar el i-a zis lui să se așeze. Și era, cel ce venise, frumos la chip. Și, după ce a șezut, i-a zis lui cel ce venise: „Pentru ce, dascăle, ești mâhnit?" Iar el i-a răspuns : „Pentru păcatele mele tânjesc." Că așa îi era obiceiul lui de a grăi totdeauna. Iar acela a zis către dânsul: „Iată, dar că altă grijă ai: deci, pentru ce te mâhnești și ești întristat? Au nu știi că Dumnezeu Se îngrijește mai mult decât tine, având purtare de grijă de toată făptura Sa?" Și, scoțând din sânul său o legătură, i-a dat-o cărturarului, zicând: „Iată, ai trei sute de galbeni, asemenea și arginți; deci, fă după obiceiul tău."

Iar cărturarul, ducându-se în cămară, a pus legătura în lădiță și, întorcându-se, voia să cinstească pe bătrânul, dar n-a mai aflat pe nimeni. Deci, a început a ține de rău pe cei din casă: „Pentru ce, după ce i-ați dat voie

bătrânului să intre la mine, l-ați lăsat să iasă, nici măcar rugăciune făcând către Dumnezeu?" Iar ei cu jurământ ziceau: „N-am văzut pe nimeni." A chemat apoi pe portar și se răsti la el, zicându-i: „Cum l-ai lăsat să intre pe bătrân, fără a-l conduce pe el?" Și acela, așijderea, se jura că n-a văzut pe nimeni, nici intrând, nici ieșind. Atunci a cunoscut că, din dumnezeiască putere, se făcuse aceasta și, căzând la pământ cu lacrimi, grăia: „Doamne, Dumnezeul meu, cine sunt eu, defăimatul și păcătosul, de vreme ce, în acest fel, rânduiești cu mine, nevrednicul?" Iar după ce a împărțit ca milostenie, tot ce i s-a dat, în aceeași vreme au venit doi călugări și i-au dat lui niște aur. Și, aducând bucate, a început a-i ruga pe ei ca să mănânce,, iar aceia i-au zis lui: „Du-le înapoi, că vom veni diseară la tine, că locuim la sfinții părinți egipteni; deci, să trimiți acolo după noi." Însă, seara a trimis și nu i-a aflat. Iar cei de acolo au zis: „Ei nici n-au fost la noi." Atunci a cunoscut că și aceștia tot de la Dumnezeu i se trimiseseră lui. Și da îndestulată milostenie și lădița nu s-a mai deșertat de aur.

Iar odinioară, nefiind destul undelemn, cheIarul a văzut aceasta și a vrut să spună fericitului ca să cumpere, dar auitat să-i spună. Și a intrat, iarăși, în cămară pentru altă treabă și a văzut vasul cel gol, plin de untdelemn. Deci, venind, cheIarul a spus aceasta cărturarului. Iar el a grăit lui: „Oare, ai mai spus și altora?" Iar acesta a zis: „Am spus." Și a răspuns, zicându-i: „Piedică și sminteală te-ai făcut milosteniei."

Iar aceasta v-am spus-o vouă, fraților, minunându-mă de darul lui Dumnezeu, cum miluiește pe cei milostivi și mila Sa cea mare le dăruiește lor. O, cât de bine este a face milostenie cu toată puterea! Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

9 octombrie

Întru această zi, cuvânt despre fapta bună pe care, câștigând-o, omul se mântuiește.

Sunt patru fapte bune de care se ține seama la mântuirea omului: postul, a se ruga adeseori Domnului, lucrarea mâinilor și curăția trupească; la acestea patru se împotrivește diavolul. Prin cea dintâi, adică prin mâncare, a ispitit pe Adam în Rai. Prin a doua, nerugându-se Domnului, i-a dat lui Adam rușine și teamă de Dumnezeu și I-a făcut a se ascunde și a nu veni înaintea Lui, ca nu cumva, închinându-se înaintea lui Dumnezeu, Adam, să primească iertăciune de păcatul său. Iar după ce a fost izgonit Adam gol din rai, încă și prin goliciunea aceea voia diavolul să- l surpe pe om în alt păcat, adică în deznădejde voia să-l ducă pe el. Dar iubitorul de oameni Dumnezeu, știind mai dinainte facerea de rău a diavolului, a dat lui Adam lucrul, așezându-l pe om în Rai, ca să-l păzească și să-l lucreze, zicându-i: „Lucrează pământul din care ai fost luat!" Iar Adam, îngrijindu-se de lucru, a lepădat meșteșugirea cea rea, a diavolului. Deci, fiind biruit în aceasta, diavolul a semănat gând rău și în curăția trupească, că a făcut a se împodobi fetele lui Cain și a făcut să cadă în desfrânare cu dânsle pe fiii lui Set și a spurcat curăția trupească. Drept aceea și Scriptura zice: „Intrat-au fiii lui Dumnezeu la fiicele oamenilor."

Că atunci când omul își păzește trupul curat, fiu al lui Dumnezeu este, nespurcând făptura mâinii lui Dumnezeu. Drept aceea, sârguiți-vă la lucrul mâinilor, ca nu în nelucrare să ne afle pe noi diavolii și să ne înșele. Iar de va

păzi cineva aceste patru fapte bune: postul, rugăciunea, lucrul mâinilor, curăția trupească, arătat este că fiu al Luminii și moștean al Împărăției cerurilor este, întru Hristos Iisus Domnul nostru, Căruia se cuvine slava.

10 octombrie

Întru aceeași zi, cuvânt din Pateric, despre războiul desfrânării.

Un frate era în mare război și supărare de gândurile desfrânării și a mers la un stareț mare și-l ruga pe el, grăind: „Fă bine și te roagă pentru mine, că mă supără foarte mult războiul desfrânării”. Deci, s-a rugat starețul pentru dânsul. Apoi a venit iarăși a doua oară la stareț și același cuvânt l-a zis. Asemenea și starețul nu se leneva a ruga pe Dumnezeu pentru dânsul și a zice: „Doamne, arată-mi mie șederea fratelui acestuia și din ce parte se năvălește satana asupra lui, că m-am rugat și n-a aflat odihnă”. Și Dumnezeu i-a descoperit lui despre dânsul. Că l-a văzut pe el și pe demonul desfrânării șezând aproape de el și bârfind împreună. Iar îngerul cel trimis lui spre ajutor, departe stând și mâniindu-se asupra fratelui, că nu se îndrepta spre Dumnezeu, ci se îndulcea cu cugetele și tot gândul său îl da vrăjmașului. Deci, a cunoscut starețul că de la fratele este pricina. Și i-a zis lui: „Tu te lași supus, și te împrietenești cu gândul tău și, de aceea, pătimești.” Și l-a învățat pe dânsul, că se cade a se împotrivi gândurilor. Iar fratele, așa făcând, cu rugăciunea starețului a aflat odihnă.

Întru această zi, cuvânt din Limonar, despre fapta bună.

Cineva dintre părinți ne-a spus nouă că un oarecare mirean avea copii, între care era unul, mai mare, cu numele Aviv. Acesta era feciorelnic și foarte se păzea, cucernic și postitor și de la toate înfrânat și gândea să iasă din lume. Iar tatăl lui îl oprea și voia a-l încurca în grijile lumii acesteia. Și era pentru aceasta supărat pe dânsul și totdeauna îl ocăra pentru multa lui înfrânare. Și îi zicea lui: „Pentru ce nu te duci în lucrurile lumii acesteia, ca și frații tăi?” Iar el, răbdând, tăcea. Și toți îl iubeau pe el pentru multa lui înțelegere și pentru cucernicia lui.

Iar, îmbolnăvindu-se tatăl lui și apropiindu-se de sfârșitul vieții, rudeniile, și toți cei ce-l iubeau pe el socoteau că tatăl lui îl urăște și-l va lipsi pe el de partea lui de moștenire, fiindcă tatăl său era foarte bogat. Deci, adunându-se, au mers către tatăl lui și i-au zis: „Voim să te rugăm pe tine un lucru.” Iar el a zis: „Ce anume?” Și ei au zis: „Pentru fiul tău Aviv, ca să nu-l lipsești pe el de moștenire.” Iar el a zis lor: „Oare mă rugați pe mine pentru acela, care nu se îngrijește de loc de ale vieții, ci numai se roagă și postește?” Și i-au zis lui: „Așa”. Și a grăit lor: „Chemați-l aici”. Și când a intrat la dânsul, a zis lui: „Apropie-te către mine, fiule.” Și apropiindu-se, s-a întins tatăl său pe sine la picioarele fiului său, plângând și zicând: „Iartă-mă pe mine, fiul meu, și te roagă lui Dumnezeu pentru mine, ca să mă ierte milostivul Dumnezeu pentru aceasta, că te-am supărat în zadar. Că tu pe Hristos ai iubit, iar eu, ticălosul, lumește am judecat.” Și chemând pe toți frații lui, le-a zis lor: „Iată, de acum fratele vostru Aviv vă este vouă și tată și stăpân și să-l ascultați pe el, întru toate ce va porunci.” Iar după ce a răposat tatăl lor, a împărțit lor moștenirea. Și partea sa a împărțit-o săracilor și pentru el nu și-a lăsat nimic.

Și a zidit pentru sine o chilie mică pentru liniște, iar când a isprăvit-o pe ea, s-a îmbolnăvit și, apropiindu-se vremea sfârșitului său, a venit unul din frații lui și ședea lângă dânsul, iar el a zis: „Mergi, frate, și fă mângâiere în casa ta, că astăzi este zi sfântă și praznic” (că era praznicul Sfinților Apostoli). Și a răspuns fratele lui: „Cum te voi lăsa pe tine?” Iar el a zis: „Mergi, și când va veni vremea, te voi chema pe tine.” Și, apropiindu-se ceasul, s-a sculat singur și a mers la ușa fratelui său și a lovit în ușă și, auzind, fratele a cunoscut că-l cheamă. Iar când a venit la fratele lui, acesta s-a culcat îndată și și-a dat sufletul său Domnului și toți au proslăvit pe Dumnezeu și s-au minunat de un sfârșit atât de fericit.

Așa moare cel credincios. El de moarte nu se teme, nici de judecată, că acestea nu se vor atinge de el, după cum ne încredințează pe noi Domnul Iisus, zicând: „Cel ce ascultă cuvântul Meu și crede în Cel ce M-a trimis are viață veșnică și la judecată nu va veni, ci s-a mutat din moarte la viață.” (Ioan, 5, 24). Un asemenea sfârșit preafrumos primește lupta și pătimirea creștinului dreptcredincios. O, de ar fi cu puțință a îndemna pe fiecare la această credință, ca să se străduiască spre lupta cea neobosită și să se lupte el cu toată osârdia, intrând pe ușa cea strâmtă și fericit să-și sfârșească alergarea sa. Că acolo îl așteaptă pe el cununa cea slăvită, neveștejită a fericirii, în Hris-tos Iisus Domnul nostru, Căruia I se cuvine slava în veci! Amin.

12 octombrie

Cuvânt al Preacuviosului părintelui nostru Efrem Sirul, despre cum se cuvine creștinilor a viețui.

Priviți, frații mei iubiți, cum se întoarce omul la cele lepădate și cugetă iarăși și face lucrurile păgânilor. Tot cel ce cugetă cele trupești și risipește ca și când nu ar aștepta să dea seama lui Dumnezeu în ziua judecății, oare nu s-a dezbrăcat el de Hristos? Că zice Domnul, cu dumnezeiasca Sa gură, că și pentru un cuvânt deșert vor să dea seama oamenii în ziua Judecății, apoi faptele în ce fel vor fi judecate?

O, ce drac rău. O, urătorul de bine și urătorul de oameni duh necurat. Cum împiedică și cum ademeneste el pe fiecare. Stăpânul strigă prin Prooroci și prin Apostoli și prin sfintele Evanghelii, dar din mulțime puțini iau aminte. Diavolul cheamă prin alăute și prin hore și prin cântecele drăcești și mulțimea se adună. Iubitorul de oameni, Dumnezeu, cheamă pe toți și zice: „Veniți la mine toți!”. Și nu este nimeni să-L asculte, nici să se sârguiască. Hulitorul de oameni, diavolul, pe mulți îndeamnă și aceștia la el aleargă. Dacă undeva s-ar propovădui ajunare sau priveghere, se sperie toți și se tânguiesc și se fac ca niște morți. Iar dacă s-ar vesti cândva prânzuri, cine sau alăute, sau cântece drăcești, toți se fac veseli, binevoitori și treji și unii pe alții se cheamă și se strigă și împreună aleargă pe drumul cel rău și se nevoiesc cu nevoința cea vrednică de jale. Nu însă cu cinste cum se cuvine creștinilor, ci ca niște păgâni. Nu ca niște robi ai lui Dumnezeu, ci ca niște apucați. Și de multe ori, toată ziua se ostenesc pentru pântecele lor și toată noaptea petrec fără de somn, spre pierzarea sufletului lor, jucând și batjocorindu-se și nimic altceva câștigând din osteneală și din priveghere, fără numai vaiul, precum a zis Domnul.

Luați aminate cu dinadinsul la cele scrise și nu le defăimați, că vai celor ce ocărăsc dumnezeieștile Scripturi. Că mulți cuvântători deșerți sunt, amăgindu-se cu mintea, care când aud de chinurile judecății zic râzând, mângâindu-se: „Oare sunt eu mai bun decât toată lumea? Unde va merge toată lumea, acolo voi merge și eu. Afară de toată lumea, ce are să mi se întâmple mie? Să mă îndulcesc deocamdată și eu, ca toată lumea, de bunătățile lumii acesteia”. Apoi, după ce s-a împlinit hotarul vieții acesteia, se trimite vestitorul morții, zicându-ne: „S-a împlinit calea ta în viața aceasta, vino de acum într-o altă lume, vino la însuși locul tău!”. Apoi, lași lucrurile vieții celei veselitoare, cu care ți se părea că veșnic te vei desfăta, și te duci, fiind tras de demoni, la locul de osândă. Și, văzându-și locul, omul se va cutremura și își va bate fața sa cu palmele, și, căutând împrejur încoace și încolo va vrea să fugă și nu-i va fi lui cu putință să fugă, că va fi ținut cu nădejde, legat de cei ce îl vor duce pe dânsul. Atunci îi vor zice lui demonii cei ce îl țin: „Ce te temi, vrednicule de jale? Ce te tulburi, ce te întristezi, ce te înfricoșezi, ticălosule? Ce te cutremuri, netrebnicule? Tu ți-ai gătit ție locul acesta; seceră acum ce ai semănat. Ai auzit de înfricoșata osândă și, râzând, așa ziceai: Unde va fi lumea toată, acolo voi fi și eu. Acum, pentru ce te cutremuri. Nu ești singur. Acolo unde este toată lumea, acolo ești și tu. Nai auzit pe Stăpânul, zicând: Toată lumea întru cel rău zace? Ci, defăimând ziceai: Unde va fi toată lumea, acolo și eu. Vrednicule de jale și ticălosule pentru ce când ziceai acestea nu te gândeai la tine? Acum, lumea toată poate să-ți ajute ție? Oare pentru toată lumea vei da tu răspuns Judecătorului? Au nu numai pentru singur sufletul tău? Iată acum, precum ziceai, unde este toată lumea, acolo ești și tu.”.

Și, intrând în locul cel de osândă, nevrând și cumplit chinuindu-se, va începe să ridice jalnice glasuri și să roage pe cei ce vor sta înaintea judecății, ca să dobândească măcar puțină răsuflare. Și îi vor răspunde lui: „Ce strigi, ticălosule? Au doar tu ești mai bun decât toată lumea? Unde este toată lumea, acolo ești și tu, precum ai zis”. Și atunci, suspinând din adâncul inimii, va zice: „Și ce-mi folosește mie toată lumea? Vai mie, că m-am amăgit și m-am batjocorit. Dreaptă este judecata lui Dumnezeu. Acum am cunoscut, ticălosul, că ceea ce seamănă omul, aceea va și secera. Și ce sarcină va lega, aceea va și purta. Vai mie, că am auzit și nu primeam. Pe câți vedeam nevoindu-se, priveghind și ajunând, pe toți îi ocăram și-i osândeam. Pe câți îi vedeam plângând și tânguindu-se, râdeam de ei. Vai mie, că mai de folos îmi era mie o sută de ani să plâng acolo și să mă tânguiesc și pământ să mănânc și să nu vin în locul acesta de chin. Cine-mi va da mie vreme de pocăință, măcar de trei zile ale veacului aceluia, pe care l-am cheltuit în lenevire, eu, vrednicul de jale și ticălosul? Însă acum târgul și soborul s-au risipit și nu mai am folos din pocăință.”.

Vedeți, fraților, să nu se afle cineva fără de roadă. Cel ce seamănă în trupul său îndulcirea lumii acesteia, desfătări, cine și prânzuri, din trup va secera stricăciune. Iar cel ce seamănă în duh rugăciune, ajunare și priveghere, din duh va secera viață veșnică. Luați seama și vedeți că nicidecum nu se laudă cel ce se desfătează, nici cei ce râd, nici cei ce joacă, că acestea păgânii le fac. Iar în partea creștinilor, legea este în acest fel: fericiți cei săraci cu duhul, fericiți cei ce plâng, fericiți cei milostivi, fericiți cei izgoniți, fericiți cei curați cu inima, fericiți cei vorbiți de rău, fericiți cei ce se înfrânează, fericiți cei ce au păzit

Botezul curat, fericiți cei ce pentru Hristos s-au lepădat de lumea aceasta, fericiți sunt trupurile feciorelnicilor, fericiți cei ce au femei ca și când n-ar avea, fericiți cei ce priveghează și se roagă, fericiți cei ce văd mai înainte pe Cel ce va să vie să judece viii și morții și-și pregătesc răspunsul, fericiți cei ce lăcrimează în rugăciune și în cântarea de psalmi. Acestea sunt ale dumnezeieștii Scripturi a dreptcredincioșilor.

Și, oare, care Scriptură fericește pe cei ce cântă din fluier, sau în alăută, sau rîd, sau pe cei ce se desfătează, sau pe cei ce se îmbată, sau pe cei ce se înverșunează și joacă, sau pe cei ce iubesc lumea aceasta? Stăpânul nostru nu ne-a învățat acestea, ci, mai vîrtos, le-a și osândit, zicând: „Vai vouă care rîdeți acum, și vă desfățați, că veți plînge și vă veți tîngu!”.

Deci, veniți ca, lăsând calea cea largă, care duce la pierzare, să ne ostenim puțină vreme, ca să împărățim în vecii cei nesfârșiți și să dobîndim bunătățile cele nestricăcioase pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit și la inima omului păcătos nu s-au suit. Fugi de mândrie, o, omule, deși ești bogat, ca nu cumva să ai pe Dumnezeu împotriva ta, și iubește smerita cugetare, deși ești mare, ca să te înalți în ziua judecății, că vai celui trufaș, că acela, când va intra în mormînt, atunci se învață cine este. Vai lacomului, că bogăția trece, vai necredinciosului, că în vreme ce toți se luminează, el singur atunci se întuneacă. Vai, celui fără de lege, că se duce la Judecător aspru și drept. Vai trîndavului, că va căuta vremea pe care rău a cheltuit-o și nu o va afla. Vai ocărătorului și împreună cu el, bețivului, că se rînduiesc cu ucigașii și cu desfrînații se pedepsesc. Vai celui ce se desfătează în această puțină vreme, că, precum un vițel spre junghiere, așa se îngrașă.

Dar fericit este cel ce călătorește pe calea cea strîmtă, că purtător de cunună va intra în cer. Fericit cel ce multora le face bine, că va afla ajutători mulți, când va fi judecat. Fericit acela ce se sînguește către viața ce va să fie, că acestea de aici trag spre stricăciune și moarte. Fericit este cel ce risipește cele rele, adică pe acelea ce le-a adunat rău, că va sta curat înaintea judecătorului. Fericit este cel ce spre toate se silește pe sine, că silitorii răpesc împărăția lui Dumnezeu.

Deci, să ne silim acum și noi spre tot lucrul bun. Să ne îndemnăm și să ne zidim unii pe alții, precum și faceți. Totdeauna vorbirea noastră să fie despre judecată și despre darea răspunsului vostru. Ori ce lucru faceți, fie de umblați pe cale, fie de ședeți la prînzuri sau în paturile voastre, ori altceva de faceți, totdeauna îngrijiți-vă de judecată, și de venirea dreptului Judecător și vă aduceți aminte, în inimile voastre, și ziceți unii către alții: „Oare în ce fel este întunericul cel mai dinafară? Oare în ce fel este focul cel nestins și viermele cel neadormit? Oare în ce fel sunt scrâșnirile dinților?” Acestea vorbiți-le unii cu alții, noaptea și ziua. Să ne nevoim fraților, pînă avem vreme. Să cumpătăm desfătarea cea de aici, ca acolo să câștigăm desfătarea Raiului. Să plîngem aici puțin, ca acolo să rîdem. Să flămînzim aici, ca să ne saturăm acolo. Să învățăm a ne lipsi de toate acestea vremelnice de aici, ca să ne îndulcim acolo de bunătățile cele adevărate. Pe calea cea strîmtă și necăjită să călătorim aici, ca acolo pe calea cea lată și desfătăută să umblăm. Și iarăși zic: „Vedeți să nu ne împiedice pe noi viața aceasta și să ne batjocorească și goi și netrebnici să ne trimită pe noi în veacul acela. Că înșelăciunea lumii acesteia pe mulți ia împiedicat, pe mulți i-a pierdut, pe mulți i-a batjocorit, pe mulți i-a orbit”.

Iar noi, fraților, să luăm aminte la noi înșine și să ascultăm pe Domnul, care zice: „Veniți după Mine!” Deci, de toate să ne despărțim, și Lui să-I urmăm. Să potolim toată bucuria lumii acesteia, că batjocorește pe cei ce o iubesc pe dânsa. Iar noi să ne sânguim a dobândi viața cea veșnică, dănuirea cea cu îngerii, petrecerea cea cu Hristos. Căruia se cuvine slava în vecii vecilor! Amin.

13 octombrie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Antioh despre mită, dobândă și iubirea de arginți.

Cel ce ia dobândă, cel ce ia mită, ca și iubitorul de arginți și răpitorul sunt ca o căruță cu patru cai, având ca vizitiu pe satan cel mândru, căruță pe care Dumnezeu a surpat-o. Satan adună îneă pe toți cei ce-l urmează, spre a lor pierzare. Deci, nu se cade celor ce au minte a fi purtați de vrășmașul, ca nu împreună cu el să ajungă în groapă și în focul cel veșnic, ci în viață, spre mai bine, să se îndrepteze, precum și Apostolul zice: „Având hrană și îmbrăcăminte, să fim îndestulați cu acestea.” Iar cei ce vor să se îmbogățească, au parte de nenorociri și de cursele vrăjmașului, nepăzind poruncile apostolești, iar, mai bine zis, ale lui Dumnezeu, care grăiește: „Să nu câștigați nici aur, nici argint, nici să vă îngrijiți ce veți mânca sau ce veți bea și cu ce vă veți îmbrăca!” Că pe cel ce adună bogăție pe această cale, îl surpă Dumnezeu și cu ale sale picioare îl calcă. Încă și în cartea Proverbelor, înfruntă pe cel ce ia mită, zicând: „Cel ce iubește argintul, nu se va sătura de argint; și să nu apuci de la cel sărac, că sărac este și nu știe umbla”. Că zice Domnul: „Mai bine este a da, decât a lua”. Iar în Lege zice: „Să nu dezvinovați pe cel necurat, pentru mită, și nici să nu iei mită, fiindcă mita crește și orbește ochii celor ce văd”. Că și Samuil, ținând porunca Legii, grăia către norod: „Oare din mâinile voastre am luat izbăvirea? Iată martor este Domnul, că n-a ajuns mită în mâinile mele”. Iar Proorocul Amos, mândindu-se pe judecători, zicea: „Mită aleasă de la săraci ați luat”. Iar Isaia, ocărând cetatea, zicea: „Dregătorii tăi iubesc mita, disprețuind răsplătirile. Vai celui ce face dreptate celui necurat pentru mită, și lucrul cel drept pe nedrept îl ia de la omul cel drept”. Și iarăși: „Pierzător lucru este dobânda pentru însuși sufletul celui ce ia, iar cel ce nu iubește dobânda viu va fi”. Și iarăși: „Cel ce primește mită fără dreptate nu se va îndrepta înaintea lui Dumnezeu. Că mai bun este numele bun, decât bogăția cea multă”. Iar David se ruga lui Dumnezeu, zicând: „Să nu pierzi, cu cei necredincioși, sufletul meu”.

Oare vezi că Scriptura numește, pe ucigași și pe primitorii de daruri, bărbați ai sângelui și fără de lege? Încă asemenea cu aceasta a zis Domnul: „Nebunule, întru această noapte sufletul tău vor să-l ceară de la tine, iar cele ce le-ai gătit ale cui vor fi?” Nebuni numește pe cei ce-și pun nădejdea în bogăția cea pieritoare. Și, iarăși, David zice: „Pleacă inima mea spre învățăturile tale, iar nu la dorința de câștig”. Încă și Iov, arătându-și curăția, zicea: „Au, doară, mâna mea s-a atins de mită?” Și Însuși Domnul ne poruncește, grăind: „Luați aminte și vă păziți de toată lăcomia, că nu din bogăția omului este viața lui, ci precum este scris: Dreptul prin credință va fi viu!”

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre miluirea străinilor.

Un oarecare monah, antiohian de neam, cucernic, de la mănăstirea lui Casian, a mers la Sfintele Locuri pentru rugăciuni, Și, zăbovind el acolo, s-au sfârșit cele de care avea trebuință și nu știa de să facă. Și, șezând în biserică, se întrista de aceasta și, plecându-se, a adormit puțin și a văzut pe Domnul nostru Iisus Hristos, grăindu-i lui: „Du-te la iconomul Sfintei Învieri și să-i zici lui: M-a trimis Iisus la tine, să-mi dai, pentru Dânsul, un galben și îți voi da zapis la mână și când va veni Iisus îți va da galbenul”. Și monahul deșteptându-se, și rugându-se, a crezut cuvântul. Și, mergând, a aflat pe iconom și i-a zis precum i s-a poruncit. Și i-a răspuns iconomul: „Dar când va veni Iisus, ca să mi-l dea?”. Iar monahul a zis: „Eu ți-am spus precum am auzit, iar tu, cum știi, așa să faci!”.

Atunci i-a zis lui iconomul: „Fă-ți zapisul tău!”. Și, șezând, monahul a scris așa: „Eu, Ioan, monahul de la Antiohia Siriei, mărturisesc că am luat un galben de la tine, Ștefan preotul, iubitorul de Dumnezeu, iconomul Sfintei Învieri, trebuindu-mi. Pentru încredințare, am făcut acest înscris al meu și, când va veni Iisus Hristos, ți-l va da”. Deci a luat galbenul și a plecat. Iar în noaptea cea de a doua a văzut iconomul în vis pe Oarecine, grăindu-i: „Ia-ți galbenul și să-Mi întorci zapisul monahului.” Iar el nu voia, grăind: „El a zis că Iisus va veni și-mi va plăti”. Iar el a zis: „Eu sunt Iisus. Ia-ți, dar, galbenul și-Mi dă zapisul călugărului, ori vrei să iei ceva mai mult. Iată ce-i al tău”. Și, deșteptându-se, a trimis pe niște oameni după monah, zicându-le: „Ori unde îl veți afla pe acel monah, să-l aduceți la mine”. Și, aflându-l, i-au zis: „Mergi că te cheamă iconomul”. Iar el, temându-se, cugeta întru sine că s-a căit și vrea să-i ia galbenul și mergea cu sfială. Iar iconomul, văzându-l i-a zis: „Părinte, mai ia și alți galbeni, câți vei voi, și-mi fă zapis.” Iar el a răspuns: „Iartă-mă, că mai mulți numi trebuie, destul îmi este acesta, că nici Domnul nu mi-a zis să iau mai mult de un galben”. Și s-au mirat cei ce au auzit și au proslăvit făgăduințele Domnului cele nemincinoase. A Căruia este slava, în vecii vecilor! Amin.

14 octombrie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Antioh, despre așteptarea viitoarelor bunătăți.

Așteptarea bunătăților viitoare este în luptă cu bunătățile cele de acum. Pentru viața ce va să fie, toată viața aceasta trece ca o umbră și ca o pânză de păianjen și, pentru nădejdea și bucuria cea așteptată, oamenii se sânguiesc a vieții acolo unde-și au nădejdea, căci cei a căror dorire este în ceruri, aceia au trebuință de ieșirea lor din trup, înainte de a trece la veșnicile și viitoarele bunătăți, pe care mintea omenească nu poate să le ajungă. Pentru aceea, cu toată paza să ne păzim inima noastră, așteptând să ne veselim în casa stăpânului Hristos, Dumnezeul nostru, Cel ce a sărăcit pentru noi și patimi în locul nostru a luat ca să ne facă pe noi părtași Împărăției Lui și de slava Lui, cea viitoare, să ne îndestulăm. Pe El iubindu-L, vom intra în locașul cel gătit dreptilor și vom vedea lumina cea neînserată și ne vom bucura cu bucurie negrăită, unde este Tatăl și Fiul și Sfântul Duh. Că de aceasta, și Pavel scriind romanilor zice: „Vă îndemn deci, fraților, pentru îndurările lui Dumnezeu, să înfățișați trupurile voastre ca pe o jertfă vie, sfântă, bine plăcută lui Dumnezeu, ca închinarea voastră cea

duhovnicească. Și să nu vă potriviți cu acest veac, ci să vă schimbați prin înnoirea minții, ca să deosebiți care este voia lui Dumnezeu, ce este bun și plăcut și desăvârșit" (Rom. 12, 1-2). Și iarăși a zis: „Nouă ne-a descoperit Dumnezeu prin Duhul Sfânt, că Duhul toate le cercă și adâncurile lui Dumnezeu. Că cine din oameni știe cele ce sunt în om? Așa și tainele lui Dumnezeu, nimeni nu le cunoaște, fără numai Duhul lui Dumnezeu." Și iarăși: „Sufletele dreptilor sunt în mâna lui Dumnezeu și nu se va atinge de ele osânda, că chiar de sunt în lumea aceasta, nădejdea lor este plină de nemurire." Puțin fiind pedepsiți aici, mari bunătăți vor primi acolo. Că Dumnezeu i-a încercat pe ei aici, și i-a aflat vrednici de El. Ca pe niște jertfe întregi i-a primit pe ei și în ziua cercetării le va străluci soarele. Că de aceasta a zis David: „Seara se va sălăslui lui plângere, iar dimineața, bucuria". (Ps. 29, 5). Iar Apostolul: „Iar dacă ați înviat cu Hristos, cele de sus căutați, unde este Hristos, șezând de-a dreapta Tatălui, cele de sus căutați, iar nu cele de pe pământ." Și iarăși: „Izbăviți fiind de păcat, robi făcându-vă lui Dumnezeu, aveți rodul vostru spre sfințenie, iar sfârșitul, viața veșnică" (Rom. 6, 22). Și Domnul a zis: „Să fie mijloacele voastre încinse și făcliile voastre aprinse. Și voi fiți asemenea oamenilor care așteaptă pe Stăpânul lor, când se va întoarce de la nuntă, ca, venind și bătând, îndată să-i deschidă. Fericite sunt slugile acelea pe care, venind stăpânul le va afla veghind. Adevărat zic vouă că se va încinge și le va pune la masă, și apropiindu-se, le va sluji" (Luca 12, 35). Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvânt al aceluiași Antioh, despre lăcomie.

Zis-a Domnul: „Nimeni nu poate sluji la doi domni, că ori de unul nu va griji, iar de altul se va ține, sau pe unul va urâ și pe celălalt îl va iubi; nu puteți să slujiți lui Dumnezeu și lui mamona", adică bogăției și a vă slobozi de păcat, ca să vă faceți robi ai dreptății. De trece bogăția alături, nu vă lipiți inima de ea. Că amar este păcătosului celui ce umblă pe două căi. De vreme ce, după Lege, de va fi o parte stricată și o parte curată, apoi necurat este tot. Asemenea și lacomul nu are sațiu, măcar de are multe averi. Când multe câștigă, iarăși mai multe pofteste și niciodată nu încetează din această deșartă poftire.

Unul ca acesta nu așteaptă sfârșitul vieții, nici nu știe că este ca un străin în această viață. Drept aceea, și el, cu cei fără de lege se va rându. Că este părtaș bogatului căruia i-a rodit țarina. Și, bine zic cărțile de unii ca aceștia: „Că, precum iadul și pierzarea nu se satură, asemenea și ochii omului nesățioși sunt." Iar Apostolul, vrând să tămăduiască o boală ca aceasta a lăcomiei, îi cheamă pe bogați, zicându-le: „Veniți acum, voi, bogaților, plângeți și vă tânguți de necazurile care vor să vină asupra voastră. Bogăția voastră a putrezit și hainele voastre le-au mâncat moliile" (Iacob 5, 1-2). Iar David, pentru unii ca aceștia, zice: „Ca un chip trece omul, dar în zadar se tulbură. Strânge comori și nu știe cui le adună pe ele" (Ps. 38, 9-10). Că de-a pururea adună, și după aceea, alții le află și aceia toți ucenici ai diavolului se fac, că în stricăciune și în pierzare au căzut. Și Apostolul, iar îi învață, zicând: „Fugiți de lăcomie, care este a doua slujire la idoli, pentru care vine mânia peste fiii neascultători."

Deci, bine este a nu se griji de nebuna laudă ce vine din bogăție, ci a dori slava cea din Evanghelia lui Dumnezeu. Că cel ce-și eliberează gândul de lăcomie

poate să vadă meșteșugurile vrăjmașului. Că s-a zis și în Proverbe: „Nu ajută celor fără de minte bogăția, iar dreptatea izbăvește de la moarte. Că mai bun este lor numele cel bun, decât bogăția cea multă. Și pe cel ce vinde grâul scump îl blestemă poporul, iar peste capul celui ce dăruiește stă binecuvântarea. Că, cel ce nădăjduiește în bogăție, degrabă va cădea, iar cel ce sprijinește pe cei nevoiași, acela va înflori.” Iar Domnul a zis despre cel ce voia să-și strice jitițele sale și mai mari să le zidească: „Nebunule, într-o noapte îngerii vor să-ți ceară sufletul de la tine, deci cele ce ai gătit ale cui vor fi?”.

Așa este cu tot omul cel ce adună mult, iar în Dumnezeu nu se îmbogățește, va pieri. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

15 octombrie

Într-o noapte, poveste de folos, despre nevoia unui monah și mucenic.

Un oarecare monah, al cărui nume n-am putut să-l aflu, a trăit în Schit și a fost ascultător de părintele său, vreme de mulți ani. Din zavistia diavolului însă, acesta a căzut din ascultare și a plecat de la starețul său fără pricină, având asupra lui osânda cea pentru neascultare, și a intrat în Alexandria. Deci, l-a prins pe el păgânul stăpânitor de acolo și, luând de pe dânsul haina călugărească, îl silea pe el să se închine la idoli, dar el n-a voit, pentru care pricină, fără de milă bătându-l, i-a tăiat capul cu sabia, iar trupul lui l-a aruncat la mâncarea câinilor. Dar oarecare creștini au luat, noaptea, trupul mucenicului; și, punându-l în sicriu cu aromate, l-au așezat cu cinste în altarul Bisericii, ca pe un pătimitor. Iar când începea a se săvârși dumneneiasca Liturghie și sfințitul slujitor zicea: „Câți sunteți chemați ieșiți!” se ridica racla cu moaștele mucenicului și, în văzul tuturor, ieșea din Biserică, fără atingere de mâini omenești și petrecea în tinda Bisericii până la sfârșit, iar, după sfârșitul Liturghiei, racla intra iarăși singură în Biserică și sta în altar la locul ei. Și aceasta o făcea la toate Liturghiile, ieșind și iarăși intrând, spre marea mirare a celor ce vedeau.

Iar, unul din cei mari, credincios fiind și îmbunătățit, văzând unele ca acestea, s-a rugat lui Dumnezeu ca să le descopere lor pricina ieșirii Mucenicului din Biserică, în timpul Sfintei Liturghii și a câștigat cererea. Că îngerul Domnului, stând de față, i-a zis lui: „Ce te înspăimântezi de ceea ce se face? N-au luat, oare, Apostolii și urmașii lor puterea de a lega și dezlega? Iată, mucenicul pe care îl vedeți ieșind din Biserică, a fost ucenic cutărui pustnic (și i-a spus numele), pe care, neascultându-l s-a dus, fiind legat de dânsul prin canon de neascultare, și, până acum, petrece în același canon nedezlegat. Cununa, adică, și-a luat ca un mucenic al lui Hristos, dar nu poate să stea în altar, cât se săvârșește Liturghia, că, poruncindu-i lui îngerul, iese și va ieși, până ce nu-l va dezlega pe el cel care l-a legat.”

Unele ca acestea auzindu-le, acel fericit bărbat s-a dus degrabă la pustnic și, spunându-i lui toate, l-a adus pe el la Alexandria, la mucenicul lui Hristos, și deschizându-i racla, a făcut pustnicul asupra lui dezlegare și iertare și l-a sărutat pe el. Și, stând să se săvârșească dumneneiasca Liturghie, de atunci, mucenicul a petrecut, nemaieșind din altar.

Întru această zi, cuvânt despre Sfântul Andrei, la îngroparea unui bogat.

Sfântul Andrei, umblând la lucrul cel bun, în grabă trecând a văzut de departe ducând pe un mort, înaintea sa. Și era omul acela foarte bogat și mulțime multă de popor mergea după dânsul, cu multe lumânări și tămâieri. Iar clericii cântau pe lângă el obișnuitele cântări de îngropare și plângere multă se auzea de la ai săi. Și vedea Sfântul, cu ochi înainte văzători, ce se făcea la mortul acela, și a privit îndelungată vreme, până ce a început să nu se mai simtă pe sine. Și, iată, a văzut mulțime de arapi mergând înaintea lumânărilor și cu glas strigând: „Amar lui, amar lui.” Și țineau și niște saci în mâini și turnau cenușă pe oamenii care mergeau împrejurul mortului. Iar ceilalți jucau și râdeau fără de rușine, ca niște nerușinați. Alții urlau cum urlă câinii, iar alții guițau ca porcii, că mortul era pentru ei prilej de bucurie și de veselie, alții, mergând împrejurul lui, stropeau pe cel mort cu apă urât mirositoare, iar alții zburau prin văzduh împrejurul patului și mare duhoare ieșea din trupul păcătosului aceluia. Iar alții mergeau în urmă, bătând din mâini și din picioare, făcând larmă mare, batjocorind pe cei ce cântau și grăind: „Să nu vă dea vouă Dumnezeu nici unuia să vedeți lumina, ticăloșilor creștini, de vreme ce cântați la un câine. Cu sfinții odihnește, Hristoase, sufletul lui, că și robul lui Dumnezeu îl numiți pe acesta, care este vinovat de toată răutatea.”. Și privind iarăși, iată una din căpeteniile drăcești, cu ochii învăpăiați, ținea în mâinile sale smoală și pucioasă, mergând la mormântul nenorocitului aceluia, ca să-i ardă trupul. Iar săvârșindu-se îngroparea, iată și îngerul în chipul unui tânăr frumos, cuprins de întristare și plângând cu mare plângere. Și era aproape de Sfântul Andrei, mergând alături. Deci, socotindu-l Andrei că acesta este un tânăr din cei de aproape ai omului celui mort și pentru aceasta plânge, s-a apropiat și i-a zis: „Juru-te pe tine, pe Dumnezeu cerului și al pământului, să-mi spui care este pricina plângerii tale? Că n-am văzut niciodată pe nimeni plângând așa după mort, ca tine.” Și a zis îngerul către dânsul: „Pricina plângerii mele este că am fost păzitor al acestuia, pe care l-ai văzut ducându-l la mormânt, și, iată, l-a luat pe el diavolul; aceasta este pricina plângerii și întristării mele.” Și a zis Sfântul către dânsul: „Acum am înțeles cine ești tu. Rogu-mă dar, ție, Sfinte înger, spune-mi mie, ce fel au fost păcatele lui, pentru care l-a luat pe el diavolul în mâinile lui?”.

Răspuns-a îngerul: „De vreme ce voiești să știi aceasta, Andreie, alesule al lui Dumnezeu, netăcând, îți voi spune ție, că văd frumusețea sufletului tău, strălucind ca aurul cel curat, și, văzându-te pe tine, imam mângâiat puțin de necazul meu. Acest om era bărbat cinstit la împărat, însă era plin de păcate și foarte hain în viața sa și desfrânat și adulter și sodomit, înșelător și nemilostiv, iubitor de argint, mincinos și urător de oameni, pomenitor de rău, luând camătă, călcător de jurământ, pe slugile sale le chinuia cu foamea, cu bătăile, lăsându-le fără de haine și fără încălțăminte, iarna. Și în așa fel era pângărita lui aprindere și urâta lui poftă, că a spurcat ca la trei sute de suflete și pe mulți i-a ucis și sub pardoseala grajdurilor de cai i-a îngropat. Și a venit asupra lui secerișul și l-a aflat pe el moartea nepocăit și, negrăite păcate având, au luat dracii sufletul lui, iar spurcatul lui trup, ai văzut singur cu ce fel de batjocură a fost petrecut de duhurile răutății. Deci, pentru aceasta, o, sfinte suflete, eu mă întristez și,

cuprins de necaz mare, plâng, că cel păzit de mine este acum de răs demonilor.".

Aceasta grăindu-le, îngerul lui Dumnezeu nevăzut s-a făcut de la Sfântul. Iar cei ce mergeau pe uliță, văzându-l numai pe Sfântul Andrei stând de vorbă singur, iar pe înger nevăzându-l, ziceau între ei: „Vedeți pe nebunul acesta, cum glumește și către zid vorbește, nepriceputul.". Și-l împingeau pe el și-l goneau, zicându-i: „Ce-ți este ție, nebunule?

Grăiești cu zidul, nevrednic fiind să vorbești cu oamenii?". Iar Sfântul, tăcând, s-a dus, și, mergând la un loc ascuns și aducându-și aminte de nenorocitul acela pe care-l văzuse ducându-l la groapă, plângea cu amar de pierzarea lui și grăia rugăciunea către nevăzutul Dumnezeu. Iar după ce a sfârșit, a văzut dracii venind la mormântul ticălosului acela. Și, iată, s-a pogorât îngerul Domnului ca un fulger, iute, ținând în mâini un băț de aramă, și gonea duhurile necurate de la primejduitul acela, ca să nu-l ardă cu smoală și cu pucioasă, pentru rugăciunea Sfântului. Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Antioh, despre camătă.

Oamenii lumii acesteia niciodată nu se lasă de sfadă, dacă nu-și iau lucrurile cu un câștig. Că iau camătă ca preț al adevărului, ca și când începătura de răutate și de asupreală este dreptul lor. Deci, pentru aceasta, cei ce iau camătă, necurați și aspri se numesc și sunt urâți înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor. Drept aceea, la creștini, gândul și chivernisirea din camătă este lucru cu totul de lepădat și de defăimare, precum a zis Proorocul despre cetatea cea nedreaptă, din mijlocul căreia nu lipsește camăta și vicleșugul. Iar despre cel drept a zis: „Argintul său în camătă nu l-a dat." Și iarăși: „De camătă și de strâmbătate va izbăvi sufletele lor." Iar la Proverbe zice: „Să nu-ți înmulțești bogăția ta din camătă și din dobândă, ci să miluiești pe cel sărac ca să te mântuiești." Știu și eu pe unii că și-au păgubit capetele și sufletele după dobânda cea din camătă. Iar Legea poruncește, zicând: „Celui de o credință cu tine, să nu-i dai din camăta argintului și a bucatelor, nici din cea a toate roadele." Și iarăși: „Lucrurile tale să nu le dai în camătă." Iar Eclesiastul, pentru cei ce se îmbogățesc din camătă și din strâmbătate, a zis așa: „Este o nedreptate pe care am văzut-o sub soare, bogăție adunată din cămătării, care pierе rău în gâlcevi, și nu se va curăți sufletul acela de păcat și toate zilele lui sunt în întuneric și în mânie multă." Iar Apostolul a zis, către Timotei, scriind: „Pe cei bogați să-i înveți să nu nădăjduiască în bogăția lor, ci în Dumnezeu, Cel ce ne dă nouă toate din destul, ca să ne bucurăm de ele, îndeamnă-i a se îmbogăți prin fapte bune, să fie milostivi și prin aceasta a se strânge nouă comoară în ceruri."

Deci, supuneți-vă, fraților, dumnezeieștii Scripturi, depărtați-vă de cumplita luare de camătă și de pofta cea urâtă de Dumnezeu, că înjugată este camăta cu vicleșugul. Să râvnim mai bine râvnei celei bune a fericitului Zaheu, zicând împreună cu dânsul: „Iată, jumătate din avuția mea, Doamne, o dau săracilor și, de am nedreptățit pe cineva, întorc împătrit", ca și noi să auzim de la Stăpânul, Mântuitorul, Cel ce știe cele ascunse ale noastre: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia." Căruia se cuvine slava, acum și pururea și în vecii vecilor ! Amin.

17 octombrie

Întru această zi, cuvânt despre tâlharul ce s-a mântuit prin puține lacrimi.

În zilele lui Mauriciu împăratul (582—602), a fost un oarecare tâlhar din părțile Traciei, cu totul sălbatic și cumplit și era în așa fel, că mulți nu l-au putut prinde pe el. Deci, auzind de aceasta, împăratul a trimis la dânsul crucea sa, zicându-i: „Nu te teme!” Iar tâlharul, văzând cinstita cruce și crezând cuvântul împăratului, a venit și a căzut la picioarele împăratului, mărturisindu-se. Iar împăratul, cu bucurie, l-a primit și l-a iertat. Apoi, trecând puține zile, a căzut în boală și zăcea în casa de oaspeți și, adormind, a văzut înfricoșătoarea judecată. Și, trezindu-se în noaptea următoare, dacă s-a văzut pe sine bolnav și aproape de ieșirea din viață, s-a întors la rugăciune către Dumnezeu, plângând și zicând, cu amare lacrimi: „Nu cer de la tine, Iubitorule de oameni, ceva mai mult decât numai câte le cerea, prin mărturisire, tâlharul cel mai înainte de mine. Și, precum spre tâlharul acela, așa și față de mine, tâlharul, minunează milele iubirii tale de oameni și primește această suspinare a mea de noapte, pe pat, nu pe cruce. Și, precum ai primit pe cei dintru al unsprezecelea ceas, care nimic vrednic nu au lucrat, așa mă primește și pe mine, afundându-mă în lacrimile mele cele puține și curățindu-mă cu ele. Dă-mi mie iertare, necerând ceva mai mult de la mine, că nu mă încap vremea și pânditorii cei de prin peșteri s-au apropiat. Dar să nu stai împotriva, nici să-mi iei seama cu deamănuntul, că nu vei afla în mine ceva bun. Că m-au cuprins fărădelegile mele și, către seară, rău am ajuns, că nenumărate sunt datoriile mele. Ci, precum ai primit suspinarea cea amară a lui Petru, primește-o și pe a mea, iubitorule de oameni, turnând lacrimile acestea peste zapisul păcatelor mele și, cu buretele milostivirii Tale, șterge greșelile mele cele neasemănate.”

Și așa, multe ceasuri mărturisindu-se tâlharul și cu mahramă ștergându-și lacrimile sale, și-a dat duhul, precum ne-au spus cei de aproape ai săi. Iar cârmuitorul cel mai mare al casei de oaspeți a văzut, în somn, în ceasul în care a murit tâlharul, niște demoni mulți, care, venind la patul tâlharului, cu multe zapise, aveau scrise mulțime de păcate tâlhărești. Și, iată, doi tineri frumoși au adus o balanță și punând demonii toate zapisele tâlharului, au și tras în jos un taler al balanței, iar celălalt taler sta sus. Deci, au zis îngerii cei luminoși: „Oare nu avem de pus aici nimic ?” Și au zis unul către altul: „Ce putem să avem. Că nu-i mai mult decât zece zile de când s-a întors de la ucidere”. Și, când a grăit aceasta, a adăugat: „Să căutăm vreun lucru bun”. Și a aflat unul dintre ei mahrama, întru care erau lacrimile lui, și a zis; „Cu adevărat, aceasta este mahrama cu lacrimile lui; să o punem, deci, de cealaltă parte a cumpenei și iubirea de oameni a lui Dumnezeu împreună cu ea, și vom vedea ce va fi”. Și numai cât au pus-o pe ea de cealaltă parte, a și tras îndată și a risipit zapisele ce erau de partea dracilor. Și au strigat cu un glas, zicând: „Cu adevărat a biruit iubirea de oameni a lui Dumnezeu”. Și, luând sufletul tâlharului, l-au dus pe el cu ei. Iar demonii, tânguindu-se, au fugit rușinați.

Aceasta văzând-o, cârmuitorul casei s-a sculat și, alergând, a intrat în cameră și, venind la patul tâlharului a aflat trupul cald încă, de vreme ce sufletul său se dusesse la Dumnezeu, iar mahrama pe ochii lui fiind, plină de lacrimi. Și, luând mahrama, a întrebat pe împărat și a zis : „Să lăudăm pe Dumnezeu, stăpâne. Că am auzit că în zilele stăpânitoarei tale împărății s-a mântuit un

tâlhar". Iată, cu adevărat, acum am văzut, numai de vom și crede că sunt adevărate, că bine este să ne pregătim pe noi înșine și să întâmpinăm cu pocăință ceasul cel înfricoșător al mântuirii.

Întru această zi, cuvântul Sfântului Antioh, despre îndrăzneala și despre aprinderea mâniei.

Asemenea este la oameni iuțimea, cu zăduful cel mare, a cărui năpădire oamenii, nesuferind-o, fug de el și stau pentru odihnă la umbră, care este blândețea și tăcerea. Bine este a se depărta, ca de un fum iute, de îndrăzneala iuțimii și a mâniei și a veni la tămâia cea binemirositoare, care este liniștirea. Că nimic nu strică atât faptele bune ca mânia omului iute. Și iarăși, nimic nu curățește sufletul cel greșit ca frica lui Dumnezeu și buna smerenie, ca adică a învăța cuvintele Domnului și a se întrarma adeseori cu rugăciunea. Iar iuțimea urâtă este, precum este scris, la Eclezias: „Urât este Domnului tot cel iute la limbă și tot cel ce nu se înfrânează de la îndrăznire, că de voi mustra pe cel fără de minte în mijlocul adunării îl rușinezi pe el, dar nu-i vei lua nebunia lui". Și iarăși: „Înțelepciunea luminează fața omului, iar fața celui fără de rușine urâtă va fi." Și la Proverbe zice: „Leapădă de la tine iuțimea și cuvintele cele de ocară!" Și iarăși: „Cel ce laudă cu mare glas pe prietenul său nu se deosebește cu nimic de cel ce îl blesteamă". Și iarăși: „Cel ce-și păzește gura sa, își păzește sufletul său de necaz".

Să ne nevoim, iubitorilor, cu tot sufletul, ca să nu dăm loc să ne stăpânească pe noi îndrăzneala cea rea, care prăpădește toate roadele cele de faptă bună ale omului. Că a se înălța cu îndrăzneală, neplăcut este lui Dumnezeu și la oameni. Și aceasta știind-o, David zicea: „Bine este mie că m-ai smerit, ca să, mă învăț îndreptările Tale" (Ps. 118, 71). Iar Pavel a zis: „Datu-mi-s-a mie un ghimpe în trup, un înger al satanei, să mă bată peste obraz, ca să nu mă trufesc" (II Cor. 12, 7). Și iarăși: „Cine se va lăuda că are inimă curată înaintea Domnului? Sau cine va îndrăzni înaintea Lui să zică: Sunt drept?" De asemenea, și Domnul, când a îndrăznit Petru de a zis: „Milostive, Doamne, nu va fi ție una ca aceasta" la certat pe el zicându-i: „Mergi înapoia Mea, satano!" Iar, fiind întrebat, după învierea Domnului: „Petre, oare Mă iubești tu pe Mine?". Cu toată dăruirea, Petru a răspuns: „Adevărat este, Doamne. Tu știi că Te iubesc!" Lui se cuvine slava, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

18 octombrie

Întru această zi, cuvânt despre un egumen, pe care l-a certat Hristos în chip de sărac.

La o mănăstire cu viață de obște era mai mare un oarecare egumen, având sub mâna sa frați nu mai puțin de două sute; și acest egumen a fost la început iubitor de săraci, iar, mai pe urmă, iubitor de slavă s-a făcut: că avea mare dragoste spre bogați și spre dregători și aceia îl slăveau. La acesta a intrat în mănăstire Domnul, ca un bătrân sărac, și a zis portarului: „Mergi la egumen și-i spune: Un frate al tău a venit la tine, cu multă osteneală". Și mergând, portarul a aflat pe egumen vorbind cu un bogat și, stând puțin, i-a vestit lui de acel sărac, neștiind el că este Hristos. Iar egumenul se supără pe el zicându-i: „Nu mă vezi pe mine vorbind cu oamenii? De ce i-ai dat drumul? Nu mă supăra

acum!" Și s-a dus portarul. Iar Domnul, Cel îndelung răbdător, îl aștepta pe el până ce avea să iasă. Și, așteptând el ca la cinci ceasuri, a venit un oarecare bogat, pe care, îndată, egumenul însuși la întâmpinat în poartă. Și acolo, văzând pe egumen cu bogații, Hristos cel bogat întru milă și prietenul celor smeriți, l-a rugat pe egumen, zicând: „Un cuvânt am pentru tine, părinte". Iar el nici măcar nu s-a uitat, ci a mers cu bogații la prânz. Și iarăși, după masă, petrecând până la poartă pe acel bogat, s-a întors și na luat în seamă rugămintea bătrânului celui sărac și fără de răutate. Deci, făcându-se seară, nu s-a învrednicit a primi acel ceresc străin, Care S-a dus, zicând portarului: „Așa să spui egumenului: De vreme ce slava omenească o poțestești, iată de acum din toată țara Aceasta pe cei puternici voi trimite la tine, că dregătorii poțestești, iar bunătățile împărăției Mele nu-ți trebuiesc. Că Eu venisem pentru ostenele tale cele drepte și viața ta cea mai de demult, voind să-ți dau ție binecuvântare și n-ai voit-o". Și așa s-a cunoscut că Cel ce venise în chip de sărac a fost Atotțiitorul Hristos.

Aceasta auzind-o noi, fraților, să nu ne întoarcem ochii de la cei săraci, că însuși Atotțiitorul umblă în chip de sărac. Că cel ce dă săracului îi dă lui Hristos, în mâini, însă eu nu grăiesc acestea defăimând bogăția, ci învăț pe cei ce nu se pricep a petrece în bogăție, pe cei ce-și adună comori și-și pierd împărăția, urând pe săraci și dându-se în stăpânire diavolului. Drept aceea, vă rog pe voi frații mei, auzind acestea, să fim milostivi, primitori de străini și iubitori de săraci, ca să ne învrednicim a primi bunătățile cele veșnice.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Antioh despre clevetire.

Urâți cu adevărat lui Dumnezeu și oamenilor sunt clevetitorul și șoptitorul, că una le este amândurora lucrarea, care duce la calea pierzării, iar viața împreună cu dâșii otrăvită și spurcată se face. Deci, să nu răbdăm un nărav ca acesta, ca să nu cădem în robia vrăjmașului, Că poruncește Legea: „Să nu primești cuvânt deșert și să nu șezi cu martori nedrepti, că răugrăitorul urât este." Iar înțeleptul Solomom a zis: „Pe șoptitor și pe cel cu două vorbiri se cade a-i blestema, că pe mulți ce viețuiră cu dâșii i-au pierdut." Și iarăși: „Limba nebunatică pe mulți i-a întărâtat și cei ce o ascultă pe ea, nu-și vor afla odihnă." Și iarăși: „Rana de limbă sfărâmă oasele, că este cumplită moartea din ea." Iar Proorocul Avacum zice: „Oamenii cei de pace ai tăi au pus cursă sub tine." Iar Ieremia a zis: „Săgeată care rănește limba lor." Iar David, vrând să ne îndrepteze de la învrăjbire, învățându-ne zice: „Oprește-ți limba ta de la rău și buzele tale de la minciună, ca să nu grăiască vicleșug." Știind însă răutatea cea de voie, mai zice: „Groapă deschisă, grumazul lor; cu limbile lor vicleneau. Judecă-i pe ei, Dumnezeule, că otravă de aspidă este sub buzele lor, că asupra mea șopteau toți vrăjmașii mei și cugetau cele rele mie, cuvânt călcător de lege au pus asupra mea. Dar să se îmbrace întru rușine cei ce mă clevetesc pe mine și ca și cu un veșmânt să se învelească cu rușinea lor." Și se roagă, zicând: „Doamne, izbăvește sufletul meu de buzele nedrepte și de limba vicleană și de cele ascunse ale mele curățește-mă și de cele străine iartă pe robul tău, ca fără de prihană să fiu." Iar la Proverbe, sfătuind, zice: „Omul sprinten la vorbă cade în rele." Și iarăși: „Moartea și viața stau în puterea limbii și cei ce o stăpânesc pe ea îi vor mânca rodirile ei. Și de se socotește cineva între voi că este credincios și nu-și stăpânește limba sa, ci își amăgește inima sa, deșartă este credința acestuia." Și

mai zice aceasta: „Iată un foc mic și câtă materie arde!“. Așa și limba, ea este sălăsluită între măduarele noastre, dar spurcă tot trupul și aruncă în foc tot drumul vieții, când e aprinsă de flăcările gheenei.

Să fugim dar, fraților, de clevetire ca Domnul nostru, iubitorul de oameni, să nu ne lipsească pe noi de moștenire, ci să ne izbăvească de gheena focului. Că șoptind șarpele, a izgonit pe Eva din moștenire. Tot despre clevetire un înțelept a zis: „Fericit este cel ce nu alunecă cu limba.“ Și iarăși: „Fericit este cel ce se ascunde dinaintea limbii, ca alunecarea mai iertată este la trup, decât de la limbă.“. Iar Pavel a zis: „Au, oare, sunt între voi invidii, vrajbă, mânie, clevetire, șoptiri, mândrie și celelalte?“. Iar Domnul a zis: „Omul cel bun, din comoara cea bună a inimii sale, scoate cele bune, iar omul cel rău, din comoara cea rea a inimii sale, scoate cele rele“. Că din prisosința inimii grăiește gura. Dumnezeuului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

19 octombrie

Întru această zi, Cuvânt din Limonar, despre demonul care a jucat înaintea unui călugăr și a pierit din pricina Psalmului 67.

Cuviosul Pavel, egumen la o viață de obște din Teogni, spunea fraților: Am auzit pe un oarecare bătrân zicând: Șezând eu odinioară în chilia mea și lucrând lucrul mâinilor mele, cântam Psaltirea pe de rost și am văzut un copil de turc, intrând pe ușile mele, îmbrăcat în haine lăutărești și cu ciucuri. Și, stând înaintea mea, a început a juca în vreme ce eu cântam Psaltirea și dormitam. Și, mi-a zis mie: „Moșule, oare îți joc bine?“. Și iarăși îmi zicea: „Oare îți plac eu ție și-ți place și cum joc?“. Și, nerăspunzînd cu nimic către dânsul, mi-a zis mie: „Socotești, călugăre, că faci mare lucru în viața ta? Dar, de vreme ce faci aceasta cu lenevire, că citești și greșești în Psalmul 67, pentru aceea am îndrăznit de am intrat la tine.“ Iar eu, sculându-mă, zicea bătrânul, m-am închinat lui Dumnezeu și am început a zice: „Să se scoale Dumnezeu și să se risipească vrăjmașii Lui!“ (Ps. 67,1). Și atunci îndată s-a stins.

Deci, aceasta știind-o, fraților, cu luare aminte să citiți Psaltirea, ca să nu fie de bucurie vrăjmașului, Dumnezeuului nostru, slavă!

21 octombrie

Întru această zi, învățătură a Sfântului Ilarion pentru folosul sufletului.

Sârguiți-vă, vă rog pe voi fraților și surorilor, spre veșnica viață cea luminoasă, pe care Domnul, după a Sa milă, în dar ne-o dă nouă. Că Domnul Dumnezeu ne-a gătit nouă viața în ceruri și Însuși ne cheamă pe noi la ea. Iar noi, să nu facem spre plăcerea trupului nostru, petrecând în mâncări, cu băuturi, în somn și în pofte, în obicei de păcate, în moleșire trupească și în lenevire, ca să nu pierdem Împărăția cerurilor și pe Cel ce ne-a chemat la dânsa. Că El a gătit nunta fiului Său, adică Împărăția cerurilor și a trimis pe slugile Sale să ne cheme, adică pe Prooroci, pe Apostoli și pe Mucenici. Iar noi ne lepădăm, zicând: „Mi-am luat femeie și nu pot să merg.“. Sau, iarăși: „Boi mi-am cumpărat, și mă duc să-i încerc.“. Și, încă: „Moșie mi-am cumpărat și ma duc sa o vad.“

Și astfel cu alte lucruri ale vieții acesteia, ne lepădăm de veșnica viață. Și nu auzim pe Domnul, Cel ce grăiește: „Nu vă îngrijiți pentru ziua de mâine, ce veți mânca și ce veți bea, sau cu ce vă veți îmbrăca...”. Acestea gândindu-le, fraților, să ne deșteptăm ca din somn și să mergem pe calea cea strâmtă, care ne duce pe noi la Împărăția cerurilor. Să dăm trupurile noastre la osteneli, la post, la rugăciune, la înfrânare, la curata nevoință. Că împărăția cerurilor cu anevoie este a o câștiga și cei ce se ostenesc ajung la ea. Ci să ne silim, întru acest scurt veac, și să nu-i facem spre plăcere stricăciosului nostru trup. Eu nu zic să ardem în foc pentru cereasca viețuire - să nu fie aceasta! - ci să ne ostenim și să ne uscăm trupurile noastre pentru ea. Că a zis Domnul: „Dacă grăuntele de grâu, căzând pe pământ, nu va muri, apoi singur va rămâne, iar de va muri, mult rod va face.”. Arătat a zis: „De nu vom omorâ poftele noastre cele trupești, nu vom putea să facem roduri cerești.”. Că cel ce nu-și iubește sufletul său, în veacul acesta, îl va afla pe el în viața cea veșnică.

Deci, aceasta auzind-o, să ne nevoim. Iar de veți zice că suntem neputincioși, tu însă să faci începutul nevoinței, numai după puterea ta, precum poți. Că, văzându-ți Dumnezeu nevoința, îți va da ție ajutor și la celelalte fapte bune. Drept aceea, să nu ne depărtăm de la nevoință. Că, oare, lungă este viața noastră? Au nu-i ea de cincizeci de ani, sau șaiszeci sau șaptezeci, cel mult o sută și, oare, mult ne este nouă a ne osteni? Deci, aici, puțin să ne ostenim, iar acolo, la ceruri, în veci vom împărăți. Sau dimpotrivă: aici, puțin viețuind cu slava bine hrăniți, bând și trupestile pofte făcându-le, fără de înfrânare, acolo, pe veci vom fi dați la osândă.

Drept aceea, să ne îngrijim, că Hristos însuși, Împăratul împăraților și Domnul tuturor, ne cheamă pe noi, nu un om. Deci, spre Dânsul să înțaripăm mintea noastră și aici să viețuim cu dumnezeiasca înțelepciune: cu post, cu rugăciune, cu osteneală și cu răbdare, plângându-ne păcatele noastre și pururea înaintea ochilor avându-L pe El și ziua judecății. Și să nu slăbim grija noastră ci, precum am început, așa să și sfârșim. Că a zis Domnul: „În ce te voi afla, întru aceea te voi și judeca.”. Să păzim deci, iubitorilor, în inimile noastre, cuvintele acestea și să nu slăbim aproape de moarte. Că nu știm când va veni ceasul morții și va răpi pe fiecare din noi. Și, de va găsi sufletul negătit, va fi osândit în focul cel veșnic. Iar de ne va afla pe noi moartea întru pocăință, atunci, scăpând de toată scârba, vom dobândi bunătățile cele de obște, întru Hristos Iisus Domnul nostru, Căruia se cuvine slava, cu Tatăl și cu Sfântul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

22 octombrie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Antioh, despre clevetire.

Cumplită este vătămarea clevetitorului și asemenea diavolului este precum s-a zis despre el în Psalm: „Va smeri pe cel clevetitor.”. Că vrăjmași sunt clevetitorii și de Dumnezeu urâți și părtași cu cei ce au vândut adevărul și au răstignit pe Domnul nostru Iisus Hristos, care zicea: „Eu sunt calea, adevărul și viața.” Poruncește încă și Legea, zicând: „La toată nedreptatea și greșeala să nu fii martor”. Că zice: „Prin gura a două sau a trei mărturii, este vrednic de crezut orice cuvânt.” Iar Saul, călcând porunca aceasta, a ucis trei sute de preoți ai

Domnului, pe mărturia unui clevetitor, Doicul Sirianul. Iar la Proverbe zice: „Cel ce defăimă pe cel sărac, supără pe Făcătorul lui.” Și iarăși: „Slava omului este a se întoarce de la clevetiri, iar cel fără de minte se leagă cu ele.”. Iar David se roagă să scape de clevetiri, zicând: „Izbăvește-mă de clevetirea oamenilor și mă acoperă de adunarea celor ce viclenesc, care și-au ascuțit limbile ca o sabie.”. Iar altul zice: „Cel ce cleveteste pe sărac, multe răutăți adună.” Și iarăși: „Omul necurat se laudă, defăimând pe altul.” Și iarăși: „Decât leul flămând și decât lupul însetat, mai amarnic decât amândoi este clevetitorul, că varsă sânge cu limba.” Și a mai zis: „Clevetitorul se mărește, săpând cu limba groapa aproapelui, iar mai pe urmă singur cade într-însa.” Iar Ecleziasul zice: „M-am întors și am văzut toate clevetirile ce se fac sub soare. Și, iată, lacrimile celor clevetiți, și nu este cine să-i mângâie pe dâșii.”. Și iarăși: „Clevertirea îl tulbură pe cel înțelept, iar pe cel fără de minte îl pierde.”. Iar David zice: „El va mistui pe fiii celor săraci și va smeri pe cel clevetitor.”.

Deci, să ne depărtăm pe noi, fraților, de la toate clevetirile, temându-ne de pedepsele cele amare ale celor ce fac unele ca acestea. Și, împreună cu Pavel, să zicem: „Clevertiți fiind, binecuvântăm, goniți, răbdăm, huliți, mângâiem. Ca niște gunoi ne-am făcut, tuturor de disprețuire.” Să nu fim osândiți împreună cu vrăjmașii lui Hristos, care, venind la Pilat, L-au defăimat pe Domnul, zicând: „Pe Acesta L-am aflat răzvrătind neamul nostru și oprindu-ne a da dajdie Cezarului, zicând că este El însuși împărat.” Iar El, ca un mielulel fără de răutate, răbda. Dumnezeuului nostru, slavă!

23 octombrie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Maxim, despre dragoste.

Deplina dragoste este aceea ce nu deosebește pe om, zicând: „Pe acela îl știu, iar pe celălalt nu-l știu,” sau: „Acesta mă laudă, iar acela mă blestemă.” Ci, spre firea ta de om privind de-a pururea, pe toți oamenii întocmai să-i iubești, pe prieteni, adică, și pe vrăjmași, pe cei buni și pe cei răi, ca să fii desăvârșit înaintea lui Dumnezeu. Și de la vrăjmași să rabzi răutățile cele aduse asupra ta și nicidecum să nu gândești că de la ei îți este făcut răul, ci de la diavolul, pentru păcatele noastre. Drept aceea și Domnul nostru Iisus Hristos, arătându-Și dragostea Sa față de noi, a pătimit pentru toți oamenii și tuturor la fel le-a dăruit nădejdea învierii, întru care nădejde vrednic se face fiecare, ori de cînste ori de osândă. Că robii lui Hristos îi iubesc pe toți, curat, măcar că ei nu sunt iubiți de toți. Iar prietenii lumii acesteia, nu iubesc din inimă pe nimeni. Iar oamenii duhovnicești păzesc până la sfârșit dragostea cea de Dumnezeu alcătuită. Deci, să vă sârguiți a iubi pe tot omul din sufletele voastre, că aceasta este porunca Domnului. Iar dacă nu puteți să o păziți, măcar pe nimeni să nu urâți, ca să primiți harul de la Hristos Dumnezeu, Căruia este slava în vecii vecilor! Amin.

24 octombrie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre învățătorii și proorocii mincinoși și fățarnici.

„Feriți-vă de proorocii mincinoși, care vin la voi în haine de oi, iar pe dinăuntru sunt lupi răpitori” (Matei 7, 15). Iar prooroci mincinoși îi numește aici nu pe eretici, după cât mi se pare, ci pe cei ce duc viață spurcată, dar se acoperă cu fapte bune. Drept aceea a și zis Domnul, grăind: „După roadele lor îi veți cunoaște pe ei.” Că printre eretici este cu puțință a afla, de multe ori viață bună, dar printre fățarnici, de care vorbim acum, nicidecum. Deci, dacă și pe aceștia îi osândește, care a zis acestea, pentru că ei se vor schimba mai degrabă. Firea căii acesteia, pe care au voit a umbla este însă de așa fel, primejdioasă, rea și fățarnică, încât omul fuge de osteneală, și caută numai a se arăta cuvios; drept aceea și este muștrat de îndată. Despre fățarnici, dar, și Pavel, arătând, zicea că el, cu cuvinte bune, înșeală inimile celor fără de răutate. Și câtă blândețe! Că n-a zis să-i pui la chinuri pe dânșii, ci să nu primiți vătămare de la dânșii și să nu intrați la dânșii fără de pază.

Iarăși, să nu ziceți că nu este cu puțință a cunoaște pe unii ca aceia, că și prin pilde omenеști se spune așa: „Au, doar, se culeg struguri din măracini, sau din scai, smochine?” Așa, tot pomul bun face roade bune, iar pomul cel rău, roade rele face. Nu poate pomul bun să facă roade rele, nici pomul rău nu poate să facă roade bune. Iar ceea ce vrem să spunem, că nu găsești la dânșii nici blândețe, nici omenie, ci numai singure pieile cele de oaie, cuvintele. Drept aceea, lesnicioasă este și cunoașterea lor. Deci, a zis acestea, de vreme ce mulți dintre cei răi se socotesc buni, încât nu poți să zici că te-ai înșelat, nici că nu te-ai priceput. Iată, ți-am arătat ție cu dovedire înțelesul cel din cuvântul acesta, întru Hristos Iisus, Domnul nostru, Căruia se cuvine slavă în veci! Amin

25 octombrie

Întru această zi, cuvânt despre ascultare.

Vă spun vouă un lucru ca acesta, care s-a făcut în vremea mea, ca să vă deprindeți și să știți că ascultarea și de la moarte izbăvește. Oarecând, fiind eu la avă Isidor, a venit acolo un ucenic al unui stareț mare, din partea Ascalonului, cu o slujbă a părintelui său. Însă, avea porunca de la stareț ca, după Vecernie, să se întoarcă la chilia sa.

Dar îndată s-a făcut o furtună foarte mare, cu ploaie și tunete. Și era aproape și un pârâu, care curgea prin toată țara aceea. Iar, mai pe urmă, vrând el să se ducă înapoi, după cuvântul starețului său, noi îl rugăm să mai aștepte, zicându-i lui că nu este cu puțință să treacă acel râu. Iar dacă n-a voit el să mai aștepte la noi, am zis: „Să mergem cu

dânsul până la râu, ca, văzându-i repejunile să se întoarcă”.

Și după ce am ajuns la râu, dezbrăcându-se el de hainele sale și legându-le pe ele pe capul său și încingându-se cu brâul, a sărit în râul acela mare și în strașnică repejune. Iar noi, ne minunam și tremuram, temându-ne, ca nu cumva să moară. Iar el, mergea înotând, și a sosit la celălalt mal, pe o piatră, și s-a îmbrăcat în hainele sale și a făcut de acolo spre noi semn de închinăciune. Și, luând blagoslovenie, s-a dus, alergând. Iar noi am rămas, mirându-ne și

însăpăimântându-ne, de puterea faptei cele bune, că, fără de primejdie, a trecut râul, pentru ascultarea sa.

Întru această zi, Cuvânt al Sfântului Antioh, despre mânia.

Este bine foarte a se sili omul ca să-și înfrâneze patima mâniei, să-și sfărâme iuțimea sufletească, cu îndelunga răbdare și cu blândețea, cu rugăciunea și cu smerenia. Că demonul mult împinge spre mânia pe omul cel ce voiește să se mântuiască. Că ostenelele ce le adună omul, prin post și prin rugăciune, prin priveghere sau prin slujbe, apoi într-un ceas și le pierde, diavolul mâniei luând roada ostenelelor celor de mulți ani. Și, iată, omul beat fără de vin! Drept aceea, de multă stăpânire are trebuință omul, ca să-și poată goni patima mâniei. Cel ce voiește să vină la desăvârșire și dorește să se nevoiască cu duhovnicești nevoițe, unul ca acesta trebuie să fie străin de pornirea mâniei. Că duhul mâniei, șezând în inima noastră, orbește ochii cu întunecoase tulburări, încât nu mai putem câștiga nici cunoașterea celor folositoare, nici aflarea înțelegerii duhovnicești, nici sfatul cel bun. Că nu se cade nouă a ne purta cu mânia spre cei de o credință, fără numai spre păcatele și spre gândurile cele rele, care se sânguiesc a ne întoarce pe noi din calea cea adevărată. Că pentru aceasta, și la Proverbe se zice: „Leapădă mânia de la tine și adu-ți aminte că și tu totdeauna mâinii pe cel ce te-a făcut pe tine”. Și iarăși zice: „Mânia pierde pe cei drepti, iar cuvântul aspru ridică mânia. Și mânia tatălui este fiul cel fără de minte, iar sluga înțeleaptă îmblânzește mânia omului”. Și iarăși: „Grea este piatra și nelesne de purtat nisipul, iar mânia celui fără de minte mai grea este decât amândouă”. Și a mai zis: „Potolește-ți inima, că ea este părintele diavolului!” Deci, nu se cade nouă, fraților, a ține în inimă pe dracul cel cumplit, care ne duce pe noi la pierzare. Că precum apa se pornește de furia vânturilor, asemenea și mâniosul se tulbură de gândurile mâniei.

Omul mânios este vier sălbatic. Văzându-se un mânios cu altul, încep a scrâșni din dinți. Iar Iacov ne învâță pe noi, zicând: „Să fie tot omul grabnic a auzi și zăbavnic a grăi. Că mânia omului nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu”. Iar Pavel zice: „Nu vă răzbunați singuri, iubiților, ci să lăsați loc mâniei lui Dumnezeu.” Și iarăși: „Toată amărăciunea, mânia și hula să se lepede de la voi, împreună cu toată răutatea”. Asemenea, și David: „Părăsește mânia și lasă iuțimea”. Iar îndreptătorul sufletelor noastre, Domnul, ne învâță pe noi, zicând: „Tot cel ce se mânia asupra fratelui său în zadar, vinovat este judecății, iar cel ce va zice fratelui său nebune, vinovat este de focul gheenei”. De care să ne rugăm ca să ne izbăvească milostivul stăpân, Hristos, Dumnezeul nostru, Căruia se cuvine slava, împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

26 octombrie

Întru această zi, cuvânt despre Musha vameșul, cum a făcut milă cu o femeie și nu s-a atins de ea.

În cetatea Tirului a fost un oarecare vameș, anume Musha, și de multe ori ne spunea nouă, zicând: „Fiind eu întru cele de acolo și luând zeciuială de la oaspeți, odată am inserat. Deci, fiind seară, mă duceam să mă spăl la baie și am

aflat în cale o femeie, stând pe întuneric, și, apropiindu-măde dânsa, am început a-i grăi ei cuvinte de desfrânare, iar ea a făgăduit, să vină după mine iar eu, de poftă și de bucurie diavolească, nu m-am mai dus să mă spăl, ci îndată, luând femeia, m-am pornit înapoi la cină. Iar ea n-a gustat cu mine, nici n-a băut, măcar că eu mult am silit-o, dar ea n-a ascultat și m-am sculat, vrând a mă duce să mă culc. Și, luând de mână pe femeie, am vrut să o sărut pe ea, iar ea cu lacrimi a strigat cu glas mare: „Vai mie, străină și ticăloasă, cea de tot pierdută, cu sufletul și cu trupul!”

Deci, am început a o întreba de pricina țișăturii ei, iar ea, plângând, mi-a spus: „Bărbatul meu a fost negustor, și înecându-i-se corabia, a pierdut și pe ale sale și pe cele străine, și acum este în temniță. Iar eu, neavând ce să fac, ca măcar pâine să aflu pentru el, am voit, de multă supărare, să-mi spurc trupul meu și să-i câștig lui hrană. Că pe toate le- au jefuit străinii.” Și i-am zis ei: „Ce datorii mai sunt încă?” Iar ea mi-a spus: „Cinci litre de aur.” Deci eu, luând aurul i l-am dat ei, zicându-i: „Pentru frica lui Dumnezeu, nu mă ating de tine, dar primește acestea și- ți răscumpără bărbatul tău și te roagă pentru mine, păcătosul.”

Iar după ce a trecut un an, se făcură rele clevetiri asupra mea la împăratul, că am pierdut birul. Și, trimițând împăratul, mi-au jefuit casa mea, și, degrabă aducându-mă pe mine la Constantinopol m-au și pus în temniță, numai într-o cămașă veche fiind îmbrăcat. Și în fiecare zi auzeam că împăratul voiește să mă omoare, spre pilda altora, și eram deznădăjduit pentru viața mea. Deci, plângând eu și tânguindu-mă, am adormit în grijă și în întristare și am văzut pe femeia aceea, căreia îi dădusem cele cinci litre de aur, care mi-a zis: „Ce ai stăpâne? Și pentru ce ești ținut aici?” Iar eu am zis: „Sunt clevetit și mi se pare că vrea împăratul să mă omoare.” Iar ea mi-a zis: „Vrei, oare să mă duc pentru tine la împăratul, ca să te slobezească pe tine?” Și i-am zis ei: „Dar te știe pe tine împăratul?” Și mi-a zis: „Mă știe.” Deci, după ce m-am deșteptat, nu pricepeam ce va fi cu acest vis. Și, în cealaltă noapte, asemenea, mi sa arătat ea, zicându-mi: „Nu te teme, eu te voi slobozi.” Iar a doua zi, a poruncit împăratul și m-a adus în palatele împărătești. Iar după ce am intrat și m-a văzut împăratul în haina urâtă și ruptă, mi-a zis: „Iată, te iert pe tine acum.” Și căutând, am văzut și pe femeia aceea, stând de-a dreapta împăratului și zâmbind la mine. Atunci a poruncit împăratul ca să mi se întoarcă toată averea mea și de la sine mi-a dat multe daruri și cu multă cinste m-a rânduit, iarăși, la locul meu, încă m-a făcut căpetenie peste toți vameșii. Iar în cealaltă noapte, mi s-a arătat mie, aceeași femeie, zicându-mi: „Știi, oare, cine sunt eu? Eu sunt cea cu care tu ai făcut milă și nu te-ai atins de trupul meu, pentru Dumnezeu, ci mi-ai răscumpărat bărbatul de la amara moarte în temniță, iar pe mine m-ai făcut a nu cădea în desfrânare, pentru pâine. Drept aceea, și eu te-am izbăvit pe tine de primejdie.”

Deci, acestea auzind, fraților, să cunoașteți puterea milosteniei. Vedeți încă și iubirea de oameni a lui Dumnezeu, că iată s-a arătat preabunul Dumnezeu și i-a zis: „Tu pentru Mine ai făcut milă, apoi și cu am mărit mila Mea spre tine.” Cu adevărat, mare este puterea milosteniei, că și în acest veac face bine, și în veacul ce va să fie, printr-ânsa, mai înainte mergem, să vedem fața lui Dumnezeu, Care ne răsplătește nouă de șaptezeci de ori câte șapte. Deci, dar, acestea auzindu-le, părinților și fraților, să fim milostivi, precum și Părintele

nostru cel ceresc milostiv este, Căruia se cuvine slava, cinstea și închinăciunea, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

27 octombrie

Întru această zi, Cuvânt al Sfântului, Părintelui nostru Evagrie, despre umilința sufletului.

A zis bătrânul: „Vai de sufletul celui ce a păcătuit după Sfântul Botez, că datoria lui este să nu fie fără de grijă până la suflarea lui cea mai de pe urmă. Că, omul cade și se roagă Domnului, cerșind mila, și plânge și se mâhnește ziua și noaptea, îmboldindu-se cu amar de cugetul său, așteptând singur să iasă din temnița trupului și la Judecătorul să meargă și nu știe ce-l va întâmpina pe el, până la urmă. Bietul călugăr, ori de va fi făcut slujba lui, ori rugăciune de va fi trimis către Judecătorul, nu știe, însă, de sunt întoarse înapoi sau dacă vor fi primite; drept aceea să nădăjduim la mila lui Dumnezeu. Că nu știe omul cum va merge la Judecătorul Său, pe Care L-a mâniat și nici ce-l așteaptă pe sufletul său:

~ v v ~ v ~ A l v / r
Fără numai răni, rușine și osândă."

Și, iarăși, zicea despre sine, dar mi se pare că și pentru noi zicea: „Vai mie, că mă numesc credincios și m-am făcut mai rău decât necredincioșii. Că aceia n-au cunoscut pe Dumnezeu, nici nu s-au lepădat de El. Iar eu, cunoscându-L pe El și luând de la Dânsul dar duhovnicesc, m-am spurcat cu fapte rele și departe de la mine L-am gonit, iar bogăția cea dată mie am risipit-o rău. Vai ție, suflete, că, știind, păcătuiești! Amar ție, suflete, că, păcătuind, încă mai adaugi! Amar ție, suflete, că, adăugând, nu te rușinezi, ci încă și altele mai adaugi! Amar ție, suflete, că de cugetul tău te osândești și credință nu ai! Amar ție, suflete, de câte ori te făgăduiești Domnului și iarăși faci rele! Vai de tine, suflete cum calci porunca lui Dumnezeu și ca un netrebnic te amesteci între călugări! Vai ție, suflete, că păcătuiești cu trupul și, iarăși, faci plăcerea trupului! Vai de tine, suflete, că aștepti moartea, dar limba nu-ți închizi! Amar ție, suflete, că faptele Sfinților nu le faci, dar pomenirea lor o serbezi, numai ca să-ți sature pânțele! Amar ție, suflete, că praznicele lui Dumnezeu le cinstești, și de mâncări te îngrijești, iar praznicele cele duhovnicești nu le știi! Amar ție, suflete, că nu-ți aduci aminte, nici că de va păcătui cineva lui Dumnezeu, acela nu are praznic pe pământ, ci plângere totdeauna, și sfărâmare de inimă! Vai ție, suflete, că zi după zi amâi și singur pe tine te amăgești, zicând: Măine mă voi pocăi; și nu știi, oare, vei ajunge ziua de mâine, sau nu! Vai de tine, suflete, de câte ori te-a miluit pe tine Dumnezeu și iarăși te-ai trândăvit, de câte ori te-a luminat și tu n-ai cunoscut, de câte ori te-a îndulcit, iar tu nu te-ai îngrijit! De câte ori te-a întărit, iar tu te-ai slăbit! De câte ori te-a tămăduit, iar tu te-ai rănit! De câte ori te-a învățat, iar tu n-ai trăit în acele învățături! Oh, suflete, amar soțule al meu! Despre ce te vor întreba mai întâi pe tine îngerii și pentru ce vei da răspuns mai întâi? De care lucru vei răspunde? Din cele ce ai păcătuit? Adu-ți aminte, dar, de înfricoșătoarea judecată și de groaznica răsplătire pentru cele ce ai păcătuit, pentru poruncile Făcătorului tău, pe care le-ai călcat cu cuvântul sau cu fapta, sau cu gândul. Adu-ți aminte și de frica ce va să fie la strașnica judecată și de cea după judecată osândire în foc și în întuneric și în scrâșnirea dinților, la viermele cel neadormit și de groaza cea nedomolită! O, amar și sărman suflet,

știi că desfrânații în foc vor merge, și tu ești desfrânat. Știi că tâlharii într-un tineric se trimit, iar tu ești tâlhar. Știi că clevețitorii și hoții la viermele cel neadormit se vor osândi, iar tu ești defăimător! Știi că cei ce n-au miluit nu se vor milui, iar tu n-ai miluit! Știi că tot făcătorul de rele cu diavolul este osândit într-un adâncul focului celui mai dedesupt, și tu nici un bine la Dumnezeu nu ai făcut! Știind moartea, pentru ce nu-ți aduci aminte de ziua morții și nu-ți plângi faptele tale? Cugetă la Cine te-a zidit, Cine ți-a dat sufletul, Cine te-a înviat, cum ți-a zis ție să faci poruncile și ce vei lua, de le vei păzi pe ele și ce, de nu le vei păzi! Iar tu la acestea nu gândești și acestui trup de tină plăcându-i, i te supui, cu mâncare și cu băutură și cu vorbe deșarte, cu cuvinte bârfitoare, cu fapte de desfrânare, deși știi că, pentru tot cuvântul și gândul, vei da răspuns.

Acestea să le cugeți și să le ai la inimă, cu umilință și cu plângere și tânguire. Că tu n-ai iubit, nici ai dorit, nici ai râvnit la viața Sfinților bărbați, cum și-au petrecut viața lor, în plânsuri, în tânguiri și în umilință. De acestea, aducându-ți aminte, strigă către Domnul, zicând: Eu, ca David, neudându-mi așternutul cu lacrimi, nu i-am iubit smerenia, fecioria am urât, desfrânarea am iubit, curăția am lepădat-o, am iubit spurcăciunea, am iubit îngrozirea, iar blândețea am urât. Ura am primit-o, iar dragostea am lepădat-o. De nesațiu m-am apropiat, iar postul l-am urât. Beția am iubit, iar trezia am urât. Zgârcenia am primit, iar milostenia am lepădat. De pat moale m-am apropiat, iar de cenușă am fugit. Haină frumoasă am iubit, iar pe cea de păr am urât-o. Mâncări multe am poftit, iar mâncarea uscată am desfăimat-o. Am iubit a face plăcere diavolului, iar poruncile Tale, Stăpâne, le-am lepădat. Ci, Doamne, Preasfinte împărate, caută-mă pe mine, ca pe oaia cea rătăcită, sau ca pe drahma cea pierdută. Că eu însumi sunt cel ce am luat un talant. Eu sunt robul cel leneș și netrebnic. Ci Tu, Doamne, aseamănă-mă pe mine cu fiul cel desfrânat, cu vameșul și cu tâlharul.

Iar tu, suflete al meu, adu-ți aminte de tine și gândește cum vei suferi năpraznica despărțire de trup, când îngerii cumpliți și înfricoșați vor veni după tine și te vor răpi, în ceasul în care nu aștepti și în vremea în care nu vei știi. Ce lucruri vei trimite înaintea ta în văzduh, când vrăjmașii tăi cei din văzduh îți vor cerceta faptele tale? Și cum vei suferi venirea cea înfricoșătoare a Domnului, la cercarea și întrebarea a toată lumea, când cerul de arderea Dumnezeirii Lui va pieri, când stelele vor cădea, când soarele se va întuneca, când luna va pieri, când îngerii se vor înspăimânta, când Puterile înainte vor alerga, când Heruvimii vor cânta, când Serafimii vor striga, când toată făptura va zice: Bine este cuvântat Cel ce vine într-un numele Domnului, Cel ce judecă vii și morții?

Atunci se vor pune scaunele și Cărțile se vor deschide, arătând faptele noastre cele de noapte și cele de zi. Și râul cel de foc va curge, mistuind tot pământul. Și vom sta înaintea goi, fiecare doar cu faptele sale. Și va porunci Domnul îngerilor Săi și vor despărți pe cei drepti de cei păcătoși. Cum, suflete, nu-ți este jale de tine, auzind glasul Domnului, grăind celor drepti: Veniți cei ce ați făcut voia Mea de împărățiți împreună cu Mine. Sau cum nu te cutremuri, auzind glasul cel aspru pentru păcătoși: Duceți-vă de vă chinuiți în focul veșnic cu diavolul, cei ce ați făcut voia lui. Oh, suflete, această judecată să o primești în minte și să o pui la inima ta, și umblând și șezând și sculându-te. Și să nu dai somn ochilor tăi, ci pocăință și lacrimi și priveghere să primești. Și să nu încetezi a striga către Făcătorul tău, zicând: Stăpâne împărate, miluiește-mă pe mine cel

căzut, ridică-mă pe mine cel întinat în noroiul păcatelor. Că măcar de sunt păcătos mai mult decât toți, dar a Ta făptură sunt și cred întru Tine, Cel ce poți și pe mine a mă mântui. Că milostiv ești și nu voi conteni a striga către Tine, până ce mă vei albi pe mine ca zăpada și mă vei curăța pe mine ca pe o oglindă și până ce-mi voi da fără prihană sufletul meu în mâinile Tale. Că binecuvântat și proslăvit ești în veci. Amin".

28 octombrie

Întru această zi, învățătură a Sfântului Efrem, despre aducerea aminte de moarte.

Frate, așteaptă în fiecare zi ieșirea ta și te gătește către călătoria aceea. Că, în ceasul întru care nu te aștepți, înfricoșătoarea poruncă va veni și, vai aceluia ce se va afla nepregătit. Iar de ești tânăr, de multe ori, vrăjmașul îți pune în gând, zicând: „Ești încă tânăr, îndulcește-te de dulcele vieții și la bătrânețe te vei pocăi. Că știi pe mulți îndulcindu-se și de dulcele acestea de aici și, la urmă pocăindu-se, dobândesc și bunătățile cerești. Și tu ce voiești, să-ți chinuiești trupul încă din tinerețe? Vezi, nu cumva și în boală să cazi." Dar tu, stând împotriva, zi vrăjmașului: „O, prigonitorule al sufletelor și luptătorule, încetează să-mi pui în gând unele ca acestea. Dar dacă mă va apuca moartea la tinerețe și nu voi ajunge la bătrânețe, ce voi răspunde înaintea judecății lui Hristos? Că văd pe mulți tineri murind și bătrâni îndelung trăind, că hotarul morții nu-i așezat la cunoștința oamenilor. Deci, dacă voi fi luat, pot eu zice atunci Judecătorului: „Am fost luat fiind tânăr, ci slobozește-mă, ca să mă pocăiesc?" Nicidecum. Ci, într-alt chip, văd cum Domnul, slăvește pe cei ce îi slujesc Lui din tinerețe până la bătrânețe. Că a zis către Ieremia Proorocul: „Adusu-Mi-am aminte de mila tinerețelor tale și de dragostea faptelor tale." Tu urmează calea lui Israel. Iar pe cel ce a urmat din tinerețe până la bătrânețe gândul înșelăciunii, Proorocul l-a mustrat, zicând: „Tânăr și tu fiind, învechitule în zile rele, acum te-au ajuns păcatele tale, care le-ai făcut mai înainte." Penfru aceasta și Duhul Sfânt fericește pe cel ce ridică din tinerețe jugul lui Hristos, zicând : „Bine este bărbatului când va ridica jugul din tinerețile lui." Deci, depărtează-te, de la mine, iubitorule de fărădelege și viclean sfătuitor. Domnul Dumnezeu să strice măiestriile tale, iar pe mine, din vrăjmășiile tale să mă scoată, cu a Sa putere și dar.

Deci, iubitele, să ai în minte pururea ziua sfârșitului tău, când vei zăcea pe rogojina ta, gata să mori. Vai, vai, ce fel de frică și de cutremur cuprinde pe suflet întru acel ceas! Și, mai vârtos, dacă își va cerceta cugetul de a făcut, sau nu, vreun bine în viața aceasta. Adică, dacă a răbdat vreun necaz și ocară pentru Domnul și cele plăcute înaintea Lui a făcut. Atunci, cu bucurie multă se suie în ceruri, de Sfinții îngeri fiind povățuit. Că precum cel ce se ostenește a lucra toată ziua, și așteaptă ceasul al doisprezecelea ca, după osteneală, să primească plata sa, și apoi să se odihnească, așa și sufletele dreptilor așteaptă ziua aceea. Iar sufletele păcătoșilor se cuprind de multă frică și cutremur în acel ceas. Că, precum un osândit, fiind prins de ostași și dus la judecată, se teme și se clatină în toate părțile, socotind chinurile pe care le va pătimi, așa și sufletele osândiților tremură cumplit, în ceasul acela, privind la nesfârșita muncă a veșnicului foc și la celelalte chinuri nesfârșite și netrecute. Chiar de ar zice către

cei ce-l silesc să meargă: „Lăsați-mă puțin să mă pocăiesc”, nu are cine să-l audă, ci mai vârtos îi răspunde lui: „Când aveai vreme nu te-ai pocăit, acum făgăduiești a te pocăi? Când îți era cu puțință nu te-ai nevoit, acum vrei a te nevoi, după ce s-au închis toate ușile și a trecut vremea nevoinței? Nu ai auzit pe Domnul zicând: „Privegheați, că nu știți ziua, nici ceasul?”

Acestea și altele ca acestea știind, iubitele, nevoiește-te, până mai ai vreme, și făclia sufletului tău o păzește nestinsă pururea, cu lucrarea faptelor bune. Că, venind Mirele și gata aflându-te, să intri împreună cu Dânsul în cămara cerească, împreună cu celelalte suflete ale fecioarelor celor ce cu vrednicie au viețuit pentru EL, Căruia se cuvine slava în veci! Amin.

29 octombrie

Întru această zi, învățătură a Sfântului Ioan Gură de Aur, despre rugăciune.

Toți știu că începătura a tot binele este rugăciunea, millocitoarea vieții veșnice și a mântuirii. Sunt nevoit, dar, să vă grăiesc, de dânsa, pe, cât voi putea, ca unora ce, deprinzându-vă a vieții în rugăciune și îndeplinindu-vă de-a pururea lucrurile lui Dumnezeu, cuvântul acesta și mai silitori să vă facă pe voi. Iar pe de altă parte, ca cei ce viețuiesc molatic în rugăciune și își lasă sufletul pustiu, să-și cunoască paguba pentru vremea trecută și să nu se lipsească de mântuire în cealaltă vreme. Deci, iată cel dintâi mare lucru ce voi grăi despre rugăciune: tot cel ce se roagă vorbește cu Dumnezeu. Dar cum se poate, om fiind, să vorbească cu Dumnezeu? Toți, adică, știu, dar nu putem spune cu deamănuntul cinstea aceasta. Că această cinste covârșește și marea vrednicie a îngerilor, măcar că ei mai bine o știu, precum un slăvit prooroc spune despre dâșii că, făcând ei cu frică rugăciunile, pe care le aduc lui Dumnezeu, își acoperă cu aripile fețele și picioarele, cu multă cuviință, cucernicie și cu sfială. Că adică, nu pot tăcea de atâta frică. Asemenea și celelalte toate, adică firea și viața și înțelepciunea și cunoștința și tot ce se poate spune, toate sunt deosebite de ale noastre. Iar rugăciunea este lucru de obște al îngerilor și al oamenilor. Și nu este nici o deosebire între amândouă firile de rugăciune. În taină te așează, deci, împreună cu dâșii și degrabă vei pași în viața lor, în cinstea și în bunul neam, și întru cunoștință, prin viața ta, în tot locul și ceasul. Deci, să ne sârguim către Dumnezeu prin rugăciuni, că ce lucru va fi mai luminos decât al celor ce vorbesc cu Dumnezeu și I se roagă? Și ce este mai drept? Și ce este mai înțelept? Dar ce se cuvine a mai zice când e vorba de cei ce vorbesc cu Dumnezeu și I se roagă? Aceluia se cuvine cinstea și stăpânirea în veci!

Întru această zi, euvânt despre ieșirea sufletului și suirea la ceruri.

Fericitul Ioan cel Milostiv grăia de-a pururea despre pomenirea morții și despre ieșirea sufletului, că-i era lui descoperit de la Sfântul Simeon Stâlpnicul, zicând că, ieșind sufletul din trup și vrând să se suie la ceruri, îl întâmpină pe el cetele dracilor și-l întreabă, mai întâi, de minciuni și de clevetiri; că dacă de acelea nu s-a pocăit, apoi este oprit de către draci. Și iarăși, mai sus dracii întâmpină sufletul și îl întreabă despre desfrânare și trufie, și, dacă de acestea s-a pocăit, se izbăvește de dâșii. Și multe sunt împiedicările și întrebările sufletului, de către draci, vrând acesta să meargă la ceruri. Vin după acestea

dracii mâniei și invidiei și vorbirii de rău, ai iușimii, ai mândriei, ai grăirii de rușine, ai nesupunerii, ai cămătăriei, ai iubirii de argint, ai beției, ai vrajei, ai descântecelor și lăcomiei, ai urei de frați, ai uciderii, ai furtișagului, ai nemilostivirii.

Și când ticălosul acela de suflet se duce de la pământ la cer, nu stau aproape de dânsul Sfinții îngeri și nici îi ajută lui, ci singur sufletul nostru pentru sine dă răspuns, prin pocăință și prin fapte bune, iar mai mult decât toate prin milostenie. Că orice păcat pentru care nu se pocăiește aici din cauza uitării, apoi, dincolo, prin milostenia făcută în timpul vieții se izbăvește de silnicia vămilor drăcești. Deci, acestea știindu-le, fraților, să ne temem de acel ceas amar, când ne vor întâmpina pe noi acei cruzi și nemilostivi vameși, către care nu ne vom pricepe ce vom zice. Drept aceea, acum să ne pocăim de toate răutățile și după puterea noastră să facem milostenie, care poate să ne petreacă pe noi de la pământ la cer și să ne slobozească pe noi de la drăceasca oprire. Multă este ura lor spre noi și mare este și frica noastră și primejdia văzduhului aceluia. Că dacă de la o cetate până la altă cetate, aici pe pământ, avem trebuință de un om care să ne ducă pe noi, ca nu cumva rătăcind, să cădem în locuri rele sau în râuri de netrecut sau între tâlhari neîmblânziți, cu atât mai vârtos avem trebuință de călăuze, și povățuitori dumnezeiești, care să ne ducă pe calea cea lungă și veșnică, care începe în ziua morții, la ieșirea sufletului din trup, pe care nu putem în nici un chip să nu o străbatem și să scăpăm. Dumnezeuului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

30 octombrie

Întru această zi, cuvânt din Pateric, că, după ieșire, sufletul primește înfricoșată cercetare în văzduh.

Zicea fericitul Teofil arhiepiscopul: „Fraților, câtă frică și cutremur și câtă nevoie suferă sufletul când se desparte de trup, sau după despărțire? Că vin către dânsul toate începătoriile și puterile întunericului. Și îi aduc lui toate păcatele cele întru știință și întru neștiință, de la naștere până la ceasul cel mai de pe urmă al lui, întru care s-a despărțit de trup și stau pârând cumplit. Dar stau și sfintele Puteri înaintea feței demonilor, aducând împotriva vreo oarecare faptă bună, ce a lucrat sufletul acela.

Deci, ce fel de cutremur ți se pare a avea atunci acesta, la o înfricoșătoare cercetare ca aceea și la o neamăgită cercare, la judecată fiind supus? Nu este cu putință a povesti cu cuvântul sau a înțelege cu cugetul frica aceea ce cuprinde pe suflet atunci, până la dumnezeiasca hotărâre.

Deci, de i se va da lui izbăvire, îndată cei ce se împotrivesc celor răi iau putere și el e răpit de dânșii și fără opreala se duce întru negrăită bucurie și slavă, întru care va fi așezat. Iar dacă, întru lenevire trăind se va afla nevrednic de izbăvire, aude acel glas înfricoșător: „Să fie depărtat necredinciosul, ca să nu vadă slava lui Dumnezeu." Atunci îl ajunge pe el ziua mâniei, ziua necazului și a durerii celei nesfârșite, că se dă în întunericul cel mai dinafară, în iad pogorându-se, în veșnicul foc osândindu-se, și într-ânsul, în veci netrecuți va fi, muncindu-se.

Unde este atunci năluca lumii și lauda? Unde este mărirea deșartă și răsfățarea, dulceața deșartei, a nestătătoarei vieți? Unde banii? Unde bunul neam? Unde tată sau mamă? Sau frați sau prieteni? Cine din aceștia va putea să scape sufletul cel ars în foc și cumplit muncit de alte nepovestite chinuri? Dumnezeuului nostru, slavă!

NOIEMBRIE

2 noiembrie

Întru această zi, cuvânt despre Serapion, cum a mântuit o desfrânată.

Un oarecare călugăr, anume Serapion, locuia în pustie. Iar odată, a venit în cetate pentru o trebuință și, văzând o desfrânată, i-a zis: „Să nu primești pe nimeni, că eu voi veni la tine deseară”. Iar ea i-a îngăduit lui că-l aștepta. Apoi, după ce a venit, i-a zis: „Așteaptă-mă pe mine puțin, că am o lege pe care trebuie s-o împlinesc”. Iar ea i-a zis: „Săvârșește-o, părinte”. Deci, stând ei în cameră a început a citi Psaltirea, de la psalmul cel dintâi și până la sfârșitul psalmilor celor o sută cincizeci și, la fiecare psalm făcea câte trei închinăciuni. Iar ea stătea, tremurând, în spatele lui. Dar el cu dinadinsul se ruga pentru dânsa, ca să se mântuiască. Și l-a ascultat pe el Dumnezeu. Iar, spre ziuă, a căzut desfrânată la picioarele lui, rugându-se și zicând: „Ai milă părinte, să mă duci pe mine unde știi, ca să mă mântuiesc. Că pentru aceasta te-a trimis pe tine Domnul la mine”.

Deci, a luat-o pe ea și a dat-o la o mănăstire de maici și a zis el către egumenă: „Primește pe sora aceasta și să nu pui asupra ei canon, ci pe cât va voi ea și să nu o superi pe dânsa”. Iar ea petrecând acolo, după puține zile, a zis: „Sunt păcătoasă, și voi să mă mănânc o dată pe zi”. Mai apoi, iarăși a zis: „O dată la două zile voi să mă mănânc, de vreme ce mult am păcătuit, și printr-o fereastră dați-mi mie să mă mănânc. Și lucru de mână dați-mi să lucrez”. Și așa, pocăindu-se, a plăcut Domnului și, mântuindu-se, a adormit în Domnul.

3 noiembrie

Întru această zi, cuvânt despre un episcop, care a petrecut în pustie 39 de ani.

Ne spunea episcopul cetății Suhia despre acest episcop, pe care l-a aflat în pustie, zicând: Când am fost în pustie, fiind monah, atunci am voit a mă duce în cea mai depărtată pustie, să văd de se află acolo cineva, slujind stăpânului Hristos. Și, luându-mi pâine și apă pentru patru zile, nu mi-a ajuns mie hrana și am îndrăznit a merge mai departe alte patru zile. Și slăbisem de sete și de osteneală și, iată, căzând spre moarte, zăceam pe pământ. Iar cineva venind, s-a atins de buzele mele cu degetul, apoi m-a și pipăit și îndată m-am întărit, cât mi se părea că nici nu fac călătorie, nici nu eram flămând, nici însetat și, sculându-mă, am umblat prin pustie.

Iar după ce au mai trecut alte patru zile, iarăși am ostenit și mi-am ridicat mâinile la cer. Și, iată, același bărbat, ce pe mine mă întărise întâi, iarăși m-a

uns cu degetul pe buzele mele și m-a întărit și am mai mers șaptesprezece zile. Iar, după aceea, am aflat o chilie mică, un finic și apă și un bărbat stând, căruia perii capului îi erau îmbrăcăminte și erau cărunți, iar el însuși era înfricoșător la înfățișare. Și după ce m-a văzut pe mine, a stat la rugăciune, iar după aceea a zis „Amin” și a cunoscut că om sunt, m-a luat de mână și m-a întrebat, zicând: „Cum ai venit aici? și cum stă pacea în lume? Și încă mai gonesc prigonitorii pe creștini?”. Iar eu am zis: „Cu rugăciunile tale am trecut prin pustiul acesta, iar prigoanele, cu puterea lui Hristos, au încetat. Dar rogu-te eu, spune-mi mie, de unde ești tu? și cum ai venit aici?”. Iar el, suspinând, cu plângere a început a grăi: „Eu am fost episcop și, fiind prigoană atuncea, multe chinuri am luat. Și, neputând suferi chinurile, mai pe urmă am jertfit idolilor. Dar după aceasta mi-am cunoscut fărădelegea mea și m-am pedepsit pe mine să mor în pustia aceasta. Și, iată, s-au împlinit mie aici treizeci și nouă de ani, de când mă mărturisesc și mă rog lui Dumnezeu să-mi ierte mie păcatul meu. Și mi-a dat mie hrană din finicul acesta, iar mângâieri de la alții n-am luat”.

Și acestea zicând, s-a sculat și a ieșit afară și a stat la rugăciune multă vreme. Iar dacă a sfârșit rugăciunea, a venit la mine și văzându-i fața lui, m-am înspăimântat. Și mi-a zis mie: „Nu te teme, că Domnul te-a trimis pe tine, ca să-mi îngropi trupul meu, că și păcatul acum mi l-a iertat”. Și, acestea zicând, și-a întins picioarele și și-a sfârșit viața. După aceea, rupându-mi haina, jumătate mi-am lăsat-o mie, iar cu jumătate am acoperit trupul Sfântului și l-am îngropat pe el. Și îndată s-a uscat finicul și chilia a căzut. Iar eu m-am rugat lui Dumnezeu cu lacrimi că doar mi-a lăsa mie finicul, ca să petrec acolo. Și după ce nu m-a ascultat pe mine Dumnezeu, m-am întors cu pace și, iată, bărbatul cel ce se arătase mai înainte mă întărea pe cale și așa, trecând pustiul și venind la frați, le-am spus toate. Deci, mă rog ca nici unul să nu se dea pe sine la deznădăjduire pentru păcatele sale, ci prin răbdare să afle de la Domnul mila.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Vasilie, despre ascultare.

Iubitule, de vei șede întru supunere la un părinte duhovnicesc, să nu-ți pui singur ție rânduiala, zicând: „Nu pot face aceasta sau aceasta”. Că dacă nu vei face ascultare, nu vei scăpa de judecată. Ori, dacă s-ar întâmpla vouă vreo poruncă de la egumen peste puterea voastră, apoi să spuneți și să mărturisiți la cel mai mare al vostru. Însă, celor ce sunt spre păcat, să le stai împotrivă până la sânge. Dumnezeului nostru, slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

4 noiembrie

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre răbdare și despre ascultare.

Ne spunea nouă cineva din părinți, că un cărturar antiohian a venit la un părinte zăvorât și-l ruga pe el să-l primească și să-l facă monah. Și i-a zis lui starețul: „Dacă voiești să te primesc, vinde-ți toată averea ta și o dă la săraci, după porunca Domnului, și te voi primi pe tine”. Deci, el, ducându-se, îndată a făcut așa. După aceasta, iarăși i-a grăit lui altă poruncă, zicându-i: „Oare, vei putea păzi ca să nu vorbești?” Iar el a făgăduit să facă așa, și a petrecut cinci ani, negrăind. Apoi au început alții a-l slăvi pe el. Iar părintele său i-a zis lui:

„Nu-mi este mie de trebuință, dar te voi slobozi pe tine în Egipt, la o viață de obște" și l-a slobozit pe el ca să vadă, oare, va începe a vorbi, sau nu.

Iar acela, săvârșindu-și porunca, nimic n-a grăit. Deci, părintele acela ce-l primise pe el, voind să-l ispitească, de este mut sau nu, l-a trimis pe el pentru răspuns, peste un râu mare, în vreme de puhoi, ca, de nevoie, să zică: „Nu pot trece". Și, trimițând alt frate, a mers după el, ca să vadă ce va face. Iar el, cum a venit la râu, neputând să-l treacă, și-a plecat genunchii la rugăciune și, iată venind un crocodil, l-a luat pe el și l-a dus de cealaltă parte. Iar după ce și-a făcut porunca, a venit la râu și iarăși l-a luat pe dânsul crocodilul și l-a adus în această parte. Iar fratele cel trimis după dânsul, venind, a spus acestea părintelui și fraților și s-au minunat.

Iar după aceea, trecând câțeva vreme, a răposat monahul. Și părintele acela, către care fusese trimis el dincolo de râu a trimis veste zicând: „Măcar că ai trimis un mut, însă îngerul lui Dumnezeu era". Atunci, părintele cel zăvorât i-a spus lui adevărul, zicându-i: „Nu era mut, ci chiar prea vorbăreț, numai că, păzind porunca pe care i-o dădusem lui mai înainte, a petrecut așa". Și auzind aceasta, toți s-au minunat.

Întru această zi, cuvânt al lui Evagrie monahul, despre curăția cea deplină și despre înfrânarea de la vorbirea cu femeii și de a căuta în fața lor, despre nesațiul pântecului și despre desfrânare.

Curăția cea deplină se zidește din înfrânare, iar înfrânarea se face din frica lui Dumnezeu. Iar frica lui Dumnezeu se sălășluiește din durerea inimii. Iar cel ce nu se teme de Dumnezeu și nu are frică de El în inima sa și nu se înfrânează de la toate relele care îi înșală sufletul și trupul, unul ca acela cade în multe și grele păcate. Însă neînfrânarea este povățuitoarea a tot păcatul. Iar, mai înainte de toate, ea aduce pe om la lăcomia pântecelui și la sațiul cel peste măsură, din care se naște desfrânarea, care este mai grea și mai cumplită decât toate păcatele. Că pierde și înșală pe tot omul și, ca și cu o undiță, trage inima spre această faptă rea. Pentru această răutate zice dumnezeiescul Apostol: „Orice păcat pe care-l va săvârși omul este în afară de trup. Cine se dedă însă desfrânării păcătuiește în însuși trupul său" (I Cor., 6, 18). Pentru aceea, lăcomia este un lucru rău și maică a nesațiului și mijlocitoarea desfrânării. Untdelemnul crește para din felinar, iar hrana aprinde focul patimii în cei ce se apropie de femeie, ca să audă cuvinte stricătoare de suflet, iar după aceea ca să facă și desfrânare.

Însă vorba de femeie este ca o învăluire de apă mare, care afundă corabia: de vreme ce din vorbirea cu femeia se zămislește acel iute foc al poftelor și se naște gândul desfrânării și întunecă ochiul cel sufletească, adică mintea. Și din mintea cea neînfrânată se face inima însăgetată cu săgeata vrăjmașului, spre fapta cea de desfrâu. Iar, după ce face omul desfrânare, atunci mintea lui se întunecă și rămâne ca un ieșit din minte și ca un rob, sau se poartă de gândul cel de desfrânare ca un vrăjit, neavând nici o stăpânire de sine peste voia sa. Pentru aceea, cade în cea desăvârșită pierzare. Și, petrecând în mulțime de războaie, adeseori primește și răni. Asemenea și cea ce vorbește cu femeile: multe răni aduce sufletului său. Deci, cu dreptate zice cineva: „Nu vorbi cu femeia, ca să nu te arzi cu focul ei". Pentru că vederea și vorba cu femeie, ca o săgeată, rănește inima; ba și mai mult: săgeata rănește numai trupul, iar

frumusețea feței pierde și sufletul și trupul, precum zice dumnezeiescul Gură de Aur: „Că otravă cumplită slobozește, care se revarsă în tot trupul”. Și, cu cât mai multă vreme va zăbovi, cu atât mai multă spurcăciune face. Iar cel ce se păzește de unele săgeți ca acestea, nu iese la adunări nicidecum, nici la prăznuirile cele cu ospețe vătămătoare de suflete, nici nu merge să vadă fețe frumoase. Pentru că mai de folos este, precum scrie la Proverbe, a petrece în casa de plângere, decât în casa de ospețe și a căuta cinste la praznicele cele mirenești și a privi fețele cele frumoase, de vreme ce, de la aceasta, mare primejdie se face sufletului, și la moartea însăși îl duce, dacă va face omul fapta lui cea cumplită.

Pentru aceea, să nu îndrăznești a umbla la ospețele cele necuviincioase, să fugi de vorba cu femeile și să nu cauți la fețele lor cu poftă și să te oprești și să te ferești de bucatele cele de multe feluri. Și așa, te vei izbăvi de fapta desfrâului și-ți vei mântui sufletul tău și te vei slobozi de veșnica osândă. Și, dacă voiești ca până în sfârșit să fii deplin curat să nu dai femeilor îndrăznire să caute la tine și nici să nu vorbești cu dânsule. Pentru că, mai întâi, cinstite sunt și măgulitoare cu chipul și cu răspunsul, iar, mai pe urmă, cu totul îndrăznesc și cuvinte amăgitoare îți aruncă, ca să viseze mintea ta și sufletul. Și, iarăși, întâi vorbesc lin și dulce, precum zic Proverbele „Miere, adică, din buze le pică, iar pe urmă se află mai amare decât pelinul”. Cu adevărat, așa este, fără de minciună. Că cei ce se lipesc de femei străine abia pot să se izbăvească și mulți au pierit din pricina aceasta. Pentru aceea, la aceleași Proverbe zice: „Să bei din fântânile tale, iar nu din cele străine”. Și, iarăși, dumnezeiescul Apostol zice: „Să fiți îndestulați cu leafa voastră, iar de partea străină să nu vă atingeți”.

Dar, să grăim iarăși, despre vorbele cele de mai sus. Când femeile stau la vorbă, atunci au căutătura în jos și caută cu cucernicie și întreabă de curăție și ascultă cu dulceață. Iar după aceea, căutând mai sus puțin și arătându-se mai mult, iau aminte la cele ce se grăiesc și după aceasta își pun un zâmbet pe față și îndată, râzând, se înfrumusețează și mai mult și se arată luminoase la vedere, ca și când și-ar schimba fața. Și, spunând cuvinte frumoase, nasc patimi, adică îndeamnă spre poftă. Sprâncenele își ridică și ochii își întorc înapoi și încolo și își slobozesc genele jos și apoi, încet, le ridică iarăși și, cu iscodire, caută cumplit, cu mare poftire, ca să frângă inima celor tineri și altora care se învoiesc cu aceasta, ca să săvârșească cu dânsii pofta cea necurată. Încă își mai întind grumajii și tot trupul și buzele și le tocimesc cu bună cuviință și grăiesc cuvinte înălțate și alcătuiesc povestiri dulci la auz, ca pustiu cu totul să-ți facă sufletul tău. Iar acestea toate, făcându-se de dânsule, te trag pe tine în lațul cel mult împletit, care te duce la desăvârșita pierzare, adică la moarte, iar după aceea, la veșnica osândă. Și așa, amăgesc și-ți robesc sufletul tău și mintea, întocmindu-se cu acele blânde și dulci cuvinte și schimbându-se în tot chipul, cu adevărat ele păzesc într-insele totdeauna o otravă cumplită și ne rănesc sufletele noastre. De fiara neîmblânzită să nu te apropii, asemenea și de femeia tânără să nu te atingi. De foc apropiindu-te și arzându-te de el, degrabă sări în lături. Iar slăbănogindu-te de cuvintele femeiești, nu poți ca să sari în lături degrabă, până ce și fapta vei face. Că, precum magnetul ține fierul, așa și vorba femeii nu te lasă de la sine, până ce nu pomeniști, întru tine, de frica lui Dumnezeu și până nu sari în lături singur de la dânsa. Drept aceea păzește-te de o patimă și faptă rea ca aceasta, ca să te izbăvești și de nesuferitele chinuri veșnice.

Însă aceste învățături nu numai nouă, monahilor, ne folosesc, ci tuturor oamenilor celor ce vor să se mântuiască, întru Hristos Iisus Domnul nostru, Căruia se cuvine slava, împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

5 noiembrie

Întru această zi, cuvânt despre Sfântul Ioan Gură de Aur.

Acest preaînțelept Ioan s-a născut în Antiohia Siriei, din părinți bogați, tată având pe Secund voievodul, iar maică pe Antuza. Iar Meletie, patriarhul Antiohiei, a botezat mai întâi pe Ioan și după aceea pe părinții lui. Că n-a răbdat Dumnezeu ca un soare ca acesta și luminător al Bisericii, precum și părinții lui, să petreacă fără de luminare.

Deci, l-au și dat pe el la învățătura cărții și au pus pe lângă dânsul învățători și slujitori, ca să umble cu dânsul, iar el să umble călare. Dar Ioan nu avea trebuință de nimic, nici de slujitori, nici de cai, ci cu smerenie se nevoia la învățătură. Și, așa, s-a sălășuit întru dânsul înțelepciunea lui Dumnezeu. și îi erau lui învățători Libanius filosoful și Andragat.

Iar, murind tatăl său, el a rămas orfan, iar maica sa, văduvă tânără, că de curând ieșise din casa ei părintească. Deci, Ioan, ducându-se la Atena, a deprins acolo toată învățătura și a biruit în cuvânt și pe Antimie filosoful și a adus pe mulți la botez. S-a întors, după aceasta, la Antiohia și poftea să primească viață călugărească. Iar maica sa, luându-l de mâna dreaptă, l-a dus pe el în cămara sa și, șezând pe marginea patului unde îl născuse pe el, vărsa pâraie de lacrimi. Și, la acele lacrimi, prea puține cuvinte adăugând, zicea către dânsul: „Eu, fiule, nu m-am veselit cu tatăl tău, pentru scurtimea vieții lui, Dumnezeu așa voindu-ne să fim, tu orfan, iar eu văduvă și moartea tatălui tău așa făcându-se. Și nici un rău, din cele ce mi s-au întâmplat, n-a putut să mă silească și să mă ducă la a doua nuntă, ca să aduc și alt bărbat în casa tatălui tău. Ci, am petrecut ca într-o furtună sau ca într-un cuptor de foc, în văduvie răbdând, cu purtarea de grijă a lui Dumnezeu, toate ispitele ce mi s-au întâmplat și, văzându-ți fața ta, având asemenea închipuire cu a tatălui tău, adeseori mi se face și se păzește în sufletul meu mare adevăritare și mângâiere. Afară de aceasta, nici averile tatălui tău nu le-am pierdut cu nevoia văduvei și cu cheltuielile cele multe, ci și pe acelea le-am păzit întregi, fiindu-ți de trebuință spre ajutorul tău. Iar după ce mă vei da pământului, atunci îți vei împlini gândul tău, precum vei voi.”

Deci, Ioan ascultând rugăciunile maicii sale, a așteptat moartea ei și a îngropat-o pe ea. Apoi, și-a împărțit bogăția sa și pe robii săi i-a slobozit și, ducându-se în mănăstire, s-a călugărit și minuni multe a început a face. Iar noi cu adevărat să-i zicem maicii lui: „Fericită ești tu între femei, că un fiu ca acesta ai născut, fericim văduvia ta, fericită este și răbdarea ta. Pentru aceea, cu adevărat, nu te vom numi pe tine femeie, ci bărbat desăvârșit, că bărbătește, până la sfârșit, ai răbdat.” Drept aceea și voi, bune femei, părăsiți-vă de răutățile voastre, că femeia cea bună și după moarte îl mântuiește pe bărbat.

Întru această zi, cuvânt al Preacuviosului Părintelui nostru Efrem Sirul, despre rugăciune.

Fericit lucru, cu adevărat, este a nu păcătui, iar dacă vreunii vor păcătui, să nu deznădăjduiască, ci să plângă pentru cele în care au păcătuit, ca prin plâns, iarăși, să dobândească fericirea. Deci, bun lucru este totdeauna a ne ruga și a nu ne îngreuna și, rugându-ne a nu slăbi, după cum a zis Domnul și apoi Apostolul: „Neîncetat rugați-vă, adică noaptea și ziua și în tot ceasul”. Și nu numai când intri în biserică, iar în celelalte ceasuri să fii fără de grijă, ci ori de lucrezi, ori de dormi, ori de călătorești, ori de mănânci, ori de bei, ori de zaci, să nu-ți curmi rugăciunea ta, că nu știi când va veni Cel ce va cere sufletul tău de la tine. Să nu aștepti Duminica sau sărbătoarea sau un anume loc, ci, precum a zis Proorocul David: „în tot locul stăpânirii Lui”. Deci, ori în biserică de ești, ori în casa ta, ori la țarină, ori vite de paști, ori clădiri de faci, ori la ospete de te afli, de rugăciune să nu te depărtezi. Iar când poți, pleacă-ți și genunchii, iar când nu poți, roagă-te cu mintea și seara și dimineața și la amiază. Dacă rugăciunea ta va merge înaintea muncii și, sculându-te din pat, mișcările tale cele dintâi prin rugăciune se vor face, atunci și păcatul nu află intrarea în sufletul tău.

Rugăciunea este păzitoare a întregii înțelepciuni, a mâniei pedepsire, a îngâmfwării umilire, a pomenirii de rău curățire, a invidiei surpare, a păgânătății îndreptare; este putere a trupurilor, ocârmuire a casei, bună așezare a cetății, tărie a împărăției, biruința în războaie, întemeierea păcii. Rugăciunea este pecete a fecioriei, credință a nunții, armă a călătorilor, a celor ce dorm păzitoare, a celor ce priveghează îndrăzneală, a plugarilor bună aducere de roade, a corăbierilor mântuire.

Rugăciunea este ajutătoarea celor ce se judecă, slăbire a celor legați, inimă bună a celor întristați, dulceață a celor ce se bucură, mângâiere a celor ce plâng, praznic al celor ce nasc, cunună a celor căsătoriți, îngropare a celor ce mor. Rugăciunea este vorbirea cu Dumnezeu, întocmai cinstire cu îngerii, a bunătăților sporire, abatere de la răutăți, îndreptarea păcatelor. Rugăciunea lui Iona, i-a făcut casă în pântecul chitului, iar pe Ezechia din porțile morții la viață l-a întors. Tinerilor din Babilon, văpaia cuptorului în stropi de rouă a prefăcut-o, iar Ilie, prin rugăciune, a legat cerul să nu plouă trei ani și șase luni.

Vedeți, fraților, câte poate rugăciunea, în toată viața oamenilor nu este altă avere mai cinstită decât rugăciunea. De aceasta niciodată să nu vă depărtați. Ci, să ne rugăm, ca nu deșartă să se facă osteneala noastră, precum a zis Domnul: „Când stați, rugându-vă, lăsați orice aveți asupra cuiva, ca și Tatăl vostru cel ceresc să vă lase greșelile voastre.”. Vedeți, fraților, că în zadar ne ostenim, rugându-ne, dacă avem vrajbă cu cineva. Și iarăși Domnul zice: „Dacă îți vei aduce darul tău la altar și acolo îți aduci aminte că are cineva ceva asupra ta, lasă-ți darul tău înaintea altarului și, ducându-te, împacă-te întâi cu fratele tău și atunci, venind, adu-ți darul tău.”. Așadar, arătat este că, dacă nu vei face aceasta mai întâi, toate câte aduci sunt neprimite. Iar dacă vei face porunca Stăpânului, atunci cu îndrăzneală roagă-te Domnului zicând: „Lasă-mi, stăpâne, datoriile mele, precum și eu am lăsat fratelui meu, împlinind porunca Ta”. Și-ți va răspunde Iubitorul de oameni: „Dacă ai lăsat, îți las și eu. Dacă ai iertat, îți iert și eu ale tale, că stăpânire am pe pământ să iert păcatele. Lăsați și se va lăsa vouă”.

Vedeți iubirea de oameni a lui Dumnezeu cea neasemănată, vedeți bunătatea lui Dumnezeu cea nemăsurată. Ați auzit în scurt, mântuirea sufletelor voastre. Dumnezeului nostru, slavă!

6 noiembrie

Întru această zi, cuvânt despre vedenia Sfântului Ioan Gură de Aur.

În Antiohia Siriei era o mănăstire, întru care se călugărise Sfântul Ioan Gură de Aur. Acolo a fost un călugăr sirian de neam, anume Isihie, bătrân fiind cu trupul, care făcuse mulți ani în mănăstire, înfrânându-se și foarte aspru viețuind și care avea proorocie, prin dumnezeiasca arătare. Acestuia îi urmă fericitul Ioan cu obiceiul, cu chipul și cu înfrânarea. Deci, într-o noapte, bătrânul, priveghind și rugându-se lui Dumnezeu, a văzut intrând la Ioan, unde-și făcea el rugăciunile sale, doi bărbați îmbrăcați în haine albe și curate, foarte frumoși și luminați cu slavă cerească nespusă. Pe unul îl vedea ținând în mâinile sale o carte scrisă, iar pe altul ținând niște chei. Pe aceștia, văzându-i, Ioan s-a înfricoșat și, cu îndrăznire sârguindu-se, s-a închinat lor până la pământ. Iar ei amândoi, luându-l pe el de mână, l-au sculat, zicându-i: „Nădăduiește și nu te teme”. Iar Ioan le-a zis lor: „Cine sunteți, stăpânii mei, care n-ați pregetat a veni la mine, robul vostru, fiind voi întru această mare dregătorie? Că n-am văzut niciodată pe nimenea să fie într-o slavă ca aceasta, precum vă văd pe voi amândoi”. Iar ei, iarăși, au răspuns și i-au zis lui: „Nu te teme, bărbatul al doririlor, că întru tine a voit Duhul Sfânt să locuiască, pentru curăția vieții tale, că trimiși suntem la tine de învățătorul cel mare și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, ca să-ți spunem o bucurie mare, care va fi la toate bisericile lui Dumnezeu.”.

Deci, cel dintâi, întinzând mâna sa, i-a dat lui cartea cea scrisă, pe care o ținea, zicându-i: „Primește cartea aceasta din mâna mea. Că eu sunt Ioan, cel ce am căzut la pieptul Domnului în vremea Cinei celei de Taină, și scoțând de acolo dumnezeieștile, scripturi, am grăit: La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul. Așa și ție îți va da Domnul cunoașterea Adevărului, ca să hrănești, prin buzele tale, pe toți oamenii cu mâncare nestricăcioasă, din viața cea veșnică, și să astupi gurile ereticilor care spun fărădelegi asupra Domnului nostru Iisus Hristos.”.

Iar, celălalt, tinzându-și mâna sa, i-a dat lui cheile, pe care le ținea în mâinile sale, zicându-i: „Primește acestea, căci eu sunt Petru cel fierbinte la credință, care am mărturisit pe Domnul Hristos, că Dumnezeu viu este și pentru aceasta am luat de la Domnul cheile Împărăției Cerurilor. Asemenea și ție, Domnul îți dă cheile sfintelor lui biserici și ori pe cine vei lega, va fi legat, și pe oricare vei dezlega, va fi dezlegat”.

Deci, iarăși, plecându-și genunchii săi, fericitul Ioan s-a smerit înaintea lor, zicând: „Cine sunt eu, robul cel păcătos al Domnului meu, cel mai nepriceput decât toți oamenii, ca să fiu bun de slujba de care mi-ați vorbit? Nu sunt destoinic să primesc o slujire atât de mare și înfricoșătoare. Nu pot eu, adică, să-i fiu de folos ei”.

Iar aceștia, luându-l iarăși de mâna dreaptă, l-au sculat, zicându-i: „Stai pe picioarele tale, împuternicește-te și te întărește și fă toate cele ce ți-am poruncit și să nu tăinuiești darul cel dat ție de la Dumnezeu spre a grăi, spre a sfinți și a întări pe poporul Său cu învățătura ta, popor pentru care sângele Său

Și-a vărsat, ca să-l mântuiască din înșelăciunile cele multe. Și să grăiești Cuvântul lui Dumnezeu cu îndrăzneală. Adu-ți aminte de Domnul, cel ce a zis: „Nu te teme, turmă mică, pentru că Tatăl vostru a binevoit să vă dea vouă împărăția” (*Luca. 12, 32*). Și tu, dar, nu te teme, că a voit Hristos, Dumnezeul nostru, a sfinți multe suflete, prin tine, și la cunoștința Sa a le aduce, îți vei petrece zilele însă în întristări și în necazuri multe pentru dreptatea sufletului tău. Dar tu să rabzi, ca unul tare și treaz, că prin aceasta vei primi Împărăția”. Deci, cei doi, acestea zicându-le și însemnându-i fruntea și toate mădularele lui și apoi dându-i sărutarea cea întru Domnul, s-au dus. Iar Ioan, făcând întru sine lăcaș Duhului Sfânt, a început a învăța credința lui Dumnezeu. Aceluia slava se cuvine, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

7 noiembrie

Întru această zi, cuvânt de învățătură pentru tot omul ce voiește să se mântuiască.

Se cuvine episcopului să fie fără de prihană, curat, nebețiv, blând, fără de răutate și neiubitor de argint, bine chivernisindu-și casa sa. Că, dacă nu știe cineva să-și rânduiască casa, cum va putea îngriji de Biserica lui Dumnezeu?

Deci, dacă, pentru un episcop, astfel de porunci sunt zise, cu cât mai vârtos pentru tine? Că dacă tu, în zilele tale, muncești la cele ce cresc din pământ, precum zici tu, și munca ta aceasta sau sărăcia sau oricare altă slujbă omenească te împiedică de la rugăciunile tale către Dumnezeu, să nu te mârnești de aceasta, ci, mai vârtos, fă bine lucrul cel încredințat ție, așteptând de la Dumnezeu plată după osteneala ta, pentru lucrul cel încredințat ție, precum și mai sus am arătat ție din Sfintele Scripturi. Încă ai și în noapte ceasuri, câte ai și în zi. Împarte-le și pe ele după putere: pe unele, adică, spre odihna trupului, iar pe altele spre slujba lui Dumnezeu. Că pe Dumnezeu nu-L cuprinde nici un loc, ci precum zice dumnezeiescul David: „în tot locul stăpânirii Lui, binecuvântează, suflete al meu, pe Domnul” (*Ps. 102, 22*). Și chiar de te-ar urâ cineva pe tine pentru aceasta, să nu te mârnești, ci fă bine lucrul cel încredințat ție. Dumnezeului nostru, slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

8 noiembrie

Întru această zi, cuvânt despre Ioan Grădinarul.

Un oarecare grădinar, anume Ioan, era foarte milostiv față de străini. Că lucra în grădină și toată osteneala sa o da ca milostenie, ținând numai cele câte erau de trebuință pentru sine. Iar, mai pe urmă, i-a pus diavolul în minte un cuget, zicându-i: „Adună-ți ție puțini arginți pentru când vei îmbătrâni, sau te vei îmbolnăvi și vei avea trebuință de bucate.” Și așa, adunând, a umplut o ulcică de arginți.

Deci, i s-a întâmplat lui de s-a îmbolnăvit și-i putrezea un picior al lui și și-a dat argintul la doctori pentru vindecare, dar tămăduire n-a câștigat. Iar, mai pe urmă, a venit la dânsul un doctor iscusit și i-a zis: „De nu-ți vei tăia piciorul tău, apoi tot trupul tău va putrezi.” Deci, s-a învoit ca să-i taie piciorul. Iar, într-acea noapte, și-a adus aminte și s-a pocăit de relele ce a făcut și, suspinând, plângea, zicând: „Adu-ți aminte, Doamne, de lucrurile mele cele dintâi pe care le făceam

lucrând și le dam milostenie". Și, acestea zicând el, a stat înaintea lui îngerul Domnului și ia zis: „Unde sunt arginții tăi, pe care i-ai adunat?" Atunci, dându-și seama, a zis: „Greșit-am Doamne, iartă-mă pe mine și, de acum, nu voi mai face așa." Atunci îngerul s-a atins de piciorul lui și îndată s-a vindecat.

Iar dimineața, sculându-se, s-a dus în grădină ca să lucreze. Și a venit doctorul să-i taie piciorul și a zis: „Unde este Ioan ?" Și i-au spus lui: „De dimineață s-a dus la grădina sa". Iar doctorul, înspăimântându-se, s-a dus la grădină și l-a văzut pe el săpând pământul. Și a proslăvit pe Dumnezeu, zicând: „Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui de Dumnezeu".

Întru această zi, cuvânt din Pateric.

A zis avă Evagrie: „Șezând în chilia ta, adună-ți gândul tău, adu-ți aminte de ziua morții, vezi atunci moartea trupului, ia în gând primejdia și durerea, cunoaște deșertăciunea lumii acesteia, rânduiala și sârguința, ca să poți petrece de-a pururi cu mintea ta luminată și ca să nu slăbești. Încă mai adu-ți aminte de lucrurile iadului, gândește-te cum sunt acolo sufletele, în ce fel de amărăciune a osândei, sau în ce fel de amară suspinare, sau în câtă frică și întristare. Sau în ce stare vor aștepta neîncetata chinuire sufletească și lacrimile cele nesfârșite. Ci încă și ziua învierii și starea cea dinaintea lui Dumnezeu să o pomeniști, gândind la înfricoșătoarea și groaznică osândire. Pune la mijloc rușinea care merge înaintea celor ce greșesc, rușine care este înaintea lui Dumnezeu și a Hristosului Său, a îngerilor, a Arhanghelilor, a Stăpânilor și a tuturor oamenilor. Pune la mijloc încă toate chinurile: focul cel veșnic, viermele cel neadormit, groaza, întunericul, scrâșnirea dinților, care este peste toate acestea și peste celelalte chinuri.

Adu-ți aminte, iarăși, și de bunătățile cele rânduite dreptilor și de îndrăzneala cea spre Dumnezeu Tatăl și spre Hristosul Lui, a îngerilor și a Arhanghelilor, a Stăpânilor și a tot norodul, adu-ți aminte de împărăție și de darurile ei, de bucurie și de desfătare. Pe amândouă aceste pomeniri să le aduci întru tine, adică și cu păcătoși să gândești la plângere și la tânguire, și să nu le uiți pe acestea, ca nu cumva și tu întru ele să ajungi, dar și de bunătățile cele păstrate dreptilor te bucură și te veselește. Și întru acestea, adică, a te desfăta să te sârguiești, iar de acelea să te depărtezi.

Vezi, dar, de acestea să nu uiți niciodată, ori înlăuntrul chiliei tale, ori aiurea altundeva, și de la pomenirea acestora să nu-ți depărtezi mintea, cât, măcar pentru acestea, să scapi de gândurile eele spurcate și necurate. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor!" Amin.

9 noiembrie

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre monahul Ioan Colov și ascultarea sa (sec. V).

Fericitul Ioan s-a numit Colov din pricina staturii, smereniei și ascultării lui. Deci, lăsând lumea, tânăr fiind, a mers în Schit cu Daniil, fratele său adevărat, și amândoi s-au făcut călugări și, șezând în chilie, se nevoiau, ostentindu-se cu postul și cu rîngăciunea. Iar, într-una din zile, Ioan a zis fratelui său Daniil: „Eu nu vreau să mă mai îngrijesc de trup; drept aceea, nici nu voi bea, nici nu voi mai mânca bucate ce sunt gătite la foc, ci ca un înger fără de

griji vreau să petrec în pustie". Și, dezbrăcându-și hainele sale, s-a dus din chilie. Însă în acea noapte a fost tare rece și, nemaiputând răbda, Ioan s-a întors la chilie și se grăbea, bătând în ușă. Iar fratele său, vrând să-l mustre pe el, abia i-a răspuns: „Cine ești de te grăbești așa?" Și a zis: „Eu sunt Ioan, fratele tău; neputând suferi frigul, m-am întors ca să-ți slujesc ție". Și i-a grăit: „Nu-ți voi deschide, du-te de aici, demone, și nu mă ispiti pe mine, că fratele meu este înger și de trup nu se îngrijește, nici hrană nu-i trebuie". Deci, după ce s-a pocăit, deschizându-i, l-a primit pe el și i-a zis lui: „Frate, ai trup, deci se cade ție a pătimi și a te îngriji pentru haine și pentru hrană".

Iar după aceasta s-a dus Ioan la un mare stareț teban, anume Pavel, și-i slujea lui. Și-l învăța pe el despre ascultare. Iar după ce a făgăduit ca întru toate să-l asculte pe stareț, luând bătrânul un lemn uscat, l-a înfipt în pământ cu un capăt în sus și i-a zis: „În toate zilele să-l uzi cu un vas de apă, până ce va face rod". Și era apa departe de dânșii, încât se ducea de seara și venea dimineața. Iar, vreme de trei ani făcând aceasta, a înverzit lemnul și și-a dat rodul său. Deci, starețul a dat fraților în biserică din acest rod, zicându-le: „Luați de mâncați, aceasta este rodul ascultării".

După aceea, iarăși i-a zis lui starețul: „În cutare loc am văzut gunoi de hienă. Du-te s-o aduci pe ea la mine". Că era acolo o hienă rea și omora oameni și dobitoace. Și a zis Ioan: „Părinte, dar ce voi face de va veni asupra mea hiena?" Iar starețul, zâmbind, i-a zis: „De va veni asupra ta, să o legi pe ea și să o aduci aici". Deci, s-a dus Ioan seara acolo și, iată, a venit și hiena. Iar el, după cuvântul starețului, a început a o goni pe ea, zicându-i: „Părintele mi-a zis mie să te leg pe tine". Și, prinzând-o pe ea, a legat-o. Iar starețul ședea, așteptându-l pe el. Și iată a venit aducând hiena legată. Aceasta văzând, starețul s-a minunat și, vrând să-l smerească pe el ca să nu se mândrească, luând un băț, l-a lovit pe el, zicându-i: „Oare, câine mi-ai adus aici, rățăcitule? Dezleag-o pe ea". Și îndată fericitul a dezlegat-o.

Întru această zi, cuvânt despre folosul pomenirii morților.

Un oarecare om din Cipru a fost rob și, ducându-l pe el în Persia, acolo l-au închis pe el în temniță. Iar, scăpând unii de acolo și venind în Cipru, părinții lui i-au întrebat dacă nu cumva acolo l-au văzut pe dânșul. Și, răspunzând, le-au spus lor că a murit. Și încă noi, au zis ei, cu mâinile noastre l-am îngropat pe el. Dar nu fusese acela de care l-au întrebat ei, ci altul care semăna cu el; încă le spusese lor ziua și luna în care murise el.

Deci, părinții îi făceau lui, ca pentru un mort, pomeniri, trei Liturghii pe an. Iar, după ce au trecut patru ani, omul acela rob și, fugind de la perși, a venit în Cipru. Și i-au zis lui părinții săi: „Noi auzisem că ai murit și îți făceam pomenire de trei ori pe an". Și, auzindu-i pe ei spunând aceasta, i-a întrebat pe ei, în care lună și în care zi făceau aceasta. Iar ei i-au spus: „La Sfânta Naștere a lui Hristos, la Sfintele Paști și în Sfânta zi a Cincizecimii". Deci, el le-a zis lor: „Întru aceste trei zile ale anului, venea la mine cineva în haine albe ca soarele și mă slobozea pe mine din lanț și din temniță și umblam toată ziua și nimeni nu mă cunoștea pe mine. Iar a doua zi, iarăși mă aflam purtând lanțuri".

Întru această zi, cuvânt despre cei morți.

Se cade a se face pentru cei morți, pomeniri: la trei zile, la nouă zile și la patruzeci de zile, cu cântări, cu rugăciuni și cu milostenie la săraci. Deci, după trei zile, facem pomenire, pentru că a treia zi după moarte omului i se schimbă chipul. La a noua zi, facem pomenire, pentru că de atunci începe a i se risipi omului toată făptura, rămânând numai inima. Iar la patruzeci de zile facem pomenire că atunci și inima începe să piară. Că și la zămislirea omului, în acest chip se alcătuiește pruncul, adică: a treia zi se închipuiește inima, a noua zi începe alcătuirea trupului, iar la patruzeci de zile toate mădularele trupului încep a se închipui.

Deci, știind dumnezeieștii Părinți că pomenirile pentru cei morți, adică, milosteniile și slujbele, mare ajutor și folos dau celor adormiți, poruncesc tuturor să facă aceasta la biserică, luând rânduiala aceasta de la Sfinții Apostoli. Însă aceasta o grăiesc pentru cei credincioși. Pentru cei necredincioși, însă, chiar de ar da cineva la săraci averea din toată lumea, nu va spori nimic, că cel ce, când era viu, a fost vrăjmaș lui Dumnezeu, arătat este că și după moarte este lăsat la mila lui Dumnezeu, că nu se află nedreptate la Dumnezeu. Că drept este Domnul și iubește și va răsplăti fiecăruia după faptele lui. Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

10 noiembrie

Întru această zi, cuvânt de suflet folositor, din Pateric.

Un oarecare frate din Tebaida ne spunea nouă, zicând: „Eu, fraților, am fost feciorul unui aducător de jertfe idolilor. Deci, când eram eu copil, vedeam de multe ori pe tatăl meu mergând seara și dimineața în capiște, închinându-se și tămâind idolii. Iar, odată, am mers eu după tatăl meu, în taină, neștiindu-mă el, ca să văd ce face când merge în capiște și cum se închină. Și, dacă am mers și am intrat în capiște, am văzut pe satana, șezând ca un împărat pe scaun împărătesc, și toți ostașii lui stând înaintea lui. Și, a venit unul din draci și i s-a închinat lui, iar el l-a întrebat, zicând: „De unde vii și ce ai făcut?” Răspuns-a dracul și a zis: „Iată, în cutare parte am fost și am ridicat sfadă și război mare și multă vărsare de sânge am făcut între oameni și am venit să-ți spun”. Zis-a lui satana: „În câte zile ai făcut aceasta?” Răspuns-a demonul: „În treizeci de zile”. Și, mâniindu-se, a poruncit de l-au bătut pe el, zicând: „Numai această slujbă mi-ai făcut în atâtea zile?”

Și aceasta făcându-se, a venit alt drac, închinându-se lui. Iar el l-a întrebat și pe acela, zicând: „De unde ai venit?” Răspuns-a acela: „Am fost pe mare și am ridicat furtună mare asupra unei corăbii cu mulțime de oameni și s-au înecat toți în mare și am venit ca să-ți spun”. Și, l-a întrebat pe el zicând: „În câte zile ai făcut aceasta?” Răspuns-a el, zicând: „În douăzeci de zile”. Și a poruncit de l-au bătut și pe acela, zicând: „De ce numai atât de puțin lucru și atât de puțină slujbă mi-ai făcut în atâtea zile?” Și, iată, și al treilea drac a venit și s-a închinat lui. Și l-a întrebat și pe acela de unde a venit. Și a răspuns și acela, zicând: „Întru această cetate s-a făcut o nuntă. Și am pornit sfadă și război mare între nuntași și între mire și mireasă. Și multă vărsare de sânge am făcut și am venit să-ți spun”. Și l-a întrebat pe dânsul, zicând: „În câte zile ai

făcut aceasta?" Și a zis: „În cinci zile". Și a poruncit să-l bată și pe acela, zicând: „Pentru ce în cinci zile numai atât de puțină slujbă și lucru ai făcut?"

După aceasta a venit și altul și i s-a închinat lui. Și l-a întrebat și pe acela, zicând: „Dar tu de unde ai venit?" Răspuns-a acela, zicând: „Eu, stăpâne, sunt patruzeci de ani de când mă lupt cu un călugăr sihastru în pustie, iar întru această noapte l-am împins și l-am aruncat în desfrânare". Iar satana, auzind aceasta, s-a sculat și l-a sărutat pe el și la pus pe scaun aproape de dânsul, zicând: „Cu adevărat bun lucru și plăcută slujbă mi-ai făcut, vrednic ești de cinstea mea, că ai făcut o ispravă ca aceasta".

Acestea, văzându-le cu ochii mei și cu urechile mele auzindu-le, am cunoscut că mare este cinul călugăresc. Drept acea și eu, lăsând lumea, am ieșit în pustie, Dum-nezeu povățuindu-mă pe calea mântuirii".

11 noiembrie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre milostenie.

Milostenia este meșteșugire înțeleaptă, folositoare celor ce o fac pe ea; și prietenă de aproape cu Dumnezeu este, că de-a pururea stă înaintea, aproape de El, și cu lesnire aduce daruri pentru oricine voiește, dacă nu este asuprită de noi. Iar asuprită este atunci când o facem din bunuri străine. Iar când este curată, multă îndrăzneală are, că ea dezleagă legăturile celor legați, strică întinericul, stinge focul, omoară viermii, izgonește scrâșnirea dinților și cu multă bucurie deschide ușile cerului. Că împărăteasă este cu adevărat, asemeni cu Dumnezeu făcând pe oameni. Că zice: „Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv" (Luca 6, 36).

Și este ușoară, având aripi de aur cu zbor care înfrumusețează pe îngeri, precum zice Proorocul: „Aripile voastre argintate vor fi, ca ale porumbiței, și spatele vostru va străluci ca aurul" (Ps. 67, 14). Că mai bine decât un porumbel, porumbița privește prin gene cu ochi blânzi și nimic nu-i mai frumos decât ochii aceștia. Frumos este și păunul, dar pe lângă porumbiță este ca o nimica. Ea este pasăre frumoasă și minunată având aripi de aur, care vede mai înalt decât toate, fecioară este cu fața albă și blândă. Cu aripi este și ușoară, stând înaintea scaunului împărătesc. Și, când vom fi judecați, va sta grabnic de față și se va arăta și ne va scoate pe noi de la osândă, îmbrăcându-ne cu aripile sale; că jertfe ca acestea voiește Dumnezeu, de la noi, Căruia se cuvine slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

12 noiembrie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre milostenie.

Cu milostenia și cu credința se curăță păcatele. Iar milostenie socotesc nu pe cea adunată din silnicia și din jaful altuia, că aceea nu este milostenie, ci cruzime și neomenie. Că ce folos este a dezbrăca pe unul și a îmbrăca pe altul? Că, chiar și toată averea altuia de vom da, de nici un câștig nu ne este nouă. Și dovadă este Zahau care, atunci când își făcea rugăciunea la Dumnezeu, a zis: „Voi întoarce împătrit celor ce i-am năpăstuit". Iar noi, de mii de ori năpăstuind

și apucând, socotim că ne rugăm lui Dumnezeu; dar, oare, nu-L mâniem pe El, încă și mai mult?

Că, spune-mi mie, dacă ai fi adus la altar un cal mort, trăgându-l din răspântiile drumului, oare nu toți te-ar fi gonit pe tine, ca pe un spurcat și un ieșit din minte? Deci, de ce nu te-aș muștra? Că, dacă este adunătură din jafuri, nu este numai precum calul cel mort, ci cu mult mai rău. Și tu același lucru faci, când, prin cuvintele tale, făgăduiești lui Dumnezeu că te vei depărta de rele, iar, prin obiceiurile cele rele, ajutorezi din jafuri pe cei ce n-au și, așa, îți aduci jertfa ta la altar. Dar acum, nu este numai această singură greșeală, ci și una mai cumplită decât aceea, că necinstești, adică, sufletele sfinților. Că altarul, masa aceasta, este de piatră sau de lemn, și se sfințește și se curățește, iar acele suflete pe însuși Hristos îl poartă și tu îndrăznești a trimite acolo, în ele, o necurăție ca aceasta. Dar el zice, că nu dă ajutor din averea ta, ci din altă avere curată. De râs sunt aceste cuvinte și glume. Oare nu știi că dacă întru averea ta cea multă va cădea și averea nedreaptă, aceasta pe toată o necinstește. Precum și într-un izvor curat cineva aruncând gunoaie, tot izvorul îl face necurat, așa și lăcomia, intrând în bogăție o strică pe ea. Pentru că, iată, s-a zis: „Din această pricină mai bine este a nu milui”. De vreme ce și Cain mai bine era să nu fi adus jertfă nicidecum, decât aducând jertfă proastă, să mânie pe Dumnezeu.

Iar cel ce ajută, din cele străine, cum nu-l va mânia pe Domnul? Că zice Dumnezeu: „Jefuirea altuia este jefuirea Mea, iar nu din averea ta. Acela este stăpânul averii aceleia, chiar dacă de mii de ori o vei ține tu pe ea. Eu ți-am poruncit, zice Domnul, să nu jefuiești, iar tu cu jafuri Mă cinstești”. Și oare nu-ți va zice ție: „Tu gândești fărădelegea, că Eu sunt asemenea ție. Muștra-te-voi și-ți voi pune înaintea feții tale păcatele tale”. Să ne depărtăm deci, de cele nedrepte și cele drepte să le facem, pentru Hristos Iisus Domnul nostru, Căruia se cuvine slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

15 noiembrie

Întru această zi, învățătură a Sfântului Ioan Gură de Aur.

Să se știe că cel ce face milostenie din dreapta avere și ca un plăcut lui Dumnezeu viețuiește și toată fapta bună o săvârșește, acesta mare este întru împărăția cerului. Iar, cel ce nu voiește să rabde chinurile, nevoile și asupririle vieții, acela mic este înaintea lui Dumnezeu. Deci, spun iarăși că cel ce viețuiește în credință și în fapte bune primește cu bucurie chinurile, primejdiile și toate asupririle, acela mare este înaintea lui Dumnezeu și între oameni este întreg la minte și între îngeri este slăvit. Iar cei ce în viața de aici greșesc și nici un fel de primejdii nu primesc, aceia de mai mare osândă se fac vinovați. Iar cei ce, măcar de au și greșit aici, dar rabdă nevoile, primindu-le cu pocăință, lăudând pe Dumnezeu și rugându-se pentru cei ce le pricinuesc lor nenorociri, aceia întocmai cu Sfinții își vor primi soarta. Iar dacă cineva nu crede cuvântul acesta, să se gândească la nenorocirile lui Iov, la chinurile Apostolilor și, mai mult decât toți, la suferințele lui Pavel.

Că Iov, când făcea milostenie și viețuia după plăcerea lui Dumnezeu, atunci mic era înaintea lui Dumnezeu, iar înaintea oamenilor era slăvit. Iar când

primea primejdiile, atunci s-a făcut mare înaintea lui Dumnezeu și slăvit s-a făcut între toți Sfinții. Asemenea și Apostolii, când făceau minunile și alte fapte bune, nu erau slăviți. Dar când îndurau primejdii și chinuri, atunci proslăviți erau foarte. Iar Pavel a răbdat primejdii și nevoi mai mult decât toți, drept aceea și cununi a luat mai multe decât toți, că și este cel mai ales decât toți. Ca pentru cel ales, toți aleșii să dobândească mântuire, pe care unii au și câștigat-o. Că precum aurul lămurit este prin foc, așa și Sfinții se lămuresc prin chinuri. Iar pe păcătoși i-a slobozit Dumnezeu la răsfățare, după a lor vie voie, că n-au voit hrana cea veșnică, ci de viața aceasta vremelnică s-au legat. Drept aceea, noi să ne legăm de cealaltă și destule bunătăți ne va da nouă Dumnezeu. Iar cei ce caută viața aceasta și o iubesc pe ea nu o vor primi pe cealaltă.

16 noiembrie

Întru această zi, cuvânt despre vederea Apostolului Pavel lângă Sfântul Ioan Gură de Aur.

În Constantinopol era un om cu dregătorie, care, fiind pârât de răuvoitori la împăratul, a fost izgonit din palate și scos din dregătorie. Deci, fiind el mâhnit, a mers la Ioan Gură de Aur, pe când acesta era patriarh în Constantinopol, însă în taină, ca să nu-l știe nimeni din cei ce-l pârâseră la împăratul, și gândea să-l roage pe fericitul Ioan să-l izbăvească pe el de mânia împărătească. Deci Ioan, chemând pe Proclu, fratele cel rânduit să-i aducă lui aminte plângerile, i-a zis: „Să-mi aduci aminte la noapte, când va veni acest om”, însă, avea obicei Ioan că scria noaptea. Și în acea noapte, luându-și condeiul a început a scrie la tâlcuirea Epistolelor Apostolului Pavel.

Deci, a venit omul cel clevetit, cum îi poruncise lui, iar Proclu s-a apropiat de ușă și, căutând prin crăpătura ușii, a văzut pe Ioan șezând și scriind și pe cineva vorbindu-i deoparte, la ureche. Și era chipul aceluia cam pleșuv, iar barba deplină și lată. Și, întorcându-se, a zis omului aceluia: „Îngăduiește puțin că altul înainte de tine a intrat la dânsul”. Iar după ce a zăbovit puțin, s-a sculat Proclu și a văzut asemenea pe Ioan scriind și celălalt șoptindu-i. În același chip a fost și a treia oară. Apoi a început a toca de Utrenie. Atunci Proclu i-a zis omului: „Sculându-te, mergi la casa ta, că de acum nu mai vorbește cu nimeni”. Și cu mare mâhnire s-a dus. Aceasta iarăși s-a petrecut și în a doua noapte și, asemenea, și în a treia noapte l-a văzut. Deci, s-a așezat Proclu lângă ușă. Dar omul acela iarăși, după obicei, a venit. Și, sculându-se, Proclu s-a apropiat de ușă, și privind, i-a văzut pe ei vorbind între ei. Atunci i-a zis omului: „Mergi la casa ta și să te rogi lui Dumnezeu ca să-ți ajute ție, că văd că cel ce vine la Patriarhul, de la Dumnezeu este trimis, de vreme ce nevăzut intră la dânsul”.

Iar, făcându-se ziuă, și-a adus aminte fericitul Ioan de omul acela, și chemând pe Proclu, i-a zis lui: „Oare n-a venit aici omul acela de care mi-ai spus mie, pentru pricina ce voia să vie la noi?” Iar acela, răspunzând, ia zis: „Așa este cu adevărat, părinte, iată este a treia noapte a venirii lui aici”. Iar el i-a zis: „Pentru ce nu mi-ai pomenit de dânsul?”. Răspunzând iarăși, Proclu a zis: „Vorbeai cu altul tu însuți, pentru aceea n-am cutezat a intra la tine”. Iar acesta a zis: „Cu cine? Că n-a fost nimeni la mine în această noapte”. Atunci Proclu i-a spus cum era fața și chipul aceluia ce i se arătase și a adăugat: „gura lui era

lângă urechea ta și în taină îți grăia ție, șoptindu-ți la ureche, iar tu scriai". Iar fericitul Ioan se minuna, auzind acestea de la dânsul.

Si dacă a tăcut cu vorba, Proclu a căutat la icoana Sfântului Apostol Pavel și, văzându-i chipul întocmai așa ca al aceluia ce i se arătase lui, s-a închinat lui Ioan și a zis, arătând cu degetul la chip: „întru acest chip era cel pe care l-am văzut". Atunci a cunoscut preaînțeleptul Ioan că Dumnezeu l-a ascultat pe el și l-a adevărit că lucrul lui este primit, că, tălmăcind Epistolele Apostolului Pavel, el scria ceea ce Apostolul însuși îi spunea să scrie. Deci, sculându-se, s-a rugat Domnului, mulțumindu-i că n-a trecut cu vederea ostenele lui. Iar după aceasta, ducându-se la împăratul, l-a rugat pentru omul acela ce era în necaz; și l-a pus pe el împăratul din nou în vechea lui rânduială.

17 noiembrie

Întru această zi, învățătură a lui Varlaam, către Iosaf, dar mai ales către noi.

Ascultați, fraților și fiilor, ce ni se cade a face după Botez. Să ne lepădăm de tot păcatul și de toată patima și să punem faptele cele bune la temelia credinței, căci credința, fără de fapte, moartă este asemenea și faptele fără de credință moarte sunt. Despre aceasta ne învață încă și Pavel Apostolul: „Cu Duhul să umblați și poftele trupului să nu le faceți. Acestea sunt desfrânarea și toată necurăția și celelalte fapte rele: luarea de mită, slujirea la idoli, otrăvirea, vrajba, sfada, iușimea, mânia, cearta, erezia, iubirea de argint, clevetirea, beția, mândria și cele asemenea acestora. Căci cei ce fac acestea nu moștenesc împărăția lui Dumnezeu. Că rodul Duhului este: dragostea, bucuria, pacea, îndelungă-răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credința, blândețile, înfrânarea, sfîntirea sufletului și a trupului, smerenia, sfărâmarea inimii, milostenia, nerăutatea, iubirea de oameni, privegherea, pocăința cea curățitoare de toate păcatele cele făcute mai înainte, lacrimile cu pocăință și tânguirea pentru ale sale păcate". Că prin aceste fapte bune proslăvim pe Părintele nostru care este în ceruri. Că zice: „Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă pe voi și vă rugați pentru cei ce vă asupresc pe voi, faceți bine celor ce vă urăsc pe voi, ca să fiți fiii Tatălui vostru Care este în ceruri. Că El răsare Soarele Său peste cei răi și peste cei buni și dă ploaie peste cei drepti și peste cei nedrepti. Nu osândiți, dar, ca să nu fiți osândiți, iertați și se va ierta vouă. Și nu vă faceți comori pe pământ, unde rugina le strică și furii le sapă și le fură, ci faceți-vă comoară în ceruri, unde nici molia, nici rugina nu o strică și unde furii nu o sapă, nici n-o fură. Că unde vor fi comorile voastre, acolo vor fi și inimile voastre.

Nu vă îngrijiți cu inimile voastre ce veți mânca sau ce veți bea, nici cu trupul cu ce vă veți îmbrăca, că știe Tatăl vostru, Care este în ceruri, că vă trebuie toate acestea. Că Cel ce ne-a dăruit sufletul și trupul, ne va da tuturor hrană și haină. Cel ce hrănește păsările cerului și florile câmpului atât le înfrumusețează, cu atât mai mult pe voi! Căutați, dar, mai întâi, împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și acestea toate se vor adăuga vouă. Nu vă îngrijiți pentru ziua cea de mâine, că ziua de mâine se va îngriji de ea însăși. Deci, toate câte voiți să vă facă vouă oamenii, asemenea și voi să le faceți lor. Să intrați pe poarta cea strâmtă în împărăția Cerurilor. Că largă și desfătăta este calea ce duce la pierzare și mulți sunt cei ce umblă pe ea. Și strâmtă este poarta și

îngustă calea, care duce la viață, și puțini sunt cei ce o află pe ea. Nu tot omul cel ce-mi zice Mie „Doamne, Doamne” va intra în împărăția Cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu, Care este în ceruri. Cel ce iubește pe tatăl său ori pe mama sa, mai mult decât pe Mine, nu este vrednic de Mine. Și cel ce nu-și ia crucea sa și nu vine în urma Mea nu este vrednic de Mine”.

Iată, acestea și altele asemenea cu acestea, a poruncit Mântuitorul Apostolilor ca să-i învețe pe credincioși. Și acestea toate se cade nouă a le păzi, dacă dorim să câștigăm desăvârșirea și să ne învrednicim, după dreptate, de cununile cele nestricăcioase. Pe care fie ca Dumnezeu, dreptul Judecător, să le dăruiască tuturor celor ce iubesc arătarea Lui.

Întru această zi, cuvânt despre Euharist, păstorul.

Doi bătrâni, viețuind în pustie, au rugat pe Dumnezeu să le arate lor la care măsură au ajuns ei. Și le-a venit lor glas, zicându-le: „În cutare sat al Egiptului este un om, un mirean de rând, cu numele Euharist și femeia lui, Maria; dar voi n-ați ajuns încă la măsura acelor”. Deci, sculându-se, bătrânii s-au dus la satul acela și au întrebat de casa lui. Și, aflând numai pe femeia lui, i-au zis ei: „Unde este bărbatul tău?”. Iar ea le-a răspuns: „Este păstor și paște oile”. Și i-a adus pe ei în casa sa. Iar făcându-se seară, a venit Euharist cu oile sale și, văzând pe bătrâni, le-a gătit lor masă și a adus apă, ca să le spele lor picioarele. Zis-au bătrânii: „Nu vom gusta nimic, de nu ne vei spune nouă faptele tale cele bune”. Iar Euharist, cu multă smerenie le-a zis: „Eu sunt păstor și aceasta mi-i femeia”, însă n-au primit bătrânii numai atât, ci îl rugau pe el. Iar acela nicidecum nu voia să le spună. .Apoi i-au zis bătrânii: „Dumnezeu ne-a trimis la tine”.

Și, după ce a auzit acest cuvânt, îndată s-a temut și le-a spus lor: „Iată aceste oi le avem de la părinții noștri, iar dacă ne dăruiește Dumnezeu dintr-însele vreun câștig, noi îl despărțim în trei părți: o parte la săraci, alta la primirea de străini, iar a treia o cheltuim pentru trebuințele noastre. Iar de când am luat pe femeia mea, nu ne-am spurcat nici eu nici ea, ci în feciorie am petrecut și fiecare din noi deosebi dormim și noaptea ne îmbrăcăm în haine de păr, iar ziua în hainele noastre. Iar până acum nimeni din oameni n-a știut cele despre noi”.

Deci, acestea auzind, bătrânii s-au minunat și, închinându-se, s-au dus în pustie, muștrându-se pe ei și lăudând pe Dumnezeu, Căruia se cuvine slava în veci! Amin.

18 noiembrie

Întru această zi, învățătură a Sfântului Efrem, despre iubirea de săraci.

Veniți, dar, fraților, să defăimăm cele vremelnice și să ne îngrijim de veșnicele bunătăți făgăduite nouă. Să ne sârguim noi înainte, până nu se întuneacă, mai înainte până nu se risipește târgul. Să nu ne câștigăm nouă prieteni din mamona al nedreptății. Să câștigăm dintre săraci mulți martori. De la dânșii să cumpărăm untdelemn și să-l trimitem înainte. Că ei: văduvele, sărmanii, neputincioșii, ciungii, șchiopii, orbii, leproșii și toți săracii, care stau la ușile bisericilor, sunt cei ce vând untdelemn candelilor. Pe aceștia să-i căutăm și să-i îngrijim, că ei împacă pe Dreptul Judecător cu noi. Pe cei ce vin la noi, să

nu-i întoarcem deșerți înapoi, ci cu față veselă să-i întâmpinăm, iar celor ce nu pot să vină, noi să le trimitem milostenie. Aceasta este mai mare și decât cea dintâi poruncă. Fiecare să cerceteze în biserici, dacă nu cumva este vreun sărac, sau vreun străin, și, aflându-l să se sârguiască a-l lua în casa sa și să-l odihnească, pentru că, împreună cu săracul, intră și Hristos în casă, Cel ce pentru noi s-a făcut sărac, că prin jertfa aceasta primim milostivirea lui Dumnezeu. Și, dacă cel ce primește un prooroc, plată de prooroc ia, oare cel ce pe Iisus Hristos însuși îl primește, ce fel de plată va lua? Cu adevărat că pe cea scrisă: „Cele ce ochiul n-a văzut și urechea n-a auzit și la inima omului nu s-a suit” (I Cor. 2, 9). Cel ce aduce pe sărac în casa sa, aduce și pe Hristos, Care a zis: „Fericiți cei milostivi”. Cel ce miluiește pe sărac împrumută pe Dumnezeu, Cel ce a zis: „întrucât ați făcut aceasta unuia din acești preamici, Mie mi-ați făcut”. Cel ce pe străin primește sub acoperământul său, primește pe Hristos, Cel ce a zis: „Iar Fiul lui Dumnezeu n-are unde să-si plece capul”.

Acestea și cele asemenea acestora sunt roade ale pocăinței și cununa și lauda și slava creștinilor. Să nu se laude cel înțelept cu înțelepciunea sa sau cel puternic cu puterea sa, ci, toți cei ce se laudă, cu Domnul să se laude, iar lauda creștinilor este porunca lui Dumnezeu. Lauda creștinilor este învățătura Apostolilor și a Proorocilor. Lauda creștinilor este smerita cugetare, sărăcia cea duhovnicească și ascultarea. Lauda creștinilor este cântarea de psalmi cu umilință. Lauda creștinilor este pocăința cu lacrimi, lauda creștinilor este blândețea cea cu liniște și slujirea către toți. Lauda creștinilor este a spăla picioarele fraților. Lauda creștinilor este a zice către prietenul său: „Iartă-mă, că am greșit ție”. Lauda creștinilor este primirea străinilor și milostivirea. Lauda și mântuirea creștinilor este ca, totdeauna, la masa lor, săracii și sărmanii și străinii să mănânce împreună cu ei, că din casa lor Hristos niciodată nu va lipsi. Lauda creștinilor este ca să nu apună soarele asupra mâniei lor, nici să doarmă având ceva asupra cuiva. Lauda creștinilor și cununa este a răbda neazuri și a nu se mânia; unul ca acesta se află prieten cu Cel ce a zis: „întristarea voastră se va prefăce în bucurie” (Ioan 16, 20). Lauda creștinilor este a cerceta pe cei din temniță, pe cei ce sunt în peșteri, în munți și prin crăpăturile pământului, ca niște ucenici adevărați ai Celui ce a zis: „în temniță am fost și ați venit la Mine”. Lauda creștinilor este a pomeni de-a pururi pe Dumnezeu și ziua cea mare a Judecării. Dar pentru ce să nu zic și cele mai mari? Fala creștinilor și lauda și mântuirea este mărturisirea dreptei credințe și a nu se uni nici a se împrieteni cu cei ce cugetă împotriva ei, ci a păzi porunca și arvuna neîntinate, neprihănite și neamestecate de tot eresul, până la arătarea Domnului Iisus Hristos. Că aceasta văzând, Domnul va zice: „Iată, cu adevărat, creștin, întru care nu este vicleșug”. Cu aceasta suntem dator să ne lăudăm fraților, iar nu cu căruțe și cu cai, cu dregătorii și cu bogăție. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

20 noiembrie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Antioh despre milostenie și iubirea de săraci.

Iubirea de săraci și iubirea de străini sunt două ramuri de măslin cu al căror rod se ung toți, din care însuși Domnul își unge capul și picioarele și va

răsplăti în împărăția cerească pe cel pe care-L unge. Că adevăratul iubitor de săraci aude pe Cel ce zice: „Milostenia și credința nu te vor lăsa pe tine, însă să le legi pe ele de grumazul tău și vei afla darul, ca să gândești cele bune înaintea Domnului și a oamenilor”. Iar căile dreptilor întocmai ca lumina strălucesc, mergând înainte luminează, până ce se isprăvește ziua. Încă și Legea poruncește, zicând: „Deschide mâinile tale spre sărac, ca să nu strige către Dumnezeu împotriva ta”. Iar la Proverbe zice: „Viața săracului să nu o uiți și suflete celor flămânzi să nu le întristezi și să nu ocolești cu milostenia ta pe cei ce au trebuință. Pe fratele cel scârbit să nu-l alungi, nici să-ți întorci fața ta de la sărac”. Și iarăși zice: „Omul cel milostiv, sufletului său îi face bine, iar cel nemilostiv își pierde trupul său”. Și Proorocul Osea zice: „Să semănați cu dreptate și mila și dreptatea să le păziți și să vă apropiați de Dumnezeu vostru de-a pururea”. Daniil a zis lui Nabucodonosor: „Sfatul meu să fie plăcut înaintea ta, împărate, păcatele tale să le curățești cu milostenia, și nedreptățile tale, cu îndurările spre cei săraci”. Iar David zice: „împărțit-a, dat-a săracilor, dreptatea lui rămâne în veacul veacului Domnul iubește milostenia și dreptatea. Fericit este cel ce înțelege pe cel sărac și netrebnic, că în ziua cea rea îl va izbăvi pe el Domnul”. Iar Iov a zis: „Au doar am lăsat eu pe cineva să iasă din ușile mele cu sânul deșert?”. Și altul: „Pleacă-ți urechea ta la cel sărac, că cel ce dă săracului, nu va duce lipsă”. Și iarăși: „Pe cât poate da mâna ta și pe cât îți este puterea, fă milostenie”. Că omul milostiv, sufletului său îi face bine, și binecuvântarea Lui Dumnezeu este peste capul celor ce dau”. Bogăția, poate să fie izbăvire a sufletului omului. Cu milosteniile și cu credința se curăță păcatele. și cel ce miluiește pe sărac împrumută de la Dumnezeu și, după darea lui, i se va răsplăti.

Deci, bine este omului a da din destul celor lipsiți, din ostenele sale, cele ce dă Domnul, fără alegere cui să dea, sau cui să nu dea. Că slujba aceasta preadareaptă se împlinește pentru că este slăvită lui Dumnezeu. Și așa, drept să slujească lui Dumnezeu și viu va fi. Că mare este omul și scump bărbatul cel milostiv. Iar Apostolul zice: „Cel ce seamănă cu zgârcenie, cu zgârcenie va și secera. Iar cel ce seamănă cu binecuvântare, cu binecuvântare va și secera”. Și mai zice: „Macedonia și Ahaia ne-au rugat, cerând harul de a lua parte și ele la ajutorarea sfinților celor săraci, care sunt în Ierusalim”. Iar Domnul a zis: „Vindeți averile voastre și dați milostenie și faceți-vă pungi ce nu se învechesc și comori în cer ce nu se împrăstiează, că unde sunt comorile voastre, acolo vor fi și inimile voastre”.

21 noiembrie

Întru această zi, cuvânt despre un călugăr, care voia să știe judecățile lui Dumnezeu.

A fost un oarecare călugăr sihastru, plin de toate bunătățile, care se ruga lui Dumnezeu, zicând așa: „Doamne, dă-mi mie să știu ce sunt judecățile Tale, cele de multe feluri”. Și a făcut post mare pentru această pricină. Dar nu i-a arătat Dumnezeu lui de vreme ce este cu neputință omului a le cunoaște pe acelea. El însă se nevoia mai departe, rugând pe Dumnezeu pentru aceasta. Deci, Dumnezeu, vrând să-l încredințeze pe el și să nu se ostenească fără de minte, i-a dat lui un gând ca acesta: să meargă să

cerceteze pe un bătrân, vechi de zile, ce stătea departe de dânsul, ca să-l întrebe pe el. Deci, luându-și hrană, s-a dus la starețul. Și i-a trimis Dumnezeu lui un înger în chip de călugăr și întâmpinând pe sihastrul, i-a zis: „Unde mergi, robul lui Hristos?”. Iar el a zis: „La cutare sihastru”. Iar acela a zis: „Si eu, dar, voi merge cu tine la dânsul”. Deci, bucurându-se sihastrul de tovărășie, au mers împreună. și în ziua dintâi, mergând, au găzduit la un oarecare om, iubitor de Dumnezeu, și acela primindu-i pe ei, i-a cinstit cu multă omenie și au mâncat dintr-un blid de argint. Iar după ce au mâncat, îngerul luând blidul, l-a aruncat în mare. Și s-a întristat foarte, de aceasta sihastrul. Iar de acolo mergând, a doua zi, au găzduit la un om primitor de străini, care și picioarele lor le-a spălat și bine i-a cinstit pe ei. și omul acela a adus la-dânșii încă și pe singurul său fiu, ca să-l blagoslovească pe el, precum l-au și blagoslovit; dar peste noapte, mergând, îngerul i-a sugrumat copilul. Și simțind sihastrul, nu i-a zis nimic, pricepând că mai pe urmă avea să înțeleagă. Iar a treia zi mergând, n-au aflat pe nimeni care să-i primească, însă au găsit o casă pustie, veche, și șezând la umbra pereților, au început a mânca posmagi, de care ducea sihastrul. Și, după ce au șezut ei, îngerul sculându-se, s-a încins și a început a strica casa și iarăși a o zidi pe ea. Atunci, sihastrul a început a-l ocări pe el cu mânie și muștrându-l, îi zicea așa: „Oare înger ești sau drac? Că-nu faci lucrurile lui Dumnezeu”. Și i-a zis lui îngerul: „Dar ce am făcut?”. Și i-a răspuns bătrânul: „Ieri și alaltăieri, acolo unde ne-au primit acei oameni de Dumnezeu iubitori, unuia blidul i l-ai aruncat în mare, și altuia i-ai omorât copilul, iar aici, unde n-am aflat nimic și nici oameni nu sunt, oare cui zidești casa aceasta?”. Atunci i-a spus îngerul: „Să nu te minunezi, bătrânule, de aceasta, nici să nu te smintești de mine, ci ascultă ca să-ți spun: Omul cel ce ne-a primit pe noi întâi era plăcut lui Dumnezeu întru toate, dar blidul pe care l-am aruncat îi venise lui dintr-o nedreptate. Deci ca să nu-și piardă plata sa, din pricina blidului aceluia, l- am aruncat în mare, iar tu nu te mira de aceasta. Asemenea, al doilea om, plăcut este și el lui Dumnezeu, dar de i-ar fi trăit acel copil mic, apoi de mare răutate avea să fie pricinuitor și vas al vrăjmașului. Pentru aceea l- am sugrumat și i-am scos sufletul, pentru bunătatea tatălui său, ca și acela să se mântuiască. Deci, nici de aceasta să nu te smintești, părinte”. Iar bătrânul i-a zis: „Dar aici, în loc pustiu, ce faci, stricând casa aceasta și iarăși zidind-o pe ea?” Și i-a răspuns îngerul: „Omul din casa aceasta și-a pierdut averea și, sărăcind, a plecat. Dar moșul lui, zidind palatul acesta a pus aur în perete. Deci, pentru aceea i-am surpat casa, ca nu cumva să piardă cineva pe Dumnezeu, căutând aurul acela aici și sufletul acela să se osândească, zidul nou arătând că pereții vechi nu mai sunt”. Și acestea spunându-i-le cu de-amănuntul, îngerul i-a zis lui: „Mergi, bătrânule, la chilia ta înapoi și nu te mai osteni fără de minte. Că grăiește Duhul Sfânt: Judecățile Domnului sunt adânci și mult necercate și neștiute de oameni. Deci, nu căuta să le pătrunzi pe ele, că nu-ți este ție de folos”. Și acestea zicând către bătrân, îngerul, într-acel ceas, s-a făcut nevăzut. Iar sihastrul, temându-se foarte, a înțeles să nu mai întrebe de judecățile lui

Dumnezeu, spunând tuturor cele întâmplăte. Și așa și-a mântuit sufletul său în Domnul Dumnezeu nostru Iisus Hristos.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur.

Dacă ai deprindere la păcate, pune-ți asupra ta frica lui Dumnezeu și chinurile cele veșnice și vei birui cu adevărat. Că nu este nici o osteneală a lăsa mânia față de cel ce te-a întristat pe tine. Ce osteneală sau durere este a se ruga lui Dumnezeu, Celui ce ne dă și a cere mulțime de bunătăți cu osârdie? Ce osteneală este a nu vorbi urât nici unui om? Ce împiedicare este a lepăda invidia și vrajba? Ce osteneală este a iubi, adică, pe aproapele tău? Ce greutate este a nu grăi cuvinte de rușine, a nu vorbi de rău și a nu defăima pe săraci? Iar dacă postești, arată numai cu fapta. Dacă vezi un sărac, miluiește-l. De ai vrăjmaș, smerește-te. De vezi pe aproapele sporind în bine, nu-l invidia. De vei vedea femeie frumoasă la chip, întoarce-ți ochii de la dânsa, ca nu numai gura să flămânzească, ci și ochiul și auzul și picioarele și mâinile și toate măduarele trupului tău; și aceasta făcând, te vei mântui, întru Iisus Hristos Domnul nostru, Căruia se cade slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

24 noiembrie

Întru această zi, cuvânt despre Pafnutie monahul, cum a mântuit acesta pe un tâlhar.

Pafnutie monahul, alegându-și viața pustnicească, niciodată nu gusta vin. Iar, umblând el odată prin pustie, a aflat niște tâlhari și aceștia beau vin. Însă, l-a cunoscut pe el vătaful tâlharilor și știa că nu bea vin. Dar, văzându-l pe el slăbit de multe osteneli, i-a umplut un pahar de vin, iar în cealaltă mână a luat sabia și a zis starețului: „De nu-l vei bea, apoi te voi uide pe tine”. Deci, cunoscând starețul cu duhul că prin aceasta îl va câștiga pe el pentru Dumnezeu, luând paharul l-a băut. Iar vătaful de tâlhari i-a zis: „Iartă-mă, părinte, că te-am supărat pe tine”. Și i-a zis starețul: „Cred că Dumnezeu, pentru acest pahar, va face milă cu tine și în veacul de acum și în cel ce va să fie”. Și, umilindu-se tâlharul, a grăit bătrânului: „Cred în Dumnezeu și de acum nu voi mai face strâmbătate niciodată, nici nu voi jefui, nici nu voi mai uide, ci voi merge împreună cu tine și mă voi pocăi de păcatele mele”. Deci, lăsând pe tovarășii săi, a mers cu starețul și și-a mântuit sufletul său, viețuind în pocăință.

Întru această zi, cuvânt de învățătură, pentru preoți, al Sfântului Ioan Gură de Aur.

Și iarăși tu, o preote, păstorule al oilor lui Hristos și stătătorule înaintea al înfricoșătoarei Lui Mese, cel ce înalți rugăciunile la Dumnezeu pentru toți cei ce sunt în locașul și în Biserica aceasta și te rogi pentru unirea credincioșilor, să te păzești de beție, că ea îți spurcă rugăciunile tale. Să nu înlocuiești cuvintele sfinte cu cele proaste omenești, știind că ești vorbitor cu Dumnezeu. Trupul tău să-l păzești curat, știind că ești mijlocitor către Dumnezeu pentru frații tăi. Să ai lină pășirea picioarelor tale de vreme ce stai la loc sfânt. Păzește-ti mâinile tale de toate necurățiile, de vreme ce, cu acelea amândouă, ridici Trupul lui Hristos. Să primești smerenia și să te socotești pe tine nimic, ca, strigând tu către Dumnezeu, să caute spre tine, că spre cei smeriți caută Domnul. Să ai curată limba ta de osândirea a tot omul, de vreme ce cu limba slăvești pe Dumnezeu

laolaltă eu îngerii. Retrage-te adeseori de la tulburarea cu poporul, ca mintea ta, fiind netulburată să înalțe rugăciune curată către Dumnezeu. Milostiv să fii către cei săraci, că cel milostiv va afla mila de la Dumnezeu. Când te apropii de Sfântul Prestol; să-ți scoți încălțăminte grijilor lumești și necuratele gânduri din inima ta, că locul unde stai sfânt este. La sfintele rugăciuni, adu-ți aminte de frații tăi, până la cel mai din urmă dintre ei. Să nu amesteci rugăciunile, nici să nu cânti pe glasuri multe la cântare, că acelea gonesc smerenia. Să citești cu râvnă fraților tăi viețile și învățăturile Sfinților Părinți, nu cu înaltă cugetare și dăscălește, ci smerindu-te pe tine și cu înțeles, însă toate cu porunca mai-marelui tău, și nu ca de la sine, ca să nu cazi în cursa îndrăzelii.

Să nu-ți saturești peste măsură pântecul tău, ca nu cu înfocare trupească și cu aburii mâncării să gonești pe Duhul Sfânt, Care se pogoară asupra Darurilor. Când stai la Sfântul Prestol să nu te uiți deseori înapoi, ci ochii să ți-i ridici numai spre Cel ce locuiește în ceruri. Să ai pace și închinăciune și cu cel mai de pe urmă, cerând de la toți binecuvântare și rugăciune, ca stând, înaintea altarului, să-ți ridici fără osândire mâinile. Încă o dată, iarăși, îți zic ție, o slujitorule al lui Hristos, păzește-te de băutură, că ești serafim cu trup și nu ți se cade ție să te dai la băutură, încă, te mai păzește de iubirea de avere, de mândrie, de osândire, de iubirea de slavă, de mânie și de desfrânatele gânduri. Că toate acestea sunt străine de rânduiala îngerească și tu slujești Trupului lui Hristos, primind slujirea îngerilor și amestecându-te cu dânșii. Că se zice: „Acum puterile cerești nevăzut împreună cu noi slujesc”. Drept aceea, preotule, să fii priceput, să înțelegi ce ești și ce slujești. Și, cunoscând aceasta, să slujești Domnului cu frică și cu dragoste, toate năravurile cele de glumă să le lepezi. Că, după ce ai primit slujba îngerească, și aceasta păzind-o cu frică, cu dragoste și cu evlavie, să ajungi a locui în ceruri, împreună cu îngerii, în veci nesfârșiți, întru Hristos Iisus Domnul nostru, Căruia se cuvine slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

25 noiembrie

Întru această zi, cuvânt despre un călugăr vorbit de rău la Ioan Milostivul.

Avea fericitul Ioan, mai mult decât altele, multă grijă să nu osândească pe nimeni, pentru orice fel de greșală și, mai ales, pe călugări, de vreme ce a greșit o dată cu unul din aceștia și de atunci niciodată nu osândește pe călugări în grabă, căci i se întâmplase lui, într-adevăr, un lucru ca acesta: Un călugăr tânăr umbla de câteva zile prin

Alexandria, având împreună cu sine o fecioară tânără și foarte frumoasă. Acest lucru văzându-l, unii s-au tulburat, socotind că, pentru păcat o poartă cu sine, și au înștiințat pe Sfântul Ioan Milostivul. Iar el a poruncit să-i prindă pe amândoi și să-i închidă deosebit în temniță. Deci, în noaptea următoare, s-a arătat călugărul acela în vis patriarhului, arătându-i lui spatele său plin de răni și a zis către dânsul: „Oare plăcută îți este ție aceasta, stăpâne? Au așa ai învățat de la Apostoli a paște turma lui Hristos? Cu sila, nu cu voia? Să mă crezi că te-ai înșelat”. Acestea zicând, s-a dus de la dânsul. Iar patriarhul, deșteptându-se din somn, gândea la ceea ce văzuse și, cunoscându-și greșeala sa, ședea pe pat necăjindu-se și întristându-se. Și, făcându-se ziuă, a poruncit să-l aducă pe monahul acela, vrând a-l vedea pe el, de este asemenea celui ce i s-a arătat în

vedenie. Și a venit monahul cu mare greutate, că nu putea să se miște de mulțimea rănilor. Și, când l-a văzut pe el, patriarhul a rămas o vreme ca un mort, neputând rosti un cuvânt. Iar, după o vreme, venindu-și în sine, l-a rugat pe monah să-și dezbrace haina sa și să-i arate lui spatele, ca să vadă de este atât de rănit, precum îl văzuse pe el în vis. Și, plecându-se rugăminții, monahul a început a se dezbrăca de haina sa. Și, din întâmplare, dezbrăcându-se el, i s-au descoperit părțile trupului său cele ascunse și l-au văzut toți că este famen, dar de vreme ce era tânăr, nimeni nu-l cunoștea pe el. Și, văzând trupul lui zdrobit de răni, patriarhului i-a părut foarte rău de aceasta și, trimitând după cei ce-l pârâseră pe monah, i-a despărțit pe ei de biserică vreme de trei ani. Iar de la monah își cerea iertare, zicând: „Iartă-mă, frate, de vreme ce din neștiință am făcut aceasta; am greșit lui Dumnezeu și ție. Însă, nu ți se cădea nici ție, așa, fără grijă, a umbla cu fecioara prin cetate, ca să nu smintești pe nimeni, fiindcă porți chip monahicesc”.

Atunci a început a grăi monahul, cu multă smerenie: „Să mă crezi pe mine stăpâne, că nu mint, ci adevărul spun ție. Mai înainte de această vreme, fiind eu în Gaza și mergând să mă închin la mormântul Sfinților Mucenici Chir și Ioan, m-a întâmpinat către seară această fecioară și, căzând la picioarele mele, m-a rugat pe mine cu lacrimi, ca să nu o opresc pe dânsa a merge împreună cu mine. Iar eu, lepădându-mă de ea, am fugit; dar ea, mergând în urma mea, zicea: Juru-te pe tine cu Dumnezeu lui Avraam, Care a venit să mântuiască pe cei păcătoși și va judeca vii și morții, nu mă lăsa pe mine. Acestea auzind, am zis către dânsa: Pentru ce mă juri pe mine așa, fecioară? Iar ea tânguindu-se mi-a răspuns: Eu sunt păgână și doresc să las credința mea părintească și să fiu creștină. Deci, rogu-te pe tine, părinte, nu mă lăsa pe mine, ci mântuiește sufletul cel ce voiește a crede în Hristos. Acestea auzind, m-am temut de judecata lui Dumnezeu și, luând-o pe dânsa, am învățat-o sfânta credință. Și, venind la mormântul Sfinților Mucenici, am botezat-o pe ea în biserică și umblu cu dânsa, întru curăția inimii, până când o voi duce într-o mănăstire de fecioare”.

Iar Patriarhul auzind acestea, a oftat și a zis: „Câți robi ai Săi ascunși are Dumnezeu, iar noi, păcătoșii, nu-i știm”. Și a spus înaintea tuturor vedenia ce văzuse despre monah noaptea în vis. Și, luând o sută de galbeni, voia să-i dea monahului aceluia. Iar el n-a vrut să ia nici unul, zicând: „Monahul care crede că Dumnezeu are purtare de grijă pentru dânsul, aceluia nu-i trebuie aur. Iar cel ce iubește aurul, acela nu crede că este Dumnezeu”. Acestea zicând, s-a închinat patriarhului și s-a dus. De atunci, fericitul Ioan a început și mai mult a cinsti pe călugări, și pe cei buni, dar și pe cei ce păreau a fi răi, și a ridicat o mănăstire, spre odihna monahilor celor străini și se păzea pe sine de osândire. Și, ca un păstor bun își învăța oile sale să nu îndrăznească a osândi pe nimeni, chiar de ar ști greșeala cuiva, ci să-și vadă fiecare ale sale păcate, iar nu pe cele străine. Dumnezeului nostru, slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

26 noiembrie

Întru această zi, cuvânt de învățătură către cei ce stăpânesc.

De te-a pus pe tine împăratul în orice dregătorie, fie de judecător al poporului său, fie la orânduiala cetății sale, fie că stai înaintea feții lui și mulți ți

se pleacă, ori vin la tine, mici sau mari, slăviți și neslăviți, aducându-ți cinste și daruri și îți cad ție la picioare, să știi că acest bine ți s-a dăruit ție de la Dumnezeu. Vezi însă să nu iei ceva cu păcat. Că iată, dacă cineva, vrând să biruiască pe pârâșul său, ar izbuti să te câștige pe tine cu plata mai dinainte, vei judeca cu nedreptate pe acel om, care este chipul lui Dumnezeu, pentru care Hristos Și-a vărsat sângele Său. Că destul îți este ție și casei tale leafa ta cea hotărâtă ție la arătare, nu pe ascuns. Iar de vei primi ceva în dar, cunoaște-ți boala sufletului, și ia aminte mai mult cu înțelegerea sufletului tău. Cu frica lui Dumnezeu, ca pe o băutura tulbure, curățește-l ca printr-o strecurătoare, ca să nu se prindă de sufletul tău spurcăciunea vieții acesteia, adică averea cea nedreaptă, care-ți va naște boală fără scăpare. Ci, precum am zis mai înainte, strecoară-l de-a pururea și cu toată vrednicia spală-l în apa care curge alături, adică, dă-l săracilor celor ce trec pe ulițe, pe lângă porțile tale, care cer pâine și apă, haine, odihnă și curățire. Primește-i și adu-i în casă, hrănește-i, adapă-i și-i încălzește. Tu vei face după puterea ta, iar Dumnezeu se pregătește să-ți răsplătească ție însutit, precum însuși a făgăduit și se va ține de cuvântul Său. Tu să semeni, iar El va face să crească. Și, dacă aici puțin îți va răsplăti ție, iar tu laudă rânduiala Lui. Iar când vor năvăli asupra ta ispitele, către Cel ce le-a lăsat, să-ți ridici mâinile, de vreme ce drept este a răbda, cu rugăciune și cu tărie ispitele ce ni se întâmplă și a mulțumi lui Dumnezeu pentru ele; și să nu te minunezi, dacă nu vei lua aici răsplătiri pentru faptele cele bune. Ci, când te vei muta din lumea aceasta trecătoare și vei intra în veșnica și luminata Cetate, în Ierusalimul cel de Sus, atunci vei primi ceea ce acum este scris.

Dacă cunoști pe Dumnezeu, sau citești cărțile, să nu zici: „Amar mie, iată sunt bogat și legat cu grijile cele lumești; nu mă pricep ce voi face!“. Ține bogăția pe care ți-a dat-o ție Dumnezeu, nu o feri pe ea nevăzut. Și de-ți este ție cu puțință și de dorești a fi fără de grijă, împarte-o la săraci și te fă călugăr. Iar de nu poți să faci aceasta, apoi, și în lume făcând așa, nelipsit vei fi de mila lui Dumnezeu, zicând către El: „După mila Ta, mântuiește-mă!“. Însă aceasta o zic pentru miluirea săracilor. Să nu zici: „Averea este a mea“. Ci să zici: „Averea îmi este încredințată mie pentru puține zile“. Drept aceea, ca un iconom să împarți averea cea încredințată, precum poruncește Cel ce ți-a încredințat-o ție. Deci, averea ce ți-a dat-o ție Dumnezeu, ca poruncile Lui să le îndeplinești printr-ânsa, să nu o lași neamului tău celui mai de pe urmă. Ci pe fiii tăi și pe femeia ta și pe toată seminția ta să o încredințezi lui Dumnezeu, bunului păzitor, a cărui milă este mare și bogăția neștiută. Că averea din lumea aceasta este asemănătoare cu râul, se duce de aici în jos și apoi iarăși vine din sus. Nu te îngriji, dar, pentru cei mai de pe urmă fii, nepoți și strănepoți. Că aceia altfel vor viețui. Că ori ispitele, ori furtul, ori războiul, ori pierzând încrederea împărătească, averea nu le este de nici un folos, de nici un ajutor. Drept aceea, în viața ta, de sufletul tău să porți grijă și la el mult să te gândești, că unul îți este sufletul tău, doar una vremea vieții tale și o moarte vei avea. Acestea să te doară, pentru acestea să te mâhnești; și curățirea păcatelor aici să o ceri, iar la ieșirea din viață, apărarea de diavolul. Și, după ce vei merge acolo, vei înțelege că n-ai fi putut lua împărăția lui Dumnezeu, cea gătită din veac, nici palatele Lui cele luminoase rânduite, dacă nu le-ai fi cumpărat aici. Dar de ai sta să cumperi cu bogăția lumii acesteia și o casă din cele mai mici din Ierusalimul cel de Sus, apoi nici bogăția din toată lumea adunată nu face cât prețul ei. Însă, împărăția lui Dumnezeu se cumpără

cu milostenia, iar milostenia nu stă în mare și în mult, ci se socotește după puterea celui ce dă și dacă dai toată inima. Că darea la săracii cei ce au trebuință, aceea este milostenie fericită și de ea au fost pline vasele celor cinci fecioare înțelepte, cărora li s-a deschis împărăția.

Deci, pe această milostenie să o păstrezi și tu nedepărtată și să o legi pe ea la grumazul tău, ca totdeauna să fie cu tine. Că zic Scripturile: „Milostenia bărbatului este pecetea pe care o poartă pe sine”. Drept aceea, de o vei primi pe dânsa, nici un potrivnic nu te va birui, văzând că porți pecetea împăratului Ceresc și că mergi spre Dânsul, Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

27 noiembrie

Întru această zi, cuvânt ca să nu osândim pe călugări.

Mulți oameni neștiutori, din nepricepere, defăimă pe călugări. Când văd pe câte un călugăr greșind, atunci spun: „Iată, aceștia spun legea Domnului și o tălmăcesc în vreme ce ei singuri cad în mulțime de păcate”.

§

w. J W Vj vI W A ^J1 J_ ■ r

v.

i iarăși, dacă văd pe vreun călugăr mâncând bucate ei se fac răi și amarnici clevetitori, dar uită că, ei înșiși, umblă beți în toate zilele și nu știu, sărmanii, că, prin aceasta, peste ale lor păcate, își adună pentru ei mai mare foc și că se lipsesc de orice răspuns, la Judecată. Pentru aceea, îi ceartă Domnul, zicându-le: „De ce vezi paiul din ochiul fratelui și bârna din ochiul tău nu o iei în seamă?” (Matei 7, 3). Bine este ca pentru ale noastre păcate să ne osândim pe noi înșine și nu pe alții și așa să câștigăm mila lui Dumnezeu.

28 noiembrie

Întru această zi, pilda Sfântului Varlaam, despre bogați și săraci.

A fost un împărat mare și bogat și slăvit și i s-a întâmplat lui a călători într-o trăsură aurită și înconjurată de ostași, precum se cade împăraților. Deci, a întâlnit doi oameni îmbrăcați în haine rupte și proaste, trași la față și galbeni; însă, împăratul îi cunoștea pe ei, că prin obosire trupească, cu osteneala postului și cu sudoare, își cheltuiseră trupul. Și cum i-a văzut pe ei, a sărit îndată din trăsură și, căzând la pământ, s-a închinat lor. Apoi, sculându-se, îi cuprindea pe ei cu dragoste și-i săruta. Dar dregătorii lui nu se învoiau cu acestea și cârteau, că făcea ce nu se cade slavei împărătești, însă, ei, nepricepându-se, nici îndrăznind a-l mostra în față, au spus fratelui împăratului să grăiască cu el, zicându-i: „Nu ți se cade a defăima slava coroanei împărătești”. Dar acesta, grăind fratelui său, împăratul i-a dat un răspuns pe care fratele său nu l-a înțeles.

Deci, avea obicei împăratul acela, când da cuiva un răspuns de moarte, trimitea la poarta lui un vestitor, ca prin trâmbiță de moarte să afle porunca cea împărătească, iar glasul trâmbiței îl cunoșteau toți, că vinovat se face acela de osândire la moarte. Și, făcându-se seara, a trimis împăratul o trâmbiță de

moarte, ca să trâmbițeze la poarta casei fratelui său. Iar acesta cum a auzit trâmbița de moarte, nu mai înțelegea nimic și, la aceasta s-a gândit toată noaptea. Iar a doua zi, îmbrăcându-se în haine de mâhnire și de plângere, împreună cu femeia și cu fiii săi, au mers la palatul împăratului și au stat înaintea ușilor, plângând și tânguindu-se. Deci, l-a chemat pe el împăratul la sine și, dacă l-a văzut tânguindu-se, ia zis: „O, nepriceputule, te-ai înfricoșat atâta de un vestitor al fratelui tău, celui asemenea născut ca tine și cinstit, față de care nu te știi vinovat nicidecum. Apoi, cum ai adus părere de ocară asupra mea, că am sărutat cu smerenie pe vestitorii Dumnezeului meu, care mi-au însemnat mie moartea, cu mai mare glas decât trâmbița? Și înfricoșată îmi este întâlnirea cu El, că eu îmi știu cele multe și mari păcate, ce am săvârșit. Deci, iată, am ales un chip ca acesta, ca să te înveți din însăși mustrea ta. Asemenea, degrabă voi mostra, la arătare, și pe cei ce s-au întocmit cu tine la defăimarea cea asupra mea". Și așa socotind și pe fratele său învățându-l, l-a slobozit pe el la casa lui.

După aceea, a poruncit împăratul să se facă patru sipete de lemn. Și a hotărât ca două dintr-ânsele să se învelescă cu aur să se pună într-ânsele oase de morți; și, cu piroane de aur, le-a încuiat pe ele. Iar pe celelalte două le-a uns cu rășină și cu smoală și le-a umplut cu pietre scumpe și cu mărgăritare de mult preț și toate binemirositoare miresme și le-a înfășat pe ele cu niște țesături aspre de păr. și a chemat pe dregătorii, cei ce se smintiseră de dânsul pentru întâmpinarea smerită a celor doi oameni, și a pus cele patru sipete înaintea lor, ca să socotească de cât preț sunt vrednice cele aurite și de cât preț cele unse cu rășină. Iar ei, pe cele aurite le-au prețuit, zicând că de mult preț sunt vrednice, că le socoteau pline de împărătești coroane și brâie. Iar cele unse cu smoală și cu rășină, ziceau că sunt de un preț mic și prost. Deci, le-a zis lor împăratul: „Am știut eu că așa se cuvine a vă grăi vouă, că ochi trupești și trupesc chip aveți, dar aici nu se cade a socoti așa, ci a vedea și cu ochii sufletului, pe cele ce sunt înlăuntru, fie cinste, fie necinste". Și a poruncit împăratul să deschidă sipetele cele aurite și, deschizându-le, rău miros a ieșit dintr-ânsele și, așa, s-a văzut că sunt urâte. Și le-a zis lor împăratul: „Acesta este chipul celor ce sunt îmbrăcați în haine luminoase și slăvite, mândrindu-se cu multă putere și slavă, iar înăuntru sunt pline de oase moarte și de lucruri rele". După aceea, a poruncit să deschidă pe cele cu rășinile și unse cu smoală. Și, deschizându-le pe acestea, i-a veselit pe cei ce erau acolo cu strălucirile ce se aflau într-ânsele și cu buna mireasmă ce ieșea din ele. Deci, le-a zis împăratul: „Oare, știți cu cine se aseamănă sipetele acestea? Ele sunt asemenea cu acei oameni smeriți, ce erau îmbrăcați în haine proaste, al căror chip din afară văzându-l voi, ați socotit defăimare a coroanei împărătești, plecăciunea mea până la pământ înaintea lor. Dar eu m-am minunat de dâșii, cunoscând cu ochii sufletului frumusețea și cinstea lor sufletească și i-am socotit mai buni decât coroanele, mai buni și mai cinstiți decât împărăteștile mese". Și așa, împăratul a înfruntat pe dregătorii săi și i-a învățat pe ei a nu se sminti de cele văzute cu ochii trupului, ci să ia aminte, cu ochii sufletului, la cele dinlăuntru. Dumnezeului nostru, slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Întru această zi, cuvânt din Pateric, că nu este bine să dea monahul cele de trebuință la rudele sale, că foc este.

Un călugăr avea în lume un frate sărac și cele ce avea în chilia lui le da fratelui mirean, însă pe cât îi da lui, acela încă mai mult sărăcea. Deci, ducându-se călugărul să spună aceasta starețului, i-a zis lui starețul acela: „Eu te voi învăța pe tine să faci așa: de acum înainte să nu-i mai dai lui, ca să nu te vatămi și pe tine și pe dânsul, ci să-i zici lui: frate, până am avut eu, îți dam ție, iar acum tu, din ceea ce vei dobândi, să-mi aduci și mie. și orice-ți va aduce ție, primește de la dânsul. Și de vei vedea undeva străin, sărac sau bătrân, dă-le lor și roagă-i pe ei să facă rugăciuni pentru dânsul”. Deci, mergând călugărul acela, a făcut așa și după ce a venit la dânsul fratele său mirean, el îndată i-a spus lui, precum îl învățase pe el starețul. Și s-a dus fratele lui mâhnit.

Însă, a doua zi, luând din ostenele lui puține verdețuri, le-a și adus fratelui său călugăr, iar acesta, luându-le pe ele, le-a dat bătrânilor și i-a rugat pe ei să facă rugăciuni pentru fratele lui. Și, luând binecuvântare, sa întors la casa sa. Apoi, iarăși, a mai adus, fratelui trei pâini și verdețuri și, luându-le, călugărul a făcut la fel ca și mai înainte și, luând binecuvântare, iarăși s-a dus. Deci, a venit a treia oară, aducând multe de trebuință și vin și pește, încât, văzându-le fratele, s-a înspăimântat. Și, chemând pe cei săraci, i-a odihnit pe ei. Zis-a călugărul către fratele lui: „Îți trebuie oare ceva de la mine?”, iar mireanul i-a răspuns: „Nu-mi trebuie nimic, stăpânul meu, că atunci când luam de la tine, ca focul intra în casa mea și mânca lucrurile, iar de când n-am mai luat, nădăjduindu-mă spre Dumnezeuul meu, de toate sunt îndestulat”.

Deci, călugărul, ducându-se, a spus starețului toate cele ce se făcuseră. Iar starețul i-a zis lui: „Oare nu știi că lucrul călugărului este foc și oriunde intră arde? Iar dacă cineva aduce milostenie la călugări, apoi primește rugăciuni de la dânsii și așa se binecuvântează și se îmbogățesc unii pe alții.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Damaschin, despre cei răposați.

Acel cuvânt ce zice că Tu vei răsplăti fiecăruia după faptele lui și la venirea Ziditorului, fiecare va secera ceea ce a semănat, precum și toate câte se vor zice la înfricoșatul Lui răspuns, toate despre sfârșitul lumii acesteia sunt. Că atunci nicidecum nu va mai fi ajutor vremelnic și toată cearta va înceta, fiindcă târgul se va strica, nu va mai fi nici cumpărare, nici dobândă. Că unde vor fi atunci săracii, unde slujbele, unde cântările, unde faptele bune? Drept aceea, mai înainte de ceasul acela, unul pe altul să ne ajutăm. Că nu este nedrept Dumnezeu, ca să uite faptele, după cum zice dumnezeiescul apostol. Iar Atanasie, în cuvintele sale a zis: „Măcar și în văzduh de se va fi dus, cela ce s-a săvârșit întru buna credință, tu însă să nu ostenești de a-i aprinde la mormânt untdelemn și lumânări, chemând pe Hristos Dumnezeu, că primite sunt acelea de Dumnezeu și multă răsplătire aduc, că untdelemnul și lumânarea sunt ca ardere de tot, iar dumnezeiasca și cea fără de sânge Jertfă este curățire. Iar ceea ce se dă la săraci, mai mult decât toată facerea de bine folosește. Aceasta, dar, știută să fie, că jertfa cea de gând a celor morți le folosește, care, în această viață, au petrecut cu înfrânare de la faptele rele. Pentru aceea, și după moarte, le folosesc lor, cele ce se fac aici pentru dânsii. Dumnezeuul nostru, slavă acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

DECEMBRIE

1 decembrie

Întru această zi, cuvânt despre un călugăr pe care ispitindu-l, diavolul a rămas rușinat.

Era într-un pustiu, un oarecare călugăr cu numele Ior, care n-a gustat bucate pământești zece ani, ci îngerul Domnului îi aducea lui, la trei zile, hrană cerească și aceasta îi era lui în loc de mâncare și de băutură. Iară odinioară, au venit la dânsul demoni care arătau ca o oaste îngerească. Și, iată, o căruță de foc și foarte mulți purtători de arme și un împărat mare, care venea și, ajungând la dânsul i-a zis: „Iată, acum ai isprăvit toate, deci, sculându-te, te închină și ca pe Ilie te vom înălța pe tine”. Iară călugărul a cugetat în mintea sa, zicând: „Eu în toate zilele mă închin împăratului meu, Mântuitorul Hristos, deci de-ar fi fost acesta Hristos, n-ar fi cerut închinăciunea aceasta. Și așa cugetând, i-a zis lui: „Eu am pe împăratul meu Hristos, Căruia totdeauna mă închin, iar tu nu ești împăratul meu”. Și îndată înșelătorul s-a făcut nevăzut. Iar Ior, biruind puterea diavolului, a rămas neînșelat de meșteșugurile lui.

Întru, această zi, cuvânt despre pocăință.

Întoarce-te, din toată inima, cu suspinuri și cu lacrimi. Cu răbdare smerește-te și miluiește pe săraci și pe sărmani și iartă greșelile aproapelui tău. Pentru că acum, zice Domnul nostru, întoarceți-vă către Mine dintru toată inima voastră cu post și cu tânguire și cu plângere. Rupeți-vă inimile voastre, iară nu hainele, întoarceți-vă la Domnul Dumnezeu vostru, că milostiv și îndurat este, îndelung răbdător și mult milostiv. Pentru că cel ce miluiește, zice, miluit va fi și apoi, iertați și se va ierta vouă. Milostenia bărbatului ca o pecete este pe dânsul și dar bun este celor ce o fac pe ea înaintea celui Preaînalt. Și așa păcatele se șterg.

Dacă vei avea pocăința ninivitenilor, ai pe David, care, prin pocăință, și-a curățit păcatele și atât a arătat puterea pocăinței, încât, prin ea și de darul proorociei iarăși s-a învrednicit și lui Dumnezeu Tatăl s-a făcut cunoscut. Ai pe Petru, pe care o slujnică l-a întrebat despre învățătorul și s-a lepădat de El cu blestem, făcându-se că nu-L știe pe Dânsul, și cu mincinos jurământ s-a jurat, însă, atât și-a curățit spurcăciunea lepădării, încât și întâistătător s-a făcut el și din starea cetei Apostolilor n-a căzut și a fost numit Bisericii temelie și Cereștii împărății chelar, de Însuși Dumnezeuul Adevărului.

Ai pe vameșul și pe fiul cel pierdut, ai pe desfrânata și pe tâlharul, care, într-un ceas, prin glasul cel cu bună înțelegere, au fost iertați de păcate și în patria Raiului cetățeni s-au făcut, îndrăznește prin pocăință, dezbracă-ți spurcăciunea, nu te teme, căci, după aceea, Domnul îndrăzneț te va face pe tine, Și când te vei pocăi și vei suspina, atunci te vei mântui. Că mare este mila lui Hristos Dumnezeu și curățire este celor ce se întorc la Dânsul, cu pocăință, pentru că numai atunci mila Domnului, ca ploaia pe câmp, în sufletele noastre se va pogorâ și războiul vrăjmașului împotriva noastră se va strica, întru Hristos Iisus Domnul nostru.

3 decembrie

Întru această zi, cuvânt al Cuviosului Părintelui nostru Arsenie, pentru lucrurile omenești.

A zis Daniil, ucenicul Sfântului Arsenie, că le spunea lor Părintele Arsenie, ca despre un altul oarecare, grăind (însă el însuși era acela) că, singur șezând el în chilie, a auzit un glas, zicându-i: „Vino ca să-ți arăt ție lucrurile cele omenești!”.

Deci, sculându-se, a ieșit la un loc oarecare și i-a arătat îngerul Domnului, acolo, pe un arap care tăia lemne, și care, făcând o sarcină grea, încerca să o ducă și nu putea. Deci, în loc ca să mai ia din sarcină și să lepede, ca să o poată ridica și să o ducă, el, dimpotrivă, ducându-se, mai tăia alte lemne și mai adăuga, punându-le peste sarcină și aceasta încă de mai multe ori o făcea. Apoi, i-a arătat lui pe un om care sta la un puț și scotea apă dintr-ânsul și o turna într-o cadă crăpată, încât dintr-ânsa apa iarăși curgea înapoi în puț. Și i-a zis lui îngerul: „Așteaptă puțin și-ți voi arăta ție alt lucru”. Și a văzut doi oameni călări pe cai, care voiau să treacă prin ușa unei biserici, ducând o bârnă în curmeziș, dar nu puteau să intre.

Cel ce tăia lemne este acela ce petrece întru multe păcate și, în loc de pocăință, alte fărădelegi adaugă peste cele dintâi. Iar cel ce scotea apa aceea este omul care face fapte bune, iar de păcate nu se păărăsește, nici nu se lasă, și pentru aceasta își pierde plata sa, cea de la Dumnezeu. Cei cu bârna sunt cei ce fac faptele cele bune cu mândrie și nu voiesc să umble pe calea duhovnicească cea smerită; și de aceea rămân afară de împărăția lui Dumnezeu. Deci, se cuvine fiecăruia ca în curățenie să-și câștige faptele bune, ca nu în zadar să se ostenească. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

5 decembrie

Întru această zi, cuvânt despre primirea de străini care mai mare este înaintea lui Dumnezeu, decât viața pustnicului din pustie.

A fost un oarecare stareț în Siria, care petrecea aproape de cale, viețuind nu departe de pustie. Și acesta îi era lucrul lui: adică, în ceasul în care vedea vreun călugăr sărac venind din pustie, îl primea pe el cu bucurie și-i făcea lui odihnă, ospătându-l și adăpându-l. Deci, a venit la el, odată, un sihastru și i-a pus acestuia înainte bucate, iar acela nu vrea să mănânce, zicând că postește. Iar starețul s-a mâhnit, însă i-a zis: „Să nu treci pe la mine nemâncând bucate, rogu-mă ție. Sau dacă nu voiești, apoi vino să ne rugăm și, iată, un copac este aici. Iată dar, care din noi, închinându-se, de se va închina cu dânsul împreună și copacul, apoi acestuia să-i urmăm și să-l ascultăm amândoi.”.

Deci, și-a plecat, adică, genunchii sihastrul, la rugăciune; și nu s-a făcut nimic; după aceea s-a plecat la rugăciune și primitorul de străini; și îndată s-a închinat copacul împreună cu dânsul. Și, luând adevărit și încredințându-se, au lădat pe Dumnezeu, Cel ce face unele minuni ca acestea prin plăcuții Săi.

7 decembrie

Întru această zi, cuvânt despre milostenie, căci cel ce dă săracilor milostenie, dă lui Hristos și însuțit va lua.

A fost o femeie creștină, având de bărbat un elin păgân; și erau amândoi săraci, având ei numai cincizeci de arginți mari. Deci, a zis bărbatul către femeia sa: „Să dăm arginții aceștia împrumut, că de-i vom cheltui pe ei câte unul, apoi se vor sfârși și nu vom mai avea”. Și, răspunzând, acea bună femeie i-a zis lui: „Dacă voiești să-i dăm împrumut, apoi să-i dăm Dumnezeuului creștinesc.”. Și i-a zis ei bărbatul: „Dar unde este Dumnezeuul creștinesc, ca să-i dăm Lui împrumut?”. Zis-a lui femeia: „Eu ți-L voi arăta pe El. Și de-i vei da Lui împrumut, apoi nu-i vei pierde pe ei, ci încă și dobândă îți va da ție și cu adevărat îi va îndoi.”. Iar el a zis: „Să mergi și să mi-L arăți mie și-I voi da Lui împrumut.”.

Deci, ea luându-l, l-a dus pe el în sfânta biserică și i-a arătat lui pe cei săraci, zicându-i: „La aceștia să dai argintii și Dumnezeuul creștinilor îi va lua de la dânșii, că toți acești săraci ai Lui sunt.”. Iar el, cu bucurie, a împărțit la săraci acei cincizeci de arginți și s-au dus la casa lor. Dar, după trei luni, neajungându-le lor hrana, a zis bărbatul: „O, femeie, oare nu va voi acum Dumnezeuul creștinilor să ne dea nouă din datoria aceea, că, iată, am sărăcit.”. Și i-a zis femeia: „Să mergi unde ai pus argintii și-ți va da ție ceea ce trebuie.”. Iar el s-a dus la biserică și, fiind la locul unde a împărțit arginții la săraci și umblând prin toată biserica, n-a aflat pe nimeni, care să voiască a-i da lui ceva, ci numai pe săracii care ședeau acolo. Iar el gândea întru sine pe cine să întrebe și cui să zică și să ceară. Și a văzut înaintea picioarelor sale, pe marmură, un argint și aplecându-se, l-a luat pe el și s-a dus la casa sa și i-a zis femeii sale: „Am umblat la biserica voastră și, să mă crezi pe mine, femeie, că n-am văzut pe Dumnezeuul creștinesc, precum mi-ai zis mie și nimeni nu mi-a dat mie ceva, fără numai am găsit pe jos acest ban de argint, acolo unde am împărțit eu cei cincizeci de arginți.”. Atunci i-a zis lui acea minunată femeie: „Acela este Dumnezeu și nevăzut ți-a dat ție, pentru că nevăzut este și cu nevăzută putere chivernisește lumea. Ci mergi, stăpâne, și să cumperi nouă câte ceva ca să mâncăm astăzi și același Dumnezeu îți va da ție iarăși.”. Iar el, ducându-se, a cumpărat pentru ei pâine, vin și pește și, aducându-le, le-a dat femeii sale.

Deci, ea luând peștele, a început a-l spăla și, spintecându-l, a aflat în el o piatră foarte minunată și ea nu o cunoștea ce este și a pus-o la păstrare; apoi, după ce a venit bărbatul ei, i-a arătat lui piatra, zicând: „Această pietricică am aflat-o în pește.”. Iar el, văzând-o, s-a minunat de frumusețea ei și nu știa, adică, nici el ce este, însă a zis: „Să mă duc, dar, ca să o vând pe ea.”. Deci, mergând, s-a apropiat de un argintar și i-a zis: „Voiești, oare, să cumperi pietricica aceasta?”. Iar acela i-a zis lui: „Cât voiești să-mi ceri pe ea?” A grăit cel ce o vindea: „Tu știi cât face?”. Iar neguțătorul i-a zis: „Să iei cinci arginți pe ea.” Ci, vânzătorul, socotind că-l ia în batjocură i-a zis: „Apoi, vei da oare atâta?”. Argintarul, socotind, iarăși, că celălalt își bate joc de el, i-a răspuns zicând: „Să iei zece arginți.”. Apoi, vânzătorul a cunoscut că argintarul nu-i răspunde cinstit și a tăcut. Deci, după puțin timp, argintarul a mai zis: „Să iei cincisprezece arginți”, însă vânzătorul n-a mai zis nimic, măcar că argintarul până la treizeci și până la patruzeci și chiar cincizeci de arginți îi da lui.

Deci, vânzătorul a cugetat atunci întru sine și a zis: „De n-ar fi fost pietricica aceasta de mare preț, apoi n-ar fi dat pe ea cincizeci de arginți.”. Și a început și el a-i mări prețul ei. După-aceea, argintarul i-a ridicat prețul până la trei sute de arginți și a început, cu jurământ, a-i da lui acești bani; iar vânzătorul și-a luat argintul, iar piatra i-a dat-o argintarului și s-a dus la femeia sa, bucurându-se.

Deci, aceea, văzându-l pe el, i-a zis: „Cu cât ai vândut-o?”. Că, socotea că pe cinci sau zece bănișori de aramă a dat-o. Atunci el, scoțând trei sute de arginți, i-a dat ei zicându-i: „Cu atâta s-a dat.”. Iar ea, minunându-se de darul iubitorului de oameni Dumnezeu, a zis bărbatului său: „Oare, văzut-ai cât este de bun Dumnezeuul creștinilor și atotcunoscător, că nu numai cincizeci de arginți, ci și dobândă ți-a dat ție? Vezi, că nu este alt Dumnezeu, nici în cer, nici pe pământ, afară de Dumnezeuul nostru, că Dumnezeu Unul este.”. Deci, crezând acela, printr-o încercare ca aceasta, s-a făcut creștin și a proslăvit pe Hristos, Dumnezeuul nostru.

Întru această zi, învățătură a Sfântului Ioan Gură de Aur, despre pocăință.

Să ne asemănăm și noi femeii celei din Samaria și să nu ne rușinăm a mărturisi oamenilor păcatele noastre. Că, dacă ne vom rușina să ne descoperim la oameni păcatele noastre, pentru mântuire, apoi, în ziua Judecății, nu înaintea unuia sau a doi oameni, ci înaintea întregii lumi, care va privi la noi, vom da răspuns și vom fi certați. Că Dumnezeu, acum, ne ajută pe noi, că nu voiește moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu.

Deci, să ne aducem aminte cum a venit Natan la David, prooroc la prooroc, fiindcă și David prooroc era; ci precum și doctorii, când se îmbolnăvesc, apoi de alt doctor au trebuință, că boala pierde meșteșugul, la fel și aici, toate descoperindu-se, se arată la lumină și se vindecă. Și precum o bubă, până este ascunsă și acoperită, nu se tămăduiește, ci când iese deasupra, la arătare, atunci se vindecă fără osteneală, tot așa și păcatul, până ce este tăinuit și ascuns, nu se iartă.

Drept aceea, să nu te temi că vei primi canon de la un om, că și dezlegare tot de la om primești. Căci dacă de la om nu vei primi să faci canon, atunci ești în primejdie a te lega, în munca cea veșnică, cu legături nedezlegate, unde nu mai este cu putință să ne pocăim. Deci, iubiților, rogu-vă pe voi, unul pe altul îndemnați-vă spre pocăință, ca toți să întâmpinăm fața lui Dumnezeu, prin mărturisirea noastră. Dumnezeului nostru, slavă!

8 decembrie

Întru această zi, cuvânt despre un oarecare preot, care a fost vorbit de rău la episcopul său și, fiind închis în temniță, a fost eliberat de înger.

Ca la opt stadii de la cetatea Samiei, era un sat ce avea o biserică al cărei preot a fost vorbit de rău la episcopul său. Deci, necercetând cele despre dânsul, episcopul, trimițând, l-a adus pe el din sat și l-a dat la temniță, unde era obiceiul a se închide clericii care greșeau. Și, fiind el în temniță, a sosit și sfânta Duminică. Iar în noaptea aceea, i s-a arătat lui un tânăr foarte frumos la chip și i-a zis: „Scoală, preotule, și te du la biserica din satul tău și să slujești acolo

Liturghia." . Și a zis către dânsul preotul: „Nu pot, de vreme ce sunt închis.". Iar cel ce i s-a arătat i-a zis: „Eu îți voi deschide ție temnița și să vii după mine." Și, deschizându-i ușa, l-a scos el afară și a mers înaintea lui, până la o stadiu, spre satul preotului. Iar după ce s-a făcut ziuă, cel ce era mai mare peste temniță a intrat să caute pe preot și, neaflându-l, îndată sa dus la episcop și i-a spus: „A fugit preotul din temniță, cheia fiind la mine.". Iar episcopul, socotind că a fugit cu adevărat, a trimis pe o slugă a sa zicându-i: „Mergi și vezi dacă preotul este în satul lui; și să nu-i zici lui nimic.".

Deci, mergând, sluga l-a aflat pe el în biserică, slujind Sfânta Liturghie și, întorcându-se, a spus episcopului cum că acolo este și l-a aflat pe el slujind Liturghia. Iar episcopul și mai mult s-a mâniat asupra lui și s-a jurat că, dimineața ce urma, cu multă necinste, îl va aduce pe el. Dar noaptea, i s-a arătat preotului tânărul, care mai înainte îl scosese din temniță, zicându-i: „Să mergi ca să te duc acolo unde te-a pus episcopul cetății.". Și, luându-l, l-a dus pe el și l-a pus în temniță, neștiind străjerul temniței. A doua zi însă, acesta, înștiințându-se, a mers și a spus episcopului cum că preotul se afla în temniță.

Și episcopul, înspăimântându-se și chemând pe preot, l-a întrebat pe el, zicându-i: „Cum ai ieșit din temniță și cum, iarăși, ai intrat, neștiind temnicerul?". Și a zis preotul: „O slugă cu chipul foarte frumos, venind de la tine, stăpâne, mi-a poruncit să merg la biserica din sat și mi-a deschis mie temnița și m-a scos și înaintea mea mergea, până la o stadiu spre satul meu. Apoi, iarăși, într-altă noapte, același tânăr, luându-mă pe mine, m-a băgat în temniță.". Deci, a adus înainte episcopul, pe toate slugile sale și nici pe unul dintr-înșii n-a cunoscut preotul. Și îndată a cunoscut episcopul cum că îngerul lui Dumnezeu a fost acela ce a făcut această minune, ca să nu se ascundă viața cea bună a preotului, ci ca să știe toți că Dumnezeu proslăvește pe robii Săi. Și episcopul, folos primind, a slobozit pe preot cu pace. Iar pe cel care-l vorbise de rău l-a pedepsit, mult certându-l, ca nu și alții, pe nedrept, să vorbească de rău pe preoți.

10 decembrie

Întru această zi, cuvânt din Pandoc, ca să nu scârbim pe nimeni.

Dacă cineva ar zice că iubește pe Dumnezeu, dar pe fratele său îl urăște, mincinos este, Că cel ce iubește pe Dumnezeu, acela și pe fratele său îl iubește. Iar cel ce nu iubește pe fratele său, nici pe Dumnezeu nu-l iubește, după cum zice Apostolul Ioan. Cel ce scârbește pe fratele său, pe Dumnezeu îl scârbește. Că zice: „Nu scârbiți pe Duhul Sfânt cu Care sunteți pecetluiți". Și iarăși, pentru dragoste, zice: „Ceea ce ați făcut unuia dintre aceștia mai mici frați ai Mei, Mie ați făcut". Deci, s-a arătat, în cele mai sus zise, că cel ce face spre bucuria fratelui său, lui Dumnezeu îi face spre bucurie.

Aceasta, dar, știind-o, fraților, că prin acestea suntem plăcuți lui Dumnezeu, dacă nu disprețuim pe aproapele nostru, apoi și noi cu toată puterea să ne silim să facem spre plăcere fraților și să nu le dăm pricini din care ei să fie scârbiți, ca primită la Dumnezeu să fie rugăciunea noastră, ca o jertfa fără prihană.

Că dacă unul se roagă pentru tine, iar altul te blestemă, precum și la înțelepciune scris este: „Dacă unul zidește, iar altul risipește, apoi ce spor este, fără numai osteneală?”. Așa și omul cel ce postește și se părăsește de păcatul său, dar, iarăși, la același păcat intră; rugăciunea lui cine o va asculta și cu ce spor se va alege? Și iarăși grăiește, zicând: „Să nu meșteșugești asupra prietenului tău rele, când nădăjduiește el la tine, că numai gura nebunilor se preface în stâlp de batjocură, dar buzele dreptilor sunt cu pază.”. Deci, „cel ce umblă întru dreptate se teme de Durnnezeu, iar cel ce-și strâmbă cărările osândit va fi.”. Și proorocul Miheia, suspinând, grăiește pentru Israel: „Spre rău îndeamnă fiecare pe aproapele său și împotriva lui mâinile și gătește.”. Iar Apostolul zice: „Dacă fratele tău se scârbește împotriva ta, iată că nu cu dragoste umbli.”. Iar Domnul a zis: „Tot cel ce se mânie asupra fratelui său în zadar, vinovat este judecății, iar cel ce va zice fratelui său, raca (prostule), vinovat va fi de judecata soborului, iar cel ce zice nebunule, vinovat va fi de gheena focului”. Și încă mai zice: dacă-ți aduci darul tău la altar și acolo îți aduci aminte că fratele tău are ceva împotriva ta, lasă-ți, acolo, darul tău înaintea altarului și mergi mai întâi de te împacă cu fratele tău și vino apoi să-ți aduci darul tău înaintea lui Dumnezeu.”.

11 decembrie

Întru această zi, cuvânt pentru adormirea celui între Sfinți Părintelui nostru Sisoe.

Cel dintre Sfinți Părintele nostru Sisoe a trăit în pustie și în munte, șazeci de ani, iar când era să se mute din viață, șezând lângă dânsul călugării, i-a strălucit lui fața ca lumina. Și le grăia lor: „Iată, ava Antonie a venit!”. După aceea, tăcând puțin, iarăși le zicea lor: „Iată, ceata proorocilor a venit!”. Și a strălucit și mai mult și a zis: „Ceata Apostolilor a venit!”. și fața lui îndoit a strălucit și, iată, vorbea, cum vorbește cineva cu alții.

Deci, l-au rugat pe el bătrânii, zicând: „Spune nouă, Părinte, cu cine vorbești?”. Și a zis lor: „Iată, au venit îngerii să mă ia pe mine și mă rog lor să mă lase puțin, ca să mă pocăiesc”. Iar bătrânii i-au zis lui: „Nu-ți trebuie pocăință, părinte”. Zisu-le-a lor starețul: „Cu adevărat, nu mă știu pe mine că am pus măcar începătură de pocăință”. Iar toți știau că desăvârșit este. Apoi, iarăși, fără de veste, i s-a făcut fața lui ca soarele și s-au temut toți. Deci el le-a grăit lor: „Iată, vedeți toți, a venit Domnul și zice: „Aduceți-Mi acest vas ales din pustie!” Și îndată și-a dat duhul. Apoi, s-a făcut un fulger și s-a umplut casa de bună mireasmă.

13 decembrie

Întru această zi, cuvânt din Pateric pentru cei dintâi călugări, pentru cei de acum și pentru cei de pe urmă.

Sfinții Părinți ai Schitului, proorocind despre neamul cel mai de pe urmă, ziceau: „Ce am făcut noi înaintea lui Dumnezeu?” Și, răspunzând unul din călugări, mare cu viața, anume Ishirion, le-a zis lor: „Noi poruncile lui Dumnezeu le-am păzit cu fapta”. Iar ei, întrebându-l, din nou, au zis: „Dar cei de după noi,

ce vor face?". Și le-a răspuns: „La jumătate din faptele noastre vor ajunge". Și, iarăși, l-au mai întrebat, zicând: „Dar călugării cei mai de pe urmă ce vor face?". Și le-a grăit lor: „Aceia nu vor face nicidecum fapte călugărești, însă vor veni asupra lor ispite și necazuri; și dacă în vremea aceea a ispitelor, fiind și aflându-se, vor suferi și vor răbda cu vitejie patimile și chinurile, apoi, ca aurul cel strălucitor, mai mari și mai buni decât noi și decât părinții noștri se vor afla înaintea lui Dumnezeu. Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

14 decembrie

Întru această zi, cuvânt din Pateric despre un preot mai înaintevăzător.

Spunea unul dintre Sfinții Părinți, zicând că în Schit, când slujea preotul în biserică, se pogora Sfântul Duh în chip de vultur, în vremea Sfintei împărtășiri și nimeni nu-L vedea pe El, decât numai clerul. S-a întâmplat, însă, într-o zi, că a întrebat un oarecare frate pe diacon despre un cuvânt de folos, dar diaconul nu i-a împlinit dorirea. Și după aceea, în vremea slujirii Sfintei Liturghii, nu a mai venit umbrirea vulturului, după obicei. Și, a zis preotul, către diacon: „De unde, oare, vine aceasta? Că ori întru mine este greșeala, ori întru tine". Depărtează-te, dar, de la mine puțin și, de se va pogorâ vulturul, cunoscut semn va fi, cum că pentru tine nu S-a pogorât Sfântul Duh". Deci, depărtându-se diaconul, îndată S-a pogorât Duhul Sfânt, în chip de vultur.

Iar după ce au sfârșit Sfânta Liturghie, a zis preotul către diacon: „Spune-mi mie, ce ai făcut?". Iar el, mărturisindu-i, a grăit: „Nu mă știu pe mine însumi greșit cu alt lucru sau faptă, fără decât că m-a ajuns pe mine un frate, când veneam la biserică, și m-a întrebat cuvinte de folos, iar eu i-am răspuns că n-am vreme, fiindcă veneam la biserică". Deci, i-a zis lui preotul: „Pentru tine, dar, nu s-a pogorât Duhul, fiindcă fratele s-a mâhnit din pricina ta". Drept aceea, a mers diaconul la fratele acela și sau împăcat, recunoscându-și vina. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

16 decembrie

Întru această zi, cuvânt că nu se cade a osândi pe cel ce greșește.

Un bărbat sfânt a văzut pe un oarecare greșind și cu amar a lăcrimat și a zis: „Acesta astăzi, iar eu mâine". Oricine, de va greși, chiar necredincios de ar fi, să nu-l osândești pe el, ci să te vezi pe tine mult mai păcătos decât dânsul și nicidecum să nu-l ocărăști pe dânsul pentru greșeală, ci să-ți aduci aminte de tine însuși și să iei seama cum umbli, ca să nu cazi. Să dai de lucru sufletului tău, ca, adică, să stea la rugăciune și să se lipească de Dumnezeu, ca să nu te biruiască pe tine gândul cel vrăjmășesc. Roagă-te ca să se depărteze de la tine duhul uitării. Și orice lucru de trebuință vei face, dacă te vei lăuda, îl pierzi pe el. Tu să zici așa: „Eu voi muri diseară, ori mâine, ori nu știu în care ceas". Iar de vei grăi cuiva despre viața ce va să fie, cu umilință și cu plângere să-i grăiești celui ce te ascultă, de vreme ce și el ar putea să-ți spună ție: „Să nu mori fără de folos, petrecând vremea în cuvinte deșarte". Și de vrei să te mântuiești, ferește-te de cei ce te laudă și de cei ce-ți înșală gândul tău, ca să ocărăști pe cel de aproape, iar pe tine să nu te vezi. Au, nu știi, oare, că tâlharul cel ce a

fost pe cruce, printr-un singur cuvânt s-a îndreptat, iar fariseul, cu un cuvânt s-a făcut vinovat? Că Iuda a fost numărat împreună cu Apostolii și, într-o noapte, și-a pierdut toată osteneala și s-a pogorât în iad? Drept aceea, să nu se laude nimeni, oricât bine ar face, pentru că, toți cei ce și-au pus nădejdea în sine, au căzut.

Deci, de vei vedea pe cineva greșind, nu asupra aceluia să pui greșeala, ci asupra diavolului celui ce l-a biruit pe el. Și să zici: „Amar și vai mie, că acesta fără de voie a fost înșelat, iar eu, de voie și știind, greșesc”. Deci, să plângi și să ceri de la Dumnezeu ajutor. Că de viețuim cu lenevire și cu nebăgare de seamă, apoi nimeni nu poate să biruiască pe diavolul și nici să câștige bunătăți de la Dumnezeu. Drept aceea, pentru slăbirea și nepurtarea de grijă de viața noastră, suntem amăgiți toți în lumea aceasta trecătoare. Iar când ne bucurăm de căderea altuia sau o defăimăm, apoi singuri pe noi, atunci, ne dăm și ne vindem muncilor diavolului. Iar, dacă stăm tari cu inima și cu mintea, apoi, de-a pururea, Dumnezeu ne va fi nouă ajutor. A Căruia este slava în veci! Amin.

19 decembrie

Întru această zi, cuvânt despre pocăință.

Fiului celui desfrânat, la întoarcerea lui, să-i urmezi, adică să cazi către Dumnezeu, cu inima înfrântă și duh smerit, și, ca acela, să grăiești: „Greșit-am înaintea Ta, Doamne, primește-mă, Părinte, pe mine, cel ce mă pocăiesc”, încă și de căderi să te lași și de păcate să te lepezi și să fugi. Că, de te vei întoarce spre Dumnezeu, cu pocăință, și fapta cea rea o vei îndepărta de la viața ta și nu o vei mai face, atunci îți va fi ție de ajutor Atotțiitorul Dumnezeu și Domnul.

Cuvânt din Everghitinos, al lui ava Casian, că nu trebuie să învinuim pe draci pentru cele ce greșim, ci pe noi înșine; că pe cei ce iau aminte, nici dracii nu pot să-i vătăm, mare fiind ajutorul cel de la Dumnezeu.

Zis-a ava Serinu că dracii nu pun în gândul oamenilor toate patimile deodată, ci fiecare patimă are duhurile ei deosebite, și hotărâte, care o seamănă pe ea în gândurile omului. Că unele duhuri se veselesc în necurățenii și în dulcețile înținăciunilor, iar alte duhuri se bucură în defăimări, la iușime și la turbare; altele, la necaz; altele, în slavă deșartă, și altele, la mândrie. Și fiecare din aceste duhuri, dorește să pună în gând ceea ce vede că primește sufletul mai cu dulceață. Și aceste duhuri nu-i supără pe toți deopotrivă, nici răutatea lor nu o seamănă deopotrivă ci foarte felurit, după vremuri și locuri, după prilej și după om. Unele altora sau își ajută, sau, uneori își dau loc, nu păzesc un șir și o rânduială, unele față de altele. Că se zice: „Căuta-vei la cei răi pricepere, și nu vei afla”, însă, pe cât se poate, își dau oarecare înlesnire unele altora în lupta lor împotriva noastră.

Și, fiecare duh își păzește rânduiala sa și așa îl asuprește pe om, iar dacă este înfrânt, va pleca de la el, dar pe alt duh, mai cumplit, spre răzbunare, i-l lasă.

De asemenea, trebuie și aceasta să știi: că nu toți dracii sunt la fel de sălbatici sau că au aceeași putere. Ci felurită este la ei și lucrarea și puterea și felurită este și ispitirea cu nevoitorii lui Hristos cu cei ce sunt începători în fapte bune și încă slabi, se luptă duhuri mai slabe, iar când acestea sunt biruite, atunci

le urmează o treaptă de mai mari luptători. Că, dacă nu s-ar fi făcut după măsura puterii omenești și nevoia luptei, nimeni dintre nevoitori n-ar fi putut răbda cumplita sălbăticie a unor atât de mulți diavoli războinici ca aceștia. Nici n-ar fi putut sta omul împotriva pândirii, celor cu vicleșug, diavolilor, de n-ar fi stat, mai întâi, Hristos, Iubitorul de oameni, Mijlocitorul și de nevoie puitorul și Judecătorul, potrivit, după a noastră putere, luptele unei nevoițe și pornirile cele covârșitoare ale vrăjmașului oprindu-le și întorcându-le și pe noi nelăsându-ne, după cuvântul scris, a fi ispitiți peste puțința noastră. Ci, împreună cu ispita a făcut și sfârșitul ei, ca s-o putem suferi. Și noi credem că înșiși dracii, nu fără osteneală și durere, săvârșesc această luptă, că au și ei griji și mâhnire. Și cu osebire când se lovesc în luptă cu anumiți bărbați tari, răbdători și împotriva râvnitori. Despre acestea și Apostolul mărturisește, zicând: „Nu ne este nouă lupta împotriva sângelui și a trupului, ci împotriva începătorilor, a stăpânilor și celelalte.”. Și iarăși: „Așa lovesc, nu ca bătând văzduhul.”. Și în alt loc: „Nevoința cea bună m-am nevoit.”. Iar unde este nevoie și luptă și ceartă, este nevoie de amândouă părțile ce se împotrivesc, de grijă, de osteneală și de durere. Și precum noi, biruindu-i pe dâșii, ne bucurăm, iar fiind biruiți, ne întristăm, așa și aceia pătimesc. Și de cele ce pe noi ne biruie se veselesc, iar de cele ce, mult trudindu-se, nu le pot asupra noastră, ci sunt biruiți, se amărăsc, și se întorc la dâșii cu rușinea înfrângerii. Și astfel se împlinește ceea ce stă scris: „Întoarce-se-va durerea lui la capul lui.”. Și iarăși: „Cursa, pe care în ascuns a întins-o, să-l prindă pe el.”. Că Proorocul David, pe aceste toate știindu-le și cu ochii cei dinlăuntru privind la nevăzutul război și știind că se bucură vrăjmașul pentru căderea noastră, zicea către Dumnezeu: „Luminează ochii mei, ca nu cândva să adorm întru moarte, ca nu cândva să zică vrăjmașul meu: l-am biruit pe dânsul. Cei ce mă necăjesc se vor bucura, de mă voi poticni.”. Și iarăși: „Să nu se bucure de mine cei ce mă vrăjmășesc cu nedreptate. Să nu zică în inimile lor: „Bine, bine, sufletului nostru.”. Nici să zică: „Înghițitu-l-am pe dânsul.”, încă și rușinea lor, de care se rușinează când sunt biruiți, vorbind către Dumnezeu, David o cântă: „Să se rușineze și să se înfrunte cei ce caută cele rele mie.”. Iar Ieremia zice: „O, de s-ar rușina vrăjmașii mei și să nu fiu rușinat eu. Să aduci peste dâșii mânia Ta și, cu îndoită sfărâmare, sfărâmă-i pe dâșii.” Cu adevărat, îndoit se vor și sfărâma, când de noi biruiți vor fi dracii, întâi, că oamenii cuceresc sfîntenia, în vreme ce ei pe aceasta, având-o, au pierdut-o, iar, al doilea, că, duhuri fiind ei, de cei trupești și pământești sunt biruiți. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

20 decembrie

Întru această zi, cuvânt din Pateric despre un călugăr, care a fugit de slava omenească.

Un călugăr egiptean viețuia aproape de Constantinopol, pe vremea împăratului Teodosie cel Tânăr (408—450). Și umbla, trecând pe acolo, împăratul. Și, lăsând toți însoțitorii, împăratul a mers singur și a bătut în ușa călugărului. și după ce i-a deschis, nu l-a cunoscut cine era, însă l-a primit pe el ca pe un ostaș, iar după ce a intrat, făcând rugăciune, s-a așezat. Și a început a-l întreba împăratul: „Cum se află părinții cei ce sunt în Egipt?”. Iar el i-a răspuns: „Toți se roagă pentru mântuirea ta.”. Și i-a mai zis lui bătrânul: „Mă

rog, să mănânci puțin.". și i-a înmuiat lui pâine de a sa și a turnat untdelemn și sare și a mâncat; apoi i-a dat lui și apă și a băut. Deci, i-a zis lui împăratul: „Oare știi cine sunt eu?”. Iar el i-a răspuns: „Dumnezeu te știe pe tine.". Atunci i-a spus lui: „Eu sunt Teodosie, împăratul.". Și îndată, i s-a închinat lui bătrânul. După aceea, ia zis lui împăratul: „Fericiți sunteți voi, că nu aveți grijile vieții acesteia. Cu adevărat, ca împărat m-am născut și crescut, însă niciodată n-am mâncat pâine cu așa dulceață, nici apă n-am băut așa precum astăzi; foarte cu dulceață am mâncat și am băut.". Și i-a zis lui starețul: „Fiindcă noi, călugării, toate bucatele noastre le facem cu binecuvântare, pentru aceea, dulce este și această proastă mâncare. Iar în casele voastre toată osteneala bucatelor voastre celor multe o fac slugile și binecuvântare nu iau de la nimeni.". Deci, a început împăratul, de atunci, a cinsti pe călugări și a le da câte ceva. Iar starețul, lepădând cinstea dată de împărat, a fugit și a mers în Egipt.

Întru această zi, cuvânt pentru calea cea strâmtă, care duce la împărăția Cerurilor.

Să luăm aminte și să ne păzim pe noi înșine, ca nu cumva, făgăduindu-ne a umbla pe calea cea îngustă și cu necazuri, să aflăm că, pe calea cea largă umblând, ne rătăcim, însă calea cea îngustă să ți se arate, ca să o cunoști, că este aceasta: înfrânarea pântecelui, starea cea cu priveghere de toată noaptea, lipsa de pâine, ocară și batjocura, tăierea voii tale, răbdarea hulei, clevetiri nedrepte a suferi, grăit fiind de rău, a nu te mânia, defăimat fiind, a te smeri și înfricoșat fiind, să nu te temi. Fericiți sunt cei ce umblă pe calea aceasta, că a acelora este împărăția Cerurilor.

Cuvânt despre pocăință al Sfântului Ioan Gură de Aur, rostit în ziua când a fost așezat patriarh al Constantinopolului (398).

Iată că sosește, fraților, praznicul Nașterii lui Hristos, care, decât toate praznicele, este mai cinstit și mai înfricoșător. Pentru aceea, eu acum încep învățătura aceasta că, adică, să vă curățiți de păcate și, așa, să vă apropiați de Sfintele Taine. Să nu-mi zică mie nimeni: „Plin sunt de rușine, fiindu-mi cugetul plin de păcate", pentru că destule sunt, adică, aceste cinci zile, spre curățire; dacă ne vom pocăi cu adevărat și de vom priveghea și vom posti, multe păcate ni se vor șterge. Să nu ne uităm, dar, la vremea cea scurtă, ci la iubirea de oameni a Stăpânului să gândim. De vreme ce, cei din Ninive, numai în trei zile s-au întors la pocăință și zdrobirea și smerenia sufletului lor au putut să potolească mânia aceea. Și păcătoasa, într-un ceas, apropiindu-se de Hristos, toate păcatele, cele din lungă vreme, și le-a spălat, încă și iudeilor, care-L cleveteau, pentru că a primit-o pe ea, și acelora le-a astupat gura, iar pe dânsa de toate relele a schimbat-o și, dându-i ei îndrăzneală, a eliberat-o. Dar pentru ce a făcut El aceasta? Pentru că ea, cu minte dreaptă și cu fierbinte credință, din suflet umilit, s-a atins de sfintele și preacuratele Lui picioare, părul dezlegându-și, izvorul de lacrimi din ochi slobozind și mirul tot turnându-l; adică cu ceea ce înșela pe oameni, cu aceea și-a întocmit și doctoria pocăinței. Cu ochii, cu care i-a vânat pe desfrânați, cu aceia, acum, a lăcrimat, împletiturile părului, cu care pe mulți îi prindea în păcate, cu acelea, acum, a șters picioarele lui Hristos. Deci, și tu să faci asemenea, adică, prin acelea, prin care ai mâniat pe Dumnezeu, iarăși, prin acelea să-L rogi pe El acum. De l-ai mâniat prin jefuirea averilor, prin

acelea te și împacă acum cu Dânsul: cele răpite să le împărți la cei năpăstuiți, încă și ceva pe deasupra să mai dai. Să zici ca și Zaheu: „întorc împătrit acelor pe care i-am năpăstuit.". Iar de ai greșit cu limba, cu aceea acum curate rugăciuni să înalți și pe cei ce te blestemă și te grăiesc de rău, tu să-i binecuvântezi.

Deci, dacă în acest fel te vei schimba în lacrimi și în obicei, apoi, nu lungă vreme îți trebuie de pocăință, nici mulți ani, ci numai într-o zi vei câștiga eliberare. Drept aceea, rogu-vă pe voi, să vă depărtați de înșelăciune și să primiți fapta bună. Încetați cu răutățile și vă făgăduiți să nu le mai faceți; și destul vă este vouă aceasta spre răspuns. Eu mărturisesc și vă încredințez: nimic alta nu caută, fără numai ca să arate că celor ce încetează cu păcatele, și fug de răutățile cele mai dinainte și cu adevărat se pocăiesc, milostiv le este Dumnezeu și-i primește pe ei ca un iubitor de oameni. Că omul, întru sine despărțirea de răutăți și mai mult, să nu le mai facă pe acelea. Pentru că iubitor de oameni este Dumnezeu, iartă pe cele dintâi și nu pomenește răutățile, dacă ne pocăim cu adevărat, că, precum femeia ce se chinuiește, dorește să nască, așa și Dumnezeu dorește să-și verse mila Sa asupra noastră.

Pentru aceea, să lepădăm toată nedreptatea și, așa, să începem a prăznui Nașterea lui Hristos. Să lepădăm clevetirea și osândirea. Să călcăm ținerea de mânie și invidia și toate grijile lumești. Și, așa, întru aceste cinci zile pocăindu-ne, curați de toată răutatea să ne apropiem de Cel curat și fără de răutate, Dumnezeu, fiecare zicând: „Sufletul meu vreau să-l mântuiesc, ajută-mi mie, Doamne, ca să mă mântuiesc." Că ce folos va lua omul, măcar de ar dobândi și toată lumea și sufletul său și l-ar pierde? Însă, aceasta nu spre osândire și judecată, o grăiesc vouă, ci căutând mântuirea voastră, că adică să vă izbăviți de veșnicele chinuri, întru Hristos Iisus, Domnul nostru, a Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

21 decembrie

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre milostenie.

Povestit-a oarecare din părinți, că era un dregător, care, trimis cu o solie împărătească, a găsit pe cale un mort, sărac, zăcând gol. Și făcându- i-se milă, a zis slugii sale: „Ia calul și mergi puțin mai înainte.". Iar acela, pogorându-se, s-a dezbrăcat de una din hainele sale și a pus-o peste acel mort și s-a dus. Apoi, după puțină vreme, trimis fiind tot cu o solie și ieșind afară din cetate, a căzut de pe cal și i s-a frânt piciorul. Și, ducându-l la casa sa, se lupta cu mari chinuri, și doctorii îl căutau pe el. Iar, după ce au trecut cinci zile, i s-a înnegrit piciorul lui. Și, aceasta văzând, doctorii au hotărât să-i taie piciorul a doua zi, ca să nu-i putrezească și trupul. De aceasta aflând și dregătorul, foarte se întrista și plângea de acea primejdie; și de mâhnire, nici nu putea să doarmă, ci și noaptea stătea treaz.

Deci, luminând candela, a văzut, la miezul nopții, că un om se pogora pe fereastra cea de sus și a venit la dânsul; și stând lângă dânsul, i-a zis: „De ce plângi, și de ce te necăjești?". Iar el a răspuns: „Cum să nu plâng, că mi s-a frânt piciorul și mâine vin doctorii să-l taie?". Iar el a zis: „Arată-mi piciorul tău.". Și, arătându-l, l-a uns cel ce s-a arătat și, i-a zis: „Scoală și umblă!" Iar

dregătorul a zis: „Nu pot, că este frânt!“. Iar el a zis către dânsul: „Sprijinește-te de mine.“. Și, sprijinindu-se, s-a sculat și a mers sănătos. Apoi, a zis cel ce s-a arătat: „Iată, te -ai făcut sănătos. Deci, culcându-te, odihnește-te și nu te mai necăji.“. Apoi, și pentru milostenie i-a povestit câteva cuvinte, zicând că a spus Domnul: „Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui. Și, cu milă este judecata, la cel ce a - făcut milă“. Și altele ca acestea. Apoi a zis: „Mântuiește-te!“. Și dregătorul a zis: „Te duci?“. Zis-a lui acela: „Ce mai voiești, dacă te-ai vindecat?“. Și iarăși, a zis dregătorul: „Pentru Dumnezeu, spune cine ești?“. Răspuns-a cel ce s-a arătat: „Caută la mine.“. Și, după ce, a privit, acela a zis: „Cunoști haina aceasta pe care o port?“. Și iarăși dregătorul a zis: „Da, a mea este.“. Și iarăși a zis acela: „Eu sunt acela pe care l-ai văzut mort, aruncat în drum și mi-ai dat haina ta. Și m-a trimis Dumnezeu ca să te vindec. Deci, mulțumește totdeauna lui Dumnezeu.“. Și, acestea zicând, a ieșit iarăși pe fereastra aceea prin care a intrat. Și dregătorul nu a încetat, mulțumind lui Dumnezeu, să dea din destul săracilor, din cele ce avea.

23 decembrie

În această zi, cuvânt al Sfântului Simeon Evlavis, despre trezvie.

Să ai, frate, totdeauna mintea ta la Dumnezeu, în somn și în stare de veghe, la mâncare și în vorbiri, în lucrul mâinilor și în orice altă faptă, după cuvântul Proorocului: „Am văzut pe Domnul înaintea mea pururea“. Dar să te socotești pe tine mai păcătos decât tot omul. Petrecând timp îndelungat ta acest gând, se va ivi în înțelegerea ta o luminare vie, asemenea unei raze de lumină. Și cu cât o vei cere mai mult, cu mai multă luare aminte și cu o cugetare neîmprăștiată, cu osteneală multă și cu lacrimi, cu atât ți se va arăta mai strălucitoare. Iar, arătându-ți-se, o iubești și, iubind-o, te curățești. Iar pe cel ce-l curățește, pe acesta îl face în chipul lui Dumnezeu, luminându-l și învățându-l să deosebească binele de rău. Dar să știi, frate, că e nevoie de multă osteneală, ajutată de Dumnezeu, ca să se sălășluiască aceasta în sufletul tău și să lumineze în el, ca luna întunericul nopții. Mai trebuie să iei seama și la lupta cu gândurile de mărire deșartă și de închipuire de sine; și să nu osândești pe cineva, văzându-l că face ceva ce nu se cuvine. Că dracii, văzând sufletul curățit de patimi și de ispite, prin sălășluirea harului, aruncă în el unele ca acestea. Dar ajutorul lui Dumnezeu să fie în tine, împreună cu pocăința neîncetată și cu copleșire de lacrimi. Ia seama, însă, să nu pătimești ceva din multa bucurie și pocăință. De aceea, să nu socotești că acestea sunt din osteneala ta și nu din darul lui Dumnezeu. Că atunci se vor lua de la tine și le vei căuta mult în rugăciune și nu le vei afla; și vei cunoaște ce dar ai pierdut. Dar fă, Doamne, să nu ne lipsim niciodată de harul Tău!

Însă de ți se va întâmpla aceasta, frate, aruncă asupra lui Dumnezeu neputința ta și, ridicându-te și întinzând mâinile, roagă-te, zicând așa: „Doamne, miluiește-mă pe mine, păcătosul și neputinciosul și nenorocitul și trimite peste mine harul Tău. Vezi, Doamne, la ce neputință și gânduri m-au adus multele mele păcate. Eu, care împlinesc în fiecare zi voia dracilor, cum nu voi fi ispitit de ei? Sunt ispitit de multele mele păcate, fără îndoială. Și acum Doamne, Doamne, dacă e cu voia Ta și spre folosul meu, să vină iar harul Tău în robul Tău, ca,

văzându-l pe acesta, să mă bucur într-o pocăință și lacrimi, luminat de raza pururea luminoasă a acestuia, păzit de gândurile murdare și de tot lucrul rău și de toate greșelile mele cele cu știință și cu neștiință. Și astfel să primesc, Doamne, plinătatea îndrăznirii către Tine, în necazurile ce vin asupra robului Tău, de la draci și de la oameni, și să primesc și tăierea voii mele, cunoscând bunătățile ce așteaptă pe cei ce Te iubesc pe Tine, Doamne. Că Tu ai zis, Doamne, că: Cel ce va cere va lua, și cel ce caută va afla, și celui ce bate în se va deschide".

Pe lângă aceasta, frate, stăruie, rugându-te în cugetul tău, și în celelalte toate câte ți le va da ție Dumnezeu, nemoleșindu-te din pricina trândăviei. Și Dumnezeul cel bun nu te va părăsi.

25 decembrie

Întru această zi, cuvânt de învățătură pentru Preasfintele Taine.

Iată, acum, cei ce voiți a vă apropia de Sfintele Taine cele înfricoșătoare, să cunoașteți, fraților, cu toată priceperea, cât de mare este sfințenia Tainelor, cu care voiți să vă împărtășiți. Că, iată, cu frică se cutremură puterile îngerești, heruvimii și serafimii și toate cetele, cu teamă se înspăimântă, înălțând duhovniceasca noastră jertfă de pe pământ, sus la ceruri. Iată pe preoți, purtând chipul îngerilor, stau înaintea Mesei acesteia înfricoșătoare, dar înaintea lor se află, de față pe Sfântul prestol, Trupul și Sângele Fiului lui Dumnezeu. Că El de bună voie, luând trupul și sângele nostru, când S-a făcut om pe pământ, tot de bună voie a poruncit El să ne și împărtășim cu trupul și Sângele Lui.

Însă, pentru că El știe neputința neamului nostru, că nu poate, adică, nimeni să mănânce carne sângerată, nici să bea sânge, pentru aceasta a rânduit ca sfântul Lui Trup și scumpul lui Sânge să fie sub chipul prescurii și a vinului, peste care Sfânta Taină a prefacerii darurilor, se săvârșește, așa-cum, la nunta din Cana Galileii, tot El a prefăcut apa în vin.

Deci, să nu îndrăznim, fraților, când unul pe altul ne defăimăm, să ne apropiem de Sfintele Taine, ca de un lucru obișnuit, necurățându-ne de păcatele cele din știință, ci să ne apropiem luminându-ne cu curăția și împodobindu-ne cu trezvia, întrecându-ne în dragoste unul pe altul. Pentru că nu om este Acela, Care face acestea, ci Dumnezeu cu mâna Sa cea nevăzută și cu înfricoșătoarea Sa Taină, și împăcându-Se cu noi, părtași ne face vieții Lui dumnezeiești și împărăției Sale. Că cei ce cu nebăgare de seamă, adică, necurățindu-se la sfânta Spovedanie, și defăimându-se unul pe altul, se apropie să primească Trupul Domnului, nefiind vrednici nici să- l vadă măcar, aceia se fac, precum s-a făcut și Iuda mai înainte, apoi cad în cumplite boli și vrednici de chinuri se fac.

Drept aceea, rogu-vă și vă îndemn pe voi, fraților, să nu ne facem, prin nebăgare de seamă și prin nesocotință, potrivnici lui Dumnezeu. Ci ziua și noaptea să învățăm a ne curăți, ca și aici, în viața aceasta, bine să petrecem, iar la înfricoșătoarea Judecată, de-a dreapta scaunului lui Dumnezeu să ne arătăm, întru Hristos Iisus, Domnul nostru, Căruia se cuvine slava, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

26 decembrie

Întru această zi, cuvânt cum că nu se cuvine a crede cleветirile.

A fost, întru o cetate, un episcop temător de Dumnezeu, care nu primea pe cei ce cleветeau. Deci, la acesta venind, niște oameni neștiutori, au cleветit pe două femei cunoscute, că fac desfrânare, într- ascuns de bărbații lor. Iar episcopul, măcar că era silit de dânșii, n-a voit să le vădească pe ele, că avea episcopul darul de a cunoaște sufletele, după fața fiecăruia. Deci, mai întâi stând, s-a rugat lui Dumnezeu, vrând să se încredințeze de aceasta cu adevărat și, făcându-se Liturghie, s-au împărtășit toți cu Sfintele Taine. Și vedea episcopul fețele celor ce se apropiau acolo și le cunoștea cu ce păcat este vinovat fiedare. Că fețele păcătoșilor, unele erau îngălbenite, ale altora înfocate, iar ale altora mohorâte și înnegrite, pe când ale unora din ei se arătau albe și luminate și ceea ce primeau în gură le lumina tot trupul, iar pe alții ca focul îi ardea. Și a venit rândul femeilor ca să ia Sfânta împărtășanie și vedea episcopul cum sunt și acelea cu sufletul. Și vedea fețele lor, că la unele se făceau negre și aprinse, iar la altele rumene și albe. Și au venit și acele femei, pe care le cleветiseră la episcop, și le-a văzut pe ele că aveau ochii luminați și Cinstiți și hainele albe și amândouă, primind Tainele lui Hristos, s-au luminat ca soarele.

Deci, s-a rugat lui Dumnezeu episcopul ca să-i arate lui, prin descoperire, starea lor cu adevărat. Și stând înaintea lui, îngerul Domnului i-a poruncit să-l întrebe despre oricine va vrea. Iar episcopul a întrebat, mai întâi, despre acele două femei, dacă este adevărată cleветirea cea despre ele, sau este minciună. Și a răspuns îngerul: „Adevărată este vorba ce ai auzit despre dânsele, de la început.” Zis-a episcopul: „Atunci cum de erau ele luminate la față și albe la îmbrăcăminte, la primirea Tainelor lui Hristos?”. Și a răspuns îngerul: „Pentru că, venindu-și în simțirea și cunoștința acelor fapte, cu lacrimi și cu suspinuri, cu milostenie la săraci și prin mărturisire curată, s-au întors la Dumnezeu și s-au făgăduit că nu vor mai cădea de acum întru acel fel de greșală și au primit de la Dumnezeu iertare. Și de păcate fiind iertate, viețuiesc de acum întru curăție și întru dreptate.”. Deci, minunându-se, episcopul a zis: „Neasemănat este lucrul femeilor acestora, că, iată, nu numai de păcate le-a iertat, ci și de atât de mare dar le-a învrednicit pe ele.”. Iar la aceasta, i-a zis îngerul: „Te minunezi de aceasta cu dreptate, că om ești. Însă Stăpânul nostru și al vostru, Dumnezeu adevărat fiind, Bunul și Iubitorul de oameni, pe cei ce încetează de la păcate și prin mărturisire cad la Dânsul cu credință, nu numai că nu-i trimite la osândă, ci încă îi învrednicește de cinste. Că așa a iubit Dumnezeu toată lumea, încât și pe Unul născut Fiul Său L-a dat pentru noi. Că de vreme ce atunci, mai înainte de împăcare, când eram vrăjmași, El a voit a muri pentru noi, cu cât mai vârtos acum, după împăcare, ne va ierta, de ne vom întoarce la Dumnezeu și de ne vom îndepărta de păcate; și El ne va izbăvi de osândă și ne va dăruia desfătarea bunătăților celor gătite de Dânsul. Deci, iată, să cunoști acum și tu, că nici un păcat din cele mari și necurate nu biruiește iubirea de oameni a lui Dumnezeu, numai de și-ar șterge cineva păcatele sale prin pocăință. Că știe, Iubitorul de oameni Dumnezeu, slăbiciunea neamului omenesc și tăria poftelor și puterea răutăților diavolului, și pe cei ce cad îi iartă, ca pe niște fii. Le cere însă îndreptarea cea spre mântuire, îndelung răbdându-i și pe cei ce se căiesc și se roagă, ca pe niște neputincioși, îi iartă și de la chinuri îi slobozește și le dă bunătățile cele gătite dreptilor.”.

Iarăși, a zis episcopul către înger: „Spune-mi, rogu-mă, și înțelesul fețelor; în ce fel de păcate petrece fiecare față, ca și de aceasta să avem înștiințare”. Grăit-a lui îngerul: „Cei ce au fețele luminate și albe, întru curăție și dreptate petrec și blânzi și milostivi sunt. Iar cei ce au fețele negre și gălbicioase sunt lucrători de desfrânare și necurăție. Iar cei ce se arată mohorâți și înfocați, în clevetiri și nedreptate petrec, iubesc defăimarea și ucigași vicleni sunt”. Și iarăși a zis îngerul către episcop: „Să le ajuți lor, de iubești mântuirea lor, că pentru aceasta rânduit ești. Deci, pe cât îți stă ție în putere, roagă-te pentru dânșii, ca să se întoarcă la Dumnezeu de la păcatele lor și plată vei avea multă și te vei asemana cu Stăpânul tău, Cea ce, pentru viața și mântuirea oamenilor, din Cer S-a pogorât și de bună voie a primit a vieții dimpreună cu noi pe pământ”.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre împărtășire și despre milostenie.

Auziți și învățați cât de bun este Dumnezeu nostru, că și cu trupul Său ne hrănește pe noi, și nici sângele Său nu-l cruță, când avem noi trebuință. Iar tu, nici pâine nu dai pentru Dânsul, nici un pahar de apă măcar. Tu, care atât de mari daruri iei, tu te zgârcești la lucruri proaste. Dacă nu voiești să mori pentru Hristos, crezi oare că fără de moarte vei rămâne? Iată, cele ce într-o zi fără voie urmează să le lași, pe acestea de bună voie, pentru Dumnezeu, nu le dai. Au doară, nu sunt mari și grele lucrurile acestea, că Dumnezeu pe Fiul Său L-a dat pentru tine, iar tu nici pâine nu dai pentru El? Pentru tine S-a răstignit, iar tu treci cu vederea și a da și a milui. Și ce este mai amar decât această fărădelege? Că toate pietrele făcându-le El pentru tine, tu ești mai tare decât piatra? Atât de mari pricini sunt, silindu-te pe tine, și tu petreci în zgârcenie. Că, dacă nu dai pentru Cel ce a pățimit pentru tine, miluiește măcar pentru îndurare: pentru cei legați să te umilești, pentru cei bolnavi să te pleci. Iar dacă nici acestea nu te fac pe tine iubitor de oameni, ca să poți da cu lesnire, apoi adu-ți aminte de Hristos, Cel ce a zis: „Nu cer, zice El, de la tine lucru mare, ci numai pâine și cuvinte de mângâiere. Nu-ți zic ție „Izbăvește-Mă pe Mine de sărăcie, sau dă-Mi Mie bogăție”. Ci puțină pâine cer, pentru mângâierea din foame. De voi cădea în temniță, nu te silesc pe tine să Mă slobozești din legături și să Mă scoți afară. Ci te rog ca să Mă cercetezi acolo și să Mă vezi între cei legați. Pot, pentru aceste cercetări, și plata să-ți dau și în veacul ce vine să te încununez. Că Eu voiesc și poftesc să-ți fiu ție dator și să-ți dau o mică pricină de încununare. Pentru aceea, ajută- Mă și Mă hrănește, că umblu pe la toți cerșind și, înaintea ușilor stând, îmi întind mâna Mea și doresc să fiu hrănit de tine. Mă bucur, drept aceea, că înaintea a toată lumea te voi lăuda pe tine, când toți vor auzi și te voi arăta pe tine hrănitorul Meu. Iar Eu, de vreme ce vă iubesc foarte mult pe voi, pentru aceea vă învăț să fiți, adică, milostivi și să spuneți și altora cele grăite de Mine. Iar, de nu veți fi râvnitori acestora, nici pe alții nu veți învăța, rușinați veți fi în ziua judecății și de la fața mea lepădați. Faceți, drept aceea, toate acestea și Eu voi mărturisi toate cele făcute de voi, cu mare laudă și nu Mă voi rușina a zice: Gol am fost, și voi M-ați îmbrăcat, flămând am fost, și voi M-ați hrănit. Dar, mai vârtos, Mă bucur că, prin acestea toate, moștenitorii vieții și împărăției cerești vă faceți.

Deci, acestea gândindu-le iubiților, să căutăm prin milostenie a câștiga mântuirea noastră și bunătățile cele veșnice, întru Hristos Iisus, Domnul nostru, a Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

27 decembrie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, pentru cei ce, împărtășindu-se, nu așteaptă sfârșitul Liturghiei.

Vreți să vă spun ce faptă săvârșesc cei care pleacă din biserică înainte de sfârșitul slujbei și care nu ascultă cuvintele de mulțumire? Este cu putință să vă vină greu ceea ce am să vă spun, dar mare nevoie este ca lucrul acesta să fie spus.

Când Iuda era la Cina Cea din Urmă, în vreme ce toți ceilalți stăteau la masă cu Domnul, el s-a ridicat de la Cină și, sculându-se, a ieșit. Pe acela îl urmează și aceia care pleacă înainte de cea din urmă rugăciune de mulțumire. Că dacă n-ar fi ieșit, n-ar fi ajuns vânzător; dacă n-ar fi părăsit pe ucenici, nu s-ar fi pierdut; dacă nu s-ar fi despărțit de turmă, nu l-ar fi găsit pe el singur lupul și nu l-ar fi mâncat; dacă nu s-ar fi răzlețit de păstor, nu l-ar fi răpit pe el fiara sălbatică. Și iată, el se adună cu iudeii, iar Apostolii ies, cântând, cu Stăpânul.

Și, acum, iubiților, să ne gândim la cele spuse. Iată, Domnul îți împărtășește trupul Său. Când te ospătezi cu mâncare trupească, îndată, după ospăț, mulțumești. Dar, când tu, care ești om și de o fire netrebnică, te împărtășești cu o hrană duhovnicească și care întrece toată zidirea văzută și nevăzută, pentru ce nu rămâi să mulțumești, și prin cuvinte și prin fapte? Spun acest lucru, nu ca să mă aprobați, nici ca să strigați, ci ca, amintindu-vă, să împliniți rânduiala cuvenită. Ceea ce primiți se numesc Sfintele Taine; și sunt. Iar acolo unde sunt Taine e nevoie de multă liniște. Așadar, cu multă liniște, cu multă rânduială, cu evlavie, să ne apropiem de această jertfă sfințită și să mulțumim, după cuviință, ca să atragem și mai mult bunăvoința lui Dumnezeu, ca să ne curățim sufletul și să avem parte de bunurile cerești, de pace, de înnoire, de lumină, de putere, pe care să dea Dumnezeu, să le dobândim toți, cu harul și cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

28 decembrie

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre Ioan Colovul.

Se spune despre avă Ioan Colovul că, după ce a mers la un părinte teban, care petrecea în pustiul Schitului, a luat părintele lui un lemn uscat și l-a răsădit și i-a zis lui: „în toate zilele să-l uzi pe acesta cu un ulcior de apă, până ce va face rod”, însă, era apa departe de dâșșii, atâta cât se ducea de-cu-seara și venea dimineața. Deci, până la trei ani udându-l, s-a prins lemnul acela și a făcut rod. Și părintele lui, culegând rodul, l-a dus pe el la biserică, grăind: „Fraților, veniți de vedeți și mâncați din rodul acesta al ascultării.”.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre flămânzire și post.

Sunt mulți care zic: „De ce trebuință este postul la cei care viețuiesc în curăție?” Dar aceasta este o întrebare a celor leneși și slabi. Că, cine a fost mai curat decât Adam? Și încă și pe acesta nu l-a lipsit Dumnezeu de post. Pentru că ceea ce i-a zis lui: „Din toți pomii ce sunt în Rai să mâncați, iar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mâncați dintr- ânsul” - acesta este chip al postului. Și de vreme ce de acest post a fost trebuință în Rai, apoi cu cât mai mult, afară din Rai este el trebuitor. Dacă, mai înainte de răni, era trebuință de ierburi vindecătoare, apoi cu cât mai vârtos, în vreme de răni? Deci, până a nu veni încă războiul asupra noastră, a fost trebuință de arme, cu cât mai mult acum, când stăm în mijlocul războiului poftelor?

Încă să cunoașteți cât se mânie Dumnezeu, când se hulește postul și cât îl iubește pe cel ce îl ține cu cinste. Adam n-a cinstit postul; drept aceea a auzit glasul Domnului, zicându-i: „Pământ ești și în pământ vei merge.” Iată cât se mânie Dumnezeu, când defăima cineva postul, că moarte aduce asupra celui ce nu poartă grijă de el. Dar, iată acum puterea postului. Că postul întoarce jumătate din calea ce duce la moarte. Pildă și dovadă despre aceasta avem nu de la doi oameni sau trei, ci de la un popor întreg, al cetății celei mari a ninivitenilor, care era aproape de pieire, de nu s-ar fi întors cu pocăință și cu post. Și aceștia, adică, neavând lege, nici știință de ceva, și singuri și-au pus lor lege: postul. Deci, noi cum să ne lepădăm de acela pentru care avem o mulțime de dovezi? Că Moise și Ilie, când voiau să se apropie și să vorbească cu Dumnezeu, la post alergau mai întâi și mâini pătrunse de post aveau ei ridicate spre cer. Încă și însuși Domnul Dumnezeu nostru Iisus Hristos a flămânzit, vreme de patruzeci de zile, netrebuindu-I Lui post, ci dându-ne nouă armă de biruință asupra a toată puterea diavolului. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

29 decembrie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului, Părintelui nostru Nifon, cum putem, la suflarea cea mai de pe urmă, cu pocăință, cu lacrimi și milostenie, să plăcem lui Dumnezeu.

A văzut Cuviosul Nifon doi îngeri înălțând un suflet la cer. Iar după ce s-au apropiat de vama desfrânării și de alte vămi ale păcatelor, au început cei mai mari draci de la vamă să se mânie și să se tulbure, zicând: „Cum de îndrăzniți voi să treceți sufletul acesta pe lângă noi, fiindcă al nostru este?”. Grăit-au îngerii către dânșii: „Cum să fie al vostru și ce semn aveți pe el, spuneți-ne nouă.”. Zisu-le-au lor aceia: „Până la moarte, răutățile toate le-a făcut. Și, iată, sufletul acesta este robit de patimi și a murit fără de pocăință și nu s-a lăsat, de păcate nicidecum, până ce a murit, rob fiind păcatului, și lucrător al nostru a fost până acum”.

Atunci, a grăit unul din îngeri lui Dumnezeu: „Într-adevăr, noi nu vă credem nici pe voi, nici pe tatăl vostru, diavolul, că de toată minciuna sunteți plini, viclenilor. Să se cheme aici îngerul, căruia la Sfântul Botez i s-a dat lui spre păzire, și acela va spune adevărul.”. Iar după ce-l chemară acolo, l-au întrebat pe el îngerii: „Să ne spui nouă, sufletul acesta căitu-s- a de fărădelegile sale, sau întru păcate a murit?”. Răspuns-a îngerul și a zis: „Eu nu sunt om, nici duh

viclean și nu voiesc să spun minciună, ca toți acești draci. Ci, întru slava Domnului nostru Iisus Hristos, vă spun vouă, că, din ceasul când a început a se îmbolnăvi, de atunci a început a lăcrima, mărturisindu-și păcatele sale. Și, întinzându-și mâinile sale la cer, se ruga lui Dumnezeu și, pentru că l-a iertat, Dumnezeu îl stăpânește. Slavă judecății Lui celei drepte." Și, auzind, îngerii cei purtători de lumină își râdeau de diavolul și de dracii lui.

Apoi, dracii au răspuns, zicând către îngeri: „Dacă se cade să fie mântuit acesta, apoi toată lumea va primi mântuire și toți păcătoșii; și în zadar ne ostenim noi.". Atunci, iarăși le-au zis lor Sfinții îngeri: „Luați aminte ticăloșilor, că oricâți ar fi cei care, din tinerețe, au greșit, dar pe urmă s-au mărturisit și s-au pocăit, apoi să știți că de toate acele păcate, pe toți i-a iertat Dumnezeu. și măcar că de au mai și căzut în oarecare răutăți, dar îndată lăcrimând, pocăindu-se, suspinând, și făcând milostenie la săraci, aceștia, degrabă au primit iertăciune. Deci, ce-vi se pare vouă, ticăloase fiare cumplite, oare se cade să câștige mântuire sufletul acesta, sau nu? Însă să știți că Dumnezeu le este judecător acelora care, prin pocăință își aruncă nădejdea spre Dânsul. Și acestea ne-au ieșit nouă la lumină prin pocăință. Și tot ce se arată în Dumnezeu, lumină este." Drept aceea, câți oameni își mărturisesc cu lacrimi păcatele lor înaintea lui Dumnezeu, cu smerenie multă și cu suspinuri și se căiesc de lucrurile rele, primesc de la Milostivul Dumnezeu iertarea păcatelor lor. Iar cei care întru fărădelegi vor muri, tăinuindu-le față de Dumnezeu și nemărturisindu-le, acelora Dumnezeu le este judecător și-i va muștra în vecii cei nesfârșiți."

Acestea zicându-le, îngerii au rușinat duhurile cele viclene. Și așa sau dus spre porțile cerești și s-a mântuit sufletul acela. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Întru această zi, al Sfântului Antioh, despre vorbirea deșartă.

Deșartă vorbă și umblarea zadarnică se nasc din nefrica de Dumnezeu și din neașteptarea bunătăților celor viitoare. Dacă ne-am teme de osândă, n-am fi grăitori în deșert niciodată. Că al Domnului este cuvântul că, vom da seama, în ziua judecății, de tot cuvântul deșert, de vreme ce cuvintele deșarte nu aduc nici un folos sufletului. Drept aceea, de trebuință este nouă să ne înfrânăm cu sila și să nu dăm loc cuvântului celui deșert. Și se cade nouă, cu toată ferirea, să ne păzim inima noastră și gura, și cele adevărate să grăim, ca niște oameni desăvârșiți și întregi, iar mai vârtos noi, cei care învățăm pe alții din cărți, ca să nu auzim zicându-ni-se nouă: „Cela ce înveți pe cel de-aproape, pe tine de ce nu te înveți?" (Rom. 2, 21).

Că semn al deșertăciunii este pentru acela care neconținut grăiește, precum și la cartea Proverbelor s-a zis: „Gura neînchisă grăiește fără de rânduială și cel fără de minte înmulțește cuvintele. Și înaintea omului limbut să nu spui viața altuia.". Iar Iov zice prietenilor săi: „Voi să fiți muți, că tăcerea va fi vouă înțelepciune.". Și altul zice: „Fericit este omul cel ce nu alunecă cu limba sa și acela ce trăiește fără de sfadă.". Și iarăși: „Ține-ți limba ta, ca să petreci fără de sfadă. Cel ce nu iubește vorbele, împuținează răutatea.". Dar zice și Ecleziasul: „Cuvintele celor înțelepți sunt dar, iar buzele celui nebun sunt potop cumplit. Că începătura gurii lui este răutatea.". Iar la Proverbe zice: „Cel ce iubește viața își cruță gura sa.". Asemenea și Apostolul: „Tot cuvântul de rușine

să nu iasă din gura voastră, fără numai ce este bun și de folos, ca să dea dar celor ce aud.".

Deci, având, iubiților, atâtea mărturii, cu toată sânguința să ne îndepărtăm de vorba deșartă cea fără de folos și, mai vârtos, de suflet vătămătoare, aducându-ne aminte totdeauna de cercetarea cea înfricoșătoare, pe care a hotărât-o Domnul, zicând: „Adevăr, zic vouă, că de orice cuvânt deșert ce vor grăi oamenii, vor da pentru el răspuns în- ziua judecății Dumnezeuului celui viu.". A căruia este slava, în veci! Amin.

Întru această zi, povestire din Limonar, despre un bătrân milostiv.

Într-o oarecare Lavră a Perghiei, era un oarecare stareț, sfânt, neagonisitor și milostiv foarte și neavând nimic, fără numai o pâine. Și, într-una din zile, a venit un sărac la chilia lui, cerând milostenie, iar el, neavând nimic, afară de pâine, pe aceea scoțând-o, a dat-o săracului. Și săracul i-a grăit lui: „Nu voiesc pâine, ci haina". Și starețul, vrând să-i fie de folos, luându-l de mână, l-a dus la chilia sa. Iar săracul nimic alt n-a aflat, fără numai hainele cu care starețul era îmbrăcat. De o bunătate ca aceasta a starețului umilindu-se, săracul a dezlegat săculețul său și toate câte le avea le-a vărsat în mijlocul chiliei și a zis: „Primește acestea, bunule bătrân, că eu de aiurea voi cere pentru mine cele de trebuință".

IANUARIE

5 ianuarie

Întru această zi, cuvânt ca să nu osândim pe nimeni.

În zilele împăraților Leon și Alexandru (886-912) un domn oarecare din Peloponez a cumpărat un copil, tătar de neam, și l-a dat pe el preotului, ce-i slujea în biserica din casa lui, să-l crească și să-l învețe carte. Iar, după ce se deprinsese, copilul slujea preotului la trebuința lui. Și când era el de doisprezece ani, l-a întrebat pe el stăpânul lui: „Oare tătarii creștini sunt?". Și i-a răspuns lui: „Ba nu, stăpâne al meu, nu sunt creștini; încă, după cât mi se pare, nici eu nu sunt botezat.". Și i-a zis stăpânul lui: „Apoi cum te împărtășești, nefiind creștin. Eu socoteam că tu ești botezat și, pentru aceea, n-am oprit pe preot ca să-ți dea făcătorul de viață Trup și Sânge al Domnului nostru Iisus Hristos.". Și i-a răspuns copilul: „Eu stăpâne, n-am știut. Ci, cum vedeam pe alți copii împărtășindu-se, așa și eu mă împărtășeam.". Atunci a chemat domnul acela pe preot și i-a poruncit să boteze pe copil.

Deci, după ce l-a botezat și după sfârșitul Dumnezeieștii Liturghii, a venit îndată copilul la stăpânul său, ținându-și făclia aprinsă și i-a zis lui domnul său: „Mergi de cheamă pe cel ce te-a botezat pe tine.". Iar copilul, mergând, a aflat pe preot îngrijind Sfintele Daruri și, întorcându-se, a zis stăpânului său: „Nu este acum, stăpâne, cel ce m-a botezat pe mine.". Și i-a zis stăpânul: „Cum de a ieșit atât de repede?". Și iarăși a zis copilului: „Mergi de cheamă pe cel ce te-a botezat pe tine.". Iar copilul, iarăși mergând, a aflat pe preot acoperind Sfintele Daruri. Și, întorcându-se a zis stăpânului său: „Nu este acum, stăpâne, cel ce m-

a botezat pe mine." și a zis stăpânul: „Nu a putut ieși atât de repede.". și iarăși a zis copilului: „Mergi de cheamă pe cel ce te-a botezat.". Iar copilul mergând, a văzut pe preot și i-a spus Stăpânului: „Nu este acolo cel ce m-a botezat.". Deci, s-a mirat domnul și a zis către altă slugă: „Mergi de cheamă pe preot.". Iar sluga mergând, l-a aflat pe el isprăvind de îngrijit Sfintele Daruri și l-a chemat pe el. Iar după ce a venit, a zis stăpânul către copilul cel botezat: „Cum de ai zis tu că nu este acolo cel ce te-a botezat? Cine dar este acesta?". Iar copilul a zis: „Cu adevărat, Stăpâne, nu m-a botezat pe mine acesta, că cel ce m-a botezat avea fața ca un fulger și strălucea ca soarele și acela a făcut dumnezeiasca slujbă. Iar când slujea acel înfricoșat preot, acest preot, sta afară, înaintea bisericii, legat cu lanț de fier peste grumajii goi, de mâini și de picioare. Și-l țineau pe el doi vineți buzați și groaznici, până ce acela cu chipul luminos a sfârșit dumnezeiasca Liturghie. Și încă era el în biserică atunci, când am venit eu la tine, stăpâne, și tu m-ai trimis să-l chem pe el.". Și acestea auzindu-le domnul, s-a mirat și frică la cuprins pe el pentru cele ce se ziceau de către copil.

Deci, luând de mână pe preot, l-a dus pe el în cămara sa și i-a zis lui: „Ce sunt acestea, pe care le spune copilul?". Iar preotul, căzând la picioarele domnului aceluia, cu lacrimi, a zis: „De vreme ce Domnul Dumnezeu meu n-a tănuț de stăpânul meu cele despre mine, îi voi spune adevărul: Eu stăpâne al meu, când eram la locul și patria mea, fiind ispitit de vrăjmașul sufletelor noastre, am căzut în păcat. Și înștiințându-se episcopul meu, mi-a dat mie canon să nu mă mai ating de cele preotești, însă eu, sărac fiind și fără de popor neputând trăi, am venit aici și tu, stăpânul meu, milostivindu-te spre străinătatea și sărăcia mea, m-ai primit pe mine în casa ta. Iar eu, ticălosul, călcând conștiința mea și canonul cel dumnezeiesc nepăzind și veșnicele și înfricoșatele munci uitându-le, am slujit până astăzi. Însă, de vreme ce Dumnezeu a descoperit cele despre mine, nu mai sunt vrednic de acum nici să privesc la tine, stăpânul meu.".

Deci, acestea auzind domnul acela i-a zis lui: „Omule, mai de folos îți era ție să-ți ceri pâinea ta, decât, pentru viața aceasta vremelnică, să calci porunca lui Dumnezeu, îndrăznind la cele de neatins și înfricoșate, că despre aceasta zice dumnezeiescul Apostol, că îngerii doresc să privească, dar tu cum ai îndrăznit, nevrednic fiind? Însă de vreme ce iubitor de oameni este Dumnezeu și primește pe cel ce se pocăiește cu adevărat, mergi dar la o mănăstire și mult să te căiești în cealaltă vreme a vieții tale, ca să-ți fie ție milostiv Domnul, pentru o necurăție ca aceea a ta. Că nu este alt păcat mai rău, afară de acela când preotul, nevrednic fiind, îndrăznește a sluji Tainele lui Dumnezeu.". Și acestea zicând, l-a trimis pe dânsul la mănăstire. Dumnezeuului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

8 ianuarie

Întru această zi, cuvânt despre un episcop, clevetit către papa de la Roma.

Ne spunea nouă ava Teodor romanul, zicând că, la treizeci de stadii de la cetatea Romei este o cetate mică, ce se numește Romul. În această cetate mică a fost un episcop foarte înalt în bunătăți, însă, odată, a mers oarecine din cetatea Romul la fericitul Agapit, papa Romei, și a pârât pe episcopul lor, zicând

că din vase sfințite mănâncă. Iar papa, auzind, s-a mirat și a trimis pe doi clerici de au adus pe episcop legat și l-au pus în temniță și a șezut episcopul trei zile în temniță. Și sosind Sfânta Duminică, când se odihnea papa și se lumina de ziuă spre Duminică, a văzut în somn pe un oarecine, care i-a zis Lui: „Întru această Duminică să nu slujești tu, nici altul din clerici, nici episcopii cei din cetate, ci episcopul pe care îl ai în temniță închis, acela să slujească.”. Iară deșteptându-se papa, nu se dumirea de visul ce visase și zise întru sine: „Eu am o anume învinuire despre dânsul, apoi unul ca acesta să slujească?”. Și a venit, iarăși, al doilea glas către dânsul, zicându-i în somn: „Ji-am spus ție, episcopul cel din temniță, acela să slujească.”. Tot așa, și a treia oară i s-a arătat lui. Însă tot nedumirindu-se papa de aceasta și deșteptându-se, a trimis la temniță și, chemând pe episcop, l-a întrebat pe el, zicând: „Episcope, ce fel este necazul tău?”. Iar episcopul nu-i răspundea nimic, fără numai: „Păcătos sunt”. Apoi, după ce alta nimic n-a spus episcopul, atunci i-a zis lui papa: „Astăzi, tu vei sluji”.

Și, iată, stând el înaintea Sfântului altar, după porunca papei, iar papa stând aproape de dânsul și diaconii stând împrejur, și începând episcopul Sfânta Liturghie, când a rostit el rugăciunea Sfintei Prefaceri, înainte de sfârșitul ei, a început și a doua oară tot rugăciunea aceea, încă iarăși și a treia oară și a patra oară, zicând aceeași rugăciune; și toți se minunau pentru acea zăbavă. Și atunci a zis papa: „Ce este aceasta? Că de patru ori aceeași rugăciune zici și nu sfârșești?”. Și a răspuns episcopul: „Iartă-mă stăpâne sfinte, pentru că n-am văzut după obicei venirea Sfântului Duh, și pentru aceasta nu sfârșesc rugăciunile. Ci, preasfinte stăpâne, pe diaconul ce stă aproape și ține ripida, depărtează-l pe el din Sfântul altar că eu nu îndrăznesc să-i zic lui.”. Deci, a poruncit fericitul Agapit, de s-a depărtat. Și a văzut episcopul și papa venirea Sfântului Duh, acoperind pe papa și pe episcop, pe toți diaconii care stăteau înainte și Sfânta Masă, vreme îndelungată. Atunci a văzut Agapit, că mare om este episcopul, și că numai clewetire a fost și l-a slobozit pe el, cu pace, la episcopia sa. Și s-a hotărât să nu mai osândească, așa, dintr-odată și degrabă, ci cu multă luare aminte, cu răbdare și așteptare.

Întru această zi, învățătură a Sfântului Vasilie, despre lăcomie.

Păzește-te, dar, ca să nu te înșele pe tine vrăjmașul cu strămoșescul păcat și să te lipsești de împărăția Raiului. Că cela ce pe Adam, prin mâncare furându-l, l-a scos din viață, cu mult mai vârtos nu se va rușina a te înșela și pe tine. Că, prin lăcomie, pe Adam l-a dat la moarte și lumii a adus sfârșit. Pe Noe de răs l-a făcut, că îmbătându-se, s-a dezgolit, și Ham a fost blestemat. Deci, dacă dreptul acela, o dată îmbătându-se a fost batjocorit de al său fiu, apoi, de câtă rușine și batjocură nu sunt vrednici cei ce nu încetează a se îmbăta, care singuri, din voia lor cea fără de minte, își bat joc de ei și se duc, prin lăcomie, în voia diavolului. Isav iarăși, la îndemnul diavolului, tot pentru mâncare a căzut din cinstea de întâi născut. Și tot lăcomia l-a făcut pe Israel a se închina la idoli și trupurile lor au fost osândite a cădea în pustie. Drept aceea, să nu ne înșelăm, nici să ne dăm bătuți în fața vrăjmașului, și, mai vârtos, la beție și la îmbuibare, că începătură a toată răutatea este lăcomia hranei, iar beția este născătoare a tot lucrul spurcat. Iar pe noi să ne izbăvească Domnul Dumnezeu din toate acestea. Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Atanasie, despre călcarea de lege.

Cel ce nu face voile lui Dumnezeu, în cursa diavolului este. Că precum o pasăre, chiar dacă nu cu tot trupul, ci numai de un picior s-ar prinde într-o cursă, se află în întregime în stăpânirea celui ce a pus lațul, așa și noi, prin viață și prin credința cea rea, cădem în stăpânirea diavolului. Căci grăiește Domnul: „Nu tot cel ce-Mi zice Mie, Doamne, Doamne, va intra în împărăția Cerurilor.”. Și iarăși zice: „Nu vă știu pe voi, depărtați-vă de la Mine toți cei ce lucrați fărădelege”. Vedeți oare ce fel de dobândă avem dintr-o credință fără de fapte bune? Că și fecioarelor, tot așa le-a zis: „Nu vă știu pe voi!” Deci, ce au câștigat din fecioria cea cu atâta osteneală agonisită, dacă nu vrea să le știe pe dânsese Stăpânul? Și mai sunt, și în alte locuri din Scriptură mulți neosândiți pentru credință, dar chinuiți pentru viața lor cea rea. Dar cei ce nu păzesc poruncile, aceia de tot vor pieri. Că și fecioarele acelea, nu pentru desfrânare n-au intrat în viață, nici pentru beție, nici pentru zavistie, nici pentru rea-credință, ci numai pentru lipsa untdelemnului, ca cele ce nu făceau milostenie. Că untdelemnul milosteniei însemnează ceea ce curățește tot păcatul și apropie pe om de Dumnezeu. Că ați auzit și pe însuși Domnul, zicând către cei nemilostivi: „Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic.” Și nu le-a adus aminte de nici un păcat de alt fel, ci numai atât le-a zis: „Că n-ați făcut milostenie, nici ați hrănit pe frații mei, pentru aceea nu vă știu pe voi.”

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Evagrie, despre smerenie și înălțare.

Pentru ce te mândrești omule, tină fiind și gunoi. și de ce te umfli și, mai presus de nori, te înalți? Cercetează și-ți cunoaște firea ta, că pământ ești și cenușă și, peste puțină vreme, în țărână te risipești. Acum ești mândru, și peste puțin, vierme. De ce îți înalți ceafa care, după puțină vreme, putrezește. Este mare omul ajutorat de Dumnezeu, că, părăsit fiind, și-a cunoscut neputința sa. Că nici un bine nu ai, pe care să nu-l fi luat de la Dumnezeu, pentru ce, dar, te faci minunat, trăind doar numai până dimineța? De ce te împodobești cu darul lui Dumnezeu, ca și cum, l-ai fi câștigat de aiurea? Să cunoști pe cel Preaînalt și să nu te înalți peste fire; zidire a lui Dumnezeu fiind, să nu te lepezi de Cel ce te-a zidit. Ajutor primind de la Dumnezeu, nu întoarce spatele Dăătorului cel Bun. La înălțime de viață te-ai suit, dar El ți-a dat-o. Ai săvârșit vreo faptă bună, dar El ți-a ajutat, lucrând cu tine împreună. Mărturisește pe Cel ce te-a ridicat pe tine. Om ești, să nu-ți treci marginea firii. Cunoaște-ți ce-i al tău, ca și ce-i al firii tale. Să nu te lepezi, din răutate de neam și de fire, chiar dacă acesta-i smerit și simplu, iar tu ai ajuns mare, că Același Ziditor pe amândoi v-a zidit. Să nu asuprești pe cel smerit, că-i mai tare decât tine și, mergând mai aproape de pământ, nu cade rău, iar cel înalt, de va cădea, se va sfărâma. Putred scaun este mândria, că cel ce șade pe ea, degrabă cade. Iar cel smerit totdeauna stă tare, și mândria nu-i clatină lui piciorul niciodată. Omul cel mândru, este ca un copac fără rădăcini, nu suferă furtuna vânturilor. Gândul cel smerit cetate își zidește și cel ce locuiește în el nesurpat este. Spuma de pe apă piere și pomenirea celui mândru nu rămâne după moarte. Cuvântul celui smerit este tărie sufletului, iar al celui mândru este plin de mânie.

Rugăciunea celui smerit trece și sosește la Dumnezeu, iar a celui mândru mânia pe Dumnezeu. Când ai ajuns chiar la vârful faptelor bune, nici atunci nu este trebuință să te lauzi. Că cel ce cade jos, de pe pământ, degrabă se scoală, iar cel ce cade de sus, capătă rană de moarte. Toiagul este chip și semn al învățaturii, că, pe acesta avându-l omul, trece Iordanul vieții. Toiagul în mâinile călătorului este de trebuință pretutindeni și la tot lucrul. Și învățătura cea din fapte îndreptează viața omului. Toiagul cel aruncat s-a prefăcut în șarpe. Și învățătura cea din fapte, aruncată în dulceața cea trupească, călcată și stricată se face.

Întru această zi, cuvânt din Scară, despre răbdarea în ascultare.

Marele meu prieten, Ioan Savaitul mi-a povestit niște întâmplări vrednice de auzit. Iar tu, Cuvioase, cunoaște din pățaniile lui, că acel bărbat era om fără de patimă și curat de orice minciună. El mi-a povestit următoarele:

„În mănăstirea mea din Asia, era un bătrân vestit de leneș și de nestăpânit, dar grăiesc nu judecându-l ci ca să dau pe față adevărul. Și el dobândise, nu știu cum, un ucenic mai tânăr, cu numele Acachie, cam simplu cu duhul, dar înțelept cu gândul. El atâtea a răbdad de la un bătrân ca acela, încât multora li se părea de necrezut, căci îl chinuia cumplit în fiecare zi, nu numai cu sudălmi și necinstiri, ci până și cu lovituri cu bățul.

Răbdarea lui era însă de dobitoc. Deci, văzând eu cum suferă el, în fiecare zi, rele pătimiri, în cel mai de pe urmă hal, ca un rob cumpărat, l- am întrebat, într-una din multele mele întâlniri cu el: „Ce mai e nou pe la voi, frate Acachie? Cum merg treburile pe ziua de azi?” Iar el îmi arăta fără gând rău, o dată un ochi învinețit, altă dată grumazul plin de vânătăi, iar altă dată capul plin de cucuie. Deci, cum îl știam iubitor de pătimiri, i- am spus: „Merge bine, merge bine, rabdă și te vei folosi.” Deci, petrecând el în acest chip la acel bătrân nemilostiv, nouă ani, s-a dus către Domnul. Și, după cinci zile de la îngroparea lui în cimitirul părinților, bătrânul acelui Acachie s-a dus la un mare duhovnic din cei de acolo și i-a spus: „A murit fratele Acachie, părinte!” Iar duhovnicul, cum a auzit vestea, a răspuns celui ce grăia: „Bătrâne, crede-mă că eu nu te cred.” El a zis: „Vino și vezi!”.

Atunci, s-a sculat repede bătrânul și s-a dus la cimitir cu starețul fericitului luptător și, dacă a ajuns acolo, a strigat bătrânul, ca la unul ce trăiește, către cel ce cu adevărat viază întru adormire și îi zise: „Murit-ai, frate Acachie?” Iar înțeleptul, arătându-se și după moarte ascultător, răspunse marelui bătrân: „Cum e cu putință, părinte, să moară un iubitor de ostenelile ascultării?” Atunci bătrânul, care îi fusese mai înainte îndrumător, cuprins de spaimă, a căzut la pământ, curgându-i lacrimi pe față, și, cerând de la egumen o chilie în apropierea mormântului, a trăit de atunci înainte acolo, înțelepțește, zicând neconținut către părinți: „Rugați- vă pentru mine, că am săvârșitucidere!” Dumnezeuului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvânt al Preacuviosului Părintelui nostru Efrem Sirul, despre pocăință și viața cea desfătăată.

Domnul nostru Iisus Hristos și Dumnezeuul nostru zice în Sfintele Evanghelii: „Deci, și voi fiți gata că în ceasul în care nu gândiți, Fiul Omului va veni.” (Luca, 12, 40). Nevoiți-vă a intra prin poarta cea strâmtă, care duce la viață. Să călătorim pe calea aceasta, fraților; ca viața veșnică să moștenim. Călătoriile acestea sunt cu necazuri, dar odihna este fericită. Călătoriile acestea sunt cu întristare, dar răsplătirea este cu bucurie. Călătoriile acestea sunt strâmte, dar sălașul este desfătăat. Călătoriile acestea sunt: pocăința, ajunarea, rugăciunea, umilința, privegherea, smerita cugetare, sărăcia cea duhovnicească, defăimarea trupului, îngrijirea sufletului, culcarea pe jos, nespălarea, foamea, setea, mâncarea uscată, goliciunea, milostenia, lacrimile, plânsul, suspinările, plecarea genunchilor, necinstirile, gonirile, răpirile, osteneala cu mâinile, primejdiile, a fi defăimați și a răbda, a fi urâți și a nu urâ, a pătimi rele și cu bine a răsplăti, a lăsa datornicilor datoriile, a ne pune sufletul pentru prieteni iar, mai pe urmă de toate, a ne vărsa sângele pentru Hristos, când vremea va cere. Acestea sunt călătoriile porții celei strâmte și ale căii cele necăjite, care are răsplătirea cea fericită: Împărăția Cerurilor.

Iar poarta care duce la pierzare, este Largă și calea desfătăată. Și umbletele pe această cale sunt, aici, în lumea aceasta, adică, de bucurie făcătoare, iar acolo, de mare scârbă. Aici ușoare, iar acolo grele și dureroase. Aici se arată ca niște lucruri de nimic, iar acolo ca niște fiare sălbatice, care mușcă pe cei ce le săvârșesc și nu se pocăiesc, după cuvântul Proorocului: „Cutremur i-a cuprins pe ei acolo, dureri ca ale celei ce naște” (Ps. 47, 6). Iar răutatea vieții acesteia, adică umbletele căii celelalte, pe care și Apostolul, în parte, le-a numărat, sunt: desfrânarea, înverșunarea, slujirea la idoli, otrăvirea, vrajba, cearta, pofta, mânia, bătaia, invidia, petrecerile, strigările, cântecele lumești, fluierăturile, jocurile, scăldaturile, hainele cele moi, prânzurile cele scumpe, bătaile din palme, gâlcevile, somnul cel fără grijă, ura dintre frați, grăirea de rău. Iar, lucrul cel mai rău, decât toate, este nepocăința și a nu ne aduce aminte niciodată de ieșirea, cea din urmă, din viață.

Acestea sunt călătoriile căii celei cumplite, pe care mulți sunt cei ce călătoresc. Dar și sălașul cel convenit lor îl vor afla. În locul desfătăării, foame; în locul beției, setea; în locul odihnei, chinul; în locul râsului, tânguirea, în locul alăutei, plângerea; în locul îngrășării trupului, viermele; în locul jocurilor, a fi împreună cu dracii; în locul meșteșugurilor drăcești, întunericul cel mai dinafară și gheena focului și cele asemenea acestora, în ziua cea înfricoșată a Judecății, se va cere de la -fiecare de a păzit și dreapta mărturisire a credinței, neîntinată de eresuri, precum a mărturisit- o când a zis: „Mă lepăd de Satana și de toate lucrurile lui”. Acestea și cele asemenea acestora se vor cere de la tot creștinul, în ceasul cel înfricoșat al cercării. La care, ajută-ne, Doamne, să nu fim osândiți. Că Ție se cuvine slava în veci! Amin.

14 ianuarie

Intru această zi, minunea Sfântului Vasilie, Ia Anastasie preotul.

Intr-una din zile, Cuviosul Părintele nostru Vasilie, strălucit fiind de darul cel dumnezeiesc, a zis către clericii săi: „Veniți, fiilor, după mine ca să vedem slava lui Dumnezeu, și împreună să proslăvim pe Stăpânul nostru”. Și, au ieșit din cetate, neștiind nimeni unde voiește el să meargă. Iar un preot cu numele Anastasie, care viețuia într-un sat, avea femeie cu numele Teogonia, cu care patruzeci de ani a petrecut în feciorie și de mulți se socotea că Teogonia este neroditoare, pentru că nimeni nu știa de fecioria curăției lor, cea păzită în taină. Și avea Anastasie, pentru viața sa sfântă, Duhul lui Dumnezeu și era bărbat înainte-văzător. Că, întru acea vreme, văzând el mai înainte cu duhul, că Vasilie avea să-l cerceteze pe el, a zis către soția sa Teogonia: „Eu mă voi duce la câmp, ca să lucrez pământul, iar tu, sora mea, să împodobеști casa și în ceasul al nouălea din zi, aprinzând lumânări, să ieși întru întâmpinarea Sfântului Vasilie arhiepiscopul, că vine să ne cerceteze pe noi păcătoșii”. Iar ea, mirându-se de cuvintele bărbatului său, a împlinit porunca. Și, nu departe fiind Sfântul Vasilie de casa lui Anastasie, l-a întâmpinat pe el Teogonia și i s-a închinat lui. Iar Vasilie i-a zis: „Cum te afli, doamnă Teogonia?”. Iar ea, auzind că pe nume o cheamă, s-a înspăimântat și a zis: „Sănătoasă sunt, stăpâne sfinte”. Iar fericitul i-a zis: „Unde este domnul Anastasie, fratele tău?”. Iar ea a răspuns: „Nu frate, ci bărbat îmi este mie, și s-a dus la câmp să lucreze pământul, dar mă voi duce să-l chem pe el.”. Iar Vasilie ia zis: „A venit și în casă este, nu te osteni.” Aceste cuvinte auzind, de și mai multă spaimă s-a umplut, că toată taina lor, Sfântul mai înainte a văzut-o și, tremurând, a căzut la picioarele Sfântului și i-a zis: „Roagă-te pentru mine, păcătoasa, Sfinte al lui Dumnezeu, că mari și minunate lucruri văd la tine.” Iar Sfântul se ruga pentru dânsa.

Și, intrând în casa preotului, l-a întâmpinat însuși Anastasie și, sărutând picioarele Sfântului, a zis: „De unde mie aceasta, că a venit arhiereul Domnului la mine?”. Iar arhiereul i-a zis: „Bine că te-am aflat, ucenice al lui Hristos; să mergem la biserică și să facem dumnezeiască slujbă.” Căci, se obișnuise preotul acela să postească în toate zilele, afară de sâmbătă și de Duminică și nu gusta nimic, fără numai pâine și apă. Iar când au mers în biserică, a poruncit Sfântul Vasilie lui Anastasie ca să slujească Liturghia. Iar el se lepăda, zicând: „Știi, stăpâne, ce zice Scriptura: Cel mai mic de la cel mai mare se blagoslovește.” Iar Vasilie a zis către dânsul: „Cu toate lucrurile tale cele bune, să ai și ascultare.” Și, când slujea Anastasie, în vremea sfintirii înfricoșătoarelor Taine, a văzut Sfântul Vasilie și ceilalți care erau vrednici, pe Preasfântul Duh pogorându-se în chip de foc și pe Anastasie înconjurându-l. Iar după săvârșirea dumnezeieștii slujbe, au intrat în casă și a pus preotul masă Sfântului și clericilor lui. Și, mâncând, a întrebat Sfântul pe preot: „De unde îți este averea și ce fel este viața ta, spune-mi mie.” Răspuns-a preotul: „Eu, arhiereule al lui Hristos, om păcătos sunt și mă aflu sub dajdia poporului și am două perechi de boi. Cu una lucrez eu însumi, iar cu alta slujitorul meu și, din roadele lucrului acesta, o parte este spre primirea străinilor, iar altă parte spre darea dajdiilor, și se ostenește cu mine și femeia mea, slujind străinilor și mie.” Și a zis Vasilie către dânsul: „Să o numești pe ea sora ta, precum și este; dar spune-mi mie bunătățile tale.” Răspuns-a Anastasie: „Eu nimic bun n-am făcut pe pământ.” Atunci Vasilie a zis: „Să ne sculăm și să mergem împreună”. Și, sculându-se, au mers la un bordei și a zis Vasilie: „Să-mi deschizi mie ușa aceasta”. Iar Anastasie a zis: „Nu, Sfinte al lui Dumnezeu, să nu voiești a intra, că nimic nu este acolo, fără numai cele de

trebuință pentru casă". Iar Vasilie a zis: „Eu pentru trebuințele acestea am venit.”.

Iar preotul, nevrând să deschidă ușa, a deschis-o Sfântul cu cuvântul și, intrând, a aflat acolo pe un om foarte rănit de lepră, căruia mai multe măduIare, putrezind, îi căzuseră. Și nu știa de dânsul nimeni, fără numai singur preotul și sora lui. Deci, a zis Vasilie către preot: „Pentru ce ai voit să tăinuiești de mine această comoară a ta?”. Răspuns-a preotul: „Omul este mânios și ocărător, stăpâne, și, pentru aceasta, m-am temut să ți-l arăt, ca să nu greșescă cu vreun cuvânt împotriva Sfinției tale”. Atunci a zis Vasilie: „Bună nevoiești alegi. Dar să mă lași și pe mine într-o noapte să-i slujesc lui, ca și eu să fiu părtaș la plata ta”. Drept aceea, a rămas fericitul Vasilie singur cu cel bolnav și, închizându- se, toată noaptea a petrecut în rugăciune și, dimineața, l-au scos pe cel bolnav întreg și sănătos. Iar preotul și sora sa și toți cei ce erau acolo, văzând o minune ca aceea, au proslăvit pe Dumnezeu. Și s-a întors apoi Sfântul Vasilie la casa sa. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

15 ianuarie

Întru această zi, cuvânt pentru cei ce sunt îngropați în biserici.

Un oarecare, Valentin cu numele, judecător fiind al Ladionului, a murit. Și era el un om foarte rău și lua mită și viețuia în toate neorânduilele. Iar trupul lui a fost îngropat în biserica Sfântului Mucenic Uar. Iar la miezul nopții s-au auzit în biserica aceea niște glasuri și țipete. Iar păzitorii, alergând la acel țipăt, au văzut un chip groaznic și înfricoșat, ferecând cu un lanț picioarele celui Valentin și trăgându-l, fără milă, afară din biserică, iar el amar striga. Deci păzitorii, dacă au văzut aceasta, s-au dus cu frică la locașurile lor. Iar a doua zi au deschis înaintea tuturor mormântul unde fusese pus Valentin și n-au aflat acolo trupul lui, ci, căutându-l, departe de biserică l-au aflat, aruncat într-o groapă și cu picioarele legate, precum îl trăsese din biserică.

Drept aceea, să cunoască toți lucrul acesta, că acei ale căror păcate sunt grele, și dacă au fapte vrednice de osândă, chiar dacă ar porunci cineva, să-i îngroape pe ei în locuri sfințite, apoi în locurile acelea sfinte nu primesc nicidecum izbăvire. Ci, pârâți fiind de însăși păcatele lor, mai amară muncă vor lua. Că locul pe nimeni nu mântuiește, ci din fapte sunt și folosul și munca. Deci, acestea cunoscându-le, să nu ne sânguim a pune în biserică trupurile păcătoșilor, care nu sunt vrednici. Să ne aducem aminte de părinții cei din pustietăți, că nu în biserici zac trupurile lor, ci în locuri pustii. Că unii, adică, de strâmtorare și de lipsuri au murit, iar alții de fiare au fost mâncați, iar alții cu tot felul de nevoi s-au lipsit de viața aceasta; dar sufletele lor împreună cu îngerii se bucură, întru lumina vieții celei veșnice. Drept aceea, și noi să ne sânguim a avea pocăință și milostenie, blândețe și înfrânare și tot felul de fapte bune, ca să ne facem părtași vieții celei veșnice.

Întru această zi, învățătură despre cereasca împărăție și despre veșnica osândă.

Dacă atunci, când intrăm într-o cetate mare, întemeiată de oameni, în lumea aceasta, măcar că știm bine că după puțină vreme se va risipi, dar când începem a umbla printr-însa, nu ne mai saturăm de frumusețile ei, de poduri, de grădini, de curți, de palate, încât am pofti mereu să tot umblăm printr-însa, pentru frumusețile ei, apoi, cu cât mai mult nu se vor desfăta cei ce se vor învrednici a intra în Cetatea lui Dumnezeu, în Ierusalimul cel de Sus, când vor începe a gusta din dulceața cea de-a pururea a frumuseții celei mai presus de orice asemănare? Și iarăși, după cum atunci când, intrând la curtea unui împărat pământesc, vedem palate mari, împodobite cu marmură, cu aur și cu argint, iar după aceea putem vedea pe împăratul și bărbați vrednici stându-i înaintea în podoabe mărețe, iar împăratul îmbrăcat în porfiră și încoronat cu pietre scumpe, măcar că toate acestea sunt stricăcioase, apoi cu cât mai vârtos nu se va bucura cel ce va intra la Dumnezeu, întru cereasca împărăție, neputând a se sătura de frumusețile și de slava Lui cea pururea fiitoare? Și precum când, intrând cineva într-o vie sădită de oameni, o vede pe ea veselă, îngrijită și cu tot felul de poame și de flori împodobită, încât ar voi să tot umble mereu prin ea și a se veseli de vederea ei, măcar că este stricăcioasă, apoi cu cât mai mult cel ce a intrat în cetatea lui Dumnezeu, dacă va fi împlinit poruncile lui Dumnezeu, întru această lume, de câtă slavă duhovnicească nu se va bucura, întru lumina cea negrăită și întru slava cea netrecătoare, văzând pe Stăpânul, Domnul tuturor, cu a Sa mărire strălucind și luminându-i pe toți cei drepti, cu mult mai vârtos decât soarele acesta.

Dar, să spunem ceva și despre munca cea fără de sfârșit, prin pilda veacului acestuia, așa cum am arătat și pentru bunătățile cele fără de sfârșit. Cum vom putea suferi chinul viermelui celui neadormit, noi, care aici nici împunsăturile țânțarilor și ale muștelor celor slabe nu le putem suferi? Ci, învârtindu-ne în paturile noastre, ne sârguim să le prindem și pe unii și pe altele? Și ne scărpinăm cu unghiile trupul, ca și cum i-am fi de vreun folos, pentru cea slabă împunsătură. Apoi, cum vom suferi noi cu ușurință gheena focului? Noi, care nu putem suferi arșița soarelui, ci fugim la umbră sau în casă, căutând odihnă. Și cum vom suferi întunericul cel mai de dedesubt și scrâșnirea dinților? Noi care acum, nici o zi nu putem suferi o cameră întunecoasă, nefiind nici durere, nici plâns, nici scrâșnirea de dinți? Ci îndată ne tulburăm și ne întristăm, zicând: „Când vom ieși din întunericul acesta, ca să vedem doar lumina aceasta stricăcioasă?”. Deci, dacă unele ca acestea sunt bunătățile cele veșnice, cât și chinurile cele fără de sfârșit, precum pe rând le-am arătat, apoi să nu ne lenevim. Să fugim de veșnica pierzare și să alergăm la făcătorul nostru, Dumnezeu. Căruia se cuvine slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

16 ianuarie

Întru această zi, cuvânt din Limonar, despre botezul minunat al unui păgân.

Fiind noi în Alexandria, ne-a spus nouă Părintele Andrei acestea, zicând: „Când eram foarte tânăr, am fost fără de rânduială. Și am făcut odată un oarecare lucru necuviincios, împreună cu alți nouă inși, dintre care unul era

filipeean, iar altul păgân. Și toți zece am hotărât să fugim în Palestina. Iar, dacă am ajuns în pustie, boală cu fierbințeală a cuprins pe păgân și către moarte se apropia. Și toți în mare necaz eram, nedumerindu-ne ce să facem cu el. Însă, pentru dragoste, nu am voit a-l lăsa pe el și, fiecare din noi, după puterea noastră, l-am purtat pe el din loc în loc, vrând a-l duce pe el în cetate, sau până la o casă de oaspeți, ca să nu moară în pustie. Și tânărul multe zile negustând hrană nici băutură, și de multă sete și de cuprinderea înfocării și de marea arșiță a soarelui și de osteneală, a fost aproape să moară. Deci, și noi, pentru aceasta, am socotit a nu-l mai duce pe el, fiindcă slăbise foarte mult la trup. Și, mult plângând pentru el și temându-ne ca și noi, tot așa de foame și de sete să murim, ne-am sfătuit să-l lăsăm și să ne ducem; și l-am pus pe el pe nisip, plângând. Iar el a înțeles că voim să-l lăsăm și să ne ducem și a început a ne jura pe noi, zicând: „Pe Dumnezeu cel ce a plecat cerurile și S-a pogorât pentru mântuirea omenească și Care va veni să judece viii și morții, vă rog, nu mă lăsați pe mine, să mor nebotezat, ci faceți cu mine milă și mă botezați, ca și eu să mă duc botezat din această viață, către Dumnezeu.” Iar noi am grăit către dânsul: „Cu adevărat, frate, dar nu se cuvine nouă a face aceasta, că nimeni din noi nu are dregătoria de preot, că acest lucru este numai al episcopilor și al preoților. Și apoi, nici apă nu avem aici.” Dar el stăruia cu unele ca acestea și cu mai mari jurăminte ne zicea: „Nu mă lipsiți pe mine de un dar ca acesta al lui Dumnezeu, creștini fiind voi.” Și noi nu ne dumiream ce să facem.

Iar filipeanul, de Dumnezeu fiind luminat, ne-a zis nouă: „Ridicați-l pe el, și drept punându-l, dezbrăcați-l de hainele lui.” Și cu multă osteneală, de-abia am făcut aceasta. Iar fratele cel mai înainte zis, luând nisip cu amândouă mâinile, a turnat pe capul lui, zicând așa: „Botează-se robul lui Dumnezeu Teodor, în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh.” Iar noi am zis: „Amin.” Și, de trei ori făcând așa, noi am zis: „Amin.” și cu adevărat grăiesc vouă, fraților, că, îndată, într-un acel ceas, l-a vindecat pe el Hristos, Dumnezeu nostru, și sănătos s-a făcut, nici cel mai mic semn de boală având. Și fața lui se arăta rumenă mai mult decât înainte. Și din ceasul acela, degrabă mergea cu noi prin pustie, iar noi minunându-ne de o grabnică schimbare ca aceasta, proslăveam negrăita bunătate a lui Hristos, Dumnezeu nostru.

Și, venind în Ascalon, am spus Sfântului Dionisie, episcopul cetății aceleia, cele ce ni s-au întâmplat nouă și cele ce am făcut fratelui nostru. Iar episcopul s-a mirat mult de acestea și cu mare frică, și-a chemat clericii și s-a sfătuit cu dânsii, dacă să boteze cu apă, pe cel ce a fost botezat cu nisip, sau nu? Deci, unii ziceau: „Se cuvine botezul cel cu nisip a i se socoti lui drept botez, de vreme ce cu minune preaslăvită s-a făcut.” Iar alții grăiau: „Nu este de cuviință să rămână numai cu acel botez, pentru că și Domnul Iisus Hristos a grăit către Nicodim: „Dacă nu se va naște cineva din apă și din Duh, nu va intra în împărăția Cerească”; iar, despre minunea ce spuneți că s-a făcut pentru dânsul, aceasta pentru marea lui credință s-a făcut, că pentru aceasta l-a și făcut Domnul pe el sănătos.” Și așa, voind ei ca desăvârșit să se nască el din apă și din Duh, după multă cercetare ce s-a făcut, s-a învoit fericitul episcop Dionisie de la trimis pe el, ca să se boteze la râul Iordan, iar pe filipeanul care îl botezase pe păgân cu nisip, l-a hirotonit diacon.” Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvânt despre un călugăr Martirie, care a purtat pe Hristos.

În pământul Savoriei a fost un călugăr Martirie, iubitor de Hristos, iubitor de săraci și milostiv, tânăr cu vârsta, dar bătrân cu mintea și viață curată având. Deci, acesta avea un obicei de mergea, de la mănăstirea sa, în alta, la un părinte duhovnicesc, pentru rugăciune. Și, odată mergând el, a aflat pe un sărac zăcând în cale și plin de răni, vrând să meargă și el tot acolo, dar nu putea pentru slăbiciunea sa. Și, fiindu-i milă fericitului Martirie de el, și-a întins mantia sa, și luându-l cu dragoste, l-a dus pe el în spate. Iar când s-a apropiat de mănăstire, părintele lui cel duhovnicesc, care cu ochi proorocești îl văzuse pe el, îndată a strigat către călugării săi, zicând: „Alergați de grabă și deschideți porțile mănăstirii că, fratele Martirie vine, aducând pe Dumnezeu”. Și ajungând fratele la poarta mănăstirii, s-a pogorât Săracul din spatele lui și i s-a arătat lui având chipul precum este zugrăvit pe icoană Izbăvitorul neamului omenesc, Dumnezeu și Omul, Mântuitorul Iisus Hristos, și se ridica la cer sub privirea lui Martirie. Iar pe când se înălța, a zis către dânsul: „O, Martirie, tu nu M-ai trecut pe Mine cu vederea pe pământ, nici Eu pe tine la cer nu te voi trece cu vederea. Tu acum ai căutat cu milă spre Mine, și eu în veci te voi milui pe tine.” Și, acestea zicând, S-a făcut nevăzut.

Deci, intrând el în mănăstire, i-a zis lui părintele cel duhovnicesc: „Frate Martirie, unde este acela pe care l-ai adus?” A răspuns zicând: „De aș fi știut, părinte, cine este, m-aș fi ținut tare de picioarele Lui.” Atunci a spus tuturor călugărilor ceea ce se făcuse. Și l-a întrebat pe el părintele, zicându-i: „Oare el ți se părea greu ție, fiule?” Iar el a răspuns: „Nu, părinte, când îl duceam nu simțeam nici o greutate. Că duceam pe Călugărul pe mine, Care poartă pe toată lumea cu neosteneală și numai prin Cuvânt pe toate le ține. A Călugărul este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

18 ianuarie

Întru această zi, cuvânt din Pateric, că bine este a se osteni călugării.

A venit un călugăr la egumenul Siluan, din muntele Sinai, și, văzând pe frați lucrând, a zis starețului: „Să nu lucrați lucrare pieritoare, că Maria partea cea bună și-a ales.” Iar starețul a zis ucenicului său Zaharia: „Să duci pe fratele acesta în camera cea deșartă.” Iar când au început frații a mânca, se uita cel închis prin ferestruică și aștepta, doar îl vor chema și pe el la masă. Și, fiindcă nu l-a chemat pe el nimeni, sculându-se, a venit la stareț și a zis: „Poate nu mâncați astăzi, părinte?” Și a răspuns starețul: „Acum noi am mâncat.” Iar fratele a zis: „Dar pentru ce nu m-ați chemat și pe mine?” Și i-a grăit lui starețul: „Tu ești om duhovnicesc și nu ai trebuință de mâncarea aceasta, iar noi trupești suntem și trebuie să mâncăm, pentru aceasta ne și ostenim lucrând, iar tu, fiindcă ți-ai ales partea cea bună, să citești cărțile și să te hrănești cu cuvintele cele duhovnicești.”

Deci, acestea auzindu-le fratele acela, a pus metanie până la pământ, cerându-și iertare. După aceea, i-a grăit lui starețul: „Frate, fiecărui om, de mare folos îi sunt ostenelile, că, până și Maria, din pricina ostenelilor Martiei a fost laudată, la cină.”

19 ianuarie

Întru această zi, povestire din viața Sfântului Macarie egipteanul, despre două femei ce au ajuns la desăvârșire, în lume fiind.

Rugându-se oarecând Cuviosul către Dumnezeu, s-a făcut un glas către dânsul, zicându-i: „Macarie, încă n-ai ajuns la măsura celor două femei, care viețuiesc împreună în cetatea cea de aproape.". Deci, auzind aceasta bătrânul, și-a luat toiagul său și a mers în cetatea aceea și, aflând casa lor, a bătut în ușă și îndată una dintre dânsule a ieșit cu mare bucurie și l-a primit pe el. Apoi, chemând bătrânul pe amândouă, a zis către dânsule așa: „Pentru voi atâta osteneală am îndurat, venind din pustia cea depărtată, ca să înțeleg lucrurile voastre, pe care spuneți-mi-le mie, netăinuindu-le.". Și au răspuns femeile către bătrânul: „Crede-ne pe noi, Sfinte Părinte, că nici în noaptea trecută de patul bărbaților noștri n-am fost libere, deci, ce fel de lucruri cauți de la noi?". Iar bătrânul stăruia, rugându-le pe ele, ca să-i arate rânduiala vieții lor. Iar ele, silite fiind, au zis: „Noi nici un fel de rudenie între noi nu aveam și s-a întâmplat că s-au însoțit cu noi doi frați și, cu dânsii, cincisprezece ani petrecând în aceeași casă, nici un cuvânt rău sau spurcat n-am zis una către alta, nici nu ne-am sfădit cândva, ci în pace până acum viețuim. Și ne sfătuiam cu un gând, ca, lăsând pe soții cei trupești, să mergem în ceata sfintelor fecioare, celor ce slujesc lui Dumnezeu, dar n-am putut să-i înduplecăm pe bărbații noștri, ca să ne lase pe noi, măcar că foarte cu multe lacrimi și rugăminți i-am rugat pe dânsii. Drept aceea, necăștigându-ne dorirea, am pus așezământ între Dumnezeu și între noi ca nici un fel de cuvânt nesocotit să nu zicem până la moartea noastră.".

Acestea, auzindu-le, Sfântul Macarie a zis: „Cu adevărat, nici fecioare, nici măritate, nici monah, nici mirean, ci hotărârea cea bună o caută Dumnezeu, primind-o pe ea ca pe însăși fapta, și fiecăruia, după alegerea cea de bună voie, îi dă pe Duhul Sfânt, Cel ce îndreptează viața tuturor celor ce vor să se mântuiască.".

Întru această zi, cuvânt pentru un om izbăvit de boală, pentru milostenie, dar care, părăndu-i rău de milostenia sa, a căzut și a murit.

A fost un oarecare om în Constantinopol și acela, îmbolnăvindu-se și de moarte temându-se, a dat la săraci treizeci de litre de aur și pentru acea milostenie se făcuse sănătos. Dar, din îndemnarea diavolului, a început a se mâhni pentru aur, căindu-se de milostenia pe care o făcuse. Și, spunând aceasta unui om bogat, care și era prieten de aproape, acela i-a zis lui: „Să nu primești, omule, nicidecum sfatul acesta rău, ca nu cumva să mânii pe Dumnezeu, Care te-a făcut pe tine viu pentru milostenia ta, ca nu cumva să aducă până și moarte năpraznică asupra ta și vei muri fără de pocăință.". Iar acela n-a ascultat, ci încă și cu mânie sa îndepărtat.

Deci, i-a zis lui prietenul: „Dacă nu ascuți cuvintele mele și cele spre mântuirea ta nu le primești, eu îți voi da ție alt sfat.". Iar acela a zis: „Care? Și în ce fel?". Iar adevăratul milostivitor i-a răspuns: „Să vii, împreună cu mine, la biserică și să zici: Nu sunt eu, Doamne, cela ce am făcut milostenia, ci este

milostenia acestuia. Și eu îți voi da ție treizeci de litre de aur.". Și acela a făgăduit că așa va face. Deci, venind la biserică și aurul în mâini primindu-l, i s-a jurat precum îi spusese lui și, ieșind prin ușile bisericii, îndată căzând, a murit. Și i-a cuprins frică și cutremur pe toți care s-au aflat acolo, de grabnica osândă a Judecătorului celui drept.

Deci, clericii sfătuiau pe stăpânul aurului să-și ia ce era al său, iar acesta s-a lepădat de el, zicând: „Să nu-mi fie mie nici în gând a primi una ca aceasta, pentru că, ceea ce am dăruit Domnului Dumnezeu, a Aceluia este și întru visteriile cele de sus s-a scris, cum dar, pot eu să-l am pe el în a mea stăpânire? Că așa de năpraznă au murit și Anania, împreună cu femeia lui Safira, când au dat lui Dumnezeu prețul țarinii lor, pentru că ascunseseră o parte din preț. Că Dumnezeu nu se amăgește, nici nu se defăima.". Deci, auzind, toți s-au folosit și au dat săracilor cele treizeci de livre de aur ale mortului.

Întru această zi, învățătură a fericitului Macarie.

Cei ce nu voiesc să păzească cele ale legii și nici să asculte nu voiesc, să se gătească să asculte și să rabde ceea ce nu voiesc. Că, de vom tăcea noi, pietrele vor striga.

Dacă cineva cu îndrăzneală va grăi cele de folos, plată va lua. Iar de va grăi cele despre tihnă, celor ce ascultă, judecată fățarnică va lua. Că mai bine este omului, primindu-și folosul din grăirea adevărului, chiar de ar fi urât de toți, decât să se vatăme din fățarnicie, deși este iubit pentru aceasta. Că pe cei ce sunt urâți de oameni fără dreptate, îi va ridica Domnul, iar, pe cei ce de oameni sunt îndrăgiți, îi va defăima.

Și multe sunt căile spre pocăință. Mai întâi trebuie să ne pocăim de păcatele noastre. A doua cale este să iertăm aproapelui greșelile. A treia este rugăciunea, cea din toată inima înălțată. A patra este să dăm milostenie. A cincea este gândul cel smerit. Deci, să nu ne lenevim, ci, în toate zilele, prin toate acestea să umblăm, că foarte plăcute sunt căile acestea. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

20 ianuarie

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre faptele cele fără milostenie și fără dragoste.

Mers-au odinioară trei frați la schit, la un bătrân sfânt și i-a zis lui unul dintre ei: „Am învățat, părinte, Testamentul cel Vechi pe de rost". Și i-a răspuns lui bătrânul: „Ai umplut văzduhul de vorbe". Iar cel de al doilea a zis: „Eu mi le-am și scris, Testamentul cel Vechi și cel Nou". Și i-a zis bătrânul: „Și tu ai umplut ferestrele de hârtii". Iar cel de al treilea a zis: „Și mie mi-a crescut mușchi pe vatra focului". Și bătrânul i-a zis: „Și tu ai gonit iubirea de străini de la tine. Dar de voiți să vă mântuiți, dragoste către toți să aveți și de milostenie să purtați grijă". Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

21 ianuarie

Întru această zi, învățătură a Sfântului Vasilie, despre faptele bune.

Învăță-te și te deprinde, omule credincios, să fii lucrător de evlavie, învață-te a vieții după cuvântul Evangheliei; cuvântul acesta să-ți fie, adică, îndreptarea ochilor, înfrânarea limbii, domolirea trupului, smerenie minții, gânduri curate având, pierdere și părăsire mâniei. Nevoiește-te la faptele cele bune, pentru Domnul; lipsit fiind, nu te răzbuna; urât fiind, să iubești; fiind prigonit, rabdă; hulit fiind, să mângâi; omoară-ți păcatul, răstignește-te împreună cu Hristos. Toată dragostea să-ți pui spre Domnul, ca să-L afli unde sunt mulțimile de îngeri, soboarele celor întâi născuți, scaunele Apostolilor, toiegele Patriarhilor, cununile Mucenicilor și laudele Dreptilor. Cu aceștia, să dorești și pe tine însuși să te numeri. Iar când va veni vreo ispită asupra ta, din îngăduința lui Dumnezeu, ori goliciune, ori necaz, ori foame, sau altceva, sau vreo boală cercând trupul tău, sau pierdere de sânge pătimind, pentru Dumnezeu, rabdă, laudând pe Dumnezeu, și să nădăjduiești spre Domnul cel milostiv, ca îndrăznind, nesfiindu-te, să zici: „Trecut-am prin foc și prin apă și ne-ai scos pe noi la odihnă.”

24 ianuarie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre milostenia făcută din osteneala dreaptă, nu din jafuri.

Zis-a Domnul: „Faceți-vă prieteni cu bogățiile nedrepte, ca să intrați în casele cele veșnice.” și zicând așa: „din bogățiile nedrepte”, a arătat că, adică, îndreptarea ta să se facă în vremea de acum. Ceea ce, adică, rău ai câștigat, să împărți bine. Adunată-i din nedreptate, acum, căindu-te, să risipești cele adunate. Că nu aceasta este fapta bună, ca să dai, din acelea, o parte, ci, a se lipsi de toate acelea, este lucru bun. De vreme ce, cea mai grea fărădelege este ca, adică, de la unul a apuca și altuia a da. Iar de faci milostenie din nedreptate, apoi să miluiești pe aceia pe care i-ai asuprit. Că nu cel ce miluiește pe mulți este milostiv, ci acela ce nici pe unul nu asuprește, nici îi face nedreptate, pentru că cei ce nu se depărtează de la nedreptăți și aduc daruri lui Dumnezeu, aceia neprimiți sunt. Căci scris este: „Jertfele celor fără de lege, urâte sunt lui Dumnezeu.”. Mai bine este a nu câștiga o avere ca aceea, decât a o da lui Dumnezeu cu fățarnicie.

Iar, pentru cei ce nu fac milostenie la săraci, zice Proorocul: „Cela ce-și astupă urechile sale, ca să nu audă pe săraci, și el însuși, oarecând va striga și nu-l va auzi nimeni”. Drept aceea, se cade a pune în minte mila și judecata, adică, să câștigăm după dreptate și să împărțim milostenie, după cum este scris, ca prin aceasta să ne apropiem de Dumnezeu. Deci, întru aceasta, să se cerceteze cu dinadinsul fiecare pe sine și să se socotească: oare, dintru ale sale osteneli are bogăția din care voiește să aducă daruri lui Dumnezeu, ori, poate a făcut silă celor neputincioși, sau a jefuit pe cei de sub stăpânirea lui? Că, măcar de ești și stăpânitor, să nu faci silă, nici să jefuiești, ci, de ți se va întâmpla ție și să ai stăpânire, să arăți, mai ales, dreptatea ta. Iar, de vei lua de la săraci și vei da la alți săraci, apoi mai bine este ție să nu jefuiești cele străine, nici să faci cu ele milostenie, ca să nu-ți faci jertfa ta urâtă, apucând a o aduce din nedreptate? Ci, cu ceea ce voiești să miluiești pe alt sărac, mai bine să-l miluiești pe cel

căruia i-ai făcut nedreptate. Că Dumnezeu nu primește jafuri și apucături. Pentru că milostenie din nedreptate nu se face, nici din blestem nu vine binecuvântare, nici din lacrimi, veselie. Drept aceea, rogu-vă pe voi, în tot locul să vă socotiți și să vă păziți pe voi și să vă siliți a face poruncile Domnului, ca să aflați odihnă sufletelor voastre.

Întru această zi, cuvânt despre Iov, despre iubirea de săraci.

Ascultați ce grăiește Scriptura despre Iov, câtă avere avea, cirezi de boi și oi, și cămile, și toată cealaltă avere pe care Dumnezeu o încredințase lui Iov, pe toată a ars-o focul. Și Iov n-a zis nici un cuvânt de răzvrătire, ci, „Domnul a dat, Domnul a luat”. Ascultă și vezi, el atât de multe pierzând, n-a defăimat, ci, când le-a primit, a lăudat pe Dumnezeu, iar când s-au luat de la dânsul, nu s-a jelit. Iar oamenii, cei de acum, când primesc și iau, nici nu-și aduc aminte de Acela ce le-a dat lor, iar când le pierde și se păgubesc, atunci încep a defăima pe Făcătorul, numărându-și vredniciile lor. De au dat vreo măsură de grâu, sau o pâine la săraci, de au aprins o lumânare la biserică, sau de au adus spre jertfă un ied, apoi le pomenesc și zic: „Am făcut aceste fapte bune de ce, dar, au venit asupra noastră aceste răutăți?”, însă, se cade nu numai să nu pomeniți acele mici fapte bune, ci, mai vârtos, să-ți aduci aminte de cele mai de seamă porunci ale Legii, pe care nu le-ai făcut. Ai aprins, adică, o lumânare în biserică, bine; dar iată a intrat în biserică și săracul, suspinând cu lacrimi din pricina ta, și ți-a stins strălucirea lumânării tale. Sau ai dat cutărui sărac o pâine, ceea ce și eu adevăresc, dar adu-ți aminte că turmele oilor tale au mâncat toată secerătura săracului. Drept aceea, asuprești mult și faci puține bunătăți. Apuci mult și dai puține.

De voiești să nu fii învinuit, apoi nu năpăstui pe cel sărac, nici pe semenul tău. Pe cei scăpătați nu-i nedreptăți, pe văduve nu le asupri, pe sărac nu-l trece cu vederea, de la vecini să nu-ți întorci fața, pe prieteni să nu-i înșeli, pe cei bătrâni să nu-i mânii, pe părinți să-i cinstești, de biserică să nu te desparți, de desfrânare să te depărtezi, de iubirea de arginți să te păzești. Iubirea față de frați să nu o uiți, vătămarea răutății să o gonești din inima ta și dragostea să ți-o sădești în inimă. De iubirea de străini să nu te lepezi, și de la adevăr să nu te depărtezi. De clevetiri să fugi departe, smerenia să o iubești, de sfadă să te îngrețoșezi.

Acestea toate să le păzești și nu te va cuprinde pe tine răul și, măcar de ar și năvăli, dar tu să nu hulești. Acestea toate le-a făcut Iov, sluga Domnului, când au năvălit asupra lui relele acelea, iar el n-a defăimat, ci a lăudat pe Dumnezeu zicând: „Fie numele Domnului binecuvântat în veci.”. Deci, de ar fi cineva bolnav sau din bogăție ar cădea, și de l-ar primi cu răbdarea acestuia, apoi și cununii aceluia vrednic va fi, întru Hristos Iisus Domnul nostru, Căruia se cuvine slava! Amin.

25 ianuarie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Grigorie, papă al Romei, despre primirea de străini.

Un oarecare om bogat sluja cu mare osârdie, împreună cu toată casa lui, oaspeților, că, în fiecare zi, aducea străini la masa sa. Și, într-o zi, a venit un străin, împreună cu mulți alții, și l-a dus și pe acesta la masa sa. Însă, când a vrut, după obiceiul smereniei sale, să-i toarne apă pe mâinile lui și s-a întors să ia ibricul cu apă, îndată nu l-a mai văzut pe acela, pe ale cărui mâini voia să toarne apa. Și, făcându-se lucrul acesta, se mira omul singur întru sine. Dar în noaptea aceea, i-a zis lui Domnul, în vis: „În celelalte zile M-ai primit, adică, prin frații mei mai mici, iar în ziua de ieri, pe Mine însumi M-ai primit. Deci, la judecata cea viitoare, se va zice ție: „Cele ce ai făcut unuia din acești mai mici ai Mei, acelea Mie le- ai făcut.”. Iată, dar, mai înainte de judecată, că Domnul arată că, atunci când este primit prin frații Lui mai mici, atunci ne socotește pe noi ca pe cei ce-L primesc pe El însuși. Și noi, dar, să nu ne lenevim spre primirea de străini. Socotiți, fraților, cât de mare este lucrul primirii de străini. La mesele voastre, pe Hristos primiți-L, ca și voi să fiți primiți de El la ospățul cel veșnic. Dați, acum, străinului Hristos, la primirea de străini, ca și El, pe voi, la ziua Judecății, nu ca pe niște străini să vă știe, ci ca pe cei apropiați ai Săi, în împărăția Sa, să vă primească.

Întru această zi, cuvânt al aceluiași Sfânt Grigorie, despre moartea dreptilor.

Ne spunea nouă Sfântul Grigorie: „A fost, zicea, un oarecare rob, pe care mulți din voi, împreună cu mine, îl știu și era sărac în viața lumii acesteia, iar cu faptele bune era bogat. Pe acesta îl cuprinsese o boală grea și lungă, încât nu putea niciodată să se scoale de pe patul său, nici să stea, nici să se întoarcă pe altă parte, nici nu putea să-și ducă mâinile sale la gură. Însă maica lui și frații îi erau lui de slujbă, și cele ce-i dădeau alți creștinii, pentru Dumnezeu, pe acelea toate, cu mâinile maicii sale și ale fraților lui, le împărțea la săraci. Carte nu învățase, dar își cumpărase cărți și cei ce-l cercetau, pentru Dumnezeu, aceia îi citeau și el, ascultându-i, se mângâia în boala sa și lăuda pe Dumnezeu în toate ceasurile și vremile.

Iar când i s-a apropiat lui ceasul, ca să se ducă din viața aceasta, în vremea mutării sale, a început a cânta și a slăvi pe Dumnezeu; încă și pe cei ce veneau atunci la dânsul, îi îndemna să cânte împreună cu dânsul. Iar odată, după ce au început să cânte cu el, a strigat, zicând: „Tăceți, tăceți, au nu auziți cât de mari laude grăiesc în ceruri?”. Și întru acel ceas, acel sfânt suflet s-a luat din trup de îngeri, și toți s-au umplut de bună mireasmă din trupul lui și au cunoscut toți că primit este la ceruri sufletul lui.

Deci, aceasta vă rog eu pe voi, fraților, să cunoașteți ce vom lua, la Judecata cea înfricoșătoare, noi, dacă vom slăbi în fapte bune, de vreme ce acest sărac, fără de mâini, a putut să împlinească poruncile Domnului. Au nu ne va arăta atunci Domnul, împotriva noastră, pe Apostoli, care au adus mulțimi de credincioși în împărăție, împreună cu dânsii? Au nu ne va arăta nouă împotriva pe Mucenici, care și-au vărsat sângele lor pentru dânsul? Iar noi ce vom zice atunci, când pe acest rob, de care am vorbit, îl vom vedea mântuit? Drept aceea, acestea le grăiesc, îndemnându-vă pe voi ca să faceți fapte bune, ca să fim și noi

părtași moștenirii acestora și împărăției cerurilor să ne învrednicim, întru Hristos Iisus, Domnul nostru."

Întru această zi, cuvânt din Everghitinos, despre faptul că se cuvine pururea a ne aduce aminte de moarte și de judecată.

Trei lucruri sunt, pe care cu anevoie le câștigă omul și acestea păzesc toate faptele bune: plângerea, a plânge pentru păcatele sale și a avea înaintea ochilor moartea sa. Că cel ce gândește în toate zilele și zice întru sine: „Numai astăzi mai am a fi în lume”, niciodată nu va greși înaintea lui Dumnezeu. Iar cel ce așteaptă a trăi multă vreme, cu multe păcate se va acoperi. Celui ce se gătește a da seama înaintea lui Dumnezeu pentru toate lucrurile sale, Dumnezeu se îngrijește a-i curăți toată calea lui de păcat. Iar cel ce defaimă și zice: „Cine știe când voi ajunge acolo”, acela locuiește în răutăți. Mai înainte de a face orice lucru, în fiecare zi, adu-ți aminte unde ești, și unde ai a merge, când vei ieși din trup. Și, să nu te lenevești de sufletul tău nici o zi; ia aminte la tine, ca de-a pururea să pomenesti și să ai înaintea ochilor moartea și veșnicele munci și pe cei ce acolo se muncesc și se chinuiesc și, ca pe unul din aceia, pe tine să te socotești, mai vârtos decât ca pe unul din cei vii. Vai nouă că, vrând a ne muta de pe pământul în care păcătuim, ne facem griji îndelungate pentru lucruri pământești și stricătioase. Și, în vremea neiertatei noastre duceri de aicea, nu ne învrednicim a aduna nici un lucru. Vai nouă, că vom suferi întrebare, la înfricoșatul Judecător, pentru toată fapta cea din viața pământească și pentru tot cuvântul deșert, și pentru toate relele amintiri, și necurate, și pentru toate aducerile aminte ale sufletului. Și, iată, ca niște nevinovați, în toată vremea vieții noastre suntem, fără de grijă de sufletele noastre. Pentru aceasta ne așteaptă pe noi, acolo, focul cel nestins al gheenei și întunericul cel mai dinafară, și viermele cel neadormit, și plângerea, și scrâșnirea dinților, și veșnica rușine, înaintea a toată zidirea, cea de sus și cea de jos. Vai nouă, că acele și înțepăturile muștelor, ale țânțarilor și ale albinelor nu le răbdăm, iar de balaurul care ne mușcă în fiecare zi, care, ca într-o sorbitură, ne înghite pe noi, și care ne străpunge peste tot cu boldurile veninoase ale morții, de loc nu ne îngrijim și nici să fugim de dânsul, nu voim. Și, atunci, cum, oare, vom putea suferi înfricoșatele și nesfârșitele munci? Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

26 ianuarie

Întru această zi, cuvânt din Pateric, pentru ca să nu nădăjduiască omul în sine.

A venit, oarecând, un bătrân la alt părinte și, vorbind ei unul cu altul, a zis unul: „Eu am murit pentru lume”. Și i-a răspuns lui celălalt bătrân: „Să nu-ți pui nădejdea întru tine, până ce vei ieși din trupul tău, că dacă tu zici „am murit”, apoi satana n-a murit; ci încă în toate ceasurile să ne păzim pe noi înșine cu dinadinsul. Că precum un ostaș sau un vânător, când merg la lucrul lor, nu se înspăimântă, ci se nevoiesc, măcar că nu știu dacă vor fi răniți sau dacă vor scăpa și se vor mântui, așa se cade și monahului a se lupta cu dracii, dar să nu-și pună nădejdea întru sine, ci la Dumnezeu să-și pună toată nădejdea”.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre milostenie și plata ei.

Orice ai da la săraci, acelea în mâinile lui Hristos le pui și nimeni nu poate să le răpească din mâinile Celui ce le-a luat, ci petrec acolo, multă roadă făcându-se nouă. Și, de vreme ce nici omul nu trece cu vederea, ci asemenea răsplătește darul primit, apoi, cu cât mai mult încă Hristos, cum, oare, după luare, nu va răsplăti? Căci, iată, ce zice Solomon: „Cela ce miluiește pe săraci, împrumut dă lui Dumnezeu.”. Dar văzut-ai, oare, ce lucru slăvit de împrumutare? Că altul este cel ce ia și Altul se îndatorește și se pune chezaș. Că n-a zis, adică: „Cel ce miluiește pe sărac dă lui Dumnezeu”, ca, la răsplătire, să nu ia numai al său, ci împreună cu al său să ia mai multă dobândă. De aceea și noi dăm împrumut la aceia care ne dau mai multă dobândă, și încă pe cei avuți îi alegem și-i căutăm, iar pe blândul și binecunoscătorul Dumnezeu, Care însutit răsplătește, îl părăsim.

Că ce ne va da nouă pânțele, care mistuiește multe, numai gunoi și stricăciune? Sau ce ne dă deșartă mărire? Invidie și răutate. Sau ce, iubirea de desfătări? Numai necazuri și deșertăciuni. Apoi, ce ne dă desfrânarea? Gheena și viermele cel neadormit. Iar celor bogați și nemilostivi ce li se cuvine? Aici, cele ce sunt rele, iar dincolo, cele amare. Că nemincinos este Cel ce a zis: „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și acestea toate se vor adăuga vouă.”. Deci, pentru ce nu ne îngrijim de milostenie, fraților? Cel ce miluiește pe săraci, zice, împrumut dă lui Dumnezeu. Apoi, oare, împrumut iei de la mine, Doamne, milostenia dată la săraci? Dar când va fi mie, spune-mi, mă rog, vremea răsplătirii?

Când va ședea Fiul Omului pe scaunul slavei Sale și va pune pe cei milostivi de-a dreapta Sa, iar pe cei răpitori și nemilostivi de-a stânga, atunci va zice celor de-a dreapta Lui: „Veniți, binecuvântații Părintelui Meu, de moșteniți împărăția cea gătită vouă, de la întemeierea lumii.”. Pentru ce pricină oare? De vreme ce, zice: „Am flămânzit și mi-ați dat de am mâncat, am însetat și m-ați adăpat, gol am fost și m-ați îmbrăcat.”. Și pentru ce, Doamne, despre altele nu faci de loc pomenire, fără numai de milostenie?”. Nu voi judeca, zice, pe cei ce au greșit, ci pe cei ce nu s-au pocăit. Nu osândesc pe cei bogați, ci pe cei nemilostivi și neomenia lor o mustru, pentru că, având un ajutor de mântuire ca acesta, adică milostenia, prin care tot păcatul se pierde, au trecut cu vederea o atât de mare facere de bine.”. Că nu pentru aceasta ai luat averea, ca, adică, în mâncări și în beții să o cheltuiești pe ea, ci ca să o trimiți pe ea în cealaltă lume, prin mâinile săracilor, cheltuind-o în milostenie. Că, au doar a ta este averea ce ai? Nu este a ta, ci pentru săraci îți este dată ție. Dintru ale Lui, îți poruncește ție Dumnezeu, ca să dai. Chiar dacă ar fi din ostenele tale și pentru aceasta socotești că este a ta avuția, au doar, nu putea Dumnezeu să o ia pe ea de la tine? Dar, iată, nu face aceasta, că doar te- o face pe tine iubitor a da la săraci și printr-ânșii moștenitor al împărăției să te facă. Căruia se cuvine slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Întru această zi, cuvânt despre omul ce a tămăduit la mormântul Sfântului Ioan Gură de Aur, prin a sa pocăință.

Când au adus trupul Sfântului din Comane cu mare cinste, și l-au așezat pe el în biserica Apostolilor, atunci un om din cei puternici ai Constantinopolului, fiind bolnav și având credință rnară în Sfântul Ioan Gură de Aur, a poruncit slugilor sale să-l aducă pe el în cinstita biserică a Sfinților Apostoli, unde este mormântul cel tămăduitor al purtătorului de Dumnezeu părinte Ioan Gură de Aur. Iar, după ce l-au dus pe el întru acea cinstită biserică, s-au rugat cu lacrimi și l-au pus pe pat. Deci, zăcând el și bolind, chema ajutor pe Sfinții Apostoli ai lui Hristos și pe Sfântul, Părintele nostru Ioan Gură de Aur, ca să-l miluiască pe el în primejdia lui, aducându-și aminte de cele necuvioase fapte făcute de el, înainte de îmbolnăvire. Iar când gândea la acestea, tânguindu-se, zicea: „Amar mie și vai de ticălosul cel nepocăit, cum voi merge pe calea dintru care nu mă voi mai întoarce? Și cum voi suferi certarea înfricoșatului Judecător și muncile cele netrecătoare și veșnice?".

Deci, acestea grăindu-le acela, și mai multe decât acestea, tânguindu-se, cam pe la al șaselea ceas, toți au ieșit din cinstita biserică, și numai singur bolnavul a rămas și, căutând spre bolta acelei sfinte biserici, a văzut chipul Domnului nostru Iisus Hristos și a început a grăi către Dânsul așa: „De chipul tău, Stăpâne, deși zugrăvit de mâini omenști, mă cutremur și mă tem. Dar cum eu, ticălosul, Te voi vedea pe Tine, înfricoșatul Judecător, când vei veni să judeci toate? Greșit-am, Stăpâne, iartă-mă pe mine, că n-am păzit poruncile Tale.". Deci, acestea grăindu-le acela, a început a-și mărturisi păcatele sale spre Sfânta icoană. Iar, după ce, cu de-amănuntul, le-a spus pe toate, și-a mai adus aminte încă de alt păcat, pe care îl făcuse, și a început a zice: „L-am făcut Stăpâne, însă nu îndrăznesc, a-l spune, nu îndrăznesc, Iubitorule de oameni, nu îndrăznesc, Milostive.". Deci, acestea zicându-le el, a venit un glas de la Sfânta icoană, zicând: „Spune, omule!". Iar după ce l-a spus și pe acela, a venit alt glas și i-a zis: Iartă-ți-se ție păcatele tale!".

Iar după ce s-a pogorât acel glas înfricoșat, s-a sculat omul sănătos și a căzut cu fața la pământ, strigând cu glas mare și înălțând cântări de mulțumire lui Dumnezeu, Celui ce nu voiește moartea păcătosului, ci așteaptă întoarcerea pocăinței și voiește ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină. Deci, închinându-se chipului Mântuitorului Hristos și tămăduitorului mormânt al purtătorului de Dumnezeu părinte Ioan Gură de Aur, s-a dus la casa sa și, cealaltă vreme a vieții sale a petrecut-o în curăție și cu pază. Dumnezeului nostru, slavă!

29 ianuarie

Întru această zi, povestire a Sfântului Grigorie Dialogul, despre sărindare.

Ne spunea nouă papa Grigorie al Romei: „A fost un călugăr, într-o oarecare mănăstire, care îmi slujea mie, iar, mai pe urmă, începând a se îmbolnăvi, s-a apropiat de moarte. Deci, îi slujea lui un frate al lui după trup, cu numele Copiosie, care și acum este viu. Iar cel mai sus-zis frate, văzându-se aproape de moarte, a spus fratelui său: „Am, a zis el, ascunși trei galbeni". Dar

acest lucru nu s-a putut tăinui față de frații din mănăstire. Pentru că, cercetând cineva, din întâmplare, mâinile fratelui, a aflat acei trei galbeni.

Și cum am auzit aceasta despre fratele ce petrecea împreună cu noi în mănăstire, n-am trecut-o cu vederea. Că așezământul mănăstirii astfel este, că, adică, toți frații de obște viețuiesc și nimeni nu are la sine nimic. Deci, foarte m-am întrebat cum și ce să fac, spre curățirea acestui frate și spre pilda și învățătura tuturor fraților. Deci, chemând pe iconom, i-am zis lui: Mergi și să nu lași pe nimeni din frați ca să vie la fratele cel ce moare, nici cuvinte de mângâiere să audă din gurile lor. Ci, când va fi aproape de moarte și va începe să cheme pe frați la sine, să-i zică lui trupescul frate:

Pentru cei trei galbeni pe care i-ai ascuns, la toți frații ești o urâciune; ca măcar cu acest amar cuvânt să poată a se curăți de acel greu păcat. Iar, după ce va muri, să nu-l îngropați pe el unde se îngroapă frații, ci în gunoi făcând o groapă, acolo să-l acoperiți și cei trei galbeni împreună peste dânsul să-i aruncați, zicându-i: Argintul tău întru pierzare împreună cu tine să fie, și aceasta zicând, să-l acoperiți pe el.

Cu aceasta, două foloase am voit să fac, și același și fraților: ca pe acela, adică, grija și mahnirea cea de la moarte să-l curețe de păcat, iar pe ceilalți, mai vârtos, frica celui osândit să-i mântuiască de la un păcat ca acela, ceea ce s-a și făcut. Deci, fratele acela, apropiindu-se de moarte, se ruga ca să vină la dânsul frații. Și, întristându-se el, i-a spus lui cel de un sânge cu el frate: Pentru acești trei galbeni, toți frații au scârbă de tine. Iar el, pentru păcatul său, foarte mult suspina și, în suspinele acelea, a ieșit din trupul său. După aceea, l-au și îngropat, așa cum poruncisem. Și, intrând frații în grijă pentru osândirea aceluia, îndată au început a-și aduce înaintea mea lucrurile lor cele netrebnice și proaste, pe care rânduiala mănăstirii le dă lor voie să le aibă. Încă, foarte m-am temut, ca nu cumva să mă fac și eu vinovat întru ceva.

Iar după treizeci de zile de la moartea lui, a început a dori sufletul meu după fratele ce murise și cu frică mă gândeam la muncile lui și căutam o cale pentru izbăvirea lui. Deci, chemând pe iconomul la mine, cu mare grijă i-am zis lui: Este destul cât s-a muncit în foc fratele nostru cel mort. Și datori suntem să-i ajutăm lui, după puterea noastră, că doar se va izbăvi din acele munci. Mergi, dar, și până la treizeci de zile Jertfa Mântuitorului să se aducă pentru dânsul. Deci, ducându-se, s-a făcut așa. Încă și noi am făcut la fel pentru sufletul acela, până ce fratele cel mort sa arătat lui Copiosie, cel de un sânge cu el frate, zicându-i: Până acum, frate, foarte rău m-am muncit, iar acum sunt bine și întru lumină, pentru că astăzi sfânta împărtășire am primit. Deci, acestea văzând și auzind fratele lui, s-a dus la mănăstire, spunându-le tuturor fraților. Iar ei, numărând zilele, au aflat că aceea era ziua întru care, cea de a treizecea jertfă se adusese pentru dânsul. Și acel frate al lui nu știa că, pentru fratele său fac rugăciune cei din mănăstire, iar aceștia nu știau ce văzuse despre dânsul fratele lui, cel de același sânge. Și, așa, întru aceeași zi, sau înștiințat împreună de cele ce se făceau. Dintru care, un lucru aievea se arată: „Că, pentru mântuitoarele Jertfe, s-a izbăvit fratele acela din munci.”. Deci, a sluji la cei morți, sărindare, cu adevărat, un lucru prea de folosește. Amin.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre faptul că se cade a ne ruga pentru vrăjmași și pentru cei ce ne fac supărare.

Cu cât te rogi mai din suflet pentru cei ce te clevesc pe tine, cu atât mai mult adeverești pe Dumnezeu și face El însuși izbândă pentru tine: „Că a mea este izbândirea, Eu voi răsplăti”, zice Domnul. Și iarăși a zis Domnul: „Iubiți pe vrăjmașii voștri și faceți bine celor ce vă urăsc pe voi. Rugați-vă pentru cei ce vă fac vouă supărare, pentru cei ce vă izgonesc pe voi.”. Și pentru care pricină a poruncit El aceasta? Pentru că, adică, să te izbăvească pe tine de necaz și de mânie și de pomenirea de rău și ca să te învrednicească pe tine de dragostea Lui cea desăvârșită. Că voiește ca să mântuiască pe toți oamenii și la cunoștința adevărului să-i aducă. Și ca un Dumnezeu ce este din fire, pe toți la fel îi iubește, dar pe cel cu fapte bune îl proslăvește, iar pe cel rău, în veacul acesta, se silește spre cele bune a-l întoarce, ca pe unul ce întru întuneric umblă cu nebunia sa. Pentru că cel desăvârșit, fiind bun dăruitor, nu știe deosebirea, nici ce este al său, nici al străinului, nici robului, nici celui slobod, nici credinciosului, nici necredinciosului, ci pe toți asemenea miluiește. Că, după cum zice Apostolul, nu este nici evreu, nici elin, ci toți una sunt în Hristos, Căruia este slava, împreună cu Tatăl și cu Preasfântul Duh, Cel de viață dătător. Amin.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Efrem, despre cei ce în fiecare zi păcătuiesc și în fiecare zi se pocăiesc.

Până când, o, prietene, fiind stăpânit de vrăjmașul, plăcerea lui o săvârșești? Până când, o, iubite, slujești patimilor trupești, celor aducătoare de moarte? Primește sfatul meu, că te face pe tine viu și, curățindu-ți sufletul tău împreună și trupul, apropie-te de Mântuitorul, Cel ce te vindecă pe tine, Care primește pe toți cei ce se pocăiesc. Mare mântuire îți va fi ție dacă, deșteptându-te, nu te vei lenevi a veni la Dânsul. Că, dacă în unele zile greșești, iar în altele, iarăși zidești, dacă pierzi, risipești și iarăși aduni, apoi asemenea ești cu copiii. Cel ce singur se împiedică de o piatră, se poticnește și cade, și, dacă face, a doua oară așa, acela este orb și fără minte. Deci, aceasta să o ai în inima ta și aleargă la pocăință cu osârdie și roagă-L pe Cel ce te-a zidit pe tine. Fii smerit și umil, flămând și în suspine pătîmind durerea pentru cele trecute, păzindu-te și luând aminte la cele de aici înainte ale vieții tale.

Că așa, oarecând, și Zaheu vameșul s-a mântuit, așa iarăși și Matei rob al lui Hristos s-a arătat. La fel și desfrânata, căzând la picioarele Mântuitorului, și-a dezlegat împletiturile părului și i-a șters picioarele cu părul capului și, așa, a ieșit din groapa patimilor. Așa și tu pleacă-ți grumazul pe genunchi și te arată umil și, cu aceasta, te vei mântui. Vezi cetatea Sodomei și a Gomorei, a neamului celui nesupus și spurcat. Fugi de acel neam necurat, asupra căruia Dumnezeu a plouat cu foc și pucioasă și a ars toată cetatea lor. Vezi limpezirea cetății Ninive și înflorirea ei cea frumoasă. Că ea fusese plină de păcate și de răutăți, încât poruncise Domnul ca să o piardă, dar, după ce a văzut pe niniviteni în saci și în cenușă umblând, în foame și în sete pedepsindu-se, tremurând și de frică cuprinzându-se, din toate părțile în plângere, unul pe altul tânguindu-se, cei slobodi, cei robiți, cei bogați, săracii, stăpânii și dregătorii, bătrânii și tinerii, împreună cu pruncii, S-a milostivit spre ei, i-a miluit și i-a mântuit. Judecata, pe care o poruncise Domnul ca să o ia ei, a schimbat-o. Și așa, din cei păcătoși, pe

cei nesupuși îi muncește, iar pe cei ascultători, nu-i lasă să piară fără de crutare. Sânguiește-te, deci, ca să te pocăiești și te vei mântui.

Gata este Dumnezeu spre milă și spre vindecare, grabnic spre ajutor, osârdnic spre izbăvire, celor ce cer le dă și celor ce bat le deschide. Celui ce se roagă îi dă iertare, tinde daruri celui ce-i trebuie și nu le cruță pentru cela ce caută, nu respinge pe cei căzuți, ci spre mântuire îi trage. Dăruiește dezlegare celor ce cer, ceartă pe cei ce nu ascultă. Poticnitu-te- ai, deșteaptă-te; ai căzut, scoală-te; roagă-te și cere; cazi, năzuiește, caută pe Cel ce voiește să te mântuiască, trezește-te ca să nu cazi iarăși, iar de vei și cădea, să te scoli din nou. Doborât fiind, îndreptează-te, iar de ai greșit, întoarce-te. Iar, după ce te-ai vindecat, poartă-te sănătos totdeauna, și dacă te-ai mântuit, ferește-te de boala de care ai fost biruit, ca să nu te ardă focul pe care abia l-ai stins. Să nu cazi în spurcăciunea din care te-ai ridicat. Să nu te asemeni porcilor, care se bucură de spurcăciune. Să nu te asemeni câinilor, care își mănâncă murdăriile. Că nimeni punându-și mâinile pe plug și căutând înapoi, nu va fi îndreptat în împărăția cerurilor. Nimeni, după ce se spală și iarăși aleargă la spurcăciune, nu se face curat.

Unul este Hristos, una credința, unul este darul, una este patima, una moartea, una învierea. Și nu se cade celui ce s-a junghiat, iarăși să se mai jertfească, nici altă izbăvire să se mai facă pentru tine. Slobozitu-te- ai, apoi nu te mai face rob, prin voia ta. Spălatu-te-ai, nu te mai spurca iarăși.

Peste fire, în păcate aflându-te, să nu deznădăjduiești nicidecum, fără numai să te pocăiești și te vei mântui, întru Iisus Hristos Domnul nostru, a Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

30 ianuarie

Întru această zi, cuvânt, ca să nu osândim pe nimeni pentru nici un lucru.

Într-o mănăstire de obște, au fost doi călugări, mari cu viața și care s-au învrednicit a vedea Darul lui Dumnezeu asupra fraților lor. Iar pentru oarecare trebuință, a ieșit unul din ei înaintea porții mănăstirii și a văzut pe cineva mâncând de dimineață și i-a zis lui: „Oare la vremea aceasta mănânci pâine vinerea?”. Iar a doua zi a fost slujbă, ca de obicei. Deci, privind fratele lui, a văzut Darul lui Dumnezeu depărtat de la dânsul și s-a întristat. Iar când a venit în chilie, l-a întrebat: „Ce ai făcut frate, că nu văd, ca mai înainte, Darul lui Dumnezeu peste tine?”. Iar el, răspunzând, i-a zis lui: „Eu nu știu să fi greșit, nici cu lucrul, nici cu gândul”. Zis-a fratele: „Oare nici cu cuvântul n-ai greșit?”. Iar acel frate și-a adus aminte de toate și i le-a spus, zicând: „Ieri, am văzut pe cineva, care, afară din mănăstire, mânca de dimineață și i-am zis lui: „Au la această vreme mănânci vinerea?” Acesta este păcatul meu, deci, te rog, ostenește-te, cu mine împreună, două săptămâni și te roagă lui Dumnezeu pentru mine, ca iarăși să-mi dea Darul Său”.

Și au făcut post și după două săptămâni a văzut iarăși Darul lui Dumnezeu venind peste fratele și s-a mângâiat și au lăudat pe Preabunul Dumnezeu.

Drept aceea, fraților, să nu osândim pe nimeni, ci de ale noastre păcate să ne îngrijim.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre minciună și clevetire.

Rogu-vă pe voi, fraților, părăsiți-vă de vătămarea cea pierzătoare, adică de clevetire și de minciună și să lepădați de la voi această tiranie. Că minciuna este întâiul păcat și meșteșug al diavolului, că prin ea întâi a amăgit pe Adam și pe tot neamul nostru l-a băgat în pierzare. Că, deși unii socotesc că minciuna este un mic păcat și din obicei mint unii altora, alte păcate le mărturisesc și le părăsesc pe ele, iar minciuna nici n-o mărturisesc, nici nu o părăsesc și nu aud pe Proorocul ce zice: „Pierde-voi pe toți cei ce grăiesc minciună” (Ps. 5, 6). Și iarăși: „Pe cel ce clevetea, în ascuns, pe vecinul său, pe acela l-am izgonit” (Ps. 100,6).

Clevetirea a răsturnat case mari, din temelie. Iată, numai unul este clevetit, iar supărarea și plânsul la mulți ajunge și intră, adică la copiii lui și la cei apropiați și la prieteni. Deci, plângerea și suspinul acestora, cum va slobozi, oare rugăciunea clevetitorilor acelora, ca să ajungă la auzul lui Dumnezeu? Că și lumânările lor se sting și jertfele lor neplăcute le fac suspinele. Pentru care, bine a zis David: „Pierde-va Domnul toate buzele cele viclene și limba cea plină de mândrie.” (Ps. 11,3). pentru că și asupritorii fac păcat ca furii și tâlharii. Ba încă asupritorii sunt și mai amari decât furii și tâlharii, de vreme ce, aceștia au măcar puțină pricină, adică sărăcia și foamea și golătatea. Și, ei fură noaptea, pe întuneric, și temându-se. Iar asupritorii și cei ce iau mită fură ziua, la lumină, și pe frații lor jefuindu-i, le fac lor nedreptăți mari. Încă și de desfrânare și de toată spurcăciunea sunt plini, de care Apostolul poruncește să fugim, zicându-ne: „Fugiți de desfrânare! Căci tot păcatul pe care îl fac oamenii, afară de trup este, iar cela ce se desfrânează întru al său trup greșește.”. Și iarăși: „Nu vă înșelați, că nici preadesfrânații nici desfrânații, nici bețivii nu vor intra întru împărăția lui Dumnezeu”, dacă nu se vor curați pe ei prin pocăință mare.

Mulți aduc aici o socotință proastă zicând că, adică, așa sunt făcuți unii, oameni înfierbântați spre pofta trupească, și nu pot să se înfrâneze, iar alții, fiind făcuți reci la trup, pot să se înfrâneze. Dar eu, această socotință, cu o mică pildă o voi strica.

Dacă într-adevăr, omul este neînfrânat spre poftă după fel și după fire, apoi cum se face că, atunci când cineva voiește să facă vreun rău, silit fiind de poftă, îndată ce vede trecând vreun judecător pământesc nu-și zice că de felul meu sunt așa tâlhar și desfrânat, să nu fug dar de dânsul, ci dimpotrivă, îndată ce-l vede, fuge de greșeala aceea. Si, atunci, cum este cu pofta aceluia, după fel și după fire? Și dacă frica unui judecător pământesc poate să piardă pofta aceea, spre greșală, atunci, cu cât mai vârtos frica înfricoșătorului Aceluia și Atotvăzătorul Judecător este în stare să piardă din noi toată pofta spre păcat? Dar, de vreme ce nu avem frica Lui întru noi, pentru aceea și grăim socoteli și motive de acestea și de acele fapte necurate suntem plini. Apoi, încă ne și înfuriem, bănuind că ne-ar fi poruncit nouă grele porunci, iar pe noi înșine nu ne osândim.

Să ne sfiim, deci, de Stăpânul Ceresc, ai Cărui ochi sunt mult mai luminoși decât soarele, Care de-a dreapta Tatălui stă și vede păcatele și fărădelegile noastre, măcar atât cât ne sfiim de un judecător pământesc. Că, altfel, aproape nu-i zicem așa: „Tu, acolo, la înălțime ești, iar noi de Tine nu ne temem.”. O,

mare este răbdarea lui Dumnezeu, a Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

31 ianuarie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Antioh, despre pătimirea pentru aproapele.

A pătimi pentru altul, a ajuta și a se osteni, plăcut lucru este lui Dumnezeu. Că aceasta și datori suntem a face, ca niște slugi de aproape și slujitori ai cuvântului lui Dumnezeu, ca să-I plăcem Lui, ca niște ostași împăratului, de la care luăm și plată; milă adică să avem și îndurare a sufletului. Pentru că acela ce are un izvor ca acesta, din care izvorăsc toate bunătățile, apoi acela, dacă are bogăție, o dă, iar de vede pe cineva în primejdie și nevoie, plânge, iar de vede pe vreun om asuprit, îi dă o mână de ajutor. Deci, să ne nevoim și să ne silim ca dragostea, credința și răbdarea noastră să nu fie fără de nici un înțeles, ci ca un coif și sulită și ca o armă împotriva vrăjmașului. Cu toți, adică, cu dragoste să fim și îndelung-răbdători, întru tărie viețuind. Că și Domnul nostru, Iisus Hristos, grăiește: „Așa se cade să fie slujitorul Domnului”, adică pe săracul care lăcrimează să nu-l treacă cu vederea, ca și rugăciunea noastră și lacrimile să nu se treacă cu vederea. Iar de vom aduce daruri mari lui Dumnezeu, să nu ne mândrim, ci cu gând smerit aceasta să o facem, ca să primim bun dar de la Dumnezeu. Pentru că Iov, cel care mai înainte de toți, împreună-pătimitor a fost și spre toți îndurat, zice: „Eu pentru fiecare neputincios, am plâns și am suspinat, văzând pe om în primejdie, iar de l-am văzut gol, l-am îmbrăcat. Și ușile mele deschise au fost pentru tot străinul.”. Tot așa și Tobie zice: „Milostenii multe făceam, iar când am văzut vreun mort lepădat, îngrijindu-mă de el, l-am îngropat.”. Iar Proorocul Osea zice: „Să ne silim a cunoaște pe Domnul, că milă voiește, iar nu jertfă și ardere de tot.”. Încă și Miheia Proorocul zice: „Eu îți voi spune ție, omule, ce lucru este mai bine și mai bun, sau ce caută Dumnezeu de la tine. Aceasta, adică, o caută: să faci milostenie cu dragoste.”. Dar s-a zis și la Pilde: „Să izbăvești pe cei duși la moarte, iar pe cei uciși de sabie să-i răscumperi.”. Iacob Apostolul zice: „De vor fi fratele tău sau sora ta goi și lipsiți de hrana cea de toate zilele și le-ar zice lor cineva dintre voi: Mergeți cu pace, încălziți-vă și vă săturați și nu le-ar da lor cele de trebuință trupului, de ce folos le-ar fi?”, încă ne învață și Pavel, zicând: „Îmbrăcați-vă, dar, ca niște aleși ai lui Dumnezeu, sfinți și iubiți, cu milostivirile îndurării, cu bunătate, cu smerenie, îngăduindu-vă unul pe altul, ținându-vă cu dragoste, ca niște mădulare într-un singur trup. Că de pătimește un mădular, împreună cu dânsul suferă toate mădularele.”. Iar, Petru Apostolul, zice: „Roguvă pe voi, iubiților, să vă feriți de tot răul, cei îndestulați bine să faceți, să fiți cu un gând și darnici, iubitori de frați, îndurați, supuși, nerăsplătind răul cu rău, nici ocară cu ocară, ci, dimpotrivă, mai vârtos să binecuvântați, știind că la aceasta ați și fost chemați: să moșteniți binecuvântarea.”. Iar înduratul Domn, voind să ne arate că de Părintele Său suntem mântuiți, ne-a zis: „Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru Milostiv este!”.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre pocăință și răsplătirile Judecății.

Aduceți-vă aminte, fraților, de acea înfricoșată Judecată, când va veni acea zi și noaptea aceea înfricoșătoare, adică noaptea păcătoșilor și ziua dreptilor, când se va sparge soborul și se vor risipi lucrurile cele rele și mincinoase. Atunci, se va lămuri fiecare, lucrurile lui, și cinstea lui, bogatul și împăratul, bărbatul și femeia. Atunci, viață bună se va cere de la noi și fapte bune, nu mărire și bogăție slăvită, nici sărăcie și stare proastă. Mie, va zice Domnul, fapte dă-Mi, și, chiar dacă ești rob, vei fi mai mare decât cel liber. Sau de ești femeie, mai mare vei fi decât bărbatul, de viețuiești după Legea lui Dumnezeu și după Scriptură. Să ne lepădăm, deci, de noi înșine și de voile noastre și să urmăm lui Dumnezeu.

O, de câte ori s-a ridicat această mare a vieții și faptele trupului acestuia câte valuri au făcut? Câte tulburări, câte furtuni, câte înecări, câte fărădelegi, câte greșeli, câte ispite și lacrimi, câte rele în toate cetățile, câte prin case, câte certuri prin târguri? Și ce este în ajutorul omului sau în puterea lui? Toate sunt pline de frică: nașterea lui în durere, moartea înfricoșată, iar cele de după moarte, negrăite și nespuse cumpăniri în inimile noastre sunt, și bune și rele. Că, în ce parte ni se pleacă gândul, într-acolo și jugul trage. Bate, dar, cu îndrăzneală, ca să ți se deschidă ție degrabă. Adu-ți aminte că, nu după multă vreme, vei lăsa pe toate cele văzute, cerul și pământul, oamenii și lucrurile. Adu-ți aminte că ești nimic, cu trupul și cu sufletul, că puțin necaz te tulbură pe tine, puțină durere te arde pe tine, un cuvânt prost te răscolește pe tine. Deci, pentru ce nu te desparți tu puțin de viața aceasta? Eu îți spun ție că ești dator a te muta de aici și, sus, înlăuntrul porților cerești, să-ți faci ție cort și, acolo, de-a pururi să petreci.

Ci, te roagă lui Dumnezeu până la moarte, ca să te primească pe tine cu milostivire și, la vremea aceea, să-ți deschidă ție degrabă, iar, până ce ești pe pământ, pleacă-ți genunchii către Dumnezeu; sus să-ți ai sufletul, iar cu fața de-a pururi să acoperi pământul, ca să te vadă pe tine, că mai mult petreci ostentindu-te în rugăciune și adu-ți aminte de cele viitoare și rele și bune. Că acestea aduc frica lui Dumnezeu, și aduc lucrurile cele sufletești. Că săraci suntem toți și nu avem pe nimeni ajutor și sprijinitor, decât numai pe Dumnezeu.

Drept aceea, despărțindu-ne cu sufletul de toate, să ne îngrijim de noi înșine. Adu-ți aminte de păcatele tale și de osândirea ta. Adu-ți aminte că ești om muritor, bolnăvicios și pătimăș, spurcat și necurat. Adu-ți aminte că ești om cu viață măhnită, și plină de primejdii, care pe mulți, și buni și răi, înțelepți și neînțelepți, bogați și săraci, i-a pierdut. Adu-ți aminte că ești om, având oase smerite, de la picioare și până la cap, neputând suferi nici osteneală de o zi și nici o noapte să priveghezi. Adu-ți aminte cât ai greșit lui Dumnezeu cu fapta, cu cuvintele și cu gândurile. Adu-ți aminte că ziua și noaptea te lupti cu leul și cu șarpele. Adu-ți aminte câte suflete sunt sub pământ, care n-au luat în seamă frica lui Dumnezeu și acum nu câștigă odihnă rugându-se, ci, întru cele mai de jos ale firii, își plâng rătăcirile lor, lenevirea și desfătarea, precum și vătămarile certurilor lor. Adu-ți aminte că, după puțină vreme, vei muri și te vei osândi. Să nu încetezi a grăi acest mic cuvânt, ci să-l scrii în sufletul tău și în inima ta și să-l legi pe el de grumazul tău și anume: „Greșit-am Doamne, miluiește-mă!". Mai

bună îți este ție aceasta, decât o coroană împărătească, pentru că aceea pe mulți în muncă pogoară, iar acest cuvânt în viața veșnică duce. Întru acestea să te înveți și întru acestea dea pururea să fii.

Întru această zi, cuvânt din Pateric.

A intrat odată avă Agaton în cetate să-și vândă puținele lui vase și a găsit un lepros lepădat în cale. I-a zis lui leprosul: „Unde te duci?”. I-a răspuns avă Agaton: „În cetate, să vând niște vase”. Zis-a lui leprosul: „Te rog să mă iei și pe mine acolo”. Și, luându-l pe spatele său, l-a dus în cetate. I-a zis lui acesta: „Unde vei vinde vasele tale, acolo să mă pui”. Și a făcut bătrânul așa. Și după ce vindea un vas, zicea leprosul: „Cu cât l-ai vândut?”. Și-i răspundea: „Cu atât”. Și-i zicea iarăși: „Cumpără-mi o plăcintă”. Și-i cumpăra. Și iar vindea alt vas. Și-i zicea leprosul iarăși: „Dar acesta cu cât?”. Și răspunse bătrânul: „Cu atât”. Și-i zicea: „Cumpără-mi cutare lucru”. Și-i cumpăra. Deci, după ce a vândut toate vasele și vrea să plece, i-a zis din nou: „Te rog din nou să mă duci unde m-ai găsit”. Și, luându-l pe spatele lui, l-a dus la locul lui. Și i-a zis: „Binecuvântat ești, avă Agaton de Domnul în cer și pe pământ”. Și, ridicând ochii săi, pe nimeni n-a mai văzut. Că a fost îngerul Domnului, care a venit să-l ispitească.

FEBRUARIE

4 februarie

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre citirea cărților.

Un frate dintr-o mănăstire cu viață de obște se lenevea spre învățătură și a întrebat pe părintele său, zicând: „Ce înseamnă aceasta, părinte, că, iată, mă ostenesc la Scripturi și nimic nu înțeleg.” Și starețul ia răspuns lui, zicând: „Fiule, oile, când află pășune, cu multă dulceață mănâncă și adesea înghit hrana nerumegată, sânguindu-se fiecare să apuce cât mai mult și să pună întru sine hrană, iar după aceea stând, își rumegă hrana. Așa și tu, fiule, câtă vreme ai ajutor și bună vreme, învață-te pe tine cât poți, fără lenevire, din dumnezeieștile Scripturi și te va lumina Dumnezeu; ori, din vorbele bătrânilor auzind, te vei deprinde sau deprinzându-te singur, vei întreba sau de la cei ce învață binele, vei deprinde ceva sau însuși Domnul, în liniște, îți va grăi în inima ta numai să nu pierzi, întru lene, vremea și puterea cea dată ție de la Dumnezeu”.

7 februarie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre cum se cade a sta în biserică.

Ce poate fi mai înfricoșător decât aceste lucruri. Că biserica este cer și că, mai înainte, și casele erau biserici, iar acum biserica este mai defăimată chiar decât o casă. Că într-o casă este rânduială și fiecare își face slujba lui, iar în biserică este mare tulburare și neîncetată frământare de lume, ca într-un târg. Și doar știți că biserica nu este loc de petrecere, ci loc sfânt și îngeresc este,

împărăția lui Dumnezeu și însuși cerul. Adu-ți aminte de Sfânta Masa aceasta, pentru ce pricină este pusă și Cine se află pe ea.

Știi că cel nebotezat nu cunoaște această taină, dar tu știi ce să înțelegi, când auzi pe Proorocul, zicând: „Așa zice Domnul, depărtați-vă de la pământ și vă suiți la cer.”. Că biserica cer se numește. Adu-ți aminte al cui Nume se cinstește în biserică!

Iar acum, voi faceți în biserică mai mult răs decât în târg. Că, la adunările voastre lumești, stați liniștiți și nici o gâlceava, nici vorbă, nici strigare, nu se face între voi. Iar aici, unde Dumnezeu din cer vorbește sfinte și înfricoșătoare lucruri, cei ce voiți să vorbiți deșertăciuni, vă aflați ca la o petrecere. Au, doară, nu aveți case? De biserica lui Dumnezeu nu țineți seama și vorbiți și cu cei ce voiesc să tacă. De vorbiți de ale voastre treburi, nu vă opresc, dar vorbiți acasă la voi, la masă, la baie și la târg. Dar la biserică este loc al petrecerii cerești, loc de rugăciune și de învățătură, loc de mântuire. Iar voi faceți din biserică iarmaroc, prăvălie a schimbătorilor de bani, loc de împodobire a femeilor, unde ne umplem ochii de desfrânare, loc de vânzare și cumpărare, loc unde se pun la cale casele, oastea, judecățile; toate la biserică le poți vedea.

Noi, în toate zilele, ne întrebăm și ne îngrijim, că doar veți câștiga ceva de folos la biserică și, așa, să vă duceți acasă, iar voi, mai vârtos, spre sminteală și spre păcate vă adunați, în loc să vă curățiți de ele. Deci, roagă-te ca să înțelegi, iar mai vârtos se cade a tăcea, ca liniștea și tăcerea ta, primindu-o, Dumnezeu să te facă pe tine înțelept. Iar dacă nu poți să taci, ieși din biserică, ca să nu fii altora spre sminteală. Un singur glas se cade să fie în biserică; precum suntem un singur trup al lui Hristos, așa și o singură lucrare este Sfânta Biserică, adică, să stăm cu frică, să ascultăm, să luăm aminte și să ne rugăm. Că și episcopul tăcând, stă și slujitorii una cântă, iar noi, toți, răspundem într-un singur glas.

Deci, să nu lăsăm adevărul, alergând după umbre și năluci. Slobozi să ne facem de lucrurile vrăjmașului și de răutățile ce se fac între noi. Să deprindem, în loc de lăcomie, milostenia, iar în loc de ură, iubirea de oameni. Și așa făcând, ne vom îndulci de bunătățile cele de acum și de cele ce vor să fie, prin Iisus Hristos, Domnul nostru, a Căruia este slava în veci! Amin.

9 februarie

Întru această zi, învățătură a Sfântului Ioan Gură de Aur.

Două războaie sunt: unul este când dezbraci pe cel sărac, iar altul este când nu îmbraci pe cel sărac, măcar că ai bogăție și aceasta este adevărată tâlhărie. Deci, să-ți scrii în mintea ta, totdeauna, a doua venire a Domnului și taina aceea înfricoșătoare, când Judecătorul cel înfricoșător pe scaun va sta și cărțile se vor deschide, faptele cele ascunse, desfrânările, furtişagurile, jefuirile, lăcomiile, defăimările, clevetirile, certurile, războaiele, necinstirile, se vor arăta. Pe acestea toate să le gândești, iar pe lângă acestea, ia aminte și la focul cel nestins, care clocotește, apoi, și la întunecimile de diavoli, stând împrejurul scaunului, precum și la cercetarea neamului omenesc, dând răspuns fiecare după faptele ce a făcut. Gândește-te, asemenea, și la despărțirea păcătoșilor de cei drekți, când, dintr-odată, toate ale păcătoșilor vor lua sfârșit. Apoi, privește cum blândețea, dreptatea, înțelepciunea, milostenia și liniștirea, răbdarea cea în

primejdii și celelalte fapte bune, pe cei ce le au, îi vor duce în Cereasca Împărăție.

Iar rădăcina tuturor bunătăților este postul, precum și calea tuturor răutăților este îmbuibarea. Că nu se cade a grăi de rău pe cel drept, pentru cei ce clevesc și urăsc pe robii lui Dumnezeu, lui Hristos greșesc. Pentru că sufletul, cel ce vrea să placă oamenilor și slava lor o dorește, nu va vedea împărăția lui Dumnezeu, măcar de ar face toate bunătățile.

În trei chipuri se poate lipi de Dumnezeu, orice suflet cuvântător: ori prin credința cea fierbinte, ori prin frica lui Dumnezeu, ori prin învățătura și certarea de la Domnul. Iar, smerenia este vârf, fiindcă rabdă cu bucurie clevetirile cele mincinoase și cuvintele cele năpraznice. Că cel ce este smerit cu adevărat, asuprit fiind, nu se tulbură, nici nu zice ceva, jeluindu- se, că a fost asuprit. Ci, primește asupra sa clevetirea ca un adevăr și nu se mai îngrijește, certându-se cu oamenii, care l-au clevetit, ci iertăciune îți cere. Ba încă, unii și nume de defăimare și-au luat, măcar că nu erau vrednici de defăimare.

Știut lucru este că într-altfel se tămăduiește desfrânatul, într-alt chip ucigașul, într-altul fermecătorul și într-altul lacomul, într-alt chip se tămăduiesc hoții, într-alt fel bețivii. Pentru aceasta, de mult meșteșug are trebuință cel ce cârmuiește oile cele cuvântătoare, ca să știe a lega la răni doctoriile cele potrivite și de folos. Dumnezeului nostru, slavă!

13 februarie

Întru această zi, cuvânt din viața viața Sfântului Martin milostivul.

Sfântul Martin era de douăzeci de ani și Sfântul Botez încă nu-l primise. Și acest fel de viață avea, că nimic nu păstra pentru sine, ci toate le împărțea ca milostenie săracilor. Și, după ce nu i-a mai rămas lui nimic, fără numai un cuțit și o haină, și, fiind și o iarnă aspră, cu ger mare, l-a întâmpinat pe el un sărac la porțile cetății, care ruga, pe cei ce treceau, să-l miluiască. Iar aceia, trecând toți pe alătura, nu i-au dat lui nimic. Deci, s-a mâhnit Martin, că n-a miluit nimeni pe săracul acela; și nu știa ce să facă, pentru că nu avea altă haină, fără numai aceea, întru care era îmbrăcat. Deci, scoțând cuțitul, și-a tăiat haina sa în două și cu o jumătate a ei a îmbrăcat pe sărac, iar cu cealaltă jumătate, s-a invelit pe sine însuși. și mulți râdeau de el, că nu era îmbrăcat așa cum se cădea.

Și, venind noaptea, culcându-se înfrigurat, îndată a adormit și a văzut în vis pe Hristos, îmbrăcat în haina sa, aceea cu care el îmbrăcase pe săracul acela, înaintea a mulțime de îngeri, zicându-i: „Martin, până încă a nu lua botezul Meu, cu această haină m-ai îmbrăcat, drept aceea, și Eu de acum în toată lumea te voi îmbrăca cu slavă, iar, după aceea, vei lua împărăția cerurilor. Deci, după ce a auzit acestea, s-a sculat din somn și, ducându-se, s-a botezat în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Și atât de milostiv s-a făcut spre săraci, încât s-a auzit până la toate marginile pământului de milostiva viață a lui. A trăit în Galia și a ajuns episcop la Tours, pe la anul 400 și i se spunea „slava Galiei”. Și, plăcut fiind lui Dumnezeu și încă și minuni săvârșind, mai pe urmă, s-a mutat la Domnul, în vârstă de peste optzeci de ani. Dumnezeului nostru slavă!

Întru această zi, învățătură a Sfântului Ioan Gură de Aur, despre ispite și primejdii.

Nu este nici un drept care să nu aibă o greșeală, oricât de mică. Și, iarăși, nu este nici un păcătos, care să nu aibă nici un bine. Deci, de vei vedea pe vreun drept bolnav sau în oarecare ispită și primejdie căzând, să nu te tulburi, ci să gândești întru tine și să zici: „Acest om drept este, însă a făcut ceva, o mică faptă rea și pentru aceasta își ia plata aici, ca dincolo să nu se osândească”. Așa să înțelegi cuvântul cel zis de Avraam, în Evanghelie, bogatului nemilostiv: „Tu ai luat în viață cele bune, iar Lazăr cele rele”, de vreme ce s-a întâmplat că a avut Lazăr în viața aceasta câteva păcate, iar bogatul acela, câteva fapte bune; și și-a luat plata fiecare.

19 februarie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ghenadie, patriarhul Constantinopolului, despre frica de Dumnezeu.

Ce trebuință ai, omule, să cauți cărți multe, care să te povățuiască pe tine spre folos și să întrebi pe toți dascălii, zicând: „Spuneți-mi, cum mă voi mântui?” Iată, toate cărțile cele învățătoare, în două cuvinte încap, adică: întru frica lui Dumnezeu și întru a avea pe Domnul înaintea ochilor, totdeauna.

Să iei aminte la tine însuși, precum se cade și vei înțelege toate poruncile lui Dumnezeu și să le ții pe ele. Pentru că, așa, Sfinții cei ce au fost, din veac, au plăcut lui Dumnezeu: prin cunoștință curată și prin neschimbate fapte. Iar alții dintre dâșii, nici n-au avut cărțile Sfinților, nici nu i-au învățat dascălii cele de folos și, de la Adam până la Moise, în multe feluri au trăit. Deci, spune-mi mie cum au plăcut lui Dumnezeu: Abel, Enoh, Noe, Melchisedec, Avraam, Isaac și Iacov și ceilalți drepti, care au fost mai înainte de Moise? Ei n-au învățat carte, precum s-a zis, nici vreun dascăl dintre oameni nu i-a învățat pe ei, în afară numai de predania, cea din viu grai și de gândurile bune, de a avea pe Dumnezeu înaintea ochilor, de-a pururi.

De asemenea, și după întruparea Domnului nostru Iisus Hristos, știm pe mulți că au fost oameni simpli, și la cuvinte și la înțelegere, unii, dintre dregători, fiind așa, iar alții, din poporul de rând, unii din ei păstori de oi, ori alte îndeletniciri având și nu numai bărbați, ci și femei au alergat la Dumnezeu și au săvârșit poruncile Lui. Deci, arătat este că, luând aminte la cuvintele cele mai sus-zise, le-au și împlinit întocmai. Dar, acum, să nu iei pricină omule, cu arătate dovezi, zicând cu greșeală: „Prost sunt și fără de știință, cum, dar, pot să fac poruncile Domnului?”. Iată, că s-a arătat ție acum, în ce fel vei plăcea lui Dumnezeu și să nu mai zici: „Nu pot”, căci de vei voi, împreună cu aceștia, te vei apropia de Stăpânul, ca David, zicând: „Bunătate și învățătură și cunoștință mă învață, căci poruncilor Tale am crezut”. Și, iarăși: „Învață-mă să fac voia Ta, că Tu ești Dumnezeul meu”. Și, încă: „Ajută-mi, și mă voi mântui și voi cugeta la îndreptările Tale pururea”. Pentru că, tot cel ce cere, va lua, și cel ce caută, află, și celui ce bate, i se va deschide.

Să nu zici, iarăși: „În lume sunt și cu grijile lumești legat sunt și nu pot să fac toate poruncile Domnului”. De vei voi, acum, ca desăvârșit să le faci pe ele și să te lepezi de lume și să-ți iei crucea ta, ca să mergi în urma Domnului Tău,

lucru care mai bun îți este ție, decât toate, apoi ești liber să o faci. Iar, de nu poți să faci aceasta, apoi, și în lume fiind, silește-te să placi lui Dumnezeu; căci se poate, și în lume fiind, cineva să facă poruncile lui Dumnezeu, pentru că multe chipuri de pocăință și de mântuire a oamenilor sunt.

Într-o rânduială de viață este fiecare, iar de va voi să se nevoiască, să gândească tare, în mintea sa, că Sfinții cei vechi, în lume fiind, împreună cu femeile și cu copiii petrecând și în bogăție și în case mari fiind, alții încă stăpânind și popoare întregi, care li se încredințaseră de la Dumnezeu, și durere multă și grijă de lucrurile cele pământești având, au plăcut și lui Dumnezeu întru toate, precum au fost Avraam, Isaac și Iacov, David și Iosif și Iov. Aceștia toți au fost în lume, trăitori împreună cu femeile. Dar, și așa, toate poruncile Domnului le-au făcut. Dumnezeului nostru slavă!

20 februarie

Întru această zi, cuvânt din Limonar, despre războiul dracilor, împotriva călugărilor.

Ava Marcel, monahul, spunea fraților, ca și când era vorba de un alt stareț ce locuia în Schit - dar el însuși era acela -, că s-a sculat într-o noapte, ca să-și facă slujbă, și a auzit un glas de trâmbiță, ca la un război. Deci, s-a tulburat starețul și se gândea în sine, de unde este aici glasul trâmbițelor de război? Iar când se gândea el așa, îndată a venit aproape diavolul, zicându-i: „Așa, cu adevărat, război este; iar de nu voiești să ai război asupra-ți, mergi de dormi și nu vei fi în război. Că noi nu ne luptăm cu cei leneși, ci cu pustnicii și cu cei ce priveghează întru rugăciuni ne luptăm și asupra aceloră tăbărâm și ne războim”.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Efrem, despre smerita cugetare.

Semnele și cunoașterea celui ce are smerenia cea adevărată sunt acestea: a se socoti pe sine că este mai păcătos decât toți păcătoșii și că nici un bine nu a făcut înaintea lui Dumnezeu. A se prihăni pe sine în toată vremea și în tot locul și în toată lucrarea. A nu năpăstui pe nimeni, nici a socoti că este cineva pe pământ mai pângărit decât dânsul, sau mai păcătos, sau mai leneș. Pe toți de-a pururea a-i lăuda și a-i slăvi. A nu judeca sau a defăima sau a grăi de rău pe cineva, vreodată. A tăcea de-a pururea și a nu grăi ceva, fără de poruncă sau fără de mare trebuință. Iar, când va fi întrebat și va răspunde, aceasta să o facă cu mare alinare și cu liniște și rar, ca și cum silit ar fi, și, sfiindu-se, să grăiască. A nu-și face închipuire de sine în vreo privință, a nu se supăra cu nimeni, ori pentru credință, ori pentru altceva; ci, dacă zice de bine, să zici și tu așa, iar de zice de rău, să zici: „Tu știi”. A avea supunere și a urâ voia sa, ca pe o pierzătoare de suflet. A nu căuta la nimeni de sus. A avea înaintea ochilor săi moartea. A nu cuvânta în deșert sau a grăi deșertăciuni sau a minți vreodată. A nu grăi împotriva celui mai mare. A suferi ocările, defăimările, pagubele, cu bucurie. A urâ odihna și a iubi osteneala. A nu întărâta pe cineva sau a răni știința cuiva.

Acestea sunt semnele și cunoașterile smereniei celei adevărate. Și fericit este acela ce le are pe ele, că acela s-a făcut casă și biserică a lui Dumnezeu și

Dumnezeu S-a sălășluit întru dânsul și Impărăției Cerurilor moștenitor s-a făcut. Amin.

21 februarie

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre ava Iraclie și despre ascultare.

Un frate, începând diavolul război asupra lui, l-a vestit pe ava Iraclie, și, acesta, întărindu-l, i-a spus lui, despre un oarecare bătrân, care avea un ucenic foarte ascultător, de mulți ani. Iar, odată, începând război asupra lui, a făcut metanie bătrânului, zicând: „Lasă-mă să stau singur”. Și i-a zis lui bătrânul: „Caută loc și vom face ție chilie.”. Și, ca la o zvârlitură de piatră, a aflat un loc, unde, mergând amândoi, au făcut chilie. Și a zis fratelui: „Orice îți voi zice, aceasta să faci. Când flămânzești, mănâncă; când însetezi, bea, când îți este somn, dormi. Numai din chilia ta să nu ieși până sâmbătă, atunci vino aproape de mine”. Și s-a întors bătrânul la chilia sa.

Iar fratele a făcut cele două zile după poruncă, iar a treia zi, ieșind din ascultare a zis: „De ce mi-a făcut mie aceasta, bătrânul, că nu fac rugăciuni?”. Și, sculându-se, a cântat psalmi mulți. Și, după ce a apus soarele, a mâncat. Apoi, s-a dus să se culce pe rogojina sa. Și a văzut un arap șezând, scrâșnind cu dinții asupra lui. Și, alergând cu multă frică, a venit la bătrân, și, bătând la ușă, a zis: „Ava, miluiește-mă și îmi deschide degrabă”. Iar bătrânul, cunoscând că nu a păzit cuvântul lui, nu i-a deschis până dimineața. Și, deschizându-i dimineața, l-a aflat pe dânsul afară, smerit și, milostivindu-se, l-a chemat înlăuntrul. Atunci a zis: „Rogu- mă, ție, părinte, am văzut un arap pe rogojina mea, când m-am dus să mă culc”. Iar bătrânul a zis: „Aceasta ai pățimit, fiindcă nu ai păzit cuvântul meu”.

Atunci, dându-i lui o rânduială a pravilei, după putere, l-a slobozit și încet, încet, s-a făcut călugăr iscusit.

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre smerenie.

Un oarecare sihastru trăia în pustie și avea un frate mirean, în lume, într-un oraș. Iar, după ceva vreme, a murit fratele său, și a rămas în urma lui un copilaș de trei ani. Iar sihastrul, auzind de moartea fratelui său, a mers acolo și a luat pruncul și l-a dus cu sine în pustie, la chilia lui, și îl hrănea pe el cu finice și cu alte verdețuri din pustie, de care mânca și el. Și n-a văzut copilul nici un om, fără numai pe bătrânul sihastru, care îl hrănea pe el, de când l-a dus în pustie, nici femei, nici sat, nici pâine n-a mâncat, nici n-a știut ce este și nici cum este viața lumii acesteia. Ci, totdeauna, era în pustie cu bătrânul, postind, rugându-se și lăudând pe Dumnezeu. Și așa a petrecut, întru acea pustie, optsprezece ani, și s-a săvârșit.

Iar, după îngroparea lui, a început sihastrul a se ruga lui Dumnezeu, ca să-i descopere lui, despre acel copil, în care ceată de sfinți este rânduit. Și, după multă rugăciune, cu osârdie făcută, i-a arătat lui Dumnezeu cele despre copil. Că a adormit și a văzut în vis un loc oarecare întunecat și plin de toată scârba; și în mijlocul acelui loc era aruncat acel copil, zăcând în mare necaz și supărare nespusă. Aceasta văzând, bătrânul s-a mirat și a început a grăi către Dumnezeu, zicând: „Doamne, ce este nedreptatea aceasta? Au doară nu era curat acest copil

de toată spurcăciunile trupești și necurățiile lumești? El, care în toate zilele și nopțile te lăuda pe Tine și postea, și priveghea și se ostenea și de nici un păcat lumesc nu era atins? Dar acum, ce este aceasta, de-l văd pe el la acel loc de necaz, pedepsit? Dar noi, care suntem născuți și crescuți și îmbătrâniți în păcate, ce nădejde de mântuire să mai avem? O, amar și vai mie."

Acestea, și mai multe, cu plângere și tânguire grăindu-le bătrânul, a stat înaintea lui îngerul Domnului și i-a zis: „Ce plângi așa, bătrânule, și te tânguiești pentru acel copil, care cu adevărat, de păcatele cele trupești și lumești neatins a fost. Și a se ruga și a posti, și a priveghea l-ai învățat pe el, dar a se smeri, pentru ce nu l-ai învățat pe el? Că avea mândrie mare și înălțare întru inima sa, socotindu-se pe sine, pentru curățenia și viața lui cea neatinsă de lume, că este om mare și mare sfânt, mai mult decât cei din lume; și cu acea mândrie înaltă, întru inima sa, a și murit. Deci, dar, să cunoști că nu este nedreptate la Dumnezeu. Căci tot cel ce se înalță pe sine cu gândul, necurat este înaintea lui Dumnezeu, precum zice Proorocul." Acestea zicând, îngerul s-a făcut nevăzut.

Iar bătrânul și-a venit în fire și în cunoștință și a tot plâns neîncetat, pentru soarta copilului, până la sfârșitul vieții sale, punându-și nădejdea în mila lui Dumnezeu. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

23 februarie

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre smerenie, plângere și bucurie.

Zis-a un bătrân: „Să știți că alt drum către mântuire nu este, fără numai smerenia, precum, scrie Evanghelia despre vameș. Deci, de va fi cineva neatins de păcate mari, să nu cumva să se înalțe cu gândul său, socotindu-se pe sine fără de păcate. Ci, unul ca acela, mai vârtos să se smerească și să se păzească, ca nu cumva să se descopere pe sine mai păcătos decât toți oamenii. Că, dacă cineva pentru că n-a căzut în nici un mare păcat trupesc și lumesc, se va înalța cu gândul său, socotindu-se pe sine că este cu totul curat și pururea gata și vrednic de împărtășirea cu Sfintele Taine, iar pe altul, pe care îl știe el că a căzut, cândva, în vreun păcat, îl socotește nevrednic, unul ca acela, cu acel gând înalt și fără de smerenie, este nevrednic și necurat și urât lui Dumnezeu și la pieire merge și nu-i va folosi curățenia lui, neavând smerenie. Că mult mai plăcut și mai iubit lui Dumnezeu este păcătosul smerit, decât dreptul mândru.

Un frate l-a întrebat pe un bătrân, zicând: „Cum se înțelege aceasta părinte, că Domnul Hristos zice în Evanghelie: Fericiți sunt cei ce plâng că aceia se vor mângâia, iar Sfântul Apostol Pavel poruncește la cartea sa: „Bucurați-vă pururea și iarăși zic, bucurați-vă. Deci, cum și în ce chip, va face omul ca să plângă și să se bucure și cum pot să se împace acestea și să fie amândouă împreună, și plângerea și bucuria?"

Răspuns-a lui bătrânul: „Plângerea este grija pentru Dumnezeu și pentru poruncile Lui și ea naște pocăință, iar pocăința naște cunoștința, postul, rugăciunea și învățătura. Iar bucuria este liniștea întru Dumnezeu și blândețea. Și dacă cineva arată cuvânt bun și cinstit, dragoste și față veselă către cei ce vin la dânsul și are în inima sa și pocăință, se vedește că, așa pot fi și pot încăpea amândouă împreună, plângerea și bucuria".

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Efrem Sirul.

Neîncetat se cuvine a ne ruga Domnului, ca să ne arătăm mai presus de bântuirea dracilor. Că ne necăjesc nu numai când suntem în liniște și singuri, ci și când ne adunăm în Casa lui Dumnezeu, mult se ridică asupra-ne și ne sfătuiesc să privim cu obraznicie și fără sfială fețele fraților, ba și nălucarea faptei celei urâte o zugrăvesc întru noi, turnând în mințile noastre, ca o amestecare a gândurilor, și în acest chip ne opresc de la tainele lui Hristos. Dar, prin păzirea ochilor și prin luarea aminte, a gândului, cel înfrânat le va birui pe acestea, harul ajutându-l. Cu câtă pază se cuvine inima și simțurile noastre a le păzi, că războiul nostru este mare și îndrăcirea dușmanului asupra noastră este multă. Dar, nu se cuvine, pentru aceasta, să ne lepădăm de lupta noastră, ci gândurile vrăjmașului se cade a nu le face lucrătoare; și, așa, îl vom face pe el să crape. Că știe Domnul pe cel ce ne necăjește pe noi și câte săgeți arzătoare aruncă în inimile noastre, însă, a celor ce bine se luptă este vrednicia, ca, bine luând aminte, să nu se lepede de luptă. Că cel ce are pace cu patimile, de ce ar voi să aibă război cu ele? Căci, numai unde este vrajbă, acolo este și război și, unde este război, acolo este și luptă și, unde este luptă, acolo sunt și cununi. Drept aceea, dacă cineva voiește să se izbăvească din robia cea amară a patimilor, acela să pornească război împotriva vrăjmașului. Dumnezeului nostru, slavă!

24 februarie

Întru această zi, cuvânt din apostoliceștile hotărâri, despre cum se cuvine a viețui.

Așezătorul de Lege al israilitenilor, Moise, a zis, ca din partea lui Dumnezeu: „Iată, am dat înaintea feței voastre, calea vieții și calea morții; deci, să-ți alegi ție viața, ca să fii viu”. Dar noi, urmând mai ales învățătorului Hristos zicem: „Două căi sunt: una a vieții, iar alta a morții”. Deci, întâi este calea vieții, care pune lege așa: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău, din tot sufletul tău și pe aproapele tău, ca pe tine însuși și, pe scurt, ceea ce nu voiești pentru tine însuși, aceea nici altuia să nu faci”.

Să binecuvântezi pe cei ce te blestemă pe tine; roagă-te pentru cei ce te mânia pe tine. Să iubești pe vrăjmașii tăi. Că ce folos vă este vouă, zice, dacă iubiții pe cei ce vă iubesc pe voi, că și păgânii așa fac. Lasă-te de poftele tinerești. De te va lovi cineva peste un obraz, să-i întorci lui și pe celălalt. De te va lua pe tine cineva cu sila o stadiu de loc, mergi cu dânsul două. Celui ce vrea să se judece cu tine, ca să-ți ia haina ta, să-i lași lui și cămașa. Și, de la cel ce-ți ia ale tale, să nu le ceri. Celui ce cere, dă-i, și, pe cel ce voiește să se împrumute de la tine, să nu îl respingi. Să te sârguiești a da tuturor ceea ce este drept și din ostenele tale cele drepte. Să cinstești pe sfinți. Să nu ucizi. Să nu desfrânezi. Ferește-te de păcatul sodomiei, pentru că blestemat este tot cel ce face unele ca acestea, că nu va fi, între fiii lui Israel, cel ce se desfrânează. Să nu furi, pentru că Acan, furând în Ierihon, ucis cu pietre a plecat din viață, iar Ghiezi, mințind pentru furtişag, a moștenit lepra lui Neeman. Iuda, furând bogăția cea pentru săraci, a vândut și pe Domnul și, căindu-se, s-a spânzurat. Iar Anania și Safira, furând din ale lor și ispitind pe Duhul Domnului, îndată au murit, după cuvântul lui Petru, Apostolul.

Să nu vrăjești, să nu otrăvești, să nu faci farmece, pentru că fermecătorul zice, nu face vii, ci ucide pe prunci în pânțece; toată zidirea care a primit suflet de la Dumnezeu, fiind ucisă cu nedreptate, se va răzbuna. Să nu poftești țarina aproapelui, nici femeia lui, nici boul, nici calul lui. Să nu-l asuprești pe el cu

jurăminte, că s-a zis: „Să nu juri strâmb”. Să nu clevetești, că cel ce clevetește mânia pe Cel ce l-a făcut pe el. Să nu fii pomenitor de rău, că osânda pomenitorilor de rău este moartea. Să nu fii limbut, că omul limbut nu se va îndrepta pe pământ, și curse tari îi sunt omului buzele lui. Ferește-te să nu-ți fie cuvântul tău deșert. Pentru tot cuvântul zadarnic, vei da răspuns și din cuvintele tale sau te vei îndrepta, sau te vei osândi.

Să nu minți, că va pierde Domnul pe toți cei ce grăiesc minciună. Să nu jefuiești pe fratele tău. Să nu fii fățarnic, ca să nu-ți fie partea ta rânduită cu fățarnicii. Să nu te mândrești, că Domnul stă împotriva celor mândri. Să nu te rușinezi de cei de față, la judecată, că a Domnului este judecata. Să nu urăști pe fratele tău în inima ta. Cu mustrare să mustri pe fratele tău, zice, ca să nu ai păcat pentru dânsul. Să fugi de tot răul și să nu te temi. Să nu fii mânios, nici măreț, nici iute, nici îndrăzneț, ca să nu iei răsplătirea lui Cain, a lui Saul și a lui Ioab. Că, cel dintâi, adică, a ucis pe Abel, fratele său, pentru că s-a aflat el mai bun la Dumnezeu, iar Saul prigonea pe David, cel ce a biruit pe Goliat fiindcă a pizmuit laudele cele frumoase, pe care dănuitoare le aduceau lui David. Iar Ioab a ucis doi viteji conducători de oaste, pe Avenir și pe Amesias, tot din pizmă.

Să nu faci farmece, nici descântece, nici să te deprinzi la învățătură rea, că toate acestea strică Legea. Să nu grăiești vorbe de rușine, nici să faci cu ochiul, nici să fii bețiv, că, dintru acestea se ajunge la desfrânare și la adulter. Să nu te încrezi în vise, că vrăjitorie faci, ca să nu te amăgești și pe tine și pe alții. Să nu iubești aurul, ca nu, în locul lui Dumnezeu, să slujești lui Mamona. Să nu fii măreț, ca un fariseu, că, cel ce se înalță, se va smeri. Și cel răbdător și blând, întru înțelepciune, pentru că cei blânzi vor moșteni pământul celor vii. Să nu fii îndrăzneț, că omul îndrăzneț cade în rele. Să nu cerți pe slujitorul tău, întru mânia sufletului tău, ca nu cumva să suspine din pricina ta, căci, atunci, va fi asupra ta mânia lui Dumnezeu. Să nu faci nedreptate, zice, nici unui om, ca să nu te blesteme pe tine. Că pe cel ce te blestemă, întru mânia sufletului său, îl va auzi Făcătorul lui.

Pe frați și pe cei de aproape ai tăi să nu-i treci cu vederea, că pe ai tăi, zice, pe cei de o seminție, să nu-i urăști. Să nu intri la rugăciune în ziua vicleșugului tău, mai înainte de a împlânzi mânia ta. Pătimirile cele ce ți se întâmplă ție, să le primești cu liniște, iar ispitele, fără de necaz, știind că plată, de la Dumnezeu, ți se va da ție, precum lui Iov și lui Lazăr. Pe cei ce-ți grăiesc ție cuvântul lui Dumnezeu, proslăvește-i și să-ți aduci aminte de ei, ziua și noaptea, să-i cinstești pe ei, ca pe niște mijlocitori buni ai tăi, că unde este învățătura lui Dumnezeu, acolo și Dumnezeu este. Să cauți în toate zilele la fețele sfinților bărbați, ca să le cinstești cuvintele lor și ca să nu intri în vrajbă cu dânșii aducându-ți aminte de

Core, Datan și Aviron, care au supărat pe Moise și i-a înghițit pământul. Această cale este calea vieții, despre care am vorbit până acum.

Iară calea morții este aceea ce se lucrează prin înstrăinarea de cunoștința lui Dumnezeu, adică prin faptele cele rele văzute, precum sunt: desfrânările, uciderile, și celelalte. Iar de voim să ne izbăvim de toate răutățile acestea ce zac asupra noastră, apoi, să iubim înfrânarea de la mâncare și băutură, precum a zis Apostolul: „Ori de mâncați, ori de beți, ori altceva de faceți, toate întru slava lui Dumnezeu să le faceți”. Iar celor lacomi le zice: „Pântecul lor este Dumnezeul lor și rușinea lor este slava lor”. Și iarăși, prin Proorocul zice Domnul: „Fiți sfinți,

precum și Eu sfânt sunt". Aceluia să-I înălțăm slavă, nu numai cu cuvintele, ci și cu faptele noastre cele bune, întru Hristos Iisus, Domnul nostru, Căruia I se cuvine slavă, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

26 februarie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Antioh, că nu se cade a crede în vise.

De vreme ce unii, crezând în vise, au rătăcit de la calea cea dreaptă, pentru aceasta, dar, vă aducem aminte că nu se cuvine a crede în vise, că ele trec ca vântul și nu sunt adevărate, ci niște gânduri rătăcite, de cele mai multe ori, asemănări și năluciri ale vicleanului diavol, spre înșelarea noastră. Drept aceea, și spre căderi îi duc pe oameni. Pentru aceștia a și zis mai înainte, Apostolul Iuda, ruda Domnului: „Oamenii aceștia văd vise și prin ele își pângăresc și trupul lor și nesocotesc orice stăpânire” (Iuda 1, 8). Iar Ecleziasul zice: „Să nu crezi în vis, ca să nu se mânie Domnul asupra ta, pentru că visele înșală pe cei fără de minte. Că precum este cel ce gonește vântul, ori vrea să-și prindă umbra sa, așa este și cel ce crede în vise”. „Că ce adevăr este în minciună? Și de la diavolul ce poți scoate curat?” (Isus Sirah 34, 1-6). De nu vor fi trimise de la Cel Preaînalt, ca să te cerceteze, să nu dai inima ta pe ele. Că pe mulți i-au înșelat visele și au căzut cei ce au crezut în ele. Chiar de s-ar arăta cuiva, ca lumină sau ca foc, nicidecum să nu crezi, că diavolul cu acelea înșală. Că zice Pavel: „Și ca inger al luminii se închipuie el”. Deci, bine este ca, mai înainte de somn, să ne rugăm spre gonirea vrăjmașului.

Încă sunt și alte vise, precum zice Iov: „întâi, adică, grăiește Domnul, dar omul nu ia aminte și atunci El vorbește în vis, în vedeniile nopții, și-l cutremură cu arătările sale.” (Iov 33, 14-16). Ci noi, nu se cuvine să le credem, măcar și arătare dumnezeiască de ni se va trimite nouă, pentru ca, în loc de soare, să primim fum, că mare este primejdia înșelării. Sunt și multe povestiri, despre cei ce s-au înșelat cu visele și cumplit au pierit, ci numai una aici o spun, spre întărirea cititorilor.

Era un oarecare mare sihastru și trăia în pustie și se închisese într-o peșteră, care, cu multa lui înfrânare, cu postul și cu privegherea întru rugăciuni și cu alte nevoințe, osteneli și fapte bune, întrecea și covârșea pe mulți. Dar, nepăzindu-se și socotind înșelăciunea vicleanului diavol, a fost batjocorit de vrăjmașul și în cumplită alunecare a căzut. Că, amăgindu-l, vrăjmașul îi arăta lui în vis, feluri de feluri de vedenii și arătări și cele ce vedea el în vis se izbândeau aieva, până s-a încrezut de-a binelea în vise. Și, după ce s-a încrezut el bine, într-o noapte, i-a arătat lui diavolul în vis, că tot neamul și soborul creștinesc, cu Apostolii și cu Mucenicii se află la un loc întunecat și de osândă și lipsit de orice bine, plin de toata rușinea și murdăria și de aceea toți erau mârniți și scârbiți. Iar în fața lor, neamul evreiesc cu Moise și proorocii, se afla într-un loc luminat, liniștit, plin de frumusețe și de toată mângâierea, desfătarea și veselia. Și-l sfătuia pe el înșelătorul, zicând: „Iată, acum, vezi și neamul vostru creștinesc, la ce loc și în ce chip se află, și vezi și neamul evreiesc. Deci, de vei vrea să fii însoțit și împărtășit fericirii neamului evreiesc, te sfătuiesc să mergi și să primești tăierea-împrejur și legea și credința evreiască.”. Iar el, fiind foarte întărit în visele sale, a făcut așa cum l-a sfătuit vrăjmașul în vis. Și, ieșind din peșteră, lăsând pustia și viața sihăstrească, a ieșit în lume; și se împliniseră

șaizeci de ani de când nu ieșise din pustie. Și, mergând la școala și soborul evreiesc, le-a spus lor cum a văzut el în vis neamul creștinesc, la loc întunecat și de osândă, iar neamul evreiesc, la loc minunat, plin de frumusețe și de bucurie. Și s-au bucurat mult toți evreii, auzind acestea, și l-au îndemnat să primească legea lor. Iar el, cu mare bucurie, a primit tăierea împrejur pe trupul său și toată legea lor; și așa l-a biruit vrăjmașul.

Aceasta i s-a întâmplat lui, că n-a câștigat dreapta socoteală și s-a deprins, din tinerețele lui, numai voii și sfatului gândurilor sale a se supune, iar sfatul cel bun și folositor al părinților și al fraților, niciodată nu l-a cercat. Drept aceea, fraților, să nu credem în vise, nici în năluciri, pentru că zice Domnul: „Privegheați că nu știți în ce ceas va veni furul. De ar fi știut stăpânul casei ceasul venirii, ar fi privegheat și n-ar fi lăsat să-i sape casa lui.” Să ne rugăm, dar, Stăpânului Hristos, Dumnezeuului nostru, să ne izbăvească pe noi de duhurile cele potrivnice.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Vasilie, despre mândrie.

Voiești, oare, să te fălești cu toată bogăția bunurilor tale, sau cu cetatea în care te afli să te mărești, sau cu frumusețea ta trupească să te îngâmfezi, ori cu cinstea pe care o primești de la toți? Ci, ia aminte la tine, că pământ ești și în pământ vei merge. Că viața ta, ca iarba se vestejește și ca o floare care cade. Caută la cei mai dinainte, care au fost îmbrăcați în această slavă. Unde sunt cei ce au ținut dregătoriile cele mari, cei ce au stăpânit cetăți? Unde sunt cei cărora le plăceau să audă cuvinte, cei ce puneau la cale tocmeli; unde sunt dregătorii cei puternici, cei care creșteau cai frumoși și lăudați? Unde sunt domnitorii cei mari povățuitori de oști și tiranii? Unde sunt împărații cei mari? Au nu sunt toți țărână, au nu sunt toți praf? Au n-a rămas pomenirea lor în cele câteva oase? Pleacă- te și privește în mormânt; putea-vei, oare, să alegi, care este sluga, sau care este stăpânul? Care-i săracul și care-i bogatul? Care-i judecătorul, sau care-i puternicul frate al împăratului? Care-i cel tare, sau care-i cel slab? Care-i cel frumos sau cel urât? Nu te opri la cele trecătoare.

Drept aceea, aducându-ți aminte de firea ta, să nu te înalți niciodată, că tot trupul omenesc este putrejune și slava lui, ca o floare ce se trece, veștejindu-se. Că, iată, ca o haină se învechește trupul și ca de niște molii se mănâncă.

Ci, ia seama că sufletul și trupul sunt ca un frate cu o soră. Să nu viețuiască, deci, sufletul tău, fără de trup, nici trupul tău, fără de suflet. Socotește că se cuvine a împărți averile pe jumătate, pe cât trupului, pe atât și sufletului. Iar păcatul omenesc este asemenea cu o haină nespălată; că așa este și păcatul negru. Și, dacă nu te Cureți de el, apoi tot mai mult se înnegrește. Să ne pocăim deci, ca să luăm de la Dumnezeu iertare.

29 februarie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Grigorie Dialogul, despre slujirea cuvântului.

Zis-a Sfântul Grigorie Dialogul: „Mai mare minune decât rugăciunea este propovăduirea cuvântului, adică a ajuta cu cuvântul învățăturii, că, a întoarce pe

păcătoși la pocăință, mai mult este, decât a învia un mort. Că întru înviere se scoală trupul și iarăși moare, iar întru pocăință se scoală sufletul, care viețuiește în veci. Dar, încă și din Evanghelie poți cunoaște cu adevărat grăirea aceasta. Că, iată, a înviat Dumnezeu pe Lazăr trupest, dar Scriptura nu ne spune ce a făcut trupul înviat al lui Lazăr. Însă, a înviat Dumnezeu sufletul lui Pavel și câte n-a făcut sufletul lui Pavel! A făcut puteri multe cu învățăturile sale."

MARTIE

1 martie

Întru această zi, cuvânt despre cum se cade să fie învățătorul.

Mai întâi voi povesti cele spuse de marele Ioan Gură de Aur, care multora le-a fost de folos. Că, zice, mare la suflet se cade a fi învățătorul, iar nu mândru, cu bărbăție, iar nu aspru și sălbatic, blând, dar nu în chipul robului, smerit cugetător, iar nu prefăcut în smerit cugetător, slobod de patimi, iar nu pățimaș. Precum însuși Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „În tot chipul se cade să fie învățătorul și păstorul. Că nu este trebuință și nici se cade numai cu un chip a face și a se purta cu cei ce sunt sub stăpânirea lui. De vreme ce nici doctorii nu învață să folosească numai o singură doctorie la toți cei bolnavi, nici cârmaciul nu știe numai o singură cale în lupta cu vânturile. Deci, se cade să fie învățătorul străin și înstrăinat de mărirea deșartă, depărtat de mândrie și să nu primească mită și îmbunări, nebiruindu-se de pantece, nici de mânie cuprinzându-se. Ci se cade să fie îndelung răbdător și blând din toată puterea, smerit cugetător și milostiv, ales, dăruitor și iubitor de suflete, cinstit și învățător, neînălțat, apropiat, stăpânitor, tuturor folositor, neprimind plată, încercat și smerit, nerobit, vesel și lin, ca lesne să lupte și să biruiască. Iar de lipsa de măsură a tuturor răutăților, să se ferească și liber să fie. Nici întru asprime ațâțându-se, nici în stare de rob căzând, ci spre cei buni, smerit se cuvine a fi, iar spre cei sălbatici, stăpân, de vreme ce unii socotesc că blândețile sunt o faptă bună, iar alții, bărbăția cea aspră. Deci, spre aceia de trebuință este a se purta cu smerenie, iar spre aceștia cu bărbăție, pentru că aceasta stinge îngâmfarele cea din sălbăcie și folosește tuturor, chemându-i la smerita cugetare".

Acest lucru arătându-l, marele Vasile zice: „Fiindcă înțeleptul Solomon a zis că este vreme pentru tot lucrul, apoi, se cade a ști, că este vreme și de smerenie și de stăpânire, și de muștrare și de mângâiere, și de cruțare și de îndrăznire, și de bunătate și de asprime, adică pentru tot lucrul. Că uneori se cade a arăta smerenie și a-i numi pe toți fiii, întru smerenie, după glasul Domnului, iar alteori, când ar cere trebuință, a lua și a arăta stăpânirea, pe care a dat-o Domnul, spre zidire, iar nu spre risipire. Și, în vremea mângâierii, se cade a arăta bunătate, iar în vremea asprimii, a arăta râvnă spre fiecare. Asemenea, i se cade a lua hotărâre dreaptă după pravilă."

Încă și de Dumnezeu purtătorul Isidor, ucenicul fericitului Ioan Gură de Aur, zice: „Se cade cârmuitorului să fie și bun, dar și înfricoșător, ca cei ce fac bine să îndrăznească, iar cei ce greșesc să nu se lenevească. Pentru că, una fără alta, mai curând lipsă de stăpânire, decât stăpânire, este. Ca de ar fi fost toți supuși și iubitori de fapte bune, atunci numai de bunătate ar fi fost trebuință.

Sau de ar fi fost toți iubitori de păcate atunci, numai frica le-ar fi trebuit. Iar de vreme ce așa este rânduit, ca să fie, între cei păstoriți, și buni și răi, cu dreptate este, dar, ca pe amândouă acestea să le obișnuiască învățătorul și înaintestătătorul. Ca bunătatea să întărească pe cei buni și întregi la minte, iar frica să taie, deodată, răutatea celor ce greșesc. Deci, dar, acestea și cele asemenea cu acestea, necunoscându-le vrăjmașii dumnezeiescului Ioan, dobitocește și cu necunoștință îl urau pe el, și-l socoteau ca pe un om mânios. Deci, de pofteste cineva episcopie, bun lucru dorește, însă i se cade lui să fie și bun și aspru, ca învățătura cea de la Sfinții Părinți să nu se ocărăscă, ci, mai mult, fără primejdie și lăudată să fie. Dumnezeuului nostru slavă, acum și pururea!

2 martie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Atanasie, ca să nu osândim pe cei ce greșesc.

Să ne aducem aminte fraților, de Domnul, Care zice: „Nu judecați, ca să nu fiți judecați!” Și iarăși, de Apostolul, care ne învață pe noi, zicând: „Cel ce pare că stă, să se păzească, să nu cadă.” Și iarăși: „Păzește-te pe tine, ca nu cumva să fii ispitit și tu.” Că mulți la arătare au greșit, dar în taină s-au pocăit și iertare au dobândit și pe Sfântul Duh L-au primit. Deci, cei ce ni se par nouă că sunt păcătoși, la Dumnezeu sunt drești, pentru că păcatele lor le vedem, dar pocăința lor n-o vedem. Că și Filimon acela, măscăriciul din Egipt, numai un lucru mare de pocăință a făcut și a ajuns la măsura Sfântului Macarie, pustnicul. De aceea, de am vedea chiar cu ochii noștri pe cei ce greșesc, să nu-i osândim. Că zece pași depărtându-se cineva de la fața noastră, nu știm ce a făcut, față de Dumnezeu, sau de este Dumnezeu cu dânsul.

Că Iuda vânzătorul, când se lumina spre joi, împreună cu Hristos era și cu ucenicii Lui, iar tâlharul era între tâlhari și între ucigașii de oameni. Iar, după ce a venit ziua de vineri, Iuda s-a dus întru întunericul cel din afară, iar tâlharul, împreună cu Hristos, în Rai, s-a sălășluit. Pentru aceea, nu se cade să osândim pe omul cel ce greșeste, de vreme ce Domnul îl va judeca pe el. Iar toată judecata, Tatăl a dat-o Fiului. Drept aceea, acela ce judecă pe cei ce greșesc își răpește pentru sine dregătoria lui Hristos. Și unul ca acela este un antihrist, adică potrivnic al lui Hristos.

Dar cine ar fi știut milostivirea cea multă a lui Dumnezeu, de n-ar fi arătat-o El singur oamenilor, primind pe păcătoșii ce se pocăiesc, precum pe desfrânata, pe vameșul, sau pe Manase cel spurcat, care, cincizeci și doi de ani, a slujit idolilor, iar, după aceea, într-un ceas, pocăindu-se, a dobândit iertare? Că, fiind închis într-o cușcă de aramă în Babilon și înăuntrul cântându-și cântarea sa, îngerul Domnului a spart arama și, îndată, l-a scos și l-a dus în Ierusalim și cealaltă vreme a petrecut-o într-o pocăință. Dumnezeuului nostru slavă!

Întru această zi, cuvânt al Preacuviosului Părintelui nostru Teodor Studitul, despre post, despre nepătimire și despre curăție.

Fraților și părinților, zilele acestea ale postului, față de cealaltă vreme a anului, se aseamănă cu un liman lin, către care, împreună, aleargă toți și în care

află liniștea duhovnicească nu numai călugării, ci și mirenii mici și mari, conducători și supuși, împărați și preoți. Că și neamului întreg și la toată vârsta oamenilor, vremea aceasta a postului este folositoare și mântuitoare, în case, în orașe și în sate, încetează vrajba și tulburarea, și prisosesc slavosloviile, milostenile și rugăciunile, prin care lin și milostiv Se face Dumnezeu nostru și împacă sufletele noastre și ne dă iertare de păcate. Și, cu adevărat așa este, dacă și noi ne vom întoarce către El, din toată inima noastră, cu frică și cu cutremur, căzând la El și făgăduind să lăsăm fiecare tot răul obicei, care ne stăpânește.

Drept aceea, creștinii cei din lume au învățători, adică, pe arhieriei și păstorii lor, pe cei ce îi povățuiesc și îi învață pe ei. Că, precum cei care aleargă și se luptă, au trebuință de îndemnare, așa și cei ce postesc, au trebuință de îndemnul la îndrăznire și de mângâierea învățătorilor. Iar eu, de vreme ce mă aflu în mijlocul dragostei voastre, în loc de povățuitor și de egumen, am datoria a grăi câteva cuvinte despre acest hrănit de suflet post.

Deci, postul, fraților, este înnoirea sufletului, că grăiește Apostolul: pe cât trupul slăbește și se vestejește cu osteneala postirii, cu atât sufletul se înnoiește din zi în zi și se face frumos și preastrălucit, cu frumusețea pe care ne-a dat-o nouă Dumnezeu, dintru început. Și de se face curat și frumos, prin post și prin pocăință, îl iubeste și Dumnezeu pe el și locuiește întru el, precum grăiește și Domnul: „Eu și Părintele vom veni și lăcaș în el vom face.” Deci, de vreme ce astfel este vrednicia postului și atât de mare este darul lui, că ne face pe noi să fim lăcaș lui Dumnezeu, cu dreptate este, ca și noi să-l primim pe el cu multă bucurie și să nu ne întristăm, pentru bucatele lui cele sărace și proaste, cunoscând că Domnul nostru Iisus Hristos, în pustie, pe cei cinci mii de oameni, cu pâine și cu pește i-a hrănit, când a binecuvântat El, cele cinci pâini și doi pești. Că de ar fi voit, putea să poruncească să se afle acolo tot felul de bucate. Dar, pentru ca să ne dea nouă pildă de înfrânare, ca, numai pe cele de nevoie să le căutăm, pentru aceea așa a lucrat.

Deci, de vreme ce, acum, la început, lucru greu se pare să știți că, de vom arăta osârdie, și Dumnezeu ajutând, ne va fi nouă mai ușor, din zi în zi. Dar, de voim ca postul nostru să se facă adevărat și primit lui Dumnezeu, precum postind de bucate, așa să ne păzim și de tot păcatul sufletesc și trupestc, cum ne învață pe noi troparul, care grăiește: „Postul nu este numai ca să facem depărtare de bucate, ci este înstrăinarea de toată patima păcatului.” Să ne păzim de lenevire și trândăvire la slujba și la pravila noastră; mai presus de toate, de mărirea cea deșartă, de uneltitoarea pizmuire, de pomenirea de rău și de vrajbă, care sunt patimi ascunse, dar care omoară sufletul. Să ne păzim de păcatul cel rău al orânduiri de sine, adică să nu facem voile noastre. Că altceva nu iubeste diavolul, decât să afle pe omul care nu întreabă pe altul, nici nu se sfătuiește cu cel ce poate să-l povățuiască pe el, spre fapta bună, că, atunci, vrăjmașul lesne îl înșeală pe chivernisitorul de sine și îl vânează și în cele pe care le are bune. Să luăm aminte, mai ales, spre pofta cea trupestcă că și acum, când postim, șarpele, diavolul cel cu multe fețe, ne ispitește pe noi cu gândurile cele rele. Frumos a fost, la vedere, și bun, la mâncare, rodul păcatului, dar nici măcar atât nu este. Că, precum este o rodie, care pe din afară se vede frumoasă și, după ce o tai pe ea, nu afli nimic înlăuntrul ei, așa este și pofta trupului, care, se pare,

că are dulceață, și după ce se face păcatul, se arată mai amară decât fierea, ca o sabie cu două ascuțisuri.

Ceea ce a pățimit strămoșul Adam, fiind înșelat de diavol și gustând din roada neascultării, că, nădăjduind să afle viața, a aflat moartea, aceasta au pățimit-o toți cei care, de atunci și până astăzi, sunt înșelați de către șarpele cel vechi, cu poftele cele rele ale patimilor trupesti. Că, diavolul este întuneric și se schimbă cu chipul și se arată ca un înger luminos; așa și răul, îl face bun, amarul, dulce, întunecatul, ca luminat, urâtul, frumos și moartea, ca viața. Și cu acestea înșeală lumea și o trudește, satana, descoperitorul răutății. Dar noi, fraților, să luăm aminte bine, să nu ne înșele și pe noi, cu meșteșugirile lui multe și viclene, și să pătimim ca păsările, care, pentru mâncare, cad în lațuri și în curse. Ci, să cercetăm bine, cu mintea noastră, amăgirile răutății și, după toată osteneala, vom cunoaște unde se ascunde răul și ne vom păzi de el.

Pe deasupra acestora, să fim, încă întru cântări și în slujbe sânguitori. Să avem bine mintea noastră la citire; că, precum se hrănește trupul și crește cu hrana pâinii, așa și sufletul se hrănește cu cuvintele cele dumnezeiești. Să facem plecările genunchilor după puterile fiecăruia, în tot ceasul, după măsura ce i s-a dat. Să lucrăm și lucrările mâinilor noastre, pentru că cel ce nu lucrează nimic, nu este vrednic nici să mănânce, precum grăiește Apostolul. Să ne îndreptăm unul pe altul, că unul, adică, este neputincios, iar celălalt, în toată puterea. Și să nu ne învrăjbim, numai ce este bun să facem, să fim dulci la vorbă, pașnici, îndurați și milostivi, blânzi, buni, ascultători, plini de milă și de rodirile cele bune. Și pacea lui Dumnezeu să păzească inimile voastre și mintea și să ne învrednicească pe noi întru împărăția Cerurilor, pentru Hristos, Domnul nostru, a Căruia este slava și puterea, împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

3 martie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Efrem, că nu se cade a asculta pe cei ce rău se jură.

Dacă cineva s-ar apropia de tine, în taină, zicându-ți: „Să dăm cuvânt între noi, ca să avem unul față de altul dragoste și unire, că orice ți-aș zice ție, tu să mă asculți fără de nici o împotrivire”; apoi, după jurământul acesta, de va voi acela să te răzvrătească la păcat, să nu te pleci lui, chiar de ți-ar aduce ca mărturie mărimea jurământului, chiar de s-ar întinde jos, rugându-te spre lepădarea poruncii lui Dumnezeu; să nu cauți la fața oamenilor, împotriva sufletului tău. Că știe diavolul nu numai acestea să le facă, ci, și din Scriptură să aducă dovezi, și știe și neputința trupului să o pună înainte și alte multe să născocească, ca pe om, călcător de poruncile lui Dumnezeu să-l facă, și să aibă, cu ce să se laude împotriva lui. Dar noi, luând învățătură din sânguința și din osteneala lui, ne vom arăta tari în socotirea evlaviei.

Deci, se cădea, mai întâi, să nu te juri nicidecum, pentru porunca Mântuitorului nostru Dumnezeu. Și acum te-ai prins cu cuvântul; nu fi nebăgător de seamă, că ai venit în mâinile celor răi, pentru prietenul tău. Să nu dai somn ochilor tăi, nici odihnă genelor tale, ca să scapi, ca o căprioară din curse și ca o pasăre din laț. Cu toate acestea, nu coborâ cu mintea, nici nu te tulbura, că este îndreptare, dacă vei avea de acum, pe Domnul înaintea ochilor.

Deci, ia aminte la tine însuși: nu ești vinovat de jurământ, dacă te vei depărta pe tine de la rău, că însuși Cel ce a propovăduit Evanghelia în lume, pentru covârșitoarea Lui iubire de oameni, însuși Domnul, a poruncit oamenilor să se pocăiască și să se depărteze de la tot păcatul. Vezi, dar, ca nu cumva, vrând a săvârși dulcele noastre, să punem pricină jurământul, ca unii care n-am putea să ne mai descurcăm pe noi înșine, din mrejele vrăjmașului. Dumnezeu nu se batjocorește și celor ce voiesc a se mântui, le întinde mina. Deci, abate-te de la rău și fă bine și întru aceasta ai păzit cuvântul celui ce a zis: „De la toată calea cea rea mi- am oprit picioarele mele, ca să păzesc cuvintele Tale” (Ps. 118, 101). Iar de vrei ca mai desăvârșit să te încredințez pe tine, că nu ești vinovat de cuvântul dat, dacă vei fugi de cele rele și vei face cele bune și te vei depărta pe tine de toți oamenii, care umblă fără rânduială, ascultă pildă, sau, ca să zic mai bine, iată o asemănare: Un om oarecare avea un fiu, iar fiul iubea mult pe tatăl său, întru toate. Dar, un altul, biruindu-se de invidie pentru sporirea tânărului său prieten, apropiindu-se în taină, i-a spus lui: „Jură-te mie, pe tatăl tău, că ceea ce-ți voi zice, aceea vei face și vei păzi fără de nici o împotrivire”. Iar el, nefăcând bine, s-a jurat. Iar, după aceasta, a zis către dânsul: „Ducându-te acum, ocărăște pe tatăl tău și rănește-l pe el cu cuțitul și să nu te mai rușinezi de fața lui și toate câte-ți va porunci el să nu le faci, fiindcă te-ai jurat mie și nu vei putea să nu ascuți de cele zise de mine”.

Și acum te întreb: oare va suferi fiul o nebulie ca aceasta sau, mai bine-zis, asemenea păgânii, și nu va defăima sfătuirea lui cea fără de lege, din dragoste față de părintele său? Socotesc că va răspunde și-i va zice: „Te văd pe tine că nu ești om cu adevărat, ci vrăjmaș tatălui meu și sufletului meu pizmuitor. Dar, nu mă vei înșela pe mine, ca șarpele pe Eva, cu viclenia, nici nu mă vei înlănțui pe mine în păgânătate, cu răutatea ta cea mult împletită, și nu mă va învinui pe mine tatăl, că nu mă plec păgânătății tale. Deci, defăimesc sfătuirea ta cea fără de lege, pentru dragostea tatălui meu și pentru mântuirea sufletului meu, iar urechile mele le pecetluiesc cu semnul crucii, ca să nu mai intre veninul cuvintelor tale, în auzul meu, și chiar de întâlnirea cu tine voi fugi, pentru viclenia cea din tine.”

Ne poruncește nouă însuși Apostolul să ne ferim de tot fratele, care umblă fără rânduială, că Dumnezeu nu Se cinstește cu fapte rele. Deci, nu te aduna, iubite, cu bărbați păcătoși, ca să nu întărâți pe Tatăl tău, Cel din Ceruri, lucrând cele potrivnice poruncilor Lui și rămânând fără răspuns în ziua Judecății, că prin călcarea poruncilor Sfintei Evanghelii, superi pe Dumnezeu.

Ia aminte la tine însuși și învață sfârșitul cuvântului Proorocului, care zice: „Juratu-m-am și m-am hotărât să păzesc judecățile dreptății Tale” (Ps. 118, 106). Și iarăși zice: „Nedreptatea am urât și am disprețuit, iar legea Ta am iubit” (Ps. 118, 163). Și întru această milă a lui Dumnezeu, vei scăpa de mari ispite și primejdii, iar peste cel viclean vor veni cele scrise. Întoarce-se-va durerea lui pe capul lui, iar peste creștetul lui se va pogorâ nedreptatea lui.

Drept aceea, câștigă-ți dragostea și unirea, nu prin jurăminte și momeli, ci prin așezarea sufletului, după legea lui Dumnezeu, căci, întru aceasta, nimic nedrept sau silit nu intră. Și va fi cu tine darul Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia se cuvine slava și puterea în veci. Amin.

Întru această zi, cuvânt despre vedenia îngerului, care scria pe cei ce intrau în biserică la rugăciune.

Preotul Amonie, slujind Liturghia în biserică, a văzut pe un înger, stând de-a dreapta altarului, care scria numele celor ce intrau în biserică și ștergea numele celor ce, din pricina lenei, ieșeau din biserică, iar aceștia, din urmă, după treisprezece zile, au și murit. Deci, aceasta știind, fraților, să nu ieșiți din biserică, mai înainte de terminarea a toată cântarea și pravila.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, pentru cei ce zic că nu se pot mântui în lume.

În știință să ne fie, că nu ne va mântui pe noi locul, dacă nu vom face voia lui Dumnezeu, ci, pe fiecare, îl mântuiește, mintea cea cu bunăvoie către Dumnezeu. Că nu este ajutor nici din dregătoria cea cinstită, nici din locul cel sfânt, pentru cel ce nu face porunca lui Dumnezeu. Că, ce dregătorie este mai mare decât dregătoria lui Adam, cea fără de moarte, sau ce loc este mai frumos, decât Raiul, din care a fost izgonit Adam, prin călcarea poruncii lui Dumnezeu? Și, dimpotrivă, ce este mai de ocară, decât gunoiul, pe care șezând Iov a păzit porunca lui Dumnezeu și în Rai s-a sălășluit? Iar, Saul, la împărăție fiind și în palate de mult preț stând, și viața aceasta a pierdut-o și nici pe cealaltă n-a câștigat-o. iar Lot, aflându-se în Sodoma, în mijlocul unui popor fără de lege, făcând poruncile lui Dumnezeu, s-a mântuit și cunună cu sfinții a luat. Și de va zice cineva, că nu se poate mântui în lume, cu femei și cu copii, unul ca acela, cu nebunie se înșeală, că, pretutindeni, ne primește pe noi Dumnezeu, dacă împlinim poruncile Lui. Locul pe nimeni nu mântuiește, nici nu osândește, ci, pe fiecare, faptele îl osândesc, sau îl mântuiesc.

Deci, măcar că în lume petrecem, o, fraților, să nu ne deznădăduim chiar de am și greșit cu ceva, ci, iarăși, prin pocăință, să alergăm la Dumnezeu, și să fim milostivi și darnici cu cei săraci și neputincioși, din averile noastre. Căci, mai mult pentru unii ca aceștia ți-a încredințat ție Dumnezeu averea, că ea cu nimeni nu s-a născut împreună. Pentru aceea, să dai milostenie singur, de bună voie, că de mult ajutor este sufletului tău, adică, a da cu mâna ta. Și să nu ai martori lângă tine, când faci milostenie. Pe rudele cele apropiate ale tale, să nu le treci cu vederea. Mai întâi, pe cei din casa ta, și pe rudeniile tale, fără de grijă să-i faci, apoi, după aceștia, și la alții să faci milostenie. Că este fățărnice, ca, la săracii cei străini să împarți milostenie, iar neamul tău, sau cei din casa ta să fie goi, desculți și flămânzi. Deci, cum zici că te îngrijești de sufletele lor, iar de trupeasca lor nevoie nu te îngrijești? Cum, dar, îi vei duce pe dânșii la frica lui Dumnezeu, atâta timp cât îi necăjesc pe ei trupestile neajunsuri? O, câtă nepricepere și câtă inimă rea!

Au n-ați auzit Scriptura care zice: „Fericit este cel ce miluiește sufletele robilor săi și nu-și lasă neamul său în nevoi”. Că de vei supăra pe ai tăi, iar pe alții vei milui, îți va zice ție Domnul: „Fățărnice, orbitule de răutate, scoate mai întâi bârna din ochiul tău și atunci vei vedea să scoți și gunoiul fratelui tău. Deci, auzind acestea acum, așa, să miluiești pe cei de aproape ai tăi și să te îngrijești de hrana lor, ca să faci milostiv pe Dumnezeu față de tine. A Căruia este slava în veci! Amin.

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre ascultare.

Doi frați trupești au venit să locuiască într-o mănăstire. Unul era postitor, iar celălalt și-a ales ascultarea. Și orice-i zicea lui părintele făcea fără de îndoială, că de multe ori îi zicea: „Mănâncă dimineața.” Și el

mânca. Și iar zicea: „să nu mănânci până seara”. Și nu mânca. Și la alte asemenea, orice i se porunceă, cu bucurie împlinea. Și pentru ascultarea lui era vestit la toți din mănăstire.

Și, pizmuindu-l pe el, fratele lui, a zis întru sine: „Îl voi ispiti pe el de are ascultare.” Și venind la părintele, a zis: „Trimite, cu mine, pe fratele meu, ca să facem, împreună, cutare treabă.” Și l-a slobozit pe el starețul. Deci, dacă a venit la râu, întru care era o mulțime de crocodili, a zis postitorul către fratele său: „Pogoară-te în râu și treci.” Și s-a pogorât și au venit crocodilii și-i lingeau trupul lui și nu l-au vătămat. Și, văzând postitorul, i-a zis: „Ieși din râu.” Și a ieșit nevătămat. Deci, călătorind ei, au aflat un trup lepădat pe cale și a zis postitorul: „De am avea o haină veche, am pune-o peste el.” Răspuns-a fratele: „Mai bine să ne rugăm, poate cumva va învia acesta.” Și au stat la rugăciune și, rugându-se el, a înviat mortul. Și se lăuda postitorul, zicând: „Pentru postirea mea a înviat acesta.” Dar a descoperit Dumnezeu părintelui mănăstirii toate. Și dacă s-au întors, a zis starețul către postitor: „De ce ai ispitit așa pe fratele tău, până la râu? Că, iată, pentru ascultarea lui a înviat Dumnezeu mortul.” Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

6 martie

Întru această zi, cuvânt al sfântului Antioh, pentru Împărăția Cerurilor și pentru rugăciune.

Toate poruncile lui Dumnezeu păzindu-le noi, fraților, să ne gândim la veșnica Împărăție, pentru care este multă nevoie, dar care aduce neștiută odihnă. Că de ar fi poftit cineva numai împărăția cea vremelnică, apoi câte vitejii nu trebuie să arate în războaie și primejdii? Și câte privegheri, griji și dureri? Și întru nimic socotește toate necazurile, ce i sar întâmpla lui, bucurându-se de nădejdea împărăției aceleia, ca într-un vis văzut de dânsul, măcar că este vremelnică și trecătoare. Se întâmplă, de multe ori, că cineva își sfârșește toate durerile și ostenele și i se pare, iată, ca și cum ar avea în palmă împărăția cea nădăjduită, dar, fără de veste, în locul lui, altul ia cununa. Deci, câte nevoie nu ne trebuie nouă, ce sânguințe și sporiri, privegheri și griji, încă și ispite în taină și la arătare, răni și chiar moarte, dacă voim să împărțim neîncetat, împreună cu Hristos. Pentru aceasta, până la moarte, s-au nevoit cei mai înainte de noi, bărbați, femei și tineri, ca să dobândească Împărăția Cerurilor, că Împărăția Cerului însemnează nevoie. Și cei ce întru toate se silesc, și se nevoiesc, aceia o dobândesc pe ea.

Că cela ce, cu adevărat, s-a făcut famen pe sine, pentru Împărăția Cerului și în feciorie petrece, dator este să se arate pe sine în tot timpul vrednic de Împărăție. Că nu prin cuvinte, nici cu chipul, nici cu numele, nici cu neamul, nici cu virtutea, nici cu vremea, nu se câștigă Împărăția, ci cu puterea credinței, arătată prin fapte. Dar ce înseamnă "prin fapte?"

Inseamnă ca, prin fapta cea lucrătoare a poruncilor lui Hristos, să se depărteze omul de la cele potrivnice și trupești, adică de la socotelile diavolului, care sunt acestea: desfrânarea, necurăția, mânia, clewetirea, urâciunea, pomenirea de rău. Să se depărteze, de asemenea, de rădăcina tuturor răutăților: iubirea de arginți, deșarta mărire, iubirea de slavă, iubirea de sine, îngîmfarea, care stă împotriva lui Dumnezeu. Că, dacă ar avea cineva întru sine aceste patimi și cele asemenea acestora, trupesc este și fiu al vrăjmașului; că numai cele pământești cugetă. Că înțelegerea și cugetarea cea trupească, vrăjmășie este lui Dumnezeu, fiindcă Legii lui Dumnezeu nu se supune și nici nu poate, și întru unii ca aceștia, nu petrece Duhul lui Dumnezeu. Iar, dacă cineva nu are pe Duhul Sfânt, acela nu este al Lui Dumnezeu. Iar acela ce are pe Duhul lui Dumnezeu, acela Duhului lui Dumnezeu se supune și cu Duhul lui Dumnezeu își omoară faptele trupești.

Că, încă viețuiește lui Dumnezeu acela ce se înfrânează, robindu-și trupul, ca să se sălășuiască într-însul Sfântul Duh, și el să se învețe a face rodul credinței, al faptei bune, al înțelepciunii, al curăției, al înfrânării, al dragostei, al bunătății, al răbdării, al nădejdi, al gândului celui bun, al întregii înțelepciuni, al laudei, al sfințeniei. Acestea, și cele asemenea acestora, ne duc pe noi la Împărăția Cerurilor. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

7 martie

Întru această zi, povestire despre un monah, căruia i-a descoperit Dumnezeu, ce se întâmplă cu cei ce iau milostenii.

Un oarecare monah era slăvit într-o oarecare mănăstire, avînd viață cinstită din tinerețe, că, lepădând toate dulcele și zăvorându-se pe sine într-o chilie strîmtă, slujea lui Dumnezeu, omorîndu-și trupul său, cu postul și cu veghea cea de toată noaptea, aducând Stăpînului a toate, rugăciuni pentru sine și pentru toată lumea și îndeletnicindu-se, cu tot cugetul, întru gândirea la Dumnezeu. Și primea la vremea cea obișnuită, puțină hrană din mâinile cheiarului. Iar din cele ce trimitea Dumnezeu, prin creștini, la mănăstire, fraților, aur și argint, hrană și vin, din acelea nimic niciodată nu primea. Și i s-a făcut lui o arătare, despre cei ce iau milostenie.

Intr-una din zile, mai marele cetății a intrat în mănăstirea aceea, ca să facă milostenie și le da tuturor câte un ban de argint. Și a mers și la cel închis, dîndu-i un galben și ruga pe stapînul bătrîn ca să primească galbenul. Iar bătrînul rușinându-se de acel cinstit bărbat, a luat galbenul și l-a pus în buzunarul său. După aceea, săvârșindu-și rânduiala sa cea obișnuită noaptea, bătrînul s-a culcat pe rogojina sa, vrînd să doarmă puțin. Și s-a făcut un vis, că se vedea pe sine stînd împreună cu ceilalți frați ai mănăstirii aceleia, într-un cîmp Larg, și tot cîmpul acela era plin de spini și venind un oarecare tânăr înfricoșător (iar acela era îngerului Domnului), silea pe toți monahii acelei mănăstiri, zicîndu-le: "Secerați acești spini." Apoi, a mers și la bătrîn și i-a zis lui îngerul: "Nu ai nici un cuvânt să te împotrivești, că ai fost plătit ieri, împreună cu monahii ceilalți, care au luat de la acel om iubitor de Dumnezeu, câte un ban de argint, iar tu un galben ai luat, deci, și mai mult ești dator să te ostenești secerînd spini, mai mult decît alții, ca unul care ai luat mai multă plată. Iar

spinii acestia, pe care îi vezi, sunt faptele rele ale omului acela, de la care ați luat ieri milostenia. Deci, apropie-te și seceră împreună cu ceilalți."

Iar după ce s-a deșteptat din somn postitorul acela, înțelegând acea vedenie, s-a mâhnit și, trimițând, a chemat pe acela ce îi dăduse lui milostenie și-l ruga să-și ia galbenul său. Iar acel iubitor de Hristos, nu voia să-l la, ci zicea către pustnic: „Ține-l la tine, părinte, sau dă-l cui vei voi." Atunci, a zis bătrânul: „Nu vreau să secer spinii păcatelor străine, eu care nu pot dezrădăcina mulțimea de spini a păcatelor mele." Și aruncând galbenul acela afară de chilia sa, a închis ferăstruica. Iar bărbatul acela, înștiințându-se din care pricină i-a lepădat bătrânul milostenia lui, a început a-și îndrepta viața sa și a face mai multă milostenie la săraci și la lipsiți, aducându-și aminte de Scriptură care zice că milostenia și credința curățesc păcatele.

8 martie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Vasilie, pentru poruncile cele legiuite creștinilor.

Legea lui Hristos și poruncile Apostolilor Lui nu s-au dat numai călugărilor, ci și mirenilor. Și dovada este că, atunci când zice Pavel: „Priveghiați întru. toată răbdarea și rugăciunea și îngrijirea trupului să nu o faceți pentru poftă", arătat este că nu către călugări a scris și nici către cei ce țineau viața pustnicească și liniștită, ci, a scris acestea, mai ales, către toți cei ce viețuiesc prin cetăți și prin sate, cu femei și cu copii. Au doară i se cuvine mireanului să aibă ceva mai multă slobozenie decât călugărului? Ba nu. Fără numai atâta iertăciune are mireanul, ca, împreună cu femeia să viețuiască, iar alte iertăciuni nu are, ci, toate câte are călugărul să le lucreze, aceea este legiuit și mireanului. Și nu fără primejdie mare va fi, adică, mireanul care calcă poruncile. Drept aceea, puțini sunt cei care au putut, prin multă sânguință, să scape de gâlcevile cele omenesti și să fugă de strigătele cele din cetăți, de viața cea deșartă, de griji și de împătimiri; în afară de cei ce au ieșit afară din gâlcevile lumești și au ales viața călugărească și au îmbrățișat-o.

Și s-au umplut de ei Egiptul și Libia, Etiopia și India, .Mauritania și Tebaida. Apoi Siria și Cilicia, Galatia, Pontul și Armenia. Mesopotamia și Persia toată. De aceștia s-au umplut Palestina și Arabia și Ciprul, precum și insulele cele dimprejur și țara grecilor toată. Încă și Roma și Spania și Galia și, pină la marginile pământului, pline sunt locurile de mănăstiri și de pustnici și tot pământul se blagoslovește și se sfințește.

Deci, arătat este că David, înțelegând această monahicească rânduială, prin a sa cântare a psalmilor, cu o mai înainte cunoștință cânta, zicând: Iar eu am cinstit mult pe prietenii tăi, Dumnezeule, și mult s-a întărit stăpânirea lor. Și-i voi numara pe ei și mai mult decât nisipul se vor înmulți" (PS. 183, 17-18). Că aceștia stăpânesc peste patimi și peste draci și, mai mult decât puternicii lumii, mai stăpâni s-au arătat și mai întemeiați.

Cine, dar, să nu-i laude pe aceștia, care au scăpat de mrejele cele mult împletite ale vieții și crucea purtând și lui Hristos urmând, în toată ziua și ceasul se roagă lui Dumnezeu, pentru neamul omenesc? Încă și Grigorie, preaînțeleptul, cel numit Teologul, lăudându-i pe aceștia, le zice: „Cântând și slăvind și învățându-se în legea lui Dumnezeu, ziua și noaptea, și înălțările lui Dumnezeu în

gura lor purtându-le, cu hainele își smeresc înălțarea, cingătoare fără podoabă, împodobirile cele frumoase le micșorează, pășire au cu bună rânduială, ochi nerătăcit, zâmbire cuvioasă, cuvântul cu folos rostit, tăcerea mai cinstită decât cuvântul, lauda cu sare dreasă; iar nu cu fățarie. Instrăinarea de rîs, certarea mai iubită decât lauda, măsură umilinții și a zîmbirii, bogăția cea întru sărăcie, rânduiala cea în pământ străin, slavă, din necinste, puterea cea întru neputințe, fii duhovnicești, cei bine născuți din neînsurare, smerenia cea mai presus de ceruri, nimic fiind în lume și mai presus de lume, în trup fiind, sunt afară din trup, săraci pentru împărăție, și a căror parte este Dumnezeu, iar, pentru sărăcia lor, împărătesc împreună cu Domnul nostru Iisus Hristos. Dumnezeului nostru, slavă! Amin.

Întru această zi, cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur, despre mândrie.

Precum răsadul și pometul cel necurățit de crengi uscate nu poate să crească, așa și omul mândru nu poate să se mântuiască; dacă nu-și va curăți mândria prin smerenie și prin pocăința cea plecată. Că la înălțime se suie sufletul celui mândru, iar, de acolo, întru adâncul iadului se pogoară. Deci, precum rodul cel putred, netrebnic este grădinarului, așa rugăciunile celui mândru neprimite sunt la Dumnezeu. Sufletul celui mândru nu are parte cu Dumnezeu, ci, dracilor bucurie se face. Că, pentru mândrie, au fost lepădați îngerii din cer și diavoli s-au făcut. Gândul cel smerit la ceruri urcă pe om și, împreună cu îngerii a dănuți îl face, iar mândria îl pune în rândurile dracilor.

Rugăciunea celui smerit vine la Dumnezeu, iar a celui mândru, mânia pe Dumnezeu și, precum greutatea de roduri rupe ramurile, așa mândria pierde sufletul cel îmbunătățit. Omul cel mândru este ca pomul ce nu are rădăcină și degrabă cade, așa și cel mândru, în prăpastia iadului se pogoară. Pentru ce te înalți, omule, tină fiind și cenușă, pentru ce cu mândrie iscodești, o, necunoscătorule, de ești mare cu dregătoria, să ai smerenie să nu disprețuiești pe nimeni. De păcate străine să nu întrebi, ca să fii slăvit în ziua judecății și să nu lași scârbit pe cel ce plânge ca să nu ți se treacă cu vederea rugăciunile tale.

Omule sărac, cine te-a zidit pe tine, s-au de unde ești luat? Întru ce îți pui nădejdea, că nu te temi de Dumnezeu, ci, te mândrești și, prin trufie, rău îți pierzi sufletul tău? Pentru ce te umfli ca o picătură de ploaie, că pe pământ ești, și nu după multă vreme, în pământ, iarăși, vei merge; acum mândru, iar, după puțin, hrană viermilor. O, omule, cunoaște-ți neputința ta și nu te mândri! A lui Dumnezeu zidire fiind, nu te lepăda de Ziditorul tău. Cercetează firea ta, și vezi pe rudeniile tale, pentru ca și ei; de aceeași fire sunt. Și nu te lepăda; din mândrie, de firea ta. Măcar de ai fi tu bogat, iar acela ar fi sărac, înaintea lui Dumnezeu, acela poate fi mai sus decât tine. O, bogaților, nu vă mândriți cu averile voastre, cu cele stricăcioase nu vă lăudați. Dumnezeu singur este bogat, având bogăție nestricăcioasă, căci averea voastră nu este a voastră. Până este liniște, rânduți-vă în pace, cele spre mântuirea voastră. Pentru că bogăția omului îi este dată spre izbăvirea lui. Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre cinstirea preoțimii.

Purtătorul de Dumnezeu Ignatie, poruncește, zicând episcopilor: „Luați aminte de voi înșivă, ca și Dumnezeu să primească sufletele voastre și să le mântuiască. Iar cei ce se supun episcopilor și preoților, slujitorii Bisericii, împreună cu dâșii va fi și partea lor, întru Dumnezeu". Și iarăși : „Martor îmi este mie Acela, pentru care am luat lanțurile, că nu din gură omenească am cunoscut, ci Duhul îmi propovăduiește mie așa zicând: Fără de episcop, nimic să nu faceți. Că unde se va arăta episcopul, acolo mulțime de bunătăți vor fi. Că unde se numește Hristos, acolo și soborniceasca Biserică se va aduna. Oile nu se pasc unde vor ele, ci, acolo unde le păzesc pe ele păstorii. Iar pe oile cele rămase afară de turmă și de păstor le răpesc fiarele și se hrănesc cu ele."

Deci, nu se cade, fără de arhiereu, nici a boteza, nici nuntă a face. Acest lucru, dar, este bine plăcut Domnului: cinstirea arhierelui. Și, acela ce cinsteste pe arhiereu, va fi de Dumnezeu cinstit. Iar a face ceva fără de episcop, necuviincios lucru este. Iar preoților se cade a ni se supune, cum se supuneau Apostolii lui Hristos, după toată rânduiala, întru toate a-i cinsti, pentru că, nu bucatelor, nici băuturii sunt slujitori, ci bisericilor lui Dumnezeu slujesc, deci, se cade a păzi cuvântul lor, ca focul. Drept aceea, dar, să cinstiți pe slujitori ca pe un părinte, iar pe episcop, ca pe Insuși Hristos. Iar pe preoți, ca pe cei de un scaun și apropiați cu Apostolii, că, fără de dâșii, nu se sfințește Biserica. Mărturisește în privința aceasta, și păzitorul Legii: „Toate, orice-ți va zice ție preotul, să faci; nu te abate nici la stânga, nici la dreapta, din cele zise." Pentru că omul, de va trece cu vederea și nu ascultă pe preot, este vrednic de moarte. Încă a zis și Proorocul Maleahi: "Cuvintele din gura preotului să le păzești. Înțelegerea și Legea din gura lui să le cauți. Că este vestitor al lui Dumnezeu Atotțiitorul, și umblă îndreptând în pace, pe mulți întorcând de la nedreptăți." Și altul a zis: „Cu tot sufletul tău să cinstești pe Domnul și preoților Lui să le dai cinste. Cu toată puterea ta să iubești pe Făcătorul tău și pe slugile lui să nu le defăimezi. Teme-te de Dumnezeu și slăvește pe preot". Iar Pavel, către Timotei, scria așa: "Preoții cei ce se nevoiesc bine, de îndoită cinste să se învrednicescă." Și iarăși, se zice în Lege: „Aceștia sfințiți sunt de Domnul Dumnezeu, pentru că jertfe și daruri îi aduc lui Dumnezeu iar, pentru tine, și sfinți sunt." Iar Isaia zice: „Și voi, preoții, vă veți numi slugile lui Dumnezeu."

Și Ieremia zice: „Mări-voi și voi adăpa sufletul preotului." Iarăși Pavel zice: „Orice arhiereu aduce lui Dumnezeu daruri și jertfe, care slujesc chipului și umbrei celor cerești, iar acum, Arhiereul nostru mai bună slujire a dobândit, cu cât și Legea, al cărei mijlocitor este El, este mai bună și mai așezată pe mai bune făgăduințe." Asemenea, și David zice: „Preoții Tăi se vor îmbrăca cu dreptate și cuvicioșii Tăi se vor bucura" (Ps. 131, 9). Rugămu-vă dar, pe voi, fraților, să cunoașteți pe cei ce se ostenesc la voi și să-i aveți pe dâșii în dragoste. Că se cade, iubiților a cinsti pe preoți, ca pe niste prieteni ai lui Dumnezeu, pe care i-a ales Domnul și i-a proslăvit. Și oamenii trebuie să le dea lor cele cuvenite; că nu de la sine își ia cineva lui cinstea aceasta, ci se dă numai celui chemat de Dumnezeu. Nu-i îngăduit a se împotrivi preotului, fiindcă cei ce se împotrivesc își iau asupra lor judecată. Că scris este: „Pe mai marele poporului tău să nu-l vorbești de rău". Iar Domnul, arhierescul povățuitor, zice:

"Cel ce vă primește pe voi, pe Mine mă primește; și cel ce Mă primește pe Mine, primește pe Cel ce M-a trimis pe Mine. Cel ce primește pe prooroc, în nume de prooroc, plata proorocului va lua și cel ce primește un drept, în nume de drept, plata dreptului va lua..." Dumnezeuului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor!

Întru această zi, cuvânt despre Pafnutie monahul și despre descoperirea bunătăților unui mai mare dintr-un sat.

Sfântul Pafnutie pustnicul se ruga oarecând lui Dumnezeu, ca să-i arate lui, cu care dintre oamenii sfinți este asemenea. Și i-a venit lui un glas dumnezeiesc zicându-i: "Asemenea ești cu mai marele din satul din apropiere." Deci, el degrabă alergând la dânsul și bătând la poarta lui, îndată a ieșit acela, precum îi era lui obiceiul, de primea pe cei străini. Și, primindu-l, i-a spălat lui picioarele și, punându-i masă, l-a poftit pe el să mănânce. Însă Pafnutie îl întreba de faptele lui și zicea: „O, omule, spune- mi, te rog, viața ta, pentru că pe mulți călugări, precum mi-a arătat mie Dumnezeu, îi întreci." Iar el se numea pe sine păcătos și netrebnic și pustiu de tot lucrul bun. Deci, după ce l-a mai întrebat pe el cu dinadinsul, i-a răspuns lui omul, zicând: „Eu n-aș fi voit, nici silit; să-ți spun faptele mele, dar, de vreme ce-mi spui mie că, de la Dumnezeu ai venit, iată, cele despre mine ți le voi spune. Eu acum am treizeci de ani, de când trăiesc și m-am despărțit de bună voie de soție, fiindcă, numai trei ani am trăit cu dânsa și trei fii am avut cu ea, care îmi slujesc mie la treburi. Și neîncetat am iubit pe străini, până în ziua de astăzi, și nu se va putea lăuda cineva de aici, că mai înainte de noi ar fi primit străini. Și n-a ieșit săracul, nici străinul din casa mea, cu mâinele goale. Nici pe un sărac sau scăpătat nu l-am trecut cu vederea, ci i-am dat lui mângâiere cu îndestulare. Nu m-am lăudat către fiul meu, nici n-au intrat, în casa mea, roduri străine. N-a fost sfadă pe care să n-o fi împăcat, nici n-a vorbit cineva de rău faptele mele. Iar fiii mei nu s-au atins de roduri străine, nici nu au semănat mai întâi țarinile mele, ci am dat ajutor, mai întâi, celor ce aveau trebuință de semănat, iar, mai pe urmă, mi-am semănat și pe ale mele. Și n-am lăsat pe cel tare, ca să asuprească pe cel sărac, nici n-au fost strâmbătați, pe care eu să le fi pus pe seama altcuiva. Acestea, Dumnezeu ajutându-mi, știu că le-am făcut."

Deci, Pafnutie, auzind faptele bune ale acestuia, l-a sărutat pe creștet, zicându-i: "Blagoslovi-te-va Domnul Dumnezeu din Sion și vei vedea bunătățile Ierusalimului, dar faptele cele bune nu ți-au ajuns pină la aceea, care este capul bunătăților, adică, la înțeleapta înțelegere, cea întru Dumnezeu, pe care nu o vei putea câștiga fără osteneală, măcar că nu puțină grijă de Dumnezeu a fost în viața ta. Nu-ți asupri, dar, sufletul tău, pentru că Dumnezeu mi-a descoperit mie despre tine că, luându-ți crucea ta, vei merge în urma Mântuitorului."

Iar El, cum a auzit acestea, îndată, nici la ai săi spunându-le, a mers în urma lui Pafnutie. Apoi, mergând ei la râu, n-au văzut nici o corabie. Deci, Pafnutie i-a poruncit lui să treacă râul, pe care nu-l trecea nimeni din cei care erau din locurile acelea, pentru adâncimea lui. Iar când treceau ei râul, numai până la brâu le ajungea lor apa. Deci, l-a așezat pe el la un oarecare loc, unde, mai înainte, se săvârșiseră alți doi. După aceea, Pafnutie s-a despărțit de dânsul și se ruga lui Dumnezeu, ca să-i arate lui despre el.

Și, nu după multă vreme, a văzut sufletul lui înălțându-se de îngerii, care laudau pe Dumnezeu și ziceau: "Fericit este cel pe care l-ai ales și l-ai primit, ca să se sălășuiască în curțile Tale", iar Dreptii, răspunzând, ziceau: „Pace multă este celor ce iubesc numele Tău". Și a cunoscut Pafnutie că bărbatul acela s-a mutat la Dumnezeu. A Căruia este slava acum și în veci! Amin.

10 martie

Întru această zi, cuvânt din Paterie, despre Marcu monahul.

Se spune despre Marcu monahul din Egipt, că a petrecut treizeci de ani, neieșind din chilia sa. Însă, avea obicei, un preot, de venea la dânsul și, săvârșindu-i Sfânta Liturghie, îl împărtășea pe el cu Sfintele Taine. Iar diavolul, pizmuind bunătățile lui și răbdarea, a voit să-l ispitească pe el cu osândirea. Că a adus la el un om, ce avea duh viclean, cu chip de a primi rugăciune de la el. Deci, omul fiind învățat de diavolul, mai înainte de toate, a zis acestea către stareț: „Preotul tău este plin de toată stricăciunea păcatului și, de acum, să nu-l mai primești pe el să intre la tine." Însă, bărbatul cel de Dumnezeu insuflat, Marcu, a zis către dânsul: „Fiule, toți oamenii aruncă afară spurcăciunea, iar tu la mine ai adus-o. Că scris este: Nu judecați, ca să nu fiți judecați. Însă, chiar de este el păcătos, Dumnezeu îl va mântui pe el, că scris este: Rugați-vă unul pentru altul, ca să vă vindecați." Și, acestea zicând, a făcut rugăciune și a gonit pe dracul din om și l-a slobozit pe el sănătos. Iar, după ce a venit preotul, îndată l-a primit pe el starețul, cu bucurie. Iar bunul Dumnezeu, văzând lipsa de răutate a starețului, i-a arătat lui un semn, precum însuși ne-a povestit. Când preotul stătea înaintea Sfântului prestol, am văzut, zicea el, pe îngerul Domnului, din cer pogorându-se, și punându-și mina pe capul preotului. Și s-a făcut preotul, cu totul, ca un stâlp de foc. Iar eu, minunându-mă de vederea aceea, îndată am auzit un glas, zicându-mi mie: O, omule, ce te minunezi de lucrul acesta? Că dacă un împărat pământesc nu lasă pe dregătorii săi să stea întinați înaintea sa, de s-ar întâmpla să nu fie ei cândva cu știință curată și cu slavă multă, apoi, cu atât mai mult, Împăratul ceresc nu-și va curăți El, oare, pe slujitorii Sfintelor Taine, pe ei care stau înaintea scaunului Său, și nu-i va lumina cu slava cerească?

Iar viteazul și nevoitorul lui Hristos, Marcu Egipteanul, s-a învrednicit de semnul acesta, mare făcându-se, pentru ca n-a osândit pe preot și a propovăduit tuturor să nu osândească de nici un păcat pe preoți, de vreme ce, înaintea lui Dumnezeu sunt stătători și împreună petrec cu îngerii. Dumnezeului nostru, slavă!

11 martie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Grigorie, despre milostenie.

Întru aceasta să cunoașteți, fiilor cât de mare lucru este milostenia, pentru că și în acest veac ajută și întru cel de dincolo, de bucurie duhovnicească umple, spre Dumnezeu apropie și asemenea cu îngerii ne face. Că despre ea se zice în Scriptură: "Faceți milostenie, ca și vouă să vă fie milostiv Domnul. Dați, zice, și vi se va da vouă. Că scris este: „Pe focul cel aprins îl stinge apa, iar milostenia

curățește păcatele." Și iarăși zice: "Să ascundeți milostenia din sânurile săracilor, că aceștia se roagă pentru voi." Și iarăși, ne învață pe noi, bunul Dumnezeu, zicând: „Dacă ai îndestulare multă, apoi mult să dai, iar dacă ai mai puțin, apoi după putere să te sânguiești a da cu bucurie." Că, fraților, mare este puterea postirii și a primirii de străini, precum se scrie: „Cel ce primește pe prooroc în nume de prooroc, plata proorocului va lua și acela ce primește pe cel drept, în nume de drept; plata dreptului va lua."

Deci, acestea să ne fie știute, iubiților frați, și să ne silim a face mai ales milostenie, care este vârful tuturor bunătăților, ca să câștigăm viața cea veșnică, întru cereștile lăcașuri. Dumnezeuului nostru slavă, acum și pururea.

13 martie

Întru această zi, cuvânt despre un preot, care sluja cu îngerii.

Spunea un oarecare stareț, că a fost un preot sfânt și curat, iar, când sluja Liturghia, vedea îngeri de-a dreapta și de-a stânga sa. Dar, el deprinsese slujba Liturghiei de la eretici, pentru că era neînvațat și neiscusit la dumnezeieștile Taine și la cuvinte. Deci, când sluja Liturghie, din neiscusință și nerăutate zicea și ceea ce era greșit și nu știa aceasta. Iar, după purtarea de grijă a lui Dumnezeu, a venit la dânsul un oarecare diacon, care știa dumnezeieștile Scripturi. Deci, s-a întâmplat preotului acestuia, fiind diaconul de față, de a făcut Sfânta Liturghie. Și a zis diaconul către preot: „Acestea pe care le zici, nu sunt ale credinței celei drepte, ci eretice sunt, adică ale potrivnicului lui Hristos." Însă preotul nădăjduindu-se că vedea pe Sfinții îngeri când sluja, nu lua aminte la cele zise de diacon. Iar diaconul nu-l slăbea pe el. zicându-i: „Părinte, te rătăcești, pentru că Biserica ortodoxă a lui Dumnezeu nu primește pe cei ce zic cuvintele acestea."

Deci, după ce a văzut preotul că în acest chip este ocărât și muștrat de diacon, pe când sluja chiar Liturghia, și a văzut, după obicei, pe Sfinții îngeri în preajma sa, atunci i-a întrebat pe ei, zicând: „De vreme ce diaconul acesta mă ocărăște pe mine, ce trebuie să fac?" Și i-au zis îngerii: "Să te lași, că bine te sfătuiește." Iar preotul a zis: „Dar voi, de ce nu mi-ați spus mie?" Zis-au lui îngerii: "Dumnezeu a rânduit ca oamenii, pe oameni să-i îndrepteze."

14 martie

Întru această zi, cuvânt al Cuviosului Părintelui nostru Palladie, despre nevoință.

Zis-a Cuviosul, Părintele nostru Palladie, către frații cei ce veneau la dânsul: "Fiilor, vremea Sfântului post să o păzim bine și cu răbdare. Să ne nevoim acum puțin, ca în veci de bunătățile cele mari să ne îndulcim. Vedeți pe mucenici, vedeți pe postitori, cum, cu neslăbire, au răbdat, cum bărbătește, nevoindu-se, s-au încununat. Că ne minunăm de răbdarea lor totdeauna, cum, mai presus de firea omenească, au fost; unii, adică, cu ochii scoși, iar alții tăierea mâinilor și a picioarelor au suferit, pe unii cu foc i-au ars, iar pe alții în mări și în râuri i-au afundat de vii, și ca pe niște făcători de rele, i-au pierdut, iar pe alții, fiarelor sângeroase i-au dat. Și, aceștia toți, laudând pe Dumnezeu, au

răbdat. Și pe cât de multe munci asupra Sfinților mucenici și postitori aducea diavolul, pe atât ei, mai vârtos, nevoindu-se, neputința trupească, prin duhovnicească bărbăție, au biruit-o și bunătățile cele nădăjduite, asemenea ca și darurile, de la Dumnezeu le-au luat.

Că nu fără de minte s-au ostenit, nici uitate sunt chinurile lor înaintea lui Dumnezeu, ci i-a lăudat în ceruri și i-a proslăvit pe pământ și le-a dăruit a săvârși faceri de minuni, a lumina orbii, a curăți leproșii, a izgoni dracii, a vindeca bolile. Și, deschizându-le ușile cerești, la veșnica viață i-a dus pe dânșii, în Ierusalimul cel de Sus, unde este veșnica veselie. Drept aceea, rogu-vă pe voi, fraților, să nu ne lenevim de a noastră mântuire, nici să deznădăjduim pentru păcatele noastre, pentru că Hristos este Cel ce curățește păcatele noastre; măcar, de acum, să părăsim toate lucrurile cele rele: minciună, clewetire, mânia, iuțimea, îmbuibarea, beția, desfrânarea, pomenirea de rău, nemilostivirea, furțișagul, războaiele, și toate, întru care este pieirea sufletului. Și de faptele cele bune, să ne apucăm cu încetul, că Insuși Domnul ne va ajuta nouă.

Postul curat să-l păziți, pace și dragoste între voi să aveți, de Dumnezeu să vă temeți, pe săraci să miluiți, de păcate să vă cățiți. Ca aici, bine viețuind, să moșteniți viața ce va să fie, împreună cu toți Sfinții, cei ce i-au plăcut Lui și părtași să fiți veșnicilor bunătăți. Amin.

15 martie

Întru această zi, cuvânt despre semnul creștinului desăvârșit.

Credința cea dreaptă și lucrările cele cuvioase sunt semnele adevăratului creștin. Creștinul este o adevărată casă a lui Hristos, alcătuită din faptele bune și din învățăturile cele sănătoase. Iar adevărata credință, prin fapte se arată. Credința fără de fapte, este moartă, precum și faptele, fără de credință. Drept aceea, se cuvine ca cei curați să se păzească cu toată puterea de faptele cele necurate, ca nu, pentru noi, să se zică acel cuvânt: „Cu gura ei mărturisesc, ca știu pe Dumnezeu, iar cu faptele se leapădă de El.” Pentru că a zis Domnul: „Dacă cineva Ma iubește pe Mine, apoi păzește și cuvântul Meu și Tatăl Meu îl va iubi pe el și la dânsul vom veni și locaș întru el Ne vom face.” De aici, să cunoaștem că, din credința cea dreaptă și din faptele cele bune, se zidește casa sufletului. Și așa, Dumnezeu petrece întru noi, precum este scris: „Mă voi sălășlui întru dinșii, zice, și cu ei voi umbla.” Aceasta arătând-o, și Apostolul zice: „Sau nu știți că Iisus Hristos este întru voi, fără numai de sânteți neiscușiți și neluători în seamă.”

Deci, diavolul nu știe de este, sau nu, Stăpânul Hristos în mintea ta. Dar; de te vede pe tine mâniindu-te, sau sfădindu-te, sau grăind cuvinte necurate, sau jurândute, sau clevetind, sau urând pe cineva, sau trufindu-te, sau rîzând mult, sau glumind, sau nerugându-te adeseori, nici aducându-ți aminte de moarte, atunci el cunoaste că nu este în sufletul tău Cela ce te păzește pe tine. Și așa, ca un tâlhar, intră diavolul cel viclean, fiindcă nu este luminarea lui Dumnezeu în inima ta, și-ți fură casa sufletului tău. Și se fac cele mai de pe urmă, mai rele decât cele dintâi. De acestea să ne izbăvească pe noi Domnul, cu darul Său și cu iubirea Lui de oameni.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Teodor Studitul, despre cum să petrecem zilele postului.

Fraților și părinților, bun este postul, numai de va avea și pe însoțitoarele lui, pe cele care i se cuvin lui, care sunt: pacea, buna voire, buna ascultare, blândețea, milostivirea și toate celelalte, câte sunt în îndreptările bunătății. Ci diavolul, ca un vrăjmaș și tulburător al mântuirii noastre ce este, ce meșteșugeste și ce iscodește? Toate cele potrivnice pune în postitori și îi face pe ei să fie obraznici și să întoarcă vorba, aspri, mânioși, iuți, măreți în zadar, pizmuitori, grăitori de cele urâte. Și în ce .chip? Pricinuindu-le celor ce postesc, mai multă vătămare și pagubă din patimile acestea, decât folosință prin postirea lor. Ci noi să cunoaștem înțelegerile și meșteșugirile lui și să petrecem aceste cuvinte și, totdeauna, cu pace, cu blândețe și cu liniște, suferind fiecare pe cei mulți; cu dragoste, cunoscând că, o postire ca aceasta, este plăcută și bine primită la Dumnezeu. Iar dacă ne vor lipsi acestea, orișicâtă osteneală vom face, ea va fi zadarnică și ne alegem numai cu greaua pătimire a postului.

De trebuință este, dar, să postim, pentru că postul veștejește trupul, iar sufletul îl împluternicește, îl înnoiește. Că pe cât omul nostru, cel din afară, slăbește, pe atât cel dinlăuntru, se înnoiește, din zi în zi, precum grăiește Apostolul. Și ușurința cea de un ceas a necazului, ne pregătește nouă multă mulțime a slavei celei veșnice, în ceruri. Deci, socotind și aducându-ne aminte de răsplătirea cea viitoare, să răbdăm ostenelele bunătății, cu îndelungă-răbdare, mulțumind lui Dumnezeu, Tatăl, că ne-a învrednicit pe noi să avem parte cu Sfinții, întru lumină, și ne-a izbăvit pe noi din stăpânirea întunericului și ne-a mutat întru împărăție.

Au nu ne împărtășim în toate zilele din preacuratul Său Trup și Sânge? Și ce altceva ar fi mai dulce decât Sfânta Împărtășire, care dăruiește viață veșnică, celor ce se împărtășesc cu conștiința curată? Au nu vorbim în toate zilele și nopțile împreună cu dumnezeiescul David și cu ceilalți Sfinți Părinți și luminători ai Sfintei noastre Biserici? Ce altă mângâiere a sufletului, mai mare decât aceasta, este? Au nu ne-am despărțit și am ieșit din prieteșugul lumii celei mincinoase și din rudeniile noastre cele după trup, pentru Domnul? Ce altă viață, iarăși, ar fi mai fericită sau mai înaltă decât aceasta, că viețuirea noastră este în ceruri, de unde așteptăm Mântuitor, pe Domnul nostru Iisus Hristos. Care va schimba trupul smereniei noastre, spre a se face el asemenea cu Trupul mării Lui, prin lucrarea care I-a supus Lui toate? Deci, fraților, să avem bucurie și veselie, defăimând și călcând tot felul de pofte rele ale trupului. Pentru că tot trupul este ca iarba și toată slava omului, ca floarea ierbii. Uscatu-s-a iarba și floarea el a căzut, iar lucrul bunătății rămâne în veac.

De pătimește rău cineva dintre noi, să se roage, precum grăiește Scriptura. Dacă, altul este voios, să cânte. Altul este ispitit de patima cea rea a păcatului, de vreme ce și diavolul nu contenește niciodată lupta cu noi, să rabde, auzind pe cela ce grăiește: "Fericit este acela care rabdă ispita, că, iscusit făcându-se, va lua cununa vieții, pe care a făgăduit-o Domnul celor ce-L iubesc pe El." Dacă pe acestea le cunoașteți, a zis Domnul, fericiți sunteți de le veți face. Acestuia slavă în veci. Amin.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, că pe cel pe care îl iubește Domnul, îl și ceartă.

De vei vedea pe vreun om nedrept și rău, întru îndestuIare petrecând și întru sănătate, să nu te minunezi de el, pentru că a făcut și el puțin bine, înaintea lui Dumnezeu, și, pentru aceasta, își ia plata sa aici, iar acolo, va auzi, ca și bogatul: „ Tu ți-ai luat cele bune în viața ta, pentru acel bine făcut de tine." Iar de vei vedea pe acela ce în dreptate viețuiește, suferind chiar multe primejdii și necazuri, să-l ferești pe el, și, ca el, să râvnești a fi, pentru că, aici, unul ca acela se curățește de păcate, iar, acolo, la multă bucurie merge. Că, pe cel pe care îl iubește Dumnezeu, îl și ceartă.

Pentru ce te tulburi, omule, văzând pe sfinți, în viață, cu necazuri? Că acei ce rabdă aici necazurile, aceia, întru Cerească Împărăție se vor sălășlui, cu bucurie. Iar, pentru cei ce sunt răi, lacomi, tâlhari, răpitori, clevetitori și întru îndestuIare petrec, pentru unii ca aceia, veșnicile osânde în foc li se gătesc; precum și bogatul acela, care în văpaie find, ruga pe Avraam, iar Avraam i-a zis: "Tu, fiule, ți-ai luat cele bune în viața ta, iar Lazăr pe cele rele; și pentru aceea, el aici se mângâie, iar tu te chinuiești, în văpaie arzându-te."

Ascultați, însă, ce fel de bine a luat bogatul: bogăție, sănătate, hrană, băuturi multe, vin scump, stăpânire, slavă și cinste de la toți. Dar Lazăr, oare nu a greșit și el ceva? Cu adevărat, avea și el puține greșeli. Așadar, când bogatul și-a luat cele bune în viață, pentru puținul bine pe care l-a făcut, și Lazăr asemenea, și-a luat cele rele, pentru puținele lui greșeli; de aceea, acum, se desfată, iar bogatul se chinuiește. Drept aceea, fraților, de veți vedea pe vreun drept suferind, aici boli și primejdii, să-l fericiti pe unul ca acela, pentru că, aici de păcate slobozindu-se, va merge curat acolo, la Dumnezeu. Și, chiar de i se vor și îndelunga lui primejdiile, încă, mai mult, i se va înmulți lui răsplata dreptății. Ca și dreptul Iov, care fără prihană a păzit poruncile lui Dumnezeu, câte chinuri n-a luat în trupul lui, aici! Și pentru ce altceva pătimea, fără numai ca, acolo, mai mare cinste să primească? Iar la alții, răi fiind, chiar dacă numai în sănătate ar petrece și nici o primejdie nu le-ar veni, la unii ca aceștia, fraților, și la slava lor de oameni păcătoși, nimeni să nu râvnească, ci mai mult, să plângă pentru dânșii, că sabia judecății se gătește asupra lor.

Drept aceea, nu acela ce începe bine și face rău pe urmă este drept, ci, de va avea cineva sfârșit bun, acela este drept. Că unii greșesc la arătare, iar în taină mult se pocăiesc și nouă ni se pare că sunt păcătoși, iar, la Dumnezeu, se află drepti. Pentru aceea, nu se cade a osândi pe nimeni. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea!

18 martie

Întru aceasta zi, cuvântul despre Daniil Monahul, clevetit, pe nedrept, de desfrânare.

Ne spunea nouă un oarecare părinte, despre Daniil Egipteanul, zicând: "Ava Daniil s-a suit odată la târg, ca să-și vândă lucrul mâinilor sale. Iar un tânăr ruga pe stareț, zicând: „Pentru Dumnezeu părinte, să mergi la casa mea și să faci femeii mele o rugăciune, că este stearpă". Deci, starețul, silit fiind de acel tânăr, a mers la casa lui și, făcând rugăciune femeii lui, cu voia lui Dumnezeu, a

zămislit femeia în pântec. Iar unii oameni, netemându-se de Dumnezeu, au început a cleveti pe stareț, zicând că, tânărul sterp fiind, femeia.lui a fost îngreunată de avă Daniil. Deci, a venit aceasta la auzul starețului, iar starețul a zis bărbatului: După ce va naște femeia ta, să-mi spui mie. Și, după ce a născut, a spus tânărul starețului în Schit, zicând: „Pentru rugăciunile tale,părinte, cu voia lui Dumnezeu, ni s-a născut nouă pruncul”.

Atunci, avă Daniil, venind, a zis tânărului: „Când vei boteza pruncul și vei face masa și cumetria botezului, să mă chemi-și pe mine și rudeniile și prietenii tăi”. Iar el a făcut așa. Și, când se ospătau, luând starețul pe prunc în mâinile sale, înaintea tuturor, a poruncit să vorbească pruncul și l-a întrebat pe el: „Cine este tatăl tău?” Și a zis pruncul: „Acesta este, întinzând mâna sa și arătând cu degetul spre acel tânăr”. Și era pruncul numai de douăsprezece zile. Și toți cei ce au văzut, au proslăvit pe Dumnezeu. Drept aceea, nimeni să nu osândească, din auzire numai, ca să nu cădem în păcatul osândirii. Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre voia liberă a omului.

Pricina pentru care a fost făcut omul stăpân pe sine, este că, așa nea iubit Stăpânul Hristos, să fim liberi; ca, adică, numai cu voia noastră să- L iubim și voia Lui să o facem, iar nu siliți. Că, și tu nu primești cu bucurie să-ți fie slugă cineva, atunci când îl ții pe el legat în obezi, ci când el, după a sa voie, te slujește și te iubește pe tine. Apoi, cu atât mai mult, Dumnezeu nu voiește și-i pare rău de răutățile noastre și nu încetează, învățându-ne pe noi, prin Sfintele Scripturi și prin prooroci. Așa și Unul Născut, Fiul lui Dumnezeu, întrupându-Se, ar fi putut, adică, să piardă pe toți cei ce greșesc și se abat de la Dânsul; dar nu aceasta iubește El, ci ca, de voia sa, fiecare din noi să ne lipim de Dânsul. Pentru aceasta, și osânda a rânduit-o, dar și Impărăția a făgăduit-o. Că, adică, singuri să ne alegem nouă înșine ori Raiul, ori osânda, fiindcă suntem făcuți de Dumnezeu, de sine stătători, ca, ori de ne mântuim, ori de pierim, cu voia noastră să fie.

Mulți zic că, adică, din firea noastră, suntem mânioși sau desfrânați și de aceea, nu putem noi să ne păzim de acestea. Dacă-i așa, atunci spune-mi mie: De te-ai afla furând, sau desfrânându-te undeva și ai vedea pe cineva trecând alături, oare ai zice că de nevoie și din fire faci așa? Nu, ci îndată ai fugi și ai înceta de a face răul acela. Și dacă frica omenească a putut schimba ceea ce se făcea, apoi, cu atât mai mult, nu o va schimba frica de Dumnezeu, Care va să judece viii și morții? Spune-mi mie, dar, când asupra slugii sale se mânia stăpânul și-l bate, și îi spune cuvinte rele, pentru ce sluga aceea rabdă și nu se răzbună? Acela rabdă, știindu-se vinovat în fața omului, ci lui Dumnezeu vinovați suntem; pentru aceea, dar, rabdă, frate, învinuirile și ocările și nu te răzbuna.

Deci, de credeți în Dumnezeu, fraților, sârguiți-vă să faceți cele plăcute Lui. Pentru că, dacă mintea fiecăruia va sta înaintea lui Dumnezeu, atunci rob îi va fi ei trupul. Iar dacă cineva își iubește trupul, unul ca acela toate voile lui i le face și nu va moșteni Impărăția Cerului și nu se va putea mântui. Iar pe noi, învrednicească-ne Dumnezeu, ca să facem toate faptele cele bune și să câștigăm mila de la Dânsul. Că a Lui este slava în veci, Amin.

Intru această zi, cuvânt al lui Atanasie, egumenul Sinaiului, despre aducerea aminte a răului.

Mult poate rugăciunea dreptului, care se ajută cu fapta. Dar se ajută, dacă cel ce se căiește va începe a se osteni și roade de pocăință a face. Iar, dacă de o parte zidește, iar de alta risipește, apoi ce folos va fi? Fără numai greutate își dobândește lui. Că mare răutate este ca, adică, să meargă cineva la biserică, avînd invidie asupra altcuiva: căci, cum o să se roage cu o minciună, zicînd rugăciune: „Tatăl nostru, iartă-ne nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri?” O, omule, care grăiești și fără de minte te ostenești la rugăciune, purtînd în inima ta veninul vrăjmașului, cum strigi, cu minciună, la Dumnezeu: „Iartă-mi mie, precum și eu am iertat?” Oare să te rogi ai venit, sau ca să minți? Oare să câștigi darul, sau mînie să primești? Mîntuire voiești să ieși, sau osîndă? Au nu auzi ce spune preotul, în vremea dumnezeieștei Liturghii: „Să ne iubim unii pe alții”, adică să lepădăm toate nedreptățile și asprimile inimii? Ce faci, omule? Îngerii slujind, heruvimii cei cu ochi mulți acopăr Trupul lui Hristos pe Sfînta Masă și serafimii, cei cu șase aripi, cîntă cîntarea întreit sfîntă și cu multă frică stau înaintea, iar preotul, pentru tot poporul rugîndu-se. Duhul Stînt se pogoară și îngerii scriu numele celor ce fără răutate intră în biserică; cum, oare, iubitele, de nute înspăimîntezi? Sau cum ceri iertăciune, iar tu nu ierți. Că de nu vei ierta, pe cei ce ți-au greșit ție, nici Domnul nu te va ierta pe tine. Iar de vei ierta, iertat vei fi; și de vei milui, miluit vei fi.

Să nu zici: „De multe ori am iertat pe fratele meu și iarăși rău mă ocărăște și multe răutăți aduce asupra mea și nu pot să-l mai iert pe el.” Nu, iubitele, să nu zici acestea, ci să te asemeni cu Ștefan și cu Iacov, ruda Domnului, și să te rogi pentru cei ce-ți fac ție rău. Și Stăpînului tău, Celui ce a primit moarte pentru noi, să te asemeni; să rabzi răutatea și ocara de la prietenul tău, ca să ți se ierte păcatele cele multe. Să fugim, fraților, de păcatul cel amar al aducerii aminte de rău, pentru că tot păcatul, în scurtă vreme, se săvârșește și degrabă trece, dar pomenirea de rău este o patimă cumplit înfocată. Că, cineva, ori umblînd, ori șezînd, ori sculîndu-se, veninul balaurului în inima sa îl poartă. Cel ce se lasă cuprins de această patimă, nu va moșteni Împărăția lui Dumnezeu și iertării nu se va învrednici. Că, pentru acela, nici o faptă bună nu se folosește, nici postul, nici milostenia, că pomenirea de rău pe toate le pierde. Deci, de-ți vei aduce darul tău la altar și acolo îți vei aminti de răutate, mergi, mai întîi, de te împacă, și, așa, să-ți aduci darul și primit va fi. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

20 martie

Întru această zi, cuvânt al Sfîntului Anastasie, egumenul din Sinai, pentru a nu osîndi.

Să nu osîndiți, zice Domnul, ca să nu fiți osîndiți. Iată că, pe mulți am auzit, zicînd: „Amarnic mie, cum pot să mă mîntuiesc? A posti nu pot, chiar dacă nu dorm, nu sunt treaz cu mintea, a-mi păzi curăția nu pot, a mă despărți de lume nu rabd, milostenie nu am; deci, nu știu cum mă voi mîntui.” Însă eu îți spun ție: „Lasă, și ți se va lăsa ție. Iartă, și iertat vei fi. Nu osîndi, ca să nu fii osîndit, și, cu acestea, te vei putea mîntui. Dacă avere aici nu ai, nici trupul nu

voiești să-ți ostenești, nu osândi, dar, măcar și, cu ochii tăi, de vei vedea pe cineva greșind. Singur Judecător este Dumnezeu, Care va răsplăti fiecăruia, după faptele lui. Pentru că cel ce judecă păcate străine, potrivit lui Hristos este și antihrist se numește pentru că răpește judecata lui Hristos. Să nu judecăm, fraților, pe nici unul care greșește, ca să luăm de la Dumnezeu iertare de păcatele noastre. Măcar de ai și vedea pe cineva greșind, să nu osândești, pentru că nu știi cum trece viața aceasta. Tâlharul acela, care a fost răstignit împreună cu Hristos, ucigaș de oameni era, iar Iuda era Apostol al lui Hristos. Însă tâlharul a intrat în împărăție, iar ucenicul în gheenă.

Măcar de ai și vedea pe cineva greșind, să nu osândești, că tu nu știi și fapta lui cea bună. Că mulți au greșit la arătare, iar în taină s-au pocăit, iar noi păcatele lor le-am văzut, dar pocăința lor nu o știm. Drept aceea, fraților, pe nimeni să nu osândim, ca să nu fim osândiți. Dar, mai ales, pe preot să nu-l osândim, măcar de l-ai și vedea pe el greșind ceva; să nu-i zici lui că păcătos ești și cu nevrednicie slujești. Ci, să te apropii cu curată încredere și să te împărtășești cu dumnezeieștile Taine, ca să dobândești sfințenia. Pentru că măcar și înger de ar fi acela ce ar aduce Jertfa cea fără sânge, dacă te-ai apropia tu cu nevrednicie, chiar îngerul nu te va curăți nicidecum pe tine de păcate. Că, iată, cu adevărat se mărturisește despre Iuda, că din însăși preacuratele mâini ale Stăpânului Hristos a primit Pâinea cea presfântă, dar, pentru nevrednicia lui, îndată, a intrat într-ânsul satana. Aceasta, spre dovadă, să vă fie vouă că, de nu va osândi cineva, neosândit va fi. Și pentru aceasta mulți mărturisesc. Încă și un bărbat oarecare, în rânduiala monahicească fiind, își cheltuia zilele sale într-o toată nepurtarea de grijă. Și, într-o lenevire, viața petrecându-și, de sfârșit s-a apropiat. Și, după ce s-a îmbolnăvit, cu durere de moarte a ajuns la cea de pe urmă răsuflare, nicidecum nu se temea de moartea sa, ci de trup se despărțea cu toată mulțumirea, vesel și zîmbind. Iar frații și părinții, ce ședea lângă el, împreună cu egumenul, i-au zis lui: „Noi te-am văzut pe tine, frate, că într-o nebagare de seamă ți-ai petrecut viața ta, de unde îți este ție în ceasul acesta înfricoșător o astfel de nemâhnire și dulce zîmbire? Nu știm! Însă, cu puterea lui Iisus Hristos, Dumnezeul nostru, întărindu-te, scoală-te de ne spune nouă, ca toți să știm să proslăvim măririle lui Dumnezeu.” Iar fratele, ridicându-se puțin de pe pat, a zis către dâșii: „Cu adevărat, cinstiți părinți, într-o toată nebagarea de seamă mi-am petrecut viața mea și acum s-au adus înaintea mea, scrise, toate lucrările mele cele rele și s-au citit. Și mi-au zis mie îngerii lui Dumnezeu: Le știi acestea? Iar eu am răspuns către dâșii: Adevărat, cu încredințare, le știu. Însă, de când m-am lepădat de lume și m-am călugărit n-am osândit om, nici răutate asupra cuiva n-am ținut și mă rog ca să se îplinească cu mine, cuvântul lui Hristos: Nu osândiți, ca să nu fiți osândiți, iertați și vi se va ierta vouă. Pe acestea, dacă le-am grăit, îndată sfinții îngeri au rupt zapisul păcatelor mele, și, pentru aceasta, cu bucurie și fără mâhnire mă duc către Dumnezeu.” Aceasta zicând, fratele acela și-a dat cu pace sufletul său Domnului, mult folos făcând la toți.

Deci, aceasta auzind-o, fraților să ne sârguim a nu osândi, nici a avea pomenire de rău, ca Domnul Dumnezeu să nu ne osândească pe noi, nici să pomenească păcatele noastre.

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre doi frați ce erau în vrajbă.

În vremile prigoanelor, când erau chinuiți și uciși creștinii, pentru credința întru Hristos, au fost prinși, atunci, și doi frați călugări și au fost aruncați în temniță, urmând ca, a doua zi, să-i scoată, să-i chinuie și să-i omoare. Și acești doi frați aveau vrajbă și pizmă unul cu altul. Deci, fiind ei în temniță, unul din ei, umilindu-se în inima sa, a zis celuiilalt: „Frate, iată, mâine ne vor scoate pe noi la judecata lor, și ne vor chinui și ne vor omorî și vom merge către Domnul. Pentru aceasta, dar, vrajba și pizma ce a fost între noi, și acum mai este, se cade să o lăsăm și să ne împăcăm și să ne iertăm unul pe altul, acum, mai înainte de moartea noastră, ca să luăm, curați fiind, chinurile și moartea pentru credința și dragostea lui Hristos și, așa, ne vom învrednici să luăm cununile mucenicești, din mâinile lui Hristos, și vom fi primiți în ceata mucenicilor.” Și acestea zicând, i-a făcut lui metanie, după obiceiul călugăresc, zicând: „Iartă-mă, frate, și să fii și tu iertat de mine și de Dumnezeu.” Iar acela, fiind biruit de vrăjmășească pizmă, n-a vrut nicidecum să-l ierte.

Iar a doua zi, dacă s-a făcut ziuă, i-au scos pe ei din temniță la judecată. Deci, acela care n-a vrut nicidecum să se împăce și să ierte pe fratele lui, văzând că vor să-l taie, înspăimântându-se, s-a lepădat de Hristos. Iar pe fratele său, care credea în numele Domnului, l-au tăiat. Iar pe cel ce s-a lepădat de Hristos, l-a întrebat dregătorul zicând: „Pentru ce ieri nu te-ai lepădat de Hristos, ca să nu te fi chinuit?” Răspuns-a lui acela: „Când am lăsat eu pe Dumnezeul meu și nu m-am împăcat cu fratele meu, atunci și ajutorul Lui m-a lăsat și m-a părăsit pe mine și, rămânând gol de dânsul, m-am lepădat de Hristos.” Deci, aceasta știind-o fraților, împăcați-vă și întru dragoste să petreceți, ca aici, cu plăcere dumnezeiască viețuind, veșnicilor bunătați părsași să ne facem. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

22 martie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre judecată.

Până ce suntem vii, să ne gândim, deci, fraților, câtă frică va veni peste noi, în ziua Judecății, când vom sta triști, pentru faptele cele rele, pe care le-am făcut în viața aceasta: deșertăciuni și prostii, cântece și jocuri și alte multe răutăți, care nu se cuvin creștinilor a le face. Să nu zicem aceasta, o, fraților, nici să nu ne îngâmfăm: „De ar fi poruncit Dumnezeu să nu mâncăm și nici să bem, nici să nu ne veselim, apoi, pentru ce a făcut El toate acestea pe pământ?” Ascultați și eu vă voi spune vouă: Ilie Proorocul, oare, n-a avut el pîine și vin și îndestulare omenească? Dar, toate lăsându-le, s-a dus în munte și, după nevoia cea de patruzeci de zile, s-a putut sui cu trupul la cer. Și alt Prooroc, Daniil, oare, nu avea el, la casa lui, lângă împăratul fiind, cu dregătoria cea mare, mult aur și toată podoaba împărătească și mărgăritare și pietre scumpe neprețuite? Și, pe toate acestea lăsându-le, a mărturisit pe Dumnezeu și și-a câștigat lui viață veșnică. Iar, când l-au aruncat în groapă, leii îi lingeau picioarele lui și l-a scos pe el Duhul Sfânt de acolo.

Iar voi, oameni nepricepuți, spre cine nădărduiți, de nu vă temeți de Dumnezeu, ci, în îngâmfare și mândrie umblând, sufletul vostru rău îl pierdeți cu zgârcenia. Pentru ce nu vă miluiți pe voi singuri, o, nepricepuților oameni? Să nu

vă înșelați, zicând: „Acum să trăim bine, că mâine vom putrezi și pământul, în pământ se va duce.” Iar eu aceasta îți zic ție: „Dacă ai prieteșug cu pământul, atunci, îți pierzi și averea și sufletul tău.” Să înțelegem, fraților, că, dacă cineva aici este întristat, pentru sufletul său, acela, acolo, cu cerească slavă, va fi proslăvit. O, fraților, înfrânați-vă de prea mult sațiu și de beție și astupați-vă urechile la auzul cuvintelor de rușine și opriți-vă mâinile de la jefuire. Și picioarele noastre să le facem să alerge spre biserică și să fim milostivi și darnici la săraci și, cu pocăință, să strigăm, căzând către Domnul Dumnezeu, căci ați auzit de ocară Răstignirii, pe care a răbdat-o Făcătorul, de la robii Săi. Iar noi, oamenii, spre lucruri bune suntem făcuți și pentru ce să nu răbdăm înfruntări?

Părinților și fraților, maicilor și surorilor, să nu grăim acest cuvânt. Iată, noi ne-am trecut anii și nu putem să plecăm genunchii noștri la metanii. O, bătrânilor, vouă vă sunt gata răspunsurile, deci, să nu vă leneviți de mântuirea voastră. O, fraților tineri, o, surorilor, să nu vă slăbiți, zicând: „Tineri suntem acum, să mâncăm și să bem și să ne veselim, iar mâine dimineață ne vom pocăi.” O, fraților, nu știți, oare, că, precum soarele usucă roua, așa și tinereța voastră se slăbește, prin faptele cele rele? O, omule, când dormi, oare simți pe tâlharul ce vine la casa ta? Așa, nici aceasta nu o știi: când, adică, va veni îngerul și-ți va răpi sufletul și nepregătit fiind, vei începe, atunci, fără de nici un folos, a te căi. Deci, până ce avem vreme, fraților, să viețuim cu fapte bune, făcând poruncile lui Dumnezeu, ca Impărăția Cerească să o primim.”

24 martie

Întru această zi, cuvânt despre neiertarea păcatelor fără canon.

Un preot oarecare, ce venise din insula Cipru, ne-a spus nouă un lucru, în acest fel, zicând: „O femeie se îndeletnicea cu descântece și vrăji și o rugase cineva ca să-i facă lui o vrajă pentru altul, ca să-l tragă pe acela la a lui voie. Deci, femeia aceea, ce se îndeletnicea cu răutăți, a trirnis îndată la dânsul doi demoni, vrând să-i facă pe voie. Dar acei spurcați demoni, ducându-se, s-au întors fără de nici o ispravă. Și, întrebându-i cea care îi trimisese spre acea răutate, demonii i-au spus ei pricina, zicând: Noi, aflându-1 pe acela sub canon, n-am îndrăznit nici a ne apropia de el. Că se mărturisise acela la preotul cel mai sus-zis, și, de la dânsul, canon luase, precum poruncesc dumnezeieștile rânduieli.

După aceea, i-a întrebat pe dâșii femeia: Oare cu toți cei ce au canon vi se întâmplă vouă așa? Iar ei au zis către dânsa: Ba nu, ci numai cu aceia căroră le dă canon un preot, care îi învață pe ei din Legea lui Dumnezeu și din Scripturi și, din acestea, le dă porunci. Și pentru aceasta nu îndrăznim să ne apropiem, fiindcă ne temem de Legea lui Dumnezeu. Iar de cei care învață și dau canoane de la sine, de unii ca aceia, -nu ne temem și nu fugim nicidecum. Deci, femeia, acesta auzindu-le, de la dracii cei necurați, nădăjduind în buna învățătură a preotului, degrabă alergând, s-a apropiat de dânsul și, pe toate ale sale mărturisindu-le, cerea canon. Însă preotul, cruțând-o pe ea, nu-i puneă asupra ei canoanele ce i se cădeau după pravilă. Iar ea se ruga, zicând: Nu mă cruța pe mine nicidecum, ci după Legea lui Dumnezeu și cu dumnezeieștile Scripturi să mă judeci pe mine, pentru că de acestea au mărturisit dracii că se

tem. Deci, i-a dat ei preotul poruncă și canon. Și, de atunci, s-a înțelept femeia, cu darul lui Hristos."

Acestea le-a spus acel preot, care, însuși aflase unele ca acestea. Și, de atunci, preotul, și mai cu pază încă, învăța și porunceea din dumnezeieștile Scripturi, iar nu după a lui voie. Această întâmplare se aseamănă cu cea scrisă în Pateric, despre bătrânul ce a avut tată un slujitor la idoli și a auzit, de la demoni și chiar de la însuși domnul lor despre înălțimea vieții călugărești și, de atunci, a început, nădăjduindu-se, să se apropie de viața călugărilor.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Damaschin, despre împărtășirea cu Trupul lui Hristos.

Pe mulți îi vedem primind Trupul lui Hristos fără pregătire, din obicei, iar nu așa precum se cade, după lege, a-L primi, în Sfântul post și în ziua de Paști, cu gândul și cu mintea curată. Că se cade să păzim Sfântul post întru nevinovăție și să ne curățim cugetul, și, așa, să ne împărtășim. Pentru că, cel necurat nu este vrednic să primească, de pe Sfânta Masă, Trupul lui Hristos. Să înțelegi, dar, că, cei de demult, care se împărtășeau Jertfelor, de multă frică aveau trebuință și se curăteau mai întâi. Iar tu primești, cu spurcate mâini și buze, fără de nici o frică, Trupul și Sângele lui Hristos, pe Cel de Care îngerii se cutremură. Vremea o aștepți, dar osteneala o treci cu vederea. Pe împăratul cel pământesc nu îndrăznești să-l săruți cu buze necurate, pentru că de ocară îi este lui acest lucru. Apoi, leneșule, oare, cum poți să săruți, așa, pe Împăratul Ceresc? Au nu auzi, pe propovăduitorul Ceresc, zicând: „Cei chemați, ieșiți și cei care sunt întru nepocăință, să nu îndrăznească!"

Drept aceea, mulți primesc această dumnezeiască Jertfă, o dată pe an, iar unii de două ori, iar alții, de multe ori. Dar cuvântul nostru nu este numai către aceștia din urmă, ci și către cei ce stau în pustie, fiindcă aceștia o dată pe an se împărtășesc, iar, de multe ori, și după doi ani. Atunci, dar, în care chip să se primească Sfânta Jertfă? Oare, ca cei care, o dată pe an sau mai rar, se împărtășesc, sau ca acei ce de multe ori primesc Trupul și Sângele lui Hristos? Ci, așa să știți, că aceia ce au cugetul curat și dezlegare de la duhovnic, unii ca aceia de-a pururea să se apropie. Iar, de nu sunt așa, atunci, niciodată să nu se împărtășească. Dar, oare, pentru ce? Pentru că, spre Judecata lor, o primesc, și spre osândă și spre pedeapsă și chin. Căci cel ce va mânca Pâinea aceasta și va bea paharul Domnului cu nevrednicie, vinovat va fi de Trupul și de Sângele Domnului. Pentru aceea, și preotul, mai înainte rostește: „Sfintele sfinților, de este, adică cineva dezlegat de păcate, să se apropie, cu frică de Dumnezeu, cu credință, cu nădejde și cu dragoste". Dumnezeuului nostru slavă, acum și pururea și în vecilor! Amin.

27 martie

Întru această zi, cuvânt despre cel ce a ales pe Dumnezeu, mai mult decât averile.

Ne-a spus nouă un părinte: „Mergând eu, zicea, pentru o trebuință la Constantinopol, ședeam în biserică și a intrat un oarecare iubitor de Hristos și, văzându-mă că sunt străin, mi s-a înclinat, cu multă dragoste și cucernicie, și,

îmbrățișându-mă, a stat și a început a mă întreba despre mântuirea sufletului. Iar eu i-am zis lui: Celor ce rânduiesc bine cele pământești, li se dăruiesc cele cerești. Zis-a acela: Bine ai grăit, părinte, și, cu adevărat, fericit este acela ce-și pune toată nădejdea sa spre Dumnezeu. Și mi-a zis așa: Eu am fost, zicea, fiul unuia, din cei foarte slăviți în lume. Însă era tatăl meu milostiv și mult da la săraci. Iar într-una din zile, m-a chemat și mi-a arătat toate averile sale și mi-a zis: Fiule, ce-ți este ție mai de folos, oare, să-ți las eu ție averile acestea sau pe Hristos? Iar eu, luând aminte la cele ce îmi grăia, i-am zis lui: Mai bine să-și lași mie pe Hristos. Că aceste averi, astăzi sunt, iar mâine se duc și trec. Deci, după ce a auzit așa de la mine, îndată a început a împărți neîncetat, încât, când a murit el, puțină avere a rămas, și eu am rămas sărac și cu smerenie umblam, avându-mi nădejdea spre Hristos. Căruia mă lăsase pe mine.

Și - a mai zis el - era un oarecare om bogat, iarăși din cei mari, și avea femeie de Hristos iubitoare și de Dumnezeu temătoare. Aveau ei și o fiică, singură la părinți. Zis-a, către dânsul, femeia lui: „Numai pe această fiică o avem și atâtea bunătăți ne-a dat nouă Domnul; apoi, de ce folos va fi aceasta, dacă vom căuta să o dăm pe ea după cineva, asemenea nouă și care, năravuri rele având, o va necăji pe dânsa? Să căutăm, mai bine, un om temător de Dumnezeu, care, cu frica lui Dumnezeu și cu dragoste, să o primească pe dânsa”. Și i-a zis ei bărbatul său: „Bine ai socotit. Să mergem, dar, la biserică și să ne rugăm lui Dumnezeu și, care mai întâi va intra în biserică, acela este cel trimis nouă de Dumnezeu, bărbat fiicei noastre”. Și au făcut așa. Și, după ce au făcut rugăciune și au stat, am venit eu. Deci, au trimis o slugă de m-au chemat și au început a mă întreba pe mine. De unde ești? Iar eu le-am răspuns lor: Dintru această cetate sunt, fiu al cutăruia. Iar ei au zis: „Oare al aceluia milostiv?” Și miau zis iarăși: „Dar ai soție?” Și am zis: „Nu am”. Și apoi le-am spus lor cele ce mi-a zis mie tatăl meu. Iar ei au proslăvit pe Dumnezeu și au zis: „Iată, Rânduitorul cel bun Hristos, Dumnezeul nostru, pe Care L-ai ales, ți-a dat ție soție și avere; primește-le, deci, pe amândouă, cu frica lui Dumnezeu, adică, pe fiica mea și averea”. Deci, mă rog Domnului Dumnezeu ca să-mi ajute a umbla, pe calea tatălui meu, până la sfârșitul vieții mele.”

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre milostenie și despre slugi.

În așa fel, adică, să fim cu slugile noastre, precum voim să fie spre noi Stăpânul Hristos. Că mare este milostenia aceasta, ca, adică, nu fără voie și în silă să ținem casa noastră și nici cu bătaie să cârmuim slugile. Că, chivernisirea aceasta mai mare este decât rugăciunile, decât postul și decât alte bunătăți. Și, iarăși, zic că jertfele cele nedrepte, care nu sunt din ostenele noastre, ci din apucări și jefuiri, unele jertfe ca acestea, nu numai că nu le primește Dumnezeu, ci încă și fața Își întoarce de la ele și le urăște, că nu ne poruncește ca să miluim din jafuri și din apucări. Că necurată și spurcată este o jertfă și o milostenie ca aceea și mai mult mânie și întărită pe Dumnezeu. De vreme ce și Cain, cele nedrepte ale sale aducându-le lui Dumnezeu, mai mult L-a mâniat pe El. Că aceasta este milostenia, să miluim pe slugile noastre, și nu să le muncim pe dânsule, iar ceea ce luăm pe nedrept de la unul, să dăm altuia, nu este milostenie, ci fățărnicie.

Cel ce voiește să se îmbogățească aici are nevoie de câștigurile cele nedrepte. Iar cel ce voiește să se îmbogățească în veacul cel viitor, același, cele ce sunt ale lui, le dă la săraci. Acela se sârguiește să adune din lăcomie, iar acesta rîvnește, ca pe toți să-i miluiască. Acela, semănând pe pământ, își adună slavă rea, iar acesta, trimițând la ceruri, de îngeri este lăudat. Și încă și mai minunat lucru: pe cel lacom, nu numai cei asupriți îl urăsc, ci, îl urăsc și cei ce n-au primit vreun rău de la dânsul, văzând pe cei, cărora el le-a făcut rău. Și, de ar cădea acela în vreo ispită, aude de la toți mii de clevetiri. Iar pe cel milostiv, nu numai cei miluiți de dânsul, ci și cei nemiluiți îl iubesc, pentru facerea de bine ce s-a făcut de către dânsul. Iar, de i s-ar întâmpla lui vreo nenorocire, apoi, toți se roagă pentru dânsul, zicând: „Dumnezeule, fă cu el milă și-l slobozește de necazul lui, ca să vină asupra lui cele bune.”

Văzut-ai oare, cum răutatea și pe cei neasupriți de dânsa, îi are vrăjmași, iar milostenia, și pe cei nemiluiți, îi are ajutori și iubitori? Pentru aceea, dar, mai întâi, să ne păzim mâinile noastre de lăcomie și, mai mult, să le întindem a face milostenie. Dumnezeului nostru, slavă!

28 martie

Întru această zi, cuvânt despre un ostaș, anume Taxiôt, care a înviat din morți.

Nu voi ascunde lucrul ce s-a făcut, cu darul lui Dumnezeu, în neamul omenesc, că nemincinos este Cel ce a zis: „Nu voiesc moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu.” În Cartagina, cetatea Africii, a fost un oarecare bărbat, cu numele Taxiôt, cu rânduiala ostaș, și acela în mari păcate își petrecea viața sa. Și, fiindcă mulți mureau în Cartagina, a venit și Taxiôt în frică și în simțire și s-a pocăit de păcatele sale și, ieșind din cetate cu femeia lui, s-au așezat într-un sat, la liniște. Iar, nu după multe zile, după lucrarea diavolească, a căzut în desfrânare cu femeia unui gospodar, din același sat cu dânsul. Și, trecând mai multă vreme, după păcatul acela, l-a mușcat un șarpe și a murit. Și era o mănăstire, ca la o stadie departe de satul acela și, alergând acolo, femeia lui Taxiôt a rugat pe monahi ca, venind, să ia trupul mortului și să-l îngroape la biserică. Deci, l-au îngropat pe el întru al treilea ceas din zi.

Iar, când a fost ceasul al nouălea, s-a auzit din mormânt strigare, zicând: „Miluiți-mă, miluiți-mă!” Și, apropiindu-se de mormânt și glasul celui îngropat auzindu-l, degrabă l-au dezgropat pe el și, aflând pe mortul acela viu, au înmărmurit de spaimă. Și l-au întrebat pe el, vrând să știe, ce i s-a întâmplat lui și cum a înviat. Iar acela, neputând vorbi de multă plângere și de tânguire, îi ruga pe dânsii, ca să-l ducă pe el la robul lui Dumnezeu, Tarasie Episcopul, și-l duseră la acela. Iar episcopul trei zile la tot silit pe el să-i spună ce a văzut acolo și acela, a patra zi a putut grăi.

Deci, cu multe lacrimi a spus aceasta: „Când eram pe moarte, niște arapi am văzut înaintea mea, a căror vedere era foarte înfricoșătoare. Și, văzându-i pe ei, sufletul meu se tulbura. Apoi, am văzut doi tineri foarte frumoși și a sărit sufletul meu în mâinile lor. Și îndată, ca zburând, ne suiam de la pământ în văzduh, spre înălțime, și am aflat vămile, cele ce străjuiesc suirile și opresc toate sufletele omenești. Și, la fiecare vamă, pentru alt păcat, osebit ești întrebat: la una pentru minciună, la alta pentru ceartă, iar la alta pentru mândrie și fiecare

păcat are pe ai săi întrebători în văzduh. Și am văzut eu într-un chivot, ce se ținea de îngeri, toate lucrurile mele cele bune și îngerii luau din acelea și cumpăneau lucrurile mele cele rele: și, așa, am trecut vămile. Iar când, apropiindu-ne de porțile cerești, am sosit la vama desfrânaților, m-au oprit acolo pe mine străjerii și-mi scoteau toate trupestile mele fapte de desfrâu, precum le-am tăcut din tinerețe și până acum. Și mi-au zis mie îngerii, cei ce mă duceau pe mine: Pe toate trupestile păcate, pe care le-ai făcut în cetate ți le-a iertat ție Dumnezeu, de vreme ce te-ai pocăit de acelea. Dar, mi-au zis mie potrivnicii mei: După ieșirea din cetate, la satul acela, tu te-ai desfrânat cu femeia gospodarului aceluia. Și, auzind aceasta, îngerii n-au aflat nici un lucru bun, ca să mă răscumpere de păcatul acela și, lăsându-mă pe mine, s-au dus.

Deci, apucându-mă pe mine, viclenele duhuri, m-au bătut și, desfăcându-se pământul, m-au pogorât, purtat fiind prin niște intrări înguste și prin oarecare crăpături strâmte și rău-mirositoare, până la cele mai de jos temnițe ale iadului, unde sufletele păcătoșilor sunt încuiate într-un întuneric cel veșnic și unde nu au viață oamenii, ci chin veșnic și plâns nemângâiat și nespusă scrâșnire a dinților. Acolo, ele strigă totdeauna, cu strigare mare, zicând: „Amar nouă, amar, vai, vai”. Și nu este cu putință a spune primejdiile celor ce sunt acolo, nici se pot povesti chinurile și durerile acelora, pe care i-am văzut acolo; gem din inimă și nimeni nu se milostivește de dânșii, plâng și nu este cineva să-i mângâie, se roagă și nu este cine să-i asculte și să-i izbăvească. Și am fost închis cu dânșii și eu în locurile întunecoase și într-un strâmtorare m-au pus și plângeam și mă tânguiam cu amar, ținut fiind de la al treilea ceas până la al nouălea.

După aceea, am văzut puțină strălucire și doi îngeri ce veniseră acolo și am început a-i ruga pe dânșii, ca să mă scoată pe mine din primejdia aceea, ca să mă pocăiesc lui Dumnezeu. Și mi-au zis mie îngerii: „Fără de vreme te rogi, pentru că nu iese nimeni de aici înainte de învierea tuturor”. Iar eu, mult cerând și rugându-mă și a mă pocăi făgăduindu-mă, a grăit un înger către celălalt: „Te chezașuiești, pentru dansul, că se va pocăi, precum făgăduiește din toată inima?” Și a zis celălalt: „Mă chezașuiesc.” Și am văzut că i-a dat lui chezașul mâna. Atunci, apucându-mă pe mine, m-au scos de acolo pe pământ, în mormânt, la trupul meu. Și mi-au zis mie: intră de unde te-ai despărțit. Și am văzut cu sufleteasca mea fire strălucind ca un mărgăritar, iar trupul cel mort era ca niște tină rău-mirositoare și neagră și mă îngrețoșam să intru într-însul. Și mi-au zis mie îngerii: „Nu ți se cade ție să te pocăiești, fără numai cu trupul, cu care ai greșit”. Iar eu mă rugam, că, doar, n-aș mai fi intrat în trup. Deci îngerii mi-au grăit: „Intră, că de nu, iarăși te vom duce pe tine acolo de unde te-am luat”. Atunci am intrat și am înviat și am început a striga: "Miluiți-mă!" Deci, i-a zis sfințitul Tarasie: "Gustă bucate."

Și nu voia să guste, ci, de la biserică la biserică, umblând, cădea cu fața la pământ, mărturisindu-se lui Dumnezeu, cu lacrimi și cu suspine. Și grăia către toți: "Vai, celor ce greșesc, că osânda cea veșnică îi așteaptă pe dânșii! Vai, celor ce nu se pocăiesc, până ce au vreme! Vai, celor ce-și spurcă trupul lor!"

Deci, a petrecut Taxiote, după învierea sa patruzeci de zile și, curățindu-se prin pocăință, și-a cunoscut ceasul sfârșitului său, mai înainte cu trei zile. Și s-a dus către Dumnezeu, Cel preamilostiv și de oameni iubitor, Cel ce pogoară în iad și ridică și tuturor mântuire le dăruiește. Căruia se cuvine slavă în vecii vecilor! Amin.

Întru această zi, învățătură din Pateric.

Să știi, o, frate, că începătura mântuirii noastre, a întăririi noastre și începătura înțelepciunii, după Proorocul, și întâia treaptă a faptelor bune este frica de Dumnezeu, adică de Judecata Lui. Că orișicine, cu frica Domnului, se abate de la rău. Că printr-însa, și curățirea de păcate și păzirea faptelor bune și calea spre desăvârșire, se fac. Că, dacă intră frica de Dumnezeu în suflet, îl face pe acesta să părăsească toate lucrurile lumii acesteia, iar, din aceasta, se naște smerenia, care este cap și începătură a tuturor faptelor bune. Pentru că din trecerea cu vederea și din părăsirea tuturor lucrurilor celor pământești se face smerenia.

Deci, mai întâi, trebuie ca cineva să-și omoare voia sa. Apoi, trebuie ca nu numai prin faptele sale, ci și gândurile, să nu-și tăinuiască față de părintele său. A treia, că nu științei sale, ci judecății și poruncii părintelui său duhovnicesc, să se supună. A patra este, că întru toate să se supună poruncilor lui. A cincea, că nu numai însuși tu să nu îndrăznești să ocărăști pe cineva, ci, încă, și ocară, cea care-ți vine ție de la altul, cu bucurie să o primești. A șasea, că nimic să nu începi a face, afară de aceea ce-ți este poruncit ție de dânsul, chiar dacă ar fi ceva auzit din Sfântele Scripturi. A șaptea, când cu puține haine te vei îndestula și cu mulțumită le primești pe acestea și nevrednic te socotești pe tine de acestea. A opta, când ca un mai de pe urmă, decât toți, te socotești pe tine, cu adevărată inimă. A noua, ca limba să-ți înfrânezi, adică, să nu îndrăznești a-ți înălța glasul la vorbe. Al zecelea este, ca să nu fii gata, întâiul la râs. Deci, din aceste semne și din cele asemenea cu acestea, se cunoaște smerenia, care dacă s-ar săvârși cu adevărat, apoi degrabă, îl ridică spre înălțimile dragostei pe acela ce o câștigă pe ea. Că întru smerenie, frică de osândă nu este și toate nu se mai păzesc de frică, ci din dragostea cea nemăsurată și din dorirea cea bună. Și atunci poți ajunge la vârful care este pe scara bunătăților.

Iar îndemnuri de urmat să-ți fie ție cuvintele fraților, celor ce viețuiesc împreună cu tine și evlavia lor. Că, din a urma și a râvni celor sporți, mare folos se face celor ce voiesc să vie la desăvârșire, încât să poți urma și tu tuturor acestora. Și, întru această rânduială duhovnicească, a vieții celei de obște, să rămâi până la sfârșit. Acestea pe care le-a zis David spre pază să-ți fie ție, ca să poți viețui împreună cu frații. "Iar eu ca un surd nu auzeam și ca un mut ce nu-și deschide gura sa. Și m-am facut ca un om ce nu aude și nu are în gura lui mustrări" (Ps. 37,13-14). Că atunci când cele ce vezi nu sunt spre zidire și folos, să fii ca un orb față de ele, asemenea, și spre cele ce auzi, ca un surd, și, ca un mut să fii și să nu ai în gură mustrări. Oricâți credincioși neascultători și fără de rușine ar fi, ca un mut și surd, sa te întorci spre dânsii. Iar, de ar aduce asupra ta mustrări și defăimări sau ocări, nemișcat să fii și să nu te mânii, ca un surd. Toțdeauna la cuvintele psalmului acestuia să te înveți, adică „Zis-am Păzi-voi căile mele, ca să nu păcătuiesc eu cu limba mea, pus-am gurii mele pază, când a stat păcătosul împotriva mea" (Ps. 38, 1- 2). Și, ca să nu-i urăști pe aceștia, sau să-i osândești, la acestea de-a pururea să te întorci și să păzești cele mai suszise. Încă afară de acestea, ca un fără de minte și neștiutor să te faci pe tine, după cuvântul Apostolului, pentru ca să fii înțelept. Și numai pe părintele tău să-l socotești că este sfânt și drept și că folositoare îți sunt cele poruncite de dânsul.

Pentru că acest fel de supunere îți va întări inima și așa vei putea răbda până la sfârșit și vei purta jugul cel bun și sarcina cea ușoară a ascultării. Și nu va putea meșteșugul cel drăcesc să te despartă pe tine de viața cea de obște.

Însă răbdarea ta să nu fie urmarea faptelor bune ale altora, adică, fiindcă nimeni nu te va mânâia, nici nu te va ocărâ, nici nu te va defăima altul. De vreme ce acest lucru nu este atunci al bunătății tale, nici întru a ta voie se află. Ci, când vei fi, cu adevărat, ocărât, defăimat și clevetit, atunci cu blândețe și cu smerenie să rabzi, pentru ca aceasta este întru a ta învoire. Deci, dar, acestea toate pe care punându-ți-le înaintea le-am zis, scurtându-le, vom zice, ceva mai în grahă, spre lesnirea gândului tău, ca să-ți poți aduce aminte de ele. Ascultă, dar, iarăși, pe rând, cum vei putea să te sui spre săvârșirea faptelor celor bune.

Începătura mântuirii noastre este frica de Dumnezeu, fiindcă din aceasta se naște buna ascultare. Iar, din aceasta, se naște lepădarea de lume și trecerea cu vederea a tuturor lucrurilor celor pământești. Iar, dintru aceasta, este, mai ales, smerenia. Și din smerenie se naște omorârea voilor noastre. Iar, din omorârea aceasta, se vestejește rădăcina poftelor. Și din omorârea aceasta, toate patimile sufletești se sting și pier. Iar acestea, stingându-se, roadele faptelor bune se fac și înfloresc, iar din înmulțirea faptelor bune, curăția inimii se naște. Și curăția inimii născându-se, vei ajunge la marginea dragostei și te vei lipi de ea, că ea este Dumnezeu. A Căruia este slava, acum și în vecii vecilor! Amin.

30 martie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Scărarul, despre cum se pot mântui creștinii din lume.

Am auzit pe unii care petrec în lume cu nepăsare, zicând către mine: „Cum putem noi, cei ce viețuim împreună cu soțiile (sau cu soții) noastre, să petrecem viața călugărească?” Acestora le-am răspuns: „Toate lucrurile bune pe care le puteți face, faceți-le: nu defăimați pe nimenea, nu furați de la nimeni, nu minți față de nimeni, nu vă înălțați față de nimeni, nu urâți pe nimeni, nu vă despărțiți de adunările de la slujbele din biserică, pătimiți împreună cu cei lipsiți, nu pricinuiți nimănui sminteală; de ceea ce e al altuia să nu vă apropiați: îndestulați-vă cu ceea ce vă pregătesc femeile voastre. De veți face așa, nu veți fi departe de Împărăția Cerurilor.”

Întru această zi, cuvânt despre o fecioară monahie, pe care a mântuit-o Sfântul Macarie, că era nemilostivă.

O oarecare fecioară din Alexandria, cu numele Mononia, se călugărise, din tinerețele sale, și arăta cu chipul că era smerită, iar cu voirea era slujitoare de idoli, ca una ce era iubitoare de arginți. Că iubea bogăția și aduna aur și niciodată nu da milostenie, din averea ei, nici la străini, nici la săraci, nici la văduve, nici la călugări. Însă avea o nepoată de soră, căreia, noaptea și ziua, îi făgăduia bogăția sa, ca una ce căzuse din cereasca dragoste. Că lucru de înșelăciune al diavolului este ca, adică, să țină cineva avere și să nu facă milostenie la săraci. Că diavolul nu ne lasă să ne îngrijim de suflet, ci, mai mult, ne învață să asuprim pe cei săraci și pe aproapele, și să trecem cu vederea pe

tată și pe mamă, ca să ne asemănăm ucigașilor. Că, de multe ori, și pe călugări îi sfătuiește să se îngrijească de rudenii și să le adune avere, iar la săraci milostenie să nu facă, cu adevărat, spre pierzare păstrând-o pe ea. Că, dacă cineva, din înțelegere duhovnicească și cu darul lui Dumnezeu se pornește, mai întâi, a se îngriji pentru sufletul său, iar, după aceea, începe a iubi pe rudenii, unul ca acesta, nu poate cânta împreună cu David, întru frica lui Dumnezeu, zicând: „Cine se va sui în muntele Domnului și cine va sta în locul cel sfânt al Lui? Cel nevinovat cu mâinile și curat cu inima care n-a luat în deșert sufletul său" (Ps. 23, 3—4). Pentru că aceia, cu adevărat, în deșert își iau sufletul lor, părându-li-se că au murit cu trupul, fiindcă lucrul cel duhovnicesc cu lenevire îl fac, iar pentru trup, în tot chipul se silesc.

Deci, pe această fecioară ce se numea Mononia, vrând să o facă milostivă și să o întoarcă de la averea ei cea covârșitoare, Sfântul Macarie presbiterul, iconomul săracilor, al șchiopilor și purtătorul lor de grijă, ca unul, care, în tinerețe, fusese lucrător de pietre scumpe, a zis către Mononia: „Pietre neprețuite, smarald și iachint a adus la mine cineva și nu știu, ori sunt furate, ori cumpărate nu pot spune, pentru că sunt mai presus decât prețul cerut. Și le vinde pe ele cel ce le are, cu cinci sute de galbeni și prea potrivite sunt pentru împodobirea hainelor nepoatei tale". Acestea auzindu-le, Mononia a căzut, cu toată osârdia, la picioarele lui, zicând: " Rogu-mă ție, să nu le ia pe ele nimeni". El i-a zis ei: "Să mergi,

stăpâna mea, singură în casa mea și să le vezi". Iar ea n-a vrut să mergă, ci i-a dat lui cinci sute de galbeni, zicând: "Ia-i pe aceștia, rogu-mă ție că eu nu voi ieși din chilie și nu vreau să văd pe omul acela care le vinde". Deci, luând de la dânsa cinci sute de galbeni, Macarie i-a dat pe ei la trebuința săracilor.

Și a trecut câțeva vreme; însă, fiindcă avea mare cinste, în Alexandria, iubitorul de Dumnezeu și milostivul stareț, fecioara se sfia ca să-i aducă aminte. Iar, mai pe urmă, l-a întâmpinat pe el la biserică, și i-a zis: "Ce poruncești, rogu-te, cu privire la pietrele acelea, pentru care ai luat prețul de la mine, cinci sute de galbeni?". Iar el i-a zis ei: "Din ziua în care mi-ai dat mie aurul, l-am dat pe el la prețul pietrelor și, de voiești ca să le vezi pe ele, să mergi în căsuța mea, că acolo se află pietrele și să vezi de-ți vor plăcea, iar de nu îți, vei lua aurul tău". Și a venit Mononia, bucurându-se. Și erau în casele acelea, în cele de sus, bărbați, iar în cele de jos, femei. Deci, venind în casa lui, i-a zis ei Sfântul: „Ce voiești să vezi? Iachintul sau smaraldul?" Iar ea a zis: "Ceea ce tu voiești". Și a suit- o pe ea în casele de sus și i-a arătat ei pe șchiopi, pe orbi și pe slăbănogi și i-a zis: "Aceasta este iachintul". După aceea, a pogorât-o pe ea în casele de jos și i-a arătat ei femeile, zicându-i: "Iată, aceasta este smaraldul. Și socotesc că nu se află nimic mai scump și mai cinstit decât acestea, de-ți sunt plăcute și ție, iar de nu să-ți iei aurul tău".

Deci, după ce s-au facut acestea așa, s-a întors fecioara foarte necăjită. Și intrând în casa ei, de necazul cel mult a căzut în boală, că nu pentru Dumnezeu făcuse lucrul acesta, ci, fără voie, de stareț amăgită fiind. Și în boala aceea, aproape de moarte ajungând și foarte slăbită fiind, s-a văzut pe sine, în vis, în locurile cele de osândă: de o parte, întru întunericele cel mai din afară, iar de alta, în focul cel nestins și la viermele cel neadormit și s-a înfricoșat. Iar un oarecare bărbat luminos i le arăta ei pe acestea și-i zicea: "Vezi? Dintru această osândă te-a izbăvit pe tine Cuviosul Macarie, care ți-a cumpărat ție pietrele

acelea, iachintul și smaraldul". Deci ea, ca din somn deșteptându-se, din boală s-a trezit și mult mulțumea starețului. Iar, după aceea, s-a facut fecioară foarte milostivă spre săraci. Dumnezeuului nostru, slavă!

31 martie

Întru această zi, cuvânt pentru cei puternici, care asupresc pe cei mici și despre milostenie.

Anastasia împăratul, căzând în erezia lui Eutihie, a izgonit pe Ilie patriarhul din scaunul Ierusalimului și pe Flavian, arhiepiscopul Antiohiei, după Sinodul din Calcedon. Și l-a surghiunit pe Ilie în Aila, iar pe Flavian la Petra. Dcci, într-o zi, amândoi patriarhii au trimis veste unul la altul, zicând: "Iată, Anastasia împăratul a murit; să mergem dar, să ne judecăm cu dânsul înaintea lui Dumnezeu. Pentru că Domnul Însuși a zis: "Eu sunt cel ce judec cu dreptate și nu Mă sfiesc de fața omului". Și, după două zile, s-au mutat amândoi patriarhii la Dumnezeu.

Deci, acestea știindu-le voi, puternicilor, să nu faceți nedreptăți celor neputincioși, ca să nu vă dea pe voi lui Dumnezeu și acolo cumplit să fiți osândiți. Pentru că s-a zis: "Viermele nu va muri și focul nu se va stinge pentru cei ce nu judecă după dreptate și jefuiesc averile străinilor și, cu mândria cea mare înălțându-se, nu-și aduc aminte de ziua morții". Că în ceasul acela, omul s-ar lipsi, bucuros, de toată bogăția lumii acesteia, numai să scape și să nu i se despartă sufletul de trup, pentru că moartea păcătosului cumplită este. Iar de vă sculați din pat și din boala morții, apoi, iară vă apucați, asuprind și mai rău casele săracilor, jefuiți, după nedreptate judecați, vă fățărniciti și cu sila luați, pe sărac nu-l miluiți, pe cei scăpați nu-i ajutați. Oare, ce adunați? Nu știți că, venind moartea, toate acestea pier? Că a Domnului este stăpânirea și căruia voiește, aceluia o și dă.

Cuviosul Savarie a zis așa: „Dacă postești, iar milostenie nu faci, aceasta nu se numește post, ci, mai amar și mai rău ești decât cela ce se prea sătură și se îmbată și se îngrașă. Și încă ce zic, numai de post, că, chiar și fecioria nu-ți vei păzi curată, afară de cămara de mire vei rămâne, neavînd milostenie. Mare este fecioria, și chiar în Legea nouă, la mare cinste a pus-o Domnul, dar înseși fecioarele au rămas afară, de vreme ce milostenie nu au avut. Că nimeni nu va putea câștiga milă fără de milostenie și în lume nimeni nu trăiește fără de ea". Că și cei ce lucrează cu palmele și ostașii și lucrătorii de pământ și negustorii, toți slujesc aproapelui și aceasta mare facere de bine este. Iar a trăi pentru sine singur și pe ceilalți a-i trece cu vederea, urât este lucrul acesta și străin de creștinătate. Că dacă voiești să fii bogat în veacul viitor, apoi fii sărac aici. Risipește aici, ca să aduni acolo. Că nici semănătorul n-ar aduna, dacă mai întâi n-ar risipi. Pentru ce, dar, nu dai și tu celor ce au trebuință?

Zici: „O casă de copii îmi stă înainte și voiesc să-i las pe dânsii îndestulați" însă de voiești să-ți lași copiii îndestulați, și bogați, lasă-le lor, mai bine, pe Dumnezeu datornic. Că dacă tu, mai înainte de moarte apucând, vei da averea ta lui Dumnezeu împrumut, apoi multă răsplată le va fi copiilor, că prin ea Dumnezeu dator le este ca mai mult să-i iubească.

Deci, dacă voiești ca să-L ai pe El prieten, mai înainte să-L faci pe El datornic. Că nici un om care dă împrumut, avînd datornic, nu se bucură atîta, pe

cât se bucură Dumnezeu, fiind datornicul tău. Deci, pentru ce dai oamenilor averea spre păstrare, când Hristos stă gata a o primi, voind cu și mai multă dobândă să-ți dea împrumutul? Că din mâinile Lui nimeni nu o va răpi. La oameni, adică, de-ți va păzi cineva averea ta, plată cere de la tine. Iar Hristos, pentru păzire, îți dăruiește ție mai multă plată. Pentru aceasta îți poruncește ție Dumnezeu, ca averea ta să o dai celor ce au trebuință, ca să ți-o păzească. Că până o ții singur, nu fără teamă o păstrezi: te temi, ca să nu o ia cineva de la tine, vecinul clevetitor sau tâlhar, sau moartea să te ajungă. Iar de o vei împărți la săraci, Eu, zice Domnul, ți-o voi păzi cu întemeiere. Pentru că, vrând să ți-o dau, zice Domnul, o iau de la tine. Ca mai multă în veacul viitor, în viața cea neîmbătrânitoare, să ți-o dau ție, spre bucuria cea fără de sfârșit. Amin.

APRILIE

1 aprilie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, pentru cei ce fac răutăți și nu sunt pedepsiți aici.

Cât de îndelung a fost răbdat de Dumnezeu faraon împăratul, căci îl răbda pe el, pe când făcea răutățile lui cele multe. Vedeți însă că, mai pe urmă, pentru toate răutățile lui, a luat răsplătire și cumplită pedeapsă. Nu numai că rău și-a săvârșit viața aceasta, ci și dincolo, cumplit și fără de milă se chinuiește. Drept aceea, se cade nouă, fraților, ca mult să ne mângâim și să ne temem și mai mult să ne doară pentru cei ce primesc aici faceri de bine și sănătate, deși petrec în răutăți și nu fac nici un bine și nicidecum nu iau nici o certare de la Dumnezeu, nici necazuri, nici boli. Că, atunci când, pentru faptele noastre cele rele, Dumnezeu aduce pedeapsă asupra noastră și chinuri, prin boli, atunci, mai ușoară ne face nouă judecata, pentru unele ca acestea. Iar dacă pentru orice greșală ne răbdă, apoi, mare și rea osândă ne așteaptă pe noi, Că, dacă nimeni din lume n-ar fi luat pedepsiri, nimeni n-ar fi socotit că este un Dumnezeu deasupra noastră. Și, dacă, iarăși, aici ar fi luat fiecare după faptele sale, nimeni n-ar fi socotit că mai este o înviere a morților, că toți își iau plata aici, după fapte. Dar nu este așa, ci, pe unii aici, îi pedepsește, iar, pe alții, îi lasă. Și mulți drepti, pentru puține greșeli sunt pedepsiți aici, iar, pe mulți răi îi vedem sănătoși cu trupurile și în zile bune, dar, dincolo, foarte amar le va fi lor.

Deci, acestea știindu-le, să nu ne tulburăm. Isaia Proorocul a fost fierăstruit, Ștefan cu pietre a fost ucis, Petru Apostolul a fost răstignit, Ioan, Mergătorul înainte, a fost tăiat cu sabia și alți mulți Sfinți cumplite primejdii și tot felul de moarte au luat. De multe ori, cei binecredincioși, pentru că au puține greșeli, ca și de acelea să se izbăvească, iau multe necazuri și întristări. Că nu este nici un drept, care să nu aibă vreo greșală și nu este nici un păcătos, care să nu aibă ceva lucru bun. Precum și păcătoșii mor în cumplite morți, ca și ceilalți, văzându-i pe ei pedepsiți, să se teamă. Însă cei ce mor cumplit își iau o parte de ușurare din osândă, că, pe acela pe care îl iubește Domnul, îl ceartă. Iar cei ce petrec întru îndeștiare și în nimic n-au fost încercați, unii ca aceștia sunt în primejdie și să ia seamă! Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, să nu ne lenevim a citi cărțile Scripturii.

Mulți, din necitirea dumnezeieștilor Scripturi, s-au înstrăinat de la calea cea dreaptă și, răătăcindu-se, au pierit. Iar alții, chiar citind Cărțile, fiindcă n-au avut cunoștința cea adevărată, asemenea și aceia s-au abătut de la calea cea dreaptă, Dumnezeu dându-le voie slobodă, pentru mântuirea lor. Pentru că, după ce primesc înțelegerea, nu au și voia cea bună să facă dreptatea. De vreme ce omul cărturar dacă este bețiv, nu se poate îndrepta spre adevărul mântuirii. Iar dacă cineva, neștiind Scriptura, s-ar face înțelept, unul ca acela asemenea este ca un stâlp, sau ca un gard, ce stă fără de proptele și, dacă suflă vântul, el cade. Așa și acela ce se face înțelept, neștiind Scripturile, dacă ar sufla asupra lui vântul păcatului, apoi cade, neavînd proptele și sprijin din cuvintele Scripturii. Iar dacă înțelepciunea și Scriptura ar fi ca un om, apoi ele sunt ca cei doi ochi, pentru un trup, cu vederea desăvârșită. Că precum păsărilor, pentru aceea li s-au dat aripile, ca să scape de lațurile omenești, așa, oamenilor, li s-au dat Scripturile, ca pe toată înșelăciunea vrăjmașului să o dea pe față, că multe sunt meșteșugurile vicleanului diavol, cu care vînează pe oameni: pe unul îl umflă cu mânia, iar pe altul cu pizma îl săgetează, pe altul la furtișag și la strâmbătate îl învață, și pe alții îi deprinde la deșertăciuni și îi amăgește la beție și la desfrânare și la cântece spurcate, pe unii spre mândrie îi îndeamnă, iar pe alții cu lenevie îi fură, ca să nu meargă la biserică. Pentru că pe mulți îi amăgește, vrînd să-i îndepărteze de Dumnezeu și să-i facă străini de Împărăție. Însă Dumnezeu a descoperit oamenilor, prin Sfintele Cărți, toate smintelile vicleanului diavol, ca să nu înșele pe cei ce cred în El. Și ne-a dăruit asupra diavolului Sfânta Cruce, iar asupra lațurilor lui, Sfintele Cărți, pe care, ascultându-le și făcând cele scrise, vom câștiga sfințenia veșnică, sălășuirea cea împreună cu Sfinții, întru Hristos Iisus, Domnul nostru. Amin.

2 aprilie

Întru această zi, cuvânt din Limonar, despre tâlharii care au prădat un stareț.

Grăia ava Zosima: „Fiind eu, zicea, în mănăstirea cea din Tir, a venit la mine un stareț oarecare, îmbunătățit, și citeam noi la Pateric cuvintele părinților, că iubea fericitul totdeauna a le citi pe acestea, că dintru aceasta se umpluse el, de toată fapta bună. Iar citind noi, am ajuns la starețul acela, la care au venit tâlharii și i-au zis lui: "Toate cele ce sunt în chilia ta, am venit să le luăm". Și acela a zis: "Toate câte veți voi, fiilor, să le luați". Deci, luând toate și ducându-se, au uitat o haină spânzurată acolo. Iar starețul, luând-o și pe aceasta, a alergat în urma lor, și striga, zicându-le: "Fiilor, luați pe aceasta, pe care ați uitat-o în chilia mea". Iar ei, minunându-se de nerăutatea starețului, toate, iarăși, le-au întors în chilia lui și, pocăindu-se, au zis unul către altul: „Cu adevărat om al lui Dumnezeu este acesta”.

Deci după ce am citit acestea, mi-a grăit mie starețul: "Oare, știi, părinte, că lucrul acesta mult mi-a folosit mie? Și eu am zis către dânsul: „Cum, părinte?” Și mi-a grăit mie: „Odinioară, viețuind eu în părțile Iordanului, am citit despre lucrul acesta și m-am minunat de starețul și am zis: Doamne, învrednicește-mă a umbla după pașii starețului acesta, precum m-ai învrednicit a primi chipul monahicesc. Și, precum aveam dorirea aceasta, după două zile, iată, și tâlharii

au venit. Și, cum au bătut în ușă, am înțeles că tâlharii sunt și am zis întru sinea mea: Mulțumită lui Dumnezeu, iată, a venit vremea, ca să-mi arăt roadele doririi mele. Și, deschizând, i-am primit pe ei cu liniște. Și, aprinzând lumânare, am început a le arăta cele ce aveam în chilia mea, zicând lor: Nu vă tulburați, fiii mei, cred lui Dumnezeu și nu voi ascunde nimic de voi. Și mi-au zis mie: Ai aur? Și am zis lor: Adevărat, am trei galbeni; și am desehis vasul înaintea lor iar ei, luându-i s-au dus cu pace."

Iar eu, zicea fericitul Zosima, glumind, am zis către dânsul: Și nu ți i-au întors și ție, precum starețului aceluia? Și mi-a zis mie: Nu. Să nu o faci Domnul aceasta, că n-am voit ca să-mi întoarcă. Și zicea: Iată, vezi dorința starețului și ce i-a mijlocit lui? Că nu numai nu s-a necăjit, dar s-a bucurat, ca de o bună dăruire, că s-a învrednicit de aceasta.

Spunea și de starețul acela, care odinioară a mers la târg să-și cumpere lui o haină și și-a cumpărat. Deci, luând-o pe ea, a pus-o sub el și sta peste ea. Și dând un galben, voia să mai dea și alți bani. Și cum a început să numere banii, iată un oarecare a venit pe la spate și încet, trăgea haina, vrând s-o fure. Iar starețul milostiv fiind, dacă a simțit, a început a se ridica încetișor, ca și cum s-ar fi întins după depărtarea banilor, până ce acela a luat haina și s-a dus. Și nu l-a văzut pe el starețul. Și grăia fericitul: Nu a avea ceva este vătămător, ci, cu împătimire a avea, este rău. Că unul ca acesta, chiar de-ar avea și visteria a toată lumea, așa petrece, ca și cum n-ar avea nimic. Și într-acest fel, petrecea fără tulburare.

Grăia iarăși: O osteneală fierbinte, vreme de un ceas, poate să aducă lui Dumnezeu mai multă faptă bună, decât poate să-i aducă în cincizeci de ani, o osteneală cu lenevire. Și, dacă ar vedea dracii, că a fost ocărat cineva, sau asuprire a luat de la cineva, sau a fost păgubit și se necăjește nu pentru că a pățit rău, ci, pentru că s-a împotrivit și n-a răbdat vitejește, atunci, de o vore ca aceasta, se tem dracii, că văd că au început oamenii a călători pe calea cea dreaptă, voind a alerga pe calea cea dumnezeiască și a urma Precuvioșilor Părinți."

Întru această zi, cuvânt pentru a mărturisi păcatele la preoți.

Deci, de vei afla un bărbat duhovnicesc și iscusit, care ar putea să te tămăduiască, fără de rușinare să te mărturisești lui, ca lui Dumnezeu și nu ca omului. Că a zis Scriptura: „Cel înțelept nu se rușinează de sufletul său, că este rușine care aduce păcatul și este rușine care mântuiește păcatul." Să urmezi femeii celei din Samaria, și noi, asemenea cu ea, să nu ne rușinăm a mărturisi păcatele noastre. Că, dacă ne vom rușina de a noastră mântuire, și nu ne vom descoperi la preoți păcatele noastre, apoi, în ziua cea înfricoșătoare, nu înaintea unui om sau înaintea a doi, ci a toată lumea se vor vădi păcatele noastre. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

5 aprilie

Întru această zi, cuvânt despre o femeie care se ruga să primească încercări de la Dumnezeu.

Ne-a spus nouă un părinte: „Mergând eu, zicea, în Alexandria, am intrat în biserică la rugăciune și am văzut o femeie de Dumnezeu iubitoare, care era în haine smerite și de plângere, și avea cu sine o slujnică. Și se închina la sfânta icoană a lui Hristos Dumnezeu, zicând: Părăsindu-mă, Doamne, miluiește-mă pe mine, Milostive! Deci, de strigarea și de lacrimile ei cele multe, mi-am lăsat rugăciunea mea și priveam la strigarea și la lacrimile ei, de unde am venit și eu întru umilință și grăiam, zicând: Aceasta este o văduvă și n-o ajută nimeni în vreo nevoie a ei. Apoi, am așteptat până ce și-a sfârșit rugăciunea și, chemând deosebi pe slujnica ei, i-am zis: Să spui stăpânei tale, că am să vorbesc cu dânsa ceva. Deci aceea a venit la mine și ne-am dat la o parte și am început a o întreba pe ea: De ce, oare, plângi și strigi așa, ca și când ți-ar face cineva vreo supărare. Iar ea a strigat, iarăși, cu plângere, zicând: Părinte, știi, oare, ce este cu mine? Petrecând eu în mijlocul oamenilor, iată, nici o încercare nu vine peste mine, apoi tocmai aceasta este pricina plângerii mele, pentru că viețuiesc cu nebagare de seamă față de Dumnezeu, și Dumnezeul meu m-a părăsit, și nu mă mai cercetează. Iată, sunt trei ani de când nu m-am îmbolnăvit nici eu, nici copiii mei, nici casa mea n-a pățit vreun necaz. Deci, aceasta socotindu-le, văd că Și-a întors Dumnezeu fața Sa de la mine, pentru păcatele mele. Apoi, pentru aceasta plâng, părinte, că doar m-ar cerceta pe mine Dumnezeu, după mila Sa.

Iar eu m-am minunat mult de sufletul ei cel de Dumnezeu iubitor și, cu tărie rugându-mă lui Dumnezeu pentru dânsa, m-am dus, fiind uimit de dreapta ei socotință."

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre rugăciune.

Când îți va zice ție gândul, în inima ta, ziua sau noaptea, ca să te scoli și să te rogi lui Dumnezeu, o, frate, să cunoști că sfântul înger te-a cercetat pe tine și acela ți-a grăit ție. Deci, de te vei scula tu, frate, ca să- te rogi, se va scula și acela cu tine și va face rugăciune și te va păzi pe tine și va goni de la tine duhurile cele rele. Iar, de nu te vei scula, îndată se va duce de la tine sfântul înger și atunci vei cădea în mâinile vrăjmașilor tăi.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Atanasie, egumenul muntelui Sinai, ca să nu osândim pe nimeni și, cu atât mai mult, pe preoți.

Să nu osândim fraților, vă rog pe voi, nu numai pe preot, ci și pe tot omul, ca să ne învrednicim iertării de păcate. Pentru că tu vezi pe cineva greșind, însă nu-l știi, cu ce fel de fapte își petrecea el viața. Tâlharul acela, ce s-a răstignit împreună cu Hristos, ucigaș de oameni a fost, iar Iuda, ucenic al lui Hristos și apostol a fost, din cei mai dintâi ucenici, și în scurtă vreme, schimbare întru amândoi s-a făcut. Tâlharul în împărăția lui Dumnezeu a intrat, iar ucenicul în pierzare. Deci, pentru aceea, nu se cade a osândi pe om, măcar de ar fi păcătos, că frate al tău este. De unde știi tu faptele lui cele bune sau rele? Că mulți, de multe ori, au greșit la arătare, iar, în taină, s-au pocăit cu adevărat, iar noi, greșelile lor le-am văzut, iar pocăința lor și întoarcerea nu le-am cunoscut. Deci, de către noi, ca niște păcătoși, sunt osândiți, iar de la Dumnezeu, îndreptare au câștigat. Drept aceea, vă rog pe voi, asupra nici unuia să nu ținem

răutate, nici să nu judecăm pe cineva, până ce va veni Dreptul Judecător. Care va lumina ascunsurile întinericului și va arăta sfaturile inimilor.

Însă, mai ales, pe preotul lui Dumnezeu, să nu-l judeci, fie pentru greșelile lui cele tănuite, fie pentru cele arătate, câte vei auzi asupra lui, nici să zici: „Păcătos este și iată-l, se apropie de taine și nu va veni darul Sfântului Duh”; nimic din acestea să nu gândești. Că Unul este Judecătorul celor ascunse și Cel ce încearcă. Și să cunoști că preotul va da socoteală mai mult decât tine, și lasă Dreptului Judecător judecata. Că, chiar de a și greșit preotul, față de poruncile dumnezeiești a greșit, iar tu nu ești judecătorul altuia; cunoaște-ți dar, a ta măsură. Dar vei zice: „Au nu este supus preotul judecăților și canoanelor bisericești?” Așa este. Dar nu să fie judecat sau cercetat de tine, ci de Dumnezeu și de mai marele arhiereu. De ce judeci pe păstor, oaie fiind tu? De ce răpești, ca fariseii, judecata lui Dumnezeu, judecând preoteasca rânduială, atâta vreme cât nu-ți este încredințat ție lucrul acesta, nici dat ție de la Dumnezeu?

Drept aceea, te rog pe tine, să nu judeci pe nimeni și, mai ales, nu judeca pe preotul lui Dumnezeu. Ci, cu credință să te apropii și cu frică mare, cu pocăință adevărată și cu știință curată, de dumnezeieștile Taine și de sfințenie să te atingi. Că, chiar și înger al lui Dumnezeu de ar fi cel ce aduce Sfânta Jertfă, cea fără de sânge, dacă tu te vei împărtăși, fiind nevrednic, nicidecum nu te va curăți pe tine, nici îngerul, de păcate, precum zice Scriptura, că Iuda, măcar că de la Hristos Dumnezeu a primit pîinea, de vreme ce însă, cu nevrednicie s-a împărtășit cu aceasta, îndată a intrat într-ânsul satana. De care să ne izbăvească pe noi Domnul Dumnezeu. Amin.

6 aprilie

Întru această zi, cuvânt al Sfinților Părinți, ca să nu asuprim pe văduve și pe săraci.

Impărați de sunteți sau dregători ori judecători, să socotiți, care, de la cine ați luat stăpânirea? Sau cine v-a dat vouă stăpânirea și cinstea, mintea și înțelepciunea, ca să învățați popoarele? Deci, așa grăiește Domnul: „Auziți, dregători și judecători ai oamenilor, să nu scoateți drept pe cel vinovat, pentru mită, și să nu vă rușinați de fața celui puternic. Să izbăviți pe cel asuprit, ca și voi să fiți izbăviți în ziua cea înfricoșătoare. Deci, la nici o văduvă și sărac să nu faceți rău, ca să nu se mânie cu iuțime Domnul, asupra voastră.”

Că, zice, prin Proorocul Isaia: „De vei face rău cu nedreptate săracului sau văduvei și, dacă în amărăciunea sufletului lor, suspinând, vor striga către Mine, degrabă le voi auzi strigarea lor. Și voi slobozi asupra voastră mânia Mea și vă voi pierde năprasnic și vor rămâne femeile voastre văduve, iar fiii voștri săraci și nimeni nu-i va milui pe dânșii.” Deci, cela ce râvnește la averea săracului și a văduvei și pofteste să o ia pe aceea, pedeapsă va lua de la Dumnezeu, pentru că Domnul cel puternic îi răzbună pe ei, zicând: „Eu sunt tatăl săracilor și al văduvelor și îi voi izbăvi pe ei, din mâna celor puternici.” Amar celui ce face nedreptate văduvei, mai bine ar fi fost lui, ca să arunce foc în casa sa, decât, pentru suspinul acestora, să fie aruncat în focul gheenei. Drept aceea fără cercetare, să nu primești cleветirile împotriva săracilor și a văduvelor și să nu crezi degrabă pe cei ce îi pârăsc, de care să te păzești, ca de niște lațuri ale diavolului.

Iar mai mult să ascuți Scriptura, care zice: „Săracului tu să-i fii ajutor și te va binecuvânta gura văduvelor.” Să fii săracilor ca un tată, și, în locul bărbatului, să ai grijă de văduve și rugăminte celui asuprit, degrabă să o ascuți, pentru că aceasta, mare faptă bună este înaintea lui Dumnezeu, adică, a împărți averea la săraci și la văduve și a milui și a mângâia pe cei din necazuri. Mai bine este să-și câștige cineva nume bun, cu binecuvântare decât bogăție multă, cu blestem.

Iar de te-a pus pe tine împăratul în dregătorie mare și vin la tine mari și mici, slăviți și neslăviți, aducându-ți ție daruri și cinste, atunci bine este să socotești că de la Dumnezeu, ți s-a dăruit ție acestea. Dar tare să te ferești, ca să nu aduni cu păcat, că nedreptate este când cineva îți dă

plată, vrând să biruiască pe al său pârâș; ia aminte, să nu judeci cu nedreptate pe omul cel făcut după chipul lui Dumnezeu, pentru care Hristos sângele Său Și-a vărsat. Că blestemat este, zice, tot cela ce judecă cu nedreptate și osânda Domnului asupra lui, nevindecată, până în veac, va rămâne. Că focul va mistui casele celor ce iau mită. Și fiii lor vor suferi pentru mita părinților lor, pe care cu nedreptate au luat-o. Cele ce le-ați adunat de la văduve și de la săraci, acelea ca focul cel nestins vor fi spre arderea sufletelor voastre. Pentru aceea îngrijiți-vă de sufletele voastre și milostivi să fiți spre cei neputincioși, ca și vouă milostiv să vă fie Dumnezeu. A Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

7 aprilie

Întru această zi, cuvânt din Pateric.

Povestit-au ucenicii lui avă Evloghie că, de câte ori îi trimitea bătrânul la Alexandria, ca să vândă lucrul mâinilor, le da poruncă să nu facă mai mult de trei zile. Iar de veți face mai mult decât trei zile, zicea, nevinovat sunt de păcatul vostru. Iar noi l-am întrebat pe el: "Cum se face că monahii prin cetăți și prin sate petrec cu mirenii ziua și noaptea și nu se vatămă?" Iar el a zis: "Credeți-mă, fiilor că, după ce m-am facut călugăr, am facut treizeci și opt de ani, neieșind din Schit. Și, după aceea, m-am dus la Alexandria, către papa Eusebie, împreună cu avă Daniil, pentru o trebuință. Și, intrând în cetate, am văzut mulți călugări și vedeam că, pe unii dintre ei, corbii îi loveau peste obraz, iar pe alții, femei goale îi îmbrățișau și la ureche le vorbeau, iar înaintea altora, goi fiind ei, se jucau copiii, iar, pe unii, îi vedeam că țineau cuțite și trupuri de oameni tăiau și dădeau călugărilor să mănânce. Și am înțeles atunci că fiecare din călugării aceia, erau căzuți în câte o patimă, având felurime de draci, care urmau după ei și le vorbeau în minte. Pentru aceasta, dar, fraților, nu voiesc să zăboviți voi nici o dată în cetate, ca, nu de acest fel de gânduri, nici de draci să fiți supărați.

Întru această zi, învățătură către tot creștinul, despre păcatul beției.

O, fiilor, vedeți ce fel de talant mi-a dat mie Dumnezeu, pe care va să-l ceară de la mine, la înfricoșătoarea judecată! Dar, care-i talantul? Este ca să mă îngrijesc de sufletele voastre și să semăn sămânța cea dumnezeiască în sufletele voastre. Drept aceea, când umblați în Legea Domnului, atunci mi se bucură

inima, iar, când vă văd călcând porunca Domnului, atunci mâhnirea mă mănâncă pe mine. Pentru aceea v-am și scris vouă acestea, fii mei, spre a voastră învățătură și ascultare, ca să nu vă biruiți de beția cea rea. Că a zis marele Apostol Pavel: „Bețivii nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu, ci gătită le este lor osânda veșnică, împreună cu ucigașii, cu hoții și cu desfrânații. La neamurile cele mai dinainte, arătat este de Dumnezeu, că mari oameni și plăcuți lui Dumnezeu au căzut din pricina beției, împărați au căzut din domnie, puternicii și-au răsturnat puterea, vitejii, de sabie s-au tăiat, bogații au sărăcit, cei ce mulți ani ar fi trăit, degrabă au murit. Că, fără să aștepte judecata lui Dumnezeu, bețivii singuri se omoară. Din beție, de ar muri cineva, apoi, lui însuși își este vrăjmaș și ucigaș, iar pomenirea lui este neplăcută lui Dumnezeu.

Fiule, în neamul cel de acum, să nu râvnești celor răi, nici bogațiilor ce petrec în iubire de păcate și în spurcăciuni, că toate acestea neplăcute sunt lui Dumnezeu. Se cade, dar, nouă să socotim: ce ne face nouă beția cea fără de lege? Minte ne pierde, uneltele ne strică, câștigul îl cheltuiește. Beția face pustiu pământul bogaților pe care oameni îl pradă, iar, în oamenii cei de rând, beția datoriei face. Meșterilor celor isteți, beția le strică meșteșugul, le întoarce mintea și nu le ajunge plata lucrului lor, iar, la oamenii cei simpli, aduce boale, rușine, ocară și sărăcirea. Beția încurcă pe frați în certuri și în bătai, pe femei le desparte de bărbații lor, dureri la picioare face, tremurare la mâini, vederea ochilor o pierde. Beția oprește a merge la biserică și nu lasă a se ruga lui Dumnezeu, a citi cărți nu îngăduie, frica lui Dumnezeu din inimă gonește, la moarte dă pe om, și în focul cel veșnic îl trimite. Beția pierde frumusețea, de rîs celor treji ne face. La cine este gîlceava? La bețiv. De cine rîd oamenii? De bețiv. Cui îi sunt ochii vineți? Bețivului. De la cine auzi: „Oh, amar și vai?” De la bețiv. Cine mănâncă de dimineață? Bețivul. Cine doarme până târziu? Bețivul. Că tot bețivul se desparte de Dumnezeu și de oameni și se îmbracă în haine rupte.

Deci, acestea știindu-le, o fraților, să ne lepădăm de beția și de băutura cea rea. Să auzim pe Pavel, Apostolul Domnului, pe însuși vasul alegerii, zicând către Timotei: „De acum nu bea numai apă, ci, folosește puțin vin pentru stomacul tău și pentru dusele tale slăbiciuni.” Fraților, să fiți treji, pentru că vrăjmașul nostru diavolul treaz este, nu beat, și caută să înghită toți bețivii.

O, amar, unde se vor ascunde bețivii, cei ce zac ca morții și de la Dumnezeu au fugit, pentru beție, și de la Duhul Sfânt s-au depărtat, pentru năravul beției. Îngerul cel păzitor plânge pentru beție, iar dracii se veselesc și se bucură pentru bețivii care aduc diavolului jertfa beției. Că diavolul, bucurându-se, zice: „Niciodată nu mă veselesc și nu mă bucur, ca de jertfa oamenilor celor păgâni, precum și de jertfa bețivilor creștini. Pentru că, cu cei bețivi sunt toate voile mele. Că bețivii ai mei sunt, iar cei treji, ai lui Dumnezeu”. Deci, diavolul a zis dracilor: „Mergeți și învățați pe creștini la beție și la toată pofta voii mele.” Iar sfinții îngeri, venind la Sfinții Părinți, le-au spus lor toate acestea, cu mare grijă, pentru aceasta pricină, că doar ar despărți pe creștini de la beția și băutura cea rea. Deci, Sfinții Părinți au scris această cinstită și sfântă scrisoare și dreptcredincioasă învățătură și au dat-o sfințelor hiserici, spre ascultarea creștinilor, spre pregătirea pentru viața veșnică și împărtășirea împărăției cerurilor.

Deci, de va asculta cineva rânduiala aceasta a Sfinților și de Dumnezeu purtătorilor Părinți și va viețui cu trează minte, făcând lucruri plăcute lui

Dumnezeu, moștenitor va fi vieții celei veșnice și desfătărilor bunătăților celor negrăite. Iar cea ce nu va asculta această dreaptă învățătură, osândit va fi, cu diavolul împreună, în osânda cea veșnică. De care să ne izbăvească pe noi Hristos, Dumnezeul nostru, a Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

8 aprilie

Întru această zi, cuvânt despre o fecioară, care a făcut milă cu cineva, care voia să se spânzure pentru datorii.

În Alexandria Egiptului, în zilele lui Pavel patriarhul, o fecioară oarecare, rămânând fără părinți, avea multă avere, însă era nebotezată. Iar într-una din zile, plimbându-se prin via sa, care îi rămăsese de la părinți, a văzut pe un om, pregătindu-se să se spânzure și, alergând, i-a zis lui: „Ce faci, omule? Iar acela i-a răspuns ei: „Fecioară, lasă-mă pe mine, că în mare necaz sunt.” Zis-a lui Fecioara: „Spune-mi mie pricina și, de se va putea, îți voi ajuta ție.” Iar el a zis: „Cu multă datorie sunt dator și mi-am dorit moartea, mai bine decât să trăiesc o viață rea.” Deci, i-a zis lui Fecioara: „Să vii după mine și, tot ce am, să iei și să dai pentru tine, datoria, ca să nu te pierzi pe tine însuși, mă rog ție”. Și, mergând, așa au făcut.

După aceea, fecioara săracind, și neavînd pe cineva ca să se îngrijească de ea, tîindcă nu avea părinți, s-a dedat la desfrânare. Iar, după un an, s-a îmbolnăvit; deci, venindu-și în sine, s-a umilit și zicea către vecinii ei: „Pentru Dumnezeu, faceți milă cu sufletul meu și rugați pe patriarh, ca să mă boteze și să mă facă creștină.” Însă nimeni nu o lua în seamă, zicând: „Cine să vorbească pentru această desfrînată?” Iar ea se întrista mult și se ruga lui Dumnezeu. Și, iată îngerul Domnului a venit, în chipul omului aceluia, cu care făcuse ea milă, pe care de la spânzurare îl scăpase, și i-a zis ei: „De ce te mîhnești, stăpâna mea?” Iar ea a zis: „Doresc să mă botez și nimeni nu voiește să vorbească pentru mine cu patriarhul”. Și, i-a zis îngerul: „Oare cu adevărat dorești?” iar ea a răspuns: „Cu adevărat voiesc”. Apoi i-a zis ei îngerul: „Nicidecum să nu te mîhnești, că eu voi aduce pe cineva și te vom duce pe tine la biserică”.

Deci, a adus la dînsa și pe alți doi îngeri, și luând-o, au dus-o la biserică. Apoi, s-au închipuit și alte fețe cinstite, din palatele împărătești care, știind rânduiele bisericii, au chemat pe clerici, adică un preot și un diacon, rânduindu-i pentru aceasta, și le-au grăit lor, ca să o boteze pe dînsa. Și aceștia ziceau către ei: „O veți lua oare pe ea în chezășie?” Și au zis: „Cu adevărat, noi vom fi chezași pentru dînsa”. Apoi, așa, au botezat-o pe ea. Și, în haine albe îmbrăcînd-o, au mers la casa ei, cu chezașii săi. Și, ajungînd acolo, s-au făcut nevăzuți. Iar vecinii, venind, au văzut-o pe ea îmbrăcată în haine albe și i-au zis: „Cine te-a botezat?” Ea le-a spus lor: „Au venit niște oameni și m-au dus la biserică și, poruncind preoților, mau botezat”. Și au grăit ei: „Cine sunt?” Și, dacă n-a putut spune cine sunt, au mers și au spus patriarhului. Iar el, chemînd pe cei rânduieți ca să boteze, a zis lor: „Ați botezat-o, oare, voi pe dînsa?” Iar ei au zis: „Noi, stăpâne, am botezat-o, fiind rugați de cineva din palatele împărătești”. Și, patriarhul, chemînd pe cei de care i se vorbise, din palatele împărătești, ia întreat pe ei dacă au luat-o în chezășie. Iar ei au zis: „Noi nici

nu o știm, nici n-am văzut-o pe ea". Și atunci a cunoscut patriarhul, că, din dumnezeiască putere, s-a făcut lucrul acesta.

După aceea, chemând pe fecioara, i-a zis ei: „Spune-mi mie, fiică, ce bine ai făcut?” Ea a răspuns: „Ce bine să fac eu, o desfrânată săracă?” Zis-a iarăși ei: „Oare, deloc, nicidecum, nu te știi pe tine să fi făcut vreun bine?” Atunci, a zis ea: „Nimic, stăpâne, n-am făcut, fără numai că, văzând pe un om, care vrea să se spânzure, fiindcă îl asupreau datoriile, i- am dat lui toată avera mea și l-am izbăvit pe el.” Și, aceasta zicând, fecioara, îndată, a murit. Deci, așa, patriarhul, și cei ce erau cu dânsul, au proslăvit pe Dumnezeu și au zis: „Drept ești, Doamne, și drepte sunt judecățile Tale”. Slavă Ție pentru toate.

10 aprilie

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre ascultare.

A zis un stareț: „Cel ce stă în ascultare, la un părinte duhovnicesc, mai mare plată are, decât cel ce stă în pustie și de sine petrece.”

Și zicea: „A spus, unul din stareți: am văzut patru rânduieli în ceruri. Întâia rânduială este a omului bolnav, care laudă pe Dumnezeu. A doua rânduială este a aceluia ce are iubire de străini și pe aceasta o slujește. A treia rânduială este a celui ce viețuiește în pustie și nu vede om. A patra rânduială este a aceluia ce stă în ascultare la un părinte duhovnicesc și i se supune, pentru Dumnezeu. Iar acela ce avea ascultarea, purta un hrâu de aur și avea mai mare slavă decât ceilalți. Deci, am zis celui ce mă purta pe mine: „Cum de are mai mare slavă acest călugăr, decât ceilalți?” Iar acela, răspunzând, mi-a zis mie: „De vreme, ce cel ce iubește pe străini, a sa voie face, asemenea și pustnicul, de a sa voie, se duce în pustie, iar cel ce are ascultare, toată voia sa lăsându-și, se supune lui Dumnezeu și părintelui său duhovnicesc, pentru aceasta mai mare slavă, decât ceilalți, are”.

Deci, acum știți, o fraților, că bine este a face ascultare pentru Dumnezeu, auzindu-i, în parte, cinstea și slava faptelor ei, căreia și cuvinte de laudă îi voi cânta, ca să o cinstesc: o, ascultare, născătoarea tuturor faptelor bune; o, ascultare, mântuirea tuturor credincioșilor; o, ascultare, aflătoarea Împărăției; o, ascultare, deschizătoarea cerurilor, care înalți pe oameni de pe pământ; o, ascultare, viețuitoarea cea împreună cu îngerii, o ascultare, crescătoarea tuturor sfinților, că prin tine s-au sădit și cu tine s-au săvârșit.”

12 aprilie

Întru această zi, cuvânt de îndemn al Sfântului Ioan Gură-de-Aur, ca să ne sculăm la miezul nopții, la rugăciune.

Să iei omule, ca pavăză, sfânta rugăciune și să te îngrădești cu ea. Să te scoli din somn și să-ți scoți sabia ta, adică rugăciunea. Și să stai tare, după puterea ta, și să te rogi din tot sufletul, cu dorirea ta, și Dumnezeu îți va ajuta ție degrabă și-ți va da tărie și putere ca să biruiești pe vrăjmașul cel nevăzut, care îndrăznește asupra ta. Că nu pentru aceea, fraților, este făcută noaptea, ca să o dormim întreagă, fără folos, ci, se cade, să o împărțim, o parte, pentru

lucru, iar alta pentru odihnă. Priviți cum se scoală, la miezul nopții, lucrătorii și plugarii. Drept aceea, și voi, toți, să vă sculați noaptea fiecare și, mai întâi, decât toate lucrurile, rugăciune către Dumnezeu să faceți, ca să vă dea vouă mila Sa. Iar când te vei culca să dormi, să nu-ți rămână nici o noapte în care să nu te închini, ci, pe cât vei putea, să faci închinăciuni. Că, prin aceste închinăciuni, biruiește omul puterea diavolului și, prin ele, se izbăvește de păcatele ce a făptuit într-o zi. Că, atunci, noaptea, și mintea îți este ție mai ușoară, către Dumnezeu, și rugăciunile, cele de noapte, te pot întoarce spre pocăință, că mai bine ascultă Dumnezeu rugăciunile de noapte, decât cele de zi ale tale. Și chiar numai din casă de vei ieși, apoi vei simți o preabună tăcere. Și atunci mai curat îți este sufletul tău și mintea mai ușoară la rugăciune.

Drept aceea, iubitele, să te scoli noaptea și să-ți pleci genunchii și să cazi la Dumnezeu, rugându-te, că, mai mult decât la rugăciunile cele din zi, își pleacă urechea Sa Domnul, spre rugăciunile cele de noapte. Adu-ți aminte de David împăratul, cum zicea: „De șapte ori în zi te-am lăudat.” Și iarăși: „În miezul nopții m-am sculat, să mă mărturisesc Ție, pentru judecățile dreptății Tale.” Apoi: „Ostenit-am într-o suspinul meu, spăla-voi în toate nopțile patul meu, cu lacrimile mele așternutul meu voi uda”. Gândiți-vă, dar, fraților, că David era împărat și avea atâtea griji și, iată, așa făcea în toate nopțile. Iar noi, ce răspuns vom da Lui Dumnezeu, pentru păcatele noastre, petrecând în lene? Zic vouă, fraților, și surorilor: să ne sculăm noaptea, ca să ne rugăm lui Dumnezeu, pentru păcatele noastre și să ne mărturisim lui. Că, în vreme de noapte nu tulbură mintea cuvintele cele deșarte. Și cum o vor tulbura, când toți dorm și nu se vede nimeni, nici nu cască cineva, nici nu face zgomot. Iar ziua nu se poate să fie așa, că vede multe tulburări și are multe gânduri și, chiar de te-ai întări mult, nu vei putea să aduci lui Dumnezeu acel fel de rugăciuni, încât să fie casa noastră ca o biserică de noapte. Că a zis Domnul: „Unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor.”

Să ne sârguim fraților, să ne rugăm în toate zilele și în toate nopțile, ca să dezlegăm puterile păcatelor. Drept aceea, zic vouă, să ne sculăm noaptea, dacă nu, chiar la miezul nopții, cel puțin spre ziuă. Că zice Proorocul: „De mi-am adus aminte de Tine în așternutul meu, în dimineața am cugetat la Tine.” Că noaptea în două se desparte, adică spre a trupului odihnă și spre a sufletului mântuire. Scoală-te dar noaptea și te roagă lui Dumnezeu, să cazi înaintea Lui, suspinând pentru păcatele tale. Chiar și milostenie dacă am face, iar fiecare ne-am lenevi la rugăciune, atunci nu ne vom putea mântui. Să nu ne lenevim, dar, a ne ruga Ziditorului nostru, ca să mântuiască sufletele noastre, ca un bun și de oameni iubitor. Că a Lui este slava, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

13 aprilie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur despre milostenie.

Omule, trimite-ți bogăția ta în veacul ce vine, trezește-te; dacă vrei să nu-ți piară bogăția ta, să o dai pe ea în mâinile săracilor și-ți vei afla acolo casele tale pline. Nu te teme, nici să zici: „Risipitori sunt cei săraci, pentru că Dumnezeu este chezaș pentru dâșii”. Dacă nu încredințezi săracilor, încredințează lui Dumnezeu, pentru că cel ce miluiește pe săraci, împrumută pe Dumnezeu. Că Însuși zice: „Eu sunt chezaș pentru cei săraci. De ați făcut bine

unuia dintre aceștia mici, Mie ați făcut, iar nu săracilor". A Lui este slava, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

15 aprilie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Evagrie, despre mărirea deșartă.

Mărirea deșartă este o patimă fără de îndreptățire și în tot lucrul bun se amestecă și-l face pe el nesuferit. Că precum strugurele, căzând din viță pe pământ, putrezește degrabă, așa și fapta bună, pierde din pricina slavei deșarte. Călugărul cel cu slavă deșartă este ca un lucrător fără de plată; osteneală face, dar plată nu ia. Vasul cel crăpat nu ține ceea ce se toarnă într-însul, așa și deșarta slavă pierde plata cea adevărată a faptelor bune. Înfrânarea cea cu mândrie este ca fumul cuptorului, ce se risipește în văzduh și a cărui urmă o pierde vântul. Așa și milostenia și înfrânarea omului, mândria le pierde. Precum o aruncătură a pietrei nu ajunge la cer, așa și rugăciunea celui care vrea să placă oamenilor, nu se va sui la Dumnezeu. Omul cel cuminte păzește comoara, precum și călugărul înțelept, ostenelele faptelor bune. La loc larg, poruncește mărirea cea deșartă a ne ruga, iar cea ce se păzește pe sine, se roagă lui Dumnezeu, în chilia sa.

Omul cel nebun își arată bogăția sa și scornește pe mulți ca să cugete la ea, dar tu să-ți păzești bogăția ta, pentru că ești în calea tâlharilor, până ce vei intra în cetate, și cu pază să o păzești pe ea în viața aceasta trecătoare, știind sfârșitul ei și că vine așezarea cetății veacului, ce va să fie.

Fapta bună, cea cu mărirea deșartă, este ca jertfa unui miel cu betșug și nu va fi bine primită la Jertfelnicul Domnului. Iar în zilele postirii, să nu arăți înfrânarea ta, ca Tatăl, văzându-te pe tine, în taină, să-ți dea ție plată la arătare.

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre răbdare.

Odată, a venit la Schit un om, care era supărat de un duh necurat. Și, petrecând multă vreme acolo la Schit, n-a simțit nici un folos sau ușurare. Iar unui părinte oarecare, făcându-i-se milă de dânsul și milostivindu-se, a făcut rugăciune către Dumnezeu pentru el și l-a însemnat, pe fața lui, cu semnul cinstitei Cruci. Iar dracul, fiind foarte strâmtorat și necăjit de acel părinte, i-a grăit lui, zicându-i: „Iată, că mă gonești pe mine dintr-acest om, dar, să știi, că, dacă mă gonești de la el, eu la tine și peste tine voi veni.” Zis-a lui acel părinte: „Vino la mine, că eu cu bucurie te voi primi pe tine.” Și așa, necuratul duh, ieșind din acel om, a mers și s-a lipit de acel părinte. Și îndată a început a-l îngreua și a-l necăji pe el. Și așa, doisprezece ani l-a supărat pe el, cu fel de fel de ispite, necăjindu-l. Iar bătrânul răbda și se ruga lui Dumnezeu, cu priveghere și cu mult post, muncind pe acel duh necurat, care petrecea cu dânsul. Că mâncarea lui era, în toate zilele, numai câte doisprezece sâmburi de finice pe zi.

Iar, după doisprezece ani, necuratul duh nemaiputând să-l sufere pe el, l-a părăsit și a fugit de la dânsul. Iar bătrânul, văzând pe dracul fugind de la dânsul, a zis lui: „Pentru ce mă părăsești și fugi de la mine? Întoarce-te, să mai petreci cu mine.” Zis-a lui dracul: „Dumnezeu să te pedepsească pe tine, călugăre, că

numai Acela va putea să te biruiască." Și aceasta zicând, a plecat cu rușine de la dânsul. Dumnezeuului nostru, slava!

16 aprilie

Întru această zi, pilda starețului Varlaam, despre cei trei prieteni.

Cei ce iubesc frumusețea vieții acesteia și se desfătează cu îndulcirea ei, ca și cei ce cinstesc mai mult cele stricăcioase și slabe, decât pe cele ce vor să fie și nestrămutate, asemenea sunt unui om, care avea trei prieteni, din care, pe doi mult îi cinstea și se ținea de dragostea lor, până și la moarte se silea pentru dânsii și la primejdie a intra, pentru ei era gata, iar pentru al treilea, multă nepurtare de grijă avea, nici la cinste, nici la dragoste cuvioasă, pe acela, vreodată, învrednicindu-l, ci puțină și de nimic și fățarnică dragoste avea către dânsul.

Iar, într-o zi, au venit niște înfricoșători și groaznici ostași, sânguindu-se cu multă grabă ca să-l ducă pe acela la împărat, să dea seama pentru o datorie de mulți talanți. Deci, nepricepându-se acela, căuta pe cineva ca să-i ajute lui la acea judecată strașnică a împăratului. Drept aceea, a zis către cel mai întâi, decât toți, și mai de aproape prieten al său: „Acum, cu adevărat, îmi trebuie ajutor, în ziua aceasta, la primejdia ce m-a cuprins; deci, cu ce făgăduiești să-mi ajuți mie acum? Și care îmi este mie nădejdea de la tine, priubitule?” Iar ei, răspunzându-i, a zis: „Nu-ți sunt ție prieten, omule, nici nu știu cine ești, alți prieteni am eu, cu care împreună mi se cade astăzi a mă veseli. Însă, iată, îți dau ție două haine, ca să le ai pe calea unde mergi, și care niciodată nu-ți vor fi de folos. Dar, altă nădejde să nu aștepti de la mine.” Deci, acestea auzindu-le, acela a deznădăjduit să mai ia vreun ajutor de la dânsul.

Ducându-se apoi, la celălalt prieten al său, a zis: „Oare, îți aduci aminte, o, prietene, de câtă cinste te-ai îndulcit de la mine? Iată, astăzi, căzând în necaz și în primejdie mare, am trebuință de un ajutor. Deci, cu ce poți să-mi ajuți mie acum?” Iar el a zis: „Nu sunt liber ca să mă nevoiesc astăzi cu tine, pentru că eu însumi sunt în grijă și în ispită și în necaz. Dar, voi merge împreună cu tine puțin, măcar că de nici un folos nu-ți pot fi ție și degrabă mă voi întoarce acasă și mă voi îngriji de ale mele.” Și astfel, omul, întorcându-se cu deșarte mâini și de acolo, nu se dumirea și se defăima pe sine, pentru nefoliositoarele ostenele, pe care și le dăduse pentru dragostea lor.

S-a mai dus, încă, și la al treilea prieten, pe care niciodată nu-l cinstise, nici îi slujise lui, nici la împărtășirea veseliei sale nu-l chemase și a zis către dânsul, cu fața rușinată și tristă: „Nu pot să-mi deschid gura către tine, știind bine că nu-ți aduci aminte de mine, să-ți fi făcut eu, cândva, vreun bine, sau să fi avut vreun semn de prietenie spre tine. Dar, de vreme ce un mare necaz m-a ajuns pe mine, și, de la ceilalți prieteni ai mei, neaflând nici o nădejde de scăpare, am venit la tine ca să mă rog, de-ți este cu putință, să-mi dai mie un cât de mic ajutor, te rog, nu te lepăda de mine, ținând minte răutatea mea.” Iar el, a zis, cu lină și veselă față: „Adevărat, prieten al meu apropiat, te mărturisesc pe tine, că-mi ești și, neuitând acea puțină facere de bine a ta, cu dobândă, astăzi, ți-o voi da ție. Deci, nu te teme, nici nu te înspăimânta, că eu voi merge înaintea ta. Eu voi ruga pe împărat pentru tine și nu te va da în mâinile

vrăjmașilor tăi. Indrăznește dar, prietene, și nu te mâhni." Atunci el, umilindu-se, zicea cu lacrimi: „Vai mie, de care lucru să mă plâng mai întâi? Să-mi defăimez deșarta mea milostivire și dragoste, pe care le-am avut față de nerecunoscătorii mei prieteni sau să-mi defăimez ușurătatea mea, de suflet vătămătoare, pe care am arătat-o spre acest adevărat și de aproape prieten al meu?" Iar tâlcuirea acestui cuvânt este: Cel dintâi prieten este pierzătoarea bogăției de averi, adică, iubirea de aur, pentru care omul, în noian de primejdii cade și multe chinuri suferă. Iar când vine ceasul cel de pe urmă, al morții, nimic din toate acelea nu ia împreună cu sine, fără nurnai două haine la îngropare, cămașa și haina cea de deasupra. Iar celălalt prieten întruchipează prietenii rele, de care, cu împătimire fiind lipiți, cu anevoie va putea cineva a se smulge de la ele, nebăgând în seamă nici sufletul, nici trupul, iar în ceasul morții, nici un folos nu ia cineva de la ele, fără numai doar că până la groapă îl petrece pe om. Și așa, degrabă întorcându-se, se apucă de ale lor griji și ispite, ba încă îl și uită pe prietenul lor, după ce-l acoperă în mormânt. Iar cel de-al treilea prieten, cel nebăgat în seamă, neapropiat, urât și nesuferit este ceata faptelor bune, adică: credința, nădejdea, dragostea, milostenia, iubirea de oameni și celelalte fapte bune, care pot să-ți ajute ție, când ieși din trup, și să roage pe Dumnezeu pentru tine și să te izbăvească de la vrăjmașii vămilor celor cumplite, care ne cer nouă seamă în văzduh și caută groaznic să ne apuce. Acesta este prietenul cel cu bună cunoaștere, care își aduce aminte chiar și de puțina noastră facere de bine și cu dobândă ne dă nouă toate. Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Nifon, despre mântuire.

A zis Sfântul Nifon: „Pentru aceasta, fraților, sloboade Dumnezeu ocări și scârbe și ispite asupra celor cuvioși, încă și golătate și flămânzire și strâmtorată viață, ca, în viața cea fără de sfârșit, mai mult să le înmulțească lor, odihna și veselia."

Și a zis lui cineva: „Iată, sunt mulți îmbunătățiți în lume și nici un rău nu fac nimănui; sunt însă unii care le fac lor sminteală, zicându-le: „în zadar li se pare acestora a fi înțelepți în lume, că de ar voi să fie desăvârșiți cu adevărat, apoi în mănăstiri sau în pustietăți s-ar fi convenit a-și petrece viața. La aceasta să-mi dai mie răspuns, părinte Nifon."

Și i-a răspuns lui Sfântul: „Fiule, locul pe nimeni nu mântuiește, ci faptele, ori mântuiesc ori osândesc. Ia aminte dar: au nu în lume fiind, Enoh, cu femeie și cu copii, ba încă petrecând și cu oamenii fără de lege, precum zic despre dânsul Sfintele Scripturi, a plăcut lui Dumnezeu? Vezi și pe Avraam, cum prieten al lui Dumnezeu s-a numit, având femeie și trei sute optsprezece slujitori și mulțime de aur și de argint. Și nici o sminteală nu i-a fost lui, din aceasta. Privește încă și la Lot, cum s-a mântuit, au nu întru smintelile diavolului petrecea în Sodoma? Și de multe ori, vedea dreptul cea fără de lege amestecare făcându-se, dar Sfântul nu s-a smintit de aceasta. De aceea, Dumnezeu l-a făcut pe el moștenitor al împărăției Sale. Încă să înțelegi și despre Iov, fericitul, care a fost împărat al celor ce petreceau la răsărit și bogăție și slavă mare avea și femeie și copii și slujitori și slujnice, dar și acela s-a mântuit, în lume petrecând. Asemenea și Isaac și Iacov și Iosif și alți mulți Sfinți, oare, n-au plăcut lui Dumnezeu viețuind în lume?

Dar încă și Moise și Daniil Proorocul și cei trei tineri, oare în mănăstire sau în pustie s-au rugat lui Dumnezeu? Ba nu. Ci Moise, în Marea Roșie, Daniil, în groapă, cei trei tineri, în cuptor, Iona, în pântecele chitului s-a rugat. Și li s-a auzit ruga lor, iar tâlharul, pe cruce spânzurând, a slobozit glas și a deschis Raiul. Și, lăsând pe mulți, voi zice, despre Ezechia și despre fericitul David și despre Rahab desfrânata. Deci, socotește, frate, cum toți aceștia au plăcut lui Dumnezeu, în lume fiind. Iar, despre fericitul Pavel, toți știți cum, îndată ce s-a întors, a fost primit de Dumnezeu, Care l-a făcut învățător a toată lumea.

Deci, să nu te smintești, frate, în mintea ta, în tot locul se află mântuirea lui Dumnezeu, dacă vom face voința lui. Locul dar, nu mântuiește, ci fapta. Și această încredințată și adevărată mărturisire îți fac ție, frate. Chiar la mănăstire sau în pustie, de ar merge cineva, iar de faptele rele nu s-ar părăsi, apoi, unul ca acela, nu se va mântui." Dumnezeului nostru, slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

17 aprilie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Moise, despre îndrăzneala în rugăciunea cea către Dumnezeu.

Iubiților frați, puterea noastră să fie în lacrimi, ca întru bucurie să secerăm. Să plângem înaintea lui Dumnezeu, ca darul Lui să-l înmulțească peste noi și să ne trimită putere, care să ne păzească pe noi, în lupta cu duhurile cele rele. Dar să plângem cu smerenie, ca pe noi înșine să ne apropiem de Dumnezeu cu toată dorirea, că El poate să ne mântuiască pe noi de duhul desfrânării, înainte de ieșirea noastră din trup. Să iubim milostenia și ajutorarea săracilor, să ne păzim de iubirea de argint, ca să ne întâmpine pe noi îngerii, când vom ieși din trup. Să iubim pacea cu toți, și mari și mici, ca să ne păzească pe noi Dumnezeu de pizma care ne duce la tot răul. Să câștigăm încă și îndelungă răbdare în tot lucrul, ca să ne păzească darul lui Dumnezeu de împuținarea sufletului. Să iubim pe toți, ca pe frații noștri, neurând pe nimeni, în inimile noastre, nici răsplătind răul cu rău, ca să ne păzească pe noi Cel Puternic, și să avem răspuns bun în ziua judecății. Să iubim smerenia, adică să purtăm greutatea unul altuia sau defăimarea sau ocara, care se zice spre noi de la cineva, ca să ne păzim pe noi de mândrie. Să dăm unul altuia cinste și pe niciunul să nu-l smintim, ca să ne păzească de clevetirea dracilor, când vor ieși ei înaintea feței noastre. Să lepădăm cele de prisos ale lumii acesteia și slava ei, ca să ne izbăvim de pizmuirea care merge înaintea noastră. Să ne deprindem limba noastră în învățătura lui Dumnezeu, întru dreptate și în rugăciune, ca să ne păzim pe noi de minciună. Să ne ferim inima și trupul de pofte, ca să ne izbăvim de osânda focului veșnic. Că faptele cele bune pot să ne ajute nouă, dacă le vom câștiga pe ele.

Deci, cine este înțelept și nu voiește să-și dea sufletul său la nevoie și osteneală, ca să se izbăvească de toate relele acestea? Sa facem, dar, fraților, toate lucrurile cele bune, cu toată puterea noastră. Că mare este puterea Domnului Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, care ne ajută nouă oamenilor celor neputincioși. El știe că omul este ticălos și așteaptă pocăința lui până la sufliarea cea mai de pe urmă. Drept aceea, să se facă mintea noastră una cu Dumnezeu, ca să ne izbăvească pe noi de tot răul.

18 aprilie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură-de-Aur, despre faptul că rugăciunea este ascultată în tot locul, dacă se face cu credință.

Sfântul Pavel nu în biserică s-a rugat, ci, închis în temniță și cu picioarele în butuci, nici șezând drept, nici genunchii plecându-și-i. Că nu putea să stea altfel în butucul în care-i erau prinse picioarele. Ci, de vreme ce se ruga cu credință, zăcând în temniță, s-a cutremurat temnița, și lanțurile celor legați au căzut și pe străjerul temniței la credință l-a adus. Și Ezechia regele nu sta în biserică, nici genunchii nu-și pleca, ci, culcat pe pat și zăcând în boală, s-a întors spre perete. Dar de vreme ce cu căldură și cu suflet umilit a chemat pe Domnul, cuvântul cel hotărât asupra lui, spre moarte, a fost schimbat și a primit sănătatea cea dintâi și lungimea vieții, cu adăogirea anilor, iar toată cetatea a luat mântuire de vrăjmași. Asemenea și tâlharul, pe cruce fiind răstignit, cu puține cuvinte a câștigat împărăția cerului. Ieremia, în groapă aruncat, s-a rugat lui Dumnezeu și la auzit pe el. Daniil, dat fiind în groapă, spre mâncare leilor, a chemat pe Dumnezeu și s-a mântuit. Iona, în pântecul chitului s-a rugat lui Dumnezeu. Și mulți alții au izgonit, cu rugăciunea, toate răutățile ce-i cuprindeau pe dânșii și au primit ajutor de la Dumnezeu. Asemenea, și acum, mulți, cu rugăciunea s-au slobozit din multe primejdii și răutăți, cu ajutorul lui Dumnezeu.

Drept aceia, și noi, fraților, să nu căutăm loc de rugăciune, nici să o grăim cu lungi cuvinte împodobită, ci, precum Cananeanca zicea: „Miluiește-mă că fiica mea rău se îndrăcește”, așa, și tu, să zici: „Doamne, miluiește-mă.” Că, măcar că este mic acest cuvânt, el cuprinde un noian al iubirii de oameni a lui Dumnezeu. Că, unde este mila lui Dumnezeu acolo este tot binele. Deci, oriunde ești, așa să zici: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul!” Și chiar de nu-ți vei mișca buzele, cu mintea așa să strigi. Că și tăcând, te va auzi Dumnezeu și, fiind tu însuși biserică, apoi nu căuta loc de rugăciune.

Multe Scripturi grăiesc despre această scurtă și grabnică rugăciune. Moise fugea din Egipt, dinaintea lui Faraon; marea îi era înaintea și Faraon în spatele lui, iar el la mijloc. Mare strâmtorare avea și nu-i era lui cu puțință a se ruga lui Dumnezeu. Însă, i-a zis Dumnezeu lui: „Ce strigi către mine?” Asemenea, și cei trei tineri, fiind aruncați în cuptor, se rugau și rugăciunea lor a stins văpaia și legăturile lor le-a dezlegat și i-a scos pe ei vii și preaslăviți i-a arătat. Încă și Iov, pe gunoi, s-a rugat și a făcut milostiv pe Dumnezeu.

Măcar și ispită de ar năvăli asupra ta, la Dumnezeu să scapi și să te rogi Lui, ca să te izbăvească pe tine. Că Dumnezeu este pretutindenea și aproape de tine și, încă nesfârșind tu a-I grăi, El îți va zice ție: „Iată-mă!”. Încă nu-ți vei sfârși rugăciunea și Acela îți va da ție vindecarea, de-ți vei curăți mintea ta de patimile cele spurcate.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură-de-Aur, despre însemnarea cu Sfânta Cruce.

Mulți din cei fără de socotință își fac cruce, fluturând cu mâna pe fața lor, dar, în deșert se ostenesec, de vreme ce nu închipuiesc crucea dreaptă, iar dracii se bucură de acea fluturare. Când, însă, cineva își face cruce dreaptă, punând

mâna sa la frunte și la piept, la umărul drept iar pe urmă la cel stâng, apoi îngerii văzând, se veselesc de adevărata închipuire a crucii, pe fețele noastre. Iar îngerul Domnului scrie pe cei ce intră în biserica Domnului, cu frică și cu credință.

Deci, dacă cineva, intrând în biserică, stă cu frică și își face cu umilință închinăciunea pe „chipul lui Dumnezeu”, acela primește iertare de păcate și milă de la Dumnezeu, iar, de intră fără frică, apoi, unul ca acela, la ieșirea din biserică, mai mari păcate dobândește. Drept aceea, și noi, fraților, venind la biserică, să stăm cu frică, așteptând de la Dumnezeu mare milă, în veacul de acum și în cel ce va să fie.

19 aprilie

Întru această zi, învățătură pentru mântuirea sufletului.

Dacă nu toți cei botezați se mântuiesc, ci numai cei ce fac voia lui Dumnezeu, apoi, arătat lucru este, că nici cei ce se călugăresc nu se vor mântui, ci, numai cei ce vor păzi cele rânduite călugăriei. Că părinții au numit cântarea, armă, iar rugăciunea, zid de apărare și lacrimile cele fără prihană, botez, iar fericita ascultare, au socotit-o mucenie, fără de care, nimeni din sfinți, n-a văzut pe Dumnezeu.

Și dovedit lucru este că, fără ascultare, nimeni nu va vedea pe Dumnezeu, măcar că mulți, neavînd cui se supune, au plăcut lui Dumnezeu, precum Maria Egipteanca și mulți alții. Că zic Scripturile: „Cela ce-și supune trupul sau duhul și face din cugetul său un judecător, acela, mai înainte de împlinirea ascultării, s-a făcut iscusit în sporirea cea nevăzută și tainică, cea către ascultarea dumnezeieștilor porunci. Că avem și pe marele Antonie și pe cei ce de la dânsul s-au luminat, care au scos din această ascultare multă și tainică cunoștință, iar cei ce una ca aceasta n-au câștigat, ci, încă și de patimi sunt tulburați, apoi, aceia, fără de ascultare, nu vor plăcea lui Dumnezeu.

Căci, ce oare, Maria Egipteanca și alții, nesupunându-se nimănui nu au văzut pe Dumnezeu? Deci, zicem: Că nu se vorbește, aici, numai de supunerea cea trupească, ci, și de cea sufletească. Că, pe nimeni din Sfinți nu-i aflăm, să nu-și fi supus trupul lor duhului. Iar cela ce trupul lui l-a supus duhului și muștrarea cugetului o are, ca judecător, acesta ascultător al dumnezeieștilor porunci făcându-se, mai înainte de a umbla în ascultarea cea văzută, a ajuns la ascultarea cea gândită. Mulți supunându-se părinților celor trupești, sufletul lor l-au făcut rob dezmiardărilor și dulceților și nu s-au folosit cu nimic dintru asemenea supunere. Iar supunerea cea dumnezeiască, pe cea trupească o întărește. Și cei ce n-au pe cea dintâi sunt tulburați de patimi trupești, că, fără de cea gândită, a spori nu se poate. Deci, bine au zis Părinții, că, fără ascultare, nici unul nu poate să vadă pe Dumnezeu.

Iar patimi sufletești, au socotit pe acestea: mărirea deșartă, mânia, scârba, trufia, trândăvia și cele ce se nasc din acestea. Iar patimi trupești sunt acestea: nesațul, beția, iubirea de argint, desfrânarea. Deci, zic așa: cei ce sunt tulburați de patimile sufletești au trebuință de un povățuitor, om înțelept, puțin îngăduitor la cele trupești, ca nu cumva, în zadar și mai mult să se mândrească, că sunt înfrânați. Iar cei ce se luptă cu patimile trupești au trebuință de un povățuitor, care să aibă viață îngererească și fără de trup, adevărat înfrânat și

nepătimaș, care, cu postul, să omoare mișcările cele trupești. Și se aseamănă, unii ca aceștia, cu cei ce au fugit din Sodoma și au fost povățuiți la viață de un înger. Dumnezeuului nostru slavă, acum și pururea și în veci vecilor! Amin.

20 aprilie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Anastasie, de la Sinai.

Celor ce sunt în credința creștinească, tuturor oamenilor, li se dă, de la Dumnezeu, înger spre păzire în toată viața lor; numai dacă cineva nu l- ar goni pe el, cu faptele cele rele. Că, precum pe albine le gonește fumul, iar pe porumbei mirosul urât, așa și pe îngerul păzitor al vieții noastre îl gonesc, departe de noi, păcatele noastre cele rele, adică: beția, desfrânarea, ținerea mâniei și celelalte fapte rele. Pentru aceasta, dar, și Proorocul a zis: „Nu va lăsa să se clatine piciorul tău, nici nu va dormita Cel ce te păzește” (Ps. 120, 3). Adică, să nu încline piciorul tău mai mult spre jocuri, decât la Biserică și să nu iubești mai mult deșertăciunile, decât Scripturile. Iar, ca să nu ațipească îngerul, trebuie să nu-l facem să se depărteze pentru răutățile noastre. Că Dumnezeu, când a făcut neamul omenesc, a poruncit îngerilor ca să-l păzească pe el. Drept aceea, pe sufletul fiecărui om credincios, îngerul lui îl povățuiește la toate bunătățile. Iar dracii mult smintesc pe credincioșii, cei ce viețuiesc, voind să placă lui Dumnezeu, ca să-i lipsească pe dâșii de Împărăția Cerurilor. Dar îngerul lui Dumnezeu, cel ce-i păzește pe ei, nu-i lasă. Iar necredincioșilor nu le fac dracii nici o sminteală, nici nu-i supără. Ci numai pe credincioși îi înșeală, ca împreună cu ei, să fie osândiți la chinuri. Și când omul cel credincios viețuiește întru dreptate, îngerul lui Dumnezeu, se bucură de el. Iar când începe a nu face adevărul, ci a minți și a fura, a se îmbăta și a învrăjbi, a nu umbla la biserică, a se mânia, a pârâ, a fi zgârcit, atunci îngerul lui Dumnezeu se scârbește de dânsul, iar dracii dănuiesc, aducând tot felul de răutăți cumplite asupra lui. Pentru aceasta marele Vasilie zice: „Îngerii scriu numele tuturor celor ce intră în biserică, fără de mânie și fără de răutate, precum și numele celor ce se roagă și postesc”. Vezi, o, omule, să nu te lipsești de scrierea îngerului, pentru lenevirea ta, că fiecărui credincios i s-a dat, de la Dumnezeu, înger și acela toate lucrurile cele bune le scrie. Și, chiar la cei necredincioși, fiecare țară are, totuși, câte un înger de la Dumnezeu, precum zice Scriptura: „A pus Dumnezeu hotare neamurilor, după numărul îngerilor lui Dumnezeu.” Iar Antioh a zis: „Se cade nouă a lua aminte la cele de folos, că doi îngeri sunt împreună cu omul, unul drept, iar altul al satanei.” Și îngerul lui Dumnezeu este blând, tăcut, milostiv și rușinos. Deci, când acesta se suie în inima omului, îl sfătuiește la dreptate, la curăție, la smerenie, la supunere, la dragoste și la milostenie. Iar cel viclean este mândru, mândru și urător, iute, zgârcit, urător de frați și nesupus și toate lucrurile cele rele le are. Deci, din lucruri să-l cunoaștem pe fiecare înger și celui viclean să nu-i dăm loc în noi, ci, cu frica lui Dumnezeu, să-l gonim pe el. Iar celui drept să-i deschidem inima și să-l primim pe el, ca să ne povățuiască pe noi la adevăr și de la vicleșugul diavolului și de la smintelile lui să ne izbăvească pe noi.

Întru această zi, cuvânt al aceluiași Anastasie egumenul, despre mărturisirea păcatelor.

Bine este, cu adevărat și de folos, ca să ne mărturisim păcatele, însă, la părinți duhovnicești iscușiți, iar nu la preoți simpli și neiscușiți, nedestoinici a folosi un lucru ca acesta. Ca nu cumva, prin dragostea lor cea nefolositoare și prin canonul dat fără iscusință, să păgubească pe acela ce vine la spovedanie și nefolositor și leneș să-l facă. Deci, de vei afla un om duhovnicesc, care să poată să te îndrumeze pe tine, să nu te rușinezi să te mărturisești la el, ca lui Dumnezeu, iar nu ca la un om. Că a zis unul din Sfinți: „Cel înțelept în sufletul său, nu se rușinează de căderea sa și nu se sfiește și nici nu se smintește, a-și mărturisi păcatele sale.” Că, zice Ioan Teologul: „Dacă mărturisim păcatele noastre, El este credincios și drept, ca să ne ierte păcatele și să ne curățească pe noi de toată nedreptatea” (I Ioan 1, 9).

Sunt însă mulți din cei de rând, preoți fățarnici, care fac lucruri de rușine, nu numai umblând ei înșiși prin noroiul faptelor celor rele, ci încă, se fac și învățători la rău, încât, nici ei înșiși nu ies la lumină, nici pe cei ce ar voi să vină, nu-i lasă.

Drept aceea și Domnul, pentru unii ca aceștia, a zis: „Vai vouă, cărturarilor și fariserilor fățarnici! Că închideți Împărăția cerului înaintea oamenilor: că voi nu intrați și nici pe cei ce vor să intre nu-i lăsați” (Matei 23, 13). Și iarăși: „Voi sunteți lumina lumii și sarea pământului.” Și: „Oricâte veți lega pe pământ, vor fi legate și în cer” (Matei 18, 18). Iată pentru ce nu se cade a ierta păcatele pe plată și fără de canon.

Drept aceea, ca un om ce ești, la om să te mărturisești, iar Dumnezeu, printr-însul întorcându-te și învățându-te, te va ierta ca și pe David, prin Natan. Drept aceea, și zice: „Să mă întorcă pe mine cei ce se tem de Tine, Doamne, și cei ce cunosc mărturiile Tale. Certă-mă-va dreptul cu milă și mă va mustra.” Pentru că preoții sunt slugi ale lui Dumnezeu și împreună viețuitori cu îngerii și dătători de mântuire. Iar aceasta și Apostolul o zicea: „Așa să ne socotiți pe noi, ca pe niște slugi ale lui Hristos și iconomi ai tainelor lui Dumnezeu.” Că om pe om ajută, muștrându-l prin învățătură spre pocăință, iar Dumnezeu curățește păcatele celor ce se pocăiesc și mai mult nu le pomenește. Pentru că a zis: „Spune-ți tu, mai întâi, păcatele tale, ca să te îndreptezi.”

Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

21 aprilie

Întru această zi, învățătură din Pateric, despre nălucirile drăcești.

Unui frate oarecare i s-a arătat, într-o noapte, diavolul în chip de înger luminat și i-a zis lui: „Eu sunt Gavriil și sunt trimis la tine să-ți aduc ție o veste bună” Iar fratele i-a răspuns lui: „Poate ai fost trimis la alții, că eu sunt păcătos și nu sunt vrednic să văd înger.” Aceasta el zicând, vicleanul îndată a pierit dinaintea lui și s-a făcut nevăzut. Drept aceea și grăiesc bătrânii: „Chiar de s-ar arăta cu adevărat, cuiva, îngerul, să nu-l primească pe el, ci să se smerească, zicând: „Nu sunt vrednic a vedea înger, petrecând eu în păcat”. Asemenea zicea și un oarecare stareț despre sine: „Stând eu, în chilia mea și nevoindu-mă, am văzut aivea pe draci și nu-i băgam în seamă pe ei.” Iar diavoli, văzându-se

biruiți de stareț, unul s-a apropiat, zicându-i lui: „Eu sunt Hristos.” Iar starețul, văzându-l, și-a închis ochii săi, zicând: „Eu nu sunt vrednic să văd pe Hristos, că El însuși a zis: „Mulți Hristoși mincinoși vor fi și vor înșela pe mulți”. Iar diavoli, auzind acestea, s-au stins și s-au făcut nevăzuți, iar starețul a lăudat pe Dumnezeu.

Deci, au zis bătrânii: „Să nu dorească nimeni să vadă pe Hristos sau pe vreun înger cu simțurile, ca nu cumva să-și piardă mintea sa desăvârșită; că va rămâne fără de minte, primind lup în loc de păstor și închinându-se dracilor, vrăjmașilor săi.” Că începătura înșelăciunii minții este mărirea deșartă, de care omul fiind mișcat, se ispitește a cuprinde pe Dumnezeu în chipuri și asemănări. După dreptate, este, însă, ca nicidecum să nu te ispitești tu de una ca aceasta. Că, la unele vremi, dracii se împart între ei și unii se arată în chip de îngeri, amăgindu-ți mintea ta și zicând că ar fi ei sfinți îngeri, dându-ți gânduri de te înfioară. Și, de voiești să ai ajutor, să te rogi îndată asupra lor și să-i blestemi, cu numele lui Hristos. Atunci, chiar dacă nu vor, se vor duce cei ce te înșeală pe tine. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

22 aprilie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Chiril, arhiepiscopul Alexandriei, despre frica de Dumnezeu.

Mă tem de moarte și mă spăimântez. Mă tem de gheena focului, că veșnică este și nestinsă. Mă tem de tartar și de întuneric, pentru că nu are parte de lumină. Mă tem și de vierme, că fără de moarte este. Mă tem de îngerii cei de la judecată, că nemilostivi sunt. Amar mie, că mă chemau pe mine, și eu nu ascultam, îmi spuneau mie să părăsesc toată spurcăciunea și toate lucrurile cele urâte, și nu azeam. Vai mie, că am spurcat casa ta, Doamne, și pe Sfântul Duh l-am scârhit. Dumnezeule, drepte sunt lucrurile Tale și judecățile. Pentru o asemenea păcătuire și pentru dulcele trupesti mă lipsesc de hrana, cea nesfârșită și de Împărăția Cerului și fără de sfârșit mă voi munci, dându-mă focului. Dreaptă este judecata Domnului: că mă învăța și n-am ascultat, îmi aducea mie mărturii, iar eu îmi băteam joc. Așa vei începe a zice, o, omule, dacă se va întâmpla ție, mai înainte de pocăință, să pleci din lumea aceasta. Drept aceea, și de gheenă să te temi și în împărăție să te sârguești a intra. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

24 aprilie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre îndatorirea creștinilor de a lăsa lucrul și a merge la biserică atunci când sosește vremea.

Aceasta vă spun eu vouă, prietenilor și fraților mei, că s-ar fi convenit ca, din zi în zi, mai mult popor să se adune la biserică, pentru ascultarea dumnezeiștilor cuvinte, iar acum, mai puțini ați venit. Dacă aș fi grăit eu de la mine, apoi ați fi făcut nevenind de loc. Dar eu vă arăt vouă voia lui Dumnezeu, pe care, de o veți face, vă veți mântui. Dacă cineva aduce o scrisoare împărătească, la cetățeni, aceștia nu se uită la viața celui ce a adus-o, de este bogat sau sărac, de este drept sau păcătos, ci toți ascultă cu luare aminte cele

ce se citesc, sau de nu le aude cineva, apoi întreabă pe acela ce le-a auzit. Deci, dacă atâta frică față de un domn pământean este la voi, apoi, cu cât mai mult, se cade să ascultăm, cu luare aminte aici, în biserică, unde, din partea Făcătorului puterilor cerești, vorbim noi, păcătoșii, slujitorii .Săi. Drept aceea, vă rog pe voi, cei ce veniți aici, să învățați pe cei leneși ca să vină și ei la biserică. Pentru că voi ați gustat din dulceața învățăturii, iar aceia, nu. Pentru că, dacă cineva va face isteț pe cel leneș, spre cele plăcute lui Dumnezeu, mult folos va lua de la

Dumnezeu. Dar, încă și despre rugăciune vă voi învăța; că printr-înșă, se săvârșesc faptele cele bune. Că dacă se ruga cineva către Dumnezeu, din inimă smerită, fără de răutate, apoi, ca tămâia se suie acolo. Pentru aceasta și Proorocul a zis: „Să se îndrepteze rugăciunea mea, ca tămâia înaintea Ta.” Precum tămâia este binemiroitoare, când este pe foc, așa și rugăciunea, când se face din inimă aprinsă, se apropie de Dumnezeu.

Deci, veniți fraților și surorilor și ascultați această învățătură sfântă, care va fi spre mântuirea sufletelor voastre, de o veți face. Iar nefăcând-o, osândiți veți fi, pentru că n-ați ascultat pe acela ce v-a învățat. Voi n-ați mers atâta cale, cât a mers împărăteasa de la miazăzi, ca să audă înțelepciunea lui Solomon. Și, iată, aici, mai mult decât Solomon este. Că nici pe cale lungă nu vă osteniți, nici treceți peste mare, nici nu cheltuiți averi, nici de boli nu suferiți. Că Biserica adăpostire este tuturor celor ce aleargă la dânsa. Că de ești drept, să intri, ca să nu-ți pierzi dreptatea, iar de ești păcătos, să vii, ca să te mântuiești. Pentru că eu, nu pentru mine vă îndemn pe voi, ca să veniți, că mai păcătos decât toți sunt; dar de veți asculta învățătura, veți mântui sufletele voastre. Iar, neascultând învățătura cea sfântă, cum va putea cineva a-și îndrepta sufletul său?

Că lumină este cuvântul lui Dumnezeu și, încă, lumină mai mare decât lumina cea văzută, că pe suflet luminează. De aceasta și Isaia Proorocul a zis: „Poporul cel ce ședea întru întuneric, a văzut Lumină mare”, învățătura cea adevărată. Deci, câți veniți la biserică, îndemnați și pe cei ce nu vin și nimeni să nu zică: „Nu sunt slobod.” Să-ți aduci aminte, frate, de cei chemați la Cina cea Împărătească, și care n-au mers, unul zicând: „Perechi de boi am cumpărat”, altul: „Moșie am dobândit”, altul: „Femeie mi-am luat”. Și s-a mâniat, pentru aceasta, asupra lor Împăratul. Oare, nu puteți voi să dăruiți lui Dumnezeu, nici măcar un ceas?

Ce greutate îți este ție, după ce vei asculta cântarea în biserică, în ziua Domnului, îndată apoi, în celelalte zile să mergi la lucrul tău? Că de sar împărți la biserică, o dată pe săptămână, aur sau argint, sau miere sau băutură, apoi n-ați veni, oare, singuri și nechemați? Iată, aici, la biserică, totdeauna se împart cuvintele lui Dumnezeu, cel mai de preț decât aurul și mai scumpe decât pietrele cele de mult preț, mai dulci decât mierea, iar voi vă lipsiți de ele, pentru a voastră lenevire, că nu veniți la biserică, umblând cu nebagare de seamă. Nu vă lipsiți, deci, de a voastră voie, de învățătura cea duhovnicească, prin care bine ați viețui și sufletele v-ați putea mântui, pentru Iisus Hristos, Domnul nostru, a Căruia este slava acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Efrem, despre deșertăciunea lumii și despre veacul ce va să fie.

Iată, vremea vieții veșnice vă îndeamnă pe voi la lucru și la slava cea nestricată, pentru că pe viața aceasta o moștenește moartea și pe slavă o ajunge rușinea. Că mulți dintre cei puternici, ca fiarele fiind mai înainte, în iad s-au pogorât și ca cei mai răi s-au osândit de Dreptul

Judecător: bogații au sărăcit, înțelepții s-au primejduit, cei tari au slăbit, cei sănătoși s-au îmbolnăvit și pe cei ce se bucurau i-au cuprins necazul și cel ce făcea pierzanie în popor, însuși, în loc de pierzanie a nimerit, de vreme ce nici un bine n-au făcut în viața aceasta.

Și altelele multe ca acestea s-au arătat în lumea aceasta. Fiii nu-și cinstesc părinții lor, iar părinții își urăsc fiii, femeile sunt lăsate de bărbații lor, iar bărbații nu-și păzesc credința față de femei. Cei tineri nu cinstesc pe bătrâni, iar bătrânii se ridică împotriva tinerilor. Nu putem avea încredere unul în altul, nici să avem nădejde în fratele, că grăiește cele de pace cu gura, iar în inima sa gândește cele rele, sunt invidioși, vrăjmășesc, înșeală, sunt stăpâniți de nesațiu și nimeni nu ia aminte la Dumnezeu, nimeni nu se așteaptă că s-ar putea să fie osândit. Pentru aceasta s-au înmulțit răutățile, că ne depărtăm de Dumnezeu. Ne-a dat nouă cugetul, ca printr-însul să ne sfătuim la cele bune, iar noi, la cele rele ne sfătuim. Voie liberă ne-a dat nouă, că printr-însa să cuoaștem dreptatea, iar noi lucrăm cu ea fărădelegea. Bogăție ne-a dat noua, ca din ea să dăm la săraci, iar noi, și pe cele de care săracii au nevoie, le luăm de la dâșii. Putere ne-a încredințat nouă Dumnezeu, ca să ocrotim, cu ea, pe cei ce trăiesc în nevoie, iar noi, cu ea chinuim și nu apărăm pe nimeni. Nu mai este cale adevărată, nici judecată dreaptă, a secăt dragostea și urâciunea s-a înmulțit. S-a defăimat fapta bună și s-a făcut iubită fățarnicia. Smerenia s-a făcut de rușine și cinstită s-a făcut mândria. S-a stins adevărul, iar minciuna a acoperit pământul. O, adâncul bunătății și al îndelung-răbdării lui Dumnezeu! Că, petrecând noi în toate răutățile, El ne așteaptă la pocăință. Că nu Se mânie, ci se milostivește, ca un Părinte, pentru că mai multă plată să ne dea. Că, pocăința și întoarcerea noastră voiește, iar moartea păcătosului nu o voiește. Amin.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură-de-Aur, despre cei ce zic că nu este osândă pentru cei păcătoși.

Cum dar vom scăpa noi, fraților, de osândă, făcând lucrurile rele? Sau cum ziceți: „Dumnezeu este milostiv și nu osândește pe păcătoșii neamului creștinesc?” Spune-mi mie, frate, dacă furi sau asuprești, sau desfrânare faci, te mâinii, sau pizmuiești, clevețești, spui minciuni și te îmbeți și alte rele faci și nu te pocăiești, apoi, cum zici că nu-ți va fi ție osândă? Spune-mi mie, pentru ce Sfinții s-au osândit în lumea aceasta? Că unii s-au trudit și s-au dat la moarte și în multe feluri s-au chinuit. Iar alții, cu postiri și cu privegheri și cu viață aspră și-au înfrânat trupurile lor. Iar alții, prin pustietăți și prin munți, în primejdii și în dese ispite au fost și în lacrimi multe; și aceștia toți, pentru Împărăția Cerului s-au ostenit. Dacă zici că cei răi nu se vor osândi, apoi nici cei buni nu vor lua împărăția.

O, fraților, să nu vă amăgiți ascultând pe diavolul, pentru că a lui este înșelarea aceasta. Că am auzit pe un oarcare iubitor de păcate, zicând că

Dumnezeu ne îngrozește, doar, cu frica de osândă. Dar unii ca aceștia, împreună cu ereticii, se vor osândi. Spuneți-mi mie, voi cei ce faceți pe Dumnezeu amăgitor: Cine a poruncit să-l izgonească pe Adam din rai? Și, pe vremea lui Noe, cine a înecat toată lumea? Sau la Sodoma și Gomora, cine a trimis piatră și foc? Cine a aruncat pe egipteni în mare? Cine a hrănit în pustie șaiszeci de mii? Cine a ars adunarea lui Aviron? Cine, pe vremea lui Core a dat lui Datan, a poruncit pământului să se desfacă și l-a făcut să înghită de vii două sute de oameni și apoi trei mii? Cine a pierdut pe alți șaptezeci de mii, pe vremea lui David?

Încă și acum, câte primejdii suferim pentru păcatele noastre? Că uneori și boli grele se fac între noi și, pentru păcatele noastre, toate se fac nouă primejdioase: focul ne arde, apa ne îneacă, tunetul ne rănește, fulgerul ne arde. Și multe pricini de moarte se fac lucrurilor noastre, cele mai de trebuință. Că dobitocul din mâinile noastre se hrănește, iar uneori el ne ucide. Și pâinea este dată nouă spre mâncare și ea ne omoară, oprindu-se în gât; încă, unii și din beție mor. Că, pe mulți spurcați, aici, în lumea aceasta, îi osândește Dumnezeu și dacă nu părăsesc răutățile și nu se pocăiesc cu adevărat, dincolo, pedepsei celei veșnice îi dă pe ei. Să credeți, fraților, cu adevărat, că este osândă pentru cei păcătoși. Întrebați pe păgâni și pe eretici, chiar și pe diavoli; și toți, cu un glas, vor răspunde vouă, că este judecată și osândă și răsplătire, după faptele fiecăruia. Că Dumnezeu pedepsește pe cei ce greșesc, iar pe cei ce viețuiesc cu dreptate îi încununează.

Deci, să-ți încredințezi, acum, sufletul tău și să-l înveți pe el să nu se amăgească fără de minte. Că Adam, strămoșul nostru, a greșit, însă nu știa și nici nu auzise că s-ar fi pedepsit cineva, pentru păcate, mai înainte de el. Iar noi, toate acestea, cu adevărat auzindu-le, de ce să nu credem, de vreme ce am auzit că pentru ucidere, invidie și răutate, a fost pedepsit Cain și cum a pierit, cu potopul, neamul omenesc, pentru desfrânare și că, mai mare decât acea pedeapsă, a fost arderea sodomitenilor, pentru aceeași desfrânare, dar că Noe s-a izbăvit din potop și Lot din foc? Deci, vedeți, oare, cât de drept este Dumnezeu? Că nu pierde pe cel drept, împreună cu necurații. Încă, și la stăpânitorii cei pământești, se vede că pedepsesc pe cei ce fac vreun rău. O, fraților, să credeți, cu adevărat, că este pedeapsă, pentru cei păcătoși. Patru mii de ani au trecut de la arderea sodomitenilor și, până astăzi, încă fumegă fumul, spre învățătura și îngrozirea păcătoșilor. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

27 aprilie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură-de-Aur, despre miluirea și cinstirea casnicilor și fețelor bisericești.

Dacă te-ai săturat de bucate, să-ți aduci aminte de cel flămând. Băut-ai, adu-ți aminte de cel însetat. Încălzitu-te-ai, încălzește și tu pe cel ce tremură de frig. Ori, dacă în case înalte și frumoase stai, adu în casa ta pe cei ce se zburciumă. Veselitu-te-ai la masă, veselește pe cel scârbit. Bucuratu-te-ai de ceva, mângâie pe cel necăjit și trist. Cinstitu-te-au pe tine ca pe un bogat, cercetează și tu pe cei săraci. Ai ieșit vesel de la stăpân, fă și tu la fel, ca și în casa ta, fără de frică să umble casnicii tăi.

Că nu puțină milostenie este ca, adică, pe casnicii tăi, să-i faci fără de frică și fără de suspine și fără de lacrimi, măcar de ar fi vrednici de pedeapsă, că, în locul acesteia, să fie miluiți. Că nu atât cu bătăile, cât cu mila se cutremură și se pedepsesc ei. Deci, de vei face așa, apoi și tu, în loc de pedeapsă, la ieșirea sufletului tău, milă vei afla.

Încă, să fie casa ta odihnă slujitorilor lui Dumnezeu, preoților și a tot cinul bisericesc; du pe unii ca aceștia în casa ta și, cu mare cinste, să-i odihnești pe ei. Adu-ți aminte de cei ce sunt în mănăstiri, care țin rânduiala îngerească și poartă chipul cel călugăresc, du-i pe ei în casa ta și să le pui masă, după rânduiala mănăstirească, și pe femeia ta și pe copiii tăi să-i înveți ca, în frică și cu tăcere, să le slujească, precum îngerilor lui Dumnezeu. După putere, să le dai lor cele trebuincioase la mănăstire, că mult este și aceasta, dacă vor zice ei odată: „Doamne miluiește”, că îți vei avea, de la dâșii, binecuvântare, care fără de preț este. Că, scris este: „Mult poate rugăciunea dreptului” (Iacob, 5, 16). Deci, dacă unul poate, apoi, cu atât mai mult dacă mulți vor striga către Dumnezeu.

Încă, și mai mult, cu cei ce sunt în munți, să te ostenești, căci stau în peșteri, ca niște îngeri în trup, înstrăinându-se de lumea aceasta și Unuia Dumnezeu slujesc, să le duci cele trebuincioase lor și să iei rugăciune de la dâșii; pune în inima ta cuvintele lor, unge-te cu binecuvântarea lor. Roagă-i, încă, să mijlocească la Dumnezeu, pentru păcatele tale, și te vei întoarce în casa ta curat. Iar clevetiri să nu primești despre călugări și nici despre vreunul din cei sfințiți. Iar, de vei vedea pe vreunul greșind, să nu-l judeci pe el, ci să ascuți pe Domnul, cel ce a zis: „Nu osândiți, ca să nu fiți osândiți”. Slujitorilor lui Dumnezeu, care trec alături pe cale, să nu te rușinezi a-ți pleca capul tău. Și de vei petrece așa, nu-ți va face ție necaz nici stăpânirea, nici bogăția, ci, dimpotrivă, îți vor fi ție ajutor la dobândirea Împărăției cerului, ca niște prieteni buni. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

28 aprilie

Întru această zi, învățătură a Sfântului Anastasie, despre dreapta judecată a lui Dumnezeu.

Iubitorul de oameni Dumnezeu și Dreptul Judecător, de multe ori, ne dă pe noi potrivnicilor, nu spre pierzare, ci spre învățătură, precum a zis către Israel, prin Ieremia: „Îndrăznește, poporul Meu, că nu v-a pieri pomenirea lui Israel, că v-ați dat neamurilor, nu spre pierzare, ci pentru că ați mâniat pe Dumnezeu, v-a dat pe voi potrivnicilor. Că ați mâniat pe Cel ce poate a vă certa pe voi și vă poate da pedeapsa cea mai de pe urmă.”

Deci, ni se cade nouă a ști că, pentru fărădelegile noastre, suntem dați în mâinile vrăjmașilor noștri, după dreapta judecată a lui Dumnezeu, precum a zis Isaia: „Cine a dat, spre jefuire, pe Israel? Oare nu Dumnezeu Căruia I-ați greșit, nevrând să umblați în căile Lui și ați adus asupra lui Israel Mânia iușimii Sale și a întărit asupra voastră mânia și războiul?” Că, nimic fără dreptate, nu vine asupra noastră. Adevărat, greu ne este nouă, păcătoșilor, dar numai dreapta judecată a lui Dumnezeu aduce toate acestea asupra noastră. Că păcatele noastre ne mijlocesc nouă relele acestea, de vreme ce suntem liberi spre câștigarea mântuirii

sau a pierzării noastre, precum este scris, că, Dumnezeu a pus dintru început înaintea omului, spre alegere, viața și moartea.

Iar martori la aceasta sunt Adam și Eva, care, cu înșelăciunea vrăjmașului s-au răpit și asemenea cu Dumnezeu au voit să fie și porunca lui Dumnezeu au călcat și apoi, din Rai izgonindu-se, au moștenit moartea. Drept aceea. și în lege zice: „orice ar face omul, i se va răsplăti lui.” Că de va greși cineva cu orișice, într-o aceea și pedepsit va fi, de nu se va pocăi. Iar de se va întoarce și se va pocăi cu adevărat, își va mântui sufletul său. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

30 aprilie

Întru această zi, despre ascultarea de părinți.

În zilele lui Teodosie cel Mare (379 - 395) era în Constantinopol un om, cu numele Iulian, îmbunătățit cu viața și foarte bogat în tinerețea lui. Și avea un singur fiu, numit Teofil. Iar la bătrânețe a sărăcit mult și, neavînd cele de nevoie pentru trup, a zis fiului său: „Fiul meu, iată, după cum vezi, eu sunt nepunctuos, și atât de sărac, încât nu am cu ce să te hrănesc și nici cu ce să-mi petrec viața mea. Dar vreau să te rog pe tine ca să-mi faci o voie, pentru ca să mă ușurez și eu, smeritul, la bătrânețele mele și tu, asemenea, să te învrednicești, pentru ascultarea ta, de fericirea cerească.” Iar acela a zis: „Spune-mi, tată, orice poțtești și eu te voi asculta la lucrurile cele cuviincioase.” I-a zis lui Bătrânul: „Fericitul Avraam avea un fiu din făgăduință și s-a dus la munte, ca să-l junghie, și acela nu s-a dat înapoi, ci, și lemnele le purta cu bucurie, cu osârdie purtând urma tatălui său. Și nu numai aceasta, ci și mulți alții au ascultat pe părinții lor. Așa fă și tu, fiule preaiubite, ascultă porunca mea și nădăduiesc de la Dumnezeu, cel iubitor de oameni, că nu te vei necăji pentru aceasta.” Deci, i-a zis lui Teofil: „Au voiești și tu să mă omori?” Iar tatăl lui a răspuns: „Să nu fie fiule, ca să fac o fărădelege ca aceasta; ci o poruncă să-mi îplinești, să primești să te vînd ca pe un rob al meu, ca să-mi ușurez bătrânețele mele și să nu umblu cerînd, ca un sărac lipit. Și milostivul Dumnezeu va face milă cu tine pentru bunătatea aceasta, ca să-ți dea ție bogăție nemăsurată întru această lume, iar sufletul să-l odihnească în sânurile lui Avram. Și încă o poruncă să o păzești, până în ceasul morții tale: de vei avea un lucru sau o slujbă, la care te va trimite domnul tău, să-ți aduci aminte ca să te duci mai întâi la Sfânta Liturghie, când este vremea, apoi, iarăși, du-te la slujba ta, după sfârșitul Liturghiei. De asemenea, să ai către Preasfânta Fecioară multă evlavie. Și dacă vei face așa, te va izbăvi Domnul de o mare și nesuferită furtună.” Iar acela a răspuns: „După cum voiești, părintele meu, așa fă.” Deci, a doua zi, a vîndut Iulian pe fiul său unui dregător al palatului, Constantin cu numele. Acesta ținea mult la tînăr, pentru multa lui ascultare, pentru înfrînarea și păzirea curăției și smerenia lui, pentru frumusețea feței lui, pentru cunoștința și învățătura lui. Și îl însoțea totdeauna la plimbare și la masă, pentru că-l slujea cu sîrguință. Deci, într-una din zilele acelea, ducându-se la palatul împărațesc, domnul său a uitat acasă un hrisov cu însemnări de seamă și l-a trimis pe Teofil să alerge, pe cât a putut, și, intrînd în camera dregătorului cu îndrăzneală a luat hrisovul. În ceasul acela, însă, acolo, femeia dregătorului se desfrîna cu un rob al ei, iar tînărul n-a

căutat la ei, în graba lui. Însă ticăloșii aceia, care au făcut păcatul, au cugetat rele asupra lui. Deci, venind dregătorul, i-a zis lui femeia: „Pentru aceasta ai cumpărat pe nerușinatul tău rob, ca să vină în pat să se desfrâneze cu mine? Că dacă n-aș fi strigat ca să-mi ajute cutare, lua cinstea mea păgânul acela. Au sunt de neam prost și nenorocit, de m-ai defăimat? Așa mă jur pe părinții mei și pe mântuirea sufletului meu, de nu voi vedea mâine tăiat capul întru tot îndrăznețului și al obraznicului robului aceluia, nu stau nici un ceas mai mult în casa ta, ci mă despart de tine și îmi iau zestrea mea.” Acestea auzindu-le, dregătorul s-a mâniat asupra robului și a făgăduit să-i facă voia ei.

Și, a doua zi, s-a întâlnit în palat cu judecătorul cetății și i-a zis: „Mâine de dimineață îți trimit pe un rob al meu, să-i tai capul lui, și să-l pui într-o pânză, să-l pecetluiești și să mi-l trimiți.” Iar judecătorul a zis: „Eu nu fac nedreaptă judecată, trebuie să mărturisească trei oameni, în scris că este vrednic de moarte, ca să-l omor.” Atunci, dregătorul a zis înaintea a trei martori: „Am cumpărat un rob tânăr și acela a silit pe doamna mea, ca să doarmă cu dânsa.” Acestea zicând, a luat mărturie scrisă și așa a primit judecătorul ca să-l omoare. Deci, când s-a făcut ziuă, a strigat dregătorul pe acel nevinovat, zicându-i lui: „Du-te la judecător și îi spune lui că îl felicit și să-mi trimită răspuns.” Și Teofil, ducându-se, a trecut pe lângă o biserică a Preasfânței Născătoarei de Dumnezeu, în care se slujea. Atunci, și-a adus aminte de părinteasca poruncă și, intrând în biserica aceea, a rămas până la încheierea slujbei.

Deci, robul cel rău, acela care se desfrânase cu femeia dregătorului, văzând că a zăbovit judecătorul ca să trimită capul lui Teofil, a zis dregătorului: „Să mă duc eu să-l aduc, dacă poruncești.” Iar acela a zis lui: „Du-te.” Și acesta, alergând, ca și când ar fi avut să ia o comoară de mult preț și ajungând la casa judecătorului, a intrat, felicitându-l pe dânsul, în numele dregătorului. Dar acolo sta ascuns călăul, cu sabia ascutită, și i-a tăiat capul lui îndată. Și, spălându-l, l-a înfășurat într-o pânză. Iar, când a vrut să-l pecetluiască, iată a ajuns și robul cel credincios și fără de vicleșug, după ce s-a isprăvit Liturghia. Și, felicitându-l pe judecător, a luat de la dânsul capul pecetluit într-un șorț, neștiind ce are înăuntru.

Când s-a întors la stăpânul său, toți s-au minunat și, mai ales, doamna lui; că l-au trimis să-i taie capul, iar el s-a întors sănătos. Și, întrebându-l pe dânsul ce a adus acela a răspuns, zicând: „După cum mi-ai poruncit, doamne al meu, am felicitat pe judecător și, îndată, mi-a dat lucrul acesta, să ți-l aduc. Eu nu știu ce este înăuntru.” Deci luându-l și despecetluindu-l, au aflat capul desfrânatului. Iar, desfrânata s-a îngrozit și a rămas fără glas mult timp. Apoi, după ce și-a venit în mintea ei, a înțeles judecata cea dreaptă a lui Dumnezeu. Și, fiindu-i frică, nu cumva, să pătimească ceva asemenea și ea, ca o pricinuitoare a răului, a plâns din toată inima și a mărturisit cu îndrăzneală fărădelegea ei, zicând: „Domnul meu, eu ticăloasa și nenorocita sunt pricina răului acestuia. Și mă tem să nu pătimesc, cumva, după lucrurile mele, că nu este lucru ascuns, cum zice glasul Domnului, care să nu se facă arătat. Iată, sunt astăzi trei ani și jumătate de când fac păcatul acesta, cu robul tău cel omorât și tu n-ai știut, iar robul acesta tânăr este curat și păcat nicidecum nu a făcut, ci, cu nedreptate l-am defăimat, ticăloasa. Pentru aceasta, Domnul cel drept a iubit dreptatea, dând fiecăruia după lucrurile lui. Deci, iartă-mă, pe mine, domnul meu, pentru îndurările lui Dumnezeu, că de astăzi înainte nu-ți voi mai greși ție.”

Și au luat toți frică și spaimă, slăvind pe Domnul cel iubitor de oameni, că niciodată nu trece cu vederea pe cea ce face voia Lui. Atunci, dregătorul a întrebat pe Teofil, să-i spună toate cele despre dânsul, adică petrecerea lui și faptele lui cele bune. Și acela i-a povestit despre bunul neam, cel mai dinainte al tatălui său, și sărăcia cea mai de pe urmă, despre ascultarea pe care a făcut-o, de s-a vândut ca rob, ca să hrănească pe tatăl lui cel bătrân și despre porunca pe care i-a dat-o, ca să se ducă la Sfânta Liturghie și celelalte. Iar dregătorul, acestea auzindu-le, l-a luat pe dânsul nu ca pe un rob, ci ca pe un fiu al lui adevărat, mâncând împreună cu dânsul și împreună petrecând. Și nu numai aceasta, ci și moștenitor l-a scris, la toată averea lui.

Pentru aceasta, și noi, iubitorilor, să ne temem de judecata lui Dumnezeu și să ne ducem la biserică și să stăm cu frică și cu cutremur până la sfârșitul Liturghiei, ca și cum am vedea cu ochii cei trupești pe Însuși Stăpânul Hristos, care va să ne judece pe noi, în ziua cea înfricoșătoare a învierii celei de obște; și să nu ieșim afară până nu se va săvârși slujba, și nici să nu îndrăznească cineva să vorbească în biserică, fără de mare nevoie, sau de va vorbi de grijele trupești, se aseamănă lui Iuda, care s-a sculat de la Cina cea de Taină și, ca un nemulțumitor, s-a dus și l-a vândut pe Hristos.

MAI

1 mai

Întru această zi, cuvânt despre dragostea cea adevărată, pentru care Dumnezeu iartă păcatele.

Doi frați au mers împreună la un târg, ca să-și vândă lucrul mâinilor lor. Și dacă au intrat în târg, s-au despărțit unul de altul. Iar unul, cu meșteșugul și îndemânarea diavolului, s-a înșelat și a căzut în păcatul desfrânării. Și, după aceea, aflându-l pe el fratele și însoțitorul său, i-a zis lui: „Să mergem, frate, la locul și la chiliile noastre.” Iar el a zis: „Eu frate, nu voi merge astăzi cu tine.” Iar fratele, auzind acest cuvânt, s-a minunat și l-a întrebat, zicând: „Pentru ce, frate, zici că nu vei merge cu mine?” Iar el a oftat și i-a spus lui, zicând: „Eu frate după ce te-ai dus tu și te-ai despărțit de mine, am căzut în păcatul desfrânării și, pentru asta, nu voi merge cu tine la chilia mea.” Iar fratele, auzind acestea și văzându-l foarte mâhnit, necăjit și deznădăjduit, și vrând să-i scoată sufletul lui din pieirea deznădejdei, i-a zis lui: „Frate, și eu, dacă m-am despărțit de tine, am căzut în același păcat. Pentru aceasta, dar, frate, să mergem degrabă la chiliile noastre și cu osârdie să ne pocăim și Dumnezeu ne va ierta nouă greșeala și păcatul nostru.”

Și așa, ascultând, fratele a mers la chilia sa. Deci, mergând la duhovnic, și-au mărturisit amândoi împreună căderea lor în păcatul desfrânării, iar bătrânul le-a dat lor canon de pocăință. Iar, ei cu dragoste primind canonul, se rugau amândoi unul pentru altul. Și, văzând Dumnezeu silința și osteneala pe care o face fratele ce nu căzuse în păcat, pentru mântuirea și dragostea fratelui său, peste puține zile, a iertat păcatul lui. Și a înștiințat Dumnezeu pe bătrânul că, pentru multă dragostea fratelui, ce n-a greșit, s-a iertat păcatul celui ce a greșit.

Iată, fraților, aceasta este dragostea cea adevărată, ca să-și pună cineva sufletul pentru mântuirea fratelui său.

5 mai

Întru această zi, învățătură a Sfântului Dimitrie al Rostovului, despre gândurile cele hulitoare.

Fiindcă mulți sunt supărați și tulburați de gânduri rele, iar, mai mult, de cele hulitoare, pe care vrăjmașul le aduce, drept aceea, de folos ne este, ca să le cunoaștem pe ele și să le deosebim, când sunt spre păcat, și când nu. Să ne deprindem a ne tămădui de ele și să le izgonim. Că în trei chipuri se întâmplă tulburarea în gânduri: pentru necurăție, pentru necredință și pentru defăimare. Asupra acestor tulburări, doctoria este în acest fel: Mai întâi, trebuință este să știm că, a avea gânduri rele, nu este nici un fel de păcat, când mintea și voia omului nu se unesc cu aceste gânduri, iar, mai ales, când le și urăsc pe ele și nu le vor. Iar, când cu acele gânduri, mintea și voia omenească, de bună voie, se îndulcesc cu ele și le păstrează în inimă, binevoitoare față de ele, atunci acele gânduri sunt păcate de moarte. Iar dacă pe ele noi le urâm și nu le voim, ci ele singure năvălesc asupra minții noastre, iar noi ne întoarcem la ele, atunci putem crede, că nu este voința noastră întru ele și nu-i nevoie a ne tulbura în cugetul nostru. Că ele, mai mult ne înmulțesc nouă plata de la Dumnezeu, atunci când ne supără tare și noi le biruim pe ele și nu le primim. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

8 mai

Întru această zi, cuvânt din Pateric.

Zis-a ava Atanasie: „De multe ori, zic unii din voi: Unde sunt acum prigoanele și pătimirile? Acum, în loc de prigoană și chinuri, te muștră conștiința, să mori pentru păcate, să omori mădularele cele de pe pământ, și, iată, vei fi mucenic de a ta voie. Atunci, se luptau cu împărații și cu dregătorii. Ai și tu, acum, ca potrivnic, pe diavolul, împăratul păcatului și, dregători pe draci. Atunci, aceia le puneau înaintea mucenicilor capiștea și jertfele și urâta închinăciune a diavolului celui mincinos. Cunoaște cu mintea ta, că sunt și astăzi capiști și jertfe și idoli mincinoși ai cugetului, în suflet: capiște, adică, nesățioasa lăcomie, și jertfe, îndulcitoarele poftelor, iar idoli, duhul poftelor. Că acela ce slujește desfrânărilor și se îndeletnicește cu desfătări, acela s-a lepădat de Hristos și idolului se închină, că are în sine, adică, chipul Afroditei, urâta și trupeasca

dulceață. Iarăși de se biruiește cineva de mânie și de iuțime, de nu-și va tăia sălbăticia patimii acesteia, de Iisus s-a lepădat și are întru sine dumnezeu pe Ares (zeul războiului), că se închină mâniei, care este semn de turbare. Iar cel ce este iubitor de arginți și iubitor de dulceți și își închide îndurările sale față de fratele său și nu miluiește pe aproapele său, acela s-a lepădat de Iisus și idolilor slujește, că are întru sine pe idolul Hermes și se închină făpturii, mai mult decât Făcătorului, iar iubirea de arginți este rădăcina tuturor răutăților.

Deci, de te vei înfrâna de acestea și de te vei păzi de patimile cele sălbatice, ai călcat idolii și te-ai lepădat de credința cea rea și te faci mucenic, mărturisind credința cea bună. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

10 mai

Întru această zi, cuvânt pentru folosul sufletesc.

Omule, toate le-ai luat de la Dumnezeu: înțelegere, gând, meșteșug și minte. Și toate îți sunt supuse ție: cele de pe pământ, din munți, din ape și din văzduh și spre hrană și s-au dat ție. Ci, însă, împrumut ți s-au dat, ca, adică, să plătești, în locul acestora: dreptate, dragoste, blândețe, smerenie și milostenie. Iar Acela îți va da ție daruri, pe care ochiul nu le-a văzut și urechea nu le-a auzit, nici la inima omului nu s-au suit, pe care le-a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El.

Omule, până ce ești în priveliștea vieții acesteia, până ce târgul nu s-a risipit, cumpără-ți ție, cu milostenia la săraci, mila lui Dumnezeu; cu smerenia, veșnica slavă; cu dreptatea, viața cea nesfârșită, cu curăția, cunună; cu blândețile, intrarea în Rai; cu rugăciunea, viața cea împreună cu îngerii. Cumpără-ți ție cu osteneala, odihnă, cu privegherea, fața nevăzută a lui Dumnezeu, iar, cu postul și cu setea, desfătarea bunătăților celor veșnice. Omule, să-ți fie în cap mintea și priceperea; iar, în ochi, privirea lui Dumnezeu, iar în partea de jos pământul, întru care vei merge; în urechi, ascultarea Scripturilor; în inimă, suspinarea pentru păcate; pe limbă, adevărul; în gură, rugăciunea; în mână, darea la săraci; în suflet, nemânierea; în trup, curăția; în pânțe, flămânzirea; în genunchi, închinăciunea către Dumnezeu. Și, de le vei păzi pe acestea, vei fi fiu al luminii și părtaş al Împărăției Cerului și moștenitorul bucuriei celei veșnice și viețuitor al Ierusalimului Celui de sus vei fi. Dumnezeului nostru, slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

11 mai

Întru această zi, cuvânt al Preacuviosului Părintelui nostru Efrem Sirul, despre gândul la ieșirea din viață.

Oare, nu știți, frații mei, ce fel de frică și nevoie avem să pătimim, în ceasul ieșirii noastre din viața acesta, când sufletul se va despărți de trup? Mare frică și mare taină se săvârșește atunci. Că vin îngerii buni și mulțime de oaste cerească și toate puterile cele potrivnice și stăpânitorii întunericului, amândouă părțile voind să ia sufletul și să-l așeze și să-i rînduiască locul lui. Deci, dacă sufletul și-a câștigat, de aici, din lume, fapte bune și a viețuit viață cinstită, aceste fapte bune se fac îngeri buni și îl înconjoară pe dânsul și nu lasă pe nici una din puterile potrivnice să se atingă de dânsul, cântând cântări de biruință lui Dumnezeu, și îl duc pe el la Stăpânul Hristos și împăratul slavei și îl închină Lui, împreună cu toată puterea cerească, și îl duc, de aici, în loc de odihnă, întru bucuria cea negrăită, de-a pururea, întru lumina cea veșnică, unde nu este întristare, nici suspin, nici lacrimi, nici grijă, ci viață nemuritoare și veselie veșnică, împreună cu toți ceilalți, care bine au plăcut lui Dumnezeu, întru împărăția Cerurilor. Iar, dacă în viața aceasta, cineva a trăit urât și petrecând împreună cu patimile și tăvălindu-se întru dezmierdările trupului, și în deșertăciunea lumii acesteia, unuia ca acela, în ziua ieșirii lui din viața aceasta, însăși patimile și dezmierdările, pe care le-a câștigat, i se fac draci răi și îi înconjoară ticălosul suflet și nu lasă pe îngerii lui Dumnezeu să se apropie de el. Că, îl iau pe dânsul, împreună cu puterile cele potrivnice, cu stăpânitorii întunericului și îl duc, lăcrimând, mâhnit, cu jale și tânguindu-se, în locuri întunecate și înnegurate și de întristare, unde toți păcătoșii stau, așteptând ziua Judecății și a osândeii veșnice, în care diavolul va fi aruncat, împreună cu îngerii lui.

Deci, se cuvine nouă, ca, de aici, din lumea aceasta, să avem toată silința și purtarea de grijă pentru ieșirea noastră și să pregătim fapte bune, vrednice să meargă împreună cu noi, și să ne sprijinească în ceasul de nevoie. Și; care sunt faptele bune, ce am zis că se prefac în îngeri și stau împotriva dracilor, adică, împotriva patimilor noastre? Acestea sunt: dragostea, smerita cugetare, îndelunga răbdare, înfrânarea, suferirea, chibzuirea, supunerea, liniștea, bărbăția, dreptatea, fecioria, umilința și cele asemenea acestora; faptele acestea bune ne sprijinesc, în ceasul acela, și nimeni nu poate să se împotrivească lor. Iar patimile, care am zis că se prefac în draci, sunt acestea: ura, trufașa cugetare, învârtășarea, trândăvia, deșarta cuvântare, iuțimea, cearta, pizma, mândria, slava deșartă, neștiința, ținerea de minte a răului, vrajba, defăimarea, răutatea, pofta, înălțarea, lăcomia pântecelui, înverșunarea și, peste toate acestea, iubirea de arginți, în scurt, toată sataniceasca viclenie. Deci, patimile acestea prefăcându-se în draci, în ziua ieșirii noastre, iau sufletul, după cum se cuvine. Că, pe care le-am luat și le-am iubit, aici, mai înainte, le-am și pregătit și ele ne stăpânesc pe noi și, tot acestea, după moarte, împreună cu noi, vor merge și vor domni și acolo peste noi și nu va fi cine să ne scape pe noi de ele.

Deci, să gândim și să înțelegem, până avem vreme, cine sunt stăpânii noștri și să fugim și să-i lepădăm pe ei. Și să îmbrățișăm faptele bune, ca, după ce vom ajunge la sfârșitul nostru, ele să ne ajute nouă și să ne izbăvească de cei potrivnici. Și să cunoaștem pe cei ce stau împotriva noastră și să știm cine sunt

și ce fel de rele ne pricinuiesc. Deci, să fugim de dâșii, ca de niște șerpi otrăvitori, sau, ca de foc. Și chiar de ne-ar fi tras pe noi de la fapta bună și ne-ar fi împiedicat, să ne sârguim, până avem vreme și până suntem în viață, a lepăda relele și, prin pocăință și prin lucrarea faptelor bune, să împlânzim pe Dumnezeu și să ne pregătim pe noi spre ieșire, ca nu cumva, venind El și bătând, să ne aflăm nepregătiți. Că, în ceasul când omul nu se așteaptă, Domnul nostru va veni. Și, venind, să ne aflăm gata întru întâmpinarea Lui. Că Lui se cuvine slava, împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

12 mai

Întru această zi, învățătură despre viață, moarte și judecată.

Să avem grijă fraților, ca, mai înainte de moarte, să ne pocăim de păcatele noastre și să ne gătim spre ieșirea sufletelor noastre. Că lumea aceasta trece și slava ei piere. Că va veni Domnul cu oștile cerești, la judecată, să răsplătească fiecărui om, după faptele lui: dreptilor, adică, viața veșnică dăruindu-le, iar păcătoșilor, osânda cea veșnică, focul cel nestins și întunericul cel fără de sfârșit împărțindu-le lor. De aceasta, fraților, să ne sârguim a scăpa, iar, împreună cu dreptii, să avem parte a ne încununa, pe Dumnezeu slăvindu-L, în bucurie și împlinire și în lumina cea neînserată. A Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

17 mai

Întru această zi, cuvânt despre beție și despre pocăință.

Vă rog, pe voi, toți oamenii, cei ce voiți a vă pocăi către Dumnezeu, să vă păziți de vinul cel mult, că el ațâță poftele în oameni și gonește din suflete frica de Dumnezeu. Cereți de la Dumnezeu să vă dăruiască vouă frica Sa, care să gonească din suflete poftele cele ce vă încearcă și vor să vă despartă pe voi de Dânsul.

Ia minte la tine, de-ți va zice ție gândul, că fratele tău are ceva împotriva ta, să nu zăbovești, ci, mergând la el, te împacă și, de ai avea vreun gând asupra lui, iartă-i lui, cu umilință, și să nu fii aspru cu el. Că toți suntem îndemnați de aceeași pizmă drăcească, să ținem mânia asupra fratelui nostru. Dar, nouă ni s-a poruncit, ca totdeauna, să ne smerim înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor. Iar, de sărăcia cea mare, să nu ne îngrijim, ci să ne încredințăm lui Dumnezeu cu toată inima.

Întru această zi, cuvânt despre cum să stăm în biserică, cu frică și cu osteneală.

La tot cel ce crede în Dumnezeu, vine îngerul Domnului, dacă nu-l gonim noi pe el cu lucruri rele. Că, precum fumul gonește albinele, și pe porumbei mirosul urât, așa și pe îngerul păzitor al vieții noastre, îl îndepărtează de la noi păcatul. Să nu dai, zice Scriptura, piciorul tău spre clătire, nici să nu adoarmă cel ce te păzește pe tine. Că, precum cineva ar sta înaintea împăratului și ar vorbi cu el, și, chemând pe slugi, ar sta și ar vorbi cu ele, lăsând pe împărat, așa face și

omul care, în vremea cântării sale, bîrfește și își risipește mintea sa. Deci, să cunoaștem, fraților, cum stăm înaintea lui Dumnezeu, în biserică. Precum îngerii, cu cutremur, îi stau înaintea, cântând, așa și nouă, ni se cade a ne asemana lor cu inimă curată și cu frică stînd la cântare și la rugăciunile noastre, înaintea lui Dumnezeu, a Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

18 mai

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Efrem, că se cade, cu tot dinadinsul, a citi Sfintele cărți.

Frate, când va năpădi asupra ta vreun gând viclean, să-ți scoți sabia ta, adică să-și aduci aminte de frica lui Dumnezeu și vei tăia toată puterea vrăjmașului. Iar, în loc de trâmbițe, să ai dumnezeieștile Scripturi, că, precum trâmbița cheamă pe ostaș, așa și Sfintele Scripturi, strigându-ne pe noi, ne adună gândurile la frica lui Dumnezeu. Și iarăși, precum trâmbița ce sună în vreme de război scoală și îndeamnă pe ostaș, ca să lupte cu potrivnicul, așa și dumnezeieștile cărți ne îndeamnă să avem silință spre bunătățile duhovnicești și ne întăresc împotriva patimilor. Drept aceea, frate al meu, să te silești, ca, adeseori, să le citești pe ele, ca să-ți adune gândurile, pe care le risipește vrăjmașul, cu meșteșugul său cel rău. Trezește-te iubitule, trezește-te cu stăruință, sîrguiește-te ca, dea pururea să te silești la citire, ca să te învețe cum să scapi de cursele vrăjmașului și să guști din veșnica viață. Că citirea dumnezeieștilor cărți ridică și înțelepțește mintea cea înșelată și-i dăruiește ei înțelegere dumnezeiască. Pentru că scris este: „Opriți-vă și cunoașteți că Eu sunt Dumnezeu" (Ps. 45. 10).

Să știi frate al meu, că dumnezeiască înțelegere va lua acela, care, cu adevărată inimă, păzește dumnezeieștile Scripturi. Drept aceea, iubitule, să nu fii nebăgător de seamă pentru sufletul tău, ci să te silești la citire și la rugăciune, ca să ți se lumineze sufletul tău și să te faci desăvârșit cu totul, întreg și sănătos. Că Duhul Sfânt este cel ce zice ție: Fii ca un cerb, însetând și dorind a veni la izvoarele apelor, spre dumnezeieștile Scripturi, ca, adică, să bei din ele, ca să-ți stingă ție setea, care te arde. Au, nu știți, iubiții mei, că la nunta Fiului Său, ne-a chemat pe noi Împăratul împăraților și Domnul domnilor? Deci, pentru ce ne lenevim și nu ne sîrguim să câștigăm haine curate, și făclii luminoase și untdelemn în vasele noastre? Că, gol, nimeni nu va intra acolo. Iar de va îndrăzni cineva să intre, neavînd haină de nuntă, știți ce va pătimi unul ca acela; că va porunci, adică, Împăratul să-i lege lui mâinile și picioarele și, întru întunericul cel mai de afară, să-l arunce, unde este plînsul și scrâșnirea dinților.

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Ioan Gură de Aur, despre rugăciune, ca să nu lungim rugăciunile, ci, în scurt, să ne rugăm, cu umilință.

Deci, se cade, celui ce se roagă, să nu se întindă la cuvinte ci adeseori să se roage, prin scurte și dese și mici alcătuiți: așa, și lui Pavel i-a poruncit Domnul să facă rugăciunile. Că, de te vei întinde la multe cuvinte, apoi, peste puțin, lenevind-te, mare loc vei da diavolului, în sufletul tău. Că el se apropie, ca să te împiedice pe tine și să-ți scoată din minte cele grăite în rugăciuni. Iar dacă rugăciunile vor fi scurte, dar rugându-te des, în toată vremea, atunci vei

putea, cu înlesnire, să fii curat la minte, însă, cu multă trezire și deșteptare, să-ți faci rugăciunile.

Și nimeni să nu afle pricină, zicând că nu este ușor să se roage cineva, îngrijindu-se de lucruri lumești și neaflându-se aproape de biserică, pentru că, oriunde ai fi, poți să-ți faci rugăciunile. Că nicidecum nu te oprește locul, nici vremea, chiar dacă nici genunchii nu ți-ai pleca, și nici în piept nu te vei bate, și nici mâinile la cer nu-ți vei ridica, ci numai mintea caldă să o arăți și, astfel, toată rugăciunea ai împlinit-o. Că puțin îți este ție, chiar și prin târg umblând și prin singurătate mergând, a face rugăciune cu osârdie. Cu puțință este, și la vânzare stând, a se ruga, cu stăruință, ori cosând piei își poate cineva înălța sufletul către Stăpân când nu poate să intre în Biserică, nici n-are unde să-și facă rugăciunile. Că Dumnezeu nu se rușinează de locuri, ci numai una dorește: să ai minte fierbinte și suflet curat.

Deci, ce să zică cel ce se roagă? Numai ceea ce Cananeanca a zis: „Miluiește-mă, Doamne, că fiica mea rău se îndrăcește”. Așa și tu să zici: „Miluiește-mă, Doamne, că sufletul meu rău se îndrăcește.” Că mare drac este păcatul.

19 mai

Întru această zi, cuvânt către judecători, ca să judece cu dreptate.

Să înțelegi bine pricina și cu dreptate să judeci și drept să o descurci. Nu-ți este ție de folos să iei mită. Să nu dai dreptate celui nedrept, chiar și prieten de-ți va fi. Și să nu asuprești pe cel drept, pentru că judecata lui Dumnezeu dreaptă este. Măcar și frate de-ți va fi, să nu-i dai dreptate, când nu are și pe cel drept să nu-l judeci cu patimă. Că, de la Dumnezeu se pogoară plată, spre casa celor ce judecă strâmb. Și, pentru lacrimile celor drepti, cu moarte rea îi ucide și pe fiii lor în robie îi risipește, iar ei înșiși, după moarte, în osândă vor fi chinuiți, cu dreapta judecată a lui Dumnezeu, când va veni să înnoiască pământul. De acestea aducându-ți aminte, teme-te și să nu primești cleветirile celor ce-ți șoptesc în taină. Să nu te iuțești asupra celui nevinovat, nici să nu te aprinzi cu mânie când judeci. Pe sărac și pe văduve să nu-i nedreptățești. Nici să nu te mândrești cu dregătoria stăpânirii tale, că de la Dumnezeu îți este dată ție.

Întru această zi, cuvânt al Cuviosului Părintelui nostru Efrem Sirul, despre răbdare.

Un frate povestea că era un om într-o cetate și acesta avea un argat cu sine, în care avea toată încrederea. Acestuia i-a venit gândul să se ducă la viața monahicească, iar stăpânul său făcea tot ce putea ca să-l abata de la un gând ca acesta, fiindcă tânărul era omul lui credincios. Dar n-a putut să-l țină pe tânăr.

Deci, lepădându-se de lume, tânărul a intrat între frați. Dar, după puțini ani, a început a fi ispitit să se întoarcă în lume și, lăsându-și chilia sa, s-a dus la stăpânul său pentru a-i cere sfat. Și l-a primit bărbatul acela pe fratele cu dragoste, o dată și de două ori. Iar, după a treia cercetare, fratele, lăsând chipul fățarniciei, a arătat bărbatului patima cea ascunsă în inima sa, zicând: „De vreme ce nu mai pot suferi jugul vieții monahicești, te rog pe tine, Doamne, primește-mă pe mine, iar la la tine și să mă ai pe mine după rânduirea cea

dintâi, fiindcă nădăjduiesc să port și mai multă grijă, de lucrurile tale, decât odinioară. Că auzisem de la tine, că și pe fiica ta vrei să mi-o dai ca soție". Iar bărbatul acela a răspuns către el: „Dacă lui Dumnezeu nu i-ai păzit credință, mie, cum poți să mi-o păzești?" Iar el, de cuvântul acesta răbindu-se, ca de un bici, s-a întors la chilia sa. Deci, să nu ne îngreuiem, răbdând ostenele, că scris este: „Cei ce seamănă cu lacrimi, cu bucurie vor secera" (Ps. 125, 5). Dumnezeului nostru, slavă, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

26 mai

Întru această zi, cuvânt al Preacuviosului Părintelui nostru Efrem Sirul, despre smerita cugetare.

„Iubite, dacă vreodată gânduri spurcate ar tulbura mintea ta, să nu deznădăjduiești, ci adu-ți aminte de îndurările lui Dumnezeu. Că un căpitan de corabie nu e mustrat pentru că a lăsat valurile să lovească în corabia sa, ci pentru că s-a lenevit și nu s-a luptat împotriva valurilor și na scăpat la limanul ce sta înaintea sa. Iar îndurările lui Dumnezeu sunt limanul acesta.

Că, dacă vrăjmașul ridică împotriva noastră tulburare de gânduri necurate, pe care ne este rușine a le pomeni și ne zice: Ai pierit, nu mai este, pentru tine, nici o nădejde de mântuire, vrând să ne cufunde întru deznădăjduire, tu să nu te încrezi în cele zise de el, ca să nu-ți sperii sufletul. Ci, cu cât el îngreuiază, cu deznădejdea, sufletul tău, cu atât noi să-l ușurăm, cu nădejdea celor ce vor să fie, aducându-ne aminte de îndurările lui Dumnezeu. Deci, când zic ei către noi: Ai pierit, nu mai poți să te mântuiești, noi să zicem către ei: Având pe Dumnezeu îndurat și îndelung-răbdător, nu vom deznădăjdi de a noastră mântuire; că Cel ce a zis: „Nu numai de șapte ori a ierta aproapelui, ci de șaptezeci de ori câte șapte", Acela, cu mult mai mult, va lăsa păcatele celor ce așteaptă mântuirea Lui.

Deci, căzând ei în această parte, în altă parte aleargă, zicând: îndurat și mult milostiv, mult răbdător fiind Dumnezeu, Care iartă păcatele, pentru ce nu vă îndulciți, mai mult, din dulcele lumii, că, după aceea, vă veți pocăi? Să zicem și noi către ei: Ceea ce am făcut, am făcut. Iar acum, fiindcă Scriptura mărturisește că este ceasul eel mai de pe urmă, să luăm aminte la acest ceas, să nu ne lenevim de mântuirea noastră, și nimic rău să nu mai facem înaintea Domnului. Că te-ai asemănat unui bărbat ce stă sub un copac și când s-au adunat asupra lui fiarele cele sălbatice, el se suie sus și fiarele nu-l ating pe el. Socotește, dar, copac, frica de Dumnezeu, și-ți va fi darul ajutător ție, în toate căile în care vei merge, și vei surpa pe vrăjmașii tăi, dedesubtul tău.

Așa se cade a călători credincioșii întru această viață. Dacă s-ar întâmpla nouă bucurie, ori sporire, ori daruri, să socotim că, nu departe, stă întristarea, iar, când ar veni asupra noastră întristarea, să așteptăm bucuria, care este aproape de noi. Să luăm pildă pe cei ce călătoresc pe mare, că aceștia, când se ridică asupra lor vânt și furtună cumplită, nu deznădăjduiesc de a lor mântuire, ci se împotrivesc valurilor, bună alinare așteptând. Iar, când se împărtășesc de liniște, vifor așteaptă. Pentru aceea stau de veghe totdeauna, ca nu cumva, năpraznic, ridicare de vânt făcându-se, să-i afle pe dâșii negătiți și să-i răstoarne pe ei în mare. Așa se cade, ca și noi să luăm aminte la amândouă. Că ceea ce se așteaptă, de va veni, nu înspăimântă pe cel ce o așteaptă, că nu-l află

nepregătit. Deci, când se întâmplă nouă necaz sau strâmtoare, ajutor să așteptăm de la Dumnezeu, ajutor care se va face nouă, ca nu cumva, zăbovind necazul, să ne pricinuiască nouă moarte, ea și când nu ar fi nădejde de mântuire pentru noi. Asemenea, și când se face nouă bucurie, necaz să așteptăm, ca nu, prin bucuria cea multă, să uităm plânsul." Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

27 mai

Întru această zi, cuvânt pentru preoți.

Datoria preoților este ca, în acest fel, să poarte grijă de popor: mai întâi, să facă rugăciune, din tot sufletul, pentru oameni, după aceea de la moarte să-i apere și, în încercări, să-și pună sufletul lor pentru turma lui Hristos. Și, iarăși, dator este preotul să ajute celor asupriți, să mângâie, la întristare, pe cei scârbiți, și să nu țină mânie. Iar de va ține preotul mânie, niciodată nu va aduce jertfă curată lui Dumnezeu, fiind răutate în inima lui. Deci, de nu se va împăca cu aproapele și de nu-și va lepăda răutatea sa, să nu se apropie de altar. Adu-ți aminte, cum a poruncit Domnul, zicând: „De vei aduce darul tău la altar, și, acolo, îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva împotriva ta, să mergi, mai întâi, să te împaci cu fratele tău și numai atunci să-ți aduci darul tău." Deci, să nu treci cu vederea porunca Domnului, ca să nu fii osândit.

Să nu te deprinzi cu înșelăciunea, pe unul a-l înălța, iar, pe altul, a-l pogori. Nici să cinstești pe cel bogat, ca să te pună să stai mai sus, nici să treci cu vederea pe cel sărac, care nu are de unde să-ți dea daruri, ci, la fel, să-i socotești pe ei. Iar cleветirile să nu le primești și pe oameni să nu- i judeci numai din auzire. Că mulți, din invidie, cu nedreptate cleветesc. Sau. de-l vei afla, cu multă căutare, pe acela ce a greșit, să nu-l mustri, nici să-l vădești pe el înaintea tuturor, până ce vei afla o vreme potrivită. Să nu te rușinezi de cineva. Două răutăți sunt, când vădești pe cineva înaintea tuturor. Una, că păcatele cele vădite îl duc pe om la rușinare, dar în alte păcate îl aruncă. Și alta, că unii, fără de socoteală ocărăți fiind, aleargă îndată și-și fac seama. Deci, pentru aceste pedepse, dator este preotul să fie foarte blând și să ia aminte de turmă și, cu multă băgare de seamă, să îngrijească de mântuirea ei, iar, de va afla pe vreun om greșit, să nu-l izgonească pe el îndată din biserică, ca să nu-l răpească satana și să-l tragă la sine. Căci, dacă se va despărți, fără de socotință, de preot și de-l va răpi pe el satana, apoi, nu se va mai depărta de la el niciodată. Drept aceea, nu se cade preotului, a despărți sau a blestema pe cineva. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

31 mai

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre smerenie.

Rogu-vă pe voi, fiilor, pentru Domnul, să iubiți smerenia, pentru că și Domnul Însuși S-a smerit pentru noi, până la moarte și la răstignire. Drept aceea, și voi să-I fiți Lui următori și așa vom birui mândria diavolului, prin

smerenia noastră. Că și Domnul, pentru smerenie, a zis: „Cine voiește să fie mai mare între voi, acela să fie mai mic decât toți și tuturor slugă și rob, că acela ce se va înălța, acela se va pogorâ, iar acela ce se va smeri pe sine, se va înălța și toate relele se vor risipi de la dânsul.

Iar acela ce se înalță, se va pogorâ întru adâncul iadului, în foc. Deci, rogu-vă pe voi, fiilor, să câștigați ascultarea, fără de cârtire, că ascultarea este maica vieții veșnice, iar neascultarea este maica pierzării. Că, prin ascultare și prin smerenie, vom intra întru Împărăția Cerului și viața veșnică vom moșteni.

Întru această zi, cuvânt de laudă, celor ce dau milostenie la săraci.

Cu adevărat, fraților, mare este, înaintea lui Dumnezeu, omul cel milostiv. Însă milostenia este numai atunci când se face cu dragoste și de bună voie. Să nu socotești că darul, ce-l dai, nu-l vei mai câștiga, ci, că, încă mai mare folos îți vei adăuga. Iar cel ce nu dă, nu-și va câștiga nimic, fără numai pierzare. Încă, se cade a auzi și aceasta, că, mai de folos este a nu face binele, decât dacă după ce-l faci, să te lenevești și să-ți pară rău. De ce să-ți pară rău, omule? Oare, nu aștepti de la Dumnezeu răsplătire? Cu adevărat, ți se va înmulți ție aurul la cer. Sau aici dorești răsplătirea? Apoi, pentru ce părăsești milostenia? Că prin milostenie, și nu prin neguțătorie, mulți, și aici, au luat răsplătirea, măcar că pe cei ce au luat-o aici, nu-i fericim, că nu va fi mai mare răsplătirea de care se bucură cei ce o iau aici, decât plățile din cer. Că Hristos, Cel ce a pătimit pentru noi până la sânge, nu așa îți va da ție, acolo, plata. Drept aceea, să nu ispitești tu, acela ce faci milostenie, ci să faci darul cel poruncit ție cu toată osârdia, iar, mai ales, celor ce sunt în primejdii, să le dai mână de ajutor. Măcar de ar fi ucigaș de oameni și tâlhar, de vreme ce cere de la tine, pentru Dumnezeu, să-i dai lui, pentru că știm că ți se va socoti la plată. Că Stăpânul, cu al său soare, îl luminează și pe el, ca și pe tine, iar tu, nevrednic, îl judeci pe el, de hrana cea de peste zi. Drept aceea, să-l cercetezi pe el, că pentru Hristos îl primești pe el. Sau, de nu poți să-i miluiești pe toți, să nu alegi pe cel iscusit, ci, pe cel ce pătimește cel mai rău, să-l miluiești, ca și tu să te învrednicești de mila lui Dumnezeu. Căci, pentru aceea s-a numit milostenie, ca și celor nevrednici să le dăm. Că, de ne vom întoarce de la cei nevrednici de milă, iar cei vrednici de milă nu vor veni la noi, apoi, cui vom da? Că de vei face alegere, așa și Dumnezeu va face cu noi și vom cădea de la iubirea de oameni, cea înaltă, a Lui, Drept aceea, de-l vei vedea oriunde, pe cel ce pătimește, să nu-l treci cu vederea, ci să-l miluiești pe el. Să cunoști că om este și acela și născut din aceeași fire.

Să cunoști, adică, și să împlinești trebuința lui, așa cum te îngrijești de slugi. Dar acest sărac, mai mult decât slugile, îți va sluji ție, că-ți va sta ție înaintea în ziua Judecății și te va scoate pe tine din foc. Ce lucru, de acest fel, pot să-ți facă ție slugile tale? Iar pe cei milostivi, nu numai cei miluiți îi iubesc, ci și cei nemiluiți îi iubesc pe ei, pentru facerile de bine, ce se fac de către ei. Iar de i se întâmplă ceva celui milostiv, toți se roagă lui Dumnezeu pentru el, zicând: „Dumnezeule, fă milă cu dânsul, și-l izbăvește de răul și de necazul lui și să vină peste el toate bunătățile." Că, nu cu numărul se dă milostenia, ci, cu dragostea inimii, pecum văduva aceea săracă a adus lui Dumnezeu numai doi bani în dar și, mai mult decât bogații, laudată s-a făcut, că avea credință mare; pentru aceea, nu și-a cruțat toată averea, ci, pe toată acea avere, de doi bani, a dat-o lui

Dumnezeu. Și, de nu vom face așa și nu avea faceri de bine și milostenie, apoi, nici un folos nu vom avea din averile noastre.

Pentru aceea, bogații, cei răi și nefăcători de bine, mai mult decât săracii, se vor osândi, de vreme ce n-au fost milostivi și n-au zis nici nu sau sfătuit să dea milostenie. Deci, dacă nu vor, cu dragostea sufletului nicidecum nu vor scăpa de chinuri. Că, nu cu numărul sau cu măsura celor dăruite, se judecă milostenia, ci cu dragostea cea din inimă. Să luăm, acum, fraților, cuvintele acestea în inimile noastre, pentru Iisus Hristos, Domnul nostru, a Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

IUNIE

1 iunie

Întru această zi, cuvânt al Preacuviosului Părintelui nostru Efrem Sirul, despre fapta bună.

Zis-a un oarecare dintre Sfinți: „Cugetă cele bune, ca să nu cugeți cele rele, fiindcă mintea nu suferă să fie fără de lucru. „Să dăm, deci, minții noastre, cugetarea cuvintelor lui Dumnezeu, în rugăciuni și la înțelegerea celor bune. Că deșarta cugetare, odrăslește lucruri ale deșertăciunii, iar cugetarea bună, dă rod bun. Să avem în minte și aceasta: mulți tirani au stăpânit țări și cetăți și lauda lor s-a stins și s-a făcut ca și cum n-ar mai fi fost. Câți împărați, împărățind peste multe neamuri, nu și-au ridicat statui și stâlpi, gândind că prin acestea vor fi pomeniți după ieșirea lor din viață. Și, după dâșii, au venit alții și au spart statuile lor, au sfărâmat semnele lor și, ștergând vechile imagini, chipul lor l-au zugrăvit. Dar și lucrurile lor, de alții au fost stricate. Iar alții, morminte stălucite și-au pregătit, părându-li-se că, prin aceasta, își întăresc nume veșnic, zugrăvind-și deasupra mormântului chipul lor. A venit însă, alt neam, s-a dat ocârmuirea sub stăpânirea altora, și aceștia, voind a curăți mormintele după cuviință, au mutat oasele lor, ca pe niște pietricele. Și la ce le-a folosit lor sicriul cel de mult preț, cel în chipul piramidelor? Deci, toate lucrurile deșertăciunii, întru nimic s-au prefăcut. Iar cu cei ce se îmbogățesc în Dumnezeu și s-au slăvit întru Dânsul, nu se întâmplă așa, pentru că viață veșnică și-au pregătit și slavă neîncetată. Că toate vor trece, când va voi Ziditorul, iar slava Sfinților, nu va avea sfârșit.

Deci, să ne sârguim a face roade de pocăință, ca, nerămânând afară de bucuria aceea, să nu fim trimiși în pământ întunecat, în pământul întunericului celui veșnic. Intră dacă vrei, în camera ta și închide ușile, astupă încă și ferestrele și stai înlăuntru și vei vedea ce fel de chinuire are întunericul, măcar că nu suferi nici o durere, și măcar că este în puterea ta să deschizi, când vei voi, și să ieși. Deci, cu cât mai nesuferită va fi durerea în întunericul cel mai dinafară, unde este plânsul și scrîșnirea dinților? Uită-te înlăuntrul hornului tău, celui plin de funingine și ridică-ți ochii tăi la răsăritul soarelui și vezi deosebirea și fugi de lucrurile întunericului. Răutatea este întuneric, iar fapta bună lumină. Răutatea săvârșită, înnegrește pe lucrătorul ei, iar fapta bună, făptuindu-se, străluciți îi face pe cei ce o săvârșesc.

Nu socoti, iubite, că numai tu singur te necăjești, mai mult decât toți, pentru că tot capul în durere se află și toată inima în necaz. Că, precum nu este

cu putință să scape cineva de aer, pe pământ fiind, așa, cu neputință este omului să nu fie ispitit de dureri și de necazuri, în viață fiind. Cei care, în jurul celor pământești, își duc viața și se zbuciumă, aceștia, în această lume, se vor și necăji, precum și cei ce aleargă după cele duhovnicești și cu cele duhovnicești se ostenesec, aceștia fericiți vor fi, că mult este rodul lor în Domnul. Ai răbdare desăvârșită în tot lucrul la care ai fost chemat. Întărește-ți ancorele și funiile, ca nu, câte puțin, corăbioara ta să fie împinsă în noian, la adânc, că atunci, pățania ta te va învăța de câtă pace te împărtășeai, când erai la liman. Lumea se aseamănă cu adâncul mării, iar limanul cu viața pustnicească. Nu iubi a umbla. Și, ca să zic și aceasta, după ce înconjurăm toată lumea, la urmă, oare nu chilia ne așteaptă pe noi, de vom voi a ne mântui? Și, dacă în viața de obște nu ne împăcăm, iar cu pustnicia nu ne liniștim, apoi unde va fi lăcașul nostru?

Deci, să nu fim nepurtători de grijă, urând osteneala. Dacă robi sântem Mântuitorului nostru Dumnezeu, să nu ne rușinăm de lanțul necazurilor, ci, cu bucurie să-l răbdăm, așteptând venirea Lui cea din ceruri, ca pe noi să ne numere împreună cu ceata Sfinților. Că, cei ce s-au împărtășit de patimile Lui, părtași vor fi și mângâierii.

Deci, să ne câștigăm durerea de bună voie și răbdare aleasă, de noi înșine, pentru frica lui Dumnezeu. Și să nu fugim de răbdare, de smerita cugetare, de înfrânare, de împreună-pățimire. Și zic, împreună-pățimire, nu ca să ajuți aproapelui, spre răutate, ci, ca să ajuți aproapelui la cele duhovnicești, să ai, adică, umilință și lacrimi. Și, chiar de nu este de față lacrima cea văzută, să petreci în sfărâmarea inimii, fiindcă și în lacrimi este deosebire. Fericit este cel ce vede, ca într-o oglindă, pe Domnul în sufletul său și își varsă inima sa cu plângere, înaintea bunătății Lui, că rugăciunea Lui se va auzi.

Îți încredințez ție și o altă arvună, în Domnul, ca unui om al lui Dumnezeu, care vrei să te mântuiești: când te ridici de la masa cinei, nu înconjura chiliile, ci liniștește-te în chilia ta, că pe mulți a amăgit diavolul, cu vinul. Drept aceea, ridicându-te de la mângâiere, dacă te vei duce în altă chilie, este semn că nu ai frică de Dumnezeu și te răzvrătești. Că, din acest fel de șederi împreună, se pricinuiesc căderile sufletelor, mai ales, când se liniștește toiagul proistosului. Că, cei ce nu voiesc să-și înfrâneze mintea lor, din dumnezeiască frică, au trebuință de frica omenească, ca, prin aceasta, să se depărteze de cele nefolositoare, precum robul se înțelepțește, prin asprimea stăpânului.

Deci, ia aminte la tine însuși și nu defăima; că, filozofînd în vin, nici altuia nu vei fi folositor, nici ție însuși. De ai învățat, pe de rost, toată dumnezeiasca Scriptură, caută ca nu cumva, să se înalțe gândul în tine, pentru aceasta, că toată Scriptura, cea de Dumnezeu insuflată, învață smerita cugetare. Iar cel ce cugetă sau făptuiește cele potrivnice celor ce a învățat, acela s-a făcut pe sine călcător de lege. Dacă duhul mândriei, sau al iubirii de stăpânire, sau al bogăției, te-ar supăra pe tine, să nu te lași furat de ele, ci, și mai mult, să stai vitejește împotriva războiului viclean al duhului înșelător. Gândește-te și la zidirile cele de demult și la chipurile cele învechite, la stâlpii cei cu totul mâncați de rugină și să-ți aduci aminte, în gând, și să te întrebi, unde sunt cei ce le-au zidit și meșterii, care le-au lucrat pe acestea, și sânguiește-te a plăcea lui Dumnezeu, ca să te învrednicești de Cereasca Împărăție. Pentru că „tot trupul este ca iarba și toată slava lui, ca floarea ierbii" (I Petru 1, 24). Ce lucru este mai mare și mai

slăvit decât Împărăția? Pe aceasta, cei ce au dorit-o, au aflat-o, mărint pe Împăratul Cerurilor și Domnul pământului lui întreg. Căruia se cuvine lauda, slava și împărăția în vecii vecilor! Amin.

2 iunie

Întru această zi, învățătură a Sfântului Ioan Gură de Aur.

De ai deprindere de păcate, să pui asupra ta frica de Dumnezeu și a chinurilor cele veșnice și te vei birui, cu adevărat. Că nu este nici o osteneală să nu ții mânie față de cel ce te-a supărat pe tine. Ce osteneală sau durere este ca să te rogi lui Dumnezeu, Celuia ce-ți dă, și să ceri mulțime de bunătăți, cu osârdie? Ce durere ai, dacă nu zici ceva rău, nimănui? Ce împiedicare îți este a lepăda pizma și vrajba? Ce osteneală este a iubi pe aproapele? Ce vei pătimi, dacă nu vei grăi cuvinte de rușine, nici nu vei cleveti, nici nu vei defăima? Ce greu îți este a nu te jura? Ce împiedicare este să nu fii milostiv? Că, dacă postești și flămânzești, să arăți numai cu fapta. Adică, de vei vedea pe un sărac, să-l miluiești. De vei avea vrăjmaș, să te împaci cu dânsul. Dacă ai prieten bine sporit, să nu-l pizmuiești. De vei vedea vreo femeie frumoasă la față, să nu o poftești pe ea. Că nu numai gura să flămânzească, ci și ochiul și auzul și mâinile și picioarele și toate măduIarele trupului tău.

Iarăși, să știi și aceasta, că în tot locul se cade a ne ruga. Ieremia în groapa cu noroi a fost, însă, se ruga lui Dumnezeu. Daniil era în groapa cu lei, dar a chemat pe Dumnezeu. Cei trei tineri au fost în cuptor, dar pe Dumnezeu chemau. Iov sta pe gunoaie, dar pe Domnul L-a văzut. Moise în mare era, dar Domnul i-a zis lui: "Ce strigi către Mine?" Tâlharul pe cruce era și a deschis Raiul. Deci, și tu, oriunde ai fi, ori pe cale, ori pe mare, ori în târg, în oricare casă și loc, roagă-te cu cuget curat și Dumnezeu te va auzi pe tine. Că al Lui este pământul și marginile Lui, și în tot locul stăpânirea Lui. Acum și pururea și în vecii vecilor Amin.

3 iunie

Întru această zi, cuvânt de învățătură către femei, ca să fie tăcute.

Ascultați, femeilor, poruncile lui Dumnezeu și vă învățați a tăcea, ca să vă mântuiți sufletele voastre. Că din început a zis Domnul către Eva: „Din bărbat ești luată, acesta te va stăpâni pe tine, căruia tu te vei supune în tăcere.” Că femeia, cinstind pe bărbatul ei, se arată înțeleaptă și laudată înaintea tuturor și, cinstită și binecuvântată, de Dumnezeu va fi. Femeile să nu se împotrivescă bărbaților lor. Că, precum Hristos este cap Bisericii, așa și bărbatul este cap femeii. Și, precum Biserica se supune lui Hristos, asemenea și voi, femeile, întru toate să vă supuneți bărbaților voștri. Și femeile în biserică să tacă. Că urât lucru este, ca să grăiască în biserică femeile. Iar de voiesc să întrebe ceva, acasă să întrebe, pe bărbații lor. Femeia bună și tăcută este cunună bărbatului ei. Cel ce a aflat femeie bună, scoate din casa sa multe bunătăți. Femeile cele înțelepte zidesc și întăresc casele, iar cele fără minte, le risipesc cu faptele și cu vorbele lor. Bărbatul femeii bune este fericit; se veselește bărbatul de femeia cea bună și anii lui trec fără neazuri. Cinste bună, de la Dumnezeu, este femeia tăcută. Iar

femeia limbută este o încercare, de la Dumnezeu, pentru păcatele bărbatului. Și vai de acel bărbat, care caută la fața femeii rele și ascultă cuvintele ei și nu caută la faptele ei, ca numai, din acelea, să o cunoască pe ea. Este mai bine să bolească de friguri, decât să fie stăpânit de răutatea femeiască. Că frigurile, după ce îl scutură, îl lasă, iar răutatea femeiască, până și la moarte, pe bărbatul ei îl usucă. Deci, să ascultați pe. Pavel, care zice: „Nu îngăduiesc femeii, nici să învețe pe altul, nici să stăpânească pe bărbat, ci să stea liniștită” (I Tim. 2, 12).

4 iunie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre cinstirea preoților.

Ascultați pe Pavel, care zice: "Fraților, ascultați pe mai marii voștri și vă supuneți lor, fiindcă ei priveghează pentru sufletele voastre, avînd să dea de ele seamă" (Evr. 13,17). Pentru aceasta, și mai mult să-i cinstiți pe dînșii. Că tu te îngrijești numai de ale tale, doar ți-ai îndrepta viața ta bine, iar, de alții, nu ai nici o grijă. Iar preotul, chiar de și-ar îndrepta viața lui, dar dacă de tine n-ar purta grijă și de nu te-ar îndrepta bine, atunci, împreună cu cei răi, se va osândi. De va avea și învățătură și așezare nedreaptă, să nu-l ascultați pe el. Iar de va învăța drept, apoi, la viața lui să nu te uiți, ci cuvintele lui să le ascuți. Și să nu-i zici: "Cum, mie îmi zice, iar, el singur, nu le face?" Fiindcă aceasta este slujba lui, ca, adică, să nu se lenevească, ci să grăiască către toți; iar de nu va grăi, judecată va lua. Deci, de nu-l vei asculta pe el, te vei osândi. Precum zice Domnul: "Cel ce vă ascultă pe voi, pe Mine Mă ascultă, și cel ce se leapădă de voi, se leapădă de Mine" (Luca, 10,10). Și cel ce vă hulește pe voi, pe Mine Mă hulește. Nu, fraților, nu se cade oilor să hulească pe păstor, pentru că el, în toate zilele, pentru tine și pentru toți frații tăi aduce slujbă dimineața și seara, se roagă lui Dumnezeu, în biserică și afară de biserică, umblînd cu crucea și pentru tine rugându-se. Deci, socotind acestea toate, să-l cinstim pe el în tot chipul, ca pe un părinte. Iar, de vei zice: "Este spurcat și rău", nu ți se cade ție să-l judeci. Că, chiar și Păstorul cel bun, de s-ar ruga pentru tine lui Dumnezeu, ce ar folosi, dacă tu vei fi un necredincios? Sau și spurcat de ar fi, ce te vatămă pe tine spurcăciunea lui, dacă vei fi credincios? Că preotul numai își deschide gura sa, iar toate le face Dumnezeu. A căruia este Slava, în veci! Amin.

5 iunie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Vasile cel Mare, despre moarte.

Fraților, să ne temem de moarte și să ne înfricoșăm. Să ne temem și de focul gheenei, că veșnic este. Să ne temem de foc, că nestins este. Să ne temem de tartar, că n-are parte de bucurie. Să ne temem de întuneric, că nu se împărtășește de lumină. Să ne temem de viermi, că fără de moarte sînt. Să ne temem de îngerii cei de la judecată, că nemilostivi sînt. Vai și amar mie, că Tu, Doamne, grăiești cu tărie, iar eu nu Te aud, când îmi vorbești mie. O, suflete, depărtează-te de la toate spurcăciunile și de la toate lucrurile cele rele. Vai mie, că lăcașul Tău l-am spurcat și pe Duhul Sfânt L-am scârbit, Dumnezeule, drepte sunt lucrurile Tale și Judecățile. Că, pentru un păcat mic mă lipsesc și mă despart de desfătarea Raiului și de Împărăția cerurilor și fără de moarte mă voi osândi și, pentru dulceața trupească, focului mă dau. Dreaptă este judecata

Domnului, că mă învață pe mine și eu nu o ascult, îmi aduce mărturii, iar eu le batjocoresc.

Așa vei începe a grăi înaintea morții, cu părere de rău. Drept aceea, fraților, nimic să nu cinstiți decât dragostea. Că mult greșim, în toate zilele, în toate vremile, ceasurile și nopțile. Pentru aceasta, dragoste să avem, că ea acoperă mulțime de păcate. Ce vom folosi, fiilor, măcar de am dobândi toată lumea, iar mântuitoarea dragoste nu o vom avea? Și ce ar folosi, de ar face cineva o masă mare, ca să ospăteze împărați și domni și ar găti de toate celelalte bunătăți, câte îi trebuie, iar bucatele n-ar avea sare? Oare s-ar putea să mănânce cineva din masa aceea? Și nu numai că a gătit toate acele bunătăți în zadar, dar se va simți și rușinat, față de cei chemați. Așa, și aici, frații mei, ce vom spori, ostenindu-ne în deșert, atât de mult, fără de dragoste? Că, fără de dragoste, tot lucrul este necurat. De ar avea cineva feciorie, postire, priveghere, rugăciune, primire de străini sau ar aduce dar lui Dumnezeu și roadele sale la biserică, sau orice altceva de ar face, fără de dragoste, toate ca nimic se arată lui Dumnezeu, că nu are trebuință de ele. Să nu gândești că, fără dragoste, vei face ceva, vreodată. Iar de vei zice: „Nu voiesc să mă împac cu fratele meu, dar pe Hristos îl iubesc”, vei fi un mincinos, căci te arată pe tine Ioan Apostolul, zicând: „Sfârșitul legii este dragostea.” O, ce putere are dragostea cea nebiruită. Și ce putere are dragostea cea nemăsurată. Nimic nu este mai mare, decât dragostea, nici în cer, nici pe pământ. Această sfântă dragoste este începutul faptelor bune. Dragostea este semnul a toată fapta bună. Este sarea tuturor bunătăților. Ea nu se înalță. Este împlinirea legii. Dragostea s-a sălășluit în inima lui Abel. Ea le-a ajutat patriarhilor; drept aceea, au și păzit-o. Tot ea a sălășluit și în profeți. Dragostea l-a făcut, și pe David, lăcaș al Duhului Sfânt. Aceasta, încă, și pe Iov l-a întărit. Și ce să grăiesc mai mult? Ea, și pe Fiul lui Dumnezeu, din cer, la noi l-a pogorât. Din dragoste tot lucrul bun s-a făcut. Că prin ea moartea s-a omorât, iadul s-a robit și Adam s-a înnoit. Prin dragoste, una s-au făcut, îngerii cu oamenii. Prin dragoste, Raiul s-a deschis. Pentru dragoste, împărăția lui Dumnezeu s-a propovăduit. Prin ea, pustietățile s-au prefăcut în niște cetăți, iar pescarii s-au înțelepțit. Ea munții și peșterile s-au umplut de cântări. Ea a învățat pe bărbați și pe femei, să umble pe calea cea strâmtă și cu greutate.

Dar, cum să tac despre faptele dragostei, de care și îngerii se minunează? Dragostea este aducătoarea atot lucrul cel bun. Fericit este omul, care a aflat dragostea cea adevărată și nefățarnică, precum a zis Stăpânul, că mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca, adică, cineva să-și pună sufletul său pentru aproapele. Pe această dragoste, avînd-o Pavel Apostolul, a zis: „Dragostea nu face rău aproapelui, nu răsplătește nimănui, rău pentru rău, nici clevetire pentru clevetire.” Deci, pe această dragoste aflînd-o, pe nici unul nu-l vei trece cu vederea, nici nu vei învrăjbi, nici nu vei cârți, nici nu vei urî pe fratele tău, cîndva. Și vei iubi, nu numai pe cei care te iubesc, ci și pe cei ce te urăsc pe tine. Această dragoste sfântă, avînd-o întâiul Mucenic Ștefan, pentru cel ce-l ucideau cu pietre, se ruga lui Dumnezeu, zicând: „Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta”. Fericit este omul acela, care, mai întâi de toate, o are pe ea, că plata lui în fiecare zi crește. Acestuia i s-a pregătit cununa. Pe acesta toți îngerii îl fericesc. De acesta, Dumnezeu, niciodată, nu se desparte, că Dumnezeu dragoste este. Cea ce petrece în dragoste întru Dumnezeu petrece și Dumnezeu

Întru el. Și, prin dragoste, toate sunt Domnului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

6 iunie

În această zi, cuvânt despre cum se cade să stăm în biserică.

Veniți de ascultați, fiilor și iubiților mei frați, și eu vă voi spune vouă că în biserica lui Dumnezeu venind, trebuie, cu mare pază și cu frica lui Dumnezeu, să ascultăm cântarea în vremea Sfântei Liturghii și să nu vorbim despre cele lumești în biserica lui Dumnezeu. Că, tot așa, și înaintea împăratului celui pământesc, supușii stau cu frică, să nu le găsească lor împăratul vreo pricină. Și atâta sânguință au pentru împăratul cel pământesc, că, înaintea lui, nu îndrăznesc să. privească nici măcar frate spre frate. Iar de ar privi apoi, îndată, împărăteasca mânia îl și pedepsește. Deci, pe cât ni se cade nouă, iubiți frați, stând în biserică, înaintea lui Dumnezeu, să nu vorbim unul cu altul, nicidecum, ci doar să avem mintea și inima la cele de sus, luând parte la cântare și la rugăciune. Să nu faci strâmbătate bisericii, vorbind, certându-te, rîzând și dormitând, părându-ți-se că nu greșești, ci, mai bine, ascultă și ia aminte ce grăiești și toată grija să o lepezi în acea vreme, ca unul care vrei să primești pe împăratul tuturor, că Împărat al împăraților este. Deci, cei ce voim să ne mântuim, trebuie să fim cu mintea curată în ceasul rugăciunii și să nu gândim la deșertăciuni, neînțelegând înșelările și meșteșugurile diavolului. Oare, nu cunoaștem noi, cu câtă dreptate aduce Dumnezeu mânia Sa și pedepsește pe cei ce greșesc? Și asupra celor ce nu ascultă porunca păstorului? Că cei nesupuși, care nu ascultă de preoți, mare păcat fac. Că ei zic: „Nu știm a cânta.” Vă întreb, pentru ce nu știți? Veți zice: „Nu înțelegem cele ce se citesc în biserică.” Voiți, oare, să vă spun vouă, de ce nu înțelegeți? Pentru că veniți rar la biserică, iar, în ceasul slujbei, voi stați afară, glumiți și râdeți. Și așa vă adunați laolaltă, nu ca să vă faceți mai buni, ci, mai răi, cum spune Sfântul Pavel; pentru aceasta nu înțelegeți cele ce se fac în biserică.

Căci, dacă venim la biserică, să aducem jertfă lui Dumnezeu pentru păcatele noastre, a celor vii și a celor morți, să-I mulțumim pentru binefacerile primite, ca să înnoiască Domnul în noi harul Sfântului Duh, prin împărtășirea cu Hristos, și să ne întărească pe calea mântuirii, Dumnezeului nostru, slavă!

8 iunie

Întru această zi, cuvânt din pildele lui Solomon, pentru învățătura fiilor.

„Ascultați, fiilor, învățătura tatălui, și luați aminte, ca să înțelegeți socotința (Pilde 4, 1), pentru că dar bun vă dau vouă, cuvântul meu să nu-l părăsiți. Că și eu am fost fiu, ascultător al tatălui meu și iubit eram de maica mea. Ei mă învățau și-mi ziceau: O, de s-ar înrădăcina cuvântul nostru în inima ta. Păzește poruncile și nu le uita. Câștigă-ți înțelepciunea și să nu te abați de la graiurile gurii mele, nici să treci cu vederea cuvântul meu. Nu lepăda înțelepciunea și ea te va păzi. lubește-o și ea te va păzi pe tine. Începătura înțelepciunii este a câștiga înțelepciune, și cu prețul a tot ce ai, capătă priceperea. Caut-o pe ea și te va înălța pe tine. Cinstește-o pe ea, ca să te

cuprindă și să dea capului tău cununa binecuvântată și te va împodobi cu diademă de mare cinste. Ascultă, fiule, și primește cuvintele mele și anii vieții tale se vor înmulți. Eu te voi învăța calea înțelepciunii și te voi purta pe căile dreptății. Când vei merge, pașii tăi nu vor șovăi și chiar de vei alerga, nu te vei poticni. Ține cu tărie învățătura și nu o părăsi; păzește-o, că ea este viața ta. Nu apuca pe calea celor fără de lege și nu pași pe drumul celor răi. Ocolește-l și nu merge pe el, treci pe alături și du-te mai departe. Că ei nu dorm, până nu făptuiesc răul și nu-i prinde somnul, fărădelege și beau vin căpătat prin asuprire." Iar pe noi să ne izbăvească Dumnezeu din toate acestea. A Lui este slava, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

10 iunie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, ca să nu ne jurăm și să nu ne călcăm jurământul.

Drept aceea, dacă cei ce mint, pătimesc multe, apoi, cei ce-și calcă jurământul, oare, nu vor pătimi? Că, dacă numai pentru răspunsul simplu ce a zis femeia aceea, a lui Anania: „Adevărat, cu atât am vîndut țarina, vă jurați și călcați jurământul, de ce fel de osândă veți fi vrednici? Este potrivit să arătăm, astăzi, și din Legea veche, cumplitul lucru al călcării de jurământ, că zice Zaharia Proorocul: „Seceră se pogora, lungă de douăzeci de coți, și înaltă de zece coți", pogorîre care arată grabnica năvălire a pedepsei, ce urmează călcării jurămintelor. Fiindcă acei mulți coți însemnează groaza și mărimea relelor. Iar, fiindcă vedea secera pogorându-se din cer, aceasta însemna judecata, care se pogoară de la Judecătorul cel de Sus, iar chipul secerei, arăta pedeapsa cea fără de scăpare. Că precum secera, oriunde ar cădea, aduce pierzanie, așa și urgia, care se pogoară asupra celor ce se jură și calcă jurământul înfricoșată este și acei oameni nu vor putea scăpa, dacă nu își vor îndrepta, mai întâi, faptele lor. Că, deși nu sîntem pedepsiți îndată ce ne purtăm, pentru aceasta, să nu fim fără teamă. Deci, cei ce greșesc mult și sînt, mai mult nepedepsiți. decât pedepsiți, aceia sunt datori să se teamă și să se cutremure mai mult, de vreme ce, le cresc lor chinurile, și aici și dincolo. Pentru aceea, dar, să nu căutăm dacă sîntem sau nu pedepsiți de Dumnezeu, ci, să cercetăm singuri, dacă n-am greșit, fiindcă dacă greșim și nu sîntem pedepsiți, apoi, mai mult, suntem datori a ne cutremura. Mulți s-au jurat și jurământul l-au călcat, dar, măcar că au scăpat de osândă până acum, să nu se semețească, pentru că îi așteaptă scrîșnirea dinților. Și, poate, unii, chiar și aici vor pătimi și nu vor scăpa de pedeapsă, chiar dacă, nu pentru greșeala aceea, ci pentru alte greșeli, osînda mai cumplită avînd. Pentru aceea, dar, să nu căutăm dacă suntem sau nu pedepsiți de Dumnezeu, călcându-ne jurământul, ci, să cercetăm de n-am greșit." Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre alegerea episcopilor.

Deci, să urmăm și noi pe cei ce fug de dregătorii. Căci, acum, nu mai îndrept cuvîntul meu către toți, ci numai către cei ce doresc dregătorii. Dacă crezi că lui Dumnezeu este alegerea, apoi, să nu cârtești, pentru că împotriva Lui

cârtești și împotriva Lui te mâinii, că El este cel ce a ales, și, dacă El a ales, iar tu cârtești împotriva Lui, faci același lucru ca și Cain. Pentru că i se cădea lui să primească ceea ce era plăcut lui Dumnezeu. Iar el, în loc să cinstească mai întâi jertfa fratelui său, mâniindu-se, a cârtit, deși i se cădea să se umilească. Însă eu, nu pentru aceasta voi grăi astăzi. Ci, precum știe Dumnezeu, să rânduiască spre folos, după purtarea Lui de grijă. Că, de multe ori, cu obiceiurile tu ești mai blând, dar n-ai fost ales. Iarăși, îți este ție viața fără de prihană și inima Largă, dar în Biserică nu numai de aceasta este trebuință. Mai este, încă, și într-alt chip, că unii, și la alte lucruri sunt destoinici. Au, nu vezi câte descoperiri, de acestea, a făcut Dumnezeiasca Scriptură? Pentru care pricină, s-a cercetat lucrul acesta? Pentru că, adică, nu ca la o dregătorie și folosire venim, fraților, la vrednicia de episcop, sau ca la o cinste și odihnă. Că de ai fi știut că episcopul este dator tuturor, purtând sarcinile tuturor, căci alții au iertare când se mânie, iar el, nicidecum; căci, alții greșind, au îndreptățire, iar el nu are. Aceasta, de ai fi știut, apoi, nu te-ai fi sânguit la dregătoria aceasta, nici nu ai fi alergat după ea. Pentru că, de episcop vorbesc toți și de toți este el judecat, și de înțelepți și de cei de rând. Cu griji, în fiecare zi, se scoală, și le are pe ele în fiecare noapte. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

12 iunie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Vasile, despre viața lumii acesteia.

Viața lumii acesteia este plină de multe griji și de suspinuri și nici unui om nu-i este fără de necaz, ci plină este de înșelăciune și de toată răutatea. Cei ce, adică, nu-s însoțiți cu nunta, se luptă cu poftetele cele spurcate, iar cei însoțiți, multă neînțelegere au pentru treburile caselor și, după nașterea de copii, vine grija de a-i hrăni pe ei, grija de a păzi credința în căsnicie, sfadă cu vecinii, procese pe la judecătorii. Și fiecare zi, venind, își aduce a sa întunecare. Începând de la cel ce poartă porfiră și coroană, până la cel ce poartă zdrențe de pânză, socotim grijile, ziua și noaptea, cu care și în somn ne amăgesc dracii. Că omenăștile treburi sunt asemenea cu marea cea tulbure, numai că, întru aceasta, te îneci pe uscat. Unul, adică, are destul pământ ca să are, altul, căruia nu i s-a dat, vrea să ia, iar altul, pe cât a luat, se întărește, să nu dea. Încă, unii, și la camătă sunt nesățioși, iar alții, și de avuția cea adevărată se lipsesc. Iarăși, cei ce n-au nimic, se supără pe ei înșiși, iar cei ce au mai mult, decât nevoia lor, se ceartă. Săracul cel ce nu are, este ocărât, iar celuia ce are, i se întind curse. Cei ce sunt în dregătorii, se înalță, adeseori se sfădesc și se bat între ei, cu nesăturare jefuiesc și din greu se ostenesc. Minciuna s-a preaînălțat, dragostea a fugit, adevărul a părăsit pământul, fățarnicii și clevetitorii sunt cinstiți și vameșii stăpânesc cetățile. Deci, acestea toate adunându-se, Proorocul le zicea: „În deșert se tulbură tot ce viețuiește cu nedreptate.” Drept aceea, fraților, să ne îngrijim de a noastră mântuire și milostiv spre noi să facem pe Dumnezeu, prin fapte bune.

Întru această zi, cuvânt al Preacuviosului Părintelui nostru Efrem Sirul, despre luarea aminte de sine.

Doi oameni călătoreau la o cetate, care era departe, ca la treizeci de stadii. Și, după ce au făcut ei două sau trei stadii, au aflat pe cale un loc, întru care era pădure de copaci deși, care umbreau, și pîraie de ape. Și multă veselie era în locul acela. Iar ei, văzând acestea, unul a trecut în fugă prin locul acela, silindu-se să ajungă în cetate, ca să o vadă, iar celălalt, întorcându-se, lua aminte la frumusețea locului și a rămas în urmă. Apoi, vrînd el să iasă din umbra copacilor, s-a temut de arșiță și, pe când zăbovea în locul acela, veselindu-se, a ieșit din acea pădure o fiară care, apucându-l pe el, l-a tras în vizuina sa. Iar cel dintâi, nelenevind-se și nici îndeletnicindu-se cu frumusețea copacilor și a locului, a ajuns la cetate. Iar, dezlegarea acestei pilde, este aceasta: Acei doi oameni sunt cei ce au început a călători și a se nevoi pe calea evlaviei. Iar vrăjmașul, vrînd să-i oprească din drum, îi satură pe ei cu poftă drăcești, de slavă deșartă, de iubire de arginți, de mândrie și de câte sunt asemenea acestora. Și cel ce s-a silit a lua plata chemării, celei de Sus, de la Hristos, acesta nu s-a poticnit. Iar cel ce s-a îndeletnicit cu frumusețea copacilor și a locului, acesta este cel care și-a abătut mintea sa, de la cele ce nu se văd, către cele ce se văd. Arșița este osteneala faptelor bune, iar zăbava lui, în locul acela, și răpirea lui de către o fiară, este zăbava gândului în pofta celor pămîntești, poftă care, ieșind ca o fiară cumplită, naște păcatul, ce îl apucă pe el, după cum stă scris: „Pofta, zămislind, naște păcatul, iar păcatul săvârșindu-se, naște moartea” (Iacov 1, 15).

Drept aceea, iubiților, să fugim de poftele cele lumești, ca nu cumva să ne facem, iarăși, robi ai păcatelor. Că zice Mântuitorul: „Amin, zic vouă, tot cel ce face păcatul, rob este al păcatului” (Ioan 8, 34). Deci, să slujim cu bună plăcere lui Dumnezeu. Celui ce ne-a slobozit pe noi și să nu ne amăgim de patimile stricăciunii, nici să luăm aminte la înfățișarea împodobirii, a culionului, a brâului sau a paramanului, celui lucrat cu iscusință, ci, pe cele smerite și fără de slavă deșartă, să le căutăm, precum se cuvine Sfinților. Că necuviincios lucru este, ca cei ce au supus pe cele mari, să fie biruiți de cele de nimic. Și, de-a pururea, să ne sârguim, ca omul nostru cel dinlăuntru, să fie bine plăcut, Celui ce cearcă inimile, iar pe cele nefolositoare să le defăimăm. Că nimeni nu poate să slujească la doi domni, după glasul Stăpânului. Căci, ce tes Iar, învățând meșteșugul, în loc de teslă își cumpără suliță? Sau cine, voind a-și agonisi smerita cugetare, se luptă pentru slava deșartă? Sau cine, poftind cele cerești, nu defăimă pe cele pămîntești? Iar Domnul să ne dea nouă, cele plăcute Lui a le cugeta și a le face. Că Lui I se cuvine slava, în veci! Amin.

13 iunie

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre pocăință.

Un frate, biruindu-se de desfrânare, în toate zilele săvârșea păcatul, și în toate zilele, îmblânzea pe Stăpânul său, cu lacrimi și cu rugăciuni. Și așa făcînd el, amăgindu-se de obiceiul cel rău, săvârșea păcatul. Apoi, iarăși, după săvârșirea păcatului, se ducea la biserică și, văzînd cinstitul chip al Domnului nostru Iisus Hristos, se arunca înaintea lui, cu amare lacrimi, zicînd: „Miluiește-

mă, Doamne și ridică de la mine această vicleană ispită, că mă trudește cumplit și mă rănește cu amărăciunea dezmiardărilor. Că nu am obraz, Stăpâne, a căuta și a vedea chipul Tău cel Sfânt și mai strălucit decât soarele, ca să se îndulcească inima mea și să se veselească." Aceasta zicând și ieșind din biserică, iarăși, cădea în noroi, dar, iarăși, nu deznădăjduia de mântuirea sa, ci, de la păcat, întorcându-se la biserică, cele asemenea striga către iubitorul de oameni, Dumnezeu și zicea: „Pe Tine Doamne, Te pun chezaș de acum, că nu voi mai face păcatul acesta, numai iartă-mi mie, Preabunule, cele ce de la început și până în ceasul acesta Ți-am greșit." Și, după ce făcea el aceste înfricoșate tocmeli, iarăși, se afla în păcatul cel rău și puteai vedea iubirea lui Dumnezeu cea preadulce și nemărginita Lui bunătate, cum suferea, în toate zilele, călcarea și neputința fratelui, cea neîndreptată și rea.

Și, din multă milă, căuta și aștepta pocăința și întoarcerea lui. Și nu numai un an a făcut aceasta, nici doi, nici trei, ci zece ani și mai mult. Vedeti, fraților, suferirea cea nemăsurată și iubirea de oameni cea nemărginită a Stăpânului? Cum totdeauna îndelung rabdă, suferind fărădelegile și păcatele noastre cele cumplite? Că, de acel lucru, este cu puțință a ne înspăimânta și a ne minuna, de îndurările cele bogate ale lui Dumnezeu, că fratele făgăduind, că nu va mai face altădată păcatul, rămânea de minciună.

Deci, într-una din zile, întâmplându-se acestea și făcând păcatul, fratele a alergat iarăși la biserică, plângând și suspinând și tânguindu-se și cerând îndurările Preabunului Stăpân, ca să se milostivească spre el, să scape de noroiul înverșunării.

Și diavolul, începătorul răutății și pierzătorul sufletelor noastre, văzând cum fratele ruga pe iubitorul de oameni Dumnezeu și cum nimic nu folosește, că, cele ce alcătuia el, adică diavolul, prin păcat, fratele prin pocăință le risipește, a strigat cu nerușinare către cinstita icoană a Domnului nostru Iisus Hristos: „Ce este mie și Ție, Iisuse Hristoase? Milostivirea Ta cea nemărginită mă biruiește și mă surpă, că primești pe acest desfrânat, care în toate zilele, minte înaintea Ta, defăimând stăpânirea Ta. Pentru ce nu-l arzi pe el, ci îndelung rabzi și suferi? Că Tu vii să judeci pe desfrânați și pe toți păcătoșii să-i pierzi. Cu adevărat, nu ești drept judecător, pentru că, unde se pare stăpânirii Tale, treci cu vederea. Și pe mine, pentru o mică înălțare, m-ai aruncat jos din cer. Iar acesta, care zace înaintea feții Tale, mincinos fiind și desfrânat, lin îi dăruiești lui blândețea Ta. Pentru ce, dar, Te numesc pe Tine oamenii Judecător preadrept? Că, precum văd, și Tu faci deosebiri, din multa bunătate, și treci cu vederea dreptatea". Și zicea acestea diavolul, iuțindu- se de multă amărăciune și pară de foc scoțând pe nările lui. Acestea zicând a tăcut. Și s-a făcut glas, ca de la altar, zicând: „O, balaure, preaviclean și pierzător, nu te-ai săturat de socotința ta cea rea, că ai sorbit lumea? Ci, și pe cel ce a venit la mila Mea, cea nespusă, te silești să-l răpești și să-l sorbi? Are atâtea greșeli, ca să pui și să tragă în cumpănă cu sângele cel scump, pe care L-am vărsat Eu pe Cruce, pentru el? Iată, înjunghierea Mea și moartea au afundat fărădelegile lui și tu, când vine la păcat, nu-l gonești pe el, ci îl primești cu bucurie, și nu-l oprești, nădăjduind să-l dobândești pe el. Și Eu, cel atât de milostiv și iubitor de oameni, Eu, Care am poruncit lui Petru Apostolul să ierte celui ce greșește, în fiecare zi, până de șaptezeci de ori câte șapte, oare, nu-l voi ierta pe el? Oare, nu-l voi milui? Da,

cu adevărat, că, de vreme ce aleargă la Mine, nu Mă voi întoarce de la el, până ce-l voi câștiga. Că, pentru păcătoși, M-am răstignit și preacuratele Mele palme, pentru ei le-am întins, ca cel ce va voi să se mântuiască, să știe unde să alerge și să se mântuiască. Că, de la nimeni nu Mă întorc, pe nimeni nu-l gonesc. Chiar de-ar greși de nenumărate ori într-o zi, și de nenumărate ori ar veni către Mine, nu va ieși afară nemiluit. Că nu am venit să chem pe cei drekți, ci pe cei păcătoși, la pocăință."

Și, făcându-se glasul acesta, sta diavolul tremurând și neputând să fugă. Și, iarăși, s-a făcut glas, zicând: „Ascultă, amăgitorule, pentru ce zici că sunt nedrept? Că eu către toți sunt drept, că în starea în care aflu pe cineva, îl judec. Deci, iată, pe acesta l-am aflat stând înaintea picioarelor Mele și biruitor peste tine arătându-se. Îl voi lua, dar, pe el și-i voi mântui sufletul lui, fiindcă n-a deznădăjduit de mântuirea sa. Iar tu, care vezi cinstea lui, rușinează-te." Deci, stând fratele cu fața în jos și tânguindu-se, și-a dat duhul. Și, îndată, venind ca focul, o mare urgie a căzut peste satana și l-a mistuit pe el.

De aici, se cunoaște, fraților, milostivirea și iubirea de oameni a lui Dumnezeu, cea nemăsurată, și niciodată să nu deznădăjduim de mântuirea noastră, Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea! Amin.

14 iunie

Întru această zi, cuvânt despre un negustor, care, în strâmtorare fiind, a păzit porunca lui Dumnezeu.

Ne-a spus nouă unul din Părinți: „Ducându-mă eu la Ascalon, ca să cercetez pe niște Părinți, părintele Eusebiu ne-a spus nouă așa: Un neguțător, din cetatea noastră, călătorind cu corabia sa în Africa și înecându-i-se corabia, și-a pierdut toată averea lui și pe cea străină, scăpând numai el singur. Deci, venind la casa sa, l-au prins datornicii lui și l-au închis în temniță. Și, părăsindu-l cei din casa lui, nu i-au lăsat nimic, în afară de hainele pe care le purta, el și femeia lui. Însă ea, din multă lipsă, umbla, lucrând prin cetate, ca măcar pîinea să-și câștige și să aducă și bărbatului ei. Iar, odată, stând ea și mâncând, împreună cu bărbatul ei, în temniță, a intrat un oarecare dregător, ca să dea milostenie celor închiși. Și a văzut-o pe ea, stând lângă bărbatul ei și i s-a rănit inima, văzându-i frumusețea, pentru că era, cu adevărat, frumoasă, și a chemat-o pe ea, printr-un oarecare străin. Iar ea, degrabă a alergat afară, socotind că va lua milostenie. Iar acela, luând-o pe ea la o parte, i-a zis: „Pentru care pricină stai în temnița aceasta?" Iar ea i-a spus lui toate. Iar el a zis către dânsa: „Dacă voi răscumpăra toată datoria voastră, oare, tu vei păcătui cu mine, în noaptea aceasta?" Însă ea, frumoasă la suflet și curată la minte, i-a zis lui: Oare, nu ai auzit, stăpâne al meu, pe Apostol, zicând: „Femeia nu este stăpână pe trupul ei, ci bărbatul? Voi merge, dar, și voi întreba pe bărbatul meu." Și intrând în temniță, a spus bărbatului său cuvintele necuratului dregător. Deci, el, fiind plin de înțelepciune și credincios către femeia sa, n-a vrut ca prin averea cea din desfrânare să fie eliberat din temniță, ci, mult suspinând și lăcrimând, a zis către femeia sa: „Mergând, soră, să răspunzi către acel dregător așa: Noi, stăpâne, slobozire pentru desfrânare nu vrem, nici măcar să auzim de ea, ci avem pe Dumnezeu, Care a zis prin Proorocul David: „Nu vă nădăjduiți spre cei puternici și spre fiii oamenilor, întru care nu este mântuire." (Ps. 145, 3). Ci, de vreme ce

Dumnezeu, Care stă pe Heruvimi vede și adâncurile, Acela privește și spre cei ce stau în temnița aceasta. Și, cu judecățile pe care le știe, ne va izbăvi pe noi, iar tu, să mergi cu pace." Și, sculându-se, femeia a mers la dregător și i-a zis lui, ceea ce o învățase bărbatul ei.

Iar, întru acele zile, era închis în temniță, împreună cu el, și un oarecare tâlhar. Acela privea, auzind toate cele ce se grăiau și se făceau de dânșii și, suspinând în inima sa, a zis: „Iată, în cât de mare strâmtorare petrec în temniță oamenii aceștia, însă curăția lor n-au vrut să-și spurce, ca să se elibereze din închisoare. Ci, mai mult decât bogăția, și-au ales curăția lor și au defăimat toate cele din viața aceasta, pentru ca numai lui Dumnezeu să fie plăcuți. Iar eu, ticălosul, ce voi face, că niciodată, nici măcar nu m-am gândit în mintea mea, că este Dumnezeu?

Și, de aceea, m-am făcut vinovat de ucideri." Deci, chemându-i pe ei la sine, printr-o ferăstrucă, de la locul unde era el închis, le-a zis lor: „Să știți, că eu tâlhar am fost și multe răutăți și ucideri am făcut. Și știu bine, că în ori ce ceas, poate veni judecătorul, să mă scoată din temniță și să- mi taie capul. Deci, de vreme ce am văzut curăția voastră, mi-a venit un gând și mă rog vouă ca, după moartea mea, să mergeți în cutare loc, în zidul cetății și, săpând, să luați aurul pe care îl veți afla, și să vă fie acesta pentru plata datoriilor voastre și spre orice altă trebuință. Și să vă rugați lui Dumnezeu pentru mine, ca și eu să aflu milă de la El." Deci, după puține zile, a venit în cetatea aceea judecătorul și a poruncit ca să scoată din temniță pe tâlhar și să-i taie capul. Apoi, după o zi l-a liberat și pe negustor. Și femeia lui a zis: „să-mi poruncești, ca să mă duc, unde ne-a spus nouă tâlharul că se află comoara, să văd dacă ne-a spus nouă adevărul". Iar el a zis: „Du-te!". Apoi, ea, după ce a înserat, luând o sapă și mergând la locul ce-i spusese ei, a început a săpa și a aflat o oală plină de galbeni. Și, cu pricepere luându-i, și-au plătit toată datoria lor, însă o făceau aceasta, ca și când de la alții împrumută. Și în acest fel făcând, sau eliberat și din datorii și din temniță. Și așa, precum au păzit ei porunca lui Dumnezeu, așa și Domnul a mărit mila Sa spre dânșii.

Întru această zi, cuvânt de învățătură al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre beție.

Iată, eu, iubiților, dau adeseori învățătură, nădăjduind că voi opri pe cineva de la deprinderea cea rea a beției, dar, și aici, se întâmplă tocmai dimpotrivă. Și mă doare că învățătura se dă în zadar. Că și plugarul, dacă seamănă și pământul nu-și dă roada, apoi, tare se mâhnește, iar eu, încă, și mai mult, mă întristez, plugarul, adică, pentru trupești osteneli, iar eu, pentru cele sufletești. Că, cu cât este mai mare sufletul decât trupul, cu atât și această suferință mai mare este, că trupurile noastre, ale tuturor, sunt muritoare, iar sufletele sunt fără de moarte. Drept aceea, de suflete să avem mai multă grijă, că, cel ce trupul își iubește, mai mult decât sufletul, și lumea aceasta, mai mult decât pe Dumnezeu, ticălos este și blestemat. Că idolii nu pot să facă nici bine, nici rău, iar bețivul, toată răutatea o face. Și, dacă unul ca acesta, nu se va lăsa de beția cea rea, se va osândi, împreună cu slujitorii de idoli. Că n-a oprit Dumnezeu a mânca și a bea cu rânduială, după lege, ci beția o oprește, căci cel beat, de va face ceva rău, nici nu știe ce a făcut. Iar cel treaz de va face vreun

păcat, se căiește de el. Pentru că zice Scriptura: „Bețivii și desfrânații nu vor moșteni Împărăția lui Dumnezeu” (Gal. 5, 21). Băutura cea multă, puțină minte lasă. La beție, toată răutatea se săvârșește, că băutura cu măsură, dă sănătate iar, cea fără de măsură, pierzare sufletului îi face. De aceasta, dar, să ne izbăvească pe noi Domnul cu al Său dar și cu iubirea Sa de oameni. A Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

15 iunie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Teodoret, despre dreapta socotință și înțelegere a tot lucrul.

Aceasta să știți voi toți cei ce socotiți lucrurile omenesti cele bune și cele rele, ca să le socotiți în acest fel: totdeauna, nunta este altceva decât desfrânarea, pentru că nunta, adică, s-a binecuvântat după lege, iar desfrânarea, fiind în afară de lege, s-a osândit. Așa este și la ucidere: omoară un om și cel ucigaș, dar omoară un om și judecătorul; dar acesta, l-a judecat să moară după lege, iar celălalt, l-a ucis fără de lege. Pentru că fapta este una și aceeași, dar rânduiala, deosebită. Dar, ca mai arătat să ne învățăm, să cercetăm Scriptura. A ucis Cain pe Abel, umplându-se de invidie, a ucis și Finees, râvnind, însă, după evlavie și apărând legea. Dar acela, Cain adică, este blestemat, iar Finees, binecuvântat. Fapta, adică este una și aceeași, uciderea, însă înțelegerea este deosebită.

A furat Iacov binecuvântarea; a furat și Acan aurul, dar acela s-a înălțat, iar acesta, cu pietre, a fost ucis. A postit Ilie și a încuiat cerurile; samaritenii, postind și ei, au ucis pe Nabot, dar acela, adică, Ilie, pentru evlavie, iar aceștia, pentru vorbirea de rău și uciderea. A cruțat și a miluit Saul pe Agag, fără de lege, și a pierdut împărăția, a înjunghiat Samuil pe Agag, și a împlinit legea lui Dumnezeu. Fără de cercetarea cea cu deamănuntul, nu va face judecată dreaptă. Suzana a fost judecată să moară, fără de cercetare, iar ea a strigat cu mare glas: „Dumnezeule veșnic, Cel ce știi tainele, Tu știi că minciuni au mărturisit asupra mea, și, iată, mor, nefăcând nici un rău. Și a auzit Dumnezeu glasul ei, că, dusă fiind ea la ucidere, a ridicat Dumnezeu pe tânărul Daniil, care a zis: „Sânt curat eu de sângele femeii acesteia, de vreme ce n-ați cercetat pe bătrâni, despărțindu-i pe ei, unul de altul.” Deci, unul câte unul, fiind întrebați bătrânii, s-a dovedit că au mințit amândoi. Apoi, tot poporul a binecuvântat pe Dumnezeu, Cel ce mântuiește pe toți cei care nădăjduiesc spre El. Drept aceea, necercetând cu deamănuntul, să nu osândiți pe nimeni. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

16 iunie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, pentru cei ce spun că nu este osândă pentru cei păcătoși.

De câte feluri de pedepse nu sunt vrednici cei ce zic, fără socotință, că nu este pedeapsă pentru păcătoși, că Dumnezeu este iubitor de oameni și nu va pedepsi pe cei ce greșesc! Deci, dacă n-ar pedepsi, apoi, după a ta socotire, ar fi iubitor de oameni. Spune-mi tu mie, oare, nu după dreptate, vei lua pedeapsă, dacă vei greși și nu te vei pocăi? Pentru că, ce nu ne-a făcut nouă Dumnezeu, ca

să păzim poruncile Lui și să ne mântuim? Oare, n-a certat, oare, n-a făcut, pentru a noastră mântuire, mulțime de minuni și de pedepse? Și, dacă cei răi nu se vor pedepsi, apoi, cum să zicem, că cei buni se vor încununa? Spune-mi mie, au nu pentru împărăția cerurilor s-au ostenit sfinții în lumea aceasta? Apoi, unde este judecata cea dreaptă a lui Dumnezeu? Deci, să nu vă înșelați, voi, oamenilor, ascultând pe diavolul; pentru că, ale lui, sunt unele ca acestea, socotiri și cuvinte. Am auzit pe un oarecare iubitor de păcate, zicând că, numai pentru frică, îi îngrozește Dumnezeu pe oameni cu pedepse. Măcar că iubitor de oameni este Dumnezeu, însă, pedepsește pe cei ce greșesc și, mai mult, pe cei ce îl cunosc pe El, îi pedepsește. Spune-mi, dar, cei ce numiți pe Dumnezeu amăgitor, voi, care ziceți că nu pedepsește pe cei păcătoși, cine a înecat toată lumea, pe vremea lui Noe, și cumplită primejdie a adus peste tot neamul omenesc? Sau cine a trimis deasupra pământului sadoimiților pietre cu pucioasă și văpaie de foc? Cine pe egipteni, în mare i-a înecat? Cine pe israiliteni, în pustie i-a hrănit? Cine a ars adunarea lui Airon? Cine, în vremea lui Core și Datan, a poruncit pământului, ca să se deschidă și de vii să-i înghită? Cine a pierdut șaptezeci de mii de oameni, pe vremea lui David? Cine a omorât o sută optzeci și cinci de mii de oameni, într-o noapte, pe vremea lui Isaia? Și acum, în toate zilele, suferim primejdii, dacă greșim. Cum, dar, vorbești tu că, pe unii, îi pedepsește, iar pe alții, nu-i pedepsește? Hristos Însuși îngrozește cu pedeapsa; cum poți tu grăi acest cuvânt, că nu va fi pedeapsă? Ci, să ne sârguim ca să ne facem poruncile, pentru că Dumnezeu, pe cei ce greșesc și nu se pocăiesc, îi pedepsește, aici sau dincolo, iar pe cei ce viețuiesc cu dreptate, îi încununează. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

17 iunie

Întru această zi, cuvânt despre un prunc nebotezat și despre puterea preoțească.

Laodiceea era o cetate mică, pe muntele Eleonului, aproape de Lision, la care, mergând eu cu cinci ani mai înainte, am auzit un lucru vrednic de neuitare, de la bătrânii cei ce erau acolo. Ei ziceau că un preot oarecare, ce fusese acolo, se sfârșise cu doi ani mai înainte. La acela, într-o noapte, a venit mai marele locului, silindu-l pe el să se scoale și să-i boteze fiul lui, fiindcă era mic și trăgea să moară. Deci, sculându-se, preotul a început îndată a citi rugăciunile de botez. Dar, până ce a pregătit apa și sfântul untdelemn, s-a sfârșit pruncușorul, înainte de a se boteza. Deci, luându-l pe el, preotul l-a pus înaintea cristelniței și a zis: „Ție, împreună slujitorule cu mine, înger al lui Dumnezeu, îți grăiesc, cu acea putere, pe care Hristos a dat-o Apostolilor, a lega și a dezlega, pe pământ și în cer, să întorci sufletul pruncușorului în trup, până ce se va boteza. Pentru că nu ai poruncă să-l iei pe el nebotezat. Pentru că știe Stăpânul meu și al tău, că nu m-am lenevit, ci, cum m-am sculat, îndată, am început rugăciunile botezului." Aceste grăindu-le preotul către înger, s-a sculat pruncușorul și, după ce a fost botezat, iarăși a adormit întru Domnul. Deci, dacă față de îngeri cuvântul preotului are putere, cu cât mai mult, are putere față de oameni.

Întru această zi, cuvânt despre citirea cărților și că, mai de folos decât toate cărțile, este a citi Psaltirea.

Zis-a un stareț: „Să mă credeți pe mine, fiilor, că nimic nu tulbură, nu scârbește, nu rănește, nu pierde și nu mârșăiește pe draci și pe însuși satana, decât a cugeta asupra psalmilor și a citi cu stăruință Psaltirea. Că toate cărțile spre folos ne sunt nouă și nu puțină supărare le fac dracilor, însă nu așa cum le face Psaltirea. Pentru aceia, să nu o trecem cu vederea pentru că, noi, cugetând psalmii, pe de o parte, pentru noi înșine ne rugăm, iar pe de alta, pe draci îi blestemăm. Când zicem: „Miluiește-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta și după mulțimea îndurărilor Tale, curățește fărădelegile mele" sau „Nu mă lepăda pe mine, în vremea bătrâneților, când va slăbi puterea mea, să nu mă lași pe mine", pentru noi ne rugăm. Iar când blestemăm pe draci, zicem așa: „Să învie Dumnezeu și să se risipească vrăjmașii Lui și să fugă de la fața Lui toți cei ce-L urăsc pe El". Și iarăși: "Risipește neamurile cele ce voiesc războaie și fapta desfrânării". Și, iarăși: „Văzut-am pe cel necurat înălțându-se și ridicându-se ca cedrii Libanului și am trecut și, iată, nu mai era. Și l-am căutat pe el și nu s-a aflat locul lui". Și, iarăși: „Armele lor să intre în inimile lor și arcurile lor să se zdrobească. Groapă au săpat și au deschis-o pe ea și vor cădea în groapa pe care au făcut-o. Întoarce-va durerea lui la capul lui și pe creștetul lui nedreptatea lui se va coborî". Cu unele cuvinte, ca acestea, blestemăm pe draci."

Întru această zi, cuvânt din Pateric.

Zis-a avă Moise, că trebuie omul să moară pentru prietenul său și să nu-l judece pentru ceva. A întrebat un frate: „Din toată osteneala omului, care este aceea care îi ajută lui?" Și a zis bătrânul: „Dumnezeu este Cel ce ajută că scris este: „Dumnezeu este scăparea și puterea noastră, ajutor întru necazurile ce ne împresoară" (Ps. 45,1) A zis fratele: „Dar postirile și privegherile, pe care le face omul, ce ne aduc ele?" Iar bătrânul i-a zis: „Acestea fac sufletul să se smerească, căci scris este, vezi smerenia și osteneala mea și-mi iartă toate păcatele mele. Dacă sufletul va face roadele acestea, se milostivește Dumnezeu spre dânsul, pentru ele." A zis fratele, către bătrân: „Ce va face omul, la toată ispita, care vine asupra lui, sau la tot cugetul vrăjmașului?" I-a zis lui bătrânul: „Dator este, mai întâi, să plângă în fața bunătății lui Dumnezeu, ca să-i ajute. Și se odihnește îndată, dacă se va ruga cu cunoștința, căci scris este: „Domnul este ajutorul meu, nu mă voi teme de ce-mi va face mie omul" (Ps. 117, 6). Atunci a întrebat fratele: „Iată, un om bate pe robul său, pentru o greșeală ce a făcut-o. Ce va face robul?" A zis bătrânul: „Dacă este robul bun, va zice: Miluiește-mă, am greșit." Și, iarăși, i-a zis fratele: „Nimic, altceva, să nu spună?" A zis bătrânul: „Nu, căci dacă va pune greșeala asupra sa și va zice, că a greșit, îndată, se milostivește, spre el stăpânul lui. Dar sfârșitul tuturor acestora, este ca să nu-l judecăm pe aproapele nostru. Că în pământul Egiptului, când mâna Domnului omora pe tot cel întâi născut, nu era casă, unde să nu fi fost un mort." I-a zis fratele: „Ce însemnează cuvântul acesta?" I-a răspuns lui bătrânul: „De vom lua seama la păcatele noastre, nu vom vedea păcatele aproapelui. Că nebunie este, pentru un om, care are un mort al său, să-l lase și să se ducă să plângă pe mortul aproapelui. Iar a muri întru totul pentru aproapele tău, aceasta este a purta păcatele tale și a nu avea grije de tot omul, judecând că acesta este bun sau este rău. Să nu faci rău nici unui om, nici să nu gândești rău, în inima

ta, asupra cuiva. Nici să defaimi pe cineva, când face rău. Nici să nu fii de partea celui ce face rău, aproapelui său. Să nu clevetești pe cineva, ci să zici: Dumnezeu știe pe fiecare. Și aceasta însemnează, adică: Nu judecați, ca să nu fiți judecați. Să nu ai vrajbă cu nici un om, și să nu ții vrajbă, în inima ta. Să nu urăști pe cel ce dușmănește pe aproapele său; și aceasta este pacea. Să te mângâi pe tine cu faptul că puțină vreme este osteneala și de-a pururea odihna, cu darul lui Dumnezeu Cuvântul." Amin.

18 iunie

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre ascultare.

Ava SiIoan avea un ucenic în Schit, Marcu cu numele, și acesta avea un mare dar de ascultare și era scriitor bun. Și-l iubea bătrânul pentru ascultarea lui. Și avea, încă, și alți unsprezece ucenici, cuprinși de invidie, că-l iubea bătrânul mai mult pe acela, decât pe ei. Și, auzind, bătrânul s-a mâhnit. Și au venit, într-una din zile, către ava, bătrânii și vorbeau cu dânsul. Iar el, luându-i pe ei, a ieșit și a bătut la fiecare chilie, zicând: „Frate, vino că am trebuință de tine”. Și nici unul dintre ei nu au urmat chemarea lui, îndată. Și, venind la chilia lui Marcu, a bătut în ușa lui, zicând: „Marcu!” Iar el, auzind glasul bătrânului, îndată a ieșit afară. Și l-a trimis la o ascultare. Și zicea bătrânilor: „Unde sunt ceilalți frați, părinților?” Și, intrând în chilia lui Marcu, și deschizând caietul lui, au găsit că pusese mâna să facă litera „O”. Și, auzind glasul bătrânului, n-a mai întors condeiul, să împlinească litera. Deci, au zis bătrânii: „Cu adevărat, pe care tu îl iubești ava, și noi pe acesta îl iubim, pentru că și Dumnezeu pe acesta îl iubește”. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

19 iunie

Întru această zi, cuvânt despre cinstea preoțească.

Voiți, oare, să știți cât de mare este cinstea și puterea preoțească? Cugetați la Botez, care spală păcatele tuturor și face să ne naștem din Dumnezeu. Pentru că, de la păcat, prin pocăință, ne-am născut a doua oară. Și vezi, cât de mare este cinstea pe care le-a dat-o lor Dumnezeu și cât de mare darul, pentru că, prin punerea mâinilor lor, vine binecuvântarea peste noi. Drept aceea, și fac rugăciune pentru toți, că, pentru toți, au să dea seama. Deci, acestea socotindu-le, fraților, să nu vă împotriviți întru nimic preoților, pentru că sunt slugi ale lui Dumnezeu și înainte-stătători, ci, să le faceți lor vrednică cinste și, după poruncile lor, fără de abatere, să umblăm, ca să câștigăm mântuire și moștenitori să fim cereștilor bunătăți.

Întru această zi, cuvânt din Pateric.

Un preot oarecare a fost oprit, de episcopul său, ca să nu facă dumnezeiasca Liturghie. Și, i s-a întâmplat să se ducă într-un sat, pentru oarecare trebuință și după plecarea lui, s-a mutat episcopul din viață. Deci, fiindcă preotul era sub canon, s-a întristat mult, și, nepricepând ce va face, a mers la Constantinopol și, ducându-se la un oarecare episcop, om al lui

Dumnezeu, i-a mărturisit lui lucrul acesta. Iar episcopul i-a zis lui: „Arată-mi mie greșala ta. Și, dacă, pe nedrept te-a oprit episcopul tău îți voi da eu ție, dezlegare de acel canon". Iar preotul, a zis către dânsul: „M-a trimis pe mine la o oarecare trebuință, stăpâne, și nu mi-a fost cu putință să o îndeplinesc. Și, mâniindu-se, m-a pedepsit." Deci, episcopul ia zis: „Greșala ta, fiule, precum spui, nu-i nimic și, fără de pricină, te-a oprit episcopul tău. Dar, măcar că lucrul acesta este așa, pe cât socotesc, nu se cade ca unul să lege, iar altul să dezlege. Însă, cum va voi Domnul, așa va face, pentru tine." Și, luând episcopul pe preot, au mers la o mănăstire și au spus egumenului și fraților cele ce i s-au întâmplat preotului. Deci, le-a zis lor: „Rogu-vă pe voi, părinților sfinți, să vă osteniți săptămâna aceasta pentru domnul, cu priveghere, cu post și cu rugăciune, și Dumnezeu, pentru rugăciunile voastre, va milui pe preotul acesta, fiind despărțit de Biserică, fără dreptate." Iar ei au zis: „Precum ai poruncit, stăpâne, așa vom face, cu rugăciunile tale." Însă, a rămas și episcopul, cu preotul, acolo, postind, cu priveghere și cu rugăciuni și cu sfărâmarea inimii. Iar, după ce s-a sfârșit săptămâna, către dimineață, în vremea slavosloviei, s-a arătat episcopul, cel ce pedepsise pe preot, stând în mijlocul părinților și cântând împreună cu ei. Iar episcopul, văzându-l pe el, a zis preotului: „Oare, îl cunoști pe acesta, ce stă cu noi?" Iar preotul a zis: „Da stăpâne, episcopul meu este." Apoi i-a zis lui: „Mergând, închină-te lui, ca să iei iertare." Deci, mergând, preotul a căzut la picioarele lui, zicând: „Iartă-mă, stăpâne, pentru Domnul." Iar episcopul i-a răspuns, de trei ori: „Dumnezeu să te ierte, fiule." Și, după ce a zis aceasta, s-a făcut nevăzut. Deci, episcopul, împreună cu egumenul și cu frații, văzând semnul ce se făcuse, au proslăvit pe Dumnezeu, Cel ce face minunate și nenumărate minuni. A Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

20 iunie

Întru această zi, cuvânt din Pateric, că nu trebuie să ne răzbunăm singuri, pe cei ce ne asupresc pe noi.

Un frate, fiind asuprit de un alt frate, a mers la avă Sisoe Tebanul și a zis: „Părinte, m-a asuprit un frate și vreau să mă răzbun singur." Iar starețul îl ruga pe el, zicându-i: „Nu, fiule, ci lasă-l pe el, mai bine, în plata lui Dumnezeu și Acela să te răzbune pe tine." Iar el zicea: „Nu-l voi lăsa, de nu mă voi răzbuna." Deci, a zis starețul: „Să ne rugăm lui Dumnezeu, frate." Apoi, sculându-se a zis: „Dumnezeule, de acum, noi spre Tine nu mai nădăjduim, să nu te mai îngrijești de noi, nici să răsplătești celor ce ne fac strâmbătate nouă, pentru că noi singuri ne vom răzbuna." Iar fratele, auzind acestea, a căzut la picioarele părintelui, zicând: „Iartă-mă, că, de acum, nu mă voi mai sfădi cu fratele, și-l voi ierta pe el." Și i-a zis starețul: „Să mă crezi, fiule, că cel ce va răbda defăimare și ocară, fără de osteneală se va mântui. Iar cel ce se mânie pe fratele său, va pierde toată fapta cea bună și rob diavolului se face pe sine."

Întru această zi, învățătură către creștini.

Iubiților mei fii, să ne aducem aminte câte bunătăți am luat de la întru tot milostivul Dumnezeu; mai întâi, viața cea nemuritoare și fără de întristare. Iar, din invidia și înșelăciunea diavolului, nu numai izgonire din rai am luat, ci și

muritori ne-am făcut. Și, diavolul, până acum, nu încetează, vîndu-ne și înșelându-ne pe noi. Pentru aceea, noi, fraților, să stăm împotriva lui, cu nădejde spre bunul nostru Dumnezeu. Pentru că mrejele aceuia sunt întinse asupra noastră, ca să ne întoarcă pe noi de la credință și de la nădejdea Dumnezeului nostru, ca întru necredință să ne aducă. Și nu mai încetează, aducând asupra noastră toate relele, adică: desfrânare, furturi, ucideri, beții, clevetiri, zavistii, urîciuni, lăcomia de averi și alte fapte rele și afară din fire. Tot așa, și pe cei de la Adam și până la Noe, și de la Noe până la Avraam, îi despărțea de Dumnezeu cel viu și îi ducea la slujire de idoli, la iubire de arginți, la vrăji și la descântece. Deci, acestea toate purtându-le în mintea și în inima noastră, să ne ferim de cursele vrăjmașului și de toate lucrurile lui cele rele și să ne sârguim a face cele plăcute, crezând întru Sfânta Treime, în Tatăl și în Fiul și în Sfântul Duh, și, pe Preacurata Născătoare de Dumnezeu și pe toți Sfinții cinstindu-i, ca nu numai de osândă să scăpăm, ci și împărăției să ne învrednicim. Să ne sârguim, fraților și fiilor buni, ca să ne abatem de la lucrurile rele și viclene și să facem pe cele bune, lui Hristos, Dumnezeului nostru. Și să avem către Dânsul credință dreaptă, din suflet, nădejde adevărată, pe care o aveau cei mai înainte de Scripturi, care au plăcut lui Dumnezeu. Să avem dragoste nefățarnică, fără înșelăciune și cu pace, asupra tuturor creștinilor, pentru că toți sîntem frați, după firea trupului, îndelungă răbdare și blîndețe, smerenie și pocăință, mărturisire și celelalte lucruri bune. Iar, mai presus de toate, milostenie spre toți să avem, fără de mândrie, fără de înălțare și trufie, cu bună voire. Că, pentru aceea, Dumnezeu a lăsat pe bogați și pe săraci, ca să se hrănească săracul de la bogat și să se mântuiască bogatul prin milostenie. Ca toți să ne izbăvim de munci și de primejdiile cele mari, și să auzim, de la Domnul, cuvintele acestea binecuvîntate: „Veniți binecuvîntații Părintelui Meu, de moșteniți împărăția cerească, cea gătită vouă. Că am flămânzit și Mi-ați dat de am mâncat, am însetat și Mi-ați dat de am băut, străin am fost și M-ați adus în casă bolnav și M-ați cercetat, în temniță am fost și ați venit la Mine.” Iar celor ce n-au făcut acestea, le va zice: „Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic, care este gătit diavolului și slugilor lui!” Pentru aceasta, cu osîndire, rugați pe Iisus Hristos, Dumnezeul nostru, să ne izbăvească pe noi de osândă și să ne învrednicească Împărăției Sale cele cerești. Că a Lui este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

22 iunie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Efrem, pentru învățători.

Să nu dorești a stăpâni suflete, ca, nu cumva, să ajungi în pragul netemerii de Dumnezeu și, apoi, să fii în primejdie și tu însuși și cei de sub mîna ta. Iar, dacă, fără de voie, te-ar ispiti duhul stăpînirii, iar seama ca, la a ta voie lăsându-te, să nu aduci asupra ta mustrarea Domnului, pentru oile cele cuvîntătoare, încredințate ție. Că zice, prin Proorocul Iezechiil: „Amar vouă, păstorilor, pentru că n-ați păscut bine oile Mele. Pe cele bune le-ați înjunghiat și cu lâna lor v-ați îmbrăcat și nu v-ați îngrijit de oile Mele. Pe cea slabă, n-ați ridicat-o, pe cea bolnavă n-ați tămăduit-o, pe cea rănită, n-ați legat-o și pe cea rătăcită n-ați căutat-o. Și s-au risipit oile Mele prin munți, și, prin tot dealul înalt,

s-au împrăștiat oile mele, peste toată fața pământului, și nimeni nu se îngrijește de ele și nimeni nu le caută." Pentru aceasta, păstorilor, ascultați cuvântul Domnului: „Viu sunt Eu, zice Domnul Dumnezeu, că voi face dreptate. De vreme ce oile Mele au fost lăsate pradă și fără păstor și oile Mele au ajuns mâncare tuturor fiarele cîmpului, iar păstorii Mei n-au purtat grijă de oile Mele, ci, păstorii s-au păscut pe ei înșiși, pentru aceea, voi lua oile Mele din gura lor și ele nu vor mai fi pentru ei o pradă de mâncare."

Cunoașteți, dar, înțelegeți ce trebuie celor ce cârmuiesc, cât de mare primejdie vor avea, cei ce nu iau seama la cei ce li s-au încredințat lor. Deci, egumenul, se cuvine să fie iscusit, isteț și treaz, spre mântuirea celor ce-i are sub stăpânire, și să cunoască drumul și umbra fiecăruia. Pe cei necuvioși, să-i mustre, de mână să-i ducă și învățăturile cele mai grele să-i învețe, și nu numai învățăturile scripturilor să le arate ucenicilor, ci se cade, și cu fapta să-i îndemne, spre osteneli; și să adune și să unească între ei, pe frați, spre mântuirea lor, de la cei mai înainte- stătători, până la cei mai mici, și să le spună chinurile cele groaznice, pregătite leneșilor. Și, așa, lupii, văzând sânguinta păstorului, vor fugi, și turma oilor celor cuvântătoare se va păzi și păstorii vor fi laudați de Dumnezeu. A Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

23 iunie

Întru această zi, cuvânt din învățăturile Sfântului Grigorie Dialogul și ale lui Petru.

După bucuria cea din Rai, strămoșul neamului omenesc, făcând păcatul neascultării, a fost izgonit și a ajuns în surghiunul orbirii și mahnirii, de care pătimim acum. Pentru că, după ce a greșit și afară din Rai a ieșit, n-a mai putut să vadă bucuria patriei aceleia cerești, pe care o vedea mai înainte. Pentru că, în Rai fiind, omul se obișnuise a auzi cuvintele dumnezeiești și era, acolo, întru așezările fericiților îngeri, cu curăția inimii și cu înălțimea vederii. Iar, după ce a căzut el din rânduielile acelea, s-a depărtat de așezămintele prin care se umplea de lumină.

Drept aceea, noi, din trupul lui Adam și întru acest surghiun al orbirii născându-ne, auzim de patria cea cerească și de locuitorii aceleia, adică de îngeri, încă, și de părtașii fericiților îngeri, adică, de duhurile dreptilor, celor ce s-au săvârșit, auzim. Dar unii, fiind trupești și neputând să vadă pe cele nevăzute și, pentru neiscușința lor, cad în frică și în îndoiala credinței, socotind a fi acelea, ca unele ce se pot vedea cu ochii trupești. Dar, această frică nu era la strămoșul nostru. Că, deși au fost izgoniți din desfătarea Raiului, părinții neamului omenesc își aduceau aminte de ceea ce văzuseră, deși erau lepădați din desfătare. Iar noi nu putem a gândi și a ne aduce aminte de cele auzite, fiindcă nici o vedere adevărată a Raiului nu avem, precum avea strămoșul nostru, din cele ce petrecuse. Pentru că, precum un prunc născut într-o temniță și crescut acolo, nu știe decât numai întunericul temniței, și, măcar că ar auzi, de la mama sa despre soare, lună și stele, de munți și câmpii, de păsări zburătoare și cai alergători, nu le crede, că sunt, pentru că nu le-a văzut cu ochiul, așa oamenii, în acest surghiun, al orbirii lor, născându-se și, auzind de cele înalte și

nevăzute, nu le cred cu înlesnire că sunt cu adevărat, pentru că văd numai pe cele proaste și văzute, adică, pe acelea întru care s-au născut, iar, de cele de acolo, era rânduit ca, numai, singur Ziditorul celor văzute și nevăzute, unul născut Fiul Tatălui, să vină, spre ajutorul neamului omenesc, și sălășluind Duhul Lui în inimile noastre și, prin el, vii făcându-ne, sa credem în acelea, la a căror înțelegere, încă, n-am ajuns. Deci, câți am luat Duhul și arvuna aceasta, a moștenirii noastre, să nu ne îndoim de viața cea nevăzută, iar cel ce nu este, încă, întărit, întru adevărarea aceasta, dator este să primească în sine, fără de îndoială, cuvintele cele despre credință ale bărbaților, celor desăvârșiți, care, adică, de la Sfântul Duh au iscusință în cele nevăzute, și printr-înșii să se întărească. Dumnezeuului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

25 iunie

Întru această zi, cuvânt pentru cei din lume.

Am auzit pe unii din lume, care trăiesc în lenevire, zicând către mine: „Cum putem noi, căsătoriți fiind și plini de griji, să viețuim călugărește?” Și le-am răspuns eu: „Tot lucrul bun, pe care puteți să-l faceți, este ca pe nimeni să nu vorbiți de rău, nimănui să nu faceți sminteală, de femei străine să nu vă apropiați și destul să vă fie câștigul vostru. Încă, să mai înțelegeți că toți cei plăcuți lui Dumnezeu, din lume, deși întru bogăție se aflau, fiind însă, adevărați robi ai lui Dumnezeu și prieteni, și ei și fiii lor, împreună, s-au apropiat de Dumnezeu. Zic aceasta de Avraam, de Iov, de David și de cei asemenea lor. Deci, dacă așa veți face, ca aceștia, nu departe veți fi de împărăția Cerurilor.”

26 iunie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Vasilie, ca nimeni să nu se deznădăjduiască de mântuire, căzând în multe păcate, ci să se pocăiască.

Nimeni, umblând în răutatea păcatului, să nu deznădăjduiască, știind că, pentru boala sufletului, leacul sufletesc este pocăința. Pentru că, prin ea, se poate tămădui toată neputința și, chiar stâlpul cel de întărire de ar cădea, poate, prin pocăință, să se îndrepteze. Frate, să nu fie hulite de tine ierburile cele de leac, nici să ți se închidă cetatea mărturisirii, nici să te lași pe tine în adâncul răutăților și nici să te dai singur ucigașului de oameni, pentru că Domnul știe a scula pe cei căzuți. Dacă nădejdea mântuirii te-a părăsit pe tine, frate, sau pomenirea lui Dumnezeu sau cugetarea bunătăților, ce vor să fie, sau frica chinurilor, care sunt gătite celor care nu s-au pocăit, nu sunt în mintea ta, apoi, trezește-te degrabă, ridică-ți ochii la cer și vino-ți în simțire, încetează cu răutățile tale, scutură de la tine beția ce te-a cuprins și adu-ți aminte de îndurările lui Dumnezeu, că tămăduiește cu untdelemn și cu vin. Să nu deznădăjduiești de mântuire, ci să-ți aduce aminte de cele scrise: „Cel ce cade, oare nu se va ridica? Și cel ce se abate, au nu se va întoarce? Cel sfărâmat de fiară neîmblânzită, oare, nu va birui? Iar cel ce se mărturisește, nu este lepădat, pentru că Dumnezeu nu voiește moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să se mântuiască.”

Chiar și în adâncul răutăților, dacă ai căzut, să nu deznădăjduiești. Este vreme de înfrânare, este vreme și de vindecare, este vreme și de îndreptare. Ai

alunecat? Scoală-te! Ai greșit, părăsește greșeala; să nu stai în calea păcatelor, ci să fugi. Că, dacă, întorcându-te, te vei scula, atunci sculându-te, te vei mântui. Că, după boală, este sănătate și, din pocăință, vine mântuire. Îndrăznește, nu deznădăjdui. Că nu este legea lui Dumnezeu, ca legea stăpânitorilor, celor ce judecă, care osândesc la moarte, fără milă. Căci trăind sub har, harul depărtează osânda, așteptând îndreptarea, până când este încă deschisă ușa, iar, după ce se va închide ușa, atunci, Mirele nu va mai auzi pe cei rămași afară. A Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

27 iunie

Întru această zi, cuvânt că bun lucru este a cerceta pe cei bolnavi.

Să nu vă leneviți a cerceta pe bolnavi, pentru Domnul, pentru că cercetarea bolnavilor este asemenea cu milostenia. Ascultați pe Domnul, Cel ce zice: „Bolnav am fost și M-ați cercetat pe Mine.” Iar cel ce-și astupă urechile sale, ca să n-audă de bolnavi, se va ruga și el, și nu va fi cine să-l ajute. Căci, chiar în cinste mare de ești, mai mare plată vei afla de la Hristos și vei fi iubit, pentru aceasta, iar de ești sărac și nu ai ce să duci, pentru trebuința bolnavului, atunci, pe tine să te duci și mângâierea, cea prin cuvinte, să-i aduci lui. Și, așa, în ziua aceea, vei auzi de la Domnul: „Veniți, binecuvântații Părintelui Meu, de moșteniți Împărăția cea gătită vouă; că bolnav am fost și M-ați cercetat pe Mine.”

28 iunie

Întru această zi, cuvânt despre iubirea de străini.

Să fiți, fraților, râvnitori de fapte bune, ca până la sfârșit, să petreceți în Domnul, cu pace. Să nu ocărăști pe cei străini, ci să-i primești pe ei în casa ta. Adu-ți aminte de Domnul Iisus Hristos, Care s-a făcut străin pentru tine. Să nu te rușinezi a spăla picioarele, că poate străinul acela va fi îngerul, ispitindu-te pe tine: și te vei păgubi de plata dreptilor. Ascultă ce a făcut Avraam: Stând el la stejarul din Mamvri la umbră, pe la amiază, a căutat și a văzut trei bărbați, trecând pe lângă el și, sculându-se, a alergat pentru întâmpinarea lor și li s-a închinat până la pământ, zicând: „Doamne, de am aflat dar înaintea Ta, să nu treci alături de robul Tău, ci vom aduce apă și vom spăla picioarele voastre. Și voi pune înaintea, pîine ca să mâncați și, după aceasta, veți merge în calea Voastră.” Deci, ce folos i-a adus lui iubirea de străini? Mai întâi, s-a numit prieten al lui Dumnezeu. După aceasta, a auzit în aceea zi: „Iată, Sara va naște ție fiu și tatăl multora vei fi.” Asemenea și Lot, pe cei doi străini, i-a rugat să găzduiască la dânsul; și aceia l-au scos pe el din Sodoma, ca să nu ardă, împreună cu cei fără de lege. Tot așa, Sfântul Tobie, orb fiind, a primit pe înger și acesta l-a făcut pe el să vadă. Afară de aceasta, și Domnul, încă, ne învață pe noi, zicând: „Cela ce primește pe prooroc, ca prooroc, plata proorocului va lua și acela ce primește pe drept, în nume de drept, plata dreptului va lua.”

Drept acela, fraților, pe cei străini să-i iubiți și să-i faceți pe ei părtași la masa voastră, ca și voi să auziți pe Hristos. grăind: „Pentru că ați făcut aceasta

unuia din acești frați, mai mici, ai Mei, Mie Mi-ați făcut și Eu voi da vouă viața cea veșnică."

Întru această zi, cuvânt al Preacuviosului Părintelui nostru Efrem Sirul, despre lupta cea duhovnicească.

Monahul se aseamănă cu țarina cea semănată, care, cu ploi, crescând, rodește rod de bucurie. Iar, când a ajuns la vremea rodului, în și mai multă pripă, îl aruncă pe lucrătorul de pământ, ca nu cumva grindina sau jivinele sălbatice să-i strice roada. Și, dimpotrivă, dacă la seceriș își va dobândi răsplata, adunând în jitniță rodul holdelor, atunci se bucură și se veselește, mulțumind Domnului. Asemenea și monahul, câtă vreme este în trupul acesta, dator este să se îngrijească de viața lui cea

veșnică, ostenindu-se în pustnicie, până în ziua cea din urmă, căci, dacă se va lenevi, va alerga în zadar, și, sfârșindu-și drumul, va duce roadele ostenelilor sale în cer, ca și lucrătorul de pământ, făcându-se bucurie și veselie îngerilor. Deci, nimeni să nu se trândăvească, sau să se sperie de ispite. Ci, cel tare, să sprijinească pe cel neputincios. Cel harnic să mângâie pe cel puțin la suflet și cel ce se trezește, să deștepte pe cel biruit de somn. Cel așezat, să sfătuiască pe cel fără de așezare și cel înfrânat să-1 certe pe cel fără de rânduială. Și, așa, unii pe alții întărindu-ne, într- un cuget să rușinăm, biruindu-l pe potrivnicul nostru. Și să slăvim pe Dumnezeu și pe Sfinții îngeri să-i veselim și pe cei ce ne văd și pe cei ce aud despre noi, să-i zidim, în Hristos, Mântuitorul nostru. Că, precum este tabăra Sfinților îngeri este și mulțimea monahilor, când au, totdeauna, mintea lor la Dumnezeu. Și, precum e mierea și fagurele în gură, așa-i și răspunsul cu dragoste al fratelui, față de aproapele său. Și, precum apa rece, în vreme de arșiță, este pentru cel însetat, așa este și cuvântul de mângâiere al fratelui, la necaz. Și, precum dă cineva , mâna celui căzut și- l ridică pe el, așa ridică cuvântul îndemnării și al adevărului sufletului cel trândav și leneș. Și, precum este sămânța bună și bine odrăslită în pământ gras, așa sunt și gândurile bune în sufletul monahului.

Rogu-te pe Tine, Mântuitorul lumii, Hristoase, caută spre mine și mă miluiește și mă izbăvește de mulțimea fărădelegilor mele, că toate bunătățile pe care Le-ai făcut cu mine, din tinerețele mele, le-am pângărit. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

29 iunie

Întru această zi, învățătură la pomenirea Sfinților și mai marilor Apostoli Petru și Pavel.

Ați auzit, fraților, în Evanghelie, pe Însuși Domnul, zicând către ucenicii Săi, cuvintele cele de viață, pe care, ascultându-le și scriindu-le în inimile voastre, duhovnicești să le facem. După aceea, ați auzit cele ce, ca un împărat, le-a grăit către Petru: „Tu ești Petru, și pe această piatră voi zidi Biserica Mea", adică, piatra cea tare a credinței, pe care Hristos a zidit Biserica cea duhovnicească, pe care porțile iadului n-o vor putea birui și unde Însuși Făcătorul, a pus temelia și i-a întărit zidurile, prin credință; și cine i se va putea

împotrivi ei? Pentru că, oricine aleargă la Biserică, se va mântui. La aceasta fraților, să scăpăm, că, acolo, de toate păcatele eliberare vom afla, acolo, vom dobândi vindecare de patimi, acolo, ne vom îndulci de veselie și de bucurie, pentru că acestui mai-mare Apostol Petru, i-a dat Domnul Dumnezeu stăpânire, zicând: „Și îți voi da ție cheile împărăției cerurilor, și orice vei lega pe pământ, va fi legat și în ceruri și orice vei dezlega pe pământ, va fi dezlegat și în ceruri” (Matei 16, 19). Către acela, acum, să cădem, fraților, cerând dezlegare, cu credință, curăție și dragoste, fără de pizmă, cu fapte bune împodobindu-ne și curățindu-ne, cu milostenie și cu post, ca și noi să câștigăm milă, de la Dumnezeu, pe săraci, miluindu-i, pe străini, primindu-i, pe cei goi, îmbrăcându-i, pe cei flămânzi, hrănindu-i pe cei însetați, adăpându-i, că, prin acestea, se deschide împărăția cerului și se iartă păcatele. Drept aceea, nu putem să-i trecem pe cei în nevoi, cu vederea, că, și pentru dâșii, ne este dată averea, ca și pe ei să-i hrănim și a noastră îndestulare să o avem. Că a zis Domnul: „Cu ce măsură veți măsura, se va măsura vouă.” Pentru aceasta, bine este, fraților, să ne sfârșim viața cu petrecerea cea fără de prihană, în lumea aceasta, și osânda veșnică să nu o moștenim. Pentru că va veni Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos, ca să judece vii și morții și să plătească fiecăruia, după faptele lui, a Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

IULIE

1 iulie

Întru această zi, învățătură a sfântului Nil.

Vezi, fiule, că scurtă este viața oamenilor și, pentru aceasta, dator este omul să nu uite niciodată moartea. Ci, ori de stă, ori de umblă, ori dacă lucrează, ori mănâncă, ori bea, să aibă frică de Dumnezeu, și gândul la moarte, iar, în gură, psalmi să aibă, rugăciuni și laudă lui Dumnezeu. Sufletul omenesc se află între îngeri și draci. Și îngerul îl îndeamnă, și-i arată, și-l învață, cele spre fapte bune, iar dracul, îl îndeamnă la păcate. Iar sufletul are putere să urmeze oricui va voi, ori îngerului, ori dracului. Pentru aceasta, ia aminte, să nu superi pe înger. Să știi că postul și înfrânarea și privegherea domolesc poftele și nu le lasă pe ele să crească, iar liniștea și rugăciunea și dragostea de Dumnezeu, cu totul, patimile rușinează. Și, de este creștinul îndelung-răbdător și milostiv, acestea, mânia, o fac, cu totul, nelucrătoare.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, către bogații care nu fac milostenii.

Pentru ce te mârhești, omule, de milostenia cu cele trecătoare, nevrând să dai săracului, că, fără milostenie, nici tu nu vei lua de la Dumnezeu Împărăția Cerului. Pentru ce lepezi dumnezeiasca învățătură, cea pentru milostenie? Că, dacă nu crezi, apoi, și de botez, ți se cade să te lepezi. Sau, de te socotești a fi credincios, apoi, ce vei răspunde Judecătorului, că, pereții tăi îi îmbraci cu podoabe, iar, pe oameni, nu-i îmbraci, caii îi împodobești, iar pe săraci, goi fiind, îi treci cu vederea? N-ai miluit, și, deci, nici tu nu vei fi miluit. N-ai deschis săracului casa ta, ți se va închide și ție Raiul. N-ai dat pîine celui flămând, nu vei

lua, nici tu, viața veșnică. Arată-ți, omule, faptele, zice Domnul, și-ți vei lua plata. Că nimeni, după spargerea târgului, nu face neguțătorie, nici, după război, nu se arată vitejia, nici, după serbare, nu se încununează cineva. Așa și cu bogăția, ce nu s-a cheltuit în milostenii. Cum vor lua bogății Împărăția Cerurilor și se vor izbăvi din chinuri, dacă săracii, miluiți de ei, nu se vor ruga pentru sufletele lor? Căci, cei care au luat mâncări și înbrăcăminte și arginți, pentru viața lor, și cu bună credință s-au ostenit, aceia pot a-i scăpa din osândă pe bogății cei milostivi. Drept aceea, sârguiți-vă, voi, cei bogați, a face milostenie, ca să luați milă de la Domnul nostru Iisus Hristos, a Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

2 iulie

Întru această zi, învățătură, ca nimeni să nu nădăjduiască în oameni, ci în Dumnezeu.

Fericit este, fraților, omul acela, care nădăjduiește, întru toate, în Dumnezeu, mai mult decât în oameni. Căutați la neamurile, cele de la început, și vedeți cum au crezut în Domnul și n-au fost rușinați. Că cine, petrecând întru frica Lui, a fost părăsit de El? Sau cine, chemându-l pe El, a fost trecut cu vederea? Milostiv și îndurat este Domnul, că iartă păcatele și mântuiește, în vreme de necaz. Drept aceea, să nu ne luăm după gândul inimii noastre, nici să zicem, cine ne va izbăvi pe noi de răutăți, că Domnul Dumnezeu va da izbândă celui asuprit. Deci, bine este a nădăjdui în Domnul Dumnezeu, mai mult decât în om.

Întru această zi, cuvânt despre milostenie și despre smerenie.

Se cuvine, dar, celui ce vrea să facă milostenie să nu caute a deosebi pe cel bun, pe cel rău, pe cel drept sau pe cel nedrept, după trebuințele lor trupesti, ci, tuturor, la fel, să le împartă cele de trebuință. Și, dacă tu te-ai săturat de multe bucate, hrănește, măcar cu pâine, și pe cel flămând. Sau, de ai băut prea mult, dă, și celui însetat, un pahar. Sau, dacă te-ai încălzit prea mult, în haine scumpe și moi, apoi, îmbracă și pe cel gol, ce tremură de frig, măcar cu o haină mai proastă. Dacă locuiești în case frumoase și înalte, cheamă-l și pe străinul, care se zbuciumă pe uliță, în casa ta. Ori, de te-ai veselit cu cineva, veselește, cu a ta veselie, și pe cel necăjit. Sau, de te-ai bucurat de ceva, bucură și pe cel întristat. Sau, de ai fost cinstit, ca un bogat, cinstește și tu, pe cel sărac. Să fie casa ta odihna slujitorilor Domnului, adică preoților, și la toată tagma bisericească. Să fii odihnă, ca Iov, ochi al orbilor, picior șchiopilor, celor goi, haină, acoperământ celor fără acoperământ. Picioarele tale să umble, adeseori, la temnițe, la bolnavi, la mănăstiri, la casele de bătrâni, de orfani, ca să auzi pe Domnul, zicându-ți: „Veniți, binecuvântații Părintelui meu, de moșteniți împărăția cea gătită vouă, de la începutul lumii.” A Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

3 iulie

Întru această zi, cuvânt al lui Isaia monahul, despre nerăutate.

Aduceți-vă aminte, fraților, de Domnul, care zice: „De nu vă veți întoarce și de nu veți fi ca pruncii, nu veți putea intra întru Împărăția Cerului.” Și Apostolul a zis: „Ca niște prunci, de curând născuți, să iubiți laptele cel duhovnicesc și, fără de înșelăciune, ca, printr-însul, să creșteți, spre mântuire.” Deci, în ce fel este fapta pruncului? Pruncul dacă este bătut, plânge. Și, iarăși, trecându-i supărarea, cu cei ce se bucură, împreună se bucură. Sau, dacă cineva ar cinsti pe altul, nu-l invidiază. Sau, de i-ar lăsa lui părinții vreo moștenire, nu merge la Judecată, nu se sfădește, nici nu urăște pe cineva. Sau, de s-ar îmbogăți, nu se trufește sau, de ar vedea vreo femeie frumoasă la față, nu o pofteste pe ea și nu-și face griji. Pe nimeni nu întărită, pe nimeni nu înșeală și nici pe unul nu osândește. Nu gândește să adune bogăție, nici nu iubește să aibă stăpânire.

Drept aceea, fraților, să cunoaștem, și cu credință și întemeiere, să petrecem în frica lui Dumnezeu, despărțindu-ne, ca și pruncii, de toată răutatea. Să ne îngrijim, fiecare, de a sa mântuire și unul, pe altul, socotindu-l a fi mai mare. De ne-ar supăra cineva pe noi, sau ne-ar ocărâ, sau ne-ar vorbi de rău, nu pe acela să-l urâm, ci pe diavolul, care nu încetează, niciodată, vrând să ne despartă pe noi de Dumnezeu. Cel ce petrece în dragoste în Dumnezeu, petrece și Dumnezeu într-însul. Deci, cine nu se va teme, auzind acestea: „Și, cine adică, fiind înțelept și voind să și mântuiască sufletul său, fără de osteneală, nu va căuta, ca nici o dușmănie, asupra aproapelui, să nu aibă în inima sa, ca, pentru aceasta să nu se lepede, singur, de Împărăția lui Dumnezeu. Să fiți, dar, făcătorii cuvântului lui Dumnezeu și nu numai auzitorii lui. Așa, așteptând ca să primiți Darul Sfântului Duh, că, doar, va veni să ne învețe pe noi, să petrecem, slujind cuvântul lui Dumnezeu, nădăjduind, să ne dea nouă, în loc de vrajbă, dragoste și pace, în loc de urâciune și de iuțime, îndelungă răbdare, în loc de cele pământești, cele cerești, nouă și tuturor, celor ce-L iubesc pe El.

4 iulie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre faptul că nu se cade a răsplăti rău, pentru rău, nici a ține vrajbă.

Să te înveți, frate, a te păzi pe tine însuși de răutățile altora, pentru ca, astfel, pe ale tale mai bine să le socotești. De căderea altuia, să nu râzi, ci, să întinzi mâna celui ce cade jos. Iar, când vei vedea pe vrăjmașul tău în mâinile tale, să nu-l chiniești pe el, ci, mai mult, să-l miluiești. Pentru că ți se cade ție să cruți pe vrăjmașul tău, atunci când îi vei fi lui stăpân, că, miluindu-l, vei afla tu însuși milă de la Dumnezeu. Sau, dacă și tu, cândva, vei cădea în ispită, apoi cu mare nădejde, vei cere de la Dumnezeu izbăvire, iar, mai mult, ci milă vei dobândi de la Dânsul.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, pentru episcopii care nu se îngrijesc de oameni și nici nu-i învață pe ei, spre mântuire.

Episcopul, cel ce nu poartă de grijă păstoriților săi, și de a lor mântuire, nu va avea răspuns înaintea lui Dumnezeu, nici izbăvire din răutăți. Pentru că,

cel ce a câștigat, de la Dumnezeu, episcopia, cu cât se înalță la o mai înaltă treaptă, cu atât mai mult, decât toți, va fi întrebat nu numai despre învățătură, ci, și de sprijinirea săracilor. Că, precum un stăpân dă arginți slugilor sale, ca să facă neguțătorie și, apoi, pentru toate, îi întreabă pe dâșii, așa și Dumnezeu, Căla ce ne-a încredințat nouă învățătura, caută la roadele învățaturii acesteia. Că episcopul, sau preotul, cei neiscușiți și fără învățătură, pierzare se fac celor cârmuiți de ei. Și cel ce nu caută, în toată zilele, cum să mângâie pe cei întristați și să hrănească pe cei flămânzi și să izbăvească pe cei asupriți, încât Biserica lui Dumnezeu fără de ocară să o facă, acela, nu este învățător, ci asupritor al ei. Pentru că unul ca acesta, nu spre creșterea Bisericii, ci spre mândria lui, a luat apostolescul scaun. Deci, să nu socotiți, episcopilor și preoților, că, spre hrană și spre băutură, ați luat stăpânirea, că această chemare este mai ostenitoare decât toate, ci, se cade, să vă întăriți, voi, cei ce povățuiți sufletele, și să socotiți a merge, ca la o odihnă, la împlinirea ostenelii acesteia.

Întru această zi, cuvânt al Preacuviosului Părintelui nostru Efrem Sirul, despre smerita cugetare.

În vederea ispitirii, se arată iscusința celui credincios. Și nu se cade a ne necăji, în vremea ispitei, ci să ne trezim la rugăciuni și la faceri de bine, așa cum, cei ce plutesc pe mare, se trezesc, atunci când începe furtuna și, mai mult, priveghează și pe Domnul îl cheamă, după cum este scris la Proorocul Iona: „Corabia era gata să se sfarme. Corăbierii s-au înfricoșat și au strigat fiecare, către dumnezeul său, și au aruncat în mare încărcătura corăbiei” (Iona, 1, 4-5). Că aceasta este o pildă, pentru lepădarea grijilor celor pământești. Se cade a defăima toate lucrurile lumești și a ne gândi numai la viața cea veșnică. Iar, când ni se întâmplă nouă vreo ispită, să nu deznădăjduim. Că, vedem pe Proorocul, care, și în pânțelele chitului fiind, nu s-a deznădăjduit de a sa mântuire ci, rugându- se, a zis: „Strigat-am, către Domnul, în strâmtoarea mea, și El m-a auzit; din pânțelele locuinței morților, către El am strigat, și El a luat aminte la glasul meu! Tu m-ai aruncat în adânc, în sânul mării, și valurile m-au înconjurat.” (Iona 2,3-4). Că nu întotdeauna este marea liniștită și nu este cu puțință a înota, în viața aceasta, de acum, fără de ispită. Iar, dacă vom ține credința Domnului, ca pe o cârmă, ea ne va duce pe noi la limanul vieții și, lepădând osteneala, ne vom îmbrăca cu viața nestricăcioasă.

Frate, dacă te-ar supăra pe tine duhul mâhnirii, să nu te descurajezi, ci, roagă-te Domnului, și-ți va da ție îndelungă-răbdare, și, după rugăciune, șezând, adună-ți gândurile tale și mângâie sufletul tău, ca acela ce a zis: „Pentru ce ești mâhnit, suflete al meu, și pentru ce mă tulburi? Nădăjduiește în Dumnezeu, că-L voi lăuda pe El: mântuirea feței mele este Dumnezeuul meu.” (Ps. 41, 67). Și să zici, de ce te descurajezi suflete al meu, oare, totdeauna vom locui noi întru această viață? Auzi pe cel ce zice: „Străin sunt eu la Tine, străin, ca și toți părinții mei.” (Ps. 38, 17). Gândește-te la cei ce mai înainte au locuit în mănăstire, unde trăiești tu acum, și cunoaște și vezi, că, după cum și aceia s-au dus din viața aceasta, așa și noi, cei ce trăim acum, când va voi Domnul, ne vom duce. Că viața dreptilor, după sfârșit începe. De unde și Proorocul, dorind viața ce va să fie, zice: „În ce chip dorește cerbul, izvoarele apelor, așa Te dorește sufletul meu, pe Tine, Dumnezeule, când voi veni și mă voi arăta feței Tale,

Dumnezeule" (Ps. 41, 1-2), de vreme ce, ca un răstimp de pregătire, trecător, socoteau Sfinții viața aceasta. Pentru care pricină, într- alt loc, zice: „Acum slobozește pe robul Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău, în pace." (Luca, 2, 29). Așa și Apostolul poftea ca să se dezlege și să fie împreună cu Hristos. Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

5 iulie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre cei răzvrătiți și nemulțumitori.

Vreți oare, să vă arăt vouă, din Scripturi, de câte bunătăți s-a îndulcit poporul ales de la Dumnezeu? Oare, nu toată făptura, cea văzută, era pregătită pentru primirea acestor bunătăți? Că minunat era și felul vieții lor; nici la târg nu umblau, nici nu cumpărau și din toate se îndulceau, că nici cu plugul nu arau pământul, nici semințe nu semănau, nici de ploi nu aveau trebuință, nici la arie nu vânturau grâu, nici la moară nu măcinau, nici cuptoare nu zideau, nici foc, nici lemne nu aduceau în casele lor, nici pâine nu coceau, nici haine nu țeseau, ci, toate, se făceau lor, prin cuvântul lui Dumnezeu și aveau masa îndestulată, fără de nici o osteneală. Pentru că așa îi hrănea pe ei Dumnezeu, cu mană, și nu le cerea lor nici o osteneală. Iar hainele și încălțăminte nu li se învecheau, nici nu se rupeau, nici firea cea trupească nu știa de boală. Și picioarele lor nu se vătămau, măcar că atât de lungă vreme au umblat. Iar de doctori și de buruieni, nu se pomenea, fiindcă orice boală se luase de la ei. „Și i-a scos pe ei, zice Psalmistul, cu argint și cu aur, și nu era, în semințiile lor, bolnav." (Ps. 104, 36). Fiindcă, după ce au plecat din Egipt, nu au simțit osteneala, nici zăduful soarelui nu a ars capetele lor, pentru că norii apărau tot poporul. Iar noaptea, nu aveau trebuință de lumânare, ci aveau stâlpul de foc, care vărsa lumină fără de măsură, și le arăta lor calea și, ca un povățuitor iscusit, îi ducea pe ei prin pustia cea mare. Și a umblat poporul, nu numai pe pământ, ci și pe mare, ca pe uscat, și ca pe o piatră tare a umblat. Iar, când au intrat vrăjmașii lor în mare, ceea ce știa să facă apa, aceea a făcut: poporului ales, i-a fost marea, ca o cale curată, iar vrăjmașilor, mormânt. Pe aceia i-a trecut bine, iar, pe egipteni, rău i-a înecat. Că apa, fiind fără de pricepere, a împlinit porunca, ca un om cuminte. Unora, ca un străjer, iar, altora, ca un pierzător le-a fost; în acea zi, două lucruri potrivnice a împlinit. Și ce ar putea să mai zică cineva? Că piatra, râuri de apă slobozea, și păsările, ca niște nori, acopereau pământul, pentru ei. Și, iarăși, ce să zică, apoi, de minunile din Egipt, și de faptele cele preaslăvite din pustie! Că, fără de sânge, ca și cum s-ar fi judecat, biruiau potrivnici cu puterea Dumnezeului lor, supunându-i fără de arme. Și, iarăși, trâmbițând și cântând, au învins pe împărații vrăjmași. Că aveau învățătură, iar nu arme. Și, era pentru ei doar ca o dănuire, mai mult decât război, cele ce făceau. Că toate aceste minuni nu le făcea Dumnezeu, numai pentru trebuința lor și, prin aceasta, numai să se laude, ci, le făcea, mai ales, pentru ca ceea ce îi învăța Moise, să îplinească. Și toată făptura, de pretutindeni, le era lor ajutoare, fiindcă, iată, și marea striga, pe unii, adică, trecându-i ca pe uscat, iar, pe alții, înecându-i cu apa. Și apele Nilului, același glas îi slobozeau, prefăcându-le pe toate în sânge, în mulțime de broaște, în lăcuste, omizi și pucioasă. Și toate aceste proslăvite minuni, ale lui Dumnezeu, țineau loc de cărți, care niciodată nu se șterg, ci, în toate zilele,

înnoită aducere aminte erau. Și, după atâtea daruri și după atât de mari minuni, și după mila cea negrăită și după atâtea învățături date lui Moise și după acele biruințe, după masa cea mare și după îndestulata băătură de vin și după negrăita slavă, pe care au avut-o, mai presus decât toți oamenii, deci. după toate acestea, fiindcă erau nesupuși și neascultători, și-au făcut un vițel și s-au închinat capului de bou, dorind să-și facă lor dumnezei și voiau să aibă lege nouă, uitând toate binefacerile de la Dumnezeu. Și la nimic nu le-a folosit lor învățătura lui Moise, fiind ei înșiși necredincioși. Drept aceea, vă rog, pe voi, fiilor, să nu fim slabi în credință, pentru ca, rătăcind de la calea cea dreaptă, să nu cădem în răutate. Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvânt al lui Isus Sirah.

Nu te hizui pe averile tale și să nu zici: „Am destule.” Nu urma dorințelor tale, și puterii tale, ca să umbli, după poftele inimii tale. Și să nu zici: „Cine mă va birui?” Pentru că Domnul nu va întârzia să te pedepsească. Să nu zici: „Am greșit și nu mi s-a întâmplat nimic rău, pentru că Domnul este îndelung-răbdător.” Pentru curăție, să nu fii fără de frică, ca să nu adaugi păcate, peste păcate. Să nu zici: „Mila Lui este mare. El va curăți mulțimea păcatelor mele.” Că mila și mânia, de la El sunt, și mânia Lui va cădea peste cei păcătoși. Nu întârzia să te întorci la Domnul și nu amâna din zi în zi. Că fără de veste va izbucni mânia Domnului și-n ziua răzbunării vei fi dat pieirii. Nu te încrede în avuțiile tale, câștigate pe nedrept, că nimic nu-ți vor folosi, în ziua judecății. Nu te pleca la orice vânt și nu umbla pe orice cale; așa este păcătosul, cel cu două fețe. Fii statornic în cugetul tău și unul să fie cuvântul tău. Fii grabnic la ascultat și zăbavnic la dat răspunsul. De știi, răspunde aproapelui tău, iar, de nu, pune-ți mâna peste gură. Slava și batjocura stau în cuvinte și limba omului le face să cadă. Să nu fii bîrfitor și, cu limba ta, să nu înșeli, că, peste fur, zace rușine și, o grea ocară, peste cel cu două fețe. Să nu greșești, nici în lucruri mari, nici în cele mici. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

7 iulie

Întru această zi, învățatură că este bine a merge la biserică și a cere lui Dumnezeu cele folositoare.

Sânguiți-vă fraților și surorilor, a veni împreună la biserică. Lăsați lucrul mâinilor voastre și înălțați-vă în Cerul cel mai de sus, pentru că, iată, biserică cer pământesc este, întru care îngerii slujesc, nevăzut, pe Dumnezeu, împreună cu oamenii, altarul este locul sălășuirii lui Dumnezeu, iar Sfânta Masă, tron al Sfintei Treimi, din care ni se dă, spre mâncare, Trupul Fiului lui Dumnezeu și Sfântul lui Sânge, care curățesc și mântuiesc sufletele noastre. Pentru că Însuși Domnul zice: „Cel ce mănâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu viu va fi în veci!” Drept aceea, pentru viața veșnică să ne ostenim, mergând la Sfânta biserică, pentru ca, împreună cu Proorocul să cântăm: „Vesелitu-m-am de cei ce mi-au zis mie, în casa Domnului vom merge” (Ps. 121, 1). Și iarăși: „Deschideți-mi mie porțile dreptății și, intrând în ele, voi lăuda pe Domnul” (Ps. 177, 19). Și așa vei auzi: „Fericiți cei ce locuiesc în casa Ta: în vecii vecilor Te vor lăuda.” (Ps. 83, 5). Pentru că zice: „în adunări binecuvântați pe Domnul Dumnezeu” (Ps. 67, 27). Că

semn de credință bună este, ca, totdeauna, să alerge omul la biserică și, cu dese rugăciuni să-l facă milostiv pe Dumnezeu, fiindcă Însuși Domnul a zis: „Cereți și vi se va da” (Matei, 7, 7). Și poruncește Dumnezeu oamenilor, să alerge la biserici, ca la un liman lin, în fața viforului, și, ca la o alinare, de primejdiile lumești să vină, căci numai aici, omul leapădă de la sine, toată legătura nedreptății: mânia, invidia, iuțimea, clewetirea, urâciunea și gândul cel rău. Și, așa, va primi Dumnezeu rugăciunea ta, precum ascultă o mamă pe fiii săi, și-ți va da ție toate cererile inimii tale, de care vei avea trebuință. Domnului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

8 iulie

Întru această zi, cuvânt despre grija lumii acesteia.

Nu este lucru bun grija cea fără de măsură, ci, mai bine este, să se smerească omului înaintea lui Dumnezeu, Care ne poartă de grijă, după cuvântul care zice: „Aruncă spre Domnul grija ta și El te va hrăni” (Ps. 54, 25). Să nu dai griji lumești sufletului tău, pentru că, pe mulți, i-a pierdut grija și nu este într-însa nici un spor. Pentru că, din grija lumească, se vatămă tăria inimii și, precum molia strică hainele și cariul lemnul, așa grija lumească, a omului, îi vatămă inima. Drept aceea, noi înșine să nu intrăm în grija lumească, ci în lacrimi și suspine și într-o iubitoare de osteneală rugăciune către Dumnezeu și întru privegheri să petrecem și să ne trezim; și așa vom primi, de la Dumnezeu, ajutor și izbăvire.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre citirea dumnezeieștilor Scripturi.

Zis-a Domnul: „Tot cărturarul, care învață despre Împărăția Cerului, asemenea este ca un om gospodăru, care scoate din cămara sa lucruri noi și vechi.” Pentru că numai acela este un adevărat cărturar, cel care citește dumnezeieștele Scripturi, cu osteneală și cu osârdie, cel care, din aceste Scripturi, își face comoară, adică înțelegerea celei vechi și a celei noi, și, la vreme de trebuință, scoate învățătură din ele. Iar cei care n-au râvnă pentru învățătura Scripturii, aceia nu sunt gospodari, neavând, nici ei înșiși, și nedând nici altora nimic, murind de foamea neînțelegerii. Pentru că, precum pământul, fără ploaie, chiar de ar arunca cineva sămânța în el, nu poate să rodească, așa și sufletul, de nu se va adăpa cu Scripturile, nu va putea să dea roade bune. Deci, mare răutate este să nu înțelegi Scripturile și să umbli, ca un animal necuvântător, putând ajunge la multe rătăcirii. Căci viața, în necunoaștere, este o viață plină de lenevie și orbire sufletească. Și, precum cel lipsit de lumină nu umblă drept, așa și cel ce nu citește dumnezeieștele Scripturi, în multe rătăcirii se împiedică. Pentru aceasta, ne învață Apostolul, zicând: „Luați aminte la citire, la învățătură și la mângâiere.” Deci, fraților, să nu ne lenevim, ci să citim Sfintele Scripturi și să învățăm și pe alții, ca îndoită plată să luăm de la Dumnezeu.

Întru această zi, cuvânt din viața Sfântului Ioan Milostivul.

Mulți din cei din Alexandria, râvnind la cele din vremea Apostolilor, își vindeau averile lor și, aducând prețul vânzării, îl puneau în mâinile Sfântului Ioan, rugându-se ca să-l împartă el săracilor. Deci, apropiindu-se, unul dintr-înșii i-a adus Sfântului Ioan șapte livre și jumătate de aur, adevărind că, din banii aceștia, nu i-a mai rămas lui nimic. Și cerea două daruri, să le ia de la dânsul: să se mântuiască copilul său, cu rugăciunile Sfântului, și să se întoarcă, fără primejdie, corabia lui, care era trimisă în Africa. Deci, după ce au trecut treizeci de zile de rugăciune, a murit fiul său. Și a treia zi după moartea copilului, sosind corabia din Africa și ajungând în dreptul farului, a venit o furtună cumplită, încât toată încărcătura s-a prăpădit și numai corabia, cu cei din ea, au scăpat. Deci, vestea despre copil auzind-o, cu puțin mai înainte, și durerea încă stăpânindu-l, a venit asupra lui și întristarea pentru corabie; și acestea, l-au cufundat, cu totul, în mâhnirea cea mai mare. Acest lucru aflându-l și patriarhul, s-a întristat tot atât de mult. Și se ruga lui Dumnezeu, să se atingă, în chip nevăzut de sufletul aceluia și să îndepărteze viforul mâhnirii și să-l prefacă în alinare. Deci, în noaptea următoare a venit, înaintea omului, în vis, un bărbat asemenea cu chipul patriarhului, zicând către dânsul: „De ce ești întru atâta mâhnire? Oare, nu tu m-ai rugat să cer lui Dumnezeu să se mântuiască fiul tău? Și, iată, cu darul lui Dumnezeu, s-a mântuit, fiind eliberat, nevătămat, din răutățile vieții. Căci, dacă ar fi avut o viață mai lungă, rău ar fi ieșit și nevrednic de Făcătorul său ar fi fost. Iar, pentru corabie, să nu te îndoiești. Că, de n-ar fi fost rugat preabunul Dumnezeu, de smerenia mea, trebuia să se trimită în adânc, împreună, și toți bărbații din ea. Și, pe lângă încărcătură, ai fi pierdut și pe fratele tău și pe ceilalți. Deci, nu trebuie să te mâhnești, ci mai mult, cu mulțumire, se cuvine a răbda cele întâmplate. Că nimic, din cele ce se fac de la Dumnezeu, nu este nejudicat, chiar dacă de multe ori, judecățile Lui sunt necunoscute nouă.” Apoi, după ce s-a deșteptat din somn, bărbatul și-a simțit mângâiată inima sa și, mergând îndată, a căzut la picioarele fericitului patriarh, mulțumindu-i mult și povestindu-i visul. Iar patriarhul îl sfătuia, zicându-i că n-a fost darul lui, ci, dimpotrivă, darul lui Dumnezeu, cel ce ocârmuiește totul, spre folos. A Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

10 iulie

Întru această zi, cuvânt pentru cei îngâmfați de trufie.

Nu te înălța, omule, ca să nu cazi și să dai pierzării sufletul tău. Urât este, înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, tot omul cel mândru. Pentru că, începutul păcatului omenesc este mândria și cel ce se ține de ea este urât tuturor. Iar sfârșitul mândriei este căderea de la Dumnezeu, pentru că inima celui mândru nu are umilință. O, sărmane om, de ce te înalți, fiind pământ și cenușă? Că cine este mai nebun, decât cel mândru? Trufașul, cu mândria umflându-se este ca o bășică de apă ce scoate glas fățarnic. O, mărețule, cunoaște-ți firea ta, că din fire ești muritor, iar tu, cu mândria, te socotești a fi veșnic. „Chiar de ai zbura înalt, cu gândul, ca un vultur, și de acolo te voi surpa”, zice Domnul; pentru că El, mândrilor, le stă împotriva. Atunci, cei mândri, căindu-se vor zice: „Ce ne-a folosit nouă mândria noastră și la ce ne-a ajutat nouă bogăția cea cu mândrie? Toate acelea au trecut ca o umbră și la chinurile veșnice ne vor duce.” Din care,

să ne izbăvească pe noi Domnul; Dumnezeu nostru, a Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

11 iulie

Întru această zi, cuvânt din Pateric.

Zis-a ava Ioan Colov: „Eu vreau ca omul să ia parte, pe cât se poate, la toată fapta cea bună. Adică, sculându-se dimineața, să pună început bun, și porunca lui Dumnezeu, cu frică și cu îndelungă răbdare, să o împlinească, în dragostea lui Dumnezeu și a oamenilor, cu toată râvna sufletului și a trupului, cu smerenie multă, în răbdare și grijă mare, în rugăciune multă și post și întru curăție trupească, păzindu-și limba, iar când va fi ocărât, să nu se mânie, ci să se smerească și să nu răsplătească răul cu rău, să nu caute la greșeli străine, nici să se măsoare pe sine cu alții, ci să fie sub toată făptura, cu lepădarea celor trupești, și să ne răstignească pe cruce, în nevoință, în plâns și în lupta războiului nevăzut, în dreaptă socotire și în curăție sufletească, întru făptuirea binelui, împlinindu-și, în liniște, lucrul mâinilor sale, în privegherile de noapte, în foame și în sete, în frig și în osteneli, socotind, în toate zilele, că moartea este aproape și că trecem din moarte la viață.”

13 iulie

Întru această zi, învățătură a Sfântului Vasilie, despre toată fapta bună.

Fraților, să fim binefăcători și milos-tivi, să urmăm Stăpânului nostru, ca să nu ardem în văpaia cea veșnică. Să nu primim de la Dumnezeu bogăția cu suflet rău, căci, așa mulți săraci s-au făcut în Împărăția Cerurilor. Să nu prilejuim lacrimi săracilor prin averea noastră, ca să putem moșteni veșnicele bunătăți. Și așa, să câștigăm pe Domnul. Cel care a zis: „Miluiește, și vei fi miluit. Cu ce măsură veți măsura, se va măsura vouă”. Să privim la sfinții bărbați și la sfințele femei, care, pentru dragostea lui Dumnezeu, un trup aveau, dar și pe acela uscat și omorât cu postul, cu privegherea și cu setea, prin privegherea de noapte și în rugăciuni, prin închinăciuni cu lacrimi către Atotputernicul Dumnezeu, adică gura fiind pentru rugăciune, ochii pentru priveghere și lacrimi, mâinile pentru a le ridica spre Dumnezeu, stând în picioare, ziua și noaptea. Așa să strunim trupul, pentru ca sufletul, la cer, să-l ridicăm. Cei ce greșiți, să alergați la pocăință. Cei ce alergați, sânguiți-vă. Cei bogați, dați la săraci. Cei cu dregătorii, împodobiți-vă cu smerenie. Cei săraci, primiți cu mulțumire și cu supunere. Preoților, îmbrăcați-vă în blândețe și dreptate. Judecătorilor, judecată dreaptă să faceți, să izbăviți pe sărac și pe văduvă, și să răscumpărați pe săracul cel asuprit. Pe cei robiți să-i izbăviți de la moarte și să nu treceți cu vederea pe cel ce zace înaintea porții voastre. Pe urmele Celui de obște și bun Stăpân, să mergem. Să fugim de vrăjmașul înșelător, cel ce pierde sufletele noastre. Să ne sânguim spre dumnezeiasca viață, de care trebuie să ne apropiem, după ce zăbovim puțin în veacul acesta. Iar, de ne lenevim, atunci să ne aducem aminte de Cel ce a pătimit pentru noi, Care ne va dezlega de legăturile păcatelor. Să schimbăm grija

cea trupească, și de puțină vreme, pe grija cea duhovnicească și pururea fiitoare. Dumnezeuului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Teodor Studitul, despre mânia.

Fraților și părinților, puțin ne-am depărtat de la voi și, iată, îndată venind, am aflat între voi neorânduiești. Și, oare, se cade înaintea soborului a arăta aceasta? Și atâta neorânduială, încât, unii, tinzându-și mâinile, au apucat unul de altul, cu mânia, cu iuțime și cu strigare. Și despre unul, adică, nu este atâta mirare, fiindcă este mirean și încă nu este numărat cu frații, dar, pentru celălalt, este lucru cu totul necuviincios și străin, pentru că cel călugărit și răstignit, pentru lume a făcut lucrul acesta, cu mădulele lui cele pironite.

Deci, te întreb eu pe tine frate: „Când te-ai pogorât de pe cruce și când te-ai slobozit cu această slobozenie și ți-ai pus mâinile, ca iudeii, pe Iisus?” Căci zice: „Cele ce ai făcut unuia dintru acești frați, mai mici, ai Mei, Mie Mi-ai făcut. Oare, nu te-ai temut de fața Aceluia ce a grăit acestea? Sau nu te-ai rușinat de îngerul păzitor al vieții tale? Au nu te-ai sfiit de frații cei ce te vedeau și se mirau?” Așa să lumineze, zice Scriptura, lumina noastră înaintea oamenilor, ca să vadă faptele voastre cele bune și să proslăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri.” Iar pe tine, dimpotrivă, atâta te-a întunecat duhul cel rău, încât s-a și hulit numele lui Dumnezeu prin tine. Vai mie păcătosul, la câtă înălțime de viață suntem chemați, și unde ne-am pogorât, făcând neorânduiești, asemenea cu oamenii cei răi, mireni la năravuri. Dar zice el: Acela a început mai întâi sfada. Dar, n-ai auzit pe Domnul cum zice, către sluga care L-a lovit pe El peste obraz: „De am grăit rău, mărturisește de rău, iar de am grăit bine, de ce Mă bați?” Și, iarăși pe cruce zice: „Părinte, lasă-le lor păcatul acesta, că nu știu ce fac.” Drept aceea, ai datoria, când ești clevetit, să grăiești de bine. Și când ești bătut, să te rogi pentru cei ce te bat și, fiind hulit, să nu te mânii, iar tu, dacă nu te asemeni bunului Stăpân, vezi, cu cine te asemeni. Pentru aceea, dar, nu ești călugăr, ci bătaș, nici pustnic, ci tâlhar, nici fiu al păcii, ci ești fiu al mâniei. Oare, nu din defăimare au ieșit bătaile și, bătailor, le-a urmat moartea? Deci, cei ce fac unele ca acestea, să fie puși la canonul ce li se cade, ca să nu meargă spre mai rău. Pentru că, unde vom pune pravila apostolească, care zice: „Episcopul sau preotul sau diaconul, de va bate pe credincioșii ce greșesc, sau pe necredincioșii ce fac strâmbătăte, acela să fie lepădat din rangul lui.” Că nicidecum nu ne-a învățat pe noi Domnul unele ca acestea ci cele potrivnice: fiind bătut, tu să nu bați, fiind clevetit, nu răspunde, pătimind, nu te înspăimânta. Lui Dumnezeu este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

14 iulie

Întru această zi, cuvânt despre pocăință.

Spunea un oarecare părinte, zicând că în Tesalonic este o mănăstire de fecioare. Iar una dintre acestea, din lucrarea vrăjmașului, a vrut să plece din mănăstire. Și, plecând, a căzut în desfrânare, că așa a amăgit-o vrăjmașul. Și, după ce a căzut în păcat, a petrecut câțeva vreme în desfrânare, apoi, iarăși, aducându-și aminte de Dumnezeu, se gândea la pocăință. Și, pornindu-se să vină spre mănăstirea din care era, dorea, din tot sufletul, să se pocăiască. Dar,

ajungând acolo a căzut înaintea porții și a murit. Deci, a arătat Dumnezeu, unui episcop, moartea ei. Și a văzut episcopul pe Sfinții îngeri venind și luându-i sufletul ei, iar pe draci, mergând în urma lor și certându-se cu ei. Și Sfinții îngeri le-au zis: „Nouă ne-a slujit atâția ani; al nostru este sufletul.” Iar, certându-se ei multă vreme, ziceau dracii: „Și la mănăstire a mers cu lenevire, deci cum ziceți că s-a pocăit?” Și au răspuns îngerii și au zis: „Dumnezeu, văzându-i gândul ei plecat acum spre pocăință, măcar că n-a mai avut vreme de pocăință și de mărturisire, din pricina morții, i-a primit pocăința ei. Că, a se pocăi, stătea în puterea ei, pe când viața fiecăruia, Atotțiitorul Dumnezeu o stăpânește.” Și, așa rușinându-se, dracii au fugit. Pentru aceea, cu pază să umblăm și să viețuim, că nu știm în care ceas ne va lua pe noi moartea, care, face Domnul, să ne găsească în pocăință și cu păcatele mărturisite.

Întru această zi, învățătură despre cele opt gânduri, din capetele Sfântului Nil.

Vezi, fiule, că opt sunt gândurile, din care pornesc toate răutățile: îndrăcirea pântecelui, desfrânarea, iubirea de arginți, mânia, întristarea cea fără de vreme, trândăvirea, slava deșartă, mândria. Acestea se luptă cu toți oamenii. Iar tu, fiule, dacă vrei să biruești îndrăcirea pântecelui, iubește înfrânarea și ai frică de Dumnezeu. Și așa o vei birui. Dacă vrei să biruești desfrânarea, iubește flămânzirea și setea și privegherea și adu-ți aminte de moarte și niciodată să nu vorbești cu femei, și o vei birui. De vrei să biruești iubirea de arginți, iubește sărăcia și simplitatea. De vrei să biruești mânia, câștigă-ți blândețe și îndelunga răbdare și adu-ți aminte de câte răutăți au făcut iudeii Domnului nostru Iisus Hristos, iar Iubitorul de oameni nu se mânia asupra lor, ci mai mult, se ruga pentru ei, zicând: „Părinte, iartă-le lor păcatul acesta, că nu știu ce fac.” Dacă vrei să biruești grija cea lumească, niciodată nu te îngriji de lucrurile vremelnice și, măcar de te-ar bate, sau te-ar necinsti, sau te-ar goni, nu te îngriji, nici nu te întrista, ci mai mult bucură-te și, numai atunci să te întristezi, când greșești, dar și atunci, cu măsură, ca să nu cazi în deznădăjduire și să pieri. De voiești să biruești trândăvia, fă puțin lucru de mână, orice ar fi, și citește dumnezeieștile cărți și te roagă deseori. De vrei să biruești deșarta slavă, să nu iubești laudele, nici cinstea, nici hainele cele bune, nici întâietățile, nici șederile mai sus, ci, mai mult, să iubești ca să te ocărăscă și să te defaime și să te necinstească, clevetindu-te, și să te socotești pe tine mai păcătos decât toți păcătoșii. Dacă vrei să biruești mândria, orice vei face, să nu zici, că, din osteneala sau din bărbăția ta, se face. Ci, ori de postești, ori de priveghezi, ori de te rogi, ori de te culci pe pământ, ori cânti, ori slujești, ori metanii multe faci, să zici: „Nu dintru a mea sânguință, ci, din dumnezeiescul ajutor și sprijin, le fac.” Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor!” Amin.

15 iulie

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre înțelesul Scripturii.

Un frate a întrebat pe un stareț, despre anumite cuvinte din Scriptură. Și i-a grăit lui starețul: „De acelea nu întreba încă, ci leapădă, mai întâi, de la tine, răutatea, și Dumnezeu îți va descoperi ție și cele de sus și cele de jos.”

Întru această zi, cuvânt duhovnicesc.

Când biserica lui Dumnezeu te cheamă la rugăciune, să lași lucrările cele pământești și să te sui la cerul cel pământesc, cu tragere de inimă. Să mergi la hrana cea sufletească, ca Petru și Ioan, la mormântul Domnului. Iar, după ce vei merge în sfânta biserică, să gîndești, oare, n-ai mâniat pe cineva, în mersul tău la vreun lucru oarecare? Apoi, în tot chipul, să te sîrguiești, ca să gonești ceața mâniei și, așa, frumusețea rugăciunii va lumina, ca soarele, sufletul tău. Să nu zici: „Am greșit mult și sunt nelegiuit și nu pot să cad înaintea lui Dumnezeu.” Nu deznădăjdui, adică, ci încetează de mai greși, de acum înainte, și, cu puterea Milostivului Dumnezeu, nu vei fi rușinat.

Dacă vrei să ai pocăință adevărată, apoi, s-o arăți pe ea și cu fapta. Adică, de te căiești de mândrie, arată smerenie, de te căiești de beție, arată păzire, de te căiești de desfrânare, arată curăție. Că zice Scriptura: „Ferește-te de rău și fă bine” (Ps. 33, 13). Preoților lui Hristos, propovăduitorilor Cinei Lui celei de taină și împărțitorilor Trupului Său, cinste să le dai. Episcopilor și păstorilor turmei oilor Lui, celor cuvântătoare, să-ți pleci capul și să-i rogi să-ți dea ție binecuvântarea lor. Să iubești pe Domnul tău, din tot sufletul pentru ca frica Lui să vie în inima ta. Drept să fii și adevărat blând și smerit, supus și plecat. Iar mintea îndreptându-ți la cer, fii umil față de Dumnezeu, fii cinstitor de oameni, celui mîhnit, mîngietor, răbdător să fii în ispite, milostiv și îndurat, spre săraci, hrănitor și primitor de străini, cu grijă față de Dumnezeu, flămînd și însetat de dreptate și liniștit, neiubitor de slavă, nici iubitor de aur, nici mândru, ci de Dumnezeu temător, gata la poruncile Lui, ca înaintea Împăratului, blând la răspunsuri, deseori rugător către Dumnezeu, ostenitor la cunoaștere, neosîndind pe nici un om, ajutător celor năpăstuiți și nefățarnic să fii. Și, așa, vei fi fiu al Evangheliei și fiu al învierii și moștenitor al vieții ce va să fie. Dumnezeului nostru slavă!

16 iulie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Efrem, despre îndelunga răbdare.

Fericit, cu adevărat, este omul care a câștigat îndelunga-răbdare. Că, pe unul ca acesta, îl laudă Sfânta Scriptură, zicând: „Bărbatul îndelung-răbdător are multă pricepere.” Și ce este mai mult decât aceasta. Că cel îndelung-răbdător este totdeauna cu bucurie, totdeauna cu voie bună, că nădăjduiește spre Domnul, Cel îndelung-răbdător este fără de mânie, că toate le rabdă. Cel îndelung-răbdător nu se aprinde degrabă spre mânie, nu se abate spre ocară. La cuvinte deșarte, nu se pornește cu ușurință. Nedreptățit fiind, nu se întristează. Celor îndărătnici, nu le stă împotrivă. Este întâiul la toată fapta. Nu este lesne prins de amăgiri. Nu este ușuratic la întărîtare. În necazuri se bucură. Trăiește împreună cu tot lucrul bun. Este cu dragoste către toți cei ce-l pizmuiesc. Când i se poruncește, nu grăiește împotrivă. Când este muștrat, nu se întristează. Se mîngâie pe sine totdeauna cu îndelungă-răbdare. Că cel ce nu este îndelung-răbdător ușor se schimbă, gata fiind spre mânie. Se aprinde degrabă spre ceartă, și, dacă este ocărât, răspunde ocărînd. Când este nedreptățit, se răzbună. Se ceartă, pentru orice lucru de nimic. Faptele lui se clatină ca niște frunze în vînt. Cel ce nu are îndelungă răbdare este fără de întărire, că repede se schimbă.

Înțelepciune nu câștigă. Cu cel rău se adună, stă împreună cu cel ce defaimă. Ajută pe cel ce nedreptățește, Taina n-o ține, este gata să descopere cuvântul tănuț. Și, ce poate fi mai ticălos, decât aceasta? Dumnezeuului nostru, slavă!

17 iulie

Întru această zi, cuvânt pentru cei ce greșesc și nu vor să se pocăiască.

Mulți din cei ce greșesc zic adesea: „Sunt plin de întinăciune, cum voi putea să mă apropiu de Dumnezeu și cum voi putea să-L rog pe El, fiind eu cuprins de greșeli diavolești?” Frate, oare, ești silit și lipsit de îndrăzneală? Tocmai pentru aceasta să vii, ca să afli îndrăzneală mare. Că, oare, Dumnezeu este un om, care vrea să te întrebe pe tine, ca să te rușinezi de El? Dumnezeu vrea, mai mult decât omul, să te izbăvească pe tine din păcat. Nici tu însuți nu dorești mântuirea ta, așa cum vrea El să te mântuiască pe tine. Deci, să nu zici: „Am pierit, ce voi face?” Ai doctor, mai presus decât leacurile, care vrea să te vindece pe tine de boala păcatului, dacă tu singur îți vei arăta boala, adică, îți vei mărturisi, mai înainte, greșeala ta, căci, pocăința de păcate face curat pe cel ce se pocăiește cu mintea. Bine este a nu greși, dar, și mai bine este, ca cei ce greșesc să se pocăiască și, din durerile bolii, să se izbăvească și, după răni, să fie sănătoși. Pentru că nu a cădea este cumplit, ci a nu se ridica și a zăcea după cădere. De vei zice: „Peste fire am greșit”, dar, cine este fără de păcat, pe pământ? Să-ți fie ție destul aceasta spre pomenire; spune-ți, tu, mai întâi, fărădelegile tale, ca să te îndreptezi. Plângi mai înainte, cât este încă vremea pocăinței, ca să nu plângi atunci când nu va mai fi vreme de pocăință. Să lucrăm binele, până ce putem. Că nu iubește un tată pe fiul său, cât iubește Dumnezeu sufletul cel ce se pocăiește. Că așa este iubirea de oameni a Stăpânului, că nu se întoarce de la nici unul din cei ce aleargă la El. Pentru cel ce vrea, niciodată nu este vreme neprielnică pentru căutarea mântuirii. Pentru că tâlharul s-a mântuit, nu din pricina vremii, ci pentru că a crezut și s-a osândit pe sine și astfel, a luat, după faptele sale, și, așa, a aflat visteria cea nedeșertată a Împărăției Cerurilor. Că, pentru cel ce se căiește, începutul mântuirii este să se osândească pe sine; și nu se va îndrepta cineva, acoperindu-și greșelile sale. Iar cel ce se căiește de răutățile ce a făcut, dacă nu va face vrednică ispășire de păcate, prin împlinirea canoanelor, atunci, acela va răspunde la Judecată. Dumnezeuului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

18 iulie

Întru această zi, învățătură despre pocăință.

Să nu te deznădăduiești omule, nici să nu te depărtezi de rugăciuni, ci să mergi la biserică. Păcătos fiind, roagă-te cu suspine, lui Dumnezeu și-ți va da ție iubirea Sa de oameni și iertare de păcatele tale.

Dar, dacă vei deznădăjdui, nevrând să vii la pocăință, apoi, te dai, pe tine însuți, în stăpânirea satanei. Sau, dacă, îndoindu-te, nu mergi la pocăință, faci împiedicare dumnezeiescului dar, care voiește să te miluiască pe tine și pe toți cei ce vin către El, cu pocăință. Acum, dar, să alegi, ce este mai bine: Dacă este

bun păcatul, păzește-l pe el și petrece în el, până la sfârșit, iar dacă îți dai seama de osânda cea pentru păcat, atunci de ce petreci în faptele cele pierzătoare? Pentru că scris este: „În starea în care te vei afla, întru aceia te voi judeca.”

19 iulie

Întru această zi, cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur, despre milostenie, care este bună și după moarte.

Cu puțință este a plăcea lui Dumnezeu prin milostenie, încă și la suflarea cea mai de pe urmă, dar nu așa cum este în viață. Dar se poate oare? Cu adevărat se poate. Cum, și în ce fel? Dacă și atunci, la moarte, împreună cu toți moștenitorii tăi, vei scrie, în testament și pe Hristos și-I vei da și Lui, parte din averea ta. De nu L-ai hrănit pe El când trăiai, măcar acum când pleci din viață să faci aceasta. Și când, iată, nu mai ești stăpân pe averea ta, dă-i Lui partea ta, măcar atunci. Dezleagă-ți vătămarea neomeniei. Căci ce fel de milă vei dobândi tu, care, când trăiai, nu L-ai hrănit? Și vrând, iată, să te duci la El, oare, nu voiești, nici cu puține lucruri măcar, să-L dăruiești pe El? Voiești să te faci vrăjmaș al Lui și pizmaș, pentru că nu-i dai Lui nici pe acelea pe care El ți le-a dat și de care tu, acum, nu mai ai trebuință? Că mulți oameni au murit năpraznic, iar ție ți-a dăruit Dumnezeu zile, ca să-ți rânduiești averea ta și, ale casei tale, toate, să le îndreptezi. Ce răspuns vei lua de vreme ce, nici măcar prin acest dar, primit de la El, și nici silit de moarte, nu voiești să fii iubitor de oameni? Dacă n-ai făcut, în viața ta, vreun folos sufletului tău, măcar acum, la moarte, să-ți faci ție vreun bine, iar dacă, nici acum, nu-ți vei face, apoi, cine va putea să-ți ajute ție, când vei fi judecat? Când erai în viață, ca un nemuritor te țineai de averea ta; deci, măcar acum, să te lepezi de năravul cel rău, că, iată, mori. Încă mai vreau să-ți spun, deși greu îți este a auzi și te cutremuri, însă, este nevoie să-ți spun că, adică între slugile tale să numeri pe Stăpânul. Când, acum, vei ierta pe slugile tale, iartă și pe Hristos; și din foamete și din nevoi, din temniță și din toată golătatea, slobozește-L. Oare, nu te înspăimântezi, auzind, aici, cele ce s-au zis? Iar când le vei duce acolo, mult mai amare, decât acestea, vei auzi și osânda cea nesuferită vei lua. Ce vei zice și la cine vei scăpa și pe cine vei chema în ajutorul tău? Oare, pe Avraam? El nu te va asculta. Pe moșul tău, sau pe tatăl tău? Nici aceștia nu vor putea să te izbăvească pe tine, chiar sfinți de ar fi. Chiar dacă, până acum, ai fost crud și nemilos, măcar acum, fie-ți milă de ceata celor ce cer și te roagă pe tine; și vei câștiga milă de la Dumnezeu. Iar, dacă nici de aceia nu ți-e jale, măcar pentru bunătățile cele făgăduite ție, să dai milostenie. Ce milă vei lua, dacă, după atâtea sfătuiri, treci cu vederea pe cel ce are trebuință? Cu adevărat, îți zic ție, miluiește, ca și tu să fii miluit de Dumnezeu, a Căruia este slava în veci! Amin.

20 iulie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre femeile cele rele.

Nu este nimeni pe pământ asemănător cu femeia cea rea de gură și nici o fiară nu este întocmai ca femeia cea înșelătoare. Cine este mai rău, între cele cu

patru picioare, decât leul? Sau ce este mai cumplit decât șarpele, dintre târătoare. Și, totuși, nimic nu sunt toate acestea, față de femeia cea rea de gură. Și, mărturisește, despre cuvintele mele, chiar înțeleptul Solomon, zicând: „Mai bine este a vieții cu leul împreună, sau cu șarpele în pustiu, decât a trăi cu femeia rea de gură și certăreață.” Să nu socotești că Solomon a zis acestea fără de minte, pentru că, și din fapte, vei, pricepe acestea. De Daniil, în groapă lei s-au rușinat, iar, pe dreptul Nabot, Isabela l-a ucis. Chitul pe Ioan în pânțele l-a păzit, iar Dalila, pe bărbatul său Samson, vânzându-l, l-a dat celor de alt neam. Balaurii și viperele se temeau de Ioan Botezătorul în pustie, iar Irodiada, la ospăț, i-a tăiat capul. Corbii, pe Ilie, în pustie și în munte, îl hrăneau, iar Isabela, după darul cel de ploaie, pe Ilie la moarte hotărîse să-l dea. Și ce zicea ea? „Așa să-mi facă mie Dumnezeu și acestea să-mi dea mie, dacă mâine, în același ceas, nu voi pune sufletul lui cu sufletul celor uciși.” Și, temându-se, Ilie a fugit, în pustie. Vai mie, Proorocul se temea de o femeie. Cel ce ploaia a toată lumea o purta pe limba sa și foc din cer a pogorât și morți a înviat. O, cât de rea este arma cea ascuțită a diavolului! Pentru femeie, Adam a fost izgonit din Rai. Pentru femeie, David cel blând s-a înșelat și l-a ucis pe Urie. Prin femei, diavolul l-a surpat pe înțeleptul Solomon, aducându-l la călcare de Lege. Femeia cea fără de rușine nu se sfiește de nimeni; nici pe preot nu cinstește, nici de levit nu se rușinează, nici de prooroc nu se teme. O, ce răutate. Femeia cea rea este mai rea decât toate răutățile. Dacă este săracă, pe toți îi osândește. Sau, de are bogăție, pe toți îi ocărăște. Îndoită este răutatea și grea este viața, neîmblânzită este fiara. Eu am văzut vipere neîmblânzite, îmblânzindu-se, și lei și urși și rinoceri domesticindu-se, dar femeia rea, niciodată nu se îmblânzește. Mai bine este a bate fierul, decât a învăța pe femeia rea. Deci, să știți aceasta, că, cel ce are femeie rea, și-a luat plată pentru păcatele sale, pentru că femeia rea niciodată nu se smerește. Fiind pedepsită, se îndrăcește, lăudată, se înalță, și nu știe să păzească obiceiurile dragostei. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în veeii vecilor! Amin.

21 iulie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Atanasie, că mulți drepti mor, cu moarte rea și mulți păcătoși, cu moarte bună.

Era un sihastru călugăr, cu semne și cu minuni strălucit și avea împreună cu el, un ucenic în pustie. Iar, într-una din zile, s-a întâmplat că a mers ucenicul lui în cetate, unde era un stăpânitor rău, netemându-se de Dumnezeu. Pe acesta, ucenicul starețului l-a văzut mort și mult popor mergând după el, cu lumânări și cu tămâieri și cu cinste mare petrecându-l la groapă. Iar, după ce s-a întors ucenicul în pustie, a aflat pe povățuitorul său, pe cinstitul stareț, mâncat de o fiară. Și a început a se tângui mult și a plânge după stareț, zicând către Dumnezeu: „Doamne, cum se face, că a murit acel stăpânitor rău, cu atâta slavă, iar acest sfânt duhovnic, părintele meu stareț a luat o astfel de moarte, fiind mâncat de fiară?” Deci, așa plângând el și vorbind întru sine s-a aflat lângă el îngerul Domnului, și i-a zis: „De ce te tânguiesti și plângi după starețul tău? Pentru că acel stăpânitor rău avea și el o faptă bună, și, pentru acea faptă bună, cu cinstită îngropare, și-a luat plata sa, pe pământ. Iar, dincolo, se duce ca un osândit. Iar, povățuitorul și învățătorul tău, cinstitul stareț, întru toate a plăcut

lui Dumnezeu și era cu toate bunătățile împodobit, însă, avea și el, ca un om, puțină prihană; și, prin acea amară moarte, i sa iertat lui greșeala sa și s-a dus din viața aceasta, cu totul curat întru bucuria Domnului său."

Întru această zi, cuvânt despre pocăință.

Până ce ești viu, pocăiește-te, chiar de ai greși și în ziua cea mai de pe urmă, pe care zaci, trăgându-ți sufletul și vrând să ieși din viața aceasta, pocăiește-te, că nu te va lăsa pe tine iubirea de oameni a lui Dumnezeu. Și să nu-mi zici mie: „Cum, sau în ce chip? Că sunt plin și cuprins de stricăciune și de răni și, în ziua cea mai de pe urmă a vieții mele, putea-voi oare să mă mărturisesc?” Poți foarte bine. Roagă-te și, din casa ta, să rânduiești să se facă milostenie, la săraci. Tu acolo te duci, iar casa ta rămâne aici. Și să nu-mi zici mie: „Cum mă voi mântui?” Sau: „Cum mă voi curăți?” Când Dumnezeu lucrează, nu pune tu hotare. Că-ți zice: „Dacă tu n-ai ajuns să te îngrijești de sufletul tău, fiind în viață, apoi, măcar la sfârșitul vieții tale, să poruncești la ai tăi, să dea la săraci, și ajutători să ți se facă ție ai tăi, prin milostenii și jertfe. Și să scrii în așezământul tău, ca, împreună cu fiii tăi și cu neamurile tale, să fie părtași la moștenirea ta, și Stăpânul ceresc. Cel ce a zis: „Pe săraci să hrănești și Eu, pentru ei, voi fi chezaș și nu te voi lipsi de împărăția Cerurilor.” Deci, să nu socotească nimeni, ca o minciună, milostenia făcută după moarte, pentru că este bună, bine plăcută și primită la Dumnezeu. Căruia I se cuvine slavă în veci! Amin.

22 iulie

Întru această zi, învățătură despre calea cea strâmtă.

Viața omului este o cale de la nașterea sa și până la ceasul sfârșitului și calea aceasta poate fi ori strâmtă, ori largă. Calea cea strâmtă este îngrădită prin hotarele legii lui Dumnezeu, care nu ne lasă pe noi să ne abatem nici la dreapta, nici la stânga. .Calea cea largă a strigat îngrădirea legii lui Dumnezeu, și ne dă libertatea să umblăm, răătăcindu-ne după voința noastră. Calea cea strâmtă, este împresurată de întristări, nevoi, izgoniri, necinstiri și batjocuri. Cea lată, toate acestea le leapădă și se lărgeste mereu, prin veselile lumii acesteia. Chiar la intrarea căii celei strâmte, stă crucea și, împreună cu ea, smerenia, lepădarea de sine, blândețea și toată fapta bună, lucruri, care pe dinafară sunt fără strălucire, dar, pe dinăuntru, sunt pline de frumusețe. Iar pe calea cea lată stă iubirea de arginți, răutatea și tot păcatul, care, pe dinafară, este dulce și îngâmfat, iar, pe dinăuntru, amar și urât mirositor. Pe calea cea strâmtă, grăiește marele Vasilie, stă înfrânarea trupului, iar pe cea lată, plăcerea trupului. Pe cea strâmtă, postul, pe cea lată, beția. Pe cea strâmtă, lacrimile, pe cea lată, dănțuirea. Pe cea strâmtă, suspinarea pe cea lată, veselia și jocul. Pe cea strâmtă, curăția, pe cea lată, desfrânarea.

Înainte-călător, pe calea cea strâmtă, este însuși Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce a purtat crucea și S-a răstignit. El grăiește tuturor celor ce voiesc a fi creștini: „Cel ce voiește să vină după Mine, să se lepede de sine și, luând crucea sa, să-Mi urmeze Mie.” Pe calea aceasta merg și îi urmează toți credincioșii Lui, care s-au depărtat de lume și și-au luat crucea lor și Lui îi

urmează, ca unui Povătuitor și învățător și începător, prin smerenie, dragoste, răbdare, blândețe și ascultare. Pe calea cea lată se află Stăpânul lumii și al întinericului și cei ce îl urmează pe el prin mândrie și slavă deșartă.

Cei ce n-au scăpat de jugul satanei ridică război asupra celor care călătoresc, cu evlavie, pe calea lui Hristos și rabdă necazurile, ispitindu-i pe ei în fel și chip. Și voiesc a-i smulge de la Hristos și să-i supună, iarăși, sub stăpânirea cea întunecată. Când satana nu poate să facă el însuși aceasta, atunci, prin slujitorii lui, oamenii cei răi, face rău celor drepecți.

Lumea aceasta, care este ca o mare, ne învăluiește cu ispitele. Pe cei ce au înfrânt poftetele trupecști, poftetele ochilor și mândria lumească, și se află încă în lume, îi prigonește. Cei buni, cu cei răi, nu stau împreună, căci, cei buni, prin a lor sfântă viețuire, muștră răutatea celor răi. Pentru aceasta, cei răi, pe cei buni îi prigonesc. Și de aici, se întâmplă că, într-o casă, bărbatul cel rău urăște și prigonește pe femeia cea bună; tatăl cel rău, pe fiul cel bun, fratele cel rău, pe fratele cel bun; sora cea rea, pe sora cea bună. Că despre aceasta grăiește Hristos cînd zice: „Vi se pare că am venit pe pămînt să aduc pace? Vă spun că nu, ci dezbinare. Căci de acum înainte, cinci dintr-o casă vor fi dezbinați; trei împotriva a doi, și doi împotriva a trei. Dezbinați vor fi: tatăl împotriva fiului și fiul împotriva tatălui, mama împotriva fiicei și fiica împotriva mamei, soacra împotriva nurorii sale și nora împotriva soacrei" (*Luca* 12, 51—53). Dumnezeu lasă, asupra celor buni, încercări, pentru ca ei să înțeleagă că sunt, aici, străini și trecători, că patria lor nu este din lumea aceasta, ci dincolo. Și așa, să poată să se depărteze de deșertăciuni: „Că pe cine iubește, Domnul îl ceartă" (*Evr.* 12, 6). Prin aceste ispite ei se smeresc și își cunosc neputințele lor. Că, precum fericirea înaltă, așa ispita smerește pe om și îl aduce la cunoștință. Așa se deprind cei aleși și îmbunătățiți cu răbdarea, care este cununa evlaviei și pe care nu este cu puțință a o învăța, fără de ispite și de necazuri, după cum zice și Apostolul, „că suferința aduce răbdare, și răbdarea, încercare și nădejde, iar nădejdea nu rușinează" (*Rom.* 5, 3-5). Că, zice marele Vasilie: „Ia seama la ce te duce necazul; el te duce spre nădejdea care nu rușinează. De ești neputincios, bucură-te, pentru că pe cel pe care îl iubește, Dumnezeu îl ceartă. De ești sărac veselește-te, că, împreună cu Lazăr, vei moșteni cele bune. De rabzi ocară pentru numele lui Hristos, ești fericit, pentru că această ocară, se va întoarce ție ca slava îngerească." Că și Apostolul zice: „Socotesc că pătimirile vremii de acum nu sunt vrednice de mărirea care ni se va descoperi" (*Rom.* 8, 18). Astfel, cei buni vor face asemenea cu Fiul lui Dumnezeu, ca niște mădulare duhovnicești ale Capului, Care este Hristos, și Care, pentru mântuirea noastră, a răbdat toate necazurile, nevoile și patimile. Așa vor „cunoaște puterea păcatului și vor cunoaște boldul morții, care este plata păcatului, și cât de mare este răutatea păcatului, care atâtea primejdii și nevoi a adus asupra lumii, și se vor deprinde a se păzi de păcate. Așa vor cunoaște mânia lui Dumnezeu, Care este împotriva păcatului și vor mărturisi dreptatea lui Dumnezeu, precum grăiește David: „Drept ești, Doamne, și drepte sunt judecățile Tale" (*Ps.* 118, 137). Așa se vor învăța să cunoască, din fapte, patimile lui Hristos, și, pe El, cu înălțime și scumpătate, să-L cinstească. Și după cum dulceța păcatului o cunoaștem bine, cînd gustăm din ea, așa și amărăciunile necazurilor le simțim mai bine, cînd înșine suntem ispitiți. Asemenea, și amărăciunea pătimirilor lui Hristos atunci o cunoaștem mai bine, cînd vom cunoaște noi înșine amărăciunile ispitelor și ale nenorocirilor. Că,

dintr-aceasta ne învățăm să cunoaștem și să vedem cât de bun este Domnul, Care atâta amărăciune, din paharul amărăciunilor a băut, pentru netrebnicii Săi robi. Primejdiile și necazurile ne ridică și ne deșteaptă pe noi, spre adevărata pocăință și spre întoarcerea de la înșelăciunile lumii, și spre căutarea adevăratei fericiri, de la Dumnezeu.

Calea cea strâmtă, pentru că este strâmtă, cu adevărat, puțini călători are pe ea, după cuvântul lui Hristos, și puțini o află. Pentru că poftele și desfătărilor lumii acesteia ne fac plăcere și sunt aproape de simțurile trupului nostru. Iar fericirea cea veșnică, spre care ne duce calea cea strâmtă, fiindcă e văzută, nu cu ochii trupești, ci cu ochii sufletești, care sunt luminați prin credință, nu oricine o vede, ci numai cel luminat prin credință. Și, cel ce nu o vede, acela nici nu o caută și răbdarea unor necazuri, pentru ea, este o amărăciune pentru trupul acestuia. Pentru aceasta, mulți, urmând pătimășului și poftitorului lor trup, lasă calea cea strâmtă și merg pe calea cea largă și călătoresc pe ea, pentru plăcerea trupurilor lor. Calea cea strâmtă, chiar de este strâmtă și nu călătoresc mulți pe ea, ne duce, totuși, la lărgimea veșnicei veselii și mângâieri. Cea largă, măcar că este largă și mulți călătoresc pe ea, ne duce, însă, la strâmtoarea veșnicei suferințe, la întristări și suspinuri. Lazăr, cel pomenit în Evanghelie, cu strâmtorarea durerilor și pe drumul sărăciei a călătorit, dar, după moarte, a fost dus de îngeri în sânul lui Avraam. Și, dimpotrivă, bogatul acela îmbrăcat în porfiră și în vison, care în toate zilele se veselea luminat, și n-a voit să arate milă lui Lazăr, cel sărac, după ce a fost îngropat, din iad și-a ridicat ochii săi, și fiind în chinuri, după benchetuirile cele multe din viață, multă durere a răbdând și după băuturile cele scumpe, o picătură de apă a cerut și nu a putut afla. Precum și Hristos grăiește: „Intrați prin poarta cea strâmtă, că largă este poarta și lată este calea care duce la pieire și mulți sunt cei care o află. Și strâmtă este calea care duce la viață și puțini sunt aceia care o află” (Matei, 7, 13-14).

Înfrișat lucru este calea aceasta pentru trupul nostru, pentru că el vrea să fie într-o toată desfătarea și veselia, care slujesc simțurilor lui. El iubește să fie lăudat de toți și de toți cinstit. El vrea ca într-o toate, după a sa voință, să viețuiască. Dar, cel ce vrea să meargă pe calea aceasta strâmtă este dator să-și taie voia sa, dator este să se lase de poftele sale, dator este să nu se sperie de necinstire, de batjocură, de sărăcie, de prigonire și de celelalte împotriviri, dator este să nu se gândească la răzbunare. La toate acestea trupul privește cu nedumerire și nu vede ceea ce simțurile și înțelegerea lui nu pot ajunge, nici să priceapă.

Precum bolnavul neștiutor se teme să primească leacuri, neștiind folosul ce este într-însele sau precum pruncii fug de scaldătoare și plâng, când mamele lor îi scaldă, pentru că ei văd numai cele de față, iar cele de departe nu le văd, așa și neputinciosul nostru trup privește numai spre cea ce stă aproape de simțurile lui și nu vede ceea ce stă mai departe. El vede crucea și amărăciunea ei, dar folosul și mângâierea care îndulcesc amărăciunea ei, nu le vede; pentru aceasta, se tulbură și se înfricoșează. Dar, cei ce vor să intre prin ușa cea strâmtă și să meargă pe calea cea dreaptă și îngustă, datori sunt a-și micșora această frică și tulburare și să privească, numai la împrejurările cele văzute, ci și la cele nevăzute. Să ne întoarcem luarea aminte, nu numai la durerile și la ispitele pe care le arată simțurile și prin care ne tulbură pe noi, ci și la ceea ce ne pune înainte Legea creștinească. Că ea, adică credința, ne arată pe

Dumnezeu, ca pe un Părinte, Care pune înaintea fiilor Săi crucea, din dragoste și nu din mânie. „Că pe cine îl iubește, Domnul îl ceartă și biciuiește pe tot fiul, pe care îl primește. Răbdați, spre înțelepțire, Dumnezeu se poartă cu voi, ca față de fii.” (Evr. 12, 6-7). Ea ne mângâie, pentru că același părinte îndurător stă pe față și ajută fiilor Săi, celor ce se află sub cruce și suspină. Că zice Dumnezeu, prin Proorocul: „Cu dânsul sunt în necaz și-l voi scoate pe el” (Ps. 90, 15). Că de vei trece prin mijlocul apei, cu tine sunt și râurile nu te vor acoperi. Și de vei merge prin mijlocul focului, nu te vei arde și para focului nu te va atinge pe tine. Crucea îți arată pe începătorul și înainte-purtătorul ei Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Care pe drumul crucii a călătorit și, cu ale sale frumoase picioare, a netezit asprimea căii și a făcut-o lesnicioasă, celor care îi urmează. Ea ne arată fericitul sfârșit, spre care duce calea crucii. Ea adeverează că, după această amărăciune, urmează dulceața și veselia cea veșnică și, după vremelnica necinste și ocară, primim veșnica slavă, și că, după moartea cea trecătoare, va fi fericirea și viața cea veșnică. Și așa, puterea crucii îndulcește și preface durerile. Dumnezeului nostru slavă!

23 iulie

Întru această zi cuvânt despre femeile cele bune, tăcute și blânde.

Zis-a Domnul către Eva: „Atrasă vei fi către bărbatul tău și el te va stăpâni” (Fac. 3, 16). Pentru că femeia, cinstind pe bărbatul său, întâi păzește porunca lui Dumnezeu și se va binecuvânta. Iar, în al doilea rând, și de oameni lăudată va fi. Femeia bună, iubitoare de osteneală și tăcută, este cunună bărbatului său. Cel ce a aflat femeie bună, scoate din casa sa numai lucruri bune. Fericit omul, cel ce este bărbatul unei femei ca aceasta, că anii săi își va împlini în bună pace și bună parte de la Dumnezeu și-a luat, pe femeia cea tăcută. Însă femeile, în biserică, să tacă, pentru că nu le-a poruncit lor Apostolul să vorbească în biserică, ci, tăcând, să se roage, iar de vor voi să afle ceva, apoi, acasă, să-și întrebe pe bărbații lor, pentru că rușine este să grăiască femeile în biserică. Aceasta auzind-o, femeilor, învățați-vă tăcerea și blândețea și veți fi binecuvântate de Dumnezeu și de oameni lăudate.

24 iulie

Întru această zi, cuvânt despre milostenie.

A fost în Alexandria un oarecare dregător slăvit; iubitor de Hristos, temător de Dumnezeu, care făcea mari milostenii. El avea obicei să dea, o dată pe lună, milostenie rânduită, hrană din casa lui, la bătrâni și la săraci. Și așa făcea în toate lunile. Deci, diavolul, nesuferind milostenia acestui iubitor de Hristos și uneltind, a îndemnat, împotriva lui, pe niște invidioși, care, l-au vorbit de rău la Scoril, dregătorul, și i-au jefuit toate averile lui, ale femeii, copiilor și neamurilor lui. Și se bucura diavolul de aceasta, că omul nu mai avea cu ce face milostenie. Dar acest iubitor de Hristos, și în sărăcie fiind, nu înceta a face milostenie, pentru că scris este: „Și pentru un pahar de apă rece, nu se pierde plata.” Deci, când a venit luna, au venit săracii, după obicei, ca să-și ia obișnuita milostenie și hrană din casa lui, iar iubitorul de Hristos, cu inima și cu sufletul bucuros, le-a dat lor din cele ce avea. Încă, a mai făcut această obișnuită

milostenie și într-a doua lună, iar, când a sosit cea de a treia lună, au zis săracii către slujitorul rânduit să le dea milostenie: „Spune stăpânului să ne dea milostenie, precum îi era obiceiul.” Și sluga a zis stăpânului său: „La ce vin aceștia și-ți iau și bruma de avere pe care o mai ai?” Răspuns-a stăpânul, zicând: „De nu vom face noi aceasta, vine mânia lui Dumnezeu peste noi. Și de i-am opri pe dânșii, oare ce vom face? Cu adevărat vom pieri. Deci, până ce vom avea măcar un ban, să-l împărțim cu ei.”

Și Dumnezeu, văzându-i milostiva lui inimă, n-a trecut cu vederea pe robul său, ci, i-a pus un gând bun în inimă. Sunt clevetit și năpăstuit, și-a zis el, dar, iată, mă voi duce, în această zi de Duminică, și voi ruga pe dregător, ca să mă miluiască. Și, încălecând pe cal și mergând la dregător, a căzut înaintea lui, zicând: „Mă rog ție, miluiește-mă, ori la viață, ori la moarte. Eu sunt cutare, sluga ta, mă rog ție, să întrebi pe cei ce m-au clevetit, și, de mă vei afla vinovat, atunci, să poruncești să mă taie în bucăți, sau să mă spânzure cu capul în jos. Iar, de sunt năpăstuit, să mă miluiești, pentru Dumnezeu.” Deci, a aflat Scoril că acel iubitor de Dumnezeu era clevetit pe nedrept și a poruncit să-i întoarcă toate averile sale, Iar clevetitorii lui, în mare urgie au căzut. Iar acestea toate s-au făcut pentru milostenia lui. Deci, și noi să răbdăm ispitele cele ce ni se întâmplă nouă, și să nu încetăm de a ne ruga lui Dumnezeu și a duce la bun sfârșit faptele noastre bune, ca să câștigăm, de la El, milele cele bogate.

Întru această zi, cuvânt din Everghitinos, că se cuvine a săvârși fapta bună pe ascuns și a nu o vădi.

Povestit-a avea Iosif Pelusiotul: „Când ședeam, zicea, în Sinai, era acolo un frate, cu totul nevoitor și frumos la vederea feței. Și venea la pravilă, purtând pe deasupra o haină veche și petecită. Deci, eu, văzându-l pe el de-a pururea venind așa la pravilă, într-o zi i-am zis: „Frate, nu vezi pe frați, venind la pravilă, ca îngerii lui Dumnezeu? Dar tu, pentru ce vii totdeauna îmbrăcat așa?” Iar el a zis: „Iartă-mă, avea, dar nu am altă haină.” Și, luându-l pe dânsul în chilia mea, i-am dat lui rasă și altele, tot ce-i trebuia. Și se purta, de acum, ca și ceilalți frați. Și îl puteai vedea pe el, ca pe un înger. Iar, odată, a trebuit ca părinții să trimită zece frați la împărat, pentru oarecare nevoie. Și l-au rânduit, și pe el, împreună cu cei trimiși, iară el, după ce a înțeles aceasta, a pus metanie părinților, zicând: „Pentru Domnul, iertați-mă pe mine, că eu sunt robul unuia dintre cei mari de acolo și de mă va cunoaște cineva, mă va dezbrăca de călugărie și mă va trage iarăși, spre a-i sluji lui. Deci părinții, auzind aceasta, l-au lăsat pe el. Iar, mai pe urmă, au aflat de la cineva, care-l cunoștea bine pe el, de pe când era în lume, că el fusese mai-marele judecătorilor și, ca să nu fie cunoscut și să aibă supărare de la oameni, a pus acum pricina aceasta.” Așa fugeau părinții de mărirea și de odihna lumii acesteia. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Efrem, despre cei ce nu se tem de Dumnezeu.

Cel ce nu are frică de Dumnezeu întru sine este supus uneltirilor diavolului. Cel ce nu are frica de Dumnezeu întru sine este vinovat de focul cel veșnic. Unul ca acesta glumește, nu se teme, doarme fără de măsură, e plin de trândăvie, de faptele sale nu se îngrijește, casă poftelor se face, toată deșertăciunea lumească se arată întru el, pentru că nu se teme de venirea Domnului. Unul ca acesta iubește patima, de odihnă se bucură, de chinuire fuge, smerenia o urăște, mândria îl bucură. Deci, când va veni Domnul și-l va afla pe el nepregătit și bucurându-se de toate cele lumești, îl va tăia pe el în două și-l va trimite între întunericul cel mai din afară. Și cine nu-l va plânge pe unul ca acela? Iar pe noi să ne păzească Domnul de un rău ca acesta și să ne îndrepteze la calea de mântuire.

26 iulie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Damaschin, despre cei adormiți.

Acel cuvânt, ce s-a zis, că Tu vei răsplăti fiecăruia după faptele lui și că va secera fiecare, oricine ar fi el, ce a semănat și cel ce urmează după acestea, toate sunt spuse, cu adevărat, despre a doua venire a Ziditorului și pentru răspunsul cel înfricoșat de atunci, toate pentru Sfârșitul lumii acesteia, s-au spus. Pentru că atunci nu va fi nicidecum vreme de ajutor, ci toată rugămintea va fi fără de spor și fără de folos. Pentru că, la acel înfricoșător sfârșit, nu va mai fi timp pentru negustorie. Unde sunt săracii atunci? Unde slujbele? Unde cântările? Unde facerile de bine? Drept aceea, mai înainte de ceasul acela, să ne ajutăm unii pe alții. Că nu este nedrept Dumnezeu, ca să uite faptele, precum zice dumnezeiescul Apostol. Iar

Atanasie cel Mare, în cuvântul lui cel bine alcătuit pentru cei morți, zice că, măcar deși în văzduh de ar fi risipit, cel ce s-a sfârșit întru credință, să nu încetezi, a chema, pentru el, pe Hristos Dumnezeu, aprinzând untdelemn și lumânare la mormânt. Că primite sunt acestea la Dumnezeu și multe răsplătiri vor aduce de la El pentru că untdelemnul și lumânarea, pomelnicele și jertfa cea fără de sânge, curățire sunt. Iar facerea de bine la săraci face adăugire la toată răsplătirea cea bună. Iată dar, să iei aminte, oricine ai fi tu, cel ce nu crezi cele zise, că oricare, dintre oameni, care câștigă puținul aluat al faptei bune, dar n-a apucat să-l facă pîine, că el voia adică, dar iată, n-a ajuns să aducă la îndeplinire, fie pentru lenevie, fie pentru neîngrijire, fie pentru nebărbăție, ori pentru că a amânat din zi în zi, iar, sosindu-i moartea, l-a secerat pe el, mai presus de orice nădejde, chiar și numai acestea nu va fi uitată de Dreptul Judecător. Pentru că, Stăpânul cel milostiv va îndemna, după moarte, pe cei mai apropiați ai lui să se sârguiască spre mila și ajutorul celui răposat. Și, atingându-se Stăpânul de inimile lor, vor împlini ceea ce lipsea mortului. Iar cel ce a avut vicleană toată viața și amestecată cu spini și plină de noroiul necurăției, care niciodată nu și-a venit în fire, ci fără de frică și fără de simțire a zăcut în patimi, făcându-și toate poftele trupești și neavînd nici o grijă pentru suflet, ci, avînd toată socotirea numai trupească, dacă așa va ajunge la sfârșitul său și va ieși din viață, aceluia nimeni nu-i va putea ajuta. Și așa sunt toate cele ce se fac de el,

Încât de la nimeni nu poate să afle nici un ajutor, nici de la soție, nici de la fii, nici de la frați, nici de la rudenii, nici de la prieteni, că nici Dumnezeu nu-l mai numără printre robii Săi. Deci, mai bine și mai plăcut lui Dumnezeu și întru tot bine primit lucru este ca, adică, fiecare din oamenii credincioși și de Hristos iubitori, să se curățe pe sine, prin tot felul de faceri de bine, ferindu-se de toată necurăția și ținându-se de poruncile cele luminoase ale lui Dumnezeu. Ca, ajungând la sfârșitul său, cu îndrăzneală, să zică Stăpânului: „Gata este inima mea Dumnezeule, gata este inima mea.” (Ps. 107,1). Și așa, cu dulceață, să întâmpine el pe îngerii cei ce vin la dânsul. Dar aceasta se întâmplă la puțini, și de puține ori, după cum a zis Stăpânul, că puțini sunt cei ce se mântuiesc. Dar și aceasta nu se spune fără de tâlc, de Cel ce este tuturor înțelepciune, ci ca și cum cineva ar zice, minunându-se: „O, cât sunt de puțini cei ce se mântuiesc.” Iată, de acum știți că foarte mare osteneală este ca cineva să fie dintre cei dintâi, și este nevoie să venim la cei din al doilea rând, urmând hotărârile Apostolilor. Iar, de-ar pomeni cineva de cei străini și săraci, care nu au pe nimeni, ca să se ostenească pentru dânșii, și nici nu pot lăsa vreo moștenire, pentru slujbe sau pentru daruri, deci, ce vom zice de aceștia? Oare, fiindcă nu au ei pe nimeni și sunt străini și neașezați, neavând cine să se ostenească pentru ei, nu se vor putea mântui? Au, oare, nedrept este Dumnezeu, ca, adică, celui ce are, să-i ierte, iar celui ce nu are nimic, să nu-i dăruiască iertare? Leapădă această socotire de la tine, oricine ai fi tu, pentru că drept este Dumnezeu, sau adevărat este că Dumnezeu este dreptate, înțelepciune, bunătate și puterea cea tot alcătuitoare. Și, ca un Drept ce este, va măsura bogăția celui ce nu are, iar, ca un înțelept, din lipsă va face belșug. Ca un puternic, va strica pe cel tare și va întări pe cel slab, iar, ca un Bun, va mântui făptura mâinilor Sale. Iar, dacă cineva este vădit vinovat și s-a lepădat de credința cea dreaptă, acela atârnă greu spre partea cea de-a stânga. Dar, după cum zic bărbații cei luminați de Dumnezeu, că faptele omenești sunt cercate, ca într-o cumpănă, la suflarea cea mai de pe urmă, dacă partea cea de-a dreapta covârșește pe cealaltă, vădit lucru este că, spre îngerii pleacă cel ce moare, iar, dacă părțile sunt amândouă asemenea, atunci biruiește iubirea de oameni a lui Dumnezeu, iar, după cum zic grăitorii de Dumnezeu Părinți, de s-ar și pleca puțin cumpăna, spre partea cea de-a stânga, chiar și atunci, mila lui Dumnezeu le împlinește pe toate. Dumnezeului nostru slavă!

Întru această zi, învățătură de la Isus Sirah, despre creșterea copiilor.

Pedepsiți pe fiii voștri din tinerețele lor și vă vor odihni la bătrânețele voastre și vor da frumusețe sufletului vostru. Și să nu slăbești, muștrând pe copil; că de-l vei muștra pe el cu toiagul, nu va muri, ci sănătos va fi, pentru că tu, bătându-i trupul lui, îi izbăvești de moarte sufletul. Sau, de ai vreo fiică, înspăimânt-o pe ea și păzește-o între cele trupești, ca să nu-ți rușinezi fața ta, pentru că, dacă vei da vieții pe fiică, fără de prihană, vei fi ca un săvârșitor de mare lucru și, vei fi lăudat de oameni și, la sfârșit, nu vei suspina din pricina ei. De-ți iubești pe fiul tău, îndesește-i lui muștrările pentru ca, la urmă, să te veselești de dânsul. Pedepsește-l pe el din tinerețe și te vei bucura de el în vremea vârstei și, între cei cunoscuți, vei fi lăudat, pentru el, și se va teme vrăjmașul tău. Crește-ți copilul în asprime și învățătură, ca să afle odihnă și

binecuvântare. Să nu râzi, făcând jocuri înaintea lui, pentru că, puțin de vei zâmbi, mult te vei necăji, mâhnindu-te, mai târziu, și va fi o suferință pentru sufletul tău. Să nu-i dai frâu liber, la tinerețea lui, ca nu cândva, îndărătnicindu-se, să nu ți se supună și să fie, pentru tine, ocară și durere sufletului, pagubă casei, pierderea averilor și necinste de la vecini, și răs din partea vrăjmașilor și a stăpânitorilor și cădere și batjocură. Și iarăși, zic că toate cele mai sus să le faci cu adevărat, pentru ca în veci, să te bucuri. Dumnezeuului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

27 iulie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Vasilie, despre beție.

Să fugim, fraților, de beție, care e mama nerușinării și desfrânării și care spre tot felul de neorânduială ne duce. Pentru că, nu se face nimic bun în sufletul spurcat la beție. Beția este îndrăcirea de bună voie, născută, în suflet, din patimă. Beția este maica răutății și vrăjmașa faptei bune. Pe cel tare, îl arată fricos și pe cel înțelept, desfrânat. De dreptate nu știe și își ia mintea. Precum apa este dușmanul focului, tot așa și beția stinge mintea. Pe cel îndrăcit toți îl miluiesc, iar de cel ce se îmbată toți râd, deși același lucru pătimesc; că bețivul nu-i vrednic de nici o milă. De multe ori, cei ce se îmbată trec zidul, pârându-li-se că sar o râpă sau un pârâu, iar sunetul și zgomotul, care umple urechile lor, le aud ca pe o mare ce se tulbură, iar pământul cu munții se învâртеște sub picioarele lor. Chiar în boală grea îi aruncă beția. Capul lor, neputând să stea drept pe umeri, cade, când încoace, când încolo. Beția le face somnul greu, întunecându-le mintea. De aceea, învățătorii de pretutindeni ne poruncesc și grăiesc: „Să nu vă îmbătați cu vin, căci, din această patimă, nu este mântuire!” Până când cazi în primejdii cu băutura? Nu mai ai cuvânt înaintea oamenilor. Rea priveliște este beția, pentru ochii creștinilor. De este omul tânăr cu vârsta, frumos la trup și de este ostaș, beția este o mare ispită, neputând să se îndrepteze, nici să umble pe picioarele sale. Omul cel înfricoșător pentru vrăjmași, se face de răs înaintea copiilor, pe drumuri, fiindcă, de amețală, se vatămă fără sabie, și se ucide fără de potrivnici. Oamenilor, chiar de s-ar afla în floarea vârstei, beția le este prăbușire și multă patimă de la vrăjmașii lor. Beția este pierzare a omului și a minții lui, o stricăciune a puterii lui, o vătămare a vieții și o veșnică moarte. Din care să ne izbăvească pe noi Domnul Dumnezeu. Amin.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Nil.

Sârguiește-te fiule, ca să fii totdeauna simplu și fără de răutate și să nu ai unele gânduri, în inima ta și altele, în gura ta, pentru că aceasta este vicleșug și înșelare. Să fii adevărat, iar nu mincinos, fiindcă minciuna este de la cel viclean. Niciodată să nu răsplătești răul cu rău, și măcar de ți-ar face ție cineva rău vreodată, iartă-l pe el, ca și pe tine să te ierte Dumnezeu. Dacă te-ar lupta pe tine gândul rău, roagă-te din tot sufletul pentru fratele acela, și va fugi gândul rău de la tine. Vezi, să nu primești patima pizmei, ca să nu te înghită pe tine diavolul de viu. Ci, mai mult, mărturisește-ți gândurile și roagă-te lui Dumnezeu, să te izbăvească de o primejdie ca aceea. De ai vedea pe cineva greșind, să nu-i

zici, nici să-l osândești, nici să-l urăști pe el, ca să nu cazi și tu în același păcat. Ci, mai bine, să zici „Eu, mai rău sunt, și, azi, e rândul aceluia, iar mâine, al meu.” Să știi că dracii se tem, de post, de priveghere, de înfrânare, de smerenie, de rugăciune, de lacrimi și de celelalte fapte bune. Dacă voiești să-ți dăruiască Dumnezeu lacrimi și umilință și nepătimire, adu-ți aminte de moarte, totdeauna, și de mormântul tău și vei ajunge la aceasta. De vei fi înșelat de diavolul și vei cădea într-un păcat mic sau mare, să nu cazi în deznădăjduire, ca să nu pieri, ci să alegi la mărturisire și pocăință și să pui, iarăși, început bun și Dumnezeu te va ierta și nu Se va întoarce de la tine. Înfrânarea limbii stă în a nu răspunde, a nu grăi lucruri spurcate, a nu ocărâ, a nu osândi, a nu blestema, a nu minți, a nu grăi de rău pe cineva, nici a judeca pe altul. Înfrânarea ochilor stă în a nu privi fără de rușine la față străină, nici a căuta la față frumoasă și cu bun chip. Înfrânarea gândului se arată atunci când vine gândul cel rău, fără de rușine, în a nu te supune lui, nici să nu te împaci cu el, nici să-l primești. Ci, mai mult, să te scârbești și să te lepezi de el. Lovește-ți fața ta și pieptul tău și cu suspine și cu lacrimi să strigi către stăpânul Hristos și să zici: „Miluiește-mă, Doamne, și nu mă lăsa să pier. Miluiește-mă, Doamne, că neputincios sunt. Rușinează, Doamne al meu, pe dracul, cel ce-mi fură nădejdea mea. Umbrește capul meu, cu darul Tău, în ziua războiului diavolesc. Pe vrăjmașul, care mă biruiește pe mine, biruiește-l, Doamne. Gândul cel ce mă înfricoșează, alină-l cu mângâierea Ta, Cuvinte al lui Dumnezeu.” Înfrânarea pântecelui stă în a nu te sătura niciodată de bucate, nici de băutură, nici să dorești, nici să cauți bucate și de mult preț. Dacă vrei să te mântuiești, fă-te înfrânat, smerit la minte, îndelung- răbdător și niciodată să nu deznădăjduiești de pocăință. Dacă vrei să înaintezi, mai degrabă, primește-ți rugăciunea, înfrânarea și dragostea. Și așa îți vei mântui sufletul tău de toate ispitele vrăjmașului. Dumnezeului nostru slavă!

28 iulie

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre ascultare.

Un bătrân locuia la Chilii, cele care se numeau pustnicești, afară de Alexandria. Și era bătrânul foarte iute și la suflet puțin răbdător. Deci, auzind de el un frate, mai tânăr, a făcut așezământ cu Dumnezeu zicând: „Doamne pentru toate păcatele pe care le-am făcut în lume, voi merge și voi petrece cu bătrânul acesta și-i voi sluji și-l voi odihni pe el.” Deci, îl certa pe el bătrânul cu asprime, în fiecare zi. Iar Dumnezeu, văzând smerenia și răbdarea fratelui, după șase ani de supunere față de bătrân, ia arătat lui, în somn, pe cineva care ținea o hîrtie mare, jumătate ștearsă și jumătate scrisă. Și, arătându-i fratelui hîrtia, i-a zis: „Iată, jumătate din datoriile tale le-a curățit Stăpânul Dumnezeu, silește-te și pentru cealaltă jumătate”. Și era alt bătrân duhovnicesc, locuind aproape de el, care știa legământul fratelui și auzea totdeauna cum îl certa bătrânul pe fratele, cu nedreptate, și, cum fratele îi puneia lui metanie, dar bătrânul nu făcea pace cu el. Și când, pe fratele acesta, îl întâlnea bătrânul cel duhovnicesc, îl întreba: „Ce este, fiule? Cum a trecut ziua de astăzi? Oare, am dobândit ceva? Oare am șters ceva de pe hîrtie?”. Și fratele, știind că bătrânul este un om duhovnicesc, nu ascundea nimic de dânsul și-i răspundea, zicând: „Așa, părinte, m-am ostenit puțin”. Sau, de trecea, cândva, vreo zi, întru care n-ar fi fost certat sau n-ar fi

fost izgonit de bătrân, se ducea, seara, la bătrânul cel duhovnicesc și zicea, plângând: „Vai mie, avă, rea mi s-a făcut mie ziua de astăzi, că nu am dobândit nimic, ci am petrecut-o în odihnă”. Deci, după alți șase ani, a adormit fratele. Și, mărturisirea bătrânului cel duhovnicesc, zicând: „L-am văzut pe frate, stând împreună cu Mucenicii și rugându-se lui Dumnezeu pentru bătrânul său, cu multă îndrăzneală și zicând: „Doamne, precum m-ai miluit pe mine, prin el, miluiește-l și pe el, pentru îndurările Tale cele multe și pentru mine, robul Tău”. Și, după patruzeci de zile, Dumnezeu l-a luat la Sine și pe bătrânul său, în locul cel de odihnă.

Iată ce fel de îndrăzneală dobândesc cei care, pentru Dumnezeu, suferă necazurile. Cearcă-te dar, pe tine însuși, frate, în toate zilele, ca să-ți cunoști inima ta, ce este într-însa, înaintea lui Dumnezeu. Nu cumva ai gânduri de defăimare față de vreun frate, sau ură, sau ocară, sau invidie, sau părere rea? Iar, de vei zice că nu poți să iei aminte la aceasta, apoi, nu ai purtare de grijă, ca să te curăți de otrava cea semănată în inima ta. Adu-ți aminte de Cel ce a zis: „De nu va ierta fiecare pe fratele său, din toată inima sa, nici Dumnezeu nu-i va ierta lui”. Că cel ce se teme să nu meargă în gheenă, acela leapădă tot vicleșugul din inima sa, pentru ca sfatul acesta, al vicleanului, să nu vină asupra lui. Fii cu luare aminte, dar, ca nu cumva vreun lucru de pierzare, aurul, petrecerile sau desfătarea, să te despartă pe tine de dragostea lui Hristos. Dumnezeului nostru slavă!

Întru această zi, învățătură a Sfântului Părintelui nostru Teodor Studitul, despre ascultarea cu credință la toate slujirile.

Fraților și părinților, temându-mă de osânda celui ce a ascuns talantul în pământ, căruia i-a zis Domnul: „Slugă rea, trebuia să fi dat argintul meu zarafilor, și, venind, eu aș fi luat ce-i al meu cu dobândă”, pentru această grijă și frică, iată, vă grăiesc aceste puține cuvinte și vă dau vouă, zarafilor, talantul Domnului, ca să i-L dați cu dobândă. Și, cu darul lui Dumnezeu, sunt unii din voi, care nu numai că nu se încredințează că l-ați înmulțit și încă îl creșteți, prin supunerea voastră cea bună. Dar, silesc să înmulțesc darul ce li s-a dat de Dumnezeu, ci vor să-l și piardă, prin lene. Și care sunt aceia? Cei ce se leapădă de ascultare și zic numai: „Iartă-mă”, ca și cum ar avea, o mare îndreptățire. Ce zici frate? Ai făgăduit ascultare până la moarte și acum lași slujba ta, pe care o ai, din darul lui Dumnezeu, și iată, s-a stricat supunerea ta. Dar, ce zice leneșul cel împotrivor? „Ca să umblu cu corabia, mă tem de mare”. Dar și aceasta vine din necredință, căci acolo ne temem, unde nu este locul să ne temem. Pentru că, dacă vei avea credință la ascultare, nu numai că vei trece marea cu corabia, ci și cu trupul gol poți să intri în apă și să treci nevătămat, aducându-ți aminte de acel fericit și ascultător ucenic al bătrânului. Acesta, întărindu-se cu porunca părintelui său, nu a avut frică de apa cea mare a Nilului, ci, trecând-o fără a se uda, a scăpat nevătămat, încât se mirau cei ce îl vedeau. Fraților, ascultarea a supus și pe fiare, și îmi adeverează cuvântul meu acel ascultător care a legat un leu, cu porunca stăpânului său. Ascultarea face minuni între morți și aceasta a arătat-o Acachie, care, fiind strigat, a răspuns din mormânt unde era îngropat. Dar, ce însemnează toate acestea? Că însuși Fiul lui Dumnezeu, Unul născut, S-a supus, până la moarte și la cruce, pentru a săvârși mântuirea lumii. Iar, dacă

dorești să afli și greșelile nesupunerii și ale neascultării, socotește mai întâi, pe Adam; pentru că n-a ascultat pe Dumnezeu și a mâncat din pomul cunoștinței, a adus în lume moartea cea de obște. Socotește și pe împăratul Saul, și-l vei găsi și pe el că, pentru nescultare de Proorocul Samuil, și-a pierdut împărăția, și viața sa, în munții lui Ghelboe. Vezi, încă, și pe Apostolul Petru, care din bună evlavie, s-a arătat neascultător, nevrând să-i spele Hristos picioarele și L-a auzit spunând: „Dacă nu te voi spăla, nu ai parte de Mine”. Dar fratele acela, care n-a ascultat pe marele Eftimie, ci cu multe dovezi, nu primea ca să poarte de grijă de vitele mănăstirii, că, îndrăcindu-se și căzând la pământ, spumega și pătimea? Iată, într-acest chip sunt greșelile neascultării. Că orice neascultător stă împotriva, prin cuvânt, dar Domnul îi trimite lui înger nemilostiv și cu dreaptă judecată. Că toți suntem un trup și fiecare din noi suntem mădulare; și unul ține loc de ochi, altul de urechi, altul de nas, altul de limbă, altul de mână, altul de picior. Deci, mădularele de nu vor voi să lucreze după orânduială, ci vor începe a se arăta împotriva, adică, ochiul să zică, că el vrea să audă, urechea, că ea vrea să miroase,

iar nasul, că el vrea să grăiască și limba, că ea vrea să pipăie, ori mâna că ea vrea să umble, oare, nu se va prăpădi tot trupul? Dar, de vreme ce acestea așa sunt, fiecare să-și facă slujba sa, adică, ceea ce a primit-o ca dar de la Dumnezeu, spre folosul obștesc, ținând în mintea lui, că toate ale noastre sunt în mâna lui Dumnezeu și, așa, nici pe mare, nici pe pământ fiind, n-are frică, ci, precum Dumnezeu nostru, înainte de a face lumea, a orânduit toate cu vremea și cu locul lor, așa a orânduit și sfârșitul fiecăruia, unde și când va fi.

Și aceasta nu le-am zis numai pentru cei ce sunt în neascultare, despre care ne-a fost nouă cuvântul, ci și pentru voi toți, care ascultați, ca să ne păzim, cu luare aminte, că avem datoria să îndeplinim făgăduințele ce am dat înaintea lui Dumnezeu și a Sfinților Lui îngeri. Și să nu ne împotrivim, cu neascultare, chiar dacă ceea ce ni se poruncește ar avea și primejdii. Că așa poruncesc Părinții, și, mai mult decât toți, marele Vasile. Și, întru acest chip viețuind, nu vom muri de moartea neascultării, ci vom trăi în dreptate și vom câștiga împărăția Cerurilor, în Hristos Iisus, Domnul nostru, a Căruia este slava și iubirea, dimpreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

29 iulie

Întru această zi, cuvânt al lui Petru monahul, despre trezirea minții.

Să iubiți smerita cugetare, urmând lui Hristos, Celui ce S-a smerit pe sine până la moarte și încă moarte prin răstignire. Ca și noi, fiind următorii Lui, să biruim mândria diavolului, prin smerită cugetare. Că Domnul a zis: „Cel ce voiește să fie mare între voi, să se facă tuturor rob și slugă, pentru că cel ce se înalță, se va smeri, iar cel ce se smerește, se va înalța.” Și cel smerit nu are de unde cădea, că stă dedesubtul tuturor, iar cel ce se înalță, se va surpa din înălțime, întru adâncul focului.

Vă rog, dar, pe voi, să plângeți cât mai este vreme, ca să nu plângem acolo, unde este scrîșnirea dinților și viermele cel neadormit; unde focul cel nestins ca râul curge și niciodată nu încetează; unde îngerii, cei neîndurați și nemilostivi, nu au milă, ca să miluiască pe cineva, sau să se rușineze de bătrân,

sau să cruțe pe tânăr, sau să cinstească pe împărat. Ci, fiecare va fi răsplătit după faptele sale. Pentru aceasta, vă rog să vă nevoiți cu mintea, până la moarte, pentru că multe nevoințe ne trebuie la lucrul acesta. Strămtă și plină de necazuri este calea, care duce la viața veșnică, și cei ce se nevoielesc întră în ea, pentru că anevoioasă este calea Împărăției Cerurilor. Însă, să fugiți de duhul mării deșarte și de ispita de a plăcea oamenilor, care, mai mult se depărtează de

Dumnezeu: „Că Dumnezeu a risipit oasele celor ce plac oamenilor; rușinatu-s-au, că Dumnezeu i-a urgisit pe ei” (Ps. 52,7). Că, dacă, aici, ne vom proslăvi, apoi, ne vom păgubi de plata noastră, acolo, în vecii vecilor. Iar, de ne vom lipsi aici de cinstire, vom fi iertați, acolo, de datoria greșelilor. Astfel, gheena focului vom moșteni, în veci nesfârșiți. Deci, să iubiți necazul, cel pentru Dumnezeu, mai mult decât bucuria veacului acestuia și plânsul, mai mult decât râsul. Pentru că fericiți sunt cei ce plâng, zice Domnul, că aceia se vor mângâia. Și amar vouă, de veți râde, că veți plânge. Deprindeți-vă a vă ruga mult și a plânge, pentru că acestea întăresc mintea și hrănesc sufletul. Iar vorbele cele multe să le urâți.

Că, spre a noastră învățătură, s-au scris acestea. Însă, cel ce voiește să placă lui Dumnezeu și voia Lui să o facă, la doi stăpâni nu poate sluji, nici nu va iubi pe altcineva, afară de Domnul. Deci, vă rog pe voi, nimic să nu cinstiți mai mult, decât pe Domnul, și să vă îngrijiți de sufletul vostru. Că, ce folos este omului, dacă ar dobândi toată lumea, iar sufletul și l-ar pierde, zice Domnul. Sau, ce va da omul, în schimb, pentru sufletul său? Că nimic n-am adus în lumea aceasta și vădit este, că nici a scoate ceva nu vom putea. Ci, goi vom învia. Numai în faptele bune sau în rele, vom fi îmbrăcați, ca într-o haină. Și, încă, nu numai în fapte vom fi îmbrăcați, ci, încă, și în cuvinte și în gânduri. Și așa, vom sta, la această înfricoșătoare Judecată, unde fiecare își va lua plata ostanelilor sale, după dreapta hotărîre a Domnului; sau în odihnă, sau în chin, în veacul veacului. Și fericiți sunt cei ce plâng cu lacrimi, după durerea inimii, că- aceia se vor bucura. Fericiți cei ce iubesc pe Dumnezeu și pe aproapele, că aceia se vor milui, pentru că, cel ce iubește pe Dumnezeu, și pe aproapele său îl iubește, pentru că, în iubirea de frate, se află moștenirea veșnicelor bunătăți.

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre cel ce a biruit pe vrăjmașul și a luat cunună de la Dumnezeu.

Un frate călătorea, împreună cu altcineva, și a fost biruit de gândul desfrânării. Și, mergând, a vestit părinților, zicând: „Ce voi face, că nu se mângâie inima mea, pentru aceea că m-am plecat la războiul vrăjmașului, că sunt ca și cum aş fi făcut păcatul”. Și i-au zis lui părinții: „Nu este păcat desăvârșit, că vrăjmașul a venit să te ispitească, iar Dumnezeu te-a acoperit.” Iar fratele, auzind aceasta, nu era mulțumit, fiind biruit de mândrie. Și i-au povestit lui părinții, zicând: „Doi frați, fiind trimiși de la chinovie la un sat, călătoreau împreună. Și asupra unuia s-a ridicat război, de la diavolul, de cinci ori, ca să păcătuiască. Iar el, sculându-se, făcea rugăciune, și n-a fost biruit de gânduri, dar s-a supărat tare. Deci, întorcându-se ei către părintele lor, era fața fratelui aceluia tulburată. Și a fost întrebat, care este pricina tulburării. Și el a pus metanie, zicând: „Roagă-te, părinte, pentru mine, că am căzut în desfrânare”, și i-a povestit cum a fost luptat de gânduri. Iar bătrânul, fiind

văzător cu mintea, vedea pe capul lui cinci cununi. Și i-a zis lui: „Îndrăznește, fiule, că n-ai fost biruit, ci, mai mult, ai biruit tu, căci nu ai săvârșit păcatul.”

Deci, și tu, frate, au zis bătrânii, îndrăznește și nu te mâhni, fiindcă nu ai săvârșit păcatul, căci mare luptă este atunci când omul, având prilej, se înfrânează. Și mare plată ia pentru aceasta. Că nu este alt război, mai tare și mai iute, decât aceasta. Pentru aceea, și a-l birui pe acesta este foarte greu, și cu osteneală. Că ce socotești? Oare fericitul Iosif, fără osteneală, a biruit un lucru ca acesta? Nu. Ci cu multă osteneală și luptă. Că însuși Dumnezeu și mulțimile Sfinților îngeri vedeau, de sus, pe nevoitor, luptându-se, și pe diavol, care lupta împotriva lui Iosif, cu toată oastea lui cea rea, pofta bărbatului aprinzând-o și, pe femeie, mai mult sălbăticiind-o. Deci, când a biruit nevoitorul, toate oștile îngerilor, cu mare glas, au dat slavă lui Dumnezeu, zicând: „A biruit nevoitorul, făcând grea biruință. Deci, bine este frate, a nu face răul, nici măcar cu gândul. Iar de ești ispitit, nevoiește-te să nu fii biruit, ci să biruiești tu, neîmplinind păcatul.” Dumnezeului nostru slavă!

30 iulie

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre tulburările vieții acesteia și despre pocăință.

Să cunoașteți fraților, tulburările lumii acesteia și deșertăciunea vieții omenești. Se tulbură omul și sfârșitul lui degrabă vine. Se tulbură, înălțându-se pe sine și totuși necunoscut rămâne. Ca un nor se risipește, ca iarba se usucă și ca o scânteie se stinge. Se tulbură, căutând a aduna bogăție și se duce, nimic luând cu sine. Ale lui numai păcatele sunt, iar bogăția rămâne altora. A lui este durerea, iar hrana a altora. A lui întristarea și răpirea, iar dulceața și sațiul pentru alții. Al lui blestemul și suspinele, iar altora îndestularea. Pentru el lacrimile, iar averea pentru alții. El în iad se chinuiește, iar alții, în casa lui, se hrănesc și cântă. Cu adevărat se tulbură tot omul cel viu, puțini viețuind aici, iar, în moarte, în veci este. Aici, cel viclean este gata spre nedreptate și grabnic la lăcomie. Mândria celui măreț este îndrăzneală nestatornică și cenușă vânturată și văpaie iute pieritoare și adânc de mare, ce omoară. Astăzi îngrozește, iar mâine se sfârșește. Astăzi este în bogăție, iar mâine se duce, cu jale, în mormânt. Astăzi, în porfiră se îmbracă, iar mâine mort se duce. Cel ce acum înfricoșează, mâine e tânguit. Cel îndestulat în avere, degrabă este despărțit de ea. Cel ce pe sine nu se cunoaște, întreabă de cele înalte. Cel ce este, prin fire, muritor, prin trufie, se crede veșnic. O, câte sunt deșertăciunile vieții noastre, câte dovezi sunt ale neputinței omenești. Și, acestea toate, spunându-le, n-am aflat nimic mai de folos, decât numai cuvântul acela proorocesc, care zice: „În zadar se tulbură tot omul”. Deci, acestea știindu-le, fraților, să ne îngrijim de sufletele noastre, pentru că la noi este viața și moartea și de sine răspunzători ne-a făcut pe noi Domnul, a Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

31 iulie

Întru această zi, învățătură a Sfântului Vasile, către cei leneși, care nu vor să lucreze cu mâinile lor, și cuvânt de laudă pentru cei ce săvârșesc tot binele.

Nu voiam, fraților, să grăiesc către voi despre acestea, dar mă tem de cuvântul care zice: „Să deșteptați pe cei somnoroși și să îndemnați la lucru pe cei leneși.” Iar, dacă fugiți de pământeștile osteneli, apoi, nu veți vedea bunătatea lui Dumnezeu. Căci, lucrătorilor, le-a făgăduit Dumnezeu pentru lupta lor, sănătate; iar, pentru osteneli, mântuire. Cel leneș și nelucrător, după cuvântul Apostolului, să nu mănânce. Lucrarea pământului este asemenea cu viața pustnicească și cu osteneala călugărilor, de vreme ce, scuturându-și somnul, omul merge la lucrarea pământului și iubește pustia, mai mult decât casa și arginții, și se împotrivește gerului, cu osteneala trupului. Drept aceea, un astfel de om își mănâncă roadele ostenelilor sale, adunând trupului îndulcirile cele trebuitoare. Încă, dintru acelea, hrănește și pe săraci și mai ales, pe Hristos Iisus Însuși, Care însutit îi înmulțește roadele semănătorului, dându-i ploaie timpurie și târzie. Lucrătorul de pământ se va sătura de pîine și mâinile lui se vor îmbogăți, fiindcă își înalță stogurile ariilor sale. Și, cel ce se laudă cu ostenelile sale, binecuvântat este de Dumnezeu. Iar leneșul, slăvindu-se pe sine, blestemat este. De s-ar fi îngrijit Dumnezeu de cei leneși, apoi, ar fi poruncit buruienilor să facă grâu și pădurii să facă tot felul de poame. Vai de voi, iubitorilor de deșertăciuni, fiindcă aveți toate mădularele întregi și trupul sănătos și nu vreți să lucrați. Apoi, ce fel de plată veți lua de la Dumnezeu și ce veți aduce lui Dumnezeu din ostenelile voastre? Căci lui Dumnezeu nu-i trebuie jertfă din furt, că de furt, El se scârbește. Pentru că nu somnoroșilor le-a făgăduit viața veșnică, nici mincinoșilor, nici cleveitorilor, nici hoților, nici jefuitorilor, ci celor ce se ostenesc, cu credință, la toate lucrările. Unii, adică, ostenind la roadele cîmpului, alții pascănd dobitoacele și caii și, din acestea, dând zeciuială lui Dumnezeu, așa se mântuiesc. Iar alții, fân cosesc, hrănesc mieii și, din acestea, îmbrăcând pe săraci, primesc binecuvântare de la Domnul. Iar alții călătoresc pe mare și, făcând negustorie pe pământ, adună bogăție. Dați, dar, partea sufletului, la biserici și la săraci, și, de aici, după ducerea voastră, veți lua însutit plata care este păzită în ceruri. Și cei ce aveți orice fel de lucru al mâinilor voastre, să dați milostenie, ca, prin acea milostenie, să aflați dreptate la Judecătorul Dumnezeu. Femeilor, întremați-vă trupurile voastre pentru muncă și întindeți-vă mâinile voastre la fus și să cunoașteți că bine este a lucra, că nimeni, fără de osteneală, nu se va încununa. Ca, pe fiecare, după fapte îl voi judeca, zice Domnul, și fiecare, după faptele sale, va lua răsplata.

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre un călugăr, care, dând haina sa unui sărac, lui Hristos însuși a dat-o.

Un oarecare călugăr avea două haine, una nouă și alta veche. Deci, a venit la el un sărac, în vreme de iarnă, cerșind o haină. Iar el i-a răspuns lui, zicând: „N-am nimic mai mult, decât aceasta.” Iar săracul aștepta, plângând și zicând: „Miluiește-mă, că n-am ce purta.” Apoi, milostivindu-se, călugărul a intrat în chilia sa, și îmbrăcându-se cu haina cea mai nouă, i-a dat-o săracului pe cea veche. Iar, după ce i-a dat-o, a gândit întru sine, zicând: „N-am slujit dragostea cea desăvârșită, oprind haina cea bună și dând aceia pe cea veche. Oare, nu

pentru Hristos cerea el de la mine? Apoi, cum i-am dat eu lui Hristos cea mai proastă haină și am oprit pentru mine pe cea mai bună? Fiindcă Hristos este mai bun decât toți." Și, chemând pe cel sărac, i-a zis: „Dă-mi mie haina pe care ți-am dat-o, și-ți voi da ție alta." Și, luând-o de la el, s-a îmbrăcat cu ea și i-a dat lui haina cea mai bună. Iar, după ce a luat-o, săracul a vândut-o în cetate. Și a ajuns haina aceea în mâinile unei femei. Deci, a mers călugărul în cetate, ca să-și vândă munca sa și a văzut haina sa, pe care o purta o femeie; și a trecut odată, și de două ori, acea femeie, pe la locul unde ședea călugărul, vânzându-și rodul muncii lui, și a cunoscut că a lui era haina pe care o dăduse săracului. Și s-a mâhnit mult, de aceasta, călugărul, apoi, mergând la chilia sa, plângea, zicând: „Nici măcar acest dar pe care l-am făcut eu, nu este bine primit, înaintea lui Dumnezeu; mai bine ar fi fost, de n-aș fi dat-o." Iar, după ce s-a culcat și a adormit, fiind așa mâhnit, iată, a văzut în vis pe Iisus, purtându-i haina lui și, cu iubirea Lui de oameni, îi zicea: „Frate, frate." Și el i-a zis Lui: „Cine ești Tu, Doamne?" Și i-a grăit: „Eu sunt Iisus, privește-Mă." Deci, privindu-L, a văzut pe Iisus purtând haina aceea, pe care o dăduse săracului. Și i s-a luminat chilia sa și a auzit: „Oare această haină o cunoști?" Iar el a zis: „Așa, Doamne, a mea este." Apoi, i-a zis Hristos lui: „Nu te mâhni, nici nu te întrista, că atunci când, fratele aceluia, i-ai dat haina ta, Eu am luat-o." Și s-a bucurat călugărul de purtarea de grijă a lui Dumnezeu.

Întru această zi, cuvânt despre Sfintele Liturghii.

Un ostaș, frate cu un preot, fiind, în vremea războiului, rănit, zăcea printre trupurile celorlalți răniți și, venindu-și în fire, și-a legat singur rănilile sale, iar, când a vrut să se întoarcă acasă, a fost prins de dușmani și, acolo s-a tămăduit de răni. Iar preotul, fratele lui, îl căuta printre trupuri, ca să-l îngroape. Și a aflat pe un altul, asemănător cu fratele său, și l-a îngropat cu cinste și i-a făcut pomenire, slujind pentru el Sfânta Liturghie. Și a arătat Domnul Dumnezeu o minune, că fratele acela, ostașul, fiind în robie, ca să nu fugă, a fost legat și pus în fiare, dar toate legăturile și fiarele acelea au căzut de pe el. Și l-a întrebat stăpânul său, ce înseamnă toate acestea și cu ce farmece umblă. Iar ostașul a răspuns: „Mi se pare că fratele meu, fiind preot și socotind că sunt mort, face pentru mine Sfânta Liturghie, și, de-aș fi fost eu acum în lumea cealaltă, aș fi fost eliberat de chinuri." Deci, l-a vândut stăpânul său, pe ostaș, în alt oraș, dar, și acolo, orice legătură și fiare se puneau pe el, toate se dezlegau și cădeau. Și, acel al doilea stăpân, văzând că nici cu o legătură nu poate fi legat, l-a eliberat acasă, în țara lui, ca să-i trimită, de acolo, prețul de răscumpărare pentru sine, precum i-a și trimis, spunându-i fratelui său, preotul, toată întâmplarea. Deci, mult pot pomenirile și Sfintele Liturghii și milostenia să ajute celor răposați, că, nu numai sufletul, ci și trupul, pot să-l mântuiască. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Hotărâre sobornicească despre pomenirea viilor și morților.

Era un rău obicei, că, dacă avea cineva vrajbă asupra cuiva și-i dorea moartea, apoi, îl socotea cu morții și-i făcea pomenire, ca la morți, slujindu-i și Liturghie, ca, poate, așa va muri. Împotriva acestui obicei, în Sinodul de la Toledo, s-a hotărât că, de ar îndrăzni un preot a face aceasta, sau va sili cineva

pe preot, apoi, amândoi să se surghiunească și până la moarte să nu se împărtășească cu Sfintele Taine.

AUGUST

1 august

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Vasilie, pentru aducerea aminte de firea omenească.

Să nu ne facem fraților, păreri prea mari despre viața și trecerea noastră prin lume, nici să nu ne mândrim cu puterea, nici să nu ne înălțăm cu bogăția, ci să supunem poftele trupești și să ne îngrijim de sufletele noastre. Luați aminte, unde sunt părinții noștri, unde Proorocii și unde Apostolii? Sau, ce au luat cu ei, cei ce au strâns pe lume avuții? Oare, nu precum goi s-au născut, așa au și murit, neavând nimic în mână? Ci numai dreptatea dreptilor este cu ei și pomenirea lor, cu laude, precum și păcatele păcătoșilor, sunt cu ei. Căci toți suntem din țărână și în pământ ne vom întoarce. Și tot omul, ca o haină, se învechește. Hrana vieții lui este pâinea și apa și zilele omului numărate sunt, ca un pumn de nisip, și degrabă curg spre sfârșit, ca apa unui râu.

Drept aceea, fraților, aducându-ne aminte de sfârșitul nostru, să părăsim toate faptele cele rele. Că nici cele frumoase și bune ale lumii nu sunt veșnice, nici necazurile de aici nu sunt fără de sfârșit. Priviți cum se schimbă toate; astăzi ari tu pământul, mâine altul, după aceea, altul, și nu este nimic care să rămână neclintit. Toate se mișcă, ca și cum ar merge pe o cale; unul o pierde, iar altul o află. Deci, de ne-am pierdut sufletele noastre, prin păcate, apoi, să le aflăm acum, prin pocăință. Pentru că, la aceasta, însuși Domnul ne învață pe noi, zicând: „Cel care caută, află și celui ce bate i se va deschide” (Matei 7, 8). A Domnului este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

2 august

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Milostivul, despre dragostea și îndelungă-răbdarea lui Dumnezeu.

Grăia Sfântul Ioan Milostivul: „De am fi cugetat cu înțelegere la îndelungă-răbdare a lui Dumnezeu, cea spre noi, apoi, nici la cer nu neam fi ridicat ochii noștri, ci, de-a pururea cu chip smerit am umbla. Dar vreau să vă spun vouă cum, dintru neființă, întru ființă, ne-a făcut pe noi Ziditorul, și cum ne-a aflat pe noi, rătăciți fiind, prin greșeala neascultării, și, cu Sângele Său, ne-a răscumpărat din moarte. Și tot pământul, și chiar cerul, spre slujirea noastră le-a rânduit. Și iarăși, greșind noi, nu ne pierde, ci îndelungă răbdarea Lui este neclintită, iar milostivirea Lui fără de răutate. Trece cu vederea și pe cei ce Îl hulesc, de multe ori, pe El și îi mângâie, prin iubirea Sa de oameni, și slobozește de sus ploaie, pentru viața noastră.

De câte ori, pe tâlhari, ce merg să ucidă și să fure, îi acoperă și îi apără și nu îi dă să fie prinși și să fie osândiți. Și pe câți oameni care merg cu corăbiile să fure, nu îi îneacă în adâncul mării, ci poruncește să nu-i oprească pe ei de la

răutăți. Câți se jură mincinos, pe Sfântul Lui Trup și Sânge, iar El rabdă îndelung, nerăsplătindu-le lor, aici, cu nici un rău. Câțiucid la drumul mare și nu-i dă pe ei fiarelor, ca să-i rupă. Câți se duc să sape, pe dedesupt, casele altora, și nu-i lasă să fie prinși de câini sau de oameni. Iar alții, spurcați la cuvinte, dormind cu desfrânatele și încă petrecând în viața aceasta, cu înșelăciune, pe toate le rabdă îndelung, așteptând întoarcerea lor spre El. Cu adevărat, nu voiește moartea păcătosului, ci, la porunca Lui, le dăruiește toată desfătarea și dulceața. Albinele, zburând prin văi și pe câmpii, caută să adune roadele, ca să ne îndulcească. Se sârguiește, prin căldură, să coacă tot felul de poame, ca să ne sature gura noastră și să ne veselească inima. Drept aceea, fraților, să ne rușinăm de Bunul Stăpân Dumnezeu, Care atâtea bunătăți ne dăruiește nouă, și să ne pară rău de păcatele noastre și să ne întoarcem la Hristos, Dumnezeul nostru, prin fapte bune." A Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

3 august

Întru această zi, cuvânt despre milostenie.

Fiilor, zice Isus Sirah, ascultați învățătura mea și să fiți milostivi, că pe focul cel aprins îl stinge apa, iar milostenia curățește păcatele. Nu vă întoarceți ochiul de la cel lipsit și sărac și sufletele celor flămânzi să nu le necăjiți. Să nu treceți, fără să dați, celui ce cere, pentru că scris este: „Izbăvirea sufletului omului este bogăția lui". Și iarăși: „Cel ce miluiește, miluit va fi". Pentru că pe omul cel milostiv îl iubește Domnul. Drept aceea, căutați spre cel sărac, faceți bine celui neputincios și veți afla răsplătire, nu de la acela, ci de la Cel Preaînalt. Pentru că milostenia omului este ca o pecete a sa, că cel ce face milostenie, împrumut dă lui Dumnezeu și Acela îl va izbăvi pe el din tot răul și va sta împotriva vrăjmașilor, celor ce luptă împotriva lui. Pentru că știe Domnul să izbăvească din ispite pe cei credincioși, iar pe cei drepti, știe să-i păzească, ca să nu fie osândiți în ziua Judecării. Zdrobi-va Domnul coapsele celor necurați și nu va fi bine pentru cel ce nu dă pîine, celui ce o cere. Pentru că zice Stăpânul Hristos: „Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui". Că judecata este fără de milă, celor ce n-au făcut milă.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Efrem Sirul, despre fapta bună.

Smerite monah, cugetă la chipul cu care te-ai îmbrăcat și vezi câtă deosebire este între acesta și cel mirenesc și întreabă-te, în inima ta: „Oare ce înseamnă aceasta?" Că, adică, această deosebire arată o lepădare și de obiceiurile lumești și de toate lucrurile și mai aduce aminte și de lucrarea cea duhovnicească. Deci, nu te lenevi de fapta bună ci, cu toată puterea, îngrijește-te de sfințenie, fiindcă pentru aceasta ai ieșit din lume. Deci, câștigă-ți curăția, ca să locuiască în tine Duhul cel Sfânt. Ascultă sfatul bun întru Domnul, iubite, și nu-1 defăima pe acesta, ca să afli odihnă în tine. Să nu iei aminte la pofte urâte și la momeli deșarte. Să nu te amăgească pe tine prin cuvinte zadarnice, și să nu râvnești la cele rele, nici să nu iei aminte la păcatele altora. Păzește-te curat pe tine. Și, dacă a început se aprinde în tine văpaia păcatului, stinge-o cu lacrimi, Că mântuiește Domnul pe cei ce se roagă către El. Acestea, dar, să le ceri, pentru tine, de la Domnul. Că iubește Domnul pe cei ce îi slujesc Lui în sfințenie.

Avuție scumpă este curăția, curgând drept. De o vei iubi pe aceasta, vei fi slăvit de către Domnul și, întru toate, bine vei spori.

Acestea auzindu-le, vezi să nu umbrească cumva diavolul ochii minții tale, cu lucruri deșarte. Că acela nu-ți va ajuta ție, când vei fi tras de îngerii cei răi, că nici măcar lui nu poate să-ți fie de ajutor. Că acelaia, și îngerilor lui, li s-a pregătit gheena. Iar ție, bucuria Raiului ți s-a pregătit, dacă te vei depărta de lucrurile lui. Diavolul se bucură când petreci în răutăți și se întristează când tu sporești în fapte bune. Deci, nu defăima fapta bună, cea mai sus-zisă. Că, la săvârșirea ei, puțin te vei osteni. Ci, cutează, că, degrabă, vei gusta roadele ei. Iar, de vei socoti mincinoase sfaturile cele folositoare, mai pe urmă, te vei căi, când îți vei zdrobi carnea trupului tău și vei zice: „Cum am urât certarea și cum s-a abătut inima mea de la muștrări? Și nu ascultam glasul celui ce mă certa și mă învăța pe mine, nici nu mi-am apropiat de el urechea mea. Cât de curând am ajuns la tot răul, în mijlocul mulțimii și al adunării.”

Deci, să nu ne lenevim de mântuirea noastră, iubite, nici să nu râvnim la cei ce trăiesc în înverșunare, în mândrie și fără de frică. Că rușinea și ocara va acoperi pe cei ce urăsc pe Domnul. Zilele noastre fug și sfârșitul se apropie. Să plângem înaintea Domnului Dumnezeuului nostru, mai înainte de a fi lepădați în întunericul cel mai dinafară. Cum vom căuta noi, cu multe lacrimi, măcar o parte din zilele acestea. Iată, acum, este vreme bine primită, iată, acum este zi de mântuire. Fericiți cei ce se trezesc, că aceia se vor încununa cu bucurie. Fericiți cei ce plâng, acum, că aceia se vor mângâia, împreună cu cei aleși ai lui Dumnezeu. Fericiți cei ce ostenesc întru Domnul, că desfătarea Raiului îi așteaptă pe ei, pe care, fie, ca noi toți să o aflăm, cu solirile tuturor celor ce au bineplăcut Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia I se cuvine slavă în veci! Amin.

4 august

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre călugării ce mâncau la masă.

Spunea unul din stareți că trei lucruri călugărești sunt cinstite, de care ni se cuvine nouă să ne apropiem cu frică, cutremur și bucurie duhovnicească. Adică, împărtășirea Sfintelor Taine, masa fraților și spălarea picioarelor. Încă, a adăugat și o pildă, zicând: „A fost un bătrân mare și văzător cu mintea și i s-a întâmplat, odată, să stea cu mai mulți frați la masă. Și, pe când mâncau ei, bătrânul lua aminte, cu duhul, și vedea că unii mănâncă miere, alții pâine, iar alții lucruri necurate și se minuna întru sine și se ruga lui Dumnezeu, zicând: Doamne, descoperă-mi taina aceasta, că, aceleași bucate fiind puse pe masă, înaintea tuturor, așa schimbate se văd, când le mănâncă. Și i-a venit lui glas de sus, zicând: „Cei ce mâncau miere, aceștia sunt cei ce, cu frică, cutremur și bucurie duhovnicească, stau la masă și neîncetat se roagă, și rugăciunea lor se suie, ca tămâia, la Dumnezeu. Iar cei ce mâncau pâine, aceștia sunt cei ce mulțumesc pentru înfruptarea din cele dăruite de la Dumnezeu. Iar cei ce mâncau lucruri necurate, aceștia sunt cei ce cârtesc și zic: Asta e bună, asta este putredă. Deci, nu trebuie, zicea bătrânul, să socotim acestea, în acest fel, ci, mai mult, să proslăvim pe Dumnezeu și laude să-I înălțăm Lui, ca să se împlinească cuvântul, cel zis de Apostol: Ori de mâncați, ori de beți, ori altceva de faceți, toate, spre slava lui Dumnezeu, să le faceți!”

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Vasile cel Mare.

„Iată, acum, vreme potrivită, a zis Apostolul, iată, acum ziua mântuirii" (II Cor. 6, 2). Acesta este veacul pocăinței, acela al răsplătirii. Acesta al lucrării, acela al dării de plată. Acesta, al răbdării, acela, al mângîierii. Acum, Dumnezeu este ajutător celor ce se întorc, din calea cea rea, iar, atunci, va fi înfricoșător și neschimbat, întrebător, nu numai despre fapte și cuvinte, ci și despre gânduri. Acum, îndelunga-răbdare să-I primim, iar, atunci, când vom învia, îi vom cunoaște dreapta judecată. Unii, în osânda veșnică, iar alții, în viața cea veșnică; și fiecare va lua după faptele sale. Oare, pentru ce întărziem a asculta pe Hristos, Care ne-a chemat pe noi la cereasca Lui Împărăție? Oare, nu suntem treji? Oare, nu suntem chemați la păzirea Evangheliei, în viața noastră cea obișnuită? Oare, nu vedem cu ochii ziua Domnului cea înfricoșătoare, întru care, cei ce vor sta de-a dreapta Domnului, pentru faptele lor, vor lua împărăția Cerului, iar, cei ce vor sta de-a stînga, pentru lipsa faptelor bune, vor fi aruncați în gheena focului și în focul cel veșnic? Acolo va fi plîns și scrișnirea dinților. Însă noi zicem că dorim Împărăția Cerească, dar, cu ce s-ar putea să o câștigăm pe ea, nu ne îngrijim. Ci, încă, nici o durere nu vrem să primim și nici o osteneală nu ne dăm, pentru poruncile lui Dumnezeu, iar răsplata cerească pentru nevoințe, o socotim ca fiind o închipuire a minții noastre. Pentru că cine, dormind sau stînd, în vremea semănatului, își va umple sînul său de spice, în vremea secerișului? Cine culege via cea nesădită și nelucrată de el? Roadele sunt, adică, ale cui sunt și ostenelele. Cîstirile și cununile sunt ale acelor care au biruit. Cine, oare, va încununa pe cel ce nu s-a luptat cu potrivnicul? Și, încă, nu numai a birui, se cade, ci și a se lupta, după lege, precum a zis Pavel, adică să nu lăsăm ceva din cele poruncite nouă, ci să le împlinim, precum ni s-a poruncit. Că fericită este sluga aceea, zice Domnul, pe care, venind stăpînul său, o va găsi făcînd nu precum s-ar întîmpla, ci, așa, precum i s-a poruncit. Dumnezeului nostru, slavă!

5 august

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Nil, despre faptele cele bune ale trupului și despre patimi.

Faptele bune trupești, dar mai ales lucrările care se fac pentru Dumnezeu, fără fățarnicie și laudă omenească, și care duc pe oameni la smerenie și la nepătimire sunt acestea: înfrînarea, postul, rugăciunea, setea, privegherea, metaniile cele adeseori făcute, a purta aceeași haină, a lua puțină mâncare uscată și pe aceea, numai seara, băutura de apă, culcarea pe pămînt, sărăcia, necâștigarea, neîmpodobirea, neiuirea de sine, neieșirea din chilie, tăcerea, lucrarea cu mâinile și toată chinuirea cea rea, și toate cele ce obosesc trupul, că acestea sunt foarte trebuincioase și folositoare, celor ce se tulbură de patimile trupești. Iar celui slab și neputincios cu trupul nu-i sunt atît de trebuincioase și folositoare ostenelele trupești, pe cît îi sunt sfînta smerenie și mulțumirea către Dumnezeu, care toate le împlinește.

Iar patimile sufletești sunt acestea: uitarea, trîndăvia, și necunoștința. Cu acestea trei întunecându-se mintea, adică ochiul sufletului, se lasă stăpînită de toate patimile: închinarea de idoli, credința rătăcită și, în scurt, toată erezia, hulirea, mânia, iușimea, amărăciunea, ura de oameni, gîndul rău, pâra,

osândirea, întristarea neîndreptăţită, frica, spaima, cearta, invidia, slava deşartă, trecerea cu vederea, făţarnicia, minciuna, neîncrederea, nebunia, nedreapta socotinţă, agonisirea nedreaptă, lăcomia, împătimirea, cugetarea pământească, lenevirea, descurajarea, nemulţumirea, iubirea de stăpânire, lauda de la oameni şi, mai ales, iubirea de plăceri, iubirea de slavă şi iubirea de arginţi, din care se naşte tot răul. Dar, nu ar face omul nici o greşeală, dacă, mai întâi, n-ar veni aceşti trei uriaşi - precum a zis cel, între pustnici, prea înţeleptul Marcu - şi l-ar despărţi pe el de Dumnezeu, ori prin uitare, ori prin lenevire, ori prin necunoştinţă. Pentru că acestea nasc plăcerea şi slăvirea, ca să iubim lauda omenească şi mânia. Iar pricina cea dintâi a tuturor acestora şi maica tuturor răutăţilor, s-a spus mai înainte, că este iubirea de sine, adică dobitoceasca iubire a trupului şi împătimirea şi abaterea minţii cu nebuneşti cuvinte şi cu spurcate vorbe. Iar mijlocitori, pentru multe rele, sunt îndrăzneala şi râsul.

Iar patimile trupeşti sunt acestea: preasaţiul pântecelui, îndrăcirea gâtului, mâncarea într-ascuns, iubirea de felurite plăceri, desfrânarea, scârba, necurăţia, sodomia, lepădarea de prunci, fapta de ruşine, toate relele poftite peste fire, spurcatele patimi, furtul, furtişagul de cele sfinte, tâlhăria, uciderea pentru ocară sau din mânie, şi toată trupeasca molesire şi dezmiardarea voilor trupeşti, care se adaugă peste trebuinţele trupului, descântecurile, vrăjile, iubirea de lume, împodobirile, schilodirile de sine, sulemenirea feţelor, osândita deşertăciune, preabuna părere de sine, iubirea trupului, viaţa care îngroaşă mintea, făcând-o pământească şi nelăsând-o niciodată să se ridice către viaţa îmbunătăţită şi către Dumnezeu. Căruia I se cuvine slava în veci! Amin.

Întru această zi, cuvânt din Pateric, despre gândul rău şi iertarea vrăjmaşului.

Un frate din Libia a venit la avă Siluan, în muntele Panefo şi i-a zis lui: „Ava, am un vrăjmaş, care mi-a făcut multe rele, că şi ţarina mea, când eram în lume, mi-a răpit-o şi de multe ori s-a purtat ca un vrăjmaş. Iar, acum, a pornit şi oameni otrăvitori, ca să mă omoare. Am, oare, voie să-l dau la dregător?”. Zis-a lui bătrânul: „Fă, fiule, precum crezi”. A zis fratele: „Cu adevărat, avă, de va fi pedepsit, se va folosi mult sufletul lui”. Răspuns-a bătrânul: „Fă, fiule, cum socoteşti”. Şi a zis fratele: „Să ne ridicăm, părinte, să facem rugăciune şi voi merge la dregător”. Deci,

ridicându-se şi rugându-se amândoi, când au ajuns să zică: „Şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri”, a zis bătrânul: „Şi nu ne ierta nouă greşelile noastre, precum nici noi nu iertăm greşiţilor noştri.” Şi a zis bătrânului fratele: „Nu aşa, părinte.” Iar bătrânul a zis: „Ba aşa, fiule, de vreme ce, cu adevărat, vei voi să mergi la dregător, ca să-ţi faci ție răzbunare, eu altă rugăciune nu-ţi voi face ție.” Şi, punând metanie, fratele a iertat pe vrăjmaşul său. Dumnezeului nostru slavă, acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin.

7 august

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre faptul că ispitele sunt de folos.

Acest lucru este de mirare, că nouă ni se fac folositoare, nu numai cele ce ni se par nouă de folos, ci și cele potrivnice nouă. Și, ca să te încredințezi, ia seama la aceasta:

Cei trei tineri au fost aruncați în cuptor, dar, prin aceasta, mai curați s-au făcut. Iar Daniil, în groapă fiind aruncat, a ieșit de acolo mult mai strălucit. Și pretutindenea vezi ispite mari, care nasc bunătați, chiar și în lumea de aici, nu numai dincolo. Ne arată, astfel, Dumnezeu, că răutatea se poate face pricină a lămuririi faptelor bune, când cineva îndură ispita cu răbdare.

Căci mulți pier și fără ispitele diavolului; că nu pe toate acestea le face diavolul, ci multe, chiar numai din ticăloșia noastră, se fac. Iar dacă undeva și el ar fi pricinuit, noi îi dăm începerea. Că, spune-mi mie, când a intrat diavolul în Iuda? Că scris este: „A intrat în el satana.” Dar, ascultă pricina lui, că era fur și, cele ce se puneau în pungă, purta. El i-a dat satanei loc desfătat de a intra. Drept aceea, nu diavolul face în noi începătura, că noi îl primim pe el și îl chemăm. Cel neputincios, chiar și fără diavol, tot se vatămă. Să nu ne înșelăm, ispitele diavolului ne deșteaptă pe noi și ne ridică din lene, așa cum și grijile și întristările sunt deprinderi și învățături, care duc la adevărata cugetare și la apropierea de învățăturile cele alese.

Dar, să iei seama și în alt fel. Să fie crescut cineva în curțile împărătești, fără întristare, fără griji, nici pricină de mânie, încât să facă ori ce-ar pofti și pe toți să-i aibă ascultători, n-ar fi, oare, unul ca acesta mai necuvântător decât orice animal? Iar acum, precum este un catâr, încărcat cu sarcina sa, așa suntem și noi împovărați de grijile și de necazurile care ne frământă. Pentru aceasta, de multe ori, săracii sunt mai înțelepți decât cei bogați. Că trupul care nu se mișcă este bolnăvicios și netrebnic, iar cel ce se ostenește este mai frumos și mai sănătos. Asemenea și sufletul. Că fierul, stând, ruginește, iar lucrând, strălucește. Iar mișcarea sufletului vine și din supărări, căci sufletul, atunci, se mișcă, când nu toate se fac drepte; el se mișcă datorită celor potrivnice. De asemenea, dacă toate ar fi fost după gândul nostru, n-ar fi aflat sufletul de ce să se miște. Nu vezi că și doicilor li se poruncește să nu poarte totdeauna pe prunci în brațe? Ca să nu le facă lor obiceiul așa și să se îmbolnăvească, fiindcă, cruțarea fără măsură le strică sănătatea copiilor. Bună este și întristarea, când e măsurată, bună-i și grija, bună este și lipsa, ce ne fac tari pe noi. Bune sunt și cele potrivnice, dar, când întrec măsura, ne păgubesc.

Nu vezi că, și pe ucenicii Săi, Hristos așa îi povățuiește? Și, dacă ei aveau trebuința de aceasta, cu atât mai mult, noi. Să ne bucurăm, deci, în necazuri, că ele sunt tămăduiri potrivnice, pentru rănilor noastre. Că așa sunt leacurile, unele dulci, altele amare. Drept aceea, să mulțumim lui Dumnezeu pentru toate acestea. Că nu ni le dă Dumnezeu, așa, fără rost, ci spre folosul sufletelor noastre. Deci, arătându-I mulțumirea noastră, să- L slăvim și să ne ținem cu vitejie, socotindu-le trecătoare. Și să ne întindem gândul spre cele viitoare, ca, și pe cele de aici, să le suferim cu vitejie, dar, și pe cele viitoare, să ne învrednicim a le câștiga, cu darul Domnului nostru Iisus Hristos. A Căruia este Slava și stăpânirea în veci! Amin.

8 august

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, spre lauda celor milostivi.

Cu adevărat, mare om și cinstit este bărbatul milostiv, pentru că milostenia, atunci este adevărată, când cineva o face cu dragoste și de bunăvoie, nesocotind că dă, ci, că primește dar, ca și cum ar dobândi, nu ca păgubind. Pentru că mai de folos este a nu face binele, decât făcându-l, să începi a te întrista. De ce te întristezi, omule? Au, doar, nu aștepti răsplătirea de la Dumnezeu, sau voiești aici răsplătirile? Pentru ce ai părăsit milostenia? Cu milostenia se curătesc păcatele, iar nu cu neguțătoria. Pentru că mulți și-au luat plata aici, încă pe cei ce au luat-o aici, nu-i ferește Scriptura, fiindcă s-au lipsit de plățile cele de acolo. Că Hristos va răsplăti acolo, ca și celor ce au pățimit pentru El până la sânge. A Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

9 august

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Vasile cel Mare, despre împlinirea poruncilor.

Cel ce, primind zece talanți, va ține unul sau doi, dar pe ceilalți îi leapădă, nu se dovedește a avea dreaptă înțelegere, ca unul ce dă înapoi pe cei mai mulți talanți; și, chiar mai puțin talanți de ar lepăda, tot greșește.

Ba, se osândește chiar și acela căruia i s-a încredințat de cineva, chiar un singur talant, și îl dă înapoi, deplin și întreg, precum îl luase; deci, se osândește, pentru lipsa de câștig cu talantul dat. Căci, cel ce a cinstit pe tatăl său, zece ani, iar, pe urmă îl lovește, pe el, numai o dată, acela nu se numără, nici nu se cinstește, ca un recunoscător, ci se osândește, ca un ucigător de tată. Mergând, dar, a zis Domnul, învățați toate neamurile, spunându-le lor nu, ca pe unele să le păzească, iar de altele să nu se îngrijească, ci să păzească toate câte v-am poruncit vouă și Apostolul scrie: „Nedând nici o sminteală întru nimic, ca să nu fie slujirea voastră defăimată, ci în toate înfățișându-ne pe noi înșine, ca slujitori ai lui Dumnezeu.” (II Cor. 6, 3-4).

Pentru că, dacă nu toate ne-ar fi fost de folos, spre cunoștința mântuirii, apoi, nu s-ar fi scris toate poruncile, nici nu ne-ar fi spus că este nevoie să se păzească toate. Ce folos îmi este mie din alte isprăvi, atâta vreme cât, de voi numi nebun pe un frate, mă fac vinovat de gheenă? Ce folos îmi este a fi slobod de multe patimi, dar numai de una aș fi ținut în robie? Fiindcă, cel ce face păcatul, rob este păcatului.

Iar, de ar zice cineva: Oare, mulțimea creștinilor, care nu păzesc toate poruncile, nu au nici un folos din păzirea numai a unora? La aceasta, bine este să pomenim pe fericitul Petru, care, după atât de multe fapte dumnezeiești, numai pentru că nu voia să păzească o singură poruncă, a auzit pe Domnul zicându-i: „Dacă nu te voi spăla, nu ai parte pe Mine” (Ioan, 13, 8). Dar, ar mai zice cineva, că scris este: „Oricine va chema numele Domnului, se va mântui.” (Rom. 10, 13).

Drept aceea, destulă este și singură chemarea numelui Dumnezeui nostru, ca să mântuiască pe cel ce îl cheamă. Deci, să audă și acela pe Apostolul, zicând, iarăși: „Dar cum vor chema numele Aceluia, în Care încă nu am crezut?” (Rom. 10, 14). Sau, deși crezi, însă auzi pe Domnul, Care spune: „Nu oricine Îmi zice Doamne, Doamne, va intra în Împărăția Cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu, Celui din Ceruri.” (Matei 7, 21). Iar unii, chiar crezând că fac voia lui Dumnezeu, dar nu cum voiește Dumnezeu, nici după înțelegerea dragostei dumnezeiești, pentru aceasta nu au sporire la sânguința lor, după glasul însuși al Domnului nostru Iisus Hristos, Care a zis că fac acestea, "ca să arate oamenilor; adevărat grăiesc vouă, și-au luat plata lor." (Matei 6, 5). Căci a lepăda ceva din cele poruncite, nu este fără de primejdie. Dumnezeului nostru, slavă! Amin.

Întru această zi, învățătură despre cum se cade copiilor să cinstească pe părinții lor.

Ascultați, fiilor, porunca Domnului, spusă către legiuitorul acela, din Evanghelie: Aceasta este porunca cea dintâi, să iubești, adică, pe tatăl tău și pe mama ta, ca să-ți fie ție bine și să trăiești mult pe pământ. Pentru că cel ce cinstește pe părinții săi și ascultă cele poruncite lor, acela își va curăți păcatele sale și de Dumnezeu se va binecuvânta. Iar dacă cineva ar face rău părinților săi, acela greșește înaintea lui Dumnezeu și de oameni este blestemat. Cel ce bate pe tatăl sau pe mama sa, să fie despărțit și osândit de Biserică. Scris este că blestemul tatălui usucă pe fiul cel nesupus, iar al mamei îl dezrădăcinează. Că fiul nesupus, va fi spre pierzare. Pentru că cel ce mânia pe tatăl și ocărește pe mama sa și i se pare că nu greșește față de Dumnezeu, acela pătaș este cu cei necurați. Pentru aceștia, a zis Isaia, că trebuie să fie scoși din tabără cei necredincioși și să nu vadă slava Domnului. Și, iarăși, că ochiul cel ce face semn spre tată, ocărând bătrânețele mamei, să-l scoată corbii și să fie mâncat de vulturi. Cel ce cinstește pe tatăl său se va veseli de fii și, în ziua necazului, îl va izbăvi pe el Domnul și rugăciunea lui o va auzi. Cel ce ascultă pe Dumnezeu va aduce mulțumirea maicii sale. Cel ce face plăcere tatălui său, va trăi mult în bunătăți. Drept aceia, fraților, și cu fapta și prin cuvinte, să fiți plăcuți părinților, ca să vie spre voi binecuvântare de la ei, pentru că binecuvântarea tatălui întărește casa fiilor și rugăciunea mamei izbăvește de ispite. Fraților, sprijiniți bătrânețele tatălui vostru, chiar dacă i s-a împuținat și mintea, să nu-l defăimați în inima voastră. Să miluiești pe tată, pentru că rugăciunea tatălui nu este uitată înaintea lui Dumnezeu. Și să nu uiți ostenele mamei și grija și durerea ei pentru fii. Să nu te mulțumești a zice că multe haine și hrană le-am dat lor, fiindcă tu nu poți să-i naști pe ei, și atât să suferi, pentru dâșii, pe cât suferă ei pentru tine.

Drept aceea, cu frică și ca un rob să le sluiți lor, ca și aici să petreceți bine și în veacul ce va să fie să vă îndulciți. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

10 august

Întru această zi, cuvânt din viața Sfântului Nifon, despre iubirea de arginți.

Umblând, Sfântul Nifon a văzut pe un om, pe care-l rugau mulți neputincioși, cerând de la el milostenie. Iar el nici nu se uita la dâșșii. Deci, Sfântul Nifon, apropiindu-se de îngerul păzitor al acestuia, i-a zis: "Spune-mi mie, îngerule, oare multă avere are omul acesta?" Zis-a îngerul: "Bogăție multă și fără de număr are, dar este iubitor de arginți și, pentru un ban se îmbolnăvește de moarte, și bate pe cei ai casei lui, omorându-i prin foame și prin goliciune și silindu-i pe ei la muncă". Zis-a

Nifon: "Cu ce gând își amăgește cugetul său, ca să nu dea nimic la frații cei săraci?" A grăit lui îngerul: "Ascultă-mă, ce-ți spun, că vine la dânsul dracul cel întunecat și-i pune lui în gând, că va îmbătrâni și, după aceea, va cădea în boală și să nu dea averea sa la nimeni, ca nu cumva să nu-i ajungă lui, și să se căiască, zicându-și că în zadar a împărțit averea sa la săraci, și nu a sporit cu nimic. Și așa îl amăgește pe el necuratul drac, acestea punându-i-le în inimă, adeseori. Iar el se supune gândului aceluia, și se întunecă, nemiluind pe săraci". Apoi, îngerul i-a mai zis lui Nifon: "Lasă-l, să-i fie lui precum crede. Pentru că Dumnezeu nu este ispititor la rău. Și pe nimeni nu ispitește, ci fiecare se ispitește de ale sale patimi, de vreme ce ascultă de diavolul și se supune lui". Și aceasta zicând, s-a dus îngerul de la el.

Iar omul acela, după puțină vreme, a căzut în boală. Și era boala lui foarte cumplită. Deci, după ce a căzut omul în acea amară boală, atunci și-a dat toată averea sa la doctori și nici un folos n-a aflat de la ei, ci în mai cumplite dureri a căzut. Și așa, multe zile chinându-se, a murit și cu sufletul și cu trupul. Și s-a împlinit, cu el, cuvântul spus de Proococul David: "Iată omul care nu și-a pus pe Dumnezeu ajutorul lui, ci a nădăjduit în mulțimea bogățiilor sale" (Ps. 51, 5-6). Să nu vă înșele dracul fraților, ca să nu luați judecată fără de milă pentru zgîrcenie, dacă aveți avere, și să vă pierdeți sufletul și trupul și să nu luați Împărăția Cerurilor.

Întru această zi, învățătură a Sfântului Vasile despre invidie.

Să fugim, fraților, de invidie, de cursa cea drăcească, ca nu cumva legându-se de răutatea păcatului, să cădem în osânda cea amară. Pentru că Domnul se împotrivește celor mândri, iar celor smeriți le dă dar. Deci, unde este invidie și ceartă, acolo nu este cercetarea darului lui Dumnezeu, ci numai lucruri de defăimare și diavolești gânduri. Apoi, ce este mai ticălos decât invidia? Invidiază leneșul agonisirile celui bogat, dar el nu se ostenește, că din osteneală vine agonisirea.

Invidiază păcătosul curăția celui drept, dar nu voiește să se tragă pe sine însuși de la păcat. Invidiază desfrânatul întreaga înțelepciune a celui curat, dar nu voiește să se asemene cu viața lui. Invidiază, pe cei dimpreună cu el, lucrătorul cel viclean, care a căpătat aceeași plată ca și cei care au lucrat un singur ceas, și nu-și aduce aminte de Hristos, care a zis: "Prietene, nu-ți fac ție strâmbătate, nu cu un dinar te-ai tocmnit cu mine? Ia-ți al tău și du-te, că vreau, și celui de pe urmă să-i dau, ca și ție. Oare, nu sunt Eu slobod, ca să fac ce vreau cu ale Mele? Chiar dacă ochiul tău este viclean. Eu însă sunt bun." Drept aceea, nu pășiți cu mândrie și lăsați invidia. Pentru că invidia este întristarea inimii și stricăciunea sufletului, uscăciunea trupului, stricarea dragostei, vrajba

față de toți, risipirea neamului, împiedicarea faptei bine, arvuna osândeii, pierderea vieții, ce va să fie, și moștenirea gheenei. Deci acestea auzindu-le, fraților, să nu ținem invidie, ci să petrecem în dragoste.

Întru această zi, cuvânt din cronograful Sfântului Dimitrie, mitropolitul Rostovului, despre moarte.

În istoria Facerii, începând de la Adam, la sfârșitul viețuirii fiecărui strămoș, care a trăit mulți ani, citim acest cuvânt: "Și a murit". De pildă: "Zilele vieții lui Adam au fost nouă sute treizeci de ani și, apoi, a murit", "Zilele lui Set au fost nouă sute doisprezece ani, și apoi, a murit", "Zilele lui Enoh au fost nouă sute cinci ani și, apoi, a murit", "Zilele lui Cainan au fost nouă sute zece ani și, apoi, a murit" (Facere V,5,8,11,14).

Și despre ceilalți strămoși, de asemenea, se citește că și-au sfârșit viața lor, cea de mulți ani, cu moarte, din care vădit se arată puterea lucrătoare a cuvintelor lui Dumnezeu, pe care le-a zis către Adam: "Ori în ce zi veți mânca din pomul cel oprit, veți muri. Iar, pentru noi, acest cuvânt: "Și a murit", ce se repetă adeseori în Sfânta Scriptură, este ca un ciocan ce lovește în piatră. Pentru că gândul morții bate în mintea noastră și zdrobește împietrirea inimii. Că, dacă oamenii din lumea cea dintâi, care au trăit atât de mult, n-au scăpat de moarte, cu atât mai mult vom muri noi, cei ce trăim puțină vreme. Aceia, trăind atâtea sute de ani, își așteptau moartea lor, iar noi, având sfârșitul lângă ușă, oare nu îndelungă vreme se cuvine s-o așteptăm pe ea? Oare, în zadar se citește în toate zilele, în rugăciunea celor ce merg spre somn: "Iată, groapa îmi este înaintea, iată moartea îmi stă de față?" Că ce este oare moartea? Ce este obiceiul morții și care sunt faptele ei și ce nevoie ne silește să avem gândul morții? Să ne gândim la aceasta, noi muritorii.

Moartea este despărțirea sufletului de trup, dezlegarea de legătura firească a acestora, risipirea stihilor, prin care firea omenească stă împreună. Oprirea organelor omenești, nesimțirea simțurilor, încetarea vieții, dezlegarea alcătuirii omenești. Că omul din trup și din suflet este alcătuit, iar, murind el, nu mai este om, chiar dacă trupul văzut stă de față, chiar dacă și sufletul rămîne nemuritor. Că, de vreme ce sînt despărțite între ele, nici sufletul nu este om, ci numai suflet, nici trupul nu este om, ci numai stîrv. Și, pentru aceea, firea celor vii se teme de moarte, de vreme ce moartea ia, de la firea celor vii, puterea aceasta, ca, adică, să nu fie ea cum era, să nu fie omul om, ci întru nimic să se întoarcă cu totul, pînă în ziua judecății, și la trîmbița Arhanghelului, care va să deștepte pe cei morți.

Obiceiul cel firesc al morții este ca, fără de știre, să vie la om, chiar dacă de toți este știută. Pentru că, ce este mai știut în viața noastră, decât moartea, de vreme ce, după cuvîntul apostolic: "Este rînduit oamenilor o dată să moară, iar, după aceea, să fie judecată" (Evr. 9,27). Și ce este mai neștiut decât venirea sau ceasul morții? Precum și Domnul însuși, în Evanghelii, grăiește: "Nu știți ziua, nici ceasul, când vine Fiul Omului" (Matei 25,13). Știută este de toți moartea, de vreme ce ea, nemutat și neschimbat, la fiecare va să vie. Și nimeni nu poate să scape de ea. Neînștiințată este venirea ei, deoarece nu dă de veste despre sine, nici nu caută la vreme, nici nu numără zilele și anii, nu așteaptă bătrînețea, nu cruță tinerețea, nici nu întreabă dacă este cineva gata. Nici un ceas nu slăbește pe omul cel nepregătit, atunci când vine la el. Știută este

moartea, că după cum oameni suntem, tot atât și muritori suntem. Știută este moartea, de vreme ce tuturor, celor ce se nasc în lumea aceasta, calea vieții lor nu duce în altă parte, ci numai la moarte. Însă, nearătată este vremea morții, pentru că nu știe nimeni în ce loc îl așteaptă pe el moartea, sau când îl va ajunge pe el ceasul morții. Știut este că, sufletul, de trup, se va despărți negreșit, dar nu se știe, cum se va despărți, după firea legii morții, sau după vreo silitoare primejdie. Toți știu că vor muri, dar chipul morții lor, cum, și în ce întâmplare, vor muri, nimeni nu poate să știe. Moartea știută este, fiindcă, după dreapta judecată a lui Dumnezeu, ca o pedeapsă, cade pe tot neamul omenesc, pentru păcatul strămoșesc. Dar nearătat este ceasul morții, fiindcă, vremii vieții omenești, Dumnezeu nu i-a pus hotar vădit, ci întru judecățile Sale cele neștiute, a ascuns-o pe ea. Știm că vom muri, dar nu știm când vom muri, ori astăzi, ori mâine, ori dimineața, ori târziu, ori ziua, ori noaptea. Mulți, culcându-se să doarmă, spre noapte, nu s-au mai deșteptat din somn, ci au fost găsiți morți, și li s-a făcut lor somnul moarte, iar patul, mormânt. Mulți, din somnul nopții, deșteptându-se și văzând ziua, noaptea n-au mai ajuns-o. Benchetuia Baltazar, împăratul chaldeienilor, de cu seară, și, acum, tare se veselea, și, iată, a văzut mâna unei fețe nevăzute, scriind pe perete, în preajma luminii, neștiute cuvinte, judecata de moarte asupra lui, și a fost ucis chiar în noaptea aceea. Oare, știa el ceasul atât de grabnic al morții sale? Oare, se gândea că va muri în acea noapte? A adormit pe patul său, seara târziu, Olofern, conducătorul oștii asirienilor, plin de vin, și, îndată, somnul, în moarte l-a schimbat, tăindu-i-se capul, de o mână femeiască. Și cel ce seara se lăuda, că a doua zi va lua cetatea Betulia, ca pe o pasăre, acela, el însuși, a căzut în lațul morții. Se îngrijea bogatul căruia îi rodise țarina, unde să-și adune roadele, hambarele cele mici să le risipească și mai mari să le zidească. Se gândea la ani mulți, să mănânce, să bea, să se veselească. Iar Dumnezeu i-a zis lui: "Nebune, în această noapte voi cere de la tine sufletul tău" (Luca 12,20). Și, așa, cel ce aștepta să trăiască ani mulți a murit fără de veste. O, cât de neștiută este venirea și ceasul morții. Bine ne sfătuiește Domnul, zicându-ne: "Luați aminte, privegheați și vă rugați, că nu știți când va fi acea vreme" (Marcu 13,33).

Iar lucrările morții sînt acestea: ia, de la om, tot ce are el în lumea aceasta: bogăția, cinstea, slava, frumusețea, desfătarea tuturor bunătăților, deoarece când moare omul le lasă pe toate, "nu va pogorâ cu el slava lui" (Ps. 48,18). Desparte pe unul de altul, pe părinți de fii, pe stăpâni de slugi, și toată iubirea omenească, și toată nădejdea celor vremelnice o curmă și o pierde. Deschide omului ușa veșniciei și o începe pe ea oricum ar fi, bună sau rea. Dreptilor, le deschide ușa veșniciei celei fericite, care este împărăția Cerească, iar păcătoșilor, celor ce mor fără pocăință, le deschide ușa veșniciei celei dureroase, care este în iad. Pentru că, în ce fel îi este aici această viață, în acest fel, îi va fi lui acolo și răsplătirea. Deci, ni se cade nouă, muritorilor, să avem, de-a pururea în minte gândul morții și să învățăm aceasta, ca, temându-ne de neștiutul ceas al morții, să ne înfrînăm de la lucrurile care mânia pe Dumnezeu și să fim întotdeauna gata de ieșire. Sfântul Ioan Scărarul spune că atât de folositor este gândul morții, la cei ce vor să se mântuiască, pe cât de trebuincioasă este pâinea pentru om. Că, precum fără pâine nu se poate trăi, așa fără gândul morții, nu este cu lesnire cuiva să-și îndrepte viața sa. Fără de pâine, cu trupul, și, fără de gândul morții, cu sufletul, omul slăbește. Pâinea întărește

inima omului, iar pomenirea morții întărește viața cea îmbunătățită. Cel ce are pâine nu moare de foame, iar cel ce are de-a pururea gândul morții, nu-și omoară sufletul cu moartea păcatului, nu greșește de moarte. Despre Isihie Hozevitul, scrie același Ioan Scărarul că, trăind din început fără grijă de sufletul său, s-a îmbolnăvit și a murit. Și, zăcând mort timp de un ceas, s-a deșteptat din moarte, ca din somn, întorcându-se sufletul lui într-însul, cu dumnezeiască poruncă. Deci, după învierea sa, s-a închis în chilia lui, și a trăit, acolo, doisprezece ani, neieșind și nevorbind cu nimeni, nimic, ci numai pâine și apă, ce i se aducea lui, gusta și, pururea tăcând, lacrimi fierbinți din ochii săi vărsa neîncetat. Iar, când avea să se sfârșească cu totul, frații, deschizând ușa, au intrat la el și l-au rugat mult să le spună lor ceva de folos. Și numai aceasta au auzit de la el: „Iertați-mă, nimeni, de va avea pomenirea morții, nu va putea să păcătuiască vreodată” (Scara, Cuv. VI, 20). Aceasta zicând s-a sfârșit în Domnul. Și se minunau aceia, care cunoscuseră mai înainte viața lui cea fără de grijă, cum s-a îndreptat el, prin gândul morții. Deci, să ne învățăm și noi, spre aducerea aminte de moarte și să ne îndreptăm, pe noi înșine, până ce avem vreme, ca să nu ne apuce pe noi moartea nepregătiți. Să luăm aminte la sfatul folositor al Sfântului Ioan Scărarul, care zice: „Pomenirea morții, de-a pururea, să se culce și să se scoale cu tine!”

11 august

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Vasile cel Mare.

Cum voi fi împreună cu Iov, eu, care, n-am primit, cu mulțumire, necazul ce mi s-a întâmplat? Cum voi fi împreună cu David, eu, care n-am avut ca el, îndelungă răbdare, împotriva vrăjmașului? Cum, iarăși, voi fi cu Daniil, eu, cel ce n-am căutat pe Dumnezeu, cu înfrânarea cea de-a pururea și cu rugăciunea cea iubitoare de osteneală? Cum voi fi cu fiecare dintre Sfinți, eu, cel ce n-am umblat pe urmele lor? Cine este atât de nesocotit cârmuitor de nevoie, ca să încununeze pe cel biruitor, la fel cu acela care nu s-a nevoit nicidecum? Care cârmuitor, la împărțirea dobânzilor cheamă pe cei care nici nu s-au arătat la război, răsplătindu-i ca pe cei ce au biruit? Bun este Dumnezeu, dar este și drept. Și el va da celui drept răsplătirea, cea după vrednicie, precum este scris: "Fă bine Doamne celor buni și celor drepti cu inima; iar pe cei ce se abat pe căi nedrepte, Domnul îi va duce cu cei ce lucrează fărădelegi" (Ps. 124,5). Este milostenia, dar și dreapta judecată. Drept aceea, zice: "Mila și judecata voi cânta Ție, Doamne". Știi doar, a cui este mila. Fericiți, zice Domnul, cei milostivi, că aceia se vor milui. Vezi, dar, că El, cu socotință, primește milostenia. Că nu fără dreptate miluiește și nici nu judecă fără milostenie. Că nemilostivă este judecata, pentru cel ce n-a facut milă. Că milostiv și drept este Domnul.

Drept aceea, să nu-L cunoașteți pe Domnul numai pe jumătate. Cel ce face să răsară soarele, Acela osândește și la pierderea vederii. Cel ce dă ploile, Acela plouă și cu foc. Acelea, de mai înainte sunt semnele bunătății, acestea, semnele dreptății, pentru acelea, să-L iubim, pentru acestea să ne temem.

Iar, după învârtoșata și nepocăita inimă a ta, îți aduci, ție însuți, mânie pentru ziua mâniei. Că nu pot să se mântuiască cei ce nu fac fapte bune, după poruncile lui Dumnezeu. Iar, a trece cu vederea ceva din cele poruncite, nu este fără de primejdie. Amară este cârmuirea, fiindcă ea ne așează pe noi, ca pe niște

judcători ai întemeietorilor legii, ca, pe unii, să-i rânduim după lege, iar, pe alții să-i slobozim. Adaugă, la grija ta, și sfatul acesta de obște, trăirea nevoitorilor Ortodoxiei, pe care o cinstim, ca pe o ajutoare la păzirea poruncilor Evangheliei, ca să nu piardă nimic din cele poruncite.

Căci, se cade, ca desăvârșit să fie omul lui Dumnezeu, precum este scris, ca, prin toate poruncile, să se desăvârșească măsura creșterii lui Hristos în noi. Drept aceea, și în duhovniceasca Lege scrie: Deși vita cea vătămată este curată, nu este, însă, primită ca jertfa lui Dumnezeu. Deci, numai cu osteneală se va afla măsura împlinirii, după făgăduința Domnului nostru Iisus Hristos, prin învățătura și povățuirea Sfântului Duh. Așa, și nouă, asemenea nevoință ne trebuie, când ne lenevim, spre îndreptare și petrecem, fără strădanii, la păzirea celor date nouă, spre împlinire. Drept aceea, a zis Domnul: "Cuvântul pe care L-am grăit, acela vă va judeca pe voi în ziua cea de apoi". Că sluga, care nu știe voia stăpânului său, și face cele vrednice de bătaie, se va bate mai puțin, dar cel ce a știut și n-a făcut, acela se va bate mult. Să ne sârguim, deci, acum, spre lucrarea cuvântului celui fără de prihană, ca roditoare să ne fie nouă învățătura. Și, așa, luând aminte cu trezire ta cele grăite în Scripturi, să ne sârguim a scoate la lucrare și sporire dumnezeieștile cuvinte. Că nu știm în care zi sau ceas va veni Domnul nostru.

Întru această zi, învățatură a Sfântului Efrem, despre folosul sufletesc.

Temeți-vă fraților, de vorbele cele vătămătoare și nefolositoare de suflet, ca în liniște să fie sufletele voastre. Că mai bine este a arunca o piatră, din nebăgare de seamă, decât a zice un cuvânt deșert. Veselia dreptilor este dreptatea, iar căile lor sunt milostive și cel ce face milostenie va afla viața. Să nu ai prietenie cu cel mai mare al locului, ascultă-i cuvintele, dar faptele lui rele să nu le faci. Să nu iubești a merge la târg, și să nu zici că ochiul meu este curat, căci ți-l vei face dușman. Să nu bei vin, ca să nu ți se întoarcă inima spre dulcele trupesti. Să nu mănânci prea mult, ca să nu ți se întunece mintea. Să nu-ți închizi ușile tale, față de străini, ca să nu-și închidă Domnul ușile Sale, față de tine. Cu ce măsură veți măsura, vouă. Să cercetezi pe cei bolnavi, ca și Dumnezeu să te cerceteze pe tine. Să nu dormi mult, ci te roagă cu dinadinsul lui Dumnezeu, să-ți fie ție de ajutor, ca să scapi ca o pasăre din laț. Să mergi de-a pururi la biserica lui Dumnezeu. Pe cei ce Mă proslăvesc pe Mine, îi voi proslăvi. Aceasta făcând-o, tu însuși te vei mântui, și totdeauna pe cei ce sunt ca tine. Și orice vei cere de la Dumnezeu, degrabă vei lua, ca unul curat cu sufletul. Să nu-ți câștigi ție lucruri mai presus decât trebuința ta, ci să petreci în viață smerită. Ostenește-te cu mâinile tale, ca să dai și celor ce au trebuință. Acestea, de le vei face, Dumnezeu îți va da ție veșnicile Sale bunătăți. A Căruia este slava, cinstea și stăpânirea, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

12 august

Întru această zi, învățatură a Sfântului Ioan Gură de Aur, pentru umilința sufletului.

Să stea scrise, întotdeauna, în gândul tău, tainele acelea despre înfricoșătoarea a doua venire, adică: Judecătorul cel înfricoșător, șezând pe

scaun, cărțile deschise, faptele cele ascunse ce se vor vădi, desfrânările, furturile, jafurile, lăcomiile, hulele, clevetirile, invidiile, războaiele, batjocurile. La acestea toate să te gândești, iubitul. Încă, și la acestea să iei aminte: râul cel clocotitor al focului nestins, mulțimi nenumărate de îngeri, care stau înaintea, împrejurul Tronului, și tot neamul omenesc întrebat și dând răspuns de cele făcute, dreptii despărțindu-se de cei păcătoși. Și, pe scurt, să zicem și cele ce se vor întâmpla dreptilor atunci. Că blândețile, dreptatea, înțelepciunea, milostenia, alinarea, răbdarea în primejdii și toată ceata faptelor bune avându-le, acestea îi vor duce în Împărăția Cerului. Precum rădăcina tuturor acestora este postul, asemenea și rădăcina tuturor aceloră este sațiul. Și nu se cade a grăi de rău despre omul drept. Iar cei ce blestemă și urăsc pe robul lui Dumnezeu, greșesc asupra lui Hristos. Că sufletul cel ce place oamenilor și dorește slavă de la ei, nu va vedea Împărăția Cerului, chiar și lucruri bune de ar face.

Prin trei lucruri poate tot sufletul să se lipească de Dumnezeu: sau prin căldura credinței, sau prin frica de Dumnezeu, sau prin învățătura Domnului. Vârful faptelor bune este a răbda cu bucurie minciunile și clevetirile, fiindcă, cel cu adevărat smerit cu gândul, nu se tulbură când este asuprit, nici nu se răzbună pentru că este asuprit, ci primește clevetirea, ca și când ar fi adevărată. Și nu se îngrijește a se certa cu oamenii, că l-au clevetit, ci își cere iertăciune. Iar unii și-au pus și nume de batjocură, măcar că ei nu erau asemenea oameni. Iar când vei voi să faci începătură la lucrul lui Dumnezeu, socotește, mai întâi, că nu ai de trăit veșnic în lumea aceasta, că nădejdea numai în viața aceasta slăbește mintea. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

13 august

Întru această zi, cuvînt despre dezlegarea canonului, după moarte.

Spune Petru presbiterul, despre Sfântul papă Grigorie al Romei, că, după ce a fost sfințit ca papă, a zidit o mănăstire mare și a pus acest fel de rînduială, ca nimeni din călugări să nu aibă ceva în chilia sa. Iar un călugăr avea un frate mirean. Și călugărul a cerut de la fratele lui, zicând: "Nu am cămașă, deci, fii bun să-mi cumperi una". Iar acela i-a dat lui trei galbeni, zicându-i: "Să-ți cumperi singur, cum vei pofti". Deci, călugărul, luând galbenii, îi ținea la sine. Iar un alt călugăr, văzând galbenii, a spus egumenului și egumenul i-a spus papei. Deci, după trei zile, papa a oprit pe călugărul acela de la împărtășanie, ca un stricător de rînduială a mănăstirii. Dar, după puține zile, fratele acela a murit sub acest canon. Însă papa nu știa că fratele acolo a murit. Deci, după trei zile, i s-a spus papei și s-a mâhnit mult pentru el. Pentru că nu-l dezlegase pe el din canon, mai înainte de ducerea lui din viața aceasta. Deci, papa a scris pe o hârtie rugăciunea cea de dezlegare și a dat-o arhidiaconului său, poruncindu-i să se suie deasupra mormântului acelu frate și să o citească pe ea. Și, ducându-se, arhidiaconul a citit deasupra mormântului hârtia, pe care era scrisă rugăciunea de dezlegare. Apoi, întru acea noapte, egumenul a văzut în vis pe fratele care murise și i-a zis lui: "Frate, n-ai murit?" "Adevărat, așa este". Și, iarăși, l-a întrebat pe el egumenul: "Atunci, unde ai fost până acum?". Și a zis călugărul: "Am fost în temniță, până în ziua de ieri. Dar, după ceasul al nouălea, am fost slobozit de acolo". Deci, s-au înștiințat toți, că în ceasul în care arhidiaconul a citit rugăciunea la mormântul fratelui, întru acel ceas s-a și

dezlegat de canon și s-a slobozit sufletul lui din osânda temniței. Dumnezeuului nostru slavă!

14 august

În această zi, cuvânt din Pateric.

Ne spunea nouă un oarecare părinte, zicând: "Doi negustori din același loc, aveau dragoste mare între ei. Însă, unul din ei era foarte bogat, iar celălalt, mai puțin. Deci, cel dintâi avea o femeie foarte frumoasă și înțeleaptă, precum se va arăta mai jos. Și, pierindu-i bărbatul, a rămas văduvă. Iar negustorul celălalt, văzând frumusețea și înțelepciunea ei, poftea să o ia pe ea ca soție pentru dânsul. Se rușina însă a-i zice el, ca nu cumva să nu primească și avea, totdeauna, gând rău împotriva ei. Deci, ea fiind înțeleaptă, a cunoscut ce vrea să facă el și i-a zis: Frate Simion, te văd tulburat de gânduri; dar, să-mi spui mie, fără de nici o îndoială, cele ce porțesti, și de va fi cu putință, îți voi spune ție. Iar el, mai întâi, se rușina să-i spună lucrul acela. Dar, mai pe urmă i l-a spus. Și o ruga pe ea, să primească să-i fie lui soție. Iar ea i-a răspuns lui: Dacă vei face cele ce-ți voi porunci ție, voi face și eu voia ta. Iar el i-a zis ei: orice-mi vei porunci mie, îndată voi face. Deci, i-a zis lui: Să mergi la casa ta și să nu guști nimic, până ce te voi chema. Iar el, cu bucurie, a făgăduit să facă aceasta, însă nu-i dăduse lui o zi hotărâtă, când îl va chema. Deci, a trecut întâia, a doua și a treia zi, dar nu l-a chemat pe el. Iar el, din dragoste, răbda, cu tărie, acestea toate făcându-se după purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Deci, într-o patra zi, a trimis la el, care pierdea de foame și nu putea, de slăbiciune, să vină pe picioarele sale. Însă, sprijinit fiind de cineva, a venit. Iar, ea gătise masă, asemenea și pat și i-a zis lui: Iată masa, iată și patul, ce poruncești, mai întâi, să faci? Atunci i-a zis ei: Miluiește-mă și-mi dă, mai întâi, să măncânc, că pier. Apoi, i-a zis lui: Iată, dacă ai flămânzit, m-ai uitat și pe mine și toate poftele le-ai uitat și nu porțesti decât numai să te sature de pâine. Deci, când îți vor veni ție aceste gânduri, să primești acest fel de doctorie a postului și te vei izbăvi de tot gândul viclean și rău. Încă, să mă crezi pe mine, frate, că, după moartea bărbatului meu, nici cu tine, nici cu altul nu mă voi însoți, ci, cu ajutorul Hristosului meu, voi petrece în curățenie. Atunci s-a umilit omul acela și s-a minunat de curăția ei și de mintea ei cea întreagă. Și i-a zis ei: De vreme ce a binevoit Dumnezeu să mă mântuiască pe mine, prin înțelepciunea ta, acum ee mă sfătuiești să fac? Iar ea, cunoscându-și tinerețea și frumusețea ei, ca nu cumva și ea să pătimească unele de acest fel, i-a zis lui: Socotesc că nu iubești pe nimeni, după Dumnezeu, ca pe mine, precum și eu, cu adevărat, după Dumnezeu, te iubesc. Dar avem porunca Stăpânului nostru, Care zice: De voiește cineva să vină după Mine, și nu-și va urâ pe tatăl său și pe maica sa, pe femeie și pe copii și pe frați și pe surori, chiar și sufletul său însuși, nu poate să-mi fie Mie ucenic. Deci, de vei voi, eu te sfătuiesc să ne îndepărtăm unul de altul, pentru Dumnezeu, ca să-ți socotească și ție Domnul că te-ai lepădat de femeia ta, pentru El. Și mie, asemenea, să mi se socotească că m-am lepădat de bărbatul meu. Și, iată că este o mănăstire în părțile noastre. Și, dacă dorești, cu adevărat, să te lepezi de lume, mergând acolo, leapădă-te. Și vei plăcea lui Dumnezeu, cu adevărat.

Deci, el, îndată și-a împărțit bogăția sa la săraci, și s-a dus la mănăstirea aceea, și a petrecut acolo până la moartea sa, și a fost călugăr iscusit. Asemenea

și acea fericită femeie, cea întreagă la minte, s-a dus la o mănăstire de fecioare și, plăcând lui Dumnezeu, s-a mutat la veșnica viață." Iar acestea toate ni le-a spus nouă părintele Simeon și am proslăvit pe Dumnezeu, a Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

15 august

Întru această zi, cuvânt al Cuviosului Părintelui nostru Ioan Damaschin, despre închinarea la Sfintele icoane.

De vreme ce unii ne urăsc pe noi, pentru că ne închinăm și cinstim chipul Mântuitorului nostru și al împărătesei Maicii lui Dumnezeu, și, încă și ale altor Sfinți, robi ai lui Hristos, să audă aceștia că la început, Dumnezeu a făcut pe om după chipul și asemănarea Sa. Căci, pentru ce ne cinstim unii pe alții, numai pentru că suntem zidiți după chipul lui Dumnezeu? Că, precum grăiește de Dumnezeu purtătorul și cel dintre

Sfinți marele Vasile: „Cinstirea chipului de pe icoană merge la chipul Sfântului din cer, după a cărui asemănare s-a întocmit icoana". Aceasta a fost și pricina că oamenii, din timpul lui Moise se închinau cortului celui sfânt, care avea închipuite pe el zugrăveli cerești și, mai ales, asemănări din toată făptura, înconjurându-l. Pentru că a zis Dumnezeu lui Moise: „Vezi, să faci toate după chipul cel arătat ție, în munte". Iar heruvimii, cei ce umbreau altarul, oare, nu erau lucru de mâini omenești? Și templul cel preaslăvit din Ierusalim, oare, n-a fost zidit cu meșteșug de mâini omenești? Deci, Sfânta Scriptură osândește pe cei ce se închină la chipuri cioplite și care jertfesc dracilor. Pentru că și păgânii și iudeii jertfeau; dar păgânii aduceau jertfe dracilor, iudeii, lui Dumnezeu. Drept aceea, jertfele cele păgânești erau lepădate și blestемate, iar jertfa iudeilor era binecuvântată și primită de Dumnezeu. Astfel, a adus și Noe jertfă și a plăcut lui Dumnezeu, cu miros de bună mireasmă, pentru că era adusă Lui, din inimă curată și de bună voie. Iar ciopliturile păgânești, de vreme ce erau idoli drăcești, sunt oprite și blestемate, ca fiind spurcate și lui Dumnezeu urâte. Pe lângă aceasta, cine poate să zugrăvească fața lui Dumnezeu, Celui nevăzut, fără de trup, necuprins, nici închipuit? Este, deci, cea mai de pe urmă și fără de Dumnezeu nebunie, să închipuiască cineva Dumnezeirea, precum se află Ea însăși. Pentru aceasta în Testamentul Vechi, nu se învață cinstirea icoanelor. Iar, după aceea, când milostivul Dumnezeu a orânduit, cu îndurările Sale, a noastră mântuire, sa făcut om cu adevărat și nu S-a arătat numai cu închipuire omenească, precum S-a arătat lui Avraam, oarecând, și Proorocilor, ci, după ființă și cu adevărat, om s-a făcut, înstrăinându-Se, pe pământ, a petrecut cu oamenii, a făcut minuni, a pătimit, pe cruce S-a răstignit și îngropat fiind, a treia zi a înviat și la ceruri S-a înălțat. Atunci, toate acestea s-au făcut cu adevărat și au fost văzute de oameni. Dar, noi, nefiind într-acele vremi și acestea nevăzându-le, ele au fost scrise, spre învățătura noastră și aducerea aminte, ca, pe cele ce nu le-am văzut, auzindu-le și crezând, să câștigăm dumnezeiasca fericire. Dar, de vreme ce nu tuturor s-a dat știința Scripturilor, nici silința la citirea cărților, Sfinții Părinți, cu un glas, au judecat, ca pentru o mai grabnică aducere aminte, acestea să fie închipuite pe icoane, ca niște semne preaslăvite și de biruință purtătoare. Pentru că, adeseori, dintr-a noastră nepurtare de grijă, mintea uită pătimirea Domnului, dar, privind spre închipuirea răstignirii lui Hristos, îndată ne aducem aminte de mântuitoarele

Lui patimi, și, căzând, ne închinăm nu zugrăvelii, ci Aceluia, a Căruia închipuire este. Că nu materia din care este făcută cartea Evangheliei o cinstim, ci Cuvântul lui Dumnezeu, scris într-însa. De asemenea, nici lemnului din care e făcută crucea, ci răstignirii lui Hristos, celei amintite prin cruce, ne închinăm, căci astfel, ce ar fi însemnat crucea, de n-ar fi închipuit prin ea răstignirea lui Hristos? Același lucru se cuvine a-l ști și despre icoana Preasfântei Născătoare de Dumnezeu, pentru că cinstea aceea, pe care o aducem Maicii lui Dumnezeu, merge spre Cel ce S-a întrupat dintr-însa. Asemenea, și vitejeștile nevoițe, cele închipuite pe icoane, ale Sfinților plăcuți lui Dumnezeu, ne deșteaptă pe noi la bărbăție duhovnicească, la râvnă și la urmarea faptelor lor celor bune, spre slava lui Dumnezeu. Că, precum am zis, cinstirea, în icoanele lor, a celor aleși, este mărturia osârdiei noastre înaintea Domnului tuturor. Și cinstirea aceasta merge, cu adevărat, la chipul cel dintâi. Este drept, că această predanie a icoanelor nu este pusă în Sfânta Scriptură, precum nici închinarea spre răsărit, cinstirea Crucii și multe altele asemenea. Se află scris, însă, în istorie că Avgar, domnul Edesei, a trimis pe zugravul său, ca să zugrăvească pentru sine chipul Domnului. Dar acela, din pricina luminării minunate ce ieșea din fața lui Hristos, n-a putut să împlinească ceea ce i se poruncise. Atunci, însuși Domnul a întipărit pe mahramă chipul Lui cel dumnezeiesc și de viață făcător, închipuind în acest fel asemănarea Sa, și a trimis-o lui Avgar, împlinindu-i dorința. Iar că Sfinții Apostoli ne-au dat nouă multe rânduieli în afară de Scriptură, aceasta, Pavel, Apostolul neamurilor, o mărturisește astfel: „Deci, dar, fraților, stați neclintiți și țineți predaniile pe care le-ați învățat, fie prin cuvânt, fie prin epistola noastră” (II Tes. 2, 15). Și iarăși: „Fraților, vă laud că în toate vă aduceți aminte de mine și țineți predaniile, precum vi le-am dat” (I Cor. 11, 2).

16 august

Întru această zi, cuvânt din proorocești învățături, către episcopi și către toată ceata sfințită, ca să învețe pe oameni dreapta credință fără teamă.

Așa zice Domnul: „Fiul omului, să mergi și să spui fiilor lui Israel și să grăiești cuvintele Mele către dânșii. Să nu te temi de dânșii, nici să nu te înspăimântezi de fața lor, fiindcă neam îndărătnic sunt. Pentru că strajă te-am pus pe tine peste casa lui Israel. Ca, auzind tu cuvântul din gura Mea, să-i îngrozești pe ei, în numele Meu. Când zic Eu celui fără de lege: Cu moarte vei muri, și nu-i vei spune lui, nici nu vei zice celui fără de lege

să părăsească și să se întoarcă din calea lui cea rea, ca să fie viu, iar cel fără de lege va muri în fărădelegile lui, apoi, sângele lui, din mâinile tale, îl voi cere. Iar, de-i vei spune tu celui fără de lege și nu se va întoarce de la fărădelegile sale, și din calea sa cea rea, și cel păcătos va muri întru fărădelegile sale, atunci tu îți vei izbăvi sufletul tău. Și, dacă vreun drept se va abate din calea cea dreaptă a sa și va face păcate, și osânda este pusă înaintea sa, și el va muri, fiind de tine lăsat să moară în fărădelegile sale, ca și cum faptele lui bune nu s-ar pomeni, atunci, sângele lui, din mâinile tale, îl voi cere. Iar, de vei spune tu dreptului acela să nu greșască, și te va asculta, dreptul acela va trăi în veac, iar tu îți vei izbăvi sufletul tău”.

Să mai zicem, iarăși, și din Faptele Sfinților Apostoli, precum a zis Pavel: „Voi știți cum m-am purtat cu voi, în toată vremea, din ziua cea dintâi, când am venit în Asia, slujind Domnului, cu toată smerenia și cu multe lacrimi și încercări, care mi s-au întâmplat, prin uneltirile iudeilor. Și cum nu v-am ascuns nimic din cele folositoare, ca să nu vi le vestesc și să nu învăț, fie înaintea poporului, fie prin case, mărturisind și iudeilor și elinilor întoarcerea la Dumnezeu prin pocăință și credință în Domnul nostru Iisus Hristos. Iar, acum, iată, că fiind eu mânat de Duhul, merg la

Ierusalim, neștiind cele ce mi se vor întâmpla acolo. Pentru aceea, vă mărturisesc, în ziua de astăzi, că sunt curat de sângele tuturor. Căci nu m-am ferit să vă vestesc toată voia lui Dumnezeu. Drept aceea, luați aminte de voi înșivă și de toată turma... Că eu știu aceasta, că după plecarea mea, vor intra, între voi, lupi îngrozitori, care nu vor cruța turma." (Fapte 20, 18-22, 26-29). Același Pavel, în Epistola sa către Timotei, a zis: „De pofteste cineva episcopie, bun lucru dorește. Se cuvine, dar, ca episcopul să fie fără prihană, bărbat al unei singure femei, veghetor, înțelept, cuviincios, iubitor de străini, destoinic să învețe pe alții, nebețiv, nedeprins să bată, neagonisitor de câștig urât, ci blând, pașnic, neiubitor de arginți, bine chivernisind casa lui, avînd copii ascultători, cu toată bunăcredința; că dacă nu știe cineva să-și rânduiască propria lui casă, cum va purta grijă de Biserica lui Dumnezeu" (I Tim. 3, 1-5). Și, iarăși, același Apostol zice: „Propovăduiește cuvântul, stăruiește cu timp și fără de timp, mustră, ceartă, îndeamnă, cu toată îndelunga-răbdare și învățătură. Căci, va veni o vreme, când nu vor mai suferi învățătura sănătoasă și - dornici să-și desfăteze auzul - își vor grămădi învățători după poftele lor și își vor întoarce auzul de la adevăr și se vor abate către basme." (// Tim. 4, 2—4).

Drept aceia, fraților, acestea auzindu-le, să ne îngrijim de mîntuirea noastră și a oamenilor, pe de o parte, cu rugăminte, iar, pe de alta, cu certarea, învățând poporul lui Dumnezeu să păzească viața curată și să-L facă lor, pe Dumnezeu, milostiv. Și, așa, ne vom mântui și pe noi, și pe dânșii. Că a Lui este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

17 august

Întru această zi, învățătură a Sfântului Vasilie cel Mare.

Vădit lucru este că mulți oameni, astăzi, nu se mai îngrijesc de păzirea poruncilor Mântuitorului, ci se supun mai mult obiceiului și poruncilor omenești. Pentru că, a petrece prin munți și prin pustietăți, și a se zăvorâ pe sine în închisoare, și a mânca o dată pe zi, și în tot chipul a se feri de pîine și de apă, și a purta haine aspre de păr, și a-și înfășura trupul său cu fier, și a umbla desculț, și a se culca pe pământ, și a fugi de vorbă multă, toate acestea sunt predanii bine așezate de Sfinții bărbați. Datori sunt, însă, cei ce fac acestea, mai întâi, să păzească poruncile Domnului, adică: îndelunga-răbdare, adevărul, gândul smerit, înfrînarea, neaducerea aminte de rău, neîmpătimirea pentru cele de aici, credința și dragostea cea nefățarnică, fără de care cu neputință este să plăcem lui Dumnezeu. Se cade, dar, cu adevărat, și pe acelea a le păzi, și pe acestea a nu le lăsa și de fapte rele a ne feri, după porunca lui Dumnezeu. Deci, să fugim de mânie și de gândul rău, de blestem și de ocară, și de desfrânare, de îngîmfare

și de slava deșartă, de minciuni și de clevetiri, de vrajbă și de invidie și de toată răutatea. Eu, pe cel ce nu păzește aceste porunci ale Domnului, ce s-au zis, ci se jură, și minte, și ocărăște, și se bucură de răul altora, eu, nu-l primesc pe el, nici măcar de și-ar petrece toată viața sa în sac și în cenușă, și chiar de n-ar primi nici un fel de hrană, fiindcă ei socotesc, că mai bine este să se împărtășească din bucate, cu mulțumire, și să-și măsoare pentru sine o pustnicie după putere, decât să se ție numai de obiceiurile omenești și să nu se îngrijească de poruncile Domnului. Eu am văzut, adică, pe mulți, având desăvârșită înfrânare și purtându-și trupul aproape mort, de multa pustnicie, peste măsură, și mult îi slăveau pe ei oamenii. Eu știu că înfrânarea gonește și pe draci, când are, ca temelie, poruncile Domnului și ferirea de rele. Dar, după aceea, văzându-i, pe unii dintr-înșii, jurându-se și mințind și ocărând, i- am rugat pe ei, zicându-le: „O, fraților, de vreme ce faceți învățăturile Sfinților bărbați, siliți-vă, dar, și la poruncile Domnului. Și feriți-vă de sfaturile cele viclene, de jurământ și de blestem, de minciuni și de gând rău și de toate celelalte.” Ei, însă, n-au primit sfatul acesta. Și, prin aceasta, s-a vădit că ceea ce făceau ei, pentru slava omenească făceau și mai mult nimic. Pentru că pustniceasca înfrânare are durere și osteneală trupească, iar, pentru a se feri de minciuni, de ocări și de blesteme, este trebuință numai de luare aminte. Pentru că pe acestea le-a legiuit și le-a așezat Hristos, întemeietorul de Lege, pentru care și pedepsește, cu osândă, pe cei ce le calcă.

18 august

Întru această zi, învățătură despre calea cea strâmtă, care duce la viața veșnică, și cea largă, care duce la pierzanie.

Nevoiți-vă, fraților, la calea cea strâmtă, care duce la viața veșnică și la împărăția Cerului și care este calea necazurilor și a ostenelilor, calea credinței, a dragostei, a milosteniei, a ascultării, a privegherii, a înfrânării. Nu vă îmbățați, nici riu vorbiți de rău, nici nu invidiați, nici nu mințiți, nici nu vă sfădiți, nici să nu vă bateți, nici să nu furați, nici să nu vă mâniați, nici să nu vă iubiți, nici să nu vă mândriți, nici să nu vă trufiți, nici slavă deșartă să nu doriți. Ci smerită și umilită inimă să aveți. Plângeți-vă păcatele voastre, întristați-vă și îngrijiți-vă de mântuirea voastră. Mai mult decât tot omul, smeriți-vă, să nu judecați pe nimeni, că mai rău decât toate este a judeca pe alții. Că a zis Domnul: „Nu judecați, ca să nu fiți judecați.” (Matei 7, 1). Că aceasta este mântuirea, adică, să rabzi, fiind judecat; fiind ocărât, să te smerești și să te socotești, înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, mai păcătos decât toți. Această osteneală stă înaintea noastră și despre ea David a zis: „Smeritu-m-am și m-am mântuit. Întoarce-te, sufletul meu, la odihna ta, că bine ți-a făcut ție Domnul.” În calea cea largă și lată, care duce la pieire, este necredința, nesupunerea, neascultarea, mândria, trufia, slava deșartă, lenevia, beția, preasațiul, desfrânarea, invidia, clevetirea, ura, cârtirea, blestemul, pierzătoarea de suflet mânia și osândirea aproapelui. Păcat peste păcat se adaugă și fărădelege peste fărădelege, dar din toate, mai rău este a osândi și a judeca pe alții. Dar când ne vor lăuda pe noi oamenii și gândurile drăcești ne vor slăvi, atunci să ne gândim la păcatele noastre. Drept aceea, să ne ocărâm pe noi înșine, ca sfânta smerenie să petreacă în noi, și darul cel duhovnicesc să ne acopere. Iar de ne vom slăvi pe noi înșine și ne vom

Înălța și de vom fi mândri, ascultând gândurile drăcești, apoi, Duhul Sfânt se va depărta de la noi și vom rămâne fără nici o plată. Drept aceea, fraților, cu toată râvna să slujim lui Dumnezeu, în taină. Și Acela ne va răsplăti nouă, la arătare. Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această zi, învățătură a Sfântului Vasile cel Mare.

Postul, privegherea și culcarea pe pământ și toate cele ce se săvârșesc, în afară de legea Stăpânului, le primește Hristos, de vreme ce sunt învățături ale bărbaților sfinți. Însă, nu osândește pe cei ce, pentru neputință, nu se îngrijesc de ele. În vreme ce, pentru ale Sale porunci, a zis, cu hotărâre, că va osândi pe cei ce le calcă, pentru lenevire. Deci, eu voiesc să se ferească călugării de invidie, de clevetire, de împodobire, de râsul cel fără rânduială, de legăturile cu oamenii, cele fără de măsură, și de grăirea deșartă, de minciuni și de ocări, de jurăminte și de înșelăciuni și de iubirea de stăpânire, de beție, de sațiu, de a judeca, de a urâ, de nesupunere și de celelalte. De cumpără cineva ceva, dator este să facă cumpărarea aceasta fără de minciună și de jurăminți. De sporește într-o slujbă, să facă aceasta fără îngâmfare și deșartă slavă, să se supună la cei mai mari și să-i iubească pe cei mici, să nu se mârșăiească de binele altuia, pentru că aceasta este ură, nici să primească a vorbi cuvinte spurcate. Nimănui să nu-i vrea răul, nici să înșele pe cineva, nici să defaime pe cineva, ca pe un pătimăș și leneș, ci pururea să nădăjduiască în îndreptarea tuturor. Nici să se sânguiască a răsplăti celui ce i-a făcut rău, ci, cu neaducere aminte de mârșnire, să biruiască răutatea celui ce l-a asuprit. Pe un pustnic ca acesta îl primește Dumnezeu, bun, credincios, înțelept, blând, cinstind totdeauna folosul altora, mai mult decât sporirea sa, din a cărui gură nu iese înșelăciune.

Întru această zi, învățătură despre înfrânarea limbii.

Dacă vrei să trăiești bine în viața aceasta, opriți-vă gura de la deșarta grăire. Fericit este omul acela, care nu greșește cu limba sa. Pentru că cel ce urăște vorba multă, împruținează răutatea. Și cele bune se varsă, de la Domnul, prin gura cea tăcută. Omul înțelept iubește tăcerea. Că, tăcând cinstește pe Dumnezeu. Drept aceea, să lepădați din gura voastră vicleșugul și să depărtați de la voi cuvintele cele nedrepte. Că, răspunzând cu judecată, vă veți rușina. Pentru că cel ce-și păzește limba, își ferește de întristări sufletul său. Pentru că viața și moartea în puterea limbii stau. Că aceasta ne învață pe noi Iacov, fratele Domnului, zicând: „Orice om să fie grabnic la ascultare, zăbavnic la vorbire. Dacă nu greșește cineva prin cuvânt, acela este bărbat desăvârșit, în stare să-și înfrâneze și trupul.” (Iacov 1, 19; 3, 2). Iar Domnul a zis: „Vă spun că, pentru orice cuvânt deșert, pe care-l vor rosti oamenii, vor da socoteală în ziua judecății. Că din cuvintele tale vei fi osândit.” (Matei 12, 36).

Întru această zi, învățătură despre pace și dragoste, care sunt mai bune decât toate.

Smeriți-vă fraților, și iubiți-vă unul pe altul și Dumnezeuul păcii și al dragostei va fi cu voi. Că nu este nimic mai bun, decât pacea și dragostea. Că, prin acestea, se strică războiul și toată răutatea. Fiți unul față de altul milostivi și buni, precum a zis Hristos: „Poruncă nouă dau vouă, să vă iubiți unul pe altul.

Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii față de alții" (Ioan 13, 34-35). „Și, unde sunt Eu, acolo va fi slujitorul Meu." (Ioan 12, 26). Și iarăși, a zis: „Fericiți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema." (Matei 5, 9). Și ce este mai fericit decât a fi împreună cu Dumnezeu în împărăția aceasta a dragostei, la care suntem chemați, totdeauna, de Hristos? Pentru aceea, fraților, să nu faceți răutăți, ca să nu vă despărțiți de Dumnezeu. Cel ce ne-a iubit pe noi și S-a dat pe Sine pentru noi, și ne-a răscumpărat cu Sângele Său. Părăsiți-vă de răutățile voastre și câștigați dragostea în toate, care este legătura deplinătății. Pentru că dragostea acoperă mulțime de păcate. Și măduarele sufletești, cele putrede le tămăduiește. Că cel ce iubește pe fratele său, în luminează petrece. De vreme ce Dumnezeu este dragoste, iar frică nu este, în dragoste. Drept aceea, de voiește cineva să se mântuiască, fără de osteneală, dragoste să aibă spre toți; și către cei mici și către cei mari. Dragostea nu face rău aproapelui. Și cei ce voiesc pacea, se vor desfăta în dragoste. Mai bine este a mânca pâine uscată, cu dragoste, decât vițel gras, cu vrajbă. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

19 august

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Nil, despre nepătimirea sufletului și a trupului.

Fraților, să ne pregătim pe noi, ca să slujim Domnului, din tot sufletul și cu toată puterea. Să privim cum împărații, domnii și bogații, ba chiar și săracii, cum toți se ostenesc și se nevoiesc să-și împodobească pe soțiile lor. Așa să facem și noi, pentru că sufletele noastre sunt logodnice ale Împăratului Ceresc. Să auzim pe Pavel Apostolul, zicând pentru noi: „V-am logodit unui singur bărbat, ca să vă înfățișez lui Hristos fecioară neprihănită." (II Cor. 11, 2). Pentru că trupul nostru este casă și palat și templu, întru care petrece cerescul Împărat. Sufletul este mireasa lui Hristos, iar mintea, tron, și inima, prestol al lui Dumnezeu, iar cugetul portar, știința este veșmântar, iar gândurile slujitori. Că zice Proorocul David: „Înainte a stat împărăteasa, de a dreapta Ta, în haine aurite, îmbrăcată și împodobită." Iar aceasta a zis-o despre sufletul curat, că toată slava fiicei Împăratului stă înlăuntru ei. Deci, să păzim, cu socotință, pe mireasa Împăratului. Să o acoperim pe ea, să o ferim, să o împodobim cu îmbrăcăminte cusută cu aur, cu pietre scumpe și cu mărgăritare alese, adică, cu fapte bune să o facem să strălucească. Iar, în loc de porfiră, să o împodobim cu credința în Dumnezeu; în loc de diademă, cu nădejdea cea bună; în loc de vison, cu dragostea cea dumnezeiască; în loc de iachint, cu fecioria, în loc de purpură, prin curăție, în loc de mărgelile cu mintea întreagă, în loc de salbă cu înfrânarea; în loc de cercei, cu ascultarea; în loc de inel, cu milostenia, în loc de brâu de porfiră, cu postul, iar, în loc de năframă și de broboadă, cu rugăciunea și cu cererea, în loc de înfrumusețare și împodobirea mărgelilor, cu mâncarea uscată și prin culcarea pe jos; în loc de miresme și de mosc, cu cântarea psalmilor și cu chinuirea, în loc de haine aurite, cu smerită cugetare, în loc de felurite mâncări de carne, cu lipsa de pâine, în loc de vin, cu dorirea de apă. Deci, dacă așa vom împodobi sufletele noastre, le vom îmbrăca și le vom lumina și le vom păzi. Știu bine și vădit cunosc, că va dori Împăratul Ceresc frumusețea sufletelor noastre.

Și, venind, Se va sălășlui întru ele. Și, atunci, îi vom fi Lui cer și scaun și palat și biserică. Și așa, împreună vom împărăți în loc de soarele cel văzut, avînd pe Soarele dreptății, în loc de diademă, cu lumina îmbrăcându-se; în loc de raze, avînd nepătimirea, în loc de stele, faptele bune, în loc de întuneric, luminare, în loc de lună, faptele dumnezeiești în Hristos Iisus, Domnul nostru, a Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

20 august

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Nil.

Dacă vom viețui bine în viața creștinească și vom iubi adevărul lui Hristos și vom urma poruncile Lui, atunci, vom fi pentru El și maică și frați. Că El Însuși a zis: „Tot cel ce face voia Tatălui Meu, îmi este Mie și frate și soră și maică.” Frate, ca unul ce împărățește împreună; soră, ca unul ce împreună-moștenește; și mamă, ca un foarte iubit. Deci, precum maica își iubește pe fiu, așa și noi să iubim pe Hristos. Apoi, atunci, Tatăl și Fiul și Sfântul Duh vor veni la noi și lăcaș își vor face întru noi. Atunci, se va lumina sufletul și se va lămuri mintea și se va sfinți inima. Se va îndulci cugetul, va înflori știința, vor sălta gândurile, se va veseli duhul, se vor bucura toate măduarele sufletului, cele gânditoare. Se va înnoi omul cel nou și va fugi cel vechi. Vor dănuți îngerii, vor fi goniți dracii, vor sălta dreptii, se va tângui potrivnicul. Se vor bucura Mucenicii, va plânge vrăjmașul. Vor lăuda Patriarhii, vor slăvi Proorocii, se vor întrista duhurile cele viclene și înșelătoare. De un suflet ca acesta se va bucura Tatăl, se va veseli Fiul, bucuros va fi Duhul Sfânt. Într-un suflet ca acesta râul darurilor va crește și izvorul vieții va curge. Soarele dreptății va străluci, stelele, raze vor da, luna va lumina. Îngerii se vor mira, Arhanghelii se vor minuna, Serafimii vor lăuda, Începătoriile și Stăpâniile se vor umple de dulceață și, împreună cu un suflet ca acesta, vor zice: „Sfânt, sfânt, sfânt, Domnul Savaot, plin este cerul și pământul de mărirea Lui” și, iarăși, „Slavă întru cei de sus, lui Dumnezeu, și pe pământ pace, întru oameni bunăvoire.” „Cu un suflet ca acesta, Scaunele și Domniile vor binecuvânta, zicând: „Slavă puterii Celei atotputernice a Tatălui și mării celei dumnezeiești a Fiului și stăpânirii Sfântului Duh.” Atunci, de negrăită bucurie, se umple un suflet ca acesta, și cu totul se luminează. Tot se înfrumusețează și se întărește, laudă și se minunează, se mângâie și se mărește. Atunci își va lua plata ostinelilor și a durerilor pământești; locul cel de odihnă, Împărăția cea neschimbată, viața cea fără de sfârșit și netrecătoare. Atunci, se va vedea dulceața cea pururea fiitoare, limanul cel cu bună adăpostire și locul ce fără de vrajbă, luminat și nefăcut de mână, cununa nemuririi, Raiul cel preadulce, florile cele frumoase, crinii cei binemiroșitori, bucuria cea negrăită, îndrăznirea cea nesfârșită. Atunci, cu îndrăzneală Va vorbi cu Dumnezeu și se va lumina cu lumina Feței Lui. Și izvorul cuvântătoarelor Lui, gânduri se va înnoi. Atunci, tămâia cea curată, a jertfei lui, bine va mirosi și rugăciunea cea adevărată, a gurii lui, se va arăta pe Jertfelnicul cel de Sus, ca o ardere tot grasă. Atunci, plată multă pentru privegherea lui va lua de la Dumnezeu, atunci, rugăciunile lui din miezul nopții și rugile cele de dimineață și de slăvoslăvie vor lua vrednică odihnă. Și, cine este meșter să spună sau ce limbă va putea să grăiască sau care minte omenească va înțelege bucuria, odihna, veselia, slava, lumina cea pururea

fiitoare, care se vor da, de la Dumnezeu, unora ca aceștia? Pentru că ochiul nu le-a văzut și urechea nu le-a auzit și la inima omului nu s-au suit, cele ce a gătit Dumnezeu, celor ce-L iubesc pe El, care drept și cu nelenevire, din tot sufletul și cu toată puterea, cu osârdie și cu frică, îi slujesc Lui. Sau cine, iarăși, va putea să spună sau să mărturisescă, sau să socotească necazul, durerea, strâmtorarea, rușinea, ocară, pedeapsa, plângerea, tânguirea, chinurile, gheena, scrîșnirea dinților, râul cel de foc, prăpastia iadului, tartarul, întunericul cel mai dinafară, viermele cel mîncător și neadormit, chinurile cele amare și diavolii cei nemilostivi, care sunt gătite celor ce nu se îngrijesc de mîntuirea lor? Și, ce să zic mai mult? Că se vor chinui împreună cu însuși diavolul aceia care trăiesc în veacul de acum, fără de nici o frică și nu iau în seamă îndelunga răbdare a lui Dumnezeu și nu vor să se pocăiască cinstit. Iar, pe noi, să ne izbăvească Domnul de relele acestea și să ne îndrepteze la calea mîntuirii. A Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

21 august

Întru această zi, cuvânt din Pateric.

Un oarecare stareț, având dar duhovnicesc, zicea că la început, de când au venit în părțile acelea, intrând în vestita cetate Antiohia și îndemnat de multa sa credință, s-a sălășluit în părțile de sus, în peștera Sfântului Ioan Gură de Aur, ca să trăiască acolo. Iar, iubitorul de oameni Dumnezeu, Cel ce vroia mîntuirea sa, ca să scape el de sminteli și de vrajbă, i-a arătat ce se întîmplă în Antiohia, tuturor celor ce trăiau acolo. Și iată cum: „Am văzut o fiară, ca un balaur foarte mare, fiindu-i tot trupul ca un râu de foc și gros, care înconjura și zbura prin toată cetatea Antiohiei și mânca fără de sațiu pe toți, de la mic la mare, pe bărbați, pe feimei, pe copii, pe preoți, pe călugări, și nu scăpa nimeni de mîncarea lui. Însă, acesta era dracul iubirii de desfătări, pe care, văzându-l, m-am înspăimîntat și am fugit afară din cetate. Deci, am văzut pe cineva care îmi zicea: Vei face bine, dacă vei fugi de aici și te vei sui la munte, căci acest drac are putere numai aici, în cetate, nu și la munte. Apoi, fugind, am mers la munte, într-o mănăstire, dar nu eram încă deprins cu viața călugărească și nu pricepeam ce voi face. Deci, mi-a venit un gând ca acesta, zicându-mi să mă socotesc, acum, ca și când aș fi pe vremea Apostolilor, de la început, să caut, dar, să văd ce au învățat și ce au propovăduit Apostolii pentru mîntuirea oamenilor. Deci, acestea gândindu-le, m-am așezat în mănăstire și, citind cele patru Evanghelii, mi-am ales, din ele, pentru mine, porunci ale Domnului și le purtam cu mine pe acestea neîncetat. Și de la început, adică, mi-am ales desăvârșita neagonisire, precum se cuvine călugărilor; și, după aceea, desăvârșita și cu dinadinsul pustnicie". Și toate acestea, adică, le spunea acel mare stareț, despre începutul petrecerii sale în călugărie. Și cele ce a dobândit prin acestea, înfricoșătoare și mari daruri și descoperiri, nu avem vreme să le spunem acum, așa cum ne-a spus el viața lui, cea mai dinainte. Că și hrană a luat din mîna îngerului și alte înfricoșătoare lucruri, precum zice marele Apostol Pavel, pe care nu este slobod omului să le grăiască. Numai aceste puține cuvinte, ne-am silit a le spune, fiindcă am slujit noi la un stareț mare, ca acesta care ajunsese la atît de mari daruri. Să mai spunem, iarăși, și faptul că acest mare stareț, precum spunea el

Însuși, a făcut o mănăstire și avea cu sine un ucenic, care petrecea singur în colibă. Iar starețul, singur, se liniștea și auzea pe draci, strigând și zicând că s-au supărat pe acești călugări, că, nu numai de stareț nu se puteau apropia, dar nici de ucenicul lui, fiindcă risipește și zidește și nu-l află pe el stând degeaba.

Acestea grăindu-le dracii, starețul a cunoscut cele despre sine, adică, faptul că darul lui Dumnezeu, cel ce era într-însul, gonea și risipea cu draci și ei nu puteau să se apropie de el. Dar, despre ucenic nu se pricepea ce înseamnă acel lucru, că, adică, risipește și zidește. Iar, după ce a înserat, mergând la ucenic, l-a întrebat pe el: „Cum îți petreci vremea?” Iar el, răspunzând, a zis: „Bine, părinte”. Apoi, starețul l-a întrebat pe el despre trândăvie. Iar acesta arătând cu degetele la niște pietre a zis: „Cu aceste pietre, zidesc un zid și, iarăși, îl risipesc și, aceasta făcând-o, nu simt trândăvirea”. Acestea, auzindu-le, marele stareț a cunoscut pentru care pricină nu puteau dracii să se apropie de el, fiindcă nu-l aflau niciodată pe el stând în zadar.

Drept aceea, bine zicea că risipește și, iarăși, zidește. Și, de acestea înștiințându-se, starețul și mai mult a îndemnat pe ucenic, la un lucru bun ca acela. Iar nouă ne zicea: „Știu că ucenicul nu avea nici un folos sau câștig trupesc, nici pentru el, nici pentru alții, dar, fiindcă nu stătea degeaba, necurații draci nu aflau vreme ca să-i facă rău. Iarăși, un alt stareț, de care scrie la Pateric, făcea același lucru, în alt chip, că, aflând o colibă lângă un lac cu trestii, stătea și împletea coșnițe și le arunca pe ele în râu. Și aceasta o făcea nu pentru câștig, ci ca să se ostenească și să se liniștească. Dumnezeului nostru, slavă!

25 august

Întru această zi, cuvânt că nu se cade a judeca pe preot.

Ascultați și această întâmplare, de suflet folositoare, care s-a petrecut pe vremea lui Arcadie, arhiepiscopul Constantinopolului. Era un sat, anume Trahiad, la cinsprezece stadii de Constantinopol. În acest sat, a fost un preot foarte necurat, care, din îndemnarea vrăjmașului, se înșelase spre mâncare și băutură și petrecea cu desfrânații. Deci, înștiințându-se despre el, dregătorul, l-a prins și l-a închis. Și, cercetându-l, trimisul dregătorului, l-a întrebat pe el, zicând: „Spune-mi mie, ticălosule și nevrednicule de orice iubire de oameni, fiindcă n-ai ținut seama de înfricoșătoarea Judecată, cum nu te-ai temut de acea înfricoșătoare Judecată, cum nu te-ai temut de acea înfricoșătoare intrare în altar, când purtai Jertfa aceea înfricoșătoare și fără de sânge? Nu gândeai că se va pogorâ foc din cer și te va arde?” Iar fermecătorul, răspunzând, a zis către dânsul: „Mă jur pe Dumnezeu, Cel ce mă pedepsește acum, prin mâinile voastre, iar acolo mă va pedepsi cu ale Sale mâini, că nu purtam eu Sfânta Jertfă, nici nu împărțășeam eu poporul, de când m-am depărtat de Dumnezeu. Ci îngerul lui Dumnezeu venind, purta și împărțea la popor Sfânta Jertfă. Iar eu, în acea vreme, zăceam legat după Sfântul Prestol.. Și când zicea îngerul: Cu pace să ieșim, atunci mă dezlega și ieșeam. Însă, taina aceasta nimeni din oameni nu o vedea, fără numai eu însumi. Iar oamenii, socoteau că eu purtaam Sfintele Taine și eu le împărțeam lor.” Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

26 august

Întru această zi, cuvânt despre însurătoare și despre desfrânare.

Veniți, voi, cei cu minte, și pricepeți, că, deschizându-vă auzul, ascultați cuvintele mele simple, pe care vi le grăiesc, spre folosul vostru, despre însurătoare și despre desfrânare. Pentru că, zice Apostolul Pavel: „Cinstită să fie nunta întru toate, și patul nespurcat” (Evr. 13, 4). Iar acestea auzindu-le, fraților, să luăm în inimi cele ce ni se grăiesc nouă spre folos, precum, iarăși, același Apostol zice: „Cei ce nu pot să se înfrâneze, să se însoare și să se mărite. Că, mai de folos este să se însoare omul, decât să fie desfrânat, pentru că, pe desfrânați îi va judeca Dumnezeu”. Deci, dacă această judecată o propovăduiește Apostolul, celor ce greșesc, înainte de însurătoare și nu se pocăiesc, cu atât mai aspră este judecata celor ce își lasă soțiile și se duc la altele. Însă, de vom fi vînați de diavolul, pentru aceste păcate, apoi, să le părăsim pe acestea și să râvnim la viața bărbaților celor buni, că aceia au viețuit după Lege și, după Lege, au murit. Oare, Avraam n-a fost însurat? Și, totașa, Issac și Iacov și alți mulți, pe care noi astăzi îi fericim și îi cinstim? Însă ei, după Lege au trăit, și nu s-au apropiat decât de soțiile lor, nici n-au căutat la desfrânare, nici n-au fost desfrânați. Sau, nu știți că mulți, din Legea veche și din Legea nouă, și-au pierdut plata lor, pentru mulțimea femeilor, petrecând în desfrânări? Și, însuși Solomon, oare, nu din pricina mulțimii femeilor a pierit? Iar David, tatăl lui, care atât de mare prooroc și împărat era, încât și Sfântul Duh se odihnea întru dânsul, oare, n-a căzut prin același păcat, păcătuind cu Batșeba și ucigând pe bărbatul ei? Dar, chiar de au greșit repede, îndată au adus și pocăință, nu cu buze împietrite, ci din adâncul inimii, făgăduind că, de acum, nu vor mai face acestea, ci vor plânge. Asemenea și voi, să nu vă lăsați soțiile voastre, mergând la altele. Grăiesc vouă, împăraților, bogaților și tuturor stăpânitorilor, nu luați femeile de la bărbații lor, ca să vă însoțiți cu ele, pentru că, prin aceeași lege, ca și voi, s-au însoțit cu nunta și la aceeași judecată vor sta înaintea. Nici să nu luați cu sila fetele de la săraci, nici să batjocoriți, rușinând fecioare, pentru că vor striga acelea către Domnul și le va auzi și va trimite Dumnezeu mânia Lui peste voi, precum zice Ioan, marele Teolog: „Ca și cu o seceră va arde și va secera pe păcătoșii de pe pământ” (Apoc. 14). Că, dacă ne vom petrece viața rău aici, acolo vom fi chinuiți. Deci, ce răspuns vom da la înfricoșătoarea Judecată? Să ne temem fraților, de Judecătorul cel puternic, Care nu se uită la fața celui ce este judecat. Să părăsim iubirea de dulceată și pofta cea rea și să facem pocăință adevărată, curățindu-ne prin milostenie. Și, așa, în toate zilele făcând, vom câștiga Împărăția Cerurilor, pentru Iisus Hristos, Domnul nostru, Căruia se cuvine slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

29 august

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Grigorie, despre mânia.

Să nu dați, fraților, loc mâniei între voi. Pentru că omul mâniaș nu primește dar de la Dumnezeu, ci, prin mânia sa, cade, din înălțimea răbdării, în groapa de pierzanie a mâniei. Care fiară este așa de cumplită și neîmblânzită, precum este omul cel mâniaș, care nu-și pierde mânia? Că ce este mai rău decât mâniașul? Aceasta turbat îl face pe om, slujit și nu bun, fiindcă nu vine duhul lui Dumnezeu la cel mâniaș. Socotește, dar, omule, că cel ce ține mânia, nu se

stăpânește pe sine însuși netezindu-se din mânie și este ca un beat, de iuțime. Că nu cunoaște pe cei ce fac bine, și trăiește ca într-o noapte întunecoasă, de toți se apucă, tuturor, celor mai mari și celor mai mici decât el, le grăiește fără de rânduială și, pe cel mai bătrân, îl hulește. Ceartă, este foarte guraliv, ocărăște, bate, la nimic nu se supune și nu primește cuvintele celor ce-l mângâie pe el. Și, precum ostrava este în jivinile cele ce se târăsc, așa-i și iuțimea în cel mânios. Îndrăcindu-se, mâniosul latră, ca un câine la toți, și îmboldește, ca o scorpie, și, ca șarpele, mușcă. Fugiți fraților, de o răutate ca aceasta. Că nici dregătoria celui mânios nu-i cinstită, nici căruntețele, de folos. Nici jertfa unuia ca acesta nu-i bine primită, nici nu poate să se îndrepteze. Tu să zici așa: „Așteptând, am așteptat pe Domnul, și a căutat spre mine”. Gonește-ți iuțimea și mânia din inimă, că a zis Domnul: „Oricine se mânie pe fratele său, vrednic va fi de osândă” (Matei 5, 22). Iar mânia să-ți fie ție numai asupra diavolului, fiindcă printr-însul am căzut din Rai. Acela, și acum, pe fiecare din noi, ne pândește, ca să ne înșele și în văpaia cea nestinsă să ne afunde, de care văpaie, însuși satana mult se cutremură.

Drept aceea, părăsește iuțimea și lasă mânia, ca nu cumva împreună cu Irodiada, să te osândești, că ea se mânia mult asupra lui Ioan Botezătorul, care voia să o mântuiască pe dânsa. Că ea auzind de minunile ce se făceau de el, își astupa urechile, ca o aspidă surdă, până ce aflând vreme prielnică, l-a tăiat pe Ioan. Iar pe sine s-a făcut blestemată, de către cele patru margini ale pământului. Pentru că diavolul face voia plăcuților săi, ca să-și săvârșască răutatea mâniei, aici lăudându-se cu păcatele, iar acolo să fie duși, fără de pocăință, la osândă. Că ce a făcut mânia Irodiadei? Tăind pe Ioan, l-a trimis pe el în Împărăție, iar, pe sine, la osânda cea fără de sfârșit. De aceasta, temându-ne, să ne silim a nu ține mânie între noi. Dumnezeuului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

30 august

Întru această zi, cuvânt pentru cei ce doresc arhierii și egumenii.

Pierit-a pomenirea lui cu sunet, grăiește Proorocul David, adică a pierit pomenirea omului celui trupesc și iubitor de dulceață, cu sunetul lumii trecătoare. Nu pofti, iubitorule de mărire deșartă, să te sui la vrednicie înaltă, pentru că de smerenie este mare nevoie. Că știm pe mulți mari și tari, a căror pomenire, astăzi, nu se mai face. Pentru ce, dar, te ferești în deșert, nevoindu-te să poruncești altora și ca să ai cinste și mărire în lumea aceasta? N-au fost, oare, alții, înainte de tine, cu această vrednicie, și împodobiiți cu această înaltă slujire, unde dorești și tu să te înalți și pe care lumea nu numai că nu-i pomenește acum, dar nici nu se gândește la ei? Socotește ce sfârșit au avut aceia, și că tu vei păți asemenea. Că lumea nu și-a schimbat obiceiul ei cel dintâi. Că trupurile lor s-au făcut țărână, precum și tu, mâine, te vei face. Nu cinsti fericirea pe care ți-o dă lumea, în această viață trecătoare, ci, în mintea ta, gândește- te ce ți se va întâmpla, când te vei duce din această viață trecătoare și scurtă. Și să nu te înșele cugetul, că poți să-i slujești lui Dumnezeu mai plăcut, fiind la vrednicie și la treaptă mai înaltă, poftind episcopii, egumenii și alte dregătorii, decât în smerenie sărăcăcioasă, cu gândul facerii de bine, părându-ți

că, așa, vei putea face bunătățile mai lesne, adică, să îndreptezi pe calea mântuirii turma cea încredințată, cum se cuvine lui Dumnezeu, sau să dai milostenie săracilor, sau alte multe faceri de bine să săvârșești. Ci, acestea toate sunt cugete mândre, zburătoare în văzduh și mincinoase, cu înșelăciune diavolească. Pentru că, dacă sarcina cea mică nu o poți purta, pe cea mare, cum o vei duce? Și cel ce nu este rob bun, nici domn bun nu poate fi. Cel ce nu a fost făcător de bunătăți, în ascultare, nici egumen, plăcut lui Dumnezeu, nu va fi. Că ascultătorii cei buni nu poftesc niciodată cinste, cu voia lor. O, ticăloșia ta, lume! La câte tocmeli nerușinate ai ajuns, ca să dea cineva mii de galbeni, să cumpere stăpânii, egumenii și alte isprăvnicii, cumpărând ei, neînțelepții, osânda lor veșnică. În vremile de demult, iubitorii de Hristos părinți nu voiau nicidecum să ia vreo vrednicie, cu voia lor, ci, cu multă greutate, cu sila, îi puneau numai atunci când îi vedea că sunt vrednici.

Iar voi, pentru mândrie, vă nevoiți a încăpea la cinste trecătoare. Spune-mi, o, iubitorule de mărire, cât este de cinstit Pavel Tebeul, că a lepădat cinstea lumii, stând în pustie 99 de ani și viețuind numai cu apă și cu finice. Tot așa, avea Marcu, care a împlinit 95 de ani, în pustie, din care 30 de ani a mâncat pământ și de sete a băut apă din mare? Dar loasaf, împăratul Indiei, care, lăsând împărăția, s-a dus în pustie, sihăstrind treizeci și cinci de ani, cu Varlaam, trăind numai cu apă și cu verdețuri? Și Alexie, numit „Omul lui Dumnezeu”, care a petrecut șaptesprezece ani înaintea curții părintelui său, sărac, neștiut și defăimat de robi? Dar, pe cine laudă lumea? Oare, nu pe aceștia? Pe cine laudă cetățile creștinești, cele mult slăvite? Pe cine pomenesc și prăznuiesc popoarele? Oare, pe împărații cei slăviți și luminați? Oare, pe dregătorii cei viteji și purtători de biruință? Ori pe alți oameni bogați, care se înfrumusețau, odinioară, cu bogăție și cu slavă? Ba nu. Dar, pe cine? Pe cei simpli, nebăgați în seamă, săraci, desculți, adică pe Apostoli și pe cei care au lepădat lumea; pe ei, pe care, oarecând, lumea nu îi lua în seamă, iar, acum, împărații, arhierii și bogații, cu sfânta teamă, se închină acestora. Și toți câți s-au despărțit de lume, aceia, acum, primesc laudă și pe aceștia îi pomenește lumea. Că Dumnezeu se proslăvește în cei ce-L proslăvesc pe Dânsul. Că mai lesne este să-și mântuiască cineva sufletul său, decât să ridice jugul tuturor pe umerii lui. Că datoria egumenilor și a celor din dregătorii este, mai multă decât toate, a păzi curăția și dreptatea; aceasta este marea luptă a celor mari și marea întrebare ce stă asupra lor, în ziua Judecății. Dumnezeului nostru slavă!

31 august

Întru aceasta zi, istorisirea din Limonar, despre cel între Sfinți, Părintele nostru Ghenadie, patriarhul Constantinopolului.

Despre Sfântul Ghenadie, în cartea care se numește Limonar, Părinții Sofronie și Ioan povestesc așa: „Am mers, ziceau ei, într-o mănăstire de obște, care se numea Salama, departe fiind, de Alexandria, ca la nouă stadii. Și am aflat acolo pe doi stareți, care fuseseră, mai înainte, preoți în Constantinopol. Aceia ne-au povestit nouă despre fericitul patriarh Ghenadie, că era foarte blând și curat cu trupul și preaînfrânat. Și a fost înștiințat despre un cleric, cu numele Harisie, care slujea în biserica Sfântului Mucenic Elefterie și care mult greșea. Că nu numai întru lenevire și nepurtare de grijă și în necurăție viețuia, ci și cu

tâlhării se îndeletnicea. Deci, chemându-l pe el patriarhul, îl sfătuia prin cuvinte, cu duhul blândeții, spre îndreptare. Dar, văzându-l petrecând în neîndreptare, a poruncit ca să fie pedepsit, părintește, pentru îndreptare. Dar acela, umblând cu totul neîndreptat și prin pedepsire neînțeleptându-se, a trimis patriarhul, pe unul din slujitorii săi, la biserica Mucenicului, la care slujea Harisie, ca să se roage Mucenicului, că, pe clericul acela, care greșește la biserica sa, sau să-l îndepărteze, sau să-l despartă de biserică. Deci, trimisul, ducându-se și stând în biserică în fața altarului, și întinzându-și mâna spre mormântul Mucenicului, a zis: „Sfinte Mucenice Elefterie, îți grăiești ție Ghenadie patriarhul, prin mine păcătosul, că Harisie, care slujește în biserica ta face multe fărădelegi și sminteli. Deci, tu, sau să-l îndreptezi pe el, sau să-l desparți de Biserică.” Deci, făcând aceasta, dimineața l-au aflat pe Harisie mort. Și, de aici, se poate vedea cât de plăcut a fost lui Dumnezeu, și Sfinților Lui, fericitul Ghenadie, că nu în deșert a fost cuvântul lui, ce s-a grăit către Sfântul Mucenic, prin trimisul său, ci degrabă a fost auzit și cu fapta împlinit.

Întru această zi, cuvânt despre milostivul Sozomon, că celui ce dă săracilor milostenie, împrumut îi dă lui Dumnezeu și va lua însutit.

A fost un oarecare om în Ierusalim, cu numele Sozomon, care, mergând prin cetate, s-a întâlnit cu un sărac necăjit și, dezbrăcând de pe el îmbrăcămintea, i-a dat-o săracului și s-a dus în calea sa. Însă, aceasta se întâmpla în vremea secerișului și ziua se pleca spre seară. Și, adormind el puțin, a avut un vis. Și se făcea că era într-o casă minunată, în care era multă lumină și tot felul de pomi, cu multe feluri de roade binemirosoase, încât se plecau ramurile până la pământ. Și păsările cântau, în multe feluri, cântări preafrumoase, neavând tăcere, încât se putea auzi glasul lor, de la pământ și până la cer. Și ramurile se clătinau cu slavă mare.

Deci, acestea văzându-le el, a venit la dânsul un tânăr și i-a zis lui: „Vino după mine!” Și au mers împreună, la un stâlp poleit cu aur. Și printr-o ferăstruică a văzut niște uși și palate preaslăvite și împodobite cu mărgăritare de mult preț. Și, privind Sozomon acolo, iată, au ieșit niște bărbați cu aripi, din palatele acelea, strălucind ca soarele și ducând patru lăzi. Iar, când acei minunați îngeri treceau de uși, a cunoscut Sozomon că ei mergeau spre dânsul. Și, stând, au pus în preajma lui lăzile acelea și așteptau pe cineva, puternic, care să vină la dânsii. Deci, iată, a văzut Sozomon un bărbat frumos, ieșind din palatele acelea și a mers la îngerii care țineau lăzile și le-a zis lor: „Arătați omului acestuia că, de vreme ce a miluit pe săracul acela, dându-i lui haina sa, apoi, pentru dânsul, se păstrează lăzile acestea.” Și a deschis o ladă, din cele de aur, și au început să scoată cămăși și haine împărătește și le întindeau pe el, zicându-i: „Sozomon, oare, sunt plăcute acestea înaintea ochilor tăi?” Iar el zicea: „Eu sunt nevrednic și a privi spre ele.” Și-i arătau lui și altele țesute cu aur și mult preț, cu felurite podoabe și erau ele, ca la o mie la număr, și i-au zis lui: „Cel ce dă săracului, însutit va primi și viața veșnică va moșteni.” Apoi, i-a zis lui Domnul îngerilor: „Ție îți grăiesc, Sozomon, iată, cât de multe bunătăți ți-am pregătit ție, pentru o haină, cu care M-ai îmbrăcat pe Mine, văzându-Mă gol. Mergi, dar, și mai fă și altele asemenea și se va da ție însutit.” Iar Sozomon a răspuns, fiind cuprins de frică și de bucurie: „Doamne al meu, oare, așa vor lua toți cei ce fac milostenie

la săraci?" Și i-a zis: „Cu adevărat, așa este. Că tot cel ce face milostenie, însutit va primi și viață veșnică va moșteni. Însă îți spun ție și aceasta, să nu te căiești pentru milostenie, nici să te îndoiești de cel sărac, când i-ai dat lui ceva, ca nu cumva, în loc de plată, pagubă îndoită să primești." Deci, după ce a auzit acestea, Sozomon, s-a deșteptat din somn și s-a minunat în sine de acel înfricoșător vis. Apoi, sculându-se din pat, a zis: „Dacă așa mi-a spus mie Domnul, apoi, voi da săracului și cealaltă haină a mea." Și, în cealaltă noapte a avut același vis. Deci, sculându-se, a doua zi, și-a împărțit averea sa săracilor. Și, despărțindu-se de lume, s-a făcut călugăr iscusit.